УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО

ВЕЛИКАТА РАЗУМНОСТ

СПЕЦИАЛЕН ОКУЛТЕН КЛАС

УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО

ВЕЛИКАТА РАЗУМНОСТ

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС
ДВАНАДЕСЕТА ГОДИНА
(1932–1933)

София 2004

Ученикът трябва да *благодари* от сутрин до вечер за всичко, което вижда около себе си.

Тогава струите на любовта ще потекат през неговата душа.

Учителят
(Свещени думи на Учителя,
стр. 68, София 1938 г.)

Ученикът трябва да бъде *благодарен* на това, което Учителят му дава, и да върви напред.

Учителят никога няма да остави ученика да се спре. Ученикът чувства подкрепата, която иде от Учителя, от цялото Небе. Това го изпълва всеки момент с благодарност и с благоговение.

Учителят
(Свещени думи на Учителя,
стр. 100, София 1938 г.)

Учителю, благодарим Ти за Божественото Слово, с което ни дари. Израз на нашата благодарност ще е изучаването му от всеки ученик, на когото съзнанието се е отключило за него, за Словото.

РАЗУМНОСТ

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Разлика между живите и мъртвите тела.“ По отношение на знанието в неговата първа степен може да се зададе въпросът: „Какво човек трябва да знае и какво не трябва да знае.“ Казват изобщо, че невежият страда, а ученият се радва. В съвременния свят виждаме, че и учените страдат. Тогава казват, че лошите хора страдат, а добрите се радват. В съвременния живот виждаме, че и добрите хора страдат. Тази скръб, която хората чувстват, реална ли е, или привидна? Трябва да се определи думата невежество. Какво се подразбира под думата „невежество“? Или под думата „знание“? Допуснете сега един много прост пример.

Две деца от благородни семейства – бедно и богато, те носят качествата на своите родители. Числото 6 е възрастта на човека. Математически в шестия ден е създаден човекът. Минавате покрай една бакалница, дето има захар, и бонбоните привличат тези деца. Тези деца, които се привличат от бонбоните, невежи ли са те за бонбоните, или имат знание. И едното се привлича, и другото. Първото бърка в джоба си – няма пари, и скръства ръцете си. Другото бърка в джоба си – има пари, и взема от бонбоните. Първото го гледа. Това дете, което не може да си вземе захар, учено ли е, или невежо. Казваш: „Невежа е.“ Не че е

невежо – то знае. И другото дете знае и разбира въпроса толкоз, колкото онова, което е купило. Но едното седи там, когато другото дете купува. Първото дете скришно взема бонбони и ги скрива в джоба си. Но и онзи бакалин взема мерки, хваща го и го бие. Детето добива една опитност. От какво произтича тази плесница? Това е неприятно чувство. То произлиза от неговото незнание. Не произлиза от факта, че не знае какво нещо е захарта. То произлиза от съвсем други посторонни причини. Не че не разбира какво нещо е захарта, но то не можеше да предвиди отношението между захарта и бакалина.

Някое дете иска да прескочи някой трап. Като рече да го скочи, не може да измери разстоянието, и пада в трапа. Направи един опит, втори. Сега това дете е, което е било веднъж, стана по-умно. То, като минава втори път покрай бакалницата, наблюдава бакалина. Гледа му очите, иска да знае дали той гледа, или не. И като не вижда бакалина, детето взема бонбони и няма последствие. По-рано детето имаше скръб, че му удариха една плесница, а сега се радва, че като взе захарта, не го видяха. Приятно му е.

Питам сега. Има известни морални правила, че не трябва да се краде. Прав е принципът. Нищо не трябва да се краде. Но ако детето в дадения случай вземе, кражба ли е, или не? Това има привидност на една кражба. Тук има неблагоразумие от страна на детето. То не разбира своите отношения към бакалина. То можеше да каже на бакалина: „Можеш ли да ми дадеш на версия? Утре, като взема пари от баща си, ще ти ги дам.“ Дали са бедни, или богати родителите му, това е второстепенен въпрос. В природата всеки, който е станал баща, е богат. Сиромахът никога баща не може да стане. То е изключено. Едно нещо помнете. Не може да направиш от природата това, за което нямаш никакви възможности. Беднотията отпосле идва. Това са второстепенни отно-

шения. Внушил ти някой, че си беден. Ти мислиш, че си беден, и затова си беден. Ти мислиш, че си глупав, и затова си глупав. Ти мислиш, че си лош, и затова си лош. Ти мислиш вътре така.

Та онази теория се опровергава сама по себе си. В битието онази първата причина, която е създала нещата, тя изключва невежеството в този смисъл, в който ние разбираме това. Но думата „да знаем" може да се подразбира да имаме знанието на Бога. Да знаем всичко. Но невъзможно е да имаш знанието на един скулптор, който е работил цяла година върху една статуя и е правил опити. И той знае, и ти знаеш. Но ти не може да имаш знанието, докато не си работил. Ти искаш сега да погледнеш статуята и да имаш същото знание. Ти може да имаш някои теоретически понятия да разправяш някои неща, но скулпторът, който е вземал своя чук и е работил, той има знания. Ти сега искаш да имаш знанието, което Бог има, ама той е работил. То е невъзможно.

Ти казваш: „Детето е от бедни родители." Това е другото заблуждение. Ти не може да бъдеш роден от бедни родители. Аз оспорвам това. Защото, ако майка ти беше болна и баща ти нямал средствата и ти си достигнал до тази възраст, това не показва, че си сиромах. Сиромашията изключва богатството. Сиромашията и богатството са смени. Сиромашията е едно състояние, богатството е друго състояние. При едното състояние в дадения случай е добро, но и другото състояние е добро. Злото е, когато тези две състояния не се сменят – когато богатият си остава богат и когато бедният си остава беден. Аз сравнявам сиромашията с глада, а богатството с нахранването.

Сега всеки един от вас е почти сиромах и иска да стане богат и няма да се мине половин-един час, и вие ще бъдете богати, ще бъдете доволни. Сега дали ще бъдете напълно доволни от вашето богатство, зависи от яденето. Ако ядете добре, ще бъдете доволни. Каз-

вате: „Някой път храната трябва да бъде добре сготвена.“ Вие вземате предвид вторичното готвене. В природата всичко е сготвено. Например суровото жито. Нима ще чакаш да го опекат на хляб, и тогава да го ядеш. Яж суровото жито. Ще кажеш: „Нима аз ще бъда като животните, да ям сурова храна?“ Ами като ядеш хляб, човек ли си? Аз предпочитам да ям сурово жито. В житото има витамини повече, отколкото в хляба, който е загубил голяма част от своята хранителност. При меленето между камъните голяма част от хранителността на житото е изгубена. И после житото е почнало да ферментира. Като брашно – тесто. Тестото го месят. Ако вие бихте видели как се пече хлябът, не бихте го яли. Много малко има хлебари, които са чисти. Той бос с краката си меси брашното. Той е ходил с нечистите крака, в нужника ходил, и после – в нощвите. Голямо безобразие. Ние се отклоняваме от известни въпроси.

Има известни примери, които не се отнасят до нас. Например въпросът, да се поправи светът. Това не се отнася до нас. Някой човек е умрял. При всичкото му желание да живее на земята, той е умрял. Значи този въпрос не се отнася до мене. Защо е умрял той? Умрял е по някоя причина. Ти казваш: „И аз ще умра.“ Ако умреш, ще има известна причина за това. За да живее човек, това не зависи от мене. То зависи от един колективитет. То зависи и от Бога. Един ден този човек ще възкръсне. Няма какво да възкръсва един вол, за да го пратиш пак на нивата да оре. Ако възкресявам, няма да възкресявам вола, няма да възкреся войниците с ножовете. Няма да възкресявам онзи, когото бесят хората, та пак наново да вършат престъпление. Ако аз възкресявах, не щях да възкреся богатите да изтезават бедните, но и бедните няма да възкреся. Богатите няма да възкреся, защото са богати. Ако сиромахът умре, и него няма да възкреся, защото е сиромах, защото, ако го възкреся, ще продължа страданията му. Ако въз-

креся богатия, ще го накарам да върши нови престъпления. Ще възкреся само разумния. Като отида при него, ще му кажа: „Искам да те върна в живота, но нито като сиромах, но нито като богат. Ако искаш да бъдеш сиромах или богат, то ще бъдеш в затвора, защото и сиромахът е в затвора, и богатият." Но ако те обещаят, че като дойдат на земята, ще бъдат разумни, ще ги възкреся. Разумни в това отношение, че богатият ще бъде готов да заеме мястото на сиромаха, а сиромахът – мястото на богатия. Ще се сменят. Един час богатият може да бъде на мястото на сиромаха, и обратното.

И тази смяна постоянно става у вас. Някой път се сменя състоянието ви. Вие не разбирате тези промени. Ти си радостен, и после дойде тъжно чувство. Казваш: „Къде отиде радостта ми?" Ти си на мястото на сиромашията. Ти, не се мине дълго време, във втория час стане нещо, и пак станеш радостен. И ти ставаш ту радостен, ту скръбен. Ти казваш: „Не искам да бъда скръбен, искам да бъда радостен." Защо искаш да бъдеш радостен? Ако моята радост ще причини страдание на едного, аз не искам да бъда радостен. Но ако и моите страдания ще причинят страдания на другите и ако моята сиромашия ще причини сиромашия на другите, то и тази сиромашия не искам.

Следователно мога да опитам само едно състояние в мене. Аз да съм сиромах, но ако моята сиромашия може да даде богатство на хиляди хора, то аз ще я нося. Аз я наричам щастлива сиромашия. В този случай богатите ще ми дължат. Аз ги кредитирам. Аз съм дал всичкото си богатство на тях. Аз съм станал сиромах, и те ми дължат припадающата се част на този капитал, който съм вложил в тях. Това е отношението, което съществува между един баща и син и дъщеря. Бащата е вложил известен капитал в сина си и в дъщеря си. И той иска от съзнанието на сина последният да даде припадающата се част от капитала. Разумният

син трябва да даде. Ако ти не постъпиш правилно, то има друг закон, който регулира нещата, и ти ще се намериш в едно положение още по-лошо.

Сега мнозина искат да бъдат богати. Някой казва: „Аз искам да бъда богат, не искам да бъда сиромах." То е неразбиране. Аз засягам тези социални въпроси, понеже сте влезли в живота и ще се намерите в едно противоречие. Ще дойдете в каквато и да е партия. Тя развива социални въпроси, оправят света. Всичките партии ще оправят света дотолкоз, доколкото банкерите го оправят. Банкерите не може да оправят света. Те учредят банки, бедните вложат парите си за черни дни, богатите фалират, и бедните пак си остават такива. В света съществува една банка, в която хората трябва да се научат да влагат своя капитал. И за бъдеще в банките трябва да дойдат честни хора, които не са се научили да крадат. Защото, като създадат една банка, те си турят председател, членове и определят си заплата – това е капитал от няколко милиона. Онзи директор взема 100 хиляди лева, поддиректорът – 50 хиляди и т.н. Като търгува две години и като харчат по 50 хиляди, в няколко години капиталът се претупа. Какво е спечелил? В сегашния живот, за да спечелиш, трябва да обереш някого. Така седи въпросът. Една държава, за да забогатее, тя забогатява, като вземе от друга държава. Ние забогатяваме, като снемем кожата на животните, на растенията, като изваждаме всичките богатства от земята, но вън от това природата си има бюджет, който изпращат отнякъде. Житото, царевицата, това са богатства, които изпраща отнякъде. Житото, царевицата, това са богатства, които тя изпраща и които трябва да се разпределят между разумните хора.

Ти казваш: „Онзи банкер, онзи, който управлява." Не се знае в света кой управлява. Вие например се възмущавате от сегашния ред на нещата. Но ако ви турят на тяхното място, и вие ще управлявате като

тях. Вие се възмущавате, понеже не сте на тяхното място. България съществува като държава повече от 50 години. Кой българин, като се е качил в министерството, е допринесъл нещо? Ние оставаме сега дребнавите работи. Ние засягаме принципално нещата. Аз не засягам модата на политиката. Аз не съм човек на модата. Но не отричам модата. Хубаво е. Но модата според мене е една сянка на нещата. Политическият живот е едно забавление на децата, на политическите деца. Забавляват себе си и народа, но това не разрешава въпроса.

Отида при един гостилничар, сготви ми, но с това ядене не се разрешава въпросът. Трябва три пъти на ден да се яде. Хубаво е. Ти ще ме чакаш един ден, два деня, но аз нищо не плащам. Но колко дни онзи ще бъде гостилничар? Има друг един начин. Съвременните хора нека си мислят, то е тяхно право да мислят. Светът трябва да си върви по своему и земята нека се върти по своя път. Няма какво да се месим. Или мога да дам съвет на слънцето как да грее. Слънцето се върти, както иска. Месечината се върти, както иска, и земята също. Реката си тече, както си иска. Ако направя канал и отбия река, какво ще направя? Казвате, че реката Нил е отбита и е създадена култура. Но реката Нил нали тече на същото място. Но сега там няма творческа култура. Но има нещо по-силно от реката Нил. Умните хора изчезнаха оттам и там останаха глупавите. Когато умните гъсеници се превръщат на пеперуди, напущат своето място. Кои са причините? Вие смесвате едно ваше състояние, едно ваше чувствувание.

Например срещна един човек, и ми е неприятен. То е обективно. Не ти е направил някоя услуга, не ти е услужил и като го срещнеш, казваш, че ти е неприятен. Ако този човек беше лош, то природата не би го създала. Ако на мене е неприятно това, показва ли, че е лош? Аз трябва да се освободя от това чувство за

него, за да имам правилно понятие за човека. Че не ми е услужил, то е друг въпрос, то е частен въпрос. И аз може да не съм услужил някому. Аз на всички хора не съм услужил. И който да е от вас, услужил ли е всекиму. Има някой случай, дето нашето съзнание не е било будно. Трябва да разбираме какво нещо е услуга. Когато един човек иска само да използва само моята услуга и нищо не работи, трябва ли да му услужа?

Аз не искам да ви направя индиферентни спрямо живота. Искам да ви дам една философия за живота да мислите. Ако 10 души се сражават с 10 хиляди хора, тази война разумна ли е? Ако една кибритена клечка, която цъкнеш и може да запали огъня, тази жертва е намясто. Но ако издраскаш цялата кибритена кутия и не може да запалиш огън, това цъкане намясто ли е? Ако ти разрешаваш един въпрос и има резултати, то жертвата е намясто. Някой път казваме – да жертвам. Хубаво. Кои неща се жертват? Ти жертваш едно агне, понеже считаш, че неговият живот не е ценен, колкото на един човек. Но аз поставям малко по-другояче въпроса. Представете си, че един баща има 5 дъщери и 5 сина. Те се намират в крайно тягостно състояние. Нямат кокошки, овце и т.н. – нищо нямат. Трябва ли един от тях да стане жертва да го заколят и да го изядат. Или бащата, или един брат, или една сестра днес ще изядат, утре – друга сестра или друг брат и най-после ще оставят един брат и една сестра. И те ще започнат да се гледат. Гладни са и двамата. Който е по-силен, ще се нахвърли върху другия и ще го изяде. Той, като остане сам, няма кого да изяде. Какво ще прави? Той е последният. Опитност нямате.

Аз поставям един краен въпрос – в даден случай никой не трябва да става жертва. То е безумие. Да се впрегнат всичките хора да работят. И ако тези хора работеха, то природата не би ги изложила на тези страдания. Те да сеят, да копаят царевица, жито и т.н. Няма какво те да се ядат братя с братя. Млеко-

питающите, тези хищниците, вие още не знаете произхода им. Учените хора говорят за произхода на тези тревопасни, месоядни и млекопитающи. Има няколко причини, поради които вълкът и лъвът се е научил да яде животни. Една вода е тиха, аз ѝ давам наклон и тя, дето минава, кърти, носи пръст и т.н., и после пак утихне. Питам, водата станала ли е лоша. В какво седи лошевината ѝ? В наклона. Като ѝ дадеш наклон, ще направи пакост. Ти удариш плесница някому. Онзи се търкулне и казва: „Защо ме биеш?" Ти казваш: „Какво постигнах?" Нищо не си постигнал. Втори път той ще бъде по-силен, и той ще ти удари една плесница. В дадения случай ти, като удариш плесница, като плеснеш някой, казваш: „Ти трябва да бъдеш божествен, благороден, справедлив. Трябва да носиш живот, трябва да бъдеш много умен, практичен. Такъв човек искам аз да срещна." Тогава онзи ти казва: „След като си ми ударил плесница, дуелирам се." Двама души, като се дуелират, след дуелирането хванат се и се ръкуват. Да се наранят, това не разрешава въпроса.

Можем да направим каквито и да са глупости. Всички глупости в света са позволени. Да направи човек престъпление, има знание и за това. Например искаш да откраднеш една мома. В ума ти седи една идея. Тази мома с тези блага, които има, я блазни. Ти се решаваш да извършиш едно престъпление. Някой път момата не е съгласна, а някой път е съгласна. Баща ѝ и майка ѝ не я дават. Тогава момата се решава да избяга с тебе. Това отвлича донякъде вашето внимание, понеже, като ви говоря за открадването, вече ви насочвам да мислите. И аз не мога да открадна някоя мома. И някоя мома, като ме срещне, може да помисли: „И аз по същия начин не мога ли да пристана?" Ти ако откраднеш или ако пристанеш, нищо не се разрешава с това. Ние търсим нашето щастие там, дето го няма.

Та първото нещо – трябва да бъдем разумни. Сиромашията не се разрешава с богатство, а с разум-

ността. Аз наричам разумен този човек – да вземе от касата толкоз, колкото има нужда. И аз да взема толкоз, колкото имам нужда. Аз тази каса я наричам каса, която никога не обеднява. Но ако касата обеднява, и двамата са глупави или единият от тях е неразумен.

Онова същество, което е създало света, е толкоз разумно, че е взело в съображение всичките отношения в света, всичко това е изчислено. Това същество е дало възможност на човека да прави каквото иска, но това същество го държи отговорен. Господ обича все да възнаграждава хората. И понеже ти желаеш някой път да станеш богат не по пътищата, по които той иска да станеш богат, той ще те накара като сиромах да носиш богатството на другите хора, както конят носи.

Някой път казвате: „Трябва да бъдеш религиозен." Нито иконите, нито каквато и да е външна религиозност може да спасят човека. Това са външни неща. Нито ножът спасява човека. Това са празни работи. Казвате – ножът спасявал. Че ако ножът може да спасява човека, защо досега не го спаси? Не. То е разумното слово, словото, хлябът спасява човека. Разумната мисъл, която може да излезе от човека, тя може да спаси човека. Вие може да направите един опит. Млади сте. Мога да ви дам един микроскопически опит да направите. Няма защо да просите. Ако искаш един човек да ти услужи, спри се, изучи характера му, спри се върху една от най-добрите му черти. Предизвикай в душата му нещо хубаво и ако можеш да намериш този човек, ще ти услужи. Извикай една от най-добрите черти в душата му, и веднага ще ти услужи. Но ако не можете да извикате тази черта, вие ще хлопате колкото искате. И онези хора, на които другите помагат – има някои хора, като дойдат при тебе, готов си да им услужиш, но тези хора знаеш ли какви са? Те внасят нещо, като дойдат при тебе. Той, като дойде при тебе, направи нещо, и тебе ти е приятно, и ти ще му услужиш.

Тогава пазете един закон. То е закон заради вас. Не отказвайте едно добро, което можете да направите. Доброто, това е разумният резултат, който ще ви помогне, когато и да е. Да кажем, че вие сте силен, умен човек. Защо ще ходите да просите? Ходете по реките и наблюдавайте къде се къпят хората. Ако аз съм на вашето място, силен съм, няма какво да искам пари назаем. Ще отида на курорт, дето се къпят хората, и като се дави някой, ще го избавя. Ще избавя един, втори, трети, ще се прославя. И тогава пари ще имам и хем ще си направя курорт. Вляза в някое село. На този се счупила колата, на онзи се счупила колата. Ще поправя колата на този, на онзи, ще се прочуя и ще кажа – дошъл един човек, майстор е той.

Та казвам, има нови начини, по които може да се работи. Сегашният живот има една черта – користолюбие. Всеки един човек образува партия, за да стане голям. Генералът казва: „Напред, момчета!" Всички момчета ги избиват. А на него ще му турят кръст. Че то е срамота. Че той е подбудил. И после казва – спасил отечеството. Това са заблуждения. Човек може да спаси отечеството, както в театъра някои играят някоя пиеса или някой дипломат. Хубави работи са тези, но те са забавление в света. А пък истинското положение, това, което може да въздигне хората, е друго. Трябва да дойдат сега хора, да премахнат неестествените положения, които сега съществуват. Аз не искам от хората да се отнемат тези неестествени положения. Ще се озверят хората. Трябва да внесем в света нови идеи. Ако хората нямат нови разбирания, светът не може да се оправи. *(Един брат запитва: „Комунизмът партия ли е?")*

Комунизмът е партия. Малко по-добра партия. То е преходна степен. Трябва да се мине. Няма да се спре там. Трябва да се мине през там. Един ще умре като комунист. Друг ще умре като народняк. От органическо гледище трябва някой път да ви обясня как-

во нещо е комунизъм, социализъм. Трябва да се разбират идеите. Както сегашните хора разбират живота, то е механическо. Ако вземете вие комунизъм, комунизъм значи да бъде общо. Ако тази е идеята, всички трябва да имат еднакви права. Тази идея е права, но тя не може да се приложи още. Комунизмът започва в един дом. Най-първо бащата, който е бил краен аристократ, той отстъпва, трябва да бъде малко демократ. И майката е аристократка. Те ще дадат място на трети. И сега третият като дойде, не иска друго братче да дойде. Аз съм виждал някой път братя, които се бият. Малкото дете, което е дошло, по-голямото го налага в люлката. Една ревност вече съществува в малък размер. И това може да дойде и в голям размер.

Трябва да дойдем до чувството. Всички хора имат еднакво право да се радват на благата. Обаче при тези условия, както сега е сложен въпросът, трябва да мине в една нова фаза, с друга една философия трябва да дойде. Според мене онази идея, която е вложена в природата, ние трябва да бъдем носителите на нейната идея. Не идеята на един народ, не идеята на цялото човечество. По отношение на другите цялото човечество пак представя една партия.

Но ние се отвличаме от въпроса, който няма да ни пренесе никаква полза. Ако ние се занимаваме с въпроса за сиромашията, на сиромасите няма да се помогне. Тези хора, които са сиромаси, какво трябва да правят? Ти казваш: „Ще се боря." Но тази борба няма нищо да допринесе. За бъдеще може да допринесе нещо, но на сегашните бедни – не. За бъдеще ще дойде това освобождаване. Но съществува едно положение, което може да бъде днес. Представете си, че вие се намирате в едно блато с жаби, които крякат вътре. Малко вода е останало, но колкото по-малко вода остава, повече крякат. В големите води по-малко крякат. Те разискват въпроса, какви ще бъдат икономическите отно-

шения за блатото, откъде ще дойде водата. Тези жаби в състояние ли са да докарат вода отнякъде, да си направят канали, реки? Това жабата е немислимо да направи, немислимо е за техния ум. Да преминат от едно блато в друго, те могат. Като дойде дъжд, порой, напълни се блатото, и всички жаби дойдат и казват: „Това аз го направих. Аз като кряках, дойде дъждът." И всички казват така. Това е жабешко разбиране. И ние, съвременните хора, така разрешаваме въпроса. Никой нищо не е направил, а само е крякал. Не че не е направил, но блатото от това не се е подобрило. В света е станало известно подобрение. В нашия умствен живот известни подобрения има.

Сегашните хора не са както в миналото, но в обществения строй отношенията, които съществуват, са почти същите. Само че засега съзнанието по-бързо работи. Като видят някой човек, който страда, по-често се сещат да му помогнат. Притичат се на помощ един на друг. Но хората не са дошли още до това, богатият да се притича със своето богатство. Майката обича своите деца повече, отколкото другите деца. Това е пак социален въпрос. Ти казваш: „Всички деца да обичаш." Но ти била ли си майка, да обичаш всички деца? Ти своите пари обичаш повече, отколкото чуждите пари. Когато изгубиш своите пари, ти скърбиш за своите пари. Чуждите пари не завземат същото място в твоето съзнание. Някой път ще се спрем на това. Вие може да се интересувате от някой въпрос. Никой не може да ви забрани. И това, което ви интересува, аз виждам психологически къде седи причината.

Допуснете сега, както сега се говори в класа, – влезе едно лице. Например влезе един американски милиардер и подшушне, че идва да помага на бедните. Вашето внимание ще се отвлече, няма да слушате лекцията, ще се раздвои съзнанието ви. Защо? Защото този богатият носи известни блага за вас. Вие ще се зарад-

вате и ще се разговаряте откъде иде и т.н. Тогава пък аз мога да бъда недоволен защо вашето съзнание е отвлечено. В такъв случай аз ще отложа лекцията и ще кажа: „Запознайте се, поразговорете се и вижте какво може да ви услужи." И след като се уведомите добре, пак ще продължа лекцията си. Но някой ще каже да не влиза той в класа. Но някой подшушне, че е в някой хотел, тогава всеки ще направи прошение.

Почти всички, съвременният порядък все така е устроен. Учител ще станеш, ще направиш прошение на инспектора или на министъра ще му дадеш прошение. Или ще те повикат и ще ти кажат: „Дай си честната дума." Искаш-не искаш, ще ти искат честната дума. Преди да отговориш, ще те затворят, ще те изтезават и ще си кажеш, че за идеята страдаш. Аз съм намерил сега една философия. Да се научиш да станеш видим и невидим, да се увеличаваш и да се намаляваш. Щом искат някоя дума от тебе, да станеш невидим. *(Един брат запитва може ли човек да се научи на това.)* Някой трябва да те научи. Когато жабите ще се учат едни от други, нищо не могат да научат. Има нещо в света, от което ти се учиш и някой път ти ще го предаваш на другите. Дойде ти светла идея, която разрешава въпроса. Има нещо, което учи хората. Това, което учи хората, идва пък чрез хората.

Но питам, онзи, който може да те извади от един кладенец, ти, който тежиш 80 килограма, онзи трябва да бъде по-силен от тебе. Детето не може да те извади. Едно дете може да дойде при тебе, може да ти говори, но това дете може да намери по-силен от тебе, да ти услужи. Само силният може да ти помогне. Под думата силен разбирам онзи разумният, който може да те упъти. И след като те извади от това положение, той няма да те задължи да му плащаш, защото само слабите хора искат да им плащат. Слабият човек се осигурява. А силният човек не се осигурява. Силният

човек не се страхува, а слабият се страхува. Когато човек съзнава, че е слаб.

Научната страна сега. Как трябва да се живее? Онези скритите сили в човека, които са вложени, те трябва да се събудят. А пък затова има един вътрешен закон, който трябва да го учите тепърва. Кръщават го с разни имена. Да събудиш в себе си скритите сили или да дойдеш и се свържеш с онова разумното в природата. Можеш ли да се свържеш с разумното в природата, ти всякога ще успяваш. Ако ти си умен човек, някой учен човек е ходил по екскурзии, много учен човек е, ти слизаш със свещта и му услужиш. Ти – на този човек му се отвори сърцето, и ти помогне. Но ако ти не му помогнеш, и той няма да ти помогне. Когато един съвременен виртуоз свирил на едно място един концерт, казал: „Аз свирих само за едного в концерта." И всеки един артист си съсредоточавал погледа и гледал само на едно място. И ако нямало кой да го вдъхновява, неговият концерт е свършен. *(Един брат казва: „Те са слаби хора.")* Не, те са силни хора. Ето аз как разсъждавам. Ти носиш един лост и носиш една опора. Като туриш там лоста, твоят лост ти помага. И във всяка публика ти ще намериш един център да туриш лоста си. Лостът е един човек. Онзи даже не подозира това. Но за тебе в дадения случай той е лост. Ти – на един поглед, той, като те погледне, става лост, и ти почваш да говориш или свириш.

Та трябва да знаете. Психологически вие трябва да имате един център, място, дето да турите лоста. Поляризиране е това. Природата обича това. То е числото 2. Най-първо, ако не се справите с числото 2, към числото 3 не можете да отидете. Всички съвременни техници откриват така своето откритие. Някой път ти се тревожиш в себе си. Нямаш опорна точка. Щом намериш опорната точка, ти се уравновесяваш, и почват да се балансират енергиите. Някой път могат да се наберат повече енергии в лявото по-

лушарие или в дясното. И знаете ли какво става. Когато се набере повече енергия в дясното полушарие, тогава не може човек да си намери мястото. Когато се набере повече енергия в лявото полушарие, тогава човек е активен, мисли, а ако се събере повече в дясното полушарие, тогава човек се кара. Който е неразположен и мисли да се бие, положи лявата ръка тогаз на главата му, и той се успокоява. Тази енергия търси място де да излезе. И като туриш ръката си, той се освобождава. Най-първо енергията от едното полушарие трябва да тече правилно в другото полушарие. Има известни хора, с които ти си свързан. Твоята енергия ще мине през тях, ще направи цяла обиколка, цял кръг и някои хора в света са скачени батерии. Живите енергии ще минат през тях, и пак ще се върнат при тебе. И като се върнат пак при тебе, ще добиеш едно ново вдъхновение.

Когато аз кажа – ще се съмне, то от моите думи няма да се съмне, но вие се утешавате така. Като кажа, че ще се съмне, не го направих аз. И без да го кажа, пак ще стане, но се утешавате от моето казване и без да го направя. Хубаво е да дойде някой да каже: „Ще съмне." Поне кажете тези думи: „Ще съмне." Като се намериш в трудно положение, кажи: „Ще съмне. Ще изгрее слънцето." Като изгрее слънцето, то разрешава въпросите.

Аз ще направя някой път един опит. В един опит никога не трябва да има егоистично желание. Той трябва да се направи, за да се провери една истина, за да се уверим, а не за да я използваме. Мога да ви направя един опит и този опит може да ви послужи като подтик за през целия ви живот. Ако го направя под друга подбуда, нищо не се постига. Най-малкият подтик можем да направим тук. Един да свири най-хубаво. Но след като го направим, той да не се надигне. Той, като свири най-хубаво, после пак може да стане обикновен. Но за този опит трябва да се подготвите.

Този опит може да се направи, за да се уверите, че има възможности. Като видиш една капка, добиваш вяра, че оттам ще излезе вода. Сега трябва да се овлажните малко. Много сте сухи.

„Отче наш“

Първа лекция
на Младежкия окултен клас
23 септември 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

КЪМ ИЗВОРИТЕ НА ЖИВОТА

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Четоха се темите „Разлика между мъртви и живи тела".

Пишете сега върху тема „Признаците на ситния и гладния човек".

Питали едного що е стар човек. Отговорил – който се е прегърбил и побелял. Кой е млад човек? Който се изправил и почернял. Гаранцията, която се движи, жива ли е? Или всичко, което стои, мъртво ли е? Сега това са относителни разсъждения. Вас ви трябва малко да проучите четвъртото измерение – не тъй, както сега го знаете. После разпадането на телата какво означава. Разпадане има и когато се размножават телата. Когато една клетка се разпада на 2, на 1, на 8, 16, мъртва ли е тя? Не. Това са все процеси. Но когато дойдем до безсмъртния живот, трябва да мислите. Вие никога не сте засягали какво нещо е смъртта и какво животът. Вие го засягате религиозно. Това е друг въпрос. Така не се мисли. Научно не се мисли така. Казвате – умира някой. Научно човек не умира. В религиозно отношение е така – умира. За вас всеки може да умре. Фурнаджията, като не дойде да донесе хляб за вас, той е умрял за вас. Банкеринът, като е престанал да ви дава пари, и той е умрял за вас. И вие, като престанете да внасяте пари в банката, и вие сте умрели за банкерина.

Но това е религиозно схващане, че умрял някой, че изгнива. Чудна работа. Че плодът, като го посееш, умрял ли е този плод? Ни най-малко. Най-първо, като съблекат дрехите на един човек, умрял ли е той? Тогава казват – този човек е излязнал из тялото си. И казват, че думата умрял е дума религиозна. Две такива схващания има. Вие имате две различни понятия, които не отговарят на същината. Следователно, щом вие имате един мироглед, който не е мородавен, той ще ви спъне, и вие ще влезнете в стълкновение с това, което е. Например сега мислите, че някой е умрял, заминал, изчезнал. Едно време той ви говори, сега не ви говори. Казват – живите тела говорят, а мъртвите не говорят. Тогава питам, как е възможно този, който е умрял, да не говори? Този, който е умрял, сега говори във вас. Защото все ви говори някой. Казваш – той е изчезнал. Но това, което е изчезнало, ти не можеш да мислиш за него. И ако мислиш, то е преповторение на минали събития. И щом мислиш за него, то е един признак вече, че той не е умрял – вие мислите за него.

Съвременната наука има едно погрешно схващане. Тя иска да обясни живота по един механически начин. Има едноизмерно движение, двуизмерно движение, триизмерно движение, четири-, пет-, шест-, седемизмерно движение. Сега едно същество, което е дошло до триизмерния свят, ще каже – до триизмерния свят има живот, а другото не е живот. И после, ако механически може да се изясни, така астролозите искат някой път да обяснят, и физиогномистите, и те правят същата погрешка, искат да обяснят живота по механически начин. Например казват, ако пръстът е такъв и такъв или ако лицето е обло или друго, такъв ще бъде човек. То е схващане. И може би нещо могат да кажат, например, че Юпитер му влияе или Меркурий. А че от Марс или от Юпитер можеш да кажеш нещо положително, много се съмнявам. Общо можеш да кажеш, но точно какво може да стане от човека,

може ли да ми предскажете, ако аз съм един юпитеров тип, какво ще направя утре. Вие можете да изучите орбитата на Юпитер, да знаете какви са движенията и какво състояние има, но аз как ще постъпя в съчетанията на вашия хороскоп, какво ще ми кажете? Общи работи можете да кажете, но общите работи и френологията ще ги каже. Но те повече интуитивно се схващат. Че вождите са дебели на един човек, това може да е обективно, а други са такива тънки – това е едно съвпадение – неговите тънки вежди.

Тогава казвам: „Една дебела река." Сега може ли да се каже „една дебела река"? Вие ще кажете – човек може да бъде дебел, а реката не може да бъде дебела. Защо? Право е. Понятията са различни. Реката може да бъде пълноводна. Допуснете сега, че един има дебели вежди. Значи този човек, който на физическото поле има дебели вежди, има по-силни мускули. Едно съвпадение е това, но и космите му са по-дебели. А който е тънък в организма си, и вождите му са тънки. Не може да има човек тънки вежди и дебели кости. Ако рече да направи дебели мускулите си, и вождите му ще станат дебели. Или казано, между тънките вежди и постъпките на човека има връзка. И съвременните физиономисти постоянно поддържат твърдението, което е от хиляди години. И френологията като дойде до научната каша да определи нещата, тя все по същия начин.

Сега вземете думата „каша". Тя не може да прогресира. Иска да докаже, че от изпъкналостите на черепа има нещо. Но само изпъкналостите не могат да обяснят всичко. И после казват, че от дебелината на черепа, от устройството на мозъка, от дължината на нишките не може да се определи живота – ни от дължината на нишките, ни от гънките на мозъка, ни от количеството на клетките. Сега не е само по механически начин. Животът не може да се обясни, от резултатите не може да се съди за един човек. Ако може от резултатите, тогава човек трябва да определи съвре-

менната култура от фабриките, къщите, всичко това. Но какво ще определи той?

Можеш ли ти да определиш от църквата колко хора са религиозни? От многото църкви можеш ли да определиш колко хора са добри? Най-първо свещениците, които са в тия църкви вътре, не са добри. Защото вземат пари. Църквата е едно духовно заведение. Проповядва той на амвона. Библията я считат като една свещена книга. Но Библията за съвременните хора е една доходна книга. За едни тя е свещена, жертва, а за други тя е да печелят с нея. Тогава не можеш да определиш от многото църкви, че хората са религиозни. Хората имат известен възглед. Но всъщност да определиш, че църквите са добре дошли? И мога да ви кажа, че там, дето няма никакви църкви, животът е по-добър, отколкото дето има много църкви. И там, дето няма никакви училища, хората са по-напреднали, отколкото дето има повече училища.

Многото училища ни най-малко не показват, че хората са мъдри и имат знание. Там, дето има много училища, там хората може да са по-учени от там, дето няма училища. Всички учени хора приличат на бакали. Това не е наука. Може да кажете, че човек се учи. То е друг въпрос. Но бакалинът да е учен човек, не може да се каже. Или някой учен човек, който реже жаби, да е учен човек? Не. Това е бакалин, който продава пастърма. Ученият човек реже животното и иска да покаже как функционира сърцето, и оттам иска да обясни живота. Имаме микроби животни, които нямат никакви сърца, и пак са умни животни. Но то е предположение. Ние предполагаме, че са умни. Аз не съм се разговарял с една микроба, но предполагам, че е умна. С една маймуна не съм се разговарял, но предполагам, че е умна. Все таки с някой човек не съм се разговарял, не мога да предполагам, че е добър.

Аз искам само да ви наведа на следното. Човек има, пък и всичките имат едно материалистично

... на живота не можете да дадете никакво определение. Това, което никак не може да се определи, то е животът. Това, което никак не може да определиш, това е животът. А това, което може да определиш, то не е животът, то е проява на живота. Какво нещо е животът, това ще оставите. Движението, човешката мисъл, човешките чувства и постъпки имат известно отношение към живота. Това са отношения. Тях може да ги изучавате. Но от мислите да определите какво нещо е животът, не. Разбира се, този въпрос търпи спор. Но спорът нищо не допринася.

Сега онова, което вас ви смущава, е, че има известни установени възгледи. Малкото дете го турят в количката, но като израсне, то не живее в тази количка. Ние казваме, че човек може да се мени, може да стане голям. Как ще обясните пробуждането на съзнанието от това гледище? Съзнанието е една проява на живота. Най-първо това дете нищо не съзнава. После дойде до известна степен на съзнание, после пак изгубва съзнание. Най-първо, като се пробуди съзнанието, усилва се движението, усилва се, усилва се и като дойде до известна височина, намалява се, намалява се и най-после, както е започнало, така и изгасва.

Религиозните хора ще кажат, че старият човек умрял, отишъл при Бога, а като се ражда човек, значи дошъл е от Бога. Добре, дошъл от Бога, а е невежа. Отишъл при Бога, а е грешен. Бог е най-разумното същество и пълно с вечен живот. Как е възможно едно същество да иде от Бога, от вечния живот, и да е простак? И едно същество, което отива при Бога, да е грешно? Ние казваме – човек е дошъл от онзи свят. Онзи свят – това не е от Бога. Ние се спираме върху думите „Дар Божи". Как е възможно такъв Бог да ни дава гнили круши. Не отговаря такъв дар на съществото, което го дава. Дарът трябва да съответства на съществото, което го дава.

Аз ви намирам много повърхностни. По този начин всички вие ще фалирате до един. Вие всички сте материалисти, първокласни материалисти, и най-голямото невежество в света е материализмът. И най-голямото идиотство, това е идеализмът. Казвате, идеален е той. Мислите за неща, които не са. Идеалист бил. Идеалист е той. Взел парите на баща си и ги раздал. Това било идеализъм. Значи да раздадеш чуждото, това било идеализъм, а да събираш чуждото, това било материализъм. И единият е материалист, и другият е материалист. Той, ако е идеалист, не трябва да борави с материята. Без материя да борави. Да е без мозък, без сърце, без бели дробове, без ръце, без мускули. Идеалистът и материалистът са се опълчили и двамата един срещу други. Единият бил идеалист, а другият – материалист. Така не се мисли. В известна епоха една река тече надолу, но това е насилствено. Тази река тече не по свои съображения и желания. Утре, като замръзне, не тече. Вие мислите, защото другите мислят. Вие желаете, защото другите желаят. Вие грешите, защото другите грешат. Вие сте добри, защото другите са добри.

Веднъж дойде при мене един и ми казва: „Имаш ученици, на които може да разчиташ." Аз си мисля. Аз разчитам на мечката толкоз, колкото на един човек и на един човек разчитам толкоз, колкото на една мечка. Разчитай на един човек, когато разчиташ на себе си. Щом не разчиташ на себе си, на никого не разчитай. Другото няма никаква философия. А някой разчита на другите, понеже не разчита на себе си. Той разчита на професора да му тури добра бележка, а пък не знае, не учи. Да разчита на себе си, това значи да не съществува в твоята душа никакво противоречие.

Когато ядеш, това е работа. Кой от вас не работи? Всеки работи. Няма същество, което да не работи. Всички работят. И ангелите, и те ядат. Ако те не ядяха, щяха да бъдат без енергия. Те по-често се

хранят, отколкото хората. Вие ще кажете, че светиите по-малко се хранят. Който не се храни, той не е светия. Разбирате, че като напълни стомаха си с храна, това е ядене. Хранене е, като ядеш, да ти е приятно. Светиите най-много се хранят. Но това са посторонни въпроси. Съществени въпроси са: срещам между вас някои хора, които минават за много учени, но изкривил се е вратът им. Това са анормални движения. Един кораб, когато е натоварен на една страна, се изкривява. Изкривил се е вратът му, иска да знае кои са причините. Не е направен корабът както трябва. Ще поместиш някои неща в кораба. Натоварен е корабът на едната страна повече, отколкото трябва. Може вратът ти да е подут, защото има цирей. Като изпразниш цирея, ще се оправи вратът ти. Ще се премести материалът малко от другата страна – тогава главата отива в малко противоположна посока.

Намираме, че хората, както сега вървят, постепенно започват да се поляризират. Остаряването е процес на анормална мисъл. Старият не мисли за Бога. Той мисли как ще свърши живота си, кой ще го гледа на стари години. Мисли, мисли, и остарява. И най-после казва, че е остарял. Остарял е от жена си, от дъщеря си, от синовете си, от внуците си. Иска да каже, като че ли има кой знае каква опитност. Никаква опитност няма. Сто и двадесет години е живял, по три пъти на ден е ял, каква работа е свършил.

Как ще определите онзи подтик у човека, че всеки е недоволен от себе си. Защо е недоволен? Понеже не е разбрал какво нещо е животът. Сприятелите се с някого, мислите, че ще намерите живота там. Ти ще направиш съдружие, и тебе те убеждават, че там ще намериш живота. Някои от вас сте свършили. Някои ще свършите. По какво се различавате? Онези, които сте свършили, лъжете повече, отколкото онези, които не сте свършили. Сегашната култура е довела хората да мислят за себе си. Човек, който мисли за себе си, по-

скоро ще умре. Аз зная, тук има един ученик, който е мислил за себе си, много е мислил за себе си, не може да спи. Гледам ума му, той мисли. Туря му 10 кг раница на гърба му. Търси някой да му я откопчи и всяка вечер все с раницата спи. Казваше – защо са му я турили. Ти остави този въпрос. Снемете раницата от гърба си. Вие ще кажете: „Ти отричаш живота."

Не, аз отричам вашите заблуждения. Вие не сте влезли в живота, не знаете какво нещо е животът. Днешната култура не е животът. Вие трябва да знаете най-първо какво нещо е животът. Да знаете тази истина, че животът е нещо, което не може да определите. Може да го желаете. Твърдението, че животът е страдание, то е глупаво. Глупав е възгледът, че животът носи страдание, както източната философия казва – животът носи страдание в себе си. Като туриш примес във водата, тя изгубва своя естествен вкус. Естествената вода съдържа много похубави качества, отколкото какъвто и примес да турите в нея. И тогава според вашето разбиране всички щяхте да бъдете все разочаровани. Нищо повече. Турците казват: „Какъв е церът на това?" Ако ножът е остър, трябва ли да се режат човешките глави? И ако чукът е тъп и тежък, трябва ли да се пукат човешките глави.

Сега всички вие мислите, искате да осигурите живота си. Това е първото заблуждение. Ако досега вие не сте осигурени, помнете, че никога няма да се осигурите. Ако сега мислиш да се осигуряваш, това е една крива идея. Когато някой човек казва, че трябва да се осигуряваме, че трябва да работим да се осигурим – не, не, ти не внасяй мисълта, че не си осигурен. Ти си осигурен. Искаш и втори път да се осигуряваш. Някой човек иска втори път да се осигурява. Осигурил се е веднъж за 10 хиляди лева и втори път иска да се осигури. И след 20 години като умре, неговата осигуровка я използват. Тогава нека да бъде ясно понятието какво

трябва да разбирате под думата „сигурност“. Вие може да работите каквато и да е работа, каквато и да е работа може да си изберете, тя е законна. Дали тази работа ще ви подигне, те са относителни неща. Важно е в работата дали животът ще се прояви, дали ще можете да дойдете до познанието на живота.

Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът.“ Ти казваш: „Знаеш ли аз кой съм?“ Мислиш ли, че ти казваш една истина? И аз ти казвам: „Ами ти знаеш ли аз кой съм?“ Тогава вашата работа прилича на следното. Един полковник отива в агенцията на „Сингер“ – това било в Русе, при Илия Стойчев и полковникът казва: „Ти знаеш ли аз кой съм?“ „Кой си?“ „Аз съм полковник еди-кой си.“ Онзи му казва: „Моите уважения. А ти знаеш ли аз кой съм? Аз съм ефрейтор Илия Стойчев.“ Каква е разликата между един ефрейтор и един полковник. Полковникът може да вади ножа си, но по-умен е ефрейторът. Може да е по-горен. Ни най-малко полковникът не подразбира някой умен човек. Сега не считайте това за критика. Това не е критика. Бих се изразил така: да не критикуваш нещата. Аз тук правя разбор. Това сега е разбор, а не критика. Разбор на нещата е.

Ти казваш: „А човекът има право да мисли така.“ Хубаво. Какво имаш право да мислиш? Ти, разумният човек, нямаш право да спъваш живота, който изтича от тебе. Ти, разумният човек, нямаш право да затваряш, да туряш канелка на живота и да го точиш, да го продаваш като кръчмар. Нямаш право на това. Тогава питам, вие продавате ли живота? Продавате го. Вие като казвате: „Ти знаеш ли, че аз те обичам?“, тогава вие продавате живота. Казваш: „Ще платиш за тази чаша.“ Ти си кръчмар тогаз. Живот, който се продава, живот ли е? Не е. Това, което не се продава, е живот. Това, което се продава, не е живот. Това, което се казва за любовта, не е любов. Това, което не се казва за любовта, е любов. Ти считай, че още

не си проявил любовта. Никой още не е проявил това, което трябва. Аз досега не съм разбрал защо ме обичат хората. Казвате: „Ти си добър човек." Разбирам защо ме обичат. Не че им забранявам да ме обичат. Аз когато искам да обичам някого, никой не може да ми забрани. Може да обичам когото искам и както искам може да живея.

Животът не търпи никакъв закон, никакво мнение. Може да го налагате, но то е като водата. Водата носи всичката кал. Но един ден тази кал ще се оцеди. И нейната вода ще бъде пак вода. Ти може да правиш някои неща, да туриш смърт в живота си, но един ден животът ще се освободи от нея. Някой път се цапате. Казвате: „Аз съм това, аз съм онова." И после за малки работи се докачате. Какво нещо е докачението? Защото, като се качи едно дете на гърба на баща си, бащата не се докача. А пък като се качи на гърба му, той се докача. Вие ще мислите по това. Втория път искам да мислите върху тази тема.

Казвам следното. Да определите какво трябва да се прави сега. Ако аз пиша, както вие пишете, ако аз правя, както вие правите, и работя, както вие работите, отлично. Но при всички тези работи хората страдат и умират. Да пееш, без да страдаш. Да пишеш любовни писма, без да се разочароваш. Да търгуваш, без да губиш. Да спиш сладко и никак да не те боли главата. Да ядеш сладко. Човек има три инсталации: стомашна инсталация, белодробна и мозъчна. Те са най-големите фирми, които съществуват в природата. И с големи капитали са. Всички вие сте кредитори на тези фирми. Вие сте представители на тези фирми, кандидати сте. Всеки един от вас препоръчва фирмата на стомаха си. За да му докажеш, казваш: „Дайте ми ядене." Ще видите, че това е фирма и половина. А пък друг препоръчва фирмата само за пиене, а някой препоръчва фирмата на мозъка си. И казва: „И знаете ли нашата фирма какво прави?" Фирма е това. Фирмата

у вас е отлична. Аз я познавам. Само че вие фалирате. Ту се появява, ту изчезвате. Три фирми има, но това не е още животът. Нито стомахът е животът. Тук-там се появява животът. Нито в дробовете е животът. Те са места, дето животът се проявява и минава. Има хиляди начини, по които животът се проявява, но вие не сте намерили още онази постоянна фирма, където животът се проявява устойчиво. Тогава вие падате духом, обезсърчавате се и казвате: „Закъсахме."

Човек, който има живот, никога не закъсва, никога не заболява, никога не умира. Човек, който има живот, грях няма да има – той е свободен от всички противоречия. Там, дето има противоречие, вие не сте дошли до онези извори на живота. Тепърва трябва да дойдете до тях. Хиляди години вие сте изучавали материализма в миналото. Аз бих гледал, да кажем, на Ивана – къде е бил, какъв е бил, какво се е мъчил. Това е научен извор. Какво нещо е животът, но не съм свършил още към извора си.

„Отче наш"

Втора лекция
на Младежкия окултен клас
30 септември 1932 г., петък, 6 часа
София – Изгрев

ЗНАНИЕ – СЪЗНАНИЕ И СВРЪХСЪЗНАНИЕ (Силите в пръстите. Знанието в природата)

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Пишете върху темата „Как са създадени краката и ръцете“.

Сега толкова години наред вие, младите и старите, не правите упражненията както трябва. Природата не обича безпорядък на нещата, вследствие на което и всички хора са потънали в известно невежество. Едно упражнение, каквото и да е то, трябва да се извърши както трябва. Сега шестте упражнения, които имате вие, трябва да се правят ритмично. Сега как си вдигате вие ръцете – нали, като почвате упражнението, си вдигате ръцете. Във вдигането на ръцете нагоре трябва да си напълните дробовете с въздух. Ти не можеш да вдигнеш нагоре ръцете си, докато не напълниш с нещо гърдите си. С вдигането на ръцете си нагоре, вие трябва да възприемете нещо. Човек всякога трябва да възприема нещо. И гайдата не може да свири, докато не се напълни, не я нахраните с нещо. И човек най-първо трябва да яде, за да добие сили. И ако няма храна, не може да има, няма движение. Нищо ако нямаме, и движения няма.

Значи трябва да възприемеш въздух при движение ръцете нагоре, и тогава, като слизаш надолу, при клякането, трябва да издишаш. После пак като се качваш, при изправянето нагоре, пак ще възприемеш въздух. А вие как правите? Като слизате, дишате, а като се качвате, издишате. Един буламач е станало и няма никакви резултати, а има едно чувство на разочарование. И тогава човек става хилав. Гледаш, някой човек върви, главата му на едната страна наведена или на другата страна или гръбначният стълб се изкривил. Това са все неестествени положения. Ти ако вървиш прав – има си известни закони в света, ти трябва да вървиш прав по отношение на известна плоскост, на известни сили, които действат в тебе. Ако ти не си в хармония с тези сили, ти не можеш да мислиш правилно, не можеш да чувстваш правилно, ти си загубил своя перпендикуляр към плоскостта, в която се движиш. Аз казвам плоскост чисто физически, то е плоскост, поле, в което ти работиш.

Та казвам, вие сега следвате всички тия науки, които са едно упражнение за вашия ум. Но всичко това, което вие знаете, няма никакво приложение. Като казвам, че няма приложение, то значи, има повече отрицателен характер, отколкото положителен. Отрицателен характер, когато човек яде повече, отколкото трябва, и следователно стомахът му не е в състояние да смели тази храна и той губи повече сили. И вследствие на това ти усещаш едно неразположение. Какво се изисква тогава? Да яде човек по-малко. Сега идеята, че с малко ядене човек не може да поддържа живота си, но малкото храна, но обработена, дава повече сили, отколкото многото храна, и необработена.

Та най-първо трябва да си съставите едно понятие за себе си. Вие носите една глава, едно тяло, едно сърце, ръце, удове, които са резултат на хиляди векове, които са минали преди вас. Хиляди същества, които са работили върху този резултат. Следователно вие но-

сите едно тяло и не знаете защо го носите. Имате едно тяло, което е тежко 50, 60, 70, 80 килограма тежест, но защо тялото ви е тежко, не знаете. Толкова не знаете и даже не знаете тези органи, с които функционирате, не знаете тяхното употребление.

Ще кажете – може и без това знание. Добре, съгласен съм. Може и без да знаете всичко това. Но вие влизате в една стая да живеете. Вие питате хазаина: „Тази ли е стаята?" И той не ви разправя, че стаята има толкова ключове и много други приспособления, заминава си човекът. И вие се въртите и търсите ключа, търсите някъде светлина. Вие трябваше да питате: „Тази стая осветление има ли? Къде е осветлението?" И ще си го запишете къде е ключът. После ще питате водоснабдяването къде е. И него ще си запишете. И ред други приспособления, и за тях ще питате, и няма да се намерите в едно трудно положение.

Сега тези са ред положения, които не засягат само вас. Засягат всички същества – и по-нисшите същества по-добре живеят, отколкото по-висшите същества. Вие сте заняти с вашите нововъведения. Кое нововъведение? Представете си, че вие сте направили една хубава дреха. Ушили сте дрехата и сега това нововъведение – дрехата, искате да облечете дрехата си. Имате огледало, обличате я, събличате я, въртите се напред, назад, че забравяте да ядете. Само за дрехата мислите и някой път забравяте и да учите уроците си. Само дрехата обличате и събличате. Този опит ще го правите само когато времето не е ангажирано с уроци. Но щом имате уроци, няма да ангажирате уроците с вашето нововъведение – с това обличане. Какво ще спечелите да покажете навсякъде това нововъведение? Някой ще ви обере и ще се върнете без дрехата. Или вие сами ще примамите някой да ви открадне дрехата.

Тогава, ако аз ви кажа тъй, от съвременната наука ще извадим един извод, следующия. Водата, ко-

ято при студа ври, какво става с нея? Тя замръзва. И водата, която при огън ври и се изпарява, какво става? Вода, която ври и замръзва, какво е? И при студа ври, и при огън ври, но имате два различни резултата. Сега преведете това психологически. Има известни процеси, които изискват време. Казват: „Той ври човекът!“ Да вриш при студ? Огън е това на телата. Ври този огън. Има един огън, който смразява. Студът е огън, който смразява, сгъстява телата. Ако ти вриш и замръзваш и ако ти вриш и се изпаряваш, какво ще придобиеш? И в двата случая ще придобиете ли нещо?

Вие сега не сте научили един начин. Вадите си други изводи. Какво искате вие? Вие например питате: „Какво иска да каже Учителят? Какво сме съгрешили?“ Мен не ми е въпросът за вашите грехове. Мен не ме интересуват греховете. Че вие имате да плащате някому, и това не ме интересува. Че вие имате голяма раница на гърба си, и това не ме интересува. „Ама знаеш ли колко ми тежи?“ Че какво от това. Щом ти е тежка, хвърли едно кило от нея. И после хвърли още едно кило. Хвърли! Хвърли! Ти си господар! Казваш: „Знаеш, гърбът ми се охлузи, уморих се.“ Че ти си господар! Щом ти не знаеш да изваждаш хляб от твоята раница, аз те считам, че ти си един слуга, не си господар. Напусни господаря си. „Ама кой ще ме храни?“ Тогава носи раницата на господаря си. Едно от двете. Или трябва да напуснеш лошия господар. Е, кой е лошият господар? Лошото мислене. Щом лошо мислиш, ти си при лош господар. Щом право мислиш, ти си при добър господар. Или правото мислене е напущане на лошия господар. Ще кажеш: „Не, господине. Досега ти слугувах, няма да мисля вече така.“ Лошото мислене е един господар, който ми е турил един юлар на главата. Казвам, не ти искам юлара вече! „Ама този юлар е за тебе, той е много хубав.“ Не го искам аз юлара. За тебе нека остане, а аз без юлар ще ходя.

Та сега казвам, новият начин, новото разбиране в света какво трябва да бъде? Да кажем, имате една мъчнотия. Хубаво. Имаш една рана, трябва да знаеш как да я лекуваш. Имаш един дефект, паднал си някъде, някоя кост се е разместила, какво трябва да правите? Ще намериш един майстор, който да я намести. Има един дефект, от който човек страда. Всяко едно страдание се дължи на един дефект или на миналия живот, или на сегашното, или на чувствата, или на мислите. Трябва да се намери един начин да се поправи. Пък ако не може да се поправи, какво трябва да се прави?

Аз ще ви дам един въпрос. Щом яздиш на една каруца, която е счупена, какво трябва да правиш? Ще напуснеш каруцата, ще туриш товара на гърба си и тъй ще вървиш. Ама без каруца не може. Тогава ще чакаш да мине някой, който да я поправи. Ако след два-три месеца мине някой, че да ти поправи каруцата, заслужава ли си два-три месеца да се чака да дойде този, който ще поправи каруцата? Всички противоречия, които са в живота, това са неестествени мисли, неестествени чувства, навсякъде едно разногласие.

Сега да се повърнем, това са ред аномалии, които сега съществуват в сегашното човечество и, разбира се, трябва да дойдат онези майстори на човечеството, които трябва да въведат човечеството в правия път. Това е общото положение на всеки един човек. След като се води цялото човечество, всеки един човек си има едно знание определено, в което той сам трябва да влезне. Сега онова, което вие трябва да направите от съвременното знание. Ако вървите по този път на съвременното знание, вие ще имате тези резултати. Ако сте един богаташ с неговите разбирания, ще направите къщи, ще имате автомобил, добре ще ядете, ще се ожените, ще народите деца, ще остареете, ще умрете, ще ви направят един паметник, ще пишат:

„Тук почива един благороден човек, добър човек, оставил голямо наследство.“ Питам, вие след като умрете и на вашия паметник напишат най-хубавите имена, тези имена какво ще ви ползват, като ви турят в земята?

Представете си в съзнанието такова едно схващане, че всеки един човек, който е богат и е заровен в земята, че съзнанието му седи там, не се освобождава от гроба. И той усеща тежестта, дето е заровен, казва: „Така ми пишат – тук се намира един благороден човек с благородна кръв, от високо произхождение, това направил, онова направил, ехееей, но аз страдам отдолу. Поливат ме, плачат отгоре ми, но какво ме ползват всичките тези, когато аз отдолу се мъча. Аз страдам, а хората минават, тъпчат ме отгоре и казват: „Добър човек беше.“ А какво ме ползва всичко това, когато аз отдолу се мъча. Каква философия има във всичко това? Не ги искам да ходят като обрани попове и да ми четат молитва. Аз бих предпочел да кажат другото – да бъда лош човек, но да кажат: „Я да го изкопаем и изхвърлим навънка.“ И тези хора бих ги счел за по-добродетелни, отколкото да ми четат всичките тези молитви „Господи, прости му греховете“.

Това е сега вашето положение като ученици. Вие седите и чакате някой да ви каже някоя блага дума. Ти си много даровит, но си скъсан. Ти си способен и даровит, но професорът те скъса. Нищо повече. Ти си даровит, но нямаш нито пет пари, ходиш гладен, пак те скъсал професорът. Ти си благороден, но гостилничарят няма доверие в тебе. Пита пари имаш ли. „Нямам.“ „Хубаво, ако остане нещо, може да ти дам.“ Турците казват на такова едно разсъждение: „Е, изходният път какъв е?“

Туй е изходният път на нещата. Но изходният път за умния, който може. И всичките тези упражнения са упражнения, при които вие можете да разрешите една мъчнотия в света. Но ако вие не знаете кой

от тези пътища да изберете, в дадения случай туй няма да ви ползва.

Представете си, че вие имате тук един такъв знак, както в аритметиката минусът. Какво ще постигнете? Или представете си, че имате знаците, турени във всички положения. Ако вие сте, това нищо не разрешава. В единия случай водата, която ври при студа, тя ще замръзне. Плюс отгоре това е студ, това е събиране. И вода, която ври при студа, тя ще замръзне. А минус това е вода, която ври при топлината. И като отидете при тенджерата, нищо няма да намерите там. Всичко е изчезнало – извряла е водата. Това е минус. Сега, ако водата се изпари и водата измръзне, какво печелите вие? В дадения случай водата е полезна на един дерменджия. Човек си меси хляб, опича го, има вече един сложен процес, който допринася нещо. Тогава представете си, да кажем, вие имате тия знаци така поставени вътре - - + + +. Това е естественият път за сполуката в света. Два минуса и два плюса и плюс. Но ако ти не можеш да определиш тия плюсове?

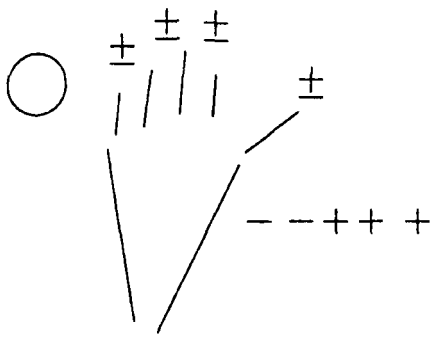

Да кажем, имаш лявата ръка. Ако в дадения случай ти не знаеш де е положителното у тебе? Ние взимаме като образ ръката. Но тя е образ на известна деятелност, която става вътре у човека. Например вие имате малкия пръст. Той е във връзка с известна област на мозъка. Тогава слънчевият пръст, безименният, и той е свързан с известна област на човешкия мозък. Първият пръст и той е свързан, палецът и той е свързан. И трябва да знаете, че силата на палеца е равна на силата на четирите пръста. Следователно

туй, което четирите пръста съдържат, като се съединят, този пръст – палецът, половината на човешката енергия изходи от палеца, или половината от човешката енергия е вложена в палеца. Именно животните имат само тия четири пръста, те нямат енергията на палеца, туй разумното разбиране – приложението. В палеца е приложението на човека. Без палец вече вие имате енергии, които действат инстинктивно. То е едно колело, което се върти, върти и ако му туриш малко масло на самото колело, това са физически енергии, които действат автоматически. Това всеки може да използва.

Та казвам, когато имате едно желание, на което не знаете неговия произход, вие се намирате в енергиите на вашите пръсти, отдето изтича енергията. Например вие имате стремеж да се качите на високо място, вие искате да заемете високо място, да станете висок човек. Да вземем един човек, на когото личните пръсти са развити – той иска да стане висок. Питам, ако вие се качите на един висок връх от 12 километра, какво ще добиете на този висок връх? Вие ще се задъхате и ще имате нужда да се тури изкуствено дишане. И досега на 8 хиляди метра ако се качите, има едно задъхане и трябва да имате един изкуствен мехур, от който да приемате кислород. А като се качите на 12 хиляди метра, ще загубите съзнанието си.

Та казвам, като се качиш на такава височина, ти ще изгубиш смисъла. Този закон е верен. Вие искате да се подигнете в обществото и тъй да се издигнете, че да ви знаят всички хора, да станете прочут човек. Вие не знаете колко опасно е да бъдеш прочут човек. И лошо е никой да не те знае, но лошо е, когато те знаят всички хора. Вие имате една идея да се прославите. Но тя е чисто Божествена идея. То е друг въпрос да ви знаят, които ви обичат. И те искат да ви допринесат нещо. Но когато един човек гледа на вас,

че иска да ви използва, по-голяма опасност няма от тази. И питам, ако вие запознаете една овца с един вълк, какво добро ще допринесе той? Че вие я излагате на голяма опасност. И какво най-после ще се случи с тази овца? Дали е мъжка овцата, или е женска, вълкът не гледа. Резултатът ще бъде все същият. В резултат и двете ще платят с живота си. В единия случай мъжката овца ще бъде малко по-мазничка, по-голяма, а женската – по-мършава. Винаги мъжките овце са по-мазнички. И вълкът ще има повечко месце да яде. Ти казваш: „Аз я запознах с почетния вълк. И вярвам, че този вълк ще води и пасе тази овца." Да, той ще я пасе така, че втори път няма да я намериш тази овца.

Аз правя своята аналогия. Ако ти запознаеш една твоя благородна мисъл с една мисъл на един вълк в тебе, мислиш ли, че твоята благородна мисъл ще остане здрава, неразрушена? Никога! Никога не оставяйте лошите мисли в паралел, в запознанство с една добра мисъл, с една овча мисъл. Казано е – побеждавайте злото с доброто. Там законът е друг. Смисълът е съвсем друг. Мисълта в пълната смисъл е една пасивна проява. Сама по себе си мисълта е силна, когато е в човешкия ум. Но една човешка мисъл вънка от човешкия ум, тя почти е без сила. Всеки може да използва една мисъл – лоша или каквато и да е, може да се използва от едно разумно същество. Лошата мисъл може да се използва. И добрата мисъл може да се използва, но от едно разумно същество.

Та казвам сега, ако вашият малък пръст е положителен и ако вашият първи пръст е отрицателен, и ако вашият палец е отрицателен и вашият среден пръст е положителен, какво ще постигнете? Какъв ще бъде резултатът, ако малкият пръст е положителен? Положителният пръст придобива нещата, а първият пръст ги губи. И палецът и той ги губи. А средният пръст, той печели. Какво ще придобиете? Е, този е

най-високият връх, на който може да се качите със съзнанието. И съвестта, и тя е нагоре. Да бъдеш положителен, значи постоянно да преглеждаш сметките си. Какво ще придобиеш? Съзнаваш ти в твоя тефтер най-високото място, ще видиш остатъка. Този пръст средният раздава правото на всички. Тогава какво качество имаш над тях? И тогава какъв смисъл има качването на този връх? Защото, ако се качиш и раздадеш правото, тогава е хубаво. Но ако ти се качиш и се върнеш, без да раздадеш никому правото, тогава какво си спечелил? Губене на енергията е това. Ти, като се качиш там, трябва да раздадеш правото някому – или на себе си, или на другите, но ще дадеш някому правото.

И питам, ако ти в малкия пръст си положителен и си добил всичките средства в света, богатства от този малкия пръст. Казвам, за даден случай малкият пръст има всичкото богатство, но ти имаш развален стомах и дробовете ти са слаби, и главата ти. Питам, че този пръст бил много богат, какво ще те ползва? Той ще ти създаде всичкото нещастие. Около тебе ще се съберат доктори, ще направят всичките свои опити. И какво ще добиеш от тия опити? Ще добиеш само страдания. Това е сега положението, в което сега множина от вас се намирате.

Вие страдате. Казвате: „Защо така е обществото направено?“ Никой човек в съвременния свят не е в състояние да ви даде един отговор, защо са тия страдания. Ще кажеш: „Баща ми и майка ми са били такива. Ама обществото не е така добро.“ На тези никой не може да ви даде отговор. И ще кажете: „Такъв е светът.“ Е, какво трябва да се направи? „Трябва да се поправи.“ Не трябва да се поправи светът. Ние имаме философията на мишките. Те казали – трябва да тури звънец на котката. Но затова трябва знание. И после кой ще тури звънеца на котарака? Мишките трябва да станат по-силни от котката, за да турят звънеца на

котката. За да турите вие звънец на вашия котарак, вие трябва да имате едно знание. Вие имате известни мисли, известни желания, известни чувства, ама знаете ли в даден случай едно желание, което вие имате, туй желание ваше ли е, или вие сте един наемник на едно ваше желание. Ти казваш: „Аз ще го убия!" Е, хубаво, ти убиваш някого, друг убива тебе.

Питам тогава, ти господар ли си? Ако два предмета, които се сблъскват и се разрушат един друг, какво се постига? Сега аз искам да ви наведа на мисълта: най-първо трябва да знаете известно желание, произхода му, господар ли ще бъдете на това желание, или то ще бъде господар. Слуга ли ще бъдете на това желание, или то ще бъде слуга на вас? Казваш: „Аз имам желание." Но ти господар ли си на това твое желание, или си слуга? Ако си господар, ще има един резултат. Ако си слуга, ще има друг резултат. И после, ако си господар, добър господар ли си на твоето желание, или си лош господар на желанието си?

И после другото положение. Това твоето желание добро желание ли е, или е лошо желание? Ако си слуга на едно желание и не си господар, ти ще гледаш това желание добро ли е, или лошо. Ако е лошо това желание, ти ще гледаш по всеки начин да се освободиш от това желание. Ако не се освободиш, ще имаш най-лошите последствия, за които никой не може да ти помогне. Сега не се спирайте върху това. Светът е един резултат. Всички тия хора това са единици, които функционират вътре в света.

Представете си сега числото 5. Това число може да вземете като едно положително число, може да го вземете като едно степенувано число. Да кажем 5 пясъчни зърна. От тях какво можете да изкарате? Нищо не можете да изкарате. Но това може да са 5 ябълчни семена. От тях може да изкарате нещо. Представете си, че това са 5 вола и 5 коня. Вие можете да ги впрегнете. Или най-малкото това са 5 ваши прия-

тели, които можете да имате. Това са все числа степенувани. Резултатите ще бъдат все различни, ако имате пясъчни зрънца, ябълчни и приятели. Ако вие знаете какъв е произходът на числото 5 или какво съдържа в себе си числото 5, вие можете да направите много работи. Какво е числото 5? Вие имате 5 добри ваши приятели. Какво можете да направите с петте добри ваши приятели? Ако са 5 песъчинки, ще ги турите някъде. Ако са 5 ябълчни зърна, ще ги посеете някъде в земята. Ако са 5 вола, ще ги впрегнете или ще ги продадете. Ако са 5 добри ваши приятели, какво ще правите с тях? И тях ще впрегнете на работа, нали? Ама ако вашите приятели са по-силни от вас, как ще ги впрегнете?

Та казвам сега, може би вие имате една идея, каквато е била онзи Гордиевият възел. Чакали да го разреши някой. И като не се намерил такъв, който да го развърже, дошъл Александър Велики, той взел ножа си и го разрязал. Но той го разреши по много механически начин. Питам, Александър Велики не разреши въпроса, той разряза Гордиевия възел, но не можа да запази империята си, питам, де седи величието на Александър Велики? Александър Велики е разрязал Гордиевия възел, той е разрешил задачата така, както се разрешава *само в едноизмерния свят и в двуизмерния свят*. Това е отрязване. Едно двуизмерно същество винаги като Александър Велики ще разреже *Гордиевия възел и той не може да си представи*, че може да има и друго разрешение. Това е едно същество, затворено в един кръг, разбирате ли? То казва: „За да излезна от този кръг, непременно този кръг трябва да се пречупи някъде. Ако е едно

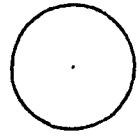

триизмерно същество, той ще прекрачи този кръг. За него кръгът представлява една от великите тайни и казва – трябва да се пробие. И като го пробие и скъса този кръг, то мисли, че е разрешило една от

великите тайни. Ако е едно триизмерно същество, то ще дигне кръга и ще мине над кръга отгоре. И кръгът ще остане цял. Сега и вие много пъти като двуизмерното същество развалите кръга, казвате: „Аз ще скъсам връзките си с него!“ Вие сте двуизмерно същество. Имаш някоя пръчка на пътя, вдигни си крака, прескочи я. Няма какво да го разкъсваш. Кажи: „Аз ще прескоча този кръг! И ще вървя напред!“ И няма да се занимаваш занапред с това.

Та в сегашната математика, в ръката, докато са всички количествени числа, които природата е турила, тия подразделения вътре, после линиите в дланта – всичко това е вложено вътре. То не е само предположение, ама има една мярка. Ще минете тия граници между световете на фалангите или на членчетата на пръстите. Това са все приятели, една мярка е. Ще мерите тия граници между световете. Първата фаланга, първата граница, това е Божественият свят. Втората граница е светът на ангелите. И коренът, или третата фаранга, е човешкият свят. Или основата на пръста, това е животинският свят. Така отношение има. И тогава ще знаете кой свят у вас управлява. А това трябва да го знаете. Гледайте си ръката надолу, нагоре, надясно, наляво, после върховете на пръстите си гледайте.

После вие не знаете къде да бутнете. Някой път не ви върви. И ако река аз да ви кажа някои работи, вие ги вземете толкова буквално, че нищо няма да се постигне. Аз гледам сега, когато някоя певица пее. Тя постепенно ще се упражнява, упражнява, докато изпее една песен „Аве Мария“. „Аве Мария, Аве Мария, Аве Мария“, пееш „Аве Мария“, но нищо не става. Ти пееш една песен, но при явяването на една мечка, ти ще бягаш. Пееш „Аве Мария“, но бягаш. Аз наричам да изпееш „Аве Мария“, и мечката да се спре там. И като дойдеш при един гостилничар и като изпееш „Аве Мария“, той да ти каже: „Ела!“ Ти идеш при един банкер, изпееш песента

„Аве Мария“, и ти каже: „Ела!“ И ти даде. Идеш при един дрехар, изпееш му песента, и той ти даде. Това разбирам. Тогава навсякъде „Аве Мария“. Нямаш приятели, изпееш песента на един, и той ти каже: „Аз ви познавам, заповядайте.“ Но ако той каже: „Не си струва да слушаш гласа му, гърлест е гласът му, струва 5 лева.“ И тогава вие идете до онова противоречие, казвате: „Защо Господ ме е създал мене?“

Аз имам един друг въпрос. Защо вие мислите така? Когато Господ те е създавал, ти беше ли при него? Ти видя ли твоето създаване, като те правеше от кал? „Е, не го видях.“ Тогава защо говориш за неща, които не знаеш? „Е, баба ми каза.“ Нито баба ти знае толкова, колкото и ти знаеш. Баба ти казва, че Господ те е създал, но и тя не беше там. „Е, нейният баща беше там.“ А той не е бил там. „Е, Мойсей.“ И Мойсей не е бил, когато Господ е създавал света.

Какво трябва да разбираме под думата „създаване“. Ама всеки казва тъй: „Условията ме създадоха да стана човек.“ Как те създадоха условията? Материално ли? Ти казваш: „Аз го направих човек!“ Че как го направи ти човек? Че преди тия условия, преди аз да го създам, той беше човек. Аз казвам: „Ако не бях аз да го създам, той нямаше да бъде.“ Какво разбирате вие под това? И ако вие сте при мене, когато аз създавам някого като човек, ще видите ли нещо? Нищо няма да видите. И вие ще мязате, както и другите. Или вие ще мязате както онзи цар, който искал да направи дрехи, но да ги не пипне човешка ръка. Може ли да се направят дрехи, и да ги не пипне човешка ръка? При сегашните условия, при които живеем, не могат да се направят.

Та казвам, сега аз не говоря на всички. Аз говоря само на онези от вас, които разбират, а за другите това ни най-малко не се отнася. За тях трябва да бъде забавление, тъй както един тъпан, който бие дум-дум-дум. Бие тъпанът, но кой знае какво ще стане. Щом

бие тъпанът, ще се съберат войниците, защото тъпан има, дето се събират войниците да се бият. И ще одереш кожата на едно животно, и ще направиш тъпан от нея. Ще биеш тъпана, и нищо няма да излезне. И аз не съм виждал сватба, дето тъпан да бие и после да няма бягане. Невсякога могат да се употребяват каквито и да са средства. Природата обича за благородните работи да избереш благородни средства. Ако обичаш един човек, ти ще му дадеш най-хубавата храна. Ако не го обичаш, ти ще му дадеш най-лошата храна или каквато и да е храна. Ако не обичаш един човек, ти ще го подкупуваш. Ако го обичаш, ти няма да го подкупуваш. Нищо повече.

Та казвам сега, даже в съвременната химия може да се изучават изменението и съединението на елементите и те трябва да проникнат дълбоко вътре в тия закони, които управляват съвременните химици. Повечето от тях са крадци и разбойници в природата. И мислят, че допринасят нещо на човечеството. Та природата държи сметка. Те крадат, но и тя налага наказание. Измислиха хората електричеството, а при това природата коси. Те измислюват, а природата коси. И природата ги свързва за тока. И най-после какво ще излезне от всички тия измислици?

Ако съвременните хора измислят всичките тайни на природата, той ще тури последната присъда на човечеството. Аз да ви кажа, като измислите последната тайна на природата, вие ще изчезнете от лицето на земята. Да изучаваме тайните на природата, без тя да иска, е едно насилие. Ако природата има любов към мене, тя трябва доброволно сама да открие нещо, да ми повери нещо. И аз да не злоупотребя с това. А щом аз изчезвам, значи аз върша нещо не по нейната воля. При всяко насилие непременно аз ще изчезна. Това стана с първия човек. Бог му каза: „Това дърво няма да буташ. И щом се опиташ да разкриеш великата тайна, ти ще умреш."

Какво нещо е злото? То е последната тайна вътре. А ти искаш да разрешиш последната тайна – какво нещо е злото. Не разрешавай какво нещо е злото. Нито разрешавай какво нещо е доброто. Приеми ги като факт. Защо? Тогава злото ще носи лоши последствия, а доброто ще носи добри последствия. Използвай добрите отношения на доброто, избягвай лошите отношения. Не се стреми да победиш лошото, нито да го примириш. Не се стреми да определиш произхода му, откъде произтича. Вие никога няма да знаете това. Не само вие, мнозина – и учени, и първият човек, и той не можа да разреши този въпрос. И той изгуби и това, което имаше. И за него се казва, че е оголял, след като разбрал, почувствал се гол. Но с това не се свърши.

Сега аз ви казвам тази тайна. Тогава какво ще кажете? „Тогава да не учим." Та нима наука е да си обясниш какво нещо е злото? Това не е наука. Аз ще ви обясня. Ако ти знаеш колко тежи земята, може ли някой учен човек да знае колко тежи земята? Не може, разбира се. Това са предположения, това са хипотези. Претегли ли земята? И аз съм теглил земята и виждам всяка научна теория колко казва, че тежи земята. Обаче намирам, че милиони тонове липсват вътре. Проверявам, че тежестта ѝ не е доизчислена. И слънцето изчисляват. Нито пък аз искам да претегля земята. Земята тежи точно толкова, колкото и аз тежа. Тогава какво ще кажете вие? И вие можете да кажете – земята тежи толкова, колкото и вие тежите. Земята тежи толкова, че никоя мярка не може да я претегли, но тя е и толкова лека, че пак не можеш да я претеглиш.

Земята е съставена от безброй малки частици. Толкова малки, че всяка частица се движи особено и всяка малка частица представлява една малка земя. И тя си има свой северен полюс и южен, и свое слънце си има, към което се движи. И се хлъзга тази малка частица към пространството и няма никаква тежест.

Но събрани те всички заедно, те имат известен стремеж. И този техен стремеж образува тежестта на земята. Този стремеж на всички тия безброй слънца ние наричаме тежест. Стремеж, или го наричат падание към слънцето. Понеже като се привличат телата към слънцето, в това привличане земята има известна тежест. И ако едно тяло няма привличане, то няма никаква тежест.

Някои казват – по-тежка е неговата мисъл или по-редка, по-лека е неговата мисъл. Е, кои мисли са по-хубави? Леките или тежките? И казват – златото е тежко, перото е леко. В дадения случай тежките неща са хубави, са добри. А кои са лоши? Ако имате един лек чук като перушина, какво може да направите с него? Чукът забива гвоздеите. Ако имате тежък чук, с него можете да направите много хубави неща. Но питам, ако вие внесете един чук във вашата мисъл, каква полза ще принесе този чук? Или чукът е една отрицателна мисъл. Вземете мисълта на една омраза. Трябва да знаете къде да употребите омразата. Омразата трябва да употребите на физическото поле. При гнева той ще вземе един чук и ще иде при камъните. Ще набиеш един камък и след това, като се върнеш, ще кажеш: „Набих камъка колкото можах.“ Или ще кажеш: „Отмъстих си.“

Ама че същото нещо става на бойното поле. Хората там идат, намушкат се с ножовете, и после минават за герои. Един войник разправя: „А като влезнаха в сръбския окоп, намушкаха 30 сърби.“ „Че как 30 сърби?“ А той лъже. Турците казват: „И да видиш, не вярвай.“ Може да е намушкал един-двама, но 30 сърби да ги намушка. Аз гледам изводът какъв е. Този човек гледа в съзнанието му, иска да си представи, че е голям герой. И на всичките българи казвам – ако те биха намушкали по 30 сърби, България щеше да бъде свободна и велика. Ти си намушкал 30 сърби, но си загубил полесражението. И България изгуби. Това не е едно раз-

решение на въпроса. Ние някъде мязаме на този войник, че намушкал 30 сърби, а пък на другите пардисютата бяха в хоризонтално положение и казват: „Мен не ме е страх от нищо.“ А при това при най-малките мъчнотии в света не знае как да разреши задачата си и се намира в трудно положение

Имате в математиката трудни задачи. Някой път искате да знаете квадратурата на кръга. Досега разрешили ли сте квадратурата на кръга? Вземете един кръг и направете от него един квадрат. Един практически метод. Един кръг вземете и ще направим от него един квадрат, и ето квадратурата на кръга. Чудни са хората. Питат този кръг. Направете един квадрат. И ето квадратурата на кръга. Нали е разрешима тази задача? Аз разбирам къде седи мъчнотията. Знам какво е квадратурата на кръга, но мъчнотията седи там – в дадения случай аз мога да намеря квадратурата на кръга, но този кръг е в движение и в следующия момент няма да зная каква е квадратурата на кръга. Пък той се разширява, разширява или може да се смалява, смалява в движението си. Той или се смалява или се разширява и вследствие на това не може да се изчисли. Тъй е. В движение е този кръг, там е всичката мъчнотия – в изчислението. Но казвам, когато вие се намирате в един кръг на движение, вие трябва да се спрете. Квадрат подразбира – вие трябва да се спрете в известна плоскост. Ще се спрете в едно кръгообразно движение и ще се спрете в една плоскост и ще му турите само 4 точки. И след като разрешите въпроса, ще турите тия точки в движение, и пак ще турите този кръг в неговото движение.

Та казвам, ако искате не да се спъвате, но всичко онова в съвременната наука, то е една прекрасна материя, която за бъдеще трябва да се обработи. Даже във всички теории, които досега са прокарани, не мислете, че има нещо лъжливо. Всичките тия теории, взети целокупно една с друга, те допринасят нещо за разкрива-

нето на истината. Те са само фази за разкриването на най-великата истина. Както едно цяло са те, но са различни фази, различни обстановки, но всяка една обстановка дава едно понятие и истина за предмета, който вие изучавате. Но не мислете, че тази фаза е единствена в природата и че тя ще разреши всичко. Там е всичкото заблуждение.

Та сега онези от вас, на които аз говоря, вземете вечерно време един конец или една мярка и си премерете пръстите. Искате да знаете дали ще успеете, или не в живота. Вземете си един конец и си премерете този първия пръст, корена на пръста. И почнете да мислите върху това. Вие турете само най-хубавата мисъл. Докарайте едно хубаво състояние в душата си. Сутринта премерете вашия пръст и вижте има ли една промяна или смалил ли се е пръстът, или не. Най-първо трябва да имате един резултат – или смаляване, или увеличение. Това по-лесно става. Промяната на широчината става по-лесно, отколкото пръстът да се проточи. Вие в 24 часа не можете да си проточите пръста даже и на една хилядна от милиметъра, но на широчина тези мускули могат да се изменят – в даден случай да нахлуе повече кръв в пръстите и тази част може да се увеличи. Ако вашият пръст се е увеличил в основата на физическото поле, вие можете да имате една промяна – ще имате успех, но ако нямате никаква промяна, ще имате най-неблагоприятните условия.

Защо така? Условията ще бъдат такива. Ако вие сте в умствения свят и искате да знаете ще свършите ли училището, измерете пак пръста си. И ако стане пак най-малката промяна – разширение вътре, вие ще свършите училището. Но ако това не стане, няма да свършите училището. После искате да знаете ще станете ли духовен човек или добър човек. Виж втората фаланга на пръста. Ако там се забележи една малка промяна, може да имате придобивка в духовно отношение – от вас може нещо да излезне.

Сега у вас се явява противоречие, как ще го направите този опит, като не сте го правили. Трябва да видите как. Трябва да ви покажа веднъж, дваж и три пъти, защото не трябва да има, защото някой път вашето желание... вие ще попаднете в една илюзия, вие ще искате да проточите пръста си повече. Или като искате вашият пръст да се проточи повече, или вие ще пуснете малко от мярката и като че пръстът ви се увеличил. В меренето си трябва да бъдете безпощадни. Казвате: „Чакай малко да отпусна." А ти трябва да констатираш факта тъй, както си е. Защото някой път не само разширяването на пръста е добро. Някой път и смаляването на пръста е добро. Има известни отношения – трябва да се знаят колко, ако се разширява пръстът ти, и колко, ако се смалява, е добро. И виждате на някои от вас пръстите се смалили при основното членче, или се е разширило. После на някои пръстите постоянно се разширяват, а на някои стават конусообразни.

Сега този е най-малкият опит. Не че с този опит се разширяват тайните. Аз ви казвам, този е един малък опит. След това ще направите друга проверка. Първата проверка оттук ще започне – третата фаланга, основата на пръста (показалеца). Втората проверка ще започне с третия пръст, слънчевия. Третата проверка – с големия пръст, средния, и най-после ще направите проверка с вашия палец. И каквото знание той даде, то е меродавно. Сега ако за всеки един опит се изисква една година, значи изискват се 5 години наблюдение и наука, за да определите дали ще спечелите пари на земята, или няма да спечелите, дали ще станете учен човек, или не. И то само да констатирате факта, а после трябва да определите други три метода, за да научите как да сполучите.

Та туй, да определите известен факт, а после да намерите да знаете три метода. Вие казвате: „Кажи изведнъж." Не може да се каже изведнъж. Ако някой би

ви казал, че ще сполучите, той е прост, иска да ви залъже. Сега аз говоря за онези, които нищо не знаят, да слушат само. Вие в света никога богат човек не можете да станете, ако не сте били сиромах. И ако не сте опитали крайната сиромашия, не можете да дойдете до една мисъл на богатството. Такъв е законът. Само гладният човек може да опита какво нещо е хлябът. Само болният човек може да опита, да знае какво нещо е здравето. Всеки човек, който цени живота, трябва да има един контраст.

Та вие имате контрасти, които съществуват във вашето съзнание от миналото. Съществуват известни понятия. Например понятието за добро, за зло съществуват. Един контраст, съществува една опитност, която е потаена някъде във вашето съзнание, в подсъзнанието ви и свръхсъзнанието ви. Разчитай всякога на това, което е вложено във вашето съзнание и самосъзнание.

Например ти си болен. Лекарят казва за тебе: „Изпята му е работата. Той скоро ще замине за другия свят." Винаги един лекар, други, трети и всичките все казват: „Изпята му е работата." Но ти слушаш – нещо дълбоко вътре ти шепне: „Не, ти ще оздравееш." Нямаш никакви доказателства, но нещо ти казва: „Ти ще оздравееш." И нещо ти светне отвътре, и ти казваш: „Аз ще оздравея." Онези казват: „Свършена е работата му." А нещо отвътре ти казва: „Не ти е свършена работата. Имаш да я свършиш още." И се случва това, което отвътре ти казва, то излиза по-вярно, отколкото това, което лекарите отвънка ти казват. Онзи лекар ти казва това от съзнанието и самосъзнанието си, но излиза, че болният оздравява.

Така често гадателите казват, така както лекарите: „Няма да го бъде." А нещо друго у тебе говори обратното. Аз съм седял при цигани, когато плачат и казват някому: „Така ще стане, онова ще стане." После ме питат: „Ти какво мислиш?" Казвам: „Нещо в

мене ми говори – ще стане точно обратното на това, което ти казваш.“ И действително след време става точно обратното. Никой гадател не може да каже това, което ще стане. Защото аз като ще кажа нещо, то ще стане. Казвам – ще умре някой. И това става. Казвам – някой ще забогатее, и забогатява някой. Всеки един от вас е гадател, но специфично това няма да стане. Действително забогатява някой, но не е този човек, а някой друг човек. Ти пак си говори. Ти си като онзи, който стреля мишанката. Не се ударила мишанката, но планината се удари. Ти казваш: „Мишанката не ударих, но планината ударих.“

Сега да ви приведа един пример. Някой път господарят иска да почива, а слугите искат развлечение. Не е лошо, но слугите, които искат развлечение, трябва да идат надалеч, да не смущават господаря, като спи. Понеже господарят, като стане, ще се скара на слугите, нека слугите идат надалече – там да си поиграят. И като се върнат, и господарят да се е наспал, и слугите да са си поиграли. Та човек трябва да разбира своето естество. Трябва да разбирате себе си. Аз толкова пъти съм казал – има известни сили във вас, които действат и които нищо добро няма да ви допринесат. Казваш: „Аз ще свърша с училището.“ Какво ще свършиш? Не казвай: „Аз ще свърша с училището.“ „Аз с училището никога няма да свърша.“ – то е много по-права мисъл, отколкото да кажеш: „Аз ще свърша с училището.“

Казваш: „Аз човек ще стана.“ Че ти тогава сега отричаш, че си човек. Щом сега казваш: „Аз човек ще стана“, от тебе нищо няма да стане. Моето разбиране, ако досега не си станал човек, никога няма да станеш човек. Постави мисълта „Аз съм човек“. Ти кажи: „Аз съм човек.“ Не: „Аз ще стана човек.“ Кажи: „Аз съм човек станал, а сега ще живея като човек.“ По-права е мисълта, отколкото „Аз човек ще стана“. Значи отсега човек ще станеш, ей. Тя е дълга работа. „Аз добър

човек ще стана.“ Най-първо не мислиш право. „Ще живея добре. В естеството ми е да живея добре.“

Та най-първо всички ще се научите да мислите правилно. И всяка една права мисъл трябва да има своето положение. Та сега колко неща останаха в ума ви? Значи да има едно положително отношение между природата и човека. И човек не трябва да бъде в стълкновение със себе си. Идеята, че човек трябва да се бори със себе си, не е права. Човек не трябва да се бори със себе си. Той трябва да разбира себе си и да влезне в едно любовно отношение със себе си. Да работи в съгласие със себе си и с живата природа. Та сега първото, което ви давам, влезте в съгласие със себе си и влезте в съгласие с природата. Туй е максимата. В света има борба. Когато ние престанем да се борим със себе си, тогава ще дойде съгласието, тогава ще внесем мир. И след това да влезнем в мир и съгласие с разумната природа. Това са положенията, към които ние се стремим. И към туй трябва да се стремим.

Сега запазете този лист – втория път пак ще се спрем върху него. Сега като ви гледам, във вас има една мисъл напрегната. Аз не искам вие да разрешите всичките задачи. Когато човек диша, той трябва да възприема въздух и да се ползва от него. И трябва да знае, че в света има един закон, който регулира нещата. Аз като дишам и издишам, ни най-малко няма да допринеса на света, но същевременно аз ще допринеса нещо на себе си и като допринеса нещо на себе си, ако аз имам правилни отношения с природата, и тя ще има правилни отношения с мене. Тя като ме остави, аз няма да изневеря. Едно число ако е турено някъде, ако има правилни отношения, и резултатите ще бъдат правилни. Аз няма да разрешавам нейните работи.

Сега първото нещо. Какво трябва да се прави в света? Ни най-малко не уреждайте вашия живот. Не искайте да го уреждате. Не искам да ви кажа с това

да не работите. Съвсем друга е идеята. Не мислете, че вашият живот не е уреден. Че не сте талантливи, та отсега ще уреждате вашите способности. Вие вашите способности ги посадете и оставете те сами да поникнат.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Трета лекция
на Младежкия окултен клас
7 октомври 1932 г., петък, 6–7.20 часа
София – Изгрев

ГРАНИЦИ НА ВЪЗМОЖНОСТИ

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Непознатото“.

Казвате, че се повтарят някои работи в природата и казвате, че тези работи са нам познати. Именно в познатите работи седи непознатото. Вие не можете да напишете какво да е добро, без да присъстват познатите букви. И преди да ви са били разкрити буквите – то е цяла философия да ви се разкрият буквите. Разкриването на буквите не значи да знаеш езика. Ако не знаеш да съчетаваш 32 букви... Ти ще имаш понятие за тях. Невъзможно е, което те крият, да бъде тайна за тебе. Ти ще може да говориш, но не ще можеш да представиш говоренето с буквите.

Ще ви говоря пак за една такава азбука. **А** – това е точката. **А** на математиката, на геометрията. Една точка в пространството никога не може да се появи от само себе си без причина. За да се прояви една точка, трябва да има една причина. Това е най-малкото пространство, което ти може да видиш, или най-малката концентрирана енергия, или материя, или мисъл, или чувство, или постъпка в даденото момент, който ти може да видиш някъде. Ние туряме някъде тази точка **А**. Казваме, че тя се движи в известна посока. Но тази точка сама по себе си не може да се движи. Едновременно с нея има точка **В**, която ние не виждаме. Следователно, когато точ-

ката **А** се движи в тази посока, точката **В** се движи в точно противоположна посока.

Когато имате електрически ток, който се движи по една посока по жицата, същевременно има друг ток долу, който се движи в обратна посока. Едновременно те образуват едно и също течение, но се отличават по своите качества. Горното положение е положително, а долното отношение е отрицателно, след като се движи и идва до точката **В**. Ако движението от **А** се продължи до **В** и нататъка, то движението от **В** нататъка става отрицателно.

Това движение не върви по права линия, а по крива линия отдолу под земята. Тогава имате движението **А – В** отвесно. Първо имате движението **А – В**. Това е едно положително движение. **В – А** това е едно *отрицателно движение. Всяка една точка в пространството с нея същевременно се появяват и 4 други точки.*

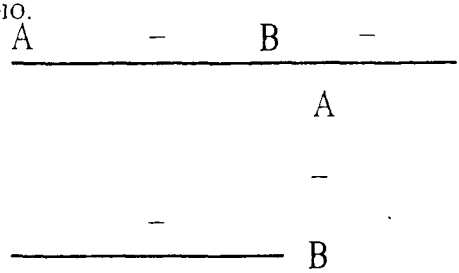

Това са две успоредни и после се явяват и още две успоредни. Двете успоредни показват възможности на движението. Тези линии са турени в квадрат, но те образуват една крива линия. Тук те са поставени успоредни. Но може да ги представим във вид на кръг. Линиите **А – В** и **С – Д** са възможностите на **А**. Това са възможностите на тази сила да се прояви в пространството. Точките показват ограниченията. Като дойде тази сила **А** от точката **В**, показва, че тази сила не може да иде понататък в тази посока. **В** същевременно показва, че

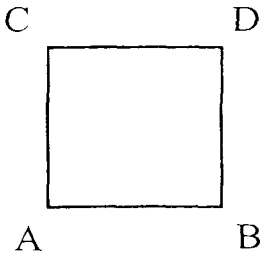

силата ще тръгне в друга посока – именно в посоката **В – Д**. Като дойде в точката **Д**, тази сила не може да продължи по същата посока, но ще тръгне по посоката **С – Д**. После ще се върне в началото, отдето е излязла. Този закон не е механически.

Най-първо във вселената не съществуват точки. Вселената съществува като едно цяло, а всички тези точки, линии, плоскости, тела и тем подобни, това са възможностите, в които цялото може да се прояви, или начините и пътищата, по които цялото се проявява. Щом почнеш да възлагаш нещо на малки плоскости, на малки линии, на точки, това показва, че цялото се разлага на своите части. Питам, след като се разложи цялото на своите части, какво ще стане с цялото? То е привидно така. Вземете едно парче лед и го чукайте с чук, и вие ще го разпръснете. Но ако слънцето грее и счупи леда, то разтопената вода ще се събере в най-ниското място, в едно корубесто място. Ледът е бил поставен в една плоскост. Ако след счупването на леда водата се е събрала в едно място, това показва, че тази плоскост не е плоскост. Това показва, че тази повърхнина е корубеста. Това е аналогия. Аз вземам повод само от водата.

Виждаш, че един човек се движи към тебе, събирате се, значи имате същите желания, същите стремежи. А казваш: „Той замина." Значи отива в друга посока. Значи неговите интереси са други.

Имаме плоскости изпъкнали и вдлъбнати. Едно същество, което работи в една вдлъбната площ, неговите мисли и желания са едни. Онова, което работи в една изпъкнала площ, и неговите стремежи, мисли и желания се различават, други са. Простият народ казва: „Той на високо място седи." С това иска да покаже, че той е от високо произхождение, или народът казва: „Той много ниско слезе." Тогава всички онези хора, които живеят в долините и които живеят в планините, се различават. Полските хора се различават по своята

структура от планинските. Мускулите на планинските хора са другояче устроени, те са по-издръжливи. Мускулите на полските жители не са така издръжливи, еластични, както на планинските.

Следователно планината строи мускулите по един начин, а полето – по друг начин. Това са изводи. Имате в съвременната геометрия един инженер, един математик, един геометрик. Той ви разправя за един квадрат, за една площ. Защо ви разправя той за квадрата и за площта? Инженерът може да строи някое здание, някоя къща. Ако е земеделец, той е обсебил този квадрат, счита, че там има някое богатство и ще го посее. Ако е рудокопач, той ще търси някоя мина там. Инженерът ще изучава този квадрат, за да види как да построи там здание. Ако е земеделец, той ще изоре мястото и ще го посее и идущата година ще прибере поникналото. А ако е рудокопач, ще търси мина. Следователно, ако ние изучаваме геометрията, с това ние изучаваме богатствата на природата. Какво се крие в една точка? Какво се крие в едно житено зърно? Крие се известна енергия. Щом тази точка е жива – житното зърно, ти го посяваш.

Щом точката **А** изходи всичките тези възможности в квадрата, мине през **В**, **Д** и **С** и дойде до **А**, то ще образува плоскост. Ако плоскостта почва да се движи перпендикулярно на себе си, ще се образува куб. Ако разгледате **А** – **В** – **Д** – **С**, това е страна на едно тяло. Да кажем, че това е страната на един куб.

Сега какъв извод може да направим? Нека видим приложението. Всякога ти започваш каква и да е работа, каква и да е мисъл, какво и да е желание, каква и да е постъпка. Тя си има известна геометрична форма. Аз го наричам известна геометрична възможност. Може да се прояви една точка някъде, която да има всички възможности. Не че ги няма. Има ги, но на пътя си има големи препятствия, които трябва да се преодолеят. Да кажем, че един инженер иска да прека-

ра един железен път по една плоскост по пречупената линия. Тази линия някъде се качва, някъде слиза, а някъде се прекопава един тунел, за да може да се движи удобно влакът. Като приложим тези механически закони по отношение на нашата мисъл и желание, то ще видим, че и там имаме същите препятствия. И ако вие не разбирате геометрията, всякога ще се намерите в едно противоречие.

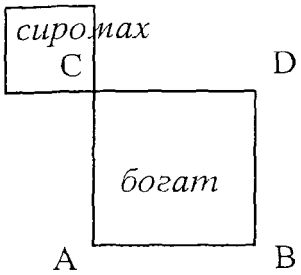

Да ви приведа един пример. Представете си, че вие сте сиромах. Вашият квадрат, т.е. вашите възможности, граничат с квадрата на един богат човек. C е допирната точка между квадрата на богатия и сиромаха. Богатият може само да ви даде гаранция, да ви даде известен капитал, но той е толкова умен, че никак не може да ви даде толкова, колкото струва вашият квадрат. Някой път вие няма да сте доволни. Той изчислява вашия квадрат, но вие ще намерите, че неговата оценка не е права. Как ще докажете, че той трябва да оценява повече вашия квадрат? Колко оценявате вие вашия квадрат? Да кажем, че вас ви цани един стопанин по земеделие. Като ви погледне, вие сте снажен, и той казва веднага: „Давам ви 100 лева надница да идете да работите на лозето.“ На друг един хилав и слаб казва: „На вас – 50 лева.“ Дойде още по-хилав. Казва му: „На вас – 25 лева.“ На единия плаща 100 лева, на другия – 50 лева, а на третия – 25 лева. Ние казваме, че те си имат известни порядки, които са обосновани на известни математически сили.

Някой дипломат трябва да извърши някое голямо предприятие, от което ще има комисионна. Той направи разход като Франция и има комисионна 100 хиляди лева или 200 хиляди лева, а ти цяла година работиш за 30 хиляди лева. Той ще изходи малко пространство, а

ти седиш, драскаш, драскаш. Този закон е верен. Астрономите например получават голяма заплата. Най-малка заплата получават тези, които се занимават с дребни работи. Една шивачка, която се занимава с дребните работи, получава 50, 60, 100 лева на ден, а ако ушие дреха на една царица, ще получи много. Та възможностите, проявите във физическия живот зависят от онова вътрешно разбиране.

Вие сте дошли на земята и имате известни желания. Тези желания не са само ваши. Вие се самоизлъгвате, вие мислите, че сте свободни. Вие сте ограничен отвсякъде. Тези квадрати показват ограниченията. Всяка една точка е граница. За да минете тази преграда, зад нея седи едно същество, баждарница е това. Когато се движиш вътре в квадрата, ти си свободен. Но когато искаш да минеш линията на ограничението, да я прекрачиш, ще ти кажат, че има баждарница. Това са ограниченията, които всеки ден усещате. Баждарницата казва: „Разкрий картите си." Ти искаш да минеш в един нов квадрат, който не е твой, разкрий картите си. Всъщност това не го виждате. Вие искате да постигнете една своя цел. Мога да ви приведа много примери. В медицината поставят един умрял човек, който е отгледан от майка си, поставят го на масата и студентите се разпределят наоколо и режат този труп. Те са 8 души. На тебе ти се вижда отначало странно, но после почваш да гледаш как режат кожата, мускулите, търсят вените, артериите и пр. Почва да мирише и след една-две седмици от този снажен момък остане само черепът, костите. Всичко това е изрязано. Тези късове са турени някъде. Студентите казват: „Дайте друг труп." И пак режат.

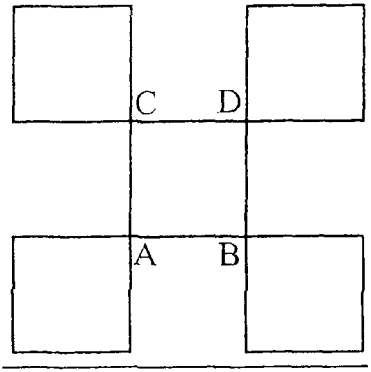

На вас ви се вижда странно, а те гледат на научната страна. Всеки един от вас все ще дойде на дисекционната маса. Нито един няма да я избегне. Но студентите благодарение, че те имат една добра страна, най-първо желаят този студент да го видят снажен и казват: „Какво си правил в света, ние не искаме да знаем. Ти си ял, пил си, грешил си, ние не искаме да знаем това. Че си бил разочарован, че си имал несполуки в живота, това не ни интересува. Какъв гражданин си бил, дали си служил на Бога, или не, и това не ни интересува. Чакай да видим какво има скрито в тебе." Режат с ножа си и режат нервите. Всичките нерви си имат специални имена. Студентите виждат де минават нервите и къде отиват, също и мускулите. Найпосле, като свършат всичката дисекция, казват: „Благодарим за услугите ви." И той става от невидимите, замине си, изпъдят го. Събират го и го турят в медицинския кош и му дават едно погребение. Някой може да пита: „Няма ли друг начин на изследване?" Ще дойде време, когато изследванията ще станат не на умрели хора, а на живи и в живото сърце ще може да видиш това, което не може да видиш в умрялото сърце. Хубаво е някой път да се изучава човекът.

Този квадрат е една дисекция на вашите желания. Всяко ваше желание, всяка ваша мисъл е ограничена. Не че е невъзможна тази мисъл, но има известни закони, които трябва да проучвате. Вие отивате при един професор. Този професор е учен математик. Ако ви погледне професорът малко горделиво, то първото нещо, което ще събуди в ума на този професор, е – той ще каже: „Чакай да опитам способностите на този студент." И той веднага ще ви даде една от най-трудните задачи да разрешите. Той ще ви погледне и ще каже: „Ти искаш да минеш в една област, в която още не си готов." Ти казваш: „Много трудна задача ми задаваш." Като влезете в аналитичната геометрия, колко работи са там преплетени. Това е само физическата

страна. Но щом дойдеш до аналитичната математика, до силите, които действат, до законите, които действат, до разумното, което взема участие, става още по-сложно.

Вие имате просто едно любовно чувство. Като кажа „любовно чувство", ти разбираш болното място. Щом кажа „любовна работа", то всеки го боли и казва: „Не бутай там." Любовното място е една точка – най-деликатната, която човек има. И който ще пипа това място, трябва да е толкоз деликатен, че най-малкото бутане ще причини известни страдания. Следователно любовните точки никога не се бутат. Една любовна точка нито с поглед я бутай. Нито с писмо я бутай. Нито с нищо я бутай. В 100 години само веднъж се позволява да надникнеш в нейната област. Като казваме 100 години, разбирам следното. Сто години за мене означават една висша разумност. Когато ти си достатъчно разумен, надникни в тази разумна област, за да видиш какви отношения съществуват. Там има преплитане на хиляди същества, разумни отношения.

Всяко любовно чувство за мене е едно художествено изложение на най-видните художници. Картините им ще задоволят, и тогава ще платиш прескъпо. Ако си умен, ще научиш нещо. А ако ли не – няма да научиш. Какво нещо е любовната работа? Вие някой път се хвалите, че имате любовни работи, други сте изпъдени от някоя галерия навън. Искате да бутнете някоя картина. Ще дойде един стражар и ще каже: „Картините не се бутат."

Когато ти гледаш в очите един приятел, ти си престъпил правото на приличието. Щом си приятел, трябва да видиш умен ли е той, има ли благородство, здрав ли е, какво се крие в очите му. Нищо не се крие. Начинът на изследването е крив. Начинът на разбирането е крив. Ти не може да постигнеш известно ваше желание, известна своя мисъл. Ти трябва да разбираш геометрията на вашето чувство или на вашата мисъл.

Ще проучваш законите. Ще правите изводи от това, което знаете.

Да допуснем, че ти вървиш в известна посока, срещаш известни мъчнотии. Простият ще каже: „Тук има мъчнотии. Трябва да се върнем назад." Отивам в известна планинска местност. Ти казваш: „Непроходима е. Ще се върна." А ученият човек казва: „Можем ли да намерим някой път. И друг път като дойдем, да минем по-нататъка." Онзи, който иска да реализира нещата, той ще намери път, ще се качи на върха. Щом имаш препятствие за своя проект, то има други лица, които са заинтересовани от вашия проект.

Искаш една професорска служба, но има 100 души кандидати. Каква е вероятността да получиш това място? Много малка е. Искат да ти обърнат внимание. Не си губи времето. Има много кандидати. Има други по-способни. Ти не си най-способният. Откажи се от конкурса. Ще опиташ, и ще пропаднеш. Ти ще се утешаваш. „Държах конкурс, но не издържах." И ще си кажеш: „Онзи, който е издържал, не е най-способният, но има протекция." Както и да е, изгубил си мястото. Но всякога мъчнотиите показват друга една посока, дето няма конкуренция. Там, дето няма конкуренция, няма мъчнотии. Там има възможност за тебе.

Една муха цял ден седи при прозореца и разсъждава: „Като влизах, свободна бях. Като излизам, не съм свободна." Блъска се в прозорците, изследва, лази по единия край, по другия край, каца по хората, затворена е. Какво заключение ще си прави мухата? Това е състоянието, в което се намира човек. Някой път той е затворен в някоя астрална къща. Мухата като дойде в някоя аристократична кухня, цял ден яде и пие, но вечерта трябва да се върне при своите мухи. А онзи гостилничар затворил прозорците, и тя не може да излезе навън. Един ден като се намерят много мухи – има муколовки, погледнеш, че мухите влезли в една муколовка и казват: „Защо стана това голямо нещастие,

че влязохме в мухоловката.“ Никаква погрешка не е направена, но е влязла там, дето не трябва. Една муха не трябва да влиза в едно аристократично място, а пък тя това си позволила.

Кой от вас би защитил правото на мухите? Седнеш да ядеш, и тя кацне на блюдото. Нито един няма да защити правото на мухите. И тази муха ще влезе в мухоловката. Мухата, това е един човек, който не разбира законите на природата. И той като мухата ще попадне в известни мъчнотии. Може да си много учен човек, но ако си невнимателен, ти ще попаднеш в известни мъчнотии, в които мухата може да попадне. Ако си учен човек и вечерно време не си внимателен, може да попаднеш в някой трап, макар че си учен човек, и като хлътнеш, ако трапът е плитък, лесно ще излезеш, но ако трапът е дълбок 7–8 метра, тогава как ще излезеш?

Сега на тези разсъждения ще отговорите така: „Не ни разправяйте за тези научни работи, но кажете ни къде има пари. Разправете къде има вода под земята, къде има пари, къде има градина с плодове.“ Но този човек, който е насадил тази градина, той е търсил като тебе плодове и след това си е направил градина. Ако градинарят е там, какво трябва да направиш? Трябва да разбираш законите на природата или ще кажеш, че животът няма смисъл. Ти ще кажеш: „Ще копая градината. Да садя, да садя и да чакам 12 години?“ Ще кажеш: „Зей, коньо, за зелена трева.“ Да допуснем, че някой млад не може да си намери служба и му казват: „Вземи чукай, че да работиш.“ Ти ще кажеш: „Аз толкоз години учих, и сега да работя.“

Представете си един човек капацитет, свършил всичките науки, които съществуват в света. След като е работил дълго време, е огладнял. Гладът го застави да прави научни изследвания. И отива при гостилничаря и гостилничарят му казва: „Като професор ти едно нещо не знаеш. В тази паница ще си

сипеш яденето, ще вземеш лъжицата и ще я турши в устата." Той започва да се занимава с много дребнави работи. Каква професорска работа върши той в този момент? За това ядене трябваше ли да свърши 4 факултета? И без 4 факултета той можеше да яде по същия начин. Не е науката, която ще ни научи как да ядем и как да постъпваме, защото много неучени хора постъпват много по-добре, отколкото учените.

Та ние на съвременната наука предаваме едно качество много свещено. Казваме: „Науката!" Науката при сегашните условия може да ни послужи в едно. Да ни покаже в пътя, в който вървим, дали ще срещнем някоя мъчнотия и как трябва да ги преодолеем. Моята цел е следната. Понеже съм получил много писма – вашите писма са пращани по пощата някъде, има една поща в света – много ваши писма са пращани и понеже сте ученици, в това училище има закон. Всеки един ученик като напише писмото, като се върнат професорите и учителите, преглеждат писмата, какво е написано в тях.

Сега вашите писма са върнати. Аз нямам достатъчно време да ги разглеждам. Много работи има писани там. Какво ли не сте писали. Като разглеждам писмата, не че ги намирам за глупави, но за ненавременни. Вие искате да постигнете неща сега в този живот, които сега не можете да постигнете. В далечното бъдеще ще ги постигнете. Искате да постигнете високи работи, но казвам – вие си губите времето. В моите очи мнозина от вас приличат на малките деца, които носят аналитична геометрия, математика, с букварите си. Букварът му е от 10 листа, а голяма аналитична геометрия той я носи и вади от торбата си. Защо я носи? Като порасне, разбирам. А сега, като малко дете, защо я носи? Защо ви са тези мисли, които изискват капитал?

Казвам, не си хабете времето да носите големите книги. Оставете тези книги да седят по библиоте-

ките, при баща ви, майка ви, та като дойде времето, като свършите буквара си, да учите аналитична геометрия и математика, да следвате в университета. Ти казваш: „Мене ми дотегна да живея." Това е аналитична геометрия, математика. Щом ти е дотегнало, или ще режеш, или ще те режат. Под думите „дотегна ми животът" това показва, че имаш една задача. Онези лесните задачи не ти дотегнаха, но дотягат трудните задачи. Щом имаш в живота си нещо, което ти е дотегнало, то е от висш разряд.

Та най-първо опростотворете живота си – турете във вашето съзнание всички онези задачи, които можете да разрешите, и с това човек се калява. Когато се упражнявате, започнете упражнението така. Най-първо дигни отдолу един килограм, после два килограма, после три килограма, четири, пет, осем, двайсет. Никога не се опитвай да дигнеш с ръката си сам 50–100 килограма, защото и това, което имаш, ще изгубиш. Никога не се опитвай да разрешиш по механически начин една задача. За да дигнеш 100 килограма, трябва да се упражниш много години. Не разрешавайте всеки ден изключителните работи в живота. Изключителните работи са само за изключителните моменти. Разрешавайте в живота, като работите малките величини. Те са спасителните. Постиженията на вашите малки желания, постиженията на вашите малки мисли – чрез тях вашата сполука е много по-сигурна, отколкото грандиозните планове.

Когато придобиете сила, знание, тогаз с тях ще се занимавате. И за тях ще дойде време. За някого казвате: „Той ще постигне това." Какво ще постигне, само той знае. Какво ще постигне? Голяма слава, но и големия товар, който носи, той си го знае. Тежка е голямата слава в света. Бъдете доволни от малките постижения. Радвайте се на една малка мисъл. Един малък квадрат в дадения случай ще ви причини много по-голяма радост, отколкото големите.

Във всеки един квадрат живее едно същество. Ти не можеш да прекрачиш свещените граници на неговия живот и всичките мъчнотии – обществени и други, днес произтичат от прекрачването на тези граници. Ние не зачитаме живота. Всеки един живот е ограничен в известна област, има кръг за постижение. Всички тези кръгове са свещени.

Ако ти не зачиташ тези кръгове, тогаз онези разумните същества, които направляват живота, те ще имат особено отношение към тебе.

„Отче наш"

Четвърта лекция
на Младежкия окултен клас
14 октомври 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ПОСТИЖЕНИЯ И ВЪЗМОЖНОСТИ
(Кому да обещаваме)

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Пишете тема за идущия път: „Непознатото в процеса на познаване“. Сега се намирате в един свят на видимо противоречие. Хората искат да разрешат смисъла на живота, без да разбират кои са били причините, които са действали. Значи причини, условия и елементи, които са влизали да образуват противоречието.

Да допуснем – тук имате кръга 1, 2, 3, 4. В геометрическа форма овал е видимо. Това са символи, с които си служи съвременната наука. В науката има два процеса. Единият – процес, който постоянно се изменя, придобивките, които постоянно се изменят. Да вземем, в науката една теория постоянно се замества с друга. Не че следующата теория, която иде, изключва другата. Допълня я. Някой път ние си позволяваме да казваме това, което не е вярно. Пък то е относително. Тогава всяка следующа теория допълня другата, а първата остава малко на заден план, втората допълня третата и т.н.

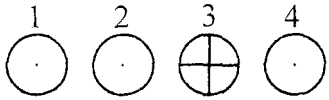

И казвам, последната теория и колкото теории и да има в живота, след хиляди години всяка една те-

ория допълня първата теория или предидущата. И онзи философ или мъдрец, който разбира нещата, или ученият човек, за когото нещата не са верни само по отношение, в даден момент може да има известна невероятност. Да вземем например 3 по 10^{10}. Какво разбирате вие под това? Вие определяте скоростта на светлината, нейните вълни, по които тя се движи, взима в една секунда. Но, разбира се, математиците, които изчисляват, имат предвид етера, в който тия вълни имат център. Вземат предвид какво е свойството на етера, с каква бързина се движи. А онзи просто ще каже: „Три по десет в десета степен." Е, колко ще даде? Тогава, ако притурите минус, плюс, веднага ще се измени положението. Или да допуснем, турите $\overset{-}{\underset{+}{А}}$, или ги турите така $\overset{+}{\underset{-}{Д}}$, или $\underset{-}{А}$, $\overset{+}{А}$. Това не е деление. Плюс не се дели, всички тези математически знаци са взети от природата – и тя си служи със знаци.

Като погледнете на човешкото лице, всичките най-сложни формули, които ти можеш да си предположиш, са там. Например онзи, който не е наблюдавал, когато се изучава човешкият характер, например онзи, физиогномистът, взема само вежди́те, какво е направлението на вежди́те. Вежда́та може да бъде така , може да бъде така 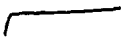 . Това са все вежди. Онзи, математикът, взема тия криви линии и ги съпоставя. Сега на тази крива линия де е центърът, как се е образувала тя? Тя е една малка отсечка от някаква част на кръга, от някаква енергия, която се движи. Но онзи, математикът, веднага превежда тия линии в съотношение. Например за него не съществува неразумна деятелност. Първата деятелност е разумна, аз я срещам, аз я срещам в някой човек. Връзка има между него и разумността. Нали сте на-

реждали някой път книгите за карти, нали децата ги нареждат така кръгообразно и като бутне едно дете едната карта, всичките полягат на корема си, една след друга падат.

Сега кое е първата причина? Детето е първата причина, разумната причина, но следующата причина е книгата. Едната книга бута втората, третата и т.н. Може да кажем, 20–30 книги изпадат. Сега първата карта не знае защо бута втората, няма съзнание. Това наричаме ние физически процес. Но първият процес – детето, което бута първата карта, то е разумно. Другите са причините, които влизат в условията вътре. Та казвам, често вие се натъквате с неразумни неща във вашия живот, вие се натъквате с книгите, които падат.

Но питам, ако аз взема вашите карти, ако те са така наредени, както войници по права линия, – така са поставени тези карти и ги наредя по друг начин, сега това вземам само за изяснение – всяка една карта да върви по права линия на масата отгоре. Но ако аз размеся тези карти така на разни страни, на разни места, че да не могат да се засягат, тогава разумната причина ще засегне само едната карта, а другите няма да засегне. Тогава ние казваме – първата причина е разумна, а всичките други са последствия. И съвременната наука е дала много от своите придобивки по този начин. Ако вземете вие една грамофонна плоча и я турите на някой грамофон да пее песента на някой музикант, и тя почне да свири тази песен, тази плоча съзнава ли, че тя може да свири. Турите я веднъж, тя свири. Турите я втори път, тя пак свири същата песен, и вие не можете да я накарате да свири друго нещо.

Механическите работи се отличават с това, с известно несъзнание. Ти не можеш да я накараш да изпее нещо друго освен това, което тя знае. Хиляди пъти

да я туриш, все ще ти излее това, което то знае, все същата песен – както в началото, така и на края.

И когато във вас от детинство до старини се явява едно и също желание в една и съща форма, то е просто един физически процес, механически акт. И няма никакво разрешение – вие носите на гърба си една грамофонна плоча, която ви пее една и съща песен. Но животът не седи само в една песен. Сега, когато се разисква върху един предмет в даден случай, има известен резултат, който ви занимава, и вие казвате: „Това, което ни се разправя сега на дъската, не ме интересува." Но мислите, че това, което тебе те интересува, че бъдещето се интересува от него? Че ако дойдат разбойници да те оберат, ще се интересуват ли те, че ти си гладен или не? Те няма да кажат: „Ще чакаме, докато се наядеш." Те казват: „Дай парите!" От друго не се интересуват те.

Питам, колко време могат да те държат те? Ако ти имаш пари някъде заровени, те ще те държат дотогава, докато дадеш парите. Тогава, ако аз взема двама души от вас, мога да ви предскажа колко време ще ви държат. Ако ви обират разбойници, аз ще ви кажа колко време ще държат единия от вас и колко време ще държат и другия. Вие и двамата имате заровено имане, богатство. Единият е твърд, скрит, обича парите, а другият е страхлив. На втория като му кажат: „Скоро дай парите!" И той веднага ще ги даде, ще ги извади и ще каже: „Ето парите." И ще го пуснат. А другият казва: „Нямам пари." И може целия ден да се разправят разбойниците с него. Защо? Ще кажете: „Как се познава човекът?" Има си известни признаци. Една мъчна задача е, която той разрешава. А на първия разбойниците само като кажат: „Скоро дай парите!", той ги дава. А другият не ги дава. Но кои са причините, че вторият не ги дава. Той има любов към парите. После, и мисли за бъдещето. Казва си: „Ако ми вземат парите, за мен всичко се свърши." И не ги дава парите. А те не

искат да го убият, на тях им трябват пари. Те са разумни, искат да идат в странство. Но му казват: „Ще те убием!“ А той казва: „Можете да ме убиете, но пари нямам.“

Сега учени хора по същия начин разглеждат въпроса. Например те разглеждат по кой начин се движи светлината. Имаме един учител, изважда един лист и лупата и пише на дъската $x = \frac{A_x}{a^2}$. Една модерна формула е това в съвременната физика. Ти изследваш, там всичките букви имат значение, като се разрешава задачата. Сега всеки може да ме попита какво ме интересува това. Тебе и без да те интересува, тези неща стават в природата. Този процес вече е станал в природата. Този физик иска да обясни един процес, който става, и какъв резултат има. Най-първо процесът става специално в електричеството – положително и отрицателно електричество, условия, които се появяват вътре. Ако аз се спра върху тази формула, тя нищо няма да ви ползва. И аз ако кажа в дадена секунда какво количество отрицателно електричество и какво количество положително електричество и при какви условия може да се получи, какво ще ви ползва това? То всичко ползва, вътре всичко ще ви ползва.

Всяко знание, което ползва човешката мисъл, може да ползва и тебе в даден случай. И ние не можем да кажем, че то няма да ни ползва. Има практическо приложение. В природата съществува един закон, който аз зная. Всяка мисъл, която прониква в човешкия ум, от какъвто и да е характер, тя ползва човека. Но въпрос е колко години можеш да забележиш тази полза. Но все те ползва. Каквато и да е мисълта, тя все ще те ползва. В религията този закон е изнесен другояче. Всичко онова, което се случи за тези, които обичат Господа, се превръща в тяхна полза, за тяхно добро е. И милиони пъти може да казвате: „За добро е това.“ Ние обаче

казваме: „Това не трябваше да бъде така.“ Е, как трябваше да бъде? Не трябваше да остаряваш. Но остаряваш. Не трябваше да ставаш учен човек. Но ставаш учен човек. Не трябваше да ставаш музикант. Но ставаш музикант. Не трябваше да свириш китара. А свириш китара. Казваш, но свириш я. Не трябваше да имаш тия лачени обуща, но носиш ги. Не трябваше да носиш една кадифена шапка, но носиш я. Ама черна е. Казваш – глупави са тия работи.

Не е глупава работа една шапка, която носиш на главата си – и тя допринася нещо. Ако носиш един каскет от стомана на главата си и вървиш по улицата и падне една керемида на главата ти, но главата остава здрава? Може някой да ти каже: „Какво си понесъл тази глупавата шапка на главата си?“ Но главата ти остава здрава, когато пада керемидата. А онзи, който носи друг вид шапка, главата ще му се пукне. Носиш един такъв каскет – живееш при лоши условия. Аз това наричам лоши условия – каскета. Като минат тия лоши условия, веднага ти снемаш каскета и ходиш така гологлав, без шапка. Сега вече е модерно да ходят хората без шапка. Щом ходят с шапка, аз казвам – има опасност да падне някоя керемида. Не мислете, че като падне някое перо от птица, няма да ви причини болка. Зависи как ще падне. Ако падне отвесно с острото на главата си, ако падне с леката си страна, след това ще произведе отличен резултат.

Сега това са допущения, които трябва да се докажат, и могат да се докажат. Не мислете, че всичко онова, което аз доказвам, че е напълно така вярно. Има известна доза истина. Но това, което аз съм доказал, хиляди хора след мене ще дойдат да го докажат. Те могат и по друг начин да го докажат, но и те няма да го докажат както трябва. Досега математиците не са доказали въпроса за светлината – за бързината ѝ, и за бъдеще математиците още ще доказ-

ват с каква бързина се движи светлината. Точно как се движи светлината, има едно малко колебание. Но аз вземам – единицата мярка е вярна. Сега това, което знаят хората, е достатъчно, а малкото колебание ще оставим, понеже трябва да се менят сегашното изчисление и преди хиляди години. И ако изчисляваме, ще забележим едно малко отклонение от нашето изчисление. Ако вземем светлината като единица мярка, ще забележим туй, което е сега – след хиляди години ще има един малък нищожен резултат и трябва да се върнеш назад, да изчислиш, че хората, които преди хиляда години са изчислявали какво е движението на светлината, понеже всички небесни тела са били поставени на разни места, при разни условия, те казват, че етерът е еднакъв навсякъде. Но в самия етер, в пространството, става една вътрешна промяна, че той оказва едно малко влияние върху движението на светлината.

Сега това са научни и философски въпроси, които при обикновения живот, както сегашния, нямат никакво приложение. Но у вас трябва да има желание да знаете с каква скорост се движи светлината. Макар че не знаете, но трябва да има желание да знаете с каква скорост се движи светлината, понеже тя ще бъде единицата мярка, с която се мерят нещата. И често един праведен човек, един мъдър човек трябва да има това знание. Това са мои заключения. Аз си правя своите научни изследвания. Един умен, един мъдър човек има по-правилни схващания за движението на светлината, отколкото един невежа човек. Ония хора, които схващат движението на светлината, мислят по-добре и живеят по-добре. Онези, които не разбират движението на светлината на физическото поле, те не мислят добре. Те имат криви заключения. За да бъде един предмет в ума ви ясен, вие трябва да имате достатъчно светлина. В даден момент, ако вие нямате достатъчно светлина, предметът няма да бъде ясен. И вашите

заключения – следователно няма да бъдат верни изводите ви. И няма да имате известни постижения и ще срещнете едно противодействие.

Например вие срещнете един човек, когото вие мразите по единствената причина, че вие нямате достатъчно светлина във вашия ум. И следователно вие не разбирате този човек. Човекът е една формула, една жива формула. Най-първо ще видите в тази формула как са наредени всичките знаци. Лявата ръка е една формула, дясната ръка е друга формула, после десният крак е една формула, първият пръст, ноктите – това са все формули плюс, минус. Ти, като видиш един човек, ще поставиш знаците му. Искаш да правиш изследвания, ще вземеш първата фаланга, следната, крайната – плюс ли е, или минус. После ще вземеш втория пръст – плюс ли е, или минус, после ще обърнеш другата страна на ръката.

Като вземеш всичките тия знаци, ще вземеш широчината на ръката, защото онази, широката, ръка тя има отношение с издръжливостта на един човек. Този човек живее близо на физическото поле, има едно практическо, физическо разбиране. Човек, който има тясна ръка, той е въздухообразен, той повече мечтае и не е толкова практичен. И на работа да го туриш този човек, той няма да бъде така практичен – нищо не работи. За грубата работа той не е. Вие ще си правите заключения. Но виждате работливите ръце в света. Техниците като са работили, работата отпосле и има един придатък, има едно развитие, което отпосле иде. Но най-първо човекът се ражда с известна широчина. Ако твоята ръка не е широка, ти не можеш да я заставиш на това. Ти не можеш да заставиш едно житно зърно да има един лист както на дъба. Житното зърно, като го посееш на добра почва – може някой път да увеличиш неговия лист, но неговата форма ще бъде такава, каквато житото си знае. Това ще направи то само. Когато посееш ябълката, ти не можеш да я зас-

тавиш да направи другояче листата си, но можеш да направиш този лист да бъде по-обемист. Значи това, което е вложено, то ще бъде. Но ти не можеш да измениш формата на ябълчния лист. Формата на никой плод ти не можеш да измениш.

Според този закон правя аналогия. Ти можеш една човешка мисъл да я разшириш, но да измениш формата на една човешка мисъл, то е невъзможно. Ти да измениш едно човешко чувство, почти е невъзможно. Ти можеш да го усилиш или смалиш, но да го измениш, то е невъзможно. Сега тия са практически положения, които трябва да държите в ума си, и да знаете кое е възможно. Като говоря, че е възможно, аз разбирам при единица време в даден момент. Само при един момент, когато ти мислиш какво е възможно. А при следующия момент възможността на сегашния момент ти не можеш да я пренесеш в следующия момент. Следующият момент си има друга възможност. Сега това да не ви обезсърчава. Но тия възможности са условия, в които вие можете да прогресирате. Защото, ако природата беше еднообразна, тогава нямаше да има никакво развитие. В разнообразието седи развитието на човека. И там седи красотата. Туй, което е невъзможно за един момент, е възможно за втория и т.н. Но казвам, непостижимите неща за този живот са постижими за вечността! Всичко е възможно! Няма нещо, което ти да пожелаеш, да не постигнеш във вечността!

Е, какво нещо е вечността? Вие казвате, че трябва да имате една ясна представа за вечността. За мен вечността е най-хубавото нещо! Аз като помисля за нея, весело ми става. За вечността аз мисля: постижение на всички възможности! Като кажа „вечност", аз разбирам, че всичко е постижимо. Или казвам – всичко се постига, всичко е постигнато и всичко ще се постигне. Като ми каже някой „вечност", аз казвам така: всичко е постигнато, всичко се постига и всичко ще се постигне. И тогава ми става весело. Казвам, постигнато

е вече. А това, което за мене е непостигнато, някои са го постигнали, някои сега го постигат, а някои за бъдеще ще го постигнат. И тогава казвам: щом съм го постигнал, аз съм останал назад. Аз съм се установил вече. Щом съм постигнал нещо, аз съм вече един клон в някое здание, имам постижението. Щом някой постигнал нещо, той вече отсъства.

Сега да ви представя една геометрическа формула. Представете си едно българско хоро. Имате един кръг, гайдарджията – това е центърът, а момите и момците – това представляват точките на този кръг, на живия кръг. Центърът като надува гайдата, този кръг се разширява. Но по едно време този кръг се разсипе на частици и после тия частици изчезнат из пространството. Остава само хорището. И центъра го няма, и частиците ги няма. Казвам, изгуби се този кръг. Но идущата седмица този кръг пак ще изскочи, ще се възстанови. И погледнеш, до 5 часа, ако е лятно време, центърът пак се яви и тия точки пак идат. Аз, като правя своите изчисления, зная сега колко точки ще дойдат в този кръг и след колко време някои от тия точки ще почнат да отсъстват от периферията. И които отсъстват, вече зная, те са станали установени точки.

Например най-първо точката **А** и точката **В** те са неустановени точки, те образуваха един диаметър и разделиха кръга на две равни части. След това и втората половина, и тя се раздели на две части и се получи **А**, **В**, **С**, **Д**. Те сега са вече установени точки и щом са установени, то те отсъстват от кръга. Не че се изгубва точката, но тя е на друго място. Един център вече е **А**-то, и то специфичен, и няма да се мине дълго време, ще видиш – около тази точка се образуват други кръгове. Сега то-

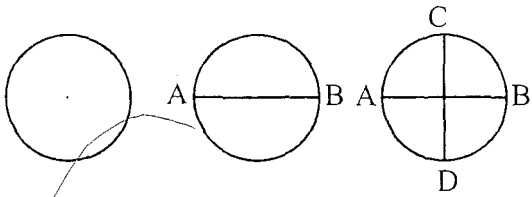

ва са ред математически процеси – вие можете да разгледате живота така повърхностно.

Казвате: „Той си има желание да играе." А що е желанието на човека? Желание, това е насъбрана известна енергия и трябва да се прояви. Що е човешката мисъл? Това е един подтик, който иде, една река, която слиза, влива се някъде. Движение е то на една река. А пък волята е, което извършва тия резултати, тая мисъл, която е у тебе, тия желания, които са събрани. Защото в желанията има нещо, което е сгъстено. Значи условията са по-неблагоприятни, сгъстени са. А постъпките, които вие виждате, това са твърдите вещества, значи неща, които могат да се видят. Значи тялото е резултат на вашата воля. Попипнете си ръката и казвате – едно време вие живяхте във въздуха и не можехте да се пипнете. Мислехте само за себе си, фантазирахте си, тъй както един човек си фантазира да бъде богат. Мисли се богат, но види, че е сиромах. Друг ден мисли си, че ниви има, къщи, говеда, но като се попипне, гледа: „Дали съм аз същият, или не?"

Това са сега математически отношения и геометрически съотношения, които съществуват в съзнанието. Един ден къщата, и тя може да си замине, тъй както и хората. Някой път една къща може да пристане някому, тъй както и една мома пристава на някой момък. И къщата, и тя може да се влюбва, да пристане. Че се влюбват къщите – дойде някой, даде 100 хиляди лева, дойде друг – наддаде 200 хиляди лева, и къщата казва: „Можеш да ме купиш." И един ден къщата даде крепостен акт. Един ден, ако дойде друг и даде повече, той ще вземе крепостния акт.

Значи една къща колко души могат да я имат? Тя може за 20 години да води един непорочен живот, да има само един господар. Но може в 20 години да има и друг господар, и много господари. Е, какво се разбира тогава? Какво нещо е женитбата? Това са отноше-

ния. Какво нещо е продаването на една къща? Продава се къщата някому и той казва: „Мен не ме интересува кой е бил нейният господар!“ Но онзи човек, на когото продават къщата, свива му се сърцето. Продават му къщата, пък му се свивало сърцето. Казвам, моето сърце ни най-малко не се свива. Той купува къщата. А защо сърцето на другия се свива, а моето не се свива? Защото той е поставен във връзка, в съотношение с къщата, има тясна връзка с нея. А аз не съм се поставил във връзка с къщата. Следователно онова, което става между къщата и него, го засяга, а което става с къщата и мене, не ме засяга. Но един ден, ако и мен турят на това място, и мен ще ми се свие сърцето. Че ако вие сте на едно място и гори къщата ви, няма ли да ви се свие сърцето, няма ли да ви се откъсне от сърцето.

Сега това са символи. Ако къщата гори, един резултат е това. Трябва да я напуснете. Но ако къщата ви не гори, приятно ви е. Но защо в единия случай къщата гори, а в другия резултат къщата не гори. Сега горенето на къщата може да е един резултат. Резултат плюс на далечното минало. Той може да произтича от един съзнателен процес. Следователно в края на краищата отношението към горението на една къща може да произведе два резултата. Горението някой път на една къща може да произведе гениална мисъл у някой човек. Виждате някой гениален човек някъде се отчаял в живота. Но този отчаян човек вижда, че гори една къща – в този момент в него настава цял преврат и той си казва: „Мен не ми трябва да се безпокоя.“ Върху него изгарянето на къщата произвежда един друг – положителен, процес. Той казва: „Всичко се мени в света, следователно аз не трябва да си позволявам да изгори къщата.“ Следователно, ако тази къща се запали, има си причини. Имали сте неприятели. Но ще кажете отвънка – този човек, който живял в тази къща, учен човек е бил. Тези хора, които са живели в тази къща, не

са били умни, не са живели добре с приятелите си или децата им не са били добре възпитани. Но този учен човек казва: „*Тия хора са причина, че изгоря къщата ми.*“ Но после дойде в себе си, изменя мнението си и казва: „Отсега нататък аз ще живея разумно! Право на него ще дам, за да не би и моята къща да изгори.“ Ти си в едно противоречие. Иде ти някой път да направиш една беля, но ще се запали и твоята къща. Този учен човек от запалването на една къща можа да извлече една добра поука за себе си.

Та казвам, всичко, което се случва, за учения човек може да произведе един отличен резултат. Или някога бият някого, или падне, или спечели, или свърши училището – в каквото и да е направление, това може да му даде един импулс в живота. В целокупността на живота на природата всичко – даже появяването на един облак, изгревът на слънцето, на една звезда, движението на листата, течението на водата – всичко това може да упражни едно благотворно влияние в хода на целия живот вътре.

Та казвам, такива трябва да бъдат вашите възгледи. Вие ще кажете: „Тъй не си струва да се живее.“ Какво подразбирате под „не си струва да се живее“? Аз разбирам тъй: когато глупавият каже, че не си струва да се живее, аз казвам: „Да, не трябва да се живее такъв живот глупав, но умен живот трябва да се живее.“ После той казва: „Не ми трябва толкова наука. Много наука не ми трябва и много учение.“ Аз вземам положителното – не трябва наука, която спъва човека. А трябва да се живее. Под думата „живот“ той разбира една наука, която внася живота. Защото, да се живее, то е пак наука. Той казва – много наука не трябва, но същевременно казва – трябва да се живее. Че и това е наука. Да живееш, и това е известна наука. Ще имаш известни познанства – с този ще се срещнеш, с онзи. Той казва: „Не трябва много наука, не трябва да се занимавам с празни работи, а трябва да живеем.“ С това

българинът иска да каже: „Поддържай божествената наука, а не човешката наука.“ Един мъдрец ще каже тъй: „Оставете човешката наука, а се занимавайте с божественото!“ Като се живее добре, това е божествената наука. Че не ни трябва много знание, и това е право. Например какво ще те ползва тебе, ако ти знаеш да играеш на скамбил. Не казвам, че това не е важно, много е важно. За онзи специалист на скамбил казват: „Той е първият.“ Как? „Тъй, всички ни бие на скамбил.“ Но в училището всички го бият. Като дойде да разрешава една задача, той е последният между учениците, но за скамбил е пръв, майстор е. Казвам, човек може да бъде първият по игра на скамбил, но да бъде последен в другите работи.

Та искам да ви дам да имате едно широко понятие. Първият кръг, това е бременност – показва човек в потенциално състояние, човек, който не е пробуден, но щом се пробуди, в него ще се явят две противоположности. Туй, което учените хора наричат два полюса, и то е както платното у совалката – и в това положение мъчно е човек да минава от единия полюс и другия. От ляво на дясно и от дясно на ляво. И тогава нищелките и бърдото изкарват цялото платно. Това е процесът на движението или, аз наричам, точката – това е събуждането на съзнанието. Аз виждам, че трябва да се събуди, аз трябва да направя нещо. И първото разрешение – ти трябва да намериш една опорна точка в себе си. Трябва да намериш еднолинейното движение, посоката, дето има само едно движение. Някой път известни постъпки трябва да се направят само по едно движение, ти да нямаш условие да кръшкаш натам-насам – само този е пътят, един път, по който ти можеш да минеш. Но всички задачи не се разрешават по един път. Има други задачи, които се разрешават по двуизмерното пространство, в две посоки ще се движиш.

Да допуснем, имате точката Д. В тази точка вие искате да се подвижите. Имате две възможности.

Или от Д към **В** или от Д към **А**. Това са две посоки. И в единия, и в другия случай вие имате два различни резултата. В едно триизмерно пространство имате три възможности да постигнете нещата, ако вземете начало това, което е било. А в четириизмерното пространство има четири възможности за постигане.

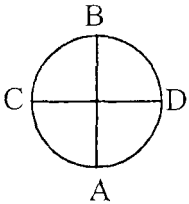

Та, като кажем постижения, имаме различни начини. Има едни неща, които ти можеш да постигнеш със своя ум, със своето сърце, със своята воля, със своята душа, има неща, които ти можеш да постигнеш чрез своя дух. Не че духът и душата са висшите измерения. Сега ние работим само с възможностите на човешкия ум. То е третото измерение на живота. Ти като нямаш силна воля, ти не можеш да имаш постижения. Ти ако нямаш силно сърце, не можеш да имаш силни постижения на своите чувства. Ако нямаш силен ум, не можеш да имаш силни постижения на своите мисли.

Следователно постиженията на човешкото сърце не зависят от човешкия ум. Умът спомага на сърцето, но постижението на сърцето зависи от самото сърце. И постиженията на ума зависят от самия ум. Сърцето може да спомогне на ума, и умът може да спомогне на сърцето, но те зависят от себе си. Една вътрешна зависимост има. Та в дадения случай ти можеш да действаш със своята воля, няма да игнорираш ума си. Та един човек, на когото действа и работи умът му, какво може да постигне? Един човек, на когото действа волята му, а сърцето не работи, то и постиженията на физическото поле ще бъдат отговорни. Какво може да постигне един болен човек? Здрав може, но степени има на здравето.

Кой е здравият човек? Аз определям здравето – в даден момент абсолютно да няма никаква неприятна мисъл да те безпокои, но всякога умът ти, сърцето ти,

волята ти да са изпълнени с най-здрави неща. Имаш светлина на ума си, имаш импулс на сърцето си и имаш сила на твоята воля. Това е здравият човек! Щом дойде най-малкото колебание в сърцето ти, това наричам – имаш психическа хрема, най-малката болест е това. Трябва да имате ясна представа какво нещо е здравето на човека. То не е физически акт. То има изявление на физическия свят, има и изявление в чувствения свят и има изявление в ума. Но здравето е един резултат на великите закони, които съществуват. То е най-висшата хармония, която съществува. В даден момент да си в хармония с първата причина, да си в хармония със себе си и да си в хармония с ближните си, или казано научно, да си в хармония с окръжающите, с външната среда, в която ти живееш в даден момент.

Та онези от вас, които мислите, трябва да имате по-интензивна мисъл. Сега някои от вас може да имате по-интензивна мисъл, някои от вас може да имат по-интензивно чувство, някои може да имат по-интензивна воля. И онези от вас, които са умни, трябва да правите едно съчетание. Хората от тия три категории – всеки трябва да разбира закона – това, което му липсва, да се приближава към него. Щом имаш слаба воля, не дружи с хора с по-слаба воля от тебе. Щом си невежа, не дружи с хора, по-невежи от тебе, защото ще станеш по-голям невежа. Но дружи с разумни хора. В света онези ученици, които са по-слаби, винаги обичат да дружат с някои по-способни – който иска да се учи, а който не иска да се учи, той всякога ще дружи с ученици, които са по-слаби, и той ще им стане майстор. Щом невежият стане учител на невежите, може да знаете какво добро ще постигнат.

Сега направете заключенията си. Вие искате веднага да направите едно заключение. Помнете едно нещо: никога не давайте обещание, което не можете да изпълните, да направите! Което не можете да направите, това никога и не обещавайте. Никога не обеща-

вайте да направите това, което не можете да направите. Това е непостижимо. В света има само един, който е верен на своите обещания. Пък и Бог няма какво да обещава. Той само дава. На него може да обещаете всичко. Само един има, на когото вие можете да обещаете всичко. Това е Бог. А на другите хора ще обещаете само това, което можете да направите и което вие искате да направите за тях, а онова, което не искате да направите, не го обещавайте. На Бога като дадете обещание, той няма да ви принуди да го изпълните. Когато ти като си обещал на един господар да му слугуваш, той няма да ви даде почивка.

И всичките погрешки произтичат от това. Човек казва: „Ти ще го направиш ли това, или не? Ама аз искам да го направиш!" Тогава казвам: ти искаш аз да го направя. Тогава моята формула е следующата, аз казвам тъй: аз ще ида сега да се допитам до Господа. Ако той иска, ако Господ иска, ще го направя. След това ще дойде до себе си, ще попитам и себе си – ако аз искам да го направя. И след това ще попитам и своите ближни. Ако и те искат това, което Господ иска, и аз и моите ближни искат, аз ще го направя. Но щом Господ не иска, аз не искам и моите ближни не искат, кракът си няма да помръдна. Дойде някой и пита: „Туй аз мога ли да го направя?" Спри се тогава в себе си и помисли.

В турско време има един обичай – туркините сега вече не го правят. Когато мъжът каже на жена си: „Малко вода ще донесеш със стомната", понеже тя е яла вече попарата, тя, като види стомната, най-първо малко я поклати да види има ли вода, или не. Ако е пълна стомната, тя веднага я взема и занася. Пък ако е някоя неопитна жена и му занесе празна стомната да му сипе, той веднага казва: „Свършена е работата!" Занесла му е празна стомната. У турците има един обичай – щом жената занесе празна стомна, той я парясва. Казва: „Ха да си вървиш вече!" И той

търси друга жена. Там жените са много внимателни. Като дойде тя, бутне стомните, защото, ако не бутне стомната, тя ще намери вратата. Всякога една жена, преди да влезне мъжът, тя гледа дали са пълни стомните. Щом са пълни стомните, турчинът знае, че има една жена. А някой път той поклати стомните и после поклати главата, казва: „Няма жена." Турчинът е много практичен. Той, като се ожени, след две години той почва да клати, бута стомните. Има 4–5 стомни и иска да знае пълни ли са, или не. И казва: „Хайде на хаджилък. Оладжак." Но щом са пълни стомните, той знае, че умна е тази жена. Ходила е на вода, всичко е на мястото си. Тя от сутрин ги е напълнила.

И аз превеждам сега, аналогия правя. Ако вашият ум е празен от идеи, ако вашето сърце е празно от желания, ако вашата воля е празна от постъпки, и онзи разумният човек дойде и побутне вашата стомна на ума и като побутне вашата стомна на сърцето и вижда, че е празно, и побутне и вашата воля – и нея види, че е празна, какво заключение ще направи? Умът трябва да бъде пълен, не да събере целия свят, но да събере толкова вода, колкото е потребно в даден случай. Сърцето трябва да има толкова желания – не да събере всичките желания на света, а колкото може да събере. И волята да има толкова постъпки, колкото има възможности. Ето една област, дето всички трябва да работите. Може всеки ден да си купувате по една стомна. Ако един ден вие сте недоволни от вашия ум – но то е формата на вашето познание, вие сте недоволни, казвате – тази форма не е добра. Казвам, чакайте, каква форма искате вие? Утре ще имате нова стомна. Всеки ден може да изменяте формата на вашите познания. Може всеки ден да разширявате формата на вашите желания и формата на вашите постъпки. Това е ваше право.

Та казвам, всички тия научни изследвания вие трябва да се стремите да разберете. И ще ви кажа –

всичко в света е предвидено. Всичко е установено. И който разбира формата на живота, един химик, като дойде, ще разгледа формулата и веднага ще разреши задачата. Знае той как да постъпи. А онзи невежият ще разгледа формулата и нищо не може да разреши. Някой път някои хора могат да ви разрешат задачата, но някой път така е поставена работата, че ние сами трябва да разрешим задачата.

Та се изисква една здрава мисъл от всинца ви. Само не съжалявайте, че не сте разбрали нещата. Туй, което сега е неразбрано, за бъдеще ще бъде разбрано.

Станете сега.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Пета лекция
на Младежкия окултен клас
21 октомври 1932 г., петък, 6–7.15 часа
София – Изгрев

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Тайна молитва

Пишете върху темата „Постигнатият резултат". *(На масата на Учителя има тела, геометрически фигури и два хубави плода – ябълка и праскова.)* Тук имате постигнати резултати *(ябълката и прасковата)*. Те представят органически резултати. Тук пък имате тела, в които е намесен човешкият дух, който е дал една форма, която не е свойствена на природата. Сега в природата всичко зависи от една вътрешна яснота. Значи, както времето е ясно и приятно, както една мисъл или едно чувство е ясно, така също се разбира и понятието яснота. Значи, когато една мисъл или едно чувство е ясно, в известен смисъл те са понятни. Яснота значи понятие. Какво е понятие? Понятието вече е един анализ на човешкия ум. Можем да дадем една права дефиниция, а можем малко или да преувеличим, или да смалим думата „понятие".

Например първият човек, който е образувал думата „понятие", – преди него тази дума не съществуваше. Той образува думата „понятие" и постепенно тя придоби гражданственост. Какво е имал предвид първият човек, като е употребил думата „понятие"? Или да вземем, че тя е разбрана дума. Разбрано е понятието „хляб", „вода", „въздух", „светлина" или думата „ходя". Всякога под думата „ходя" разбираме вече една определена идея, която той е виждал. И хляб е виждал човекът. Значи той е турил

думи само на ония неща, които той виждал и разбирал. Той е турил едно име на тях, защото всички народи не са турили едно и също име. Българинът казва „хляб", англичанинът казва „bread", турчинът казва „екмек", французинът казва „pain". А как е казал китаецът? Значи всеки е турил едно име общопонятно. И после гладът, който ви е мъчил, е наложил да се тури едно име. Българинът го е кръстил по един начин и т.н.

Сега интересното е, че първият човек е турил имената на всички животни и каквото име е турил, това име е останало за животните и досега. Сега за думата „понятие". Вие вече боравите с един завършен резултат. На вас се вижда езикът завършено нещо и казвате: „Лесен е езикът." Разните езици са едно разклонение, едно тълкуване, но вие сте далеч от онази първична идея, от този общ природен език, защото природата си има един език, от който вие сте се отдалечили. Човек е далеч от този истински превод. И природата е жива. Ако знаеш да ѝ говориш – тя е жива и ще ти отговори. Ако не знаеш да ѝ говориш, тя е глуха. Ако на гърба ти се постави един камък, ти и да плачеш, и да се мъчиш да слезе от гърба ти, той по никой начин няма да слезе. Ти трябва да знаеш езика му, за да те разбере.

Допуснете, че аз ви разправям нещо по музиката за известни тонове, за струните, за самата цигулка. Казвате: „Какво нещо са тоновете? Как са опнати струните?" Можете да си представите как са образувани тоновете. Щом си турите пръста на цигулката и знаете де кой тон се намира или хванете добре шийката на цигулката, за което си има известни правила, цигулката ще произведе известни правилни тонове. При това трябва да знаете как да нагласявате цигулката. Обаче ако я бутате, без да знаете как става това, тя пак ще ви отговори, но по втория начин тя ще бъде неразбрана, а по първия начин ще бъде разбрана.

Та сега ние живеем в неразбрания език на природата. Защото природата има една врата, през която ние влизаме както не трябва. И тогава вие се намирате в положението, както онзи индуски учител, който искал да даде едно понятие, едно разбиране на ученика какво да бъде неговото положение като ученик, който отива при учителя си. Ученикът пита учителя си кой е истинският начин, по който може да бъде успешен в живота си, или по кой успешен начин може да бъде свършена работата от природата. Учителят искал да го опита и му казва: „Тръгни на път и ще срещнеш един офицер, който се приготвя за война. Ще отидеш при него да му удариш две плесници, да го опиташ. – После – му казва – ще срещнеш един брамин, който се моли на Бога. На него ще удариш една плесница и няма да го питаш нищо. И на трето място ще срещнеш един светия, който разрешава важни въпроси. И на него ще удариш една плесница. След това ще се върнеш при мене и аз ще ти кажа по кой начин ще бъдеш приет."

Той нямал опитност и никога не е знаел какво нещо е офицер, военен човек. И докато му ударил една плесница, офицерът му ударил две. Втората плесница не успял да удари на военния. Значи за една приел две. Но той искал да бъде успешен. Отишъл при брамина, ударил му втората плесница. В това време браминът се молил, дигнал само ръката си, и пак я спуснал надолу. Най-после той отишъл при този древен философ и му ударил две плесници. Той никак не се помръднал. Върнал се ученикът при учителя си и му казва: „Първият опит беше много несполучлив. Като бутнах военния, той ме повали на земята с две плесници. Вторият опит не е като първия. Браминът сам си вдигна ръката, искаше да направи нещо, но после пак си спусна ръката надолу."

Та първият го уплаши, вторият си подвижил само ръката, а третият даже не мръднал – като камъка

бил той. Тогава учителят му казал: „За да успееш в живота, ти трябва да имаш характера на третия – мълчаливо да понасяш всичко. Щом си военен, няма да сполучиш, понеже ще изхарчиш енергията си. И ако ти кажа, че трябва да бъдеш военен, кажи – има една философия на живота, според която трябва да вървиш. Ако вървиш по улицата и се удариш в някой камък, и ти го блъснеш после, какво ще спечелиш като военен? Има случаи, дето за една плесница ще удариш две. Хубаво е, ако си военен. Тогава ще удариш две плесници. Пък ако си религиозен, като се молиш, като мръднеш малко ръката си, стига ти толкова. Пък ако си философ, не се мърдай никак."

Сега да дойдем до изясненията. Има обикновени процеси в природата, които са станали и не са интересни. Защо? Понеже се преповтарят по една и съща форма. Ние мислим, че сме проучили тия работи: точка, плоскост, куб, душа, дух, ум, сърце, чувство и т.н. – все неща, за които мислим, че ги разбираме. Спираме се върху тях и доказваме например за свойствата на триъгълника, за свойствата на правите линии, за свойствата на правоъгълния, на тъпия, на островърхия и другите триъгълници, техните външни отношения. Всеки има свои положения, свои проекции. Например измерваш една права. За да ти бъде известно тяло понятно, колко точки трябва да имаш? Дадена ти е една права линия. Или ако ти е даден един триъгълник, какво ще изчислиш? Разбира се, в строежа на съвременната геометрия, както и в живота, всичко в света е построено според геометрическите начала на природата.

Сега се строи една къща например. Вие трябва да вземете предвид колко е лицето. Веднага архитектът определя какво ще бъде лицето на къщата и после според лицето той определя широчината и височината на къщата. Ще вземе в съображение тия мерки и ще изчислява. Архитектът ще вземе също

така в съображение и вътрешния обем, големината и височината на прозорците и на вратата. Някой път това съображение може да бъде чисто физическо, а някой път може да бъде чисто етическо – вкусът. Както виждате, природата е построила и човешките тела по същия начин – тя е взела предвид геометрията. Те са все къщи. Някоя къща ти харесва, приятна ти е, а някои са сбутани. Както виждате, всичките човешки тела нямат един и същ проект. Някое тяло е сбутано – такава е била материята.

Сега идеята е, че тия резултати, които нямат никакво отношение към вас, както например строежът на една къща – това няма никакво прямо отношение към вас, но мисълта за строежа на една къща, която се строи, тебе вече ще ти повлияе. Ти минаваш някъде, строи се една къща. Ти си ученик и казваш: „Строи се къща." Но не се минават десет, двайсет, трийсет години и забелязваш как тази мисъл работи в тебе и ти казваш: „И аз искам да си направя една къща." Първоначално това не те интересува, но след двайсет години това, което не те е интересувало, почва вече да действа в тебе. Сега някой може да ти е казвал преди двайсет години, че тази идея ще ти повлияе, но ти не си вярвал. Обаче след двайсет години виждаш, че тази мисъл наистина ти е повлияла. В тебе ще се яви желанието да си направиш къщата. Та всички процеси, които стават вътре в природата, след време ще ти повлияят. Може би някои процеси да упражнят влияние върху тебе след хиляда години.

Сега да оставим това – то е далечно. Можете да кажете, че това е нещо въображаемо, въображаеми работи „след хиляда години". Обаче има известни процеси, които след една, след две или след четири години ще оставят влиянията си върху тебе. Едно трябва да знаете – че това, което сега виждате, след време ще остави известен отпечатък, известно влияние върху вас. На това основание, каквато и книга да четете,

каквото и да направите, всичко ще ви повлияе. А и вие все ще му повлияете. Например вземете жените. Те преди сто години са виждали, че мъжете си стрижат космите. Обаче след сто години и жените почват вече да си стрижат косите. Това се дължи на мъжете. Ако мъжете не бяха се стригали, и жените нямаше да се стрижат. Но и сега още всички не се стрижат. Но всички ще се острижат. Аз давам много обяснения на нещата, които сега стават. Това не е разрешение за тия хармонични резултати в света. Например аз нося една дреха. На някои от вас тя се харесва, на някои не се харесва. Това още не е последната дума на природата. Ти можеш да имаш едно верую – то не е твое.

Например ти ме питаш по един въпрос, който не е твой. И аз ти разправям за един въпрос, който не е мой. Казвам – хубаво е желанието да се обяснят нещата. Но тия неща, които преди хиляди години са станали, нито те са ги разрешили, нито пък вие ще ги разрешите. Аз ви казвам, те няма да се разрешат. Аз виждам практическата страна. Има неща, които трябва да знаем. Моят пръст е затиснат от един камък. Важен е начинът, по който може да ми се помогне. Вие туряте един лост, дигате камъка и пръстът се освобождава. А може и вие да чакате четири часа, докато дойдат 10–20 души, да ви помогнат. Така аз мога да седя и да плача отдолу под камъка, но ако вие сте един умен човек и носите един лост, дигате тежестта, и пръстът е освободен.

Най-първо трябва да се освободите от едни чувства – у вас има съвременни прояви. Аз съм съгласен с влиянието – някога някой човек може да ти повлияе. Слушал съм някъде някой сказчик и у мене се явява желание да възразя на този сказчик по някой въпрос. Това желание не е само мое. То е желание на всички други, които също така разискват върху това, и те искат да дадат мнението си, а и аз искам да взема участие. Слушам този сказчик – той така разбира, разправя за нещо.

Сега да ви обясня. Отиват трима американци в Лондон. Единият се наричал Джон Холд, който имал повече от 2 метра височина. Той бил най-високият от тримата – 2 метра и 30 сантиметра. След него другият бил 2 метра и 10 сантиметра, а третият бил висок 2 метра – и тримата били гиганти. Разхождат се из Лондон, четат обявление, че някъде ще се държи сказка за американците. Те били учени хора, заинтересували се. Отиват в събранието, дето сказчикът говори – много публика имало. Той казва: „Американците са дребни хора, не са много високи." И описва. Те са прави, че има между тях дребни хора. Всички го слушат.

И тъй като слушали, става най-напред този от двата метра височина и казва: „Господа, аз съм американец." Сказчикът казва, че американците са много дребни хора. Публиката гледа – два метра височина. Сказчикът казва: „Ако има друг американец тук, да стане." Става вторият, който бил 2 метра и 10 сантиметра висок. И след като станал Джон Холд – 2 метра и 30 сантиметра, всичката публика започва да се смее. С това сказката се развалила. Това, това са крайности, разбира се. Всичките американци не са високи нито по два, нито по два и десет, нито по два и трийсет сантиметра високи. Това са крайности, но има и високи американци.

Та казвам, по същия начин аз виждам, че има неща, които аз ви говоря. Те ви се виждат много отвлечени, нямат никакво приложение, но ви казвам – това, което аз ви говоря сега, след сто, след двеста години то ще има приложение. Но това не е едно утешение. Някои неща, които ви говоря, ще имат приложение днес още, защото, ако те нямат никакво приложение, то е само губене на време.

И аз ви разправям за хляба. Сега например я ми кажете какви са тези двата плода? Какъв е този? *(Учителят показва голяма хубава тъмночервена праскова.*

„Праскова.") Отде я познахте? Кои са аргументите за това? Ако рекат да ви бесят, ще издържите ли? Сега аз не оспорвам, но само констатирам. Вярно ли е това? Уверени ли сте, че сто на сто е така? *(„Да, праскова е.")* Сега, за да стане тази праскова такава, подразбира, че човешкият ум е указал известно влияние. Тази праскова е станала голяма по причина на човешкия ум, на известни грижи от човека. Защото иначе по своето естество при сегашните състояния на условията тя ще бъде дребничка, но тя е милвана, ухаждали са за нея, вследствие на което тя се докарва – събудено е съзнанието ѝ.

И на едно растение може да се събуди съзнанието и в знак на признателност за грижите, които се упражняват върху нея, тя ще даде по-голям обем. Това показва, че върху този плод са вложени повече чувства, повече любов и са стимулирани онези желания, които са скрити в семката. Сега онези, които се занимават с градинарство, тайната на това изкуство седи в това, да се влезе в психологията на тия плодове, да събудиш в тях желанията. Защото първоначално всички подтици са били в плода вътре. Например как ще обясните психологически плода на динята? Някои дини са по-дребни, някои са по-едри. И други някои плодни дървета също така бивам различни.

Сега всичко това в природата служи за изяснение на онези лични въпроси, с които вие можете да си служите. В дадения случай три неща има в науката, върху които вие можете да разисквате. Първо, едно състояние в науката, което може да ви даде знание как да бъдете здрави, да държите тялото си в изправно състояние. Под думата „здраве" аз разбирам да функционира вашият ум, вашият мозък, дробовете ви, стомахът ви правилно. Те са трите системи, които трябва да бъдат в изправно състояние. След това знанието трябва да ви даде понятие как да бъдат чувствата ви естествени – и те

да бъдат здрави, да не са в болезнено състояние. Някой път болезненото състояние произтича от чрезмерното разширение на чувствата. Чувствата се разширяват, но и мисълта ви може да бъде тъмна, неясна. Както сега хората идейно са в постоянно стълкновение, така и мислите и чувствата. Ако се борят за хляб, разбирам.

Има някои хора, които с мисълта си поддържат борбата за хляб от идейно гледище. Това значи от това гледище те искат така да се разпредели храната, хлябът, че всички хора да имат храна. Това е право и на самата природа. За да има храна в света, природата е дала достатъчно храна за всички организми, които тя е създала. Ако разбираме законите на природата, нямаше да има никакви противоречия, но понеже не разбираме природата, ние не сме в съгласие с нея, има някакви противоречия.

И тъй – начинът, по който ще се оправи светът. Сегашният свят, за да се оправи съвършено, трябва дълго време да мине през огън, всичко трябва да изгори. Не трябва да разбирате изгаряне в смисъл на обикновеното изгаряне. Вземете например една близка идея. Имате желязо, което е натрошено на хиляди парченца или едно стъкло. Какво може да го направите? Да го слепявате, не може. Има един начин – трябва да го турите на силен огън, да го слеете и като го слеете, то ще добие първото си качество – всички тия парченца ще се съединят в едно. Като казвам, че в този огън трябва да се стопят всички хора, които са индивидуализирани, и то така – не психически или органически, но разтрошили се хората.

Сегашните хора нямат една обща идея как да живеят. Всеки мисли само да яде и казва: „Да се осигуря аз!“ По кой начин да се осигури той? Той това не мисли. Разбойникът среща богатия и казва: „Дай!“ „Ама чакай, има закон.“ Той казва: „Никакъв закон, аз

съм гладен човек, трябва да живея.“ Богатият пък, който има стока, той покачва цените, и той казва: „Аз трябва да живея!“ Онзи касапин коли говедата, и той казва: „Аз трябва да живея.“ Сега аз не съдя никого, но само констатирам известни факти, които стават. Това са разбирания. Сега вие сте дошли тук, и вие имате свои възгледи. И някои от вас сте направени от такава материя, че като минавам покрай вас, гледам никого да не бутна. Защото, ако го бутна, веднага става експлозия. Например, ако кажеш една дума невнимателно или невнимателно се обърнеш към някого, и най-тихият човек да е, как ще постъпи и той? Той ще постъпи или като военния, или като брамина, или като философа. Ако е като военния, веднага ще постъпи по познатия вам начин, веднага ще зашие две плесници. Защо ще постъпи така?

Някой казва: „Еди-кой си защо постъпи така?“ Казвам: „То е негова работа.“ „Ама той има ли право?“ То е друг въпрос има ли право. Трябва да го проучвам. Тогава намерете у един адвокат, който по закона ще каже – двама души се били, и той казва на съдията, че те нямат право да се бият. И тогава казва, че въз основа на еди-кой си граждански закон пише така и така. Моралистът и той ще каже, че Бог така създал света – това е тяхно право. Сега какво е вашето право? Сега какво трябва да знаете – дали светът ще се оправи, дали хората ще живеят добре, или нещо друго? *(По кой начин ще се оправи човечеството или по кой начин ще стане щастливо?)* Ще ви отговоря на този въпрос.

Ако болният пита по кой начин ще оздравее, ще ви кажа – три начина се изискват: първо, съответна здрава храна, чист планински въздух и светлина. Тези три неща трябва да ги имате предвид. Освен това трябва някой човек да му оказва внимание – дрехите му да са опрани, да измива лицето си, да му разправя, че трябва да бъде бодър, да не се обезсърчава. И без да му

разправям тия неща, ако той измени храната и въздуха, той ще оздравее. Под думата „ще измени" разбирам да има условия да диша – чистия въздух. Също така и светлината му е необходима. Има ли тези неща, и без да му се говори, ще оздравее – достатъчно е да приложи тези три разумни сили. Ако му се и говори, той по-скоро ще оздравее.

Та казвам сега, това, което ви интересува, е, че някои се интересуват от специфични работи. Специфичните работи тук не могат да се разглеждат. Да кажем, че вие имате една светочувствителна плочка, на която се фотографира. Изисква се тя да бъде в много тъмна стая. Щом я извадите на светлина, тя се разваля там. Та известни идеи не могат да се разискват тук. Много работи от висок характер – за тях се изисква друга една особена обстановка. Най-първо да кажем, че всеки от вас има свои специфични въпроси. И както сте наредени вие, от някои у вас личните чувства са силно развити. Даже всички се мислите за нещо особено, но ако учителят влезе в клас и ви извади на урок, когато не сте подготвени – не съобрази това нещо, вие ще изживеете нещо силно. Представете си при това, че в класа ви има и другарски, и други, както сте вие сега. Щом ви извади на урок неподготвени, вие ще изпитате една обида, едно унижение, изпаднете пред своите другари, т.е. те ще изменят мнението си за вас. Значи този учител ви е извадил тогава, когато вие не сте знаели урока си. Значи този учител трябва да ви извади на урок тогава, когато вие знаете, за да не ви изложи, за да можете на всички въпроси, които ви е задал, да отговорите. Тогава вашата чест се подига пред другарите ви. Другояче – ако не сте готови и учителят ви извади на урок, иска да направи един опит с вас, но той излиза несполучлив – например, ако той ви накара да начертаете една права линия, която излиза малко крива.

Всички вие трябва да чертаете прави линии, механическите линии най-после трябва да употребявате. Ако искате да добиете в живота си едно добро психологическо разположение, вземете една бяла хартия и прекарайте върху нея прави линии. Ако правите три пъти това упражнение през деня, ще видите какво ще добие ръката ти. Чертайте прави линии, докато тази линия стане права както трябва. Вие ще добиете една самоувереност, че можете да контролирате мускулите си. И това взаимодействие ще се отрази върху вашите чувства и върху вашата мисъл. Ще се образува такава права линия и върху характера ви или върху мислите ви. Ако ръката ви е разтреперана, тази линия играе роля – или ако същото е в мислите, чувствата или в постъпките, понеже тази линия я има и в мислите, и в чувствата, и в постъпките ви. Ако не можете да начертаете тази линия права, това показва, че има някаква несъобразност в мислите, в чувствата или в постъпките ви.

Сега в света съществува един закон. Той е следният. С една своя мисъл човек може да помогне на цялото човечество. Като казвам цялото човечество, разбирам, че в света съществува един закон, според който всички тела са в равновесие. Изисква се само една малка тежест, едно малко побутване, за да дойде това тяло в движение. Представете си, че някой отишъл на нивата, дето оставил семената незаровени и се върнал. Вие сте един разумен човек – веднага туряте отгоре малко пръст и ставате причина тази нива да изникне.

Та казвам, съвременните идеи са посети вече, но някои от тях ще изникнат, а някои няма да изникнат. На всички трябва да се дадат известни условия, трябва да знаете, че вие сте в края на века. Под края на века аз разбирам, когато всички идеи, които днес съществуват, всичко това ще се опита. Всичко това трябва да изникне. И социални, и обществени, и индивидуални, и

физически условия – всичко това ще се опита, ще има един общ резултат. След този общ резултат с всичко това ще се ликвидира. Всичко ще се тури в хамбара и цялата земя ще се покрие със сняг и идната година наново ще се засее, наново ще започне. Това е казано поетически така. Сегашният живот има своите идеи – ако сте религиозен или ако имате идеите на управляващите и онези, които вярват в Бога и които не вярват, имат все едно и също правило.

Казват: „Дърво има." Ти имаш известни идеи, които не отговарят на сегашните. Казваш: „Господ има." Но ще издържиш ли на вярата си? Хванат те, простират те на земята и те налагат, и ти казваш: „Можете да ме убиете, но не се отричам от Бога." Най-после те погребват. После дойде някой, който не вярва в Бога. Той казва: „Трябва да се разберат тези работи, че няма Бог." И него налагат, и той умира. Питам сега, какво сте допринесли с това? И двамата умират. След тях умират и трети, четвърти, пети, шести и т.н. Казват: „Ще се поправи." Фактически ще се поправи. Това аз наричам един голям трап. Мине един – падне в него, убие се. Мине втори, и той падне. Най-после минат много хора, разхвърлят този трап, замажат го и никой повече не пада – оправи се тази погрешка. Светът не е само един трап. Погледнеш на друго място – друг един трап.

Та казвам, сега ние имаме един голям запас, с който уреждаме много социални въпроси. Това е един трап, който трябва да се изпълни. Не с хора, но с други неща. Питам, трябва ли да се плаче за хората, които са умрели? Аз съжалявам живите хора. Ако може да се възвърне животът, добре. Но има неща, които не са в наша сила. Да вземем както сега секат горите безразборно. Какво ще кажете на това? Минавате покрай тях, и те са ценни на природата. Сега да ви наведа на някои примери. Един от нашите приятели тук си оставил палтото в нашата кухня и в един от джобовете му

бил часовникът. Влязъл някой и му взел часовника. Казвам сега, има два начина. Засега той е без часовник. Първо трябва да намерим онова лице, което го е взело. Ако не можем да го намерим, какво трябва да правим? Аз разсъждавам. Този човек работи тук, нищо не му е дадено, а му взели часовника. Той си изгубил времето за работата, а при това и часовника му взели. Как трябва да се разреши този въпрос? *(„Всички трябва да купим този часовник.")* Все един трябва да купи часовника.

В света съществува следното положение. Аз така разрешавам. Аз нося два хляба в торбата си. По невнимание торбата е останала някъде и един от хлябовете е изчезнал. Сега ние не знаем дали кучето не е взело единия хляб, но предполагам, че кучето го е взело. Задирят кучето, то не се хваща, дългокрако е кучето. Сега тези неща са само за обяснения. В торбата е останал само един хляб и затова ще взема торбата, ще я закача на високо място, да не я засяга кучето. Обаче ние ще се отвлечем от въпроса. Има някои въпроси, на които разрешението мяза на следния пример. И аз не обичам да говоря за такива въпроси. Един искал да опита какво нещо е амоняк. И един пък носи едно шише такъв силен амоняк, защото някой път амонякът бива по-слаб и той след като помирисал шишето с амоняка, толкова силно му замирисало, че той се повалява на гърба си – толкова силно впечатление му направило. И толкова силно му се отразило, че той пада на гърба си и почти изгубва съзнание.

Та казвам, някой път някои идеи са толкова силни в света, че те могат да повалят човека на земята. И вие всички имате тази опитност. Има известни идеи са толкова опасни, че само като ги бутнеш, могат да произведат цяла една катастрофа. Вземете в турско, ако един турчин си позволи само да бутне с единия си пръст ханъмата на някого по невнимание, веднага този турчин ще извади кобура си и ще го повали на земята.

Разбирам, сега всичките хора си носят кобура и за най-малкото невнимание могат да ти теглят куршума.

Сега ще ви кажа и друг пример. Този е наш приятел, който е бил тук, но друг един наш приятел той пък цялата нощ е седял, не можал да спи, сутринта отворил прозореца и оставил часовника си на масата. Като става, вижда, часовника го няма, а един много интелигентен приятел насреща ляга. Този казва: „Аз да имах един револвер, щях да му тегля куршум." Той го познава, описва го, но часовникът хвръкнал. Сега на първия, който е работил, аз разрешавам въпроса, но за втория как да разрешим въпроса. На него някой, който е заминал за другия свят, му го е оставил. Аз казвам: „Види се, който е заминал за другия свят, е недоволен от тебе, понеже вижда, че ти не вървиш по новия път и си го взима – праща този приятел да го вземе и той да го носи. Сега на втория му е мъчно, че му взели часовника. Казвам му: „Защо не затвори прозореца? Денем спи ли се с отворен прозорец? Или тури го поне под главата си, а ти си го турил на масата."

Сега това са посторонни въпроси, които изясняват идеите. Ще знаете едно – онези, които са сега на фронта, те имат една работа. Вие сте на тила и вие нямате право да се месите в една работа на фронта, в която не участвате, – там са най-големите герои. Не казвам, че вие не сте герои, но онези, които са упражнени и готови за война, те са на фронта, а вие сте на тила. От вас се изисква сега само да крепите фронта, но в тила ще седите, а онези на фронта как ще се бият, какви методи ще употребят, то е тяхна работа. Ние няма да казваме какво да правят. Да правят, каквото те знаят, но ние в тила ще ги подкрепим. Сега ще мислим, че те на фронта ще си извършат разумно работата.

И казвам, щом сте в тила, изучавайте качествата на тила – какви са те. Например един човек, който

е на тила, какво трябва да прави. Сега вече да оставим тази идея. Непременно вие трябва да изучавате по-висшия свят или да влезнете във връзка с по-напредналите братя и същества. Като говоря за напредналите същества, има две идеи. Едните представляват, че тия напредналите същества не живеят на земята, а някъде извънка земята – това е едно разбиране. А другите казват, че тези същества живеят само на земята. И вънка от земята нищо не живее. А трети пък казват, че тия разумни същества живеят навсякъде. Може да вярвате в едно от трите. То е друг въпрос. Приложението на този резултат е в туй, че щом вие се свържете с едно по-висше същество, които мислят, имат един отличен ум, едно отлично сърце, една отлична воля. Вие ще почувствате един придатък и в дадения случай нещата у вас ще се обяснят. И ако досега вие сте били малко малодушен, туй малодушие ще ви напусне. Ако във вас е имало едно малко колебание, това колебание ще ви напусне. Ако сте имали тъмнина, тази тъмнина ще се премахне. И ще станете по-смели и по-решителни, ако се свържете с едно от тези разумни същества.

Щом знаете закона на едното, вие, вие ще знаете и закона и на множеството. Едното в себе си всякога е свързано с множеството. А под думата „множество" аз всякога разбирам целокупността на цялото битие, което подразбира всичко вътре. Защото, като кажа, всичко в природата като че е едно. Целокупността подразбира всички възможности и постижения, дето може да се постигне един живот, какъвто искате. Ако един музикант е свързан с целокупността, той ще бъде гениален музикант. Един поет, ако е свързан с целокупността, той ще бъде гениален поет. Какъвто и да е, в каквото и направление да е, каквото прави, с тази връзка той ще бъде гениален. И ще знае не само на себе си да помогне, но и на другите хора. Най-първо пътят е този.

Да изучиш свойствата на твърдите вещества, да изучиш свойствата на жидките вещества и да изучиш пътят на въздухообразните вещества и на светлообразните, после ще изучиш свойствата на човешката воля, свойствата на човешкото сърце и свойствата на човешката мисъл. Остават още три области. Но това като постигнеш, то е една широка област, научна област, не тъй общо. И в тази област вече ще има опити. Мога да взема когото и да е от вас, най-своеобразния, и ще го поставим в магнетически сън и след като го събудим, от тази упоритост няма да е останало нищо. Аз вземам упорит в лош смисъл, един човек, който не е бил полезен за другите, нито за себе си, нито за другите, но оттам насетне той ще бъде полезен и за другите. И всякога природата ще постъпи по същия начин. Всички велики хора в света, народи, които са подигнати, всякога са минали през едно такова заспиване, през много големи изпитания, налагания, като че цялата вселена ще се разруши, но след като мине през този изпит, веднага като че нещо ново ще се събуди в неговата душа.

Та най-първо във вас трябва да се събуди на първо място вярата във вас. Под думата „вяра" разбирам вашия ум. Да вярваш в едно нещо, а в това положение, както вие индивидуализирате, и тъй индивидуално ще се намерите в едно трудно положение. Може да не излезнете от това положение, може да не го разберете, но в даден случай да вярваш, че можеш да излезнеш от това положение. Тогава вие можете да дадете едно възражение. Например някой си учен човек направил една каша от цимент и ви казва: „Турете си в цимента. И след един час, след два часа тази работа ще се уреди." Аз минавам оттам. Казвам: „Извади си крака навън!" И ти наместо крака си тури едно дърво, направи опит с дървото, а после – с крака. Пък, ако не слушаш мене, тогава тури крака и ще видиш свойствата на цимента какви са. Ако

някой ти каже: „Тури си крака във водата“, тогава въпросът седи другояче. Ако кракът е бил кален, той ще се очисти.

Но аз ви казвам, така няма да си държите крака повече от половин час в тази вода, защото до половин час всичко ще бъде благоприятно, а след половин час водата ще почне да черпи всичко. После вие се намирате във въздуха вътре. Вие най-първо ще се качвате нагоре, но аз ви казвам: „Не се качвайте по-нагоре, защото въздухът става рядък и вашият организъм не е пригоден, става едно разширение на капилярите и те почват да се пукат. И след като излезнете на 3 хиляди метра, 3 хиляди и петстотин, 4 хиляди метра, ще почне да тече кръв от носа ви, ще почнете да се запъхтявате и най-после ще дойде до едно място на 5 и 6 хиляди метра и няма да ви интересува нищо вече. Няма да имате никакво желание. До едно място ще спре и това, и тогава ще дойде желание у вас да се върнете назад. Вашият организъм не е пригоден към условията на този редкия въздух. Той е хубав, но това благо, което вие можете да извадите от въздуха, там вие не сте в състояние да извадите това благо.

Сега ние сме влезли в една област много опасна – да живеят всички хора добре. Отлична е идеята, но да се уредят отношенията на всички хора, както вие искате, това не е за един ден, за една година и за един век. Тъй да бъдат всички щастливи, да се направят всички хора щастливи, то е гениално и трябва участието на всичките добри хора, на всичките умни хора в света да се съединят всичките в един дух. Така могат да дойдат всички до едно нормално състояние и трябва да дадат тия връзки извънка земята. И те да турят всичките си усилия и най-после и този, който наричат Господ, и той да си тури мисълта. И той като си тури мисълта, всички хора да се заинтересуват. Сега само ние сме се заинтересували тук, на земята, пък ти искаш да свършиш училището.

Да изясня вашата идея. Ти искаш да свършиш училището. Тази е първата социална идея на тялото ти, на стомаха ти, на главата ти, на дробовете ти, че всички да се заинтересуват. И най-после, ако се заинтересува професорът, твоите другари, всички оказват външното внимание, веднага ти се окуражаваш. И най-после, ако ти обърне внимание целият професорски персонал в университета и всички приказват добро за тебе, и вече ти израстват крила.

Та казвам, съществува един опитен свят, но в този опитен свят не се влиза по пътищата, по които сега влизате. Понеже по тия пътища, по които сега вървим, не можем да влезем, но все таки има нещо полепнало по нашите крака, а тия същества не обичат да има никаква кал, и там не трябва да влизаме с кални крака. Сега ние влизаме в която и да е къща с обуща и после казваме: „Изчистихме си обущата." Това е невъзпитаност от наша страна. Ние навсякъде влизаме с обуща – и на работа, и в учреждението, и в нашата къща. Адвокатът в съдилището влиза, без да се очисти. И най-после какво става? Оставаме на един беден човек да очисти този прах. Вие не правите като турците – имат обичай, като им дойде някой гост, ще му дадат едни чехли само за вкъщи и трябва да събуете обущата си, да не внасяте прах.

Сега какво заключение вадите от всичко това? Все сте извадили нещо, но въпреки това от това, което говорихме, остава само тук. Като излезете, започвате пак обикновения живот. Това е подобно на състоянието на един болен човек, който има една рана на пръста си, например. Той държи пръста си и казва: „Дано Учителят каже някакъв цяр за моята рана." Ако пък го боли коремът, той чака да кажа нещо за стомаха или за корема, но и пръстът, и коремът го боли и като излезе навън, казва: „Те, зная защо не можах да разбера какво се говори." Разбира се, че не може да разбере този човек, понеже на много места съзнанието му е било

прекъснато от болката. А истинското заключение в света има отношение към здравословното състояние на човека.

Казвам сега заключението. Най-първо трябва да имате едно нормално разширение на вашата мисъл. Под нормално разширение аз разбирам, че мисълта ви трябва постоянно да се организира, да разбирате какво нещо е организирането на една мисъл, защото можете да попаднете в един по-организиран свят, а можете да попаднете и в един организиран свят, който не е добър за вас. Щом влезете в каква и да е външна организация, тя всякога действа по особен начин. Законите във всяка организация са едни и същи. Ако влезете между религиозните хора, които имат криви възгледи, и вие ще имате криви възгледи. Ако влезете в една политическа партия, и там можете да придобиете криви възгледи. И земеделец можеш да станеш, и в съвременния живот можеш да станеш, но ако не разбираш законите, все ще усвоиш някои неща, които не са прави. Нас ни е целта да се усвоят правите неща, които спомагат за самия човек, правите неща, които спомагат за развитието на дома. Да кажем, че влезете в едно общество, да знаете, че като говорят всичките, ти как да постъпваш – да те изслушат всички и да можеш отчасти да прокараш правите си възгледи, които имаш. Пък ако не знаеш как да буташ, веднага можеш да произведеш една реакция.

Сега вие можете да направите една забележка: „Ние си имаме известни правила, но тия правила не могат да се прекарат." Тогава какво ще правите? Сега обаче, както е образуван светът, вие трябва да намерите онова естествено състояние. Най-първо трябва да си съставите едно понятие по кой път се развива светът – по закона на механиката ли, по закона на органическата природа ли върви, или по закона на психологията на хората, или по разумния закон на природата. Щом знаете тия пътища, съобразно със закони-

те на тия пътища ще постъпвате, за да бъдете в едно здраво и изправно състояние.

Казвам, на всинца ви трябва едно съществено знание. Аз съм правил опити с вас. От толкова години насам ви говоря, много неща съм ви говорил и намирам, че няма какво да се говори. Аз съм опитвал главата на българина и съм дошъл до заключението за какво е способен той. Когато говоря върху един предмет, аз зная вече какво му прави впечатление. Един път говоря върху известни идеи и виждам кой как ги е схванал. Или говоря върху един предмет и гледам кое гледище вие схващате. Че сте разбрали или неразбрали, вие можете да кажете, че този въпрос не е разгледан както трябва. Това обаче мене не ме интересува. Аз казвам, тази идея така е съпоставена и такива прояви има и продължавам нататък да си говоря. Искам да направя математически изчисления, да видя как е произлязла тази мисъл у него и защо така разсъждава.

Същото нещо искам да проверя и за вас – защо така схващате, кои са дълбоките причини за това. Искам да зная откога се е явило това качество у българина. Българинът има едно качество – той е трезв, философ. Особено ценното у него е, че той веднага се сгорещява. Най-първо той ще те приеме, като че ти ще отидеш да го спасиш. На втория ден ще го видиш малко хладен и казва: „Много далеч отидох.“ Той седи малко събран в себе си, резервира се малко и казва: „Много хубави са идеите ти.“ И си клати главата, с което той иска да каже, че всичко разбира. И ако се резервира, той прави това от желание да не се подхлъзне. Казва: „Много ми е страдала главата.“ Тогава аз му казвам: „Моите идеи нищо няма да ти напакостят, от тях глава няма да те заболи. Твоята глава ще пострада от моите идеи толкова, колкото вреда могат да ти причинят и слънчевите лъчи.“ После той казва: „Тази работа не може да се уреди.“

Тук имаше един адвокат българин – единствен по рода си, едно явление, което аз втори път не срещнах в живота си. Когато аз правих своите научни изследвания, той иде при мене и ми казва: „Интересува ме твоята наука, но трябва да знаете, че аз съм женен човек, имам жена и деца.“ Той иска да му направя измервания, но трябва да зная, че е женен, че има жена и деца. Той ми разправя положението си. Аз веднага схващам работата. Казва: „Ти колко искаш да ми вземеш? Ако искаш 50–60 хиляди лева, аз не мога да ти дам.“ Аз не го запитах нищо, но възприех мисълта му. Още като го гледах, аз схванах мисълта му и казвам – отде накъде ми разправя, че има жена и деца, когато аз ще меря главата му? Казвам му тогава: „Бъдете уверени, че аз няма да ви взема нито пет пари. Бъдете уверени, че и 100 хиляди лева да ми дадете, нищо няма да взема.“ Тогава той се успокои и престана вече да говори за жена си и за децата си. Измерих главата му. Сега защо мисли той така, не ми е останало време и досега да си обясня причините, но донякъде се досещам. Значи като адвокат той иска да ми каже, че няма да му взема повече. Това иска да каже според мене: „Тези пари, които имам, не ми стигат. Имам жена и деца, нищо не мога да ти дам. Тези пари не съм спечелил толкова лесно, но сега да си туря ръцете в джоба и да извадя.“ „Спокоен бъди, нищо няма да ти взема.“ След това напълно се успокои. „Сега вече мога да туря пергела си върху главата ти и да я отмеря.“

Казвам, новите идеи, които идват в света, те ще ви причинят голяма вреда. Не, голяма полза ще ви причинят. След време вие ще придобиете много нещо от тях. Сега да ви насърча. Те са като лотария. Взели сте един номер и се безпокоите. Казвам, дръжте си този номер, той печели един милион долара, но ще ги спечелите едва след 20 години. Новото в света, което иде, всички негови билети печелят грамадни суми. Ако една идея попадне навреме или ако един човек попадне

при добри условия, тази идея ще произведе грамадни богатства. Достатъчно е вие да не препятствате на вашите идеи, а да ги оставите да растат както трябва. И няма да се мине дълго време, ще се уверите. Не мислете, че това ще стане по някакъв механически начин. Не, то ще стане по един разумен начин. Всички условия ще се подобрят и неща, които са били невъзможни за вашите умове, ще станат възможни. И тогава, като дойде това време, ще знаете как ще се поправи сегашния социален строй. Ще знаете и пътищата, по които той ще се поправи. И донякъде ще ви е ясно защо така трябва да бъде, а не другояче.

И тогава казвам, докато сте в училището, проучвайте всичко, но дръжте се малко резервирано. Трябва да знаете като този български адвокат ще ви вземат ли нещо, или не. Ако човек е умен и живее за една идея, той трябва да знае, че тази идея заслужава да се живее и да се умре за нея. Но ако идеята е по-дребнава от него, тя не заслужава да се мре за нея. Ако тази идея е по-велика от него, той ще живее в нея и за нея. Обаче ако тя е по-дребнава и той не може да възкръсне в нея, тя не заслужава човек да се жертва за нея. Ако ще жертваме живота си за човечеството и ще живеем в него, тази идея е свещена. Но ако умрем и полза няма да принесем, не трябва да даваме никаква жертва.

Жертва трябва да принесем само когато има три прояви. Всяка жертва трябва да внесе светлина в света. Всяка жертва трябва да внесе свобода в света. И всяка една идея трябва да внесе изобилие в света. Под думата „изобилие“ аз разбирам задоволяване на всички физически нужди на хората. Под думата „свобода“ разбирам – на човешкото сърце. Под „светлина“ разбирам – за човешкия ум. Ако светлина влезе в ума, свобода – в сърцето и изобилие – в човешката воля, това е спасението на сегашния живот. И когато дойдат тия условия, светът ще бъде подобрен.

Сега кое тежи повече – праскова*та* или ябълка*та*? *(„Праскова*та.*“)* Тази праскова тежи 250 грама. Кому да се даде тя? *(След клас на всички се раздаде една чиния хубаво грозде.)*

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Шеста лекция
на Младежкия окултен клас
28 октомври 1932 г., петък, 6–7.15 часа
София – Изгрев

ДВИЖЕНИЕ, ТРЕПТЕНИЕ И РАЗШИРЕНИЕ
(Дадено и установено)

„Добрата молитва“

Коя от двете думи е по-силна, по-широка – дадено или установено. Давате едно произведение, а казвате, че има един установен ред на нещата. Ако вземете сега думата „установен“, тя е по-силна в своя произход от „дадено“. Установените неща се движат, а дадените неща растат. Тази е разликата между тези две думи. Даденото е семето в земята. То е било посято и може да расте. Установеното се движи. Понеже установеното се движи – по него се движат, а то само не се движи. Сега аз ви давам тази дума да я вземете като една временна мярка за разбиране – установен ред или установеното в природата. Има нещо установено, отдето трябва да изхождате.

Например вие искате да постъпвате по един начин, да мислите по един начин и да чувствате по един начин. Отде трябва да започнете? По какво ще познаете, че вашата мисъл, че вашите чувства и вашите постъпки са прави? Значи има един установен закон, който оформява нещата – той ги оформява, а сам по себе си е неизвестен. Затова ние го наричаме неизвестен. Този закон (x) сам по себе си е неизвестен. Това неизвестното прави всички неща известни. Неизвестни неща разбирайте относително. Думата „неизвестно“ е

нещо относително за човешкото съзнание. Защото неща неизвестни за мене могат да са известни за други. Има някои неща неизвестни в една задача. В началото тези неща в задачата са неизвестни, а когато задачата се разреши, неизвестното става известно. Да кажем, че известни събития стават известни, когато се изпълнят, като им дойде времето. Та под думата „неизвестни" ние не разбираме, че нещата абсолютно са невъзможни. В моето съзнание неизвестни неща са ония, за които още не са дадени условия да се изпълнят. Влезеш например в някой непознат град или в една брачна стая – има нещо неизвестно за тебе. Но щом дойде светлината, по който и да е начин, предметите вътре стават известни.

Та установеното в природата подразбира следното. Има един ред, който са наричали установен ред в природата и оттам започва всичко. Сега установеното – това са множество същества най-разумни, които направляват всичко в света. Тия същества съставляват едно общество, те съставят една държава, един вечен свят и оттам всички останали светове взимат начало. Те са начало на всичко – те строят, градят, разграждат и събарят. Те правят всичко в света. В нашия свят те всичко правят. А пък те като развалят, ние дойдем до разваленото, развалените работи, които те са развалили, ние ги събираме и пренасяме от едно място на друго място. И когато те съграждат нещо, каквото остане наоколо, колкото и малко да е, ние отиваме и очистваме мястото. И ние вземаме участие в тяхната работа.

Аз си представям туй, както малките деца. Защото, ако ви говоря на научен език, най-големите философи знаят точно колкото и вие знаете. Сега ще ви се види този към тези най-силните, но аз изхождам от друго гледище. Когато малкото дете яде и когато философът яде, каква разлика има? В усещането сладчината на храната има ли някаква разлика, когато дете-

то яде и когато философът яде? Няма никаква разлика. Философът усеща тъй, както и малкото дете усеща. И на философа му е приятно, и на малкото дете е приятно. Ако на философа горчи, и на малкото дете горчи. Същата гримаса на горчивина ще направи и философът, и детето. Същата гримаса на недоволство ще направи и философът, и детето. Но ако дойдат да обясняват външно същината на храната, философът ще си обясни по един начин, а детето по друг начин ще си обясни. Обаче обяснението на храната не е същественото. Същественото е чувстването, туй, което те преживяват.

Същественото в една мисъл е това, което ти разбираш. Защото и разбирането, което става, предизвиква известни преживявания. Та вие ще имате предвид вашето съзнание или вашия ум. Нека вземем ума. Ние не можем да определим какво нещо е умът на човека. За резултатите на човешкия ум можем да говорим. За онова, което умът е произвел, можем да говорим, но всъщност какво е умът? Някои го приемат като един принцип, с който човек си служи. Тогава, ако ти можеш да обясниш какво нещо е умът? Той ти е даден, а щом не можеш да го обясниш, той е установен. Ако можеш да го обясниш, той е даден. Дадено ти е да разбереш нещата, а установено е да се движиш по тях. Ако можеш да обясниш нещата, те са дадени. Ако не можеш да ги обясниш, те са установени. В установените работи има простор, широта!

Сега вас ако ви попита някой защо е необходимо човек да живее един добър живот? Да кажем, аз ви задавам една тема да пишете: „Защо човекът трябва да живее добър живот?“ Някой ще каже: „Господ така е установил природата.“ Хубаво, може да разсъждавате, както искате. Аз ви давам друг въпрос: „Защо трябва да ходиш прав? Защо трябва да се живее добре?“ На туй отгоре, без да обяснявам защо трябва да ходя прав, а не да пъпля. Защото има ред същества, които пъп-

лят. Има и много същества, които лазят, а човек ходи. Питам, защо именно човек не пъпли, защо не лази, а ходи? Под думата „ходи“ се разбира – ходи прав.

Под същата категория спада и въпросът, когато някой казва: „Защо трябва да живееш добре?“ Онзи, който не може да живее, той не може да ходи. Значи онзи, който няма съзнателен живот, той не може да ходи. Той или ще пъпли, или ще лази. Питам тогава, между пъпленето и лазенето каква е разликата? Същество, което пъпли или лази – нали има една разлика в интелигентността. Пъплят само малките, двуизмерните, същества, които имат само едно понятие – малко по-високо от двуизмерния свят няколко градуса.

Та когато говорим за пъплене, лазене и ходене, подразбираме степени на човешкото съзнание или въздигане на човешкото съзнание. Степени на съзнанието и прояви на човешкия ум. В едно пъплене човешкият ум и човешкото съзнание няма условия, за да познае света, нито в лазенето има тия условия. Само когато човек се изправи, в това положение той може да мисли. Затова, когато говорим за морал, значи преди да бъде прав. Да ходи може само правдивият човек или само човек, който може да ходи, той е правдив. И затова може по характера на един човек да го видите как ходи. Той, като ходи, може да го познаете до каква степен е развито неговото съзнание. Човек може да ходи, но главата да е наведена на едната или другата страна, може да има една неустановеност в крачките, махане на ръцете безразборно. Когато някой върви, само се върти, или има едно махане на ръцете широко насам и натам. Аз взимам това неестествено махане на ръцете – не гимнастиката, която гимнастиците ще ви наложат, някои правила, това са вече правила, но казвам, проявите, които идат до вас. Вие не си давате отчет на известни ваши прояви, че известни ваши прояви как ще се отразят. Или вашата мисъл се отразява във вашето

движение, или туй движение ще направи известен подтик на съзнанието.

Но сега ние да се не отдалечаваме. Този установен ред на тия велики същества, които са създали всичко, са установили един ред на човешката мисъл, са установили един ред на човешките чувства, са установили един ред на човешките постъпки. Следователно ние наричаме този установен ред, който те са установили, закон на природата. И когато ти пристъпиш този закон съзнателно, не механически, веднага ти си отговорен за онова, което си извършил. Ако вземем в две направления „отговорен" – отговорен по дух и отговорен по мисъл. Тук се разбира отговорен, когато направиш престъпление, а те разбират и когато изпълниш закона – пак си отговорен. Нали знаете, в училището ти можеш да решиш задачата по всичките правила, и учителят може да ти каже: „Добре, седни си." А някой път той може да ти каже: „На какво основание мислиш, че право си решил задачата? Докажи!" Ти настояваш, но изпитва те учителят. Казва – еди на кое място, струва ми се, че не е право. Значи ти се спориш с него. Той може да те забърка, ако не си учил. Може да те изпитва един учител, тъй както и един учител по пехливанлък. И той дава известни правила, защото учителят се хваща – най-първо дава известни прийоми на ученика си как да се брани. Някой път учителят може да бутне ученика, а някой път ученикът може да бутне учителя. Но учителят знае тези прийоми А всякога учителят знае нещо повече. И той никога не казва всичките си прийоми. Има един прийом у учителя, дето всякога може да дигне ученика. Туй трябва да го знаете. Тъй щото в този смисъл един учител никога не може да бъде изненадан от своя ученик. Най-голямата планина никога не може да бъде изненадана от една по-малка планина. Голямата е голяма, малката е малка. Установени работи са те.

Сега аз разглеждам въпроса не от сегашното гледище, както хората стават ученици и учители на земята. Това, дето хората стават ученици и учители, това е актьорство на сцената. Там можеш да станеш и поет, и богаташ, но всъщност си нито едното, нито другото. Ти нито си философ, нито си цар, нито богаташ, а най-обикновен служещ, който служи както другите хора, но играеш една роля такава. Или да ви приведа – ти можеш да декламираш стихотворения на гениалните поети, но ни най-малко не си от тези поети, нито си от тези философи. Ти можеш да боравиш с една машина, но не си инженер. Ти можеш да въртиш машината, но нямаш уменията на този, който знае машината и я е измислил. Та сегашното поколение се ползва от резултатите на хиляди поколения, които са минали преди тях. Пък и бъдещите поколения, и те ще се ползват.

Но този установен ред на нещата, той е независим от всичко онова, което ще мине и замине, но той винаги остава независим. Той не се влияе от обикновения ред на нещата. Та казвам, този е моралът на светлината. Вие трябва да имате една опорна точка. Този X е една опорна точка, около която може да се развие каквато и да е деятелност. Този кръг може малко да се разширява. Но от нашето гледище според сегашната теория на разбирането нещата се смаляват. Туй повидимому е обратният път. Великите неща в света се смаляват, а пък малките неща се увеличават. Следователно вселената е станала по пътя на смаляването. Тази вселена, която вие имате, и тя е станала по пътя на смаляването, а ние я изучаваме по пътя на увеличаването. Защото слънцето е взело грамадно пространство както тази, последната, която се е намирала в слънчевата система – Плутон. Слънцето е изпълнило всичкото това пространство със своята материя. Постепенно се сгъстявала, сгъстявала и останали всички тия планети. И най-после

взима едно пространство от 800 хиляди километра в диаметър, а по-напред е взимало няколко милиарда. Значи понамалявало се е слънцето. Обаче ние, като разглеждаме, казваме – този център се увеличава. То е геометрически перспективно. Ние разбираме тази сгъстената маса, когато говорим за този център, разбираме един свят организиран, както е слънцето.

Например имало е една тясна връзка между всичките планети. Как е възможно такова голямо пространство да се заеме от слънцето? Туй е закон на притеглянето, което не е още добре обяснено. Едно такова грамадно пространство, дето всички тия тела в слънчевата система имат тежнение към слънцето. И слънцето ни изпраща известна енергия. Туй е разгледано само физически, външно. Но ако ние разгледаме вселената като едно живо тяло, един жив организъм, тогава ще имаме друга представа. Най-първо разглеждате вие тялото, отдето съзнанието отсъства. Имате една чисто физическа страна. Костите, мускулите, стомахът и дробовете – всички тия сами за себе си не мислят. Но има нещо у човека, което мисли, което направлява, което държи туй в изправно състояние, положение, мозъка държи в изправно положение, дробовете и стомаха, и мозъка, и костите. Туй наричаме ние онзи съзнателен свят, който окръжава туй несъзнателното.

Следователно физическото се поддържа на основание на съзнателното. Докато това съзнание е в човека, наричат го душа, ум и т.н., докато човек го държи в себе си, докато те окръжават, човешкото тяло расте. А когато това разумното напусне тялото, то престава да съществува, разпада се. Питате: "Сега къде е човекът?" То е все едно да питаш, след като се е разляла водата от шишето, къде е шишето. С това не се обяснява много, но го давам като изяснение.

След като се излее водата от шишето, шишето къде отива? Шишето си остава. Аз говоря за едно ши-

ше, което не се чепи и което не може да изчезне. С хиляди години може да правиш каквото искаш, и то си остава всякога. Шишето къде е? Там, де-

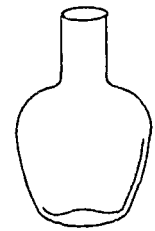

то си е било. *Представете си, че това* шише е толкоз голямо, че не можеш да го дигнеш, но си остава на същото място. *Значи той е установен* човек сам по себе си. Нещо установено, което не може да се мести. Това, което се движи, това, което трепти, и това, което се разширява. Това, което се движи, представя материалния свят. Това, което трепти, представляват чувствата, чувствения свят, а това, което се разширява, представя умствения свят. Следователно там, дето в природата има разширения, има смисъл. Там, дето има трептения, има чувства. Там, дето има движение, то е физическият свят, човешката воля, резултат, един завършен резултат. Той трябва да се тури някъде, за да извърши някоя служба. Щом направите някоя кола, вие я пуснете в движение. Ти казваш, че в тебе има трепет. Трепетът трябва да се превърне в движение, и обратното – движението трябва да се превърне в трепет. Трепетът в разширение и разширението в трепет.

Най-първо трябва да имаш разширение, за да действа умът ти. Той трябва да има простор. Пространството, това са възможностите за вашия ум, но ако вие в пространството не разбирате законите за разширението на своя ум, с пространството не можете да се справите. Трепетът определя времето в света. Но ако вие не разбирате времето, не оценявате времето, вие не можете да манипулирате с това времето. И най-после, ако не разбирате законите на движението, т.е. законите на вашата воля, на вашето желание, тогаз няма да имате постижения, т.е. ще бъдете в постоянно разочарование на това, което преживявате. Както Толстой е дошъл до това в своите

разбирания. Той си казал така: „Родих се. Какво от това? Ям. Какво от това? Забогатея. Какво от това? Умра. Какво от това?“

Питам сега, какво се разрешава с този въпрос. Аз отговарям. Като се родиш, ще остареещ. Като остареещ, ще възмъжееш. Като възмъжееш, ще идеш да учиш. Като учиш, ще идеш да работиш. Като работиш, ще се умориш. Като се умориш, ще спиш. Като спиш, ще си починеш. Като си починеш, ще се събудиш и после ще ядеш. И най-после онзи, след като ме възпитава 10 деня, ще му омалее езикът и ще заспи. Той не може повече от 10 деня да ме възпитава. И най-после кой ще бъде последният му въпрос? Той ще каже: „Уморих се.“ Тогава аз ще му кажа: „И аз свършвам своята лекция.“ Като се събуди, мислите ли, че пак нещо ново ще ми каже. Ще ми каже: „Като се родя, какво от това, пак ще бъда повторение на същото.“ Но за да го изцеря, аз ще направя следното. Той казва: „Като се роди човек, какво от това? Като се наяде, какво от това?“ Ще му дам следния урок. Аз пък ще му кажа: „Като не се наяде, да видим какво е.“ Шест деня ще го оставя гладен и ще му кажа: „Какво има сега?“ Той ми казва: „Дай ми малко хлебец.“ И ще му дам. След като го държа 4–5 деня гладен, аз го питам, като е гладен, какво има. Той казва: „Свива ми се коремът. Изгубих се, ще умра гладен.“ Казвам му: „Разбрал си.“ Почнал е да разбира, че в яденето има смисъл, има значение, има една страна, която човек трябва да разбира.

Щом се наядеш, не питай: „Какво от това?“ Благодари, че си се наял. След като си се наспал, поблагодари, че си се наспал. След като си работил, поблагодари, че си работил. Ако ти не разбираш така закона, ще дойдат обратните неща. Няма да имаш работа. Ако кажеш: „Като съм здрав, какво от това“, тогава ще дойде болестта. И при болестта ще работиш, но болестта е един господар, комуто ще работиш, и пет

пари няма да ти дава. Ти ще седиш в болестта, но ще работиш. И тя, като види, че ще умреш, ще те изхвърли навън. И добрите хора от висшето съзнание в Божествения свят намерят те изхвърлен, пъшкаш. Те те вземат, дадат ти здраве и те ти казват: „Не отивай да служиш на този господар – болестта, още веднага." И в това отношение аз казвам: не се разговаряйте с господарите на сиромашията, с господарите на глада, с господарите на смъртта. Ако искаш да се разговаряш с един господар на смъртта, той ти казва: „Ти какво искаш?"

Един нов учен отишъл при един философ в университета по педагогия, отива на лекция. Дошли 780 души с големи камшици и започнали да бият. Това става в университета. Налагат го по главата, и той отишъл да се привързва. Казва: „Чудих се на философите, бамбашка философи."

Та казвам. В този университет на смъртта ти докато влезеш там да се учиш, с палките ще те налагат и ще те изпратят навън. Там няма разискване. Никакво право, понеже няма един установен свят. Аз го наричам един свят на анархия на безправието. Този ред не принадлежи на онзи установен ред на нещата. Той е неустановен ред на нещата. И всички тези прояви, които стават тук, на земята, произтичат от неустановения ред на нещата. Установеният ред произвежда един резултат, а неустановеният ред произвежда друг резултат. Някои хора, които не разбират, казват, че неустановеният ред произтича от установения. Не. Установеният ред произтича от установения. А пък хубавото произтича от хармоничния свят.

Някои искат да знаят какви са тези същества. Да ви приведа един пример. Отива един при един знаменит учен или философ, отива един при него, един светски човек, един богаташ и му казва: „Я ми кажи какво нещо е Господ. Има ли Господ в

света, или няма?“ Онзи му казва: „Постой малко, след половин час ще ти отговоря напълно по този въпрос.“ Отива при един друг и му казва: „Ще ми вземеш кобура, ще обереш този човек по всичките правила, които знаеш, ще му кажеш: „Давай парите, сега ще те утрепя.“ Взема му дрехите, часовника, съблича го, взема му часовника, всичкото, оставя го по риза и по бели гащи. Идва философът и казва: „Чакай, дай му всичкото.“ И онзи му връща всичкото. Онзи тръгва да си отива и философът му казва: „Това е Господ сега.“ Господ е онзи, който връща всичко назад. Той е онзи, който те освобождава, онзи, който ти дава благото, той е Господ. Ако ти търсиш Господа вън от това, няма да намериш. Вие трябва да разбирате така Господа. Онзи, който те обира, не е, но онзи, който те освобождава. Това е една права философия.

Та в съзнанието си трябва да имате следното. Да съзнавате присъствието на тези същества. Всякога, когато се намирате в трудно положение, вие може да апелирате към тях и те ще ви помогнат, то там е, не трябва да имаш никакво съмнение. Не трябва да кажеш, като излезеш, на слънцето: „Достоен ли съм да си отворя очите и да те погледна.“ Ще го погледнеш, ще си отвориш очите, ще възприемеш светлината колкото искаш. И като отидеш при въздуха, няма да питаш: „Достоен ли съм? Голям грешник съм.“ Но ще поемеш въздуха. И като дойдеш при водата, и при нея няма да кажеш: „Да коленича ли малко?“ Водата ще ти каже: „Както искаш. Ако искаш коленичи, ако искаш, с ръката вземи.“ И най-сетне като дойдеш при земята, няма да кажеш: „Какво да правя сега?“ Ще поблагодариш, че тя може да носи в съзнанието си. Ще благодариш на това.

Сега преведете. За онези мисли, чувства и постъпки, на които може да се опреш, благодари. Благодари, че имаш едно чувство, че имаш една мисъл, на ко-

ито можеш да спреш съзнанието си. Това са малките работи, за които трябва да благодариш. А пък там е да работи талантът, дарбата. След като си живял добре, тези възвишени същества ще проявят към тебе едно благоволение. И за да покаже, че ти си спазвал техния закон, те ще ти подарят някоя дарба. Колкото повече дарби имаш в себе си, толкоз повече пъти си ходил при тях. Ако имаш една дарба, ти си ходил един път при тях. Дарбата, която имаш, показва, че си ходил веднъж. Например имаш часовник. Кой ти го подари. Ти казваш: „Баща ми го подари." Баща ти даде парите, а ти си го купил. Ти казваш: „Аз си взех часовника." Не, така не се говори. Всяка една дарба в човека показва, че той е ходил при тези възвишени същества веднъж и те имат благоволение към него. Втори път като отиде при тях, ще му дадат втора дарба. После трета, четвърта, пета, шеста – и това показва, че той върви по пътя на развитието. Иначе ако разсъждавате, ще дойдете до разочарование и ще кажете – човек расте и умира. Ако човек ще се ражда, за да умре, то животът няма смисъл. Ако едно дърво вие го посадите, за да го изгорите после в огъня, няма смисъл. Но ако това дърво ще расте, за да даде плод, за да бъде връзка с всички същества в света, то има друг смисъл.

Аз ще ви кажа този свят как аз го уподобявам. Вие казвате: „Къде е той?" Ще ви кажа признаците, за да се види къде е. Представете си, че вие сте пътник, пътувате през диви места, необработени, горе в планината. Петимни сте да видите едно общество и да видите някъде разорани места, градини и като го видите, на вас ви е приятно. Вие предполагате, че тези неща или от само себе си са израснали, или от някое разумно същество. После виждате стадо, коне, птици, но още не виждате никаква разумност. После вечерно време виждате, че по един магически начин се осветяват нещата и просветва. Виждате сгради, обикаляте някъде, но още не виж-

дате тези разумни същества. Какво бихте помислили тогава? Ще си помислите, че този свят от само себе си е установен. Но този установен ред на нещата се дължи на съзнанието на тези същества, които направляват нещата. И всичко расте под тяхно опекунство, под техните грижи. И създаването на сегашния свят, така както светът се направлява и както вие се развивате сега, всичко това се дължи на тяхното опекунство, на техните грижи. Ако те нямат грижа, светът не би се развивал и вие не бихте израснали.

Всяко едно здание трябва да благодари на онзи, който го е съградил. Всяка нива трябва да благодари на онзи, който я е изорал и посял. Вие седите сега пред завършени резултати. Учените хора разправят по един начин. Учените хора както обясняват как се е родил човек, това е механическата страна. Например един учен човек разправя как са си съградили къщите, но това е механическо. Ти живееш в една къща, но друг я е съградил. Ти живееш в едно тяло, но друг е съградил това тяло. Ти си жител, който живееш в него. Тепърва трябва да изучаваш законите на тялото си. Ако ти беше го съградил, щеше да знаеш законите на това тяло.

Някой казва, че човек мисли с главата си, а работи с ръцете си. Но човек не мисли с главата си. Тук трябва да се разбира един източник, който е далече. Когато една игла в грамофонната плоча може да повтори това, което някой учен човек е говорил, но мисълта не произтича от плочата, ученият човек в плочата ли е? Каква грамадна разлика има между говора на една плоча и говора на онзи, който е говорил. Ако видите тези напреднали възвишени същества, ще разберете каква грамадна разлика има между вашите мисли и чувства и постъпки и техните мисли, чувства и постъпки. Колкото небето е далеч от земята, толкоз и техните мисли са далеч и са различни от нашите.

У вас има известни ламтежи и стремежи, и те са прави. Тези стремежи са вложени у тези същества. Всеки един има един по-висш стремеж. Той е свещен. И всеки един трябва да постигне този свещен трепет, и ако не го е постигнал, ние го наричаме това загуба. Като го постигнеш, това е твоето предназначение. Всеки сам ще разрешава този въпрос в своята душа. Всички нямате еднакво предназначение, но движението, стремежът, трепетът ще бъде еднакъв и целта, към която се движите, пак ще бъде еднаква. И онези, които ви помагат, тяхното отношение към всички е еднакво. Но на онези, чието съзнание е по-развито, ще им дават повече, а на онези, чието съзнание е по-малко развито, ще им дават по-малко. Онези възвишени същества се съобразяват според вътрешните възможности на всеки човек.

Някой път аз ви гледам, някой от вас казва: „Хубаво, Учителят ни учи. Светът учи едно, а той учи друго. Какво ще излезе от нас? Няма ли да си изгубим времето тук?“ Ще си изгубите времето, но питам аз, в света няма ли да си изгубя времето. Питам, в света какво постижение имате? Ти трябва да имаш едно крайно постижение, от което ще започне едно ново начало. Аз наричам постижение там, дето започва човешката мисъл и свещеният трепет на човешкото сърце и силата на човешката воля. Ако аз не мога да мисля, ако няма в мене свещен трепет, ако нямам воля да направя нещо, тогава нямам постижения.

Вие седите и казвате: „Какво от това, ние се обезсърчихме, не разбираме законите.“ Аз мога да ви дам същия изпит, както онзи философ на онзи богаташ. В един час отгоре мога да ви покажа как може да постъпите. Ако искате да направя това, и тогава ще престанете да мислите по стария начин. Мисълта на този богаташ аз наричам стария начин на мислене. Турите ми да ям, и аз се намръщя. Това не е философ. Ще кажа на яденето: „Много ми е приятно, че аз се

срещам с вас. Искам да се запозная.“ Много се радва, че си дошъл, разговаряме се, духовен разговор имаме с яденето. Сдъвкам го и след като съм се наял, повдига си очите към онзи, който ме е изпратил, и казвам: „Много ви благодаря.“ Какво по-хубаво от това? Като напиша няколко куплета, поблагодаря на онези същества, че са ми написали четири куплета. А не да кажат: „Тази глава роди тези работи.“ То е смешно. Когато една грамофонна плоча е направила обиколка и е наредила нещата, трябва ли да кажа: „Аз съм. Тази грамофонна плоча не може да роди тези мисли.“ Това е едно отражение.

Първото нещо е – човек трябва да има смирение в себе си. Той не е играчка на съдбата, но той става играчка, като не разбира законите. Всичките тези учени същества, съвършените същества дават ти урок. Те могат да ти покажат какво нещо е смъртта. Онзи богаташ пита какво нещо е Бог, какво нещо е животът. И почват да го обират. Това е смъртта. Като те оберат, ти казваш: „Втасахме я. Намерих се без пет пари в джоба си.“ Ще дойде едно от тия същества, ще те потупа и ще започне да ти дава. Кое е по-хубаво: да учиш в затвора затворен или някой да те пусне от затвора; да учиш в училището или да скъсаш с училището; да бъдеш здрав или да се въртиш в кревата?

Сега аз ви казвам, изисква се от всинца ви. Не. Не се изисква, но трябва разбиране. Вие седите и не сте благодарни на това, което имате. Вие седите и всички се сравнявате както грамофонната плоча. Казвате: „Еди-кой си написа това, написа онова. Еди-кой си автор чел ли си? Онзи автор чел ли си?“ „Не съм го чел.“ Питам: „Онзи френски автор чел ли си?“ „Не съм го чел.“ „Ами еди-кой си американски автор чел ли си?“ „Не.“ И го гази запитвачът.

След като говорих дълго време с едного, той ми казва: „Нищо не знаеш.“ Почна да го боли коремът. Той казва: „Умирам, олеле.“ Аз му казах: „Аз съм чел един

автор.“ Давам му една капчица и му минава. Питам го: „Аз тези автори, които ти чете – американски, германски, френски, могат ли да ти помогнат?“ Той казва: „Не могат.“ Аз му казах: „А аз четох един автор, който може да ти помогне.“ Той ми казва: „Може ли да ми *го дадеш и аз да го чета?*“

Това, което в живота може да ви освободи от онези страдания, терзания, да даде светлина на чувствата, на ума ти, това е реалното. Това е същественото. Сега една философия. Не се обезсърчавайте. Гледайте на света като на предметно учение. Светът е едно предметно учение за вас. Той е отличен свят. Зад този свят седи друг реален свят, към който се стремите. Гледайте да схванете тази свещена идея, да знайте, че има някъде един свят, на който можете да разчитате. Има същества, на които може да разчитате. Като въздъхнеш, тези същества на утехата ще дойдат. Те няма да те питат какво си чел. Една връзка с тях струва повече, отколкото всички придобивки на земята. Като имате връзка с тях, вие придобивате всичко и вашите връзки със света нищо не значат. Не мислете, че вие с нещо можете да се препоръчате на тях. С какво може да се препоръча една малка планина на една голяма планина? С нищо. Със силата си ли? С якостта си ли? С богатството си ли? Не. Но има нещо, с което може да се препоръча. Всеки един човек се препоръчва само с едно нещо. Трябва да бъдем – носите ли техните свещени идеи, да бъдем носители на техните свещени идеи, защото, ако не сме носители на техните свещени идеи, не можем да влезем във връзка с тях.

Да ви представя какво разбирам „носител на свещени идеи“. Ако ти не си канализацията да прекара чистата вода, ти ще бъдеш канализация, клоака за нечистата вода. Някой казва, че е свободен. Не е свободен. Там, където има страдание, сиромашия, разрушение, човекът е канал на нещо много нечисто. Ако онези

нечисти мисли, желания минават през нас, какво ще стане с нас? Моето желание е да бъдете носители на това възвишеното, а за да бъдете носители, непременно трябва да бъдете във връзка, да държите вашите връзки. Като живееш, това значи, че живееш по единствената причина, че съществува един свят. Ако той не съществува, ти не би се проявил. Това доказателство някои го дават. Щом аз съществувам вътре в света, това съществуване си има свое начало.

Пред мене три неща трябва да изпъкнат. Трябва да имаме разширение, свещен трепет и свещено движение. Те са три неща в съзнанието. Това всякога трябва да имате, за да бъдете свободни, да се проявите. В това движение трябва да имате свещен трепет и разширение. Ако нямаш тия три неща, ти нямаш връзка с тези същества. Вие приличате на свещ – една свещ от спармацет, и седите в някой склад. Един път идва един господин и казва: „Я ми дайте онази свещ." Той ви постави в златен светилник в стаята си, донесе клечка кибрит и ви запали, и ти светиш. Гориш, без да изгаряш. Това положение няма ли да го харесате повече, отколкото вашите положения в склада? Това възвишено същество ще дойде в тебе и ще чете и после погледне и се усмихне. Пак си отвори книгата, и пак чете. Вземе книгата, разхожда се. Това е неговата любов към тебе. Той може и без тази свещ, но за да покаже, че се интересува от тебе, той казва, че може да му светиш. Ти ставаш канал за неговата мисъл. Запалиш свещта, и всички започват да четат.

Съществата, които направляват битието, са неизвестни. Давам ви една фигура, за да имате една ясна представа. Това е свещен момент. И когато те имат грижа за тебе, един ден, за да не се разсърдиш, казваш: „Искам да отида навън в света." И като отидеш навън в света, те ще те загасят, ще те тъпчат и ще те хвърлят. Това са съвременните хора, които са тласкани навън.

Какъв е смисълът на живота? Смисълът на живота е да се върнеш, да се туриш отгоре на светилника и да светиш – нищо повече. Ако сте ме разбрали и малко, добре. Ако не сте ме разбрали, втория път ще ме разберете.

„Отче наш“

Седма лекция
на Младежкия окултен клас
4 ноември 1932 г., петък, 6 часа
София – Изгрев

КОНТРАСТИ В ЖИВОТА

„Добрата молитва“

Ще ви прочета само 11-и стих от 28-а глава на Матея.

Защо човек трябва да живее в живот, защо трябва да учи, защо трябва да спи, защо трябва да яде, защо трябва да умира? Това са все въпроси, на които човек все трябва да даде някакъв отговор. Защо трябва да живее, то е един личен въпрос. Преди да е започнал човек да живее, къде е бил?

Пишете тогава върху темата „Преди да е започнал човек да живее, къде е бил?“ Тогава има друг един въпрос. Какво допринася сегашният живот на човека? Всеки един човек има стремеж. Вие сте млади. Преди вас други са били млади и са остарели. Един ден и вие ще остареете. Какво допринася младостта и какво допринася старостта? Млади сте били, невежи сте били. Стари сте били, учени сте били. Като невежа млади сте имали условия, когато нищо не знаехте, имахте условия да живеете. И направихте много работи, все глупави работи. Като стар много знаехте, и пак умряхте. Нищо не можахте да направите. Както младият не може да се справи с живота, така и старият не може да се справи със смъртта. Младите са невежи в живота. А старите са невежи в смъртта. Следователно младите пожънват последствията и старите пожънват последствията.

Представете си, че аз ви туря числото 6. Каква е разликата между числото 6, написано по първия начин, и числото 6, написано по геометрически начин. Какви са свойствата на числото 6? *(Един брат казва: „В първия случай имаме по-голяма неопределеност, а когато имаме геометрически изразено числото, имаме нещо по-определено.“)* Да кажем, на това число турим знака минус или плюс и после му турим знаците отпред за умножение и отзад за деление: **x - 6 + :**. В алгебрата числата се делят, събират, изваждат се и се умножават. Цял един процес.

6

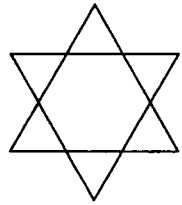

Представете си, че 6 в дадения случай представя човек. Допуснете, че този човек умира, какво ще стане с него? Ще изкопаят гроб и ще го заровят и ще се свърши всичкият въпрос. **-6**^{стар} **+6**^{млад}. С кои числа бихте желали да оперирате? Единият е стар, другият е млад. При умирането по-малки разноски ще имаш. Ще платиш за изкопаването на гроба, ще платиш на гробаря, ще дадеш едно угощение на околните и прочие. Разходите отначало ще бъдат много големи, а после – много малки. На умрелите ще полееш малко вода, половин кило вода. Това струва един грош. Ще му вземеш за 10 стотинки едно цвете и ще му туриш като китка. А числото **6+** е детето, което се ражда. Отначало има малки разноски, но колкото става по-възрастно, той има повече разноски. Числото **6+** има много претенции, а числото **-6** иска само един гроб, един ковчег, иска няколко души свещеници, няколко хора да му държат една надгробна реч и се свършва въпросът. А пък **+6** иска слугиня около, пелени, всеки ден три пъти да му готвиш и през вечерта плаче, заповядва. След това иска да го пратят на училище, иска професори, иска музика. **6+** навява воля навсякъде на хората. Всичките му желания са неизброими на

числото 6. И досега числото **6+** не е могло да се задоволи.

Мъдрите хора създадоха мъдрия човек в света. И той не е могъл да се задоволи. И небето се е намерило в чудо, и тогава те мислили, мислили и измислили смъртта. Започнал той да остарява, и тогава младият като не се задоволява, пращат му смъртта. Но най-напред смъртта не иде така. Тя иде дегизирана като стар мъдрец. Примамва. И младият казва: „Аз, като остарея, ще направя нещо умно. И като остарея, казва, не е като в младините. Предпочитам да умра." По какво се различават смъртта и животът? В живота нещата се събират, а в смъртта нещата окапват. В живота плодовете зреят, а в смъртта гният. В смъртта имаме един обратен процес. Аз смъртта вземам като общо понятие. Например едно желание умира. Едно чувство умира. Тогава и доброто умира, и злото умира. Доброто умира и оживява. Злото, и то умира и оживява. Вие ще кажете, че доброто никога не умира. Тогава как е възможно животът да умира? Животът умира ли? Животът умира в следния смисъл. При умирането животът изчезва, временно изчезва. В едно място животът престава да се проявява. Но целокупността на живота не може да се унищожи. Животът на едно място може да се спре. Смъртта е един процес, който има отношение към живота.

Теоретически какво нещо е смъртта? Всеки от вас може да я чувства. Това, което постепенно те ограничава, то е смърт. Всяка една болка е предвестник на смъртта. Всяко едно недоволство на човека е предвестник на смъртта. Всяка лоша мисъл е предвестник на смъртта. Всяка лоша постъпка е предвестник на смъртта. Всяко едно мъчение, всяка скръб, всяко страдание, все са предвестници. Всички те са малки предвестници на смъртта. И обратното е верно. Всички онези хубави чувства, хубави мисли са предвестници на живота.

Сега може да философствате, че страданията са необходими в живота. В какво отношение са необходими? Когато казваме, че са необходими, в каква насока са необходими? Всяко страдание е необходимо, за да те спре, за да се върнеш към онова, което не е страдание. Страданието има смисъл дотолкоз, доколкото трябва да ти покаже, че не трябва да страдаш. Когато се прояви в тебе страданието, то е, за да се появи у тебе желание да дадеш това, чрез което няма да добиеш това, чрез което няма да страдаш. Трябва да добиеш желание да живееш в един свят, дето да не страдаш.

Представете си, че страданието прилича на едно дете, което свири на цигулка. Целия ден издава неверни тонове с цигулката. Каква е целта на това упражнение? Целта е цигулката да издава правилно тонове, хубави тонове. В това дете има усилие. Защото чрез тези дисонанси, които са и нему неприятни и му причиняват страдание, постепенно в него се зараждa желание да се освободи от неверното. Аз наричам неверните неща страдание. Та чрез тях да дойдем до онова, което е верно. Казвате – трябва да се мъчим. Ако мъчението може да те доведе до онова, в което няма мъчение, тогава ще вървиш към целта. Доброто към какво трябва да те доведе? Доброто е път за живота. Ако доброто не е път за живота, то тогаз самото добро няма смисъл в себе си. За нас доброто е отвлечено вън от живота, няма смисъл. Доброто е дотолкоз добро, доколкото може да те доведе до живота, и тогава то седи като едно правило в нас да ни показва посоката, правилната посока в живота. Това, което всякога показва посоката в живота, е доброто. Това, което ни отдалечава от живота, е злото в света.

Следователно злото води към смъртта, а доброто води към живота. И двете сами по себе си отвлечени, нямат никакъв смисъл. Психологически съвременните хора разискват въпроса, дали трябва да се живее добре. Ние живеем добре, обаче при все това умираме.

След това казвате – той умря, отиде в онзи свят. Ако е отишъл в другия свят, тогава е добре. Но ако никъде не е отишъл, тогава? Ако онзи скъпоценен камък е отишъл в някой прах, тогава? Да кажем, аз съм изгубил един пръстен и ако този скъпоценен пръстен е отишъл на един по-благороден пръст от моя, това е на мястото си. Но ако е паднал в калта някъде да го тъпчат целия ден, тогава какво е добил? Един скъпоценен камък върху човешкия пръст представя нещо. А когато не е там, той губи. И ще изгуби всичките си качества, когато по-дълго време е вън от пръста на човека. Така че има неща, които вън от живота губят своята стойност, която съдържат в себе си. Или казано другояче, те нямат условия да се развиват.

Следователно онова, което ни радва в живота, е, че ние един ден ще се избавим от ограничението на смъртта и ще влезем в живота, дето няма смърт. А сега което ви радва, то е преходно. Вие не се спирате, че един ден ще умрете. На човека не му се вярва това. И действително той няма защо да вярва. Защото той е умрял и без да вярва. И без да вярваш, пак ще умреш. И като вярваш, ще умреш и като не вярваш, ще умреш. И като вярваш, ще живееш и като не вярваш, пак ще живееш. Те са относителни неща. Вярваш, да кажем, че еди-кой си човек говори истината. Доколко е истина, то е въпрос.

Например, който разбира тия числа – **-6** и **+6**, той знае какви са качествата им. Питам тогава, **-6** може ли да изпълни задълженията, които ти е дало? Не може да ги изпълни. **+6** може ли да ги изпълни? Има възможност да ги изпълни. Но сега както поставихме въпроса, аз разглеждам един философски въпрос, който ви интересува толкоз, колкото философията на някой философ. Той говори за натоварените коне и той върви с тях и им казва, че трябва да работят. Но те са натоварени. Той им разправя за света, за небето, за слънцето, за онази култура, която съществува, за къщите, за хората, за

Сега може да философствате, че страданията са необходими в живота. В какво отношение са необходими? Когато казваме, че са необходими, в каква насока са необходими? Всяко страдание е необходимо, за да те спре, за да се върнеш към онова, което не е страдание. Страданието има смисъл дотолкоз, доколкото трябва да ти покаже, че не трябва да страдаш. Когато се прояви в тебе страданието, то е, за да се появи у тебе желание да дадеш това, чрез което няма да добиеш това, чрез което няма да страдаш. *Трябва да добиеш* желание да живееш в един свят, дето да не страдаш.

Представете си, че страданието прилича на едно дете, което свири на цигулка. Целия ден издава неверни тонове с цигулката. Каква е целта на това упражнение? Целта е цигулката да издава правилно тонове, хубави тонове. В това дете има усилие. Защото чрез тези дисонанси, които са и нему неприятни и му причиняват страдание, постепенно в него се заражда желание да се освободи от неверното. Аз наричам неверните неща страдание. Та чрез тях да дойдем до онова, което е верно. Казвате – трябва да се мъчим. Ако мъчението може да те доведе до онова, в което няма мъчение, тогава ще вървиш към целта. Доброто към какво трябва да те доведе? Доброто е път за живота. Ако доброто не е път за живота, то тогаз самото добро няма смисъл в себе си. За нас доброто е отвлечено вън от живота, няма смисъл. Доброто е дотолкоз добро, доколкото може да те доведе до живота, и тогава то седи като едно правило в нас да ни показва посоката, правилната посока в живота. Това, което всякога показва посоката в живота, е доброто. Това, което ни отдалечава от живота, е злото в света.

Следователно злото води към смъртта, а доброто води към живота. И двете сами по себе си отвлечени, нямат никакъв смисъл. Психологически съвременните хора разискват въпроса, дали трябва да се живее добре. Ние живеем добре, обаче при все това умираме.

След това казвате – той умря, отиде в онзи свят. Ако е отишъл в другия свят, тогава е добре. Но ако никъде не е отишъл, тогава? Ако онзи скъпоценен камък е отишъл в някой прах, тогава? Да кажем, аз съм изгубил един пръстен и ако този скъпоценен пръстен е отишъл на един по-благороден пръст от моя, това е на мястото си. Но ако е паднал в калта някъде да го тъпчат целия ден, тогава какво е добил? Един скъпоценен камък върху човешкия пръст представя нещо. А когато не е там, той губи. И ще изгуби всичките си качества, когато по-дълго време е вън от пръста на човека. Така че има неща, които вън от живота губят своята стойност, която съдържат в себе си. Или казано другояче, те нямат условия да се развиват.

Следователно онова, което ни радва в живота, е, че ние един ден ще се избавим от ограничението на смъртта и ще влезем в живота, дето няма смърт. А сега което ви радва, то е преходно. Вие не се спирате, че един ден ще умрете. На човека не му се вярва това. И действително той няма защо да вярва. Защото той е умрял и без да вярва. И без да вярваш, пак ще умреш. И като вярваш, ще умреш и като не вярваш, ще умреш. И като вярваш, ще живееш и като не вярваш, пак ще живееш. Те са относителни неща. Вярваш, да кажем, че еди-кой си човек говори истината. Доколко е истина, то е въпрос.

Например, който разбира тия числа – **-6** и **+6**, той знае какви са качествата им. Питам тогава, **-6** може ли да изпълни задълженията, които ти е дало? Не може да ги изпълни. **+6** може ли да ги изпълни? Има възможност да ги изпълни. Но сега както поставихме въпроса, аз разглеждам един философски въпрос, който ви интересува толкоз, колкото философията на някой философ. Той говори за натоварените коне и той върви с тях и им казва, че трябва да работят. Но те са натоварени. Той им разправя за света, за небето, за слънцето, за онази култура, която съществува, за къщите, за хората, за

университетите, за онези великите задачи и пр. И им казва: „Разорахте ли?“ Какво ще кажат конете, кажете ми. Те ще кажат: „Какво ни интересува нас тези работи. Какво ни интересува **-6** и **+6**.“

Някой лекар ще отиде при болния. Болният постоянно се оплаква на лекаря. Нека да му даде живот, да го избави от смъртта. Лекарят си казва: „Аз те лекувам, но един ден смъртта ще дойде, ще те задигне, пак мене ще задигнат.“ Лекарят казва на болния: „Ще живееш, няма да умреш.“ И болният вярва, че няма да умре. Но се случва, че в случая не умира, но на втория ден може да се случи да умре. И лекарят се чуди защо е умрял. И му направи една дисекция. И казва: „Той не щеше да умре, но стана разрив на сърцето, дробовете му се развалиха, развалила се е пищеварителната му система.“ Утешава ги той сега. Казвате: „Защо умре?“ Пукна му се сърцето. Това са утешения сега. Турците имат една поговорка. Източните философи обичат философията, не обичат много да дрънкат. Един източен философ, след като му говориш много дълго време, ти казва: „Е, какво трябва да се прави? Какво му е чайрето?“ Един българин казва: „Какво трябва да се прави?“

Всичката тайна е в тези тайни – **-6 и +6**. Минуса аз мога да го съживя. Как? Ще го оженя, нищо повече. Плюсът – това е женитбата. Като ожениш този мъртвия, го възкресяваш. Като му туриш една линия отгоре, този мъртвият излиза от гробищата навън. Но същевременно това показва и страдание. Вие имате едно зрънце, очаква го смърт – да го клъвне някоя птица. На пътя го очаква явна смърт от някоя птица или мравка, или какво и да е друго животно. Но аз вземам това зрънце, турям го в пръстта, обвивам го, покривам го и няма да се мине дълго време, и в това зрънце ще се яви животът. Следователно в този смисъл страданията – това е малко пръст, която се туря, за да се избави това зрънце от смъртта. В това отношение страданията имат смисъл и ако не е така, страдани-

ята нямат смисъл. Доколкото страданията те подтикват към живот, дотолкова имат смисъл.

Ние разглеждаме числото 6 и другите числа като самостоятелни числа. Но аз те питам: „Откъде сте дошли?“ Например един пристига в хотела и вие го питате откъде иде. Той казва – от еди-кой си град, от еди-коя си държава. Учителят пита детето: „Откъде идеш?“ Детето казва. Вас ви питат откъде идете. Преди да дойдете на земята, били сте на слънцето. Вие имате една идея, и вас ви е страх да си кажете идеята. И тогаз играете една роля, както едно време истината в света. Хората като не обичали истината, тя се криела зад вратата и като измъчвали някого, той казвал: „Има ли истина в света?“ И тя казвала: „Тук съм, тук съм.“ Истината сама по себе си не е в сила да оправи света. И правдата не е в сила. Ако правдата може да оправи света досега, светът би се оправил. Правдата и истината са в сила дотолкоз, доколкото влизат в човешкия живот. Но вън от човешкия живот не е все едно, ако туриш кибритена клечка до дървата. Тя няма да произведе никакъв резултат. Но ако я запалиш, тя ще произведе резултат.

Всяка сутрин, като станеш – животът седи от безброй клечки, и сутринта като станеш, ще цъкнеш най-напред, и ще живееш целия ден – от сутринта до залеза на слънцето. Втория ден пак ще цъкнеш. И когато цъкнеш и се запали кибритената клечка, тогава си щастлив. А ако тя не се запали, тогава целия ден ще бъдеш нещастен. Но на един ден само една клечка се запалва. Същата клечка на втория ден не може да ти служи. За утрешния ден не можеш да живееш днес. Какъв ще бъде твоят живот утре, това е въпрос. Да допуснем, че днес времето е хубаво. Ти ще ходиш облечен в тънки дрехи, но утре веднага се изменят климатическите условия и вие с вашите тънки дрехи ще бъдете неразположени, ще се свиете, ще търсите къща да се приютите, ще търсите въл-

нени чорапи, обуща и т.н. Няма да търсите слаба храна, но мазна храна, мазнини.

Това трябва да го пренесете в истинския живот. Съвременните окултисти говорят за известни постижения. Има правило за постиженията. Природата ги е дала. Един има правото за постижения като музикант, друг – като архитект, а трети – като учител. Хиляди, милиони занаяти има в природата. И човек, като хване едно занятие, може да има успех. Но трябва да намери за какво занятие трябва да се захване. В областта на природата – тя изисква да имаш едно изкуство. Природата не обича никога празните хора. Празният човек като влезе в нейния свят, тя го интернира. Щом направиш най-малката погрешка, тя ще те интернира на общо основание. Ти казваш, че живееш в живата природа.

Аз ще ви приведа един психологически факт, много близко до вас. Много пъти питате кои са били подбудителните причини, за да реши човек. Аз не разрешавам този въпрос, но аз поставям въпроса в нова форма, в сегашна форма. Вие сте баща, имате едно дете родено като ангелче, разумно дете, отлично дете. Това дете е ангел. Майка му го обича, трепери над него, но един ден това дете си позволи да излъже майка си. Това дете не е ходило в света навън и това дете казва вкъщи една малка лъжа. И този ден какво става? Като хване майката тази малка лъжа, майката вече го изпъжда из своя рай. Това дете може да живее вкъщи, но тя си казва: „Излъга ме това дете.“ И тя го изважда из своята мисъл, туря го отвън и взема тоягата и казва: „Кой те научи да ме лъжеш?“ И като го нашари хубаво, го изпъжда вън от рая. И това дете не е вече в рая на майка си и на баща си. Тоягата седи като закон там. И детето се чуди, и то не знае как е станала тази работа.

Коя беше змията, която го съблазни? Майката е направила сладко от плодовете на дървото. Майката е давала на детето. Но майката е турила сладкото в едно гърне и казва: „Няма да бъркаш в това гърне.“ Тя

е излязла и детето поглежда към гърнето и казва: „Няма да ям, не.“ Но пак дойде при гърнето. Приближи се, дигне гърнето, вдигне капака, извади похлупака. Майката, преди да тръгне, го е теглила и като се върне, пак го тегли. Вижда тя, че гърнето е изгубило своята тежест и казва: „Защо гърнето е олекнало?“ Защо гърнето ѝ е разместено? Защо тя вижда, че е разместено? Детето казва: „Мамо, не зная.“ А то знае, то е бутало гърнето и е взело сладкото. И като го нашари майката, като дойде законът, то казва: „Аз взех.“

Това са психологически моменти. Това е драмата, която става в нашия живот. Човек съгреши някой път пред себе си. Направи човек погрешка, и той е извън рая. Значи има едно Божествено начало в човека и това Божествено начало те нашари хубаво, като направиш една погрешка. Ти си извън рая. Това начало те погледне, изпитва те. Казва: „Излъга ме.“ Това е майката, подсъзнанието вътре. Защо детето може да не каже истината още когато идва майката. Защо да не каже: „Мамо, ще ми простиш ли, аз бутнах гърнето.“ Защо излъга? Никой не е могъл да даде отговор на това. И в самовъзпитанието на човека седи следният факт. По два начина човек може да се изправи. Ако ти не казваш истината, майка ти ще намери погрешката и ще дойде законът и отношенията между тебе и майката ще се изменят. Любовта пак ще си остане, но нейното отношение към тебе ще се измени. И тя ще знае, че това дете, което тя е обичала, ѝ е казало първата лъжа. Детето имало едно желание, което е много по-силно, отколкото желанието да слуша майка си. Следователно това дете обича гърнето в дадения случай повече, отколкото обича майка си.

Следователно между две същества, между два предмета, при полюсите на любовта плюс и минус се раждат грехът и страданията. Грехът и страданието се раждат, когато има борба между любовта към Бога и любовта към света. Светът това е гърнето. Ти се

изкушаваш. Ние казваме: „Нямаме ли право да вкусим от гърнето?“ Нямаме право. Не всичко човек трябва да вкуси. Има нещо, което човек трябва да вкуси, но има нещо, което не трябва да вкуси. Всяко нещо на своето време. Има неща, които могат да се вкусят. Защо ще вкусиш едно желание през времето, когато то е още стипчаво. Чакай 4–5 месеца, не бързай толкова. Онова киселото грозде защо ще го вкусиш? Чакай да узрее гроздето. Ние казваме – културата и науката ще просветят хората. Как ще ги просветят? Ако съвременната наука ни учи да съградим къщата си хубаво, какво ще ни допринесат къщите? Ще ни помогнат при студа. Науката може да ви помогне за дрехите, за обущата, за много работи може да ви помогне. То е външната страна. Но има и друго, което е необходимо за човека, а не само в едно отношение.

Аз съм привеждал примера за магарето и солта. То било натоварено със сол и като се потопило в реката, през която минавало, солта се стопила. И товарът олекнал. При солта магарето е било умно. Но веднъж било натоварено с вълна, и пак се потопило в реката. При вълната направило погрешка. Като се потопило, не е могло да се освободи. Онази наука, която ни разтоварва от солта, е на мястото си. Нека се осоли водата, но когато магарето се потопило във водата и наквасило вълната, тази вълна не може да се преде. Солта да се стопи във водата, това е в реда на нещата.

Вие може да приведете примера с магарето и солта. Вие можете да приложите този въпрос на магарето в своя живот. При лошите астрологически аспекти ще имате минус. Минусът е при лошите аспекти на Юпитер с другите планети. Отде се родиха тия астрологически аспекти? Да допуснем, че слънцето е във възходящи или низходящи знак. Какво влияние упражнява слънцето във възходящ или низходящ знак? Ако посеете едно семе през пролетта или го посеете в на-

чалото на есента, ще имате различни резултати. Един аспект се отнася към времето. Лошият аспект означава лоши условия, но трябва да се знае един аспект какво влияние упражнява.

Да допуснем, че върху човека имат грамадно влияние Сатурн и Луната. Какъв ще бъде човешкият характер в лошите аспекти? Човек ще бъде мрачен, болен, ще има въображение, ще преувеличава и от страх ще умре. Сатурн ще му даде всичките условия за хилаво тяло, а пък месечината ще тури нещата на кино. И ще ги увеличава, че човек от страх ще умре. Месечината, без да иска, ще го умори от страх. Месечината има предвид да му помогне, тя иска да го събуди към дейност, а пък Сатурн като му е турил лошите условия, той ще иска да събуди неговата енергия. А човек не иска да живее в тия лоши условия: „Не искам да живея при лошите условия, предпочитам да умра." Тогава при тия две влияния, при този лошия аспект коя планета трябва да турим? Може да турим Слънцето и Венера. Слънцето казва едно, Венера казва друго. Венера без слънцето не ходи, защото Венера, която е тръгнала, все при Слънцето ходи да пали свещта си. Запали свещта си, тръгне навсякъде и на път е по-добре, но някой път е шегаджия, че запалва и плевнята.

Казвам, има едно ново направление в съзнанието. У всинца ви трябва да се зароди това ново съзнание. Докато не дойде новото съзнание в човека, той не може да се повдигне. При старото съзнание веднага човек да се повдигне. То е стара дреха. Всинца вие се стремете да повдигнете у вас новото съзнание. Някой път аз може да ви кажа кои са качествата на новото съзнание. Много пъти вие сте при старото съзнание. Вие го наричате стари привички, атавистически навици. При новото съзнание се изключват всички възможности за спънка, ще имате здрав организъм. При него са изключени всички болезнени признаци. Една птица по-лесно може да измени своите условия за живота, отколкото

едно млекопитаещо. Тя може да прехвръкне и да отиде при добри условия. Един разумен човек, който разбира законите на природата, много лесно може да се справи.

Минава едно куче покрай един кон и му гледа букаите. Казва му: „Какво са ти направили, че са ти турили букаи?" Конят казал: „Господарят не иска да хойкам, че ми ги е турил." Кучето казало: „Защо не си направил краката тънки, че да не може да ти ги турят?" Огледал се конят и казал: „От дядо си ги получих такива." Кучето върви и среща един вол. Казва му: „Защо ти туриха този юлар?" Волът казва: „Свърза ме господарят." Защо са ти турили рога?" „За да се браня." Кучето казало: „Ако нямаше тия рога, можеше да се изхлузиш от юлара." Кучето си казало: „Аз не съм глупав като коня и вола, не турям рога." Но един ден конят поумнял, освободил се от букаите. Гледа, кучето вързано със синджир. Казва: „Много ти благодаря, че ми показа как да се избавя от нещастието. А какво е твоето нещастие с тази гривна?" Кучето казало: „Нашият господар намери цаката – за врата ми ме хвана. Моята глава е по-голяма, отколкото врата. Сега там е моето нещастие. Трябваше да направя моята глава по-тънка, за да мога да се изхлузя."

Това са символи сега – краката, главата, букаите и т.н. Дотолкоз, доколкото сегашното знание води човека, както вярват сега окултните науки в Запад и на Изток. Има една страна. Науката води човека в една много опасна област. Най-първо ти трябва да изучаваш условията, онези необходимите качества, елементите, които животът съдържа. И мъртвата материя, и живата материя, и силата, и мисълта, и желанията, и постъпките, които съществуват, и те си имат плюс и минус, положителна и отрицателна страна. Непременно човек трябва да проучва живата природа – и там има една вътрешна страна. Някои от младите ми казват: „Покажи ни сега." Мога да ви покажа.

Една млада мома нямало какво да прави. Тя била красива, седи и е замислена. Казва: „Каквото и да правя, лоши са условията, дотегна ми да ходя да шетам, не ми се живее." Среща я един и ѝ казва: „Не ти трябва да шеташ, но играй." И тя запява, затропва. Банкеринът казва: „Утре пак да ми затропаш." Минава един стар дядо и казва: „Дъще, какво става с тебе? По-рано ми се оплакваше." Той бил беден, просяк. Тя казва: „Тръгна ми работата." „Как?" „С тропане." И той отишъл да тропа. Той казва: „Не върви." Момата като тропа, намясто е, а дядото друго трябва да направи, не върви с тропане.

Та казвам. Научните методи на старите и на младите са диаметрално противоположни. В един случай ти може да употребиш един метод, в друг случай – друг метод. Затова умният човек трябва да употребява всяко нещо на своето място. Игрането е много хубаво положение, здравословно положение, отколкото момата да шета в някоя кухня. По-добре да играеш, отколкото да седиш в кухнята. Това е за момата, а не и за стария. Какво трябваше да прави дядото? Как да превърне това състояние? Нека да каже идущия път в дадения случай какво трябва да направи дядото, за да му тръгне работата.

„Отче наш"

Осма лекция
на Младежкия окултен клас
11 ноември 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ЖИВОТ И БЛАГО

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Къде не е бил човек и къде няма да бъде?“

Какво е вашето понятие за Бога? Били сте при Бога и казвате, че пак ще се върнете при него. Може ли човек да излезе от Бога и да се върне при него. Философски – ако Бог е на всяко място, как може човек да излезе от Бога навън и да се върне при него. Това е значи алгебрически процес. Излизането е процес, започнал си да вършиш някаква работа. Като се казва, че си излязъл от Бога, значи започнал си да работиш нещо. *Когато моят пръст започва да работи, той значи е извън спокойствието.* Не се разбира, че излязъл вън от Бога. Христос казва: „Излязох от Отца и се връщам при Отца.“ Но той не казва „Излязох от Бога и се връщам при Бога.“ Неговите думи са други. А вие казвате: „Излязох от Бога и се връщам при Бога.“ У вас идеята е друга, но нито един от вас няма възпоменание как е излязъл. Не помни нищо за своето излизане – нито началото, нито края. Не зная дали ще помните, дали ще си спомните и края, като се върнете.

Ако един човек е започнал една задача да я решава, без да я разбира, след като е работил дълго време върху нея, дали ще има повече познания върху задачата. Вземете думата „сензу“. Думата „сензу“, след като я изследвате дълго и си направите заключение, какво ще разберете? От какъв език е, не знае.

Защо се е родила тази дума, и тя не знае. И защо ви я казвам на вас, и вие не знаете. Но има едно отношение. Първата буква „с“ е закон на промените. Втората буква „е“ показва причините на тези промени. Третата буква „н“ показва мъчнотиите, съпротивленията, които се срещат вътре в природата. Четвъртата буква „з“ показва преодоляващите причини, онова разумното, което преодолява нещата. Разумният човек може да ги разбере.

Думата „сензу“ показва, като се намериш при една мъчнотия, как да я разрешиш. Това е смисълът на думата „сензу“. Може да запитате защо е така. Аз ви запитвам друг един въпрос. Когато срещнете човек с дълъг нос и кажете – той е напреднал човек, какво отношение има между късия нос и дългия нос? Или срещате един човек, който е снажен, има два метра височина, един метър широчина на плещите си, Крали-Марковски изглед, казвате: „Той е силен човек.“ Какво отношение има силата му към неговата големина и широчина?

Съществува в човека едно съзнание. Не е важно само големината, но тази подвижност, която вие виждате в тази големина. Като се намерите пред някоя планина, у вас се заражда чувство на страх. Ако тя би се размърдала като един човек, какво би станало? Благодарение, че планината е един голям философ, занят със своите научни изследвания, и хората се качват по него, ходят, скачат. Планините са заспалите герои на миналото човечество, които, след като са създали света, са заспали. И субективно гледат на света. Един мит има за тях. Ако този гений би се събудил в дадения случай, той би те хванал така, както ти би хванал една бълха. Ще кажеш: „Кой ти позволи да се качваш?“ А той сега, когато спи, ти можеш да ходиш навсякъде и казваш, че си свободен. Свободен си, но когато плани-

ната спи. А когато се събуди, ти трябва да бъдеш подалеч от нея. Тогава аз определям. Всичките мъчнотии, които се събуждат в живота, какво показват? Показва, че вие ходите по гърба на един пробуден гений. А всяка радост показва, че ходите по гърба на един заспал гений.

Тогава някой казва: „Защо страдам?" Защото ходиш по гърба на събудените гении. Казваш: „Какво трябва да правя?" Ходи по гърба на заспалите гении. Вие сега определяте страданието. Доказвате, че е дошло отнякъде, отдето то не идва. Винаги пробудените гении произвеждат страдание. Имате майка в къщата си, тя се спре, вие бутате сладкото и като спи, вие вземате гърнето и бутате с лъжичката. Сладкото няма никаква опасност, но щом майката се пробуди, дойде тоягата. Като се пробуди гениям, вие излизате с два реда сълзи на очите. Казвате: „Сладкото беше сладко, но горчив излезе краят му." Защо? Вие не трябваше да пробудите майка си. Трябваше да се молите тя да спи, докато вие свършите работата с гърнето. И като го турите на мястото си, тя да не види, тогава ние изваждаме едно правило. Вие искате да се занимаете с окултната наука, без да изваждате правило. Всеки един от вас иска да се прослави в света, да блесне името му. Това е копнеж във всички без разлика. И вие някой път вземате гърнето на щастието, на славата и го оставяте. Тъкмо искате да пръкнете, но се пробуди някой гений.

Казвам, кой ти позволи на тебе да бъркаш в това гърне. Този гений аз го наричам така. След като си написал ти като поет някаква поема, събуди се гениям на критиката. И като те хване критикът, насоли те на общо основание и ти на улицата не може да излезеш. Той казва, че ти си първокласен невежа, който си позволил да буташ това поетическо гърне. Поетът казва: „Тези хора не разбират." Не че не разбират. Не са криви хората. Този поет е писал, когато гениите на пое-

зията са били будни. Щом се събудят гениите на поезията, те ще го насолят. Той казва: „Гениите да влязат вътре в мене.“ Още по-трудна е тази работа да влезе геният. Той лесно влиза и мъчно излиза.

Виждали ли сте, когато при спиритическите сеанси влезе някой дух – някой път влиза и излиза, но някой път, като влезе, не иска да излезе. Един български спиритист като правил сеанси, идва един турчин, който влиза в медиума и казва: „Няма да изляза.“ Онези, които не разбират закона, казват: „Защо той, като е влязъл, не иска да излезе. Питам друг един въпрос. Защо водата, след като е влязла в шишето, не иска да излезе. Ако сте по-силни, ще обърнете шишето и ще кажете: „Излез.“ Но ако седиш и шишето седи на своята основа и водата казва: „Няма да изляза“, ти трябва да бъдеш силен, да обърнеш шишето надолу и да изпъдиш водата навън. Водата е много последователна, тя казва: „Ти ме вкара вътре в шишето, ти трябва да ме изкараш навън. Ако си бил силен да ме вкараш, бъди силен и да ме изкараш.“

Вие питате сега защо са дошли мъчнотиите. Ти си вкарал мъчнотиите в себе си и казваш сега: „Излезте.“ Тя не излиза навън и казва: „Ти ме вкара и ти ще ме изкараш навън. Вие ходите и се оплаквате от вашите мъчнотии. Не е ли смешно. Един овчар да вкарва своите овце в кошарата и да не може да ги изкара. Тогава ще мяза на онзи испански поет, който написал четири куплета и ги пуснал в обществото. Хората му казали: „Какво искаше да кажеш?“ Той казал: „И аз не зная.“ Всички ги наричат гениални, но не знаят какъв смисъл има в гениалността. Питат него, и той не знае. Вие ще си спомните, че този поет не е бил учен човек, но е бил прост. Вие да създадете една скръб в себе си. Това не е ли простота. Вие да свършите три факултета и да вкараш в себе си една скръб. Защо си я вкарал, не знаеш, но и не знаеш да я изкараш. И после казваш: „Защо Бог създаде такъв света? Защо Господ допусна

тези страдания в мене?“ Ти тези страдания сам си ги създаваш. На Господа и наум не му е идвало да ти създаде тези страдания. Ти туриш пръста си до печката, изгориш пръста си, като го вкараш в огъня, изгориш си пръста, и страдаш. Господ не е създал тези твои страдания.

В какво седи в случая учеността на човека? Учеността на човека седи в следното. Вие говорите за здравето, но в какво седи здравето на човека? В три неща човек е здрав. Той яде добре, спи добре и диша добре. Това е здравият човек. Умният човек сега по какво се отличава? Умният човек мисли. Той върви добре и си почива добре. Я ми дайте едно ваше определение на умния човек. Тогава трябва да дадете един образец на такъв човек. Той е учен човек. Вие казвате, че едно тяло е топло. Трябва да покажете, че е топло или казвате, че свещта свети. Тя трябва да има известни качества. Свещта, която гори, трябва ли да докажете, че свети. Очевидните работи нямат нужда от доказателства. Запалената свещ няма какво да ви разправям дали гори, или не. След като запаля свещта, аз ще проверя една тайна за вас – може ли да виждате, или не. Ако е запалена свещта, че вие кажете, че не я виждате, това показва, че във вашите очи има една анормалност. И когато един човек не разбира един предмет, това показва, че нещо не достига в ума му. Колкото и да му разправям, предметът ще му бъде неясен.

Ако този знак представите на един българин, какво ще разбере? Вие какво ще разберете? Онези от вас, които са чели алгебра, това са алгебрични знаци, но тези знаци са условни. Те съществуват в една система и само онези, които проучат тази наука, те знаят. Там има повече от 200–300 знака. Цялата гръцка азбука и латинската азбука са турени в алгебрата. След туй има ред други знаци, с които учените хора разрешават.

$\geqq$ $\leqq$ $>$ $<$

Казвам, от чисто алгебрическо отношение, представете си, че вие имате линията **А**. Представете си, че имате линията **А**. Да допуснем, че тази линия е дълга и едната част от тази линия е 10 см и тази част от 10 см трябва да я измерим на 10 милионни части – всеки сантиметър по на 10 милиметра. Питам, колко време ще ви вземе тогаз, за да разделите тези сантиметри? Не знаете времето. Ако допуснем, че в една минута вие отделяте 100 частици от тази линия, тогава в 60 минути ще отделите 6 хиляди части. В 24 по 6 хиляди образуват 144 хиляди. В 10 деня колко ще отделите? Това време сега може да се съкрати, а може и да се продължи. Можем да ускорим този процес на деленето.

10 А

Следователно, ако ускорим, ще изразходваме повече енергия. Ако някой брои по-медленно, ще изразходва по-малко сили. Ако брои по-бързо, ще изразходва повече сили. Следователно оттам изваждаме великия закон: ако искаме една работа да извършим за по-кратко време, то това време можем да го заменим само с количеството на силата. Значи колкото силата се увеличава, толкова времето се намалява и колкото силата се намалява, толкова времето се увеличава. Следователно за намаляването или увеличаването на времето трябва да има увеличение и намаление на силата. Когато времето се увеличава, силата се намалява и когато силата се намалява, времето се увеличава.

Вие имате, да кажем, известна идея, която искате да прокарате в света. Кажете една дума, която да съдържа известна идея. *(Един брат каза „въздържание".)* От какво трябва да се въздържа човек? Или друг въпрос: защо му е любовта или защо му е благоденствието на човечеството? Да допуснем, че първият пръст иска да работи, какво му влиза нему в работата? Той иска благоденствието на цялото. Той тряб-

ва да си свърши работата, без да иска някакво благоденствие. Ако той свърши работата си, цялото ще благоденства, а ако не си свърши работата, няма да има никакво благоденствие. Иначе, преди да е свършил работата, ако той иска благоденствие, това е една превзета работа.

Какво нещо е човечеството? Човечеството, това е едно раздробено гърне на милиони части. Какво ще искаш ти благоденствието на човечеството? Всичките хора на земята аз ги считам парчета на едно счупено гърне. Тогава? И аз мога да ви докажа, че това е така. Ако хората не бяха части от едно счупено гърне, те не биха умирали. Понеже са части от едно счупено гърне, те умират. Може ли да благоденства едно счупено гърне. Вие може да кажете: „Всички хора са живи." Живи, но от счупено гърне. Нали знаете, че съвременните физиолози правят опити и изкарват сърцето на някое млекопитающе или на някоя жаба. И сърцето дълго време може да пулсира вън от тялото. Турят го в една течност и казват, че сърцето живее, след като се отдели от тялото. Но той е живот на едно счупено гърне. Това сърце ще умре. Може ли цялото да умре, пък частите да останат живи? Имат един аргумент, който можете да лансирате. Човек, след като умре, клетките продължават да живеят. Но аз ще ви приведа друг един аргумент сега. Съгласен съм с вас, но ще ви приведа друг един аргумент. Той е следният. След като някой ви е отрязал една част от крака ви и я е изял, тази част продължава да живее, но не във вас, но в другиго.

Питам, ако някой е отрязал едно парче месо от тебе и го е изял, това парче живее в другиго, но ти чувстваш страдание. Защо? Като живее тази част в другите, ти страдаш. И там е философията сега. Ти страдаш, понеже онзи, който изял месото, е пробуден гений. И месото ти е изядено по единствената причина, че ти си бил на гърба на един пробуден гений, кой-

то е бил гладен. Ако някой е гладен, и той се пробуди – гледа, че някоя кокошка ходи по гърба му, той я заколи и я изяде. Макар и да е вегетарианец, някой път той ще я изяде. Мислите ли, че съвременните хора са вегетарианци? Научно ще ви докажа, че не са. Те изяждат с милиони микроби и колко мухи вие изядете с хляба по някой път, даже и въшки. Някой турчин хване въшката и я хвърли в тестото. Вярвам, че всеки един от вас е изял по една въшка. Това ни навежда на факта. Тогава, за да се избавим от това противоречие, човек сам трябва да меси хляба. Турчинът извади въшката, тури я в хляба, и хлябът става малко по-вкусен.

Да не мислите, че аз съм краен в своите заключения. Има едно швейцарско сирене, в което се движат червейчета. Един българин донесъл от Швейцария такова сирене и като го видяла жена му, извикала: „О!" Той казал: „От Швейцария е." Взема той, с ножа си реже и яде. Една въшка не е по-лоша от едно червейче. Обаче друга е идеята. Този въпрос има психологическа страна. Понеже въшката е паразит, опасността е там, че тази въшка, след като я изядеш, не може да се освободиш от нейните паразити и качества. Човек като се хване с въшката, опасна работа е. Но какво нещо е въшката сама по себе си? Кога се е създала тя? Въшките това са гениите на миналото човечество, които не са извършили своите длъжности и те са отказали да работят. И вследствие на това всичките са станали въшки. Когато някой път ти дойде една въшка, ти ще кажеш: „Гений си ти." И ти казва: „Върши си работата, иначе ще станеш като мене."

Това е един мит за въшките. Тогава защо се срамувате от тези гении? Турете ги в едно шишенце и като хванете някоя въшка, турете я там. Вие, като хванете една ваша лоша мисъл, някой път какво правите с нея? Съгласен съм, че за такива работи не се говори, но когато хванете една лоша мисъл, какво пра-

вите с нея? Да я накажете, не вярвам. Вие направите една погрешка и като я видите, казвате: „Пиленцето ми, отде дойде.“ Погледне тъй и някой път я поглади. И толкоз се обичате и я скрийте някъде в някой долап. Казвате – само да не ви видят. И като излезе майка ви и баща ви, казваш: „Я излез, пиленцето ми!“ Като се върнат майка ви и баща ви, пак я затварят. В тоя случай вие постъпвате точно така.

Има известни погрешки, които, като ги направим, дълго време не може да се освободите от тях. Можете ли да ми кажете една погрешка, от която човек не може да се освободи? Но кажете ми една погрешка, която ти е приятно да я имаш. Погрешките за едни са учебни работи за други. Онзи физиолог или онзи, който се занимава с биология, взема ножа си и го прекарва върху жабата. От гледището на другите той е жесток. Но от гледището на учените това е научна работа. Нещастието на жабата е за благоденствие на хората. Вземете същото нещо в друга област. Вие роптаете против войната. Но някой във войната е изклал 10 души хора и му турят кръст за храброст. Вие оплаквате, че убили някого, но от гледището на един народ той минава за храбрец.

Тогава аз казвам. Ако един човек изпочупи 100 гърнета и му турят кръст за храброст, а друг, като минал покрай други гърнета, не ги е счупил, минава за страхливец, де е храбростта да счупиш гърнетата? Ако имаш тояга, добре. Но нямаш тояга, не трябва да ги буташ тези гърнета. Представете си, че някой от тези гърнета са дебели. Бутнеш го веднъж, дваж, търкаляш го, не се счупва.

Та трябва да се поставят нещата на известна анализа, за да се избавите от известни мъчнотии. Така, както хората решават, вие не можете да дойдете до никакво заключение. При съвременните хора вие не можете да имате никакъв морал, понеже това, което за един е морал, за други не е

морал. Например, ако едно дете излъже за един орех, това го считате за престъпление. Един овчар открадне едно агне, и това го считате за престъпление. Един богат човек направи една сделка за няколко милиона, злоупотребление наричате това. Сделка, комисионна. Един, който заколва крадената овца, се счита за престъпник. И онзи, който купува крадените кожи и ги употребява за обуща, го считат за престъпник. Обаче в природата не е така. И вие, колкото обуща носите, може би подир вас ще тръгнат 200–300 говеда и ще ви кажат: „Дайте ни кожите." Тогава какво ще бъде вашето положение? „Че продадени са тези кожи." Аз не съдя. Но ти, като носиш една крадена кожа, ти участваш в престъплението, нищо повече. Ти ще се спреш при обущата, ще си зададеш въпроса, от крадени кожи ли са, или не. И ако са от крадени кожи, не вземай, макар и без пари да ти ги дават.

Та сега аз не искам да се спирате върху въпроса, какво хората вършат и да кажете колко са жестоки хората. Въпросът не седи в това. Важното във всеки човек седи в неговото разбиране. Ти казваш: „Аз не мога да оправя света." Но от един човек зависи нещастието и спасението на света. Ако ти си в едно здание, което гори, отваряте вратите и влиза въздух, вие усилвате този пожар, но като дойде друг и затвори вратата, той противодейства на пожара, и този огън може по-лесно да изгасне, понеже огънят не може да продължи като няма въздух.

Следователно всеки един човек, който отваря възможностите за света, е отговорен. Ние сме отговорни за онези възможности, които създаваме в света за добро или за зло. Може да се даде обратен пример на горния. Да кажем, че някой човек се задушава в стаята и не отваря вратата. Чистият въздух спасява човека. Някой затваря вратата и дава възможност на смъртта да извърши своето действие.

Вие сте дошли на земята да живеете, без да разбирате законите на онази велика природа или законите, които Бог е вложил във вас. Всеки един от вас има известни интуитивни схващания. Например има един глас вътре, известни подшепвания: „Днес не прави това." Вие се отказвате да слушате този глас, и тогаз идват нещастията. Най-напред идват по-малки нещастия, после – по-големи и по-големи, и вие се чудите, че не ви върви. Ако не употребите храната както трябва, ако не пиете водата както трябва, ако не дишате въздуха както трябва и ако не възприемате светлината както трябва, вие не можете да имате един отличен живот.

Най-първо всеки един от вас трябва да знае да се справи с твърдата материя. Трябва да разбирате законите на твърдата материя. Казвате: „Той е твърд човек." Значи твърдата материя преодолява. Казвате: „Той е много омекнал." Значи водата преодолява. Казвате: „Фантазьор е." Значи въздухът преодолява. Та в човека трябва да има съответствие между твърдите вещества, течните, въздухообразните и светлинните вътре в самата негова мисъл. Ако вие сте един поет, музикант, проповедник, пишете или каквото и да е, ако не знаете как да съчетаете тази материя вътре във вашия ум, вие не можете да имате никакъв успех.

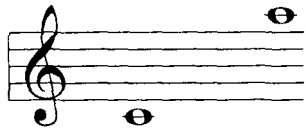

Аз бих ви дал един пример. Един гениален музикант като му дам тези два тона, той ще седне и ще свири. Онзи, който не разбира, трябва да му се направят тези междинни работи. Мога да ви обясня защо е така. В неговото съзнание има междини, в които има ноти. С този основния тон и горния са свързани всички други тонове на същата песен. Щом имате двете страни на една линия, например на линията A _____ B, вие може да си намерите пътя по правата линия. Изис-

ква се опитност, известен начин за размишление. Вие седите и мислите по обикновен начин. Колкото и да ви се говори, обикновеният живот ви тегли надолу. Вие мислите само за вашата прехрана. Например чиновник сте или имате някоя къщна светлина. Сутринта се обувате, обличате се, туряте си дрехите, гледате по джобовете си, гледате дрехите да нямат петно, туряте шапка, после мислите за ядене, за спане, за дърва, за въглища. Едва ви остава малко време да мислите за една светла идея, за Бога, за благото на човечеството. Казвате: „Той е много религиозен човек." Религиозен за пържоли. От сутрин до вечер мисли само за ядене. И когато мисли за Бога, той мисли за Бога, който да му даде нещо.

Светът иска да разреши въпросите на живота, да внесе ред и порядък. Бъдещият ред и порядък няма да се отличава много от сегашния порядък. И в бъдеще хората ще ядат, ще пият, ще живеят в къщи, ще спят, и тогава по какво ще се отличава земният живот, ще зависи от разумността на тяхното разбиране. Тогава ще ви приведа онзи пример. Ще зависи от бъдещото разбиране, понеже в хората има едно подражание. Една приказка има из българския живот.

Един син имал един стар баща, който бил на 90 години. На сина му дотегнало да гледа баща си. Взел го в един кош, изнесъл го вън да умре по-скоро. Той оставил и коша вън. Неговото дете гледало къде баща му оставил дядото. Бащата казал: „Това е." Обаче малкото дете казало: „Вземи коша, щото аз с какво ще те нося. Този кош ще трябва и за тебе." Бащата се спрял, помислил малко, взел пак баща си на гърба, и пак го внесъл вкъщи. Той разбрал, че това правило ще дойде и до него. Ние разрешаваме въпросите и не знаем, че това ще дойде и до нас, когато правим на някого нещо. Така че благото на човечеството е наше благо. И нашето благо е благо на човечеството. В това седи първият закон. Аз

трябва да живея добре, за да бъде добре на човечеството. Ако всичките хора живеят добре, може да бъде добре и на цялото човечество. Някой ще каже: „Какво може да се допринесе от това?“ Може би вие сте последният човек, който се очаква да допринесе нещо. Мога да ви докажа, че не сте последният, но може би сте последен. Хиляди други чакат само вашия пример. Не както съществувате на физическото поле, но както съществувате в един свят, за който нямате още ясна представа. Може би този свят очаква, така както хората, когато посадят една ябълкова семка, крушова семка. Всички наблюдават дали ще поникне. Всички се радват, като поникне. Много зависи от това, да израстеш. И много хора ще се радват за това. Една хубава мисъл, която си родил ти в света, тя ще принесе благо, няма да изчезне. Всяка мисъл, която ти създаваш, тя съществува независимо от тебе. Тя ще принесе благо на другите, ще принесе благо и на тебе, и силата на вашия характер седи от родените мисли и желания и постъпки във вас. Онези ценните мисли трябва да ги родите. Родените мисли, които остават във вас, те образуват вашата гениалност. Не съществува друга гениалност освен тази. Вие ще кажете: „Господ да ни даде.“ Господ ще ни даде само условия да се развият тези мисли, желания и постъпки.

Не вземайте сега, че ще разрешите всичките въпроси. Но има известни въпроси, които днес може да разрешите. Може би от днешния ден зависи цялото ваше бъдеще. Представете си, че ако в годината има само един параход от Европа до Америка и ако го изпуснете, цяла година губите. Ако го вземете навреме, вие ще спестите време. Трябва да знаете, че в природата няма всеки ден параход. Има някой параход, който спира на вашето пристанище на годината веднъж, на десетте години

веднъж, някой път на 30 години веднъж, а някой път и на 120 години веднъж. На 120 години като станеш, те ще те накарат – искаш-не искаш. Ще дойдат някои да те търсят. Ако ти не искаш, ти ще се качиш на парахода.

Сега какво остава във вашия ум? Не искам да се обезсърчавате от сегашния живот, но както и да се осмисля сегашният живот, който имате, и да се освободите, вие ще го минете. По този прашния път, по който вървите, нищо не е в състояние да ви извади – вие ще минете по този прашен път. Само ако знаете как да ходите, по-лесно ще минете, а ако вървите и дигате много прах, тогава не е хубаво. Ако знаете как да ходите и да не дигате прах – или в пътя трябва да отбивате ту вляво, ту вдясно, за да не дигате прах. Прах има по този път. Или ще бъде щастие някой път за вас, ако повали малко дъжд и прахът се изгуби. Дъждът значи щастие е някой път. То ще ти се усмихва, но този прах пак ще дойде. Тези лошите условия няма да се изменят. Може да мислите, че дядо ви, че баща ви има пари. Не се лъжете. Дядо ви е изгубил парите си, баща ви е изгубил парите си, вие ще остане да разчитате само на себе си. Разчитайте само на себе си, а пък баща ви и дядо ви, вашите приятели, те са посторонни работи. Французите казват: „Ако дойдат, добре дошли." Французинът казва: „A la bonne heure." *(„А ла бон йор.")* А пък турчинът превежда тези думи така: „Аз мога да го взема."

Вие сте тръгнали по един път. Не се обезсърчавайте от мъчнотиите, които можете да срещнете. При сегашните условия и млади, и стари се насърчават. Обезсърчение има при яденето, при спането. Обезсърчиш се, че нямаш ядене, че дърва няма, че чергите са тънки, че тънка е фланелата, че мазнина нямаш, че хората не мислят за тебе, че не си строен, а си малко хилав, че не си мускулест. Радвайте се във вашите обезсърчения. Ако един човек в

света може да се насърчава, тогава, питам, къде трябва да отиде комарът. Ако един човек трябва да се обезсърчава, тогава къде трябва да отиде животът, заекът, де трябва да отидат малките птички. Но това са емблеми в света. Тези същества нямат даже нито една милионна част от тези възможности, които има в човека. Човек по отношение на животинското царство е едно божество. И това божество какво ще се обезсърчава. Има един пример за една жаба. Един български учител като бягал във време на войната, останал няколко деня без хляб сам. Молил се в една пещера на Бога за хляб. Идва една костена жаба и му носи малко хляб. Казала му: „Като имаш този хляб, ти пак ще живееш дълго и твоята воля ще се измени."

Човек трябва да измени начина на своето вярване, на своето разбиране. Мнозина от вас сте свършили, разбирате математика, геометрия. Ти учиш граматика. В българския език има препинателни знаци: точка, запетая, удивителна, въпросителна, точка и запетая, две точки. Ако имате една задача във вашия живот, която е неразрешима, нали се удивлявате. Има някои задачи, при които трябва да се запиташ какво трябва да правиш. Падналият човек трябва да се запита какво трябва да прави. Какво трябва да прави гладният? Казвам му: „Яж." Жадният ме запита: „Аз съм жаден. Какво трябва да правя?" Казвам му: „Пий вода." На уморения казвам: „Спи." Някой казва: "Пише ми се." Казвам му: „Пиши." Друг казва: „Чете ми се." Казвам му: „Чети." Някой казва: „Искам да служа на Бога." Казвам му: „Служи на Бога." „Искам да се бия." „Бий се." „Искам да го надялам." „Надялай го." „Искам да му докажа." „Докажи му."

Ти трябва да се бориш, но трябва да знаеш какъв... и така, но трябва да знаеш какъв е начинът на борбата в този свят. Ако се бориш с една мечка,

хвани я за пъпа. Ако може да я хванеш за пъпа, мечката нищо няма да ти каже. Иначе мечката ще ти даде един урок. И ще помниш кога си се борил с нея. Ако се бориш с мечката, имаш една клечка кибрит, аз няма да хвана мечката за пъпа, но ще драсна една кибритена клечка, защото, като се опари мечката, разбира това и ще офейка. Няма животно, което да не бяга от кибритената клечка. Един американец в Африка срещнал един лъв в Африка. Американецът слуша един глас в своето подсъзнание: „Имаш една кутия с кибрит, драсни клечката." Той драснал клечката, запалва се тревата наоколо и лъвът избягал. Една кибритена клечка е в състояние да избави човека от една голяма опасност, но той трябва да знае как да драсне. Ако ти знаеш в живота си как да постъпиш – една мисъл в дадения случай на нейното място, тогава ще успееш. Това е правата мисъл. А щом не я поставиш на нейното място, ще имаш други последствия.

Сега чета по лицата ви едно чувство, което е подобно на следното. Един проповедник проповядвал на изпаднали богаташи – все милионери. Проповядвал им за Бога, за човечеството. Те само въздишат. Всичките като го слушат да говори за човечеството, всичките пъшкат. Пита ги проповедникът: „Защо пъшкате?" Те казват: „Пъшкаме, защото нямаме пари да помогнем на човечеството." Те пъшкат за себе си. Та сега и вие като пъшкате като милионерите, аз поставям друг въпрос. Вие престанете да мислите, че сте милионери. Вие считате, че изгубеното богатство е щастие за вас. Защото, ако не бяхте изгубили богатството, вие щяхте да бъдете на дъното на океана. Сега сте го изгубили и вие сте излезли горе на повърхността.

Идеята за богатството в света, както хората схващат сега, е тежка идея. Аз не съм за сиромашията. Аз не съм за тая сиромашия, която сега съществува,

но не съм и за това богатство, което сега съществува. Аз съм за една сиромашия, която за в бъдеще ще съществува, и за едно богатство, което за в бъдеще ще съществува. Някой път ще ви говоря за тази идея, за бъдещото богатство и за бъдещата сиромашия. Какво отношение ще имат те към сегашното човечество. Върху него ще се гради целият социален строй, целият бит на хората. Всеки един бит се съгражда според условията, които съществуват. По-висока култура не може да има. Зайците при тези условия, които имат, и хората при сегашното си разбиране не могат да имат по-висока култура.

Както и да разглеждате нещата, при сегашното разбиране хората ще имат същата култура. Няма да има богатство и равенство. Ще има господари и слуги, синове и дъщери, раждания и умиралки, лекари, съдилища – това е в реда на нещата. И ако този живот нямаше тия забавления, то щеше да бъде най-голямото нещастие, а пък тези забавления – то е щастието на съвременния живот. Ако болният човек не може да яде, няма ли да бъде за него голямо нещастие, като яде. Яденето за него е вече едно благо и това ядене, макар да не е сладко за него, допринася нещо за него. Някого съдят, и тази съдба ще събуди една мисъл у тебе, дали този човек е виноват, или не. Ти вече почваш да мислиш. Умре някой, ти почваш да мислиш защо е умрял, от какво е боледувал.

Съвременният живот е създаден, за да събуди мисъл у тебе. Срещаш например някой поет и ти мислиш: „Не мога ли да пиша и аз като него?“ И всичко това, което съществува в света – за и против, то съществува, за да събуди една велика мисъл в човешката душа и ако събуди, този ред и порядък е на мястото.

От гледище на бъдещето така трябва да гледате. Вие казвате: „Не можеше ли да бъде светът дру-

гояче създаден?“ Сега животът е благо за умните хора, а за онези, които не разбират, той ще бъде едно страдание.

„Отче наш“

Учителят си взе цигулката и на излизане от салона казва:

В живота винаги най-хубавото остава за друг път.

Девета лекция
на Младежкия окултен клас
18 ноември 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

СИЛАТА НА УМА

„Добрата молитва“

Определете кои са качествата, които отличават слабия и силния. Слабият и силният завземат ли на физическото поле един и същ уровен?

Това е една площ. Така както е поставена отвесно, тя е площ на стена на едно тяло. Тези страни равни ли са всички? Колко важни точки има квадратът? Четири важни точки: **А, В, С, Д**. Тази линия **СВ** разделя квадрата на равни части. Ако тази площ е отвесна стена на куба, то в куба има четири площи, които са перпендикулярни на основната площ на куба, върху която кубът лежи. Щом вие теглите диагонала **СВ**, коя точка е слаба и коя силна? В дадения случай какво ще бъде отношението на **АВСД**? Кои са силните точки в дадения случай – **С** и **Д** или **А** и **В**? Казвате, че тази греда е силна. Ако гредата е слаба, какво ще стане? Ще стане известно огъване. Допуснете, че едно тяло, по което вие ходите, се огъва. Значи тази площ, на която вървите, е слаба. Но представете си сега, че тази площ, на която вие вървите, не е слаба, но изпъкнала. Представете си, че вие сте едно дете, някой ви носи на гърба и той едва пъпли по земята. А пък друг някой може да ви носи и да ходи изправен.

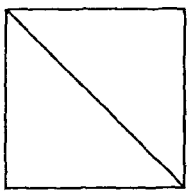

Какво може да заключите за тези двама души, които ви носят? Какво заключение вие ще направите като

философ? Или какво ще мислите, като отидете при един извор, при който за една минута се измивате? А като отидете при друг извор, взема ви най-малко 15 минути да се измиете. Защо при единия извор за една минута свършвате работа, а пък при другия извор за 15 минути? Защото при втория извор водата тече капка по капка и докато си напълниш шепата, минава много време, за пет минути се напълва шепата. Значи слаб е изворът.

Но идваме до друг един въпрос. Кои са причините, че единият извор тече силно, а другият едва капе? Допуснете следното. Причината може да е естествена, а може да е по-далечна, която не зависи от вас. Или представете си, че този извор е направен от един човек и си има кран. Като го завърти малко, тече слабо, а като завъртиш повече, тече силно. Ти отидеш там и слабо завъртиш крана, казваш: „Тече слабо." Но ти си отиваш, дойде друг, завърти крана повече и тече силно. И той се умие за една минута, а ти за 15 минути. И тогаз единият си дава мнение: „Онзи кран тече слабо." Другият казва: „Кранът тече много силно, за една минута се измих." Спорят трима души за извора, понеже и тримата се мили и първият се умил за 15 минути, вторият за 5 минути и третият за 1 минута. Силата на извора от кого зависи? При умния изворът тече силно, при слабия, т.е. при човека със средна интелигентност за 5 минути, а при онзи посредствения, невежия или при онзи, който сега започва своите науки, той 15 минути трябва да седи при извора, за да се измие.

Та при дадения случай коя страна е положителна? Страната, към която вие се движите, е винаги отрицателна. Някой се качи на планинско място, както малките деца, които се плъзгат с шейни. Малките деца не са изучили още законите на физиката, никакви математически закони не са изучавали, но като дойдат на стръмното място с шейната, тя върви надолу. Ти казваш: „Моята шейна се движи, без да ѝ дам хляб, пари, огън. Шейната идва до едно място и се спира. Ти

казваш: „Моята шейна слиза надолу, без да яде, без да пие.“ Обаче дойде до едно място, и шейната спира. Детето се намира в чудо. И то почва да я кори, че не върви. Неговата философия спира. То пита шейната защо не върви. Огладняла е тя, иска да яде. Ти казваш: „Моята шейна не иска да върви, понеже е гладна.“ Детето се намери в друго противоречие. То казва: „Как да нахраня шейната?“ И ще почне да търси начин как да нахрани шейната. То ще потегли шейната си и ще каже: „Аз, като изляза горе, ще я нахраня.“ И като се качи горе, то казва: „Тя се нахрани вече.“

А пък във физиката какво значи това нахранване. Нахранването значи смяна на енергиите. И след като детето е возило шейната си, тя се е нахранила. Енергията от детето е минала в шейната. Нали вие сте изучавали във физиката, ако хвърлите едно тяло нагоре, като пада надолу, какво става с него според законите на физиката. Например един шрапнел се издига нагоре, той е придобил своята енергия обратно, която е загубил. Вие имате закони във физическия свят, но те важат само за физическия свят и ни най-малко няма да ви ползват за органическия свят. Те могат да ви служат като едно условие, но няма да ви ползват.

Вие казвате: „Много отслабнах.“ Значи работили сте много. Бил си на работа дълго време и си се изтощил. Като отслабне човек, какво трябва да прави? Трябва да яде, трябва да диша и трябва да мисли. И по трите начина човек се храни. Като мисли човек, това е храна. Като диша, това е храна. И като работи, това е храна. Отслабването показва, че известни работи си вършил. Чувстваш се някой път, като че си изгубил. Някой път мислите, че много знаете. Че то е много обикновено нещо. Ако аз чувствам, че много съм се наял, какво лошо има в това? Много ядене за колко време може да ми държи? От 24 часа повече не може. След 24 часа ще

почнете да чувствате, че не сте се много наяли. Най-първо след яденето ще кажете: „Нищо не ми трябва. И баница не бих искал.“ Но минава се известно време и този ученик идва до известно място и казва: „Изгладнях, много изгладнях.“

Между много нахранения човек и много учения човек има известна прилика. Много учения казва: „Много зная аз.“ Но дойде до едно място и казва: „Нищо не зная.“ Та казвам, най-първо, щом се намерите в много слабо състояние, това показва, че вие сте работили, движили сте се в известна област, имате даже известни вътрешни преживявания. Човек, като сънува нещо, събужда се и сърцето му бие уплашено. Вие казвате, че сънят не е нещо реално. Обаче като се събудите, чувствате се добре или зле. Сънувате нещо и като се събудите, мислите, че ще ви се случи нещо добро или лошо. Какви са научните данни? Има някои неща, които идват и без научни данни. Има неща, които човек трябва да ги знае и да произведат в него някой ефект, а пък някои неща има, които и без да ги знае, произвеждат ефект.

Например вие не знаете какво нещо е топлина, но чувствате топлината на времето. Най-първо вие сте били облечени с дебел кожух и казвате: „Този кожух за нищо не бих го хвърлил от гърба си.“ Но минават часдва и по едно време казваш: „Този кожух не съм го снемал, но се изпотих, тежко ми е.“ Хвърляте кожуха. Кои са причините да хвърлите кожуха? Никой не ви заповядва. Причините са, че е станало топло и набрала се е повече топлина, отколкото трябва. Трябва да снемеш кожуха, за да се освободиш от тежестта на топлината. Топлината и тя тежи. Опарването, изгарянето какъв процес е? Как определяте изгарянето? Положителен процес ли е, или отрицателен? Топлината умните хора ги милва.

Има приказка от „Хиляда и една нощ“. Топлината талантливите хора ги забавлява, а пък глупавите ги гори.

Гениалните хора имат за топлината мнение, че тя им разправя приказки от „Хиляда и една нощ“. А пък обикновените хора – всеки е превързан, ходил е на бойното поле, всеки плаче. Всеки от вас, който е пострадал от топлината, какво показва това? Щом страдате от топлината, какво положение завземате спрямо нея? Моята оценка е: като срещна някой път, че ще сте изгорели, аз зная какво е мнението на топлината. Казвам на топлината: „Защо направи така с този?“ Тя казва: „Този е талантлив и затова направих с него така. Онзи е гениален, затова направих с него така, а онзи е глупав и затова направих с него така.“

Във физическо отношение по закона на резултатите това не е вярно, но по отношение на съществата, които живеят в огъня, в топлината, това е вярно. Срещне ли топлината тези разумни същества, гениалните, тя им казва: „Така, така ще направите.“ А като срещне глупавия, му казва: „Ти да се махаш, да не седиш на моя път.“ Тя ще го изгори, ще го разложи, ще го направи на пепел.

Тогава казвам. В света има три мнения. Двете ви са известни. Може и да бъдеш добър или лош. Има и трето мнение – не са го кръстили още. Няма дума в човешкия език. Тепърва трябва да се яви някой кръстник. Едно дете не са го кръстили още. Но след като го кръстят, турят му едно име Иван, Драган – живее в еди-кой си етаж. А пък тези, които нямат име, носят номер. Казвам сега, законът, който се изважда, кой е? Каква беше идеята за третото мнение?

Доброто и злото са тук, в **А** и **В**. Третото мнение е **С**. **С** има едно мнение за **В**. **С** има отношение към **В**, но има и отношение към **А**. Но тези отношения се различават. **С** към **А** е благородно, а към **В** не е благородно. Когато **С** е жадно, **А** му праща вода, а пък когато **С** е жадно, **В** му праща гор-

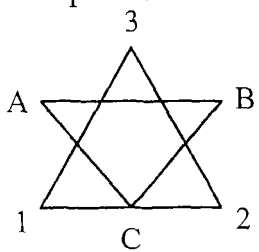

чивини. Когато имаш работа с **А**, казва: „Животът е прекрасен, отличен.“ А пък когато имаш отношение с **В**, тогава ти е неприятно. На единия край на **АВ** седи водата, а на другия край – горчивината. **С** разбира това. Питам, какво е положението на **С**? Кой спаси **С** от това несносно положение?

Това **С**, което има съзнание, щом усети, щом забележи закона, че В ще му изпрати нещо, това **С** ще трябва да се измести към **А** и да се качи на върха **3**. Понеже тази горчивина на **В** не може да се качи в областта **3**, щом измине това време, ще има отношение с **А**, веднага **С** ще слезе долу на своето място, и пак ще се разговаря с **А**. Значи, когато ще говори с **А**, ще бъде долу. Това е едно обяснение. На вас се случват тези неща. Случват ви се горчивини, неприятни състояния някой път. Тогава ще се качиш горе. А пък щом искате да се смени състоянието на добро, непременно трябва да слезете долу. Смирението се обяснява така. Ти не по добра воля си се качил горе. Когато детето се качи на високото място, мечката е причината. Като си отиде мечката, пак ще слезе. Когато човек е силен, той се е качил на високото място. Всякога силният човек седи на високо. Казвате – високо място завзема.

Та казвам, едновременно и добрият, и лошият човек може да се качат. Но двамата ще имат различни резултати. Сега няма да се спирам върху резултатите. Сега само ви навеждам на мисълта, кога може да се освободите от **В**. Като се качите в **3**, вие сте в безопасност. Горчивината ще изтече някъде. И като си отиде действието на **В**, пак ще слезете долу. Ще имате прясната вода, която иде от **А**.

Старите мъдреци са нарисували триъгълници. При нещастието материалният живот е горе, а духовният – долу. А пък при щастието материалният жи-

вот е долу, а пък духовният е горе. Тогава законът е: турете всяко нещо на мястото му. В природата е така. Ако ти измениш нещата в човека, ако ти туриш стомаха му на главата, а пък главата на стомаха му, тогава ще измениш целия процес на работата. Ако туриш стомаха си в мозъка, какво ще стане? Ако вие изучавате съвременните науки от окултно гледище, има три области. Мога да ги начертая така.

Каква е разликата между тези три линии? 1 е човешката глава, 2 са дробовете, а 3 е стомахът. Тук

имаме две царства. Във втория чертеж имаме растителното царство. В растенията главите са винаги турени надолу. Растенията минават през една опитност, за да намерят къде трябва да бъде поставена тяхната глава. Техните философи са дошли до положението, че главите им не трябва да вървят отвесно вече към земята и те казват: „Всичкото наше нещастие седи в това, че ние отиваме отвесно към центъра на земята. И следователно трябва да направим един прелом от 90 градуса.“ И 90 градуса не разрешават въпроса. Ние, за да се избавим от това нещастие, трябват ни 90 градуса. Движението на човека е нагоре, а в растенията движението е надолу. Във всички растения енергията се съсредоточава към центъра на земята. Не е слънчевата енергия, която преодолява там. А пък при човека слънчевата енергия взела надмощие над земната енергия. Физическият свят е свят на резултати, на завършен резултат. Духовният свят е свят, през който се минава. Светът, който ни интересува, е Божественият свят.

Вие имате резултатите на вашето тяло. Външният резултат е физическото тяло. Това е физичес-

кият свят. Онези сили, които функционират във вас, това е духовният свят, а пък смисълът – това е Божественият свят. Но Божественият свят за нас е почти непонятен. Някой път Божественото го усещаме като някое хубаво предчувствие, някой екстаз, блаженство. Блаженството е един проблясък, предчувствие на Божествения свят.

Та казвам, цялото човечество има една задача – всичката съвременна наука е впрегната в пълния смисъл в цялото човечество, в подсъзнанието му има един стремеж да се избави от всички тези нещастия. Само три разумни същества живеят сега на земята, при които всичките хора са контролирани. Едното същество живее на физическото поле, другото същество живее в астралния свят, или силовия свят, а пък другото същество живее в Божествения свят. Около едното са групирани милиарди същества – около физическото същество, и всички му се оплакват. Всички тези социални въпроси, това са оплаквания. Те казват: „Какво трябва да се прави, гладни сме, боледуваме, страдаме." Казвам – същият закон съществува и във вас. Един ден вие сте изгорили ръката си, и тогава обръщате внимание – вземеш масло, намазваш, превързваш. Ръката ти казва: „Боли." Ти казваш: „Ще мине, няма нищо, след два деня ще мине." И престава. Но един ден една игла те мушне в дланта. Кръвта тече, ти казваш: „Няма нищо." Пак превързваш и казваш: „Ще мине." Някой път си ял храна, заболи те коремът. Вземеш рициново масло, ще се очистиш. Малко водица пиеш. Не може да заспиш, страдаш, ту в ръката си, ту в дланта си, ту в стомаха си.

Ние се стремим към здраве, към едно състояние нормално. Тези членове на тялото съответстват на известни хора, които живеят на земята. Кой е пътят, по който може да излезете от мъчнотиите? Ние казваме: „Аз съм роден." Роден си, значи си поставен в

такива условия, но тези условия не са произволни. Ти си един служещ в банката, директор си, но това не е произволно. Ако си умен, банката ще върви добре, ако не си умен, банката ще загази и вие ще бъдете отговорни. И му вземат гаранция. Кой от вас е бил банкер? 50 хиляди лева е дал гаранция, задържат ги. Щом си дал гаранция, ти не си от най-честните хора. Той казва: „Аз съм дал гаранция." Без гаранция никого не назначават сега. Казваш: „Без гаранция не може." Може без гаранция, но трябва да имаме съвършени хора. Най-голямата гаранция е човешкият ум.

Аз ви казвам. Да ви изнеса една тайна, която вие не знаете. Вие не знаете откъде ще дойде вашето спасение. Учените хора не знаят откъде ще дойде тяхното спасение. Вие ще кажете: „Господ ще ни спаси, Христос ще ни спаси." Но ако тези възгледи бяха прави, защо досега не сте спасени? Защо тогава Господ, Христос досега не ви е помогнал? Вие казвате: „От баща ми, от майка ми ще дойде спасението." Защо тогава не сте спасени? Единственото нещо, което ще спаси вас, то е вашият ум. Ум. Няма по-силна дума в българския език. Аз не съм намерил дума, по-силна. Не само в българския, но нито във френски, нито в английски, нито в санскритски език не съм намерил по-силна дума от думата ум. И българинът е дошъл до думата ум. Индусите го наричат свещена дума ом и аум. Произнася се аум и ом. А пък българинът го нарича ум. Англичанинът взел ман. Умът е човекът, същината. Ман е човекът, който е бил, а пък същината на човека е неговият ум. Умът е, който ще спаси човека. И ако вие не се държите за вашия ум, ще страдате. Хората страдат, понеже не мислят, не се държат за своя ум, а се водят по своето сърце. Ти ще имаш едното и другото състояние. А пък само умът е Божественото начало, което не се петни. Само за ума не се казва, че е покварен.

Във времето на Мойсей само посветените са знаели какво трябва да се прави. Ако мислиш, ако мисълта ти е силна, има закон, който ще приложиш, и нещата стават. Ако не мислиш, работите не стават. И право се казва, че цялата вселена не е нищо друго освен един умствен процес, най-силният процес, който съществува. Този, който е създал целия физически свят, тази хармония е създадена от Божествения ум, от Божествената мисъл, която работи. Но не смесвайте вашия ум с вашето сърце, с вашите чувствания. В ума има едно свойство – в ума няма недоволство. Ти щом казваш, че се усещаш недоволен, щом работиш върху някой предмет и си недоволен, то сърцето ти се е намесило. То ти заповядва, и ти става тежко. То е състояние на твоите чувства, на твоето сърце. Какво ще правиш тогава? Ще се качиш на върха **3 – В** е сърцето, **А** е умът, а **С** е твоето съзнание, което съзнава нещата.

Има една философия. Някой може да предполага, но предположението не е наука. Някой може да допуща, но допущението не е наука. То са само методи. Науката е нещо положително. То е един процес съвършен. Ти идваш при мене и казваш: „Гладен съм." Веднага бръквам в торбата и изваждам от нея хляб и един лук. Сядате и се наяждате. Да кажем, че аз съм философ, но торбата ми е празна. И казвам: „На 15–20 километра разстояние има една гостилница, ще потърсиш малко." Този човек се насърчава. Вървим двамата, отиваме там. Но всичкото ядене е било вече изядено и гостилничарят казва: „Аз имам познат друг гостилничар, който е на 20 километра далече." Отиваме до него. В този ден този гостилничар спи. Едва му държат краката. Той казва: „Има трети познат гостилничар на 50 километра разстояние." Онзи клекне на пътя, не може да върви вече. Кабриолет му трябва. Сега ние сме дошли до областта на кабриолетите. Ти, като загазиш, казваш: „Да

бях богат, 50 хиляди да имах." Седиш и казваш: „Да има сега една баница." Това не е никаква философия. Това е само забавление.

Та казвам, щом дойде умът, работите ще оправи. Ще ви дам едно от качествата на ума. Умът е силен. Ако имаш вяра, умът е дошъл. Ако си безверен, умът ти го няма. В старо време казано: „И рече безумният в сърцето си, че няма Бог." Вярата е един признак на човешкия ум. А пък присъствието на човешкия ум показва, че ти може да бъдеш спасен, че ти си спасен. Ще кажеш: „Как е спасен човек?" Аз, който пътувам с ума, нося един ключ и като ударя с ключа, тогава ще видиш.

Отивам при едно здание, дето яденето е приготвено. Преди да отида, завъртам ключа, отварям и ям и си излизам. После завъртам друг един ключ и отивам в един парк, в една градина с увиснали клони с плодове и казвам му: „Заповядайте, от което дърво искате, може да ядете." Дядо ти те е оставил наследник на едно богатство и сиромашията като те срещне, снема ти шапката.

Ако страдате, вашият ум не е станал още господар. Ако се радвате, вие банкет правите на ума си. Ако почнете да мислите, умът ви е вече на служба. И като се радвате и като скърбите, когато започнете да мислите, умът ви е на служба. Та първото нещо е умът ви да бъде на служба, да почнете да мислите. Но да мисли някой, когато умре, това не е мисъл. Да мисли някой, когато е богат, и това не е мисъл. Ако един цар го турят на престола на царството му, трябва ли да мисли той кога да стане богат? Този цар трябва да мисли за своите поданици, да ги направи щастливи. Онзи цар, който мисли да стане богат, той носи своята сиромашия на гърба си. Онзи блудният син, който ядеше рошкови, казва: „Осиромашех." И отиде при баща си, за да му даде ум и той изпи всичко, понеже нямаше ум.

Това, което ще ви спаси, това е вашият ум. Съмняваш се – умът ти го няма. Гневиш се – умът ти го няма. Боледуваш – умът ти го няма. Стават всичките тези промени, и ти не може да намериш средства. Като дойде умът, то всичко ще дойде намясто. Сега казвам и на вас. Измийте си същата хубаво, да боядисате вратите, ще почистиш прозорците, и умът ти ще дойде. Каквото ви каже умът, да го слушате. И ако го слушате, главата ви няма да ви боли. Всичките тези гениални науки са само достояние само за ума. И като дойде умът, ще ги знаете.

Има методи да знаеш колко трябва да ядеш, каква храна да употребиш или да знаеш да си избереш приятели. Вие си избирате един приятел. Онзи човек, който ще ви бъде приятел, той има една специфична черта. Ако тази специфична черта има, той може да ви бъде приятел. Ако ли няма, не може да ви бъде приятел. Вие искате да имате един познат честен човек. Вие ще видите тази черта дали я има, или не. Това е много естествено. Вие отивате в един дом, в който плодовете са умрели. Щом тази черта я няма, този човек не е узрял още. Не ходете още при него. Умният човек и той си има една черта. Има една черта, която показва дали умът е дошъл на един човек. Има книги за диагноза в медицината. И студентът каквато болест види, ако иска да прави диагноза на болестта, той има всичките болести описани там. И ако изучи всичките диагнози, студентът се изпоплаши и мисли, че има тези болести. Но ние имаме такива книги не за болните хора, но за здравите хора. Ако четеш за болните хора, съвсем ще изгубиш смисъла на живота. Ще се обезсърчиш, ще кажеш: „Тази работа е свършена. Отиде тази работа."

А пък, като четете другата книга, вие може би ще набъбнете, може би ще добиете това, което се нарича гордост. Гордостта не е нищо друго, освен че са въвели тези хора, които не са били готови, в тази

стая, дето има тези признаци описани, и са станали горделиви.

Някой казва: „Аз зная тези работи." Какво знаеш? Аз съм ви дал примера. Човек може да се бие с мечката, но трябва да бъде пъргав и подвижен. Трябва да я бутнеш на пъпа, и тогава тя ще се търколи. Отишъл някой да се бие с мечката, но тя му счупила крака. Отишъл друг, силен като Голиат, мечката на него счупила ръката. Отишъл един слаб да се бие с мечката. Мечката го съборила, но той я бутнал за пъпа, и победил мечката. Някой ще каже: „Това е късмет." Не. Този човек има ум, той знае слабата страна на мечката. В живота ти трябва да знаеш следното. Всичките мъчнотии в живота се побеждават, като знаем, че силните неща се намират в слабата, но разумна страна. Мечката е една мъчнотия, една задача за разрешение. Като не може да я разрешиш, това е една задача недовършена. А пък, ако може да я разрешиш, ти си я победил.

Вие отивате при един майстор цигулар и той ви показва как да държите цигулката, показва ви как да си дигате пръстите. Но не ви върви. Веднъж, дваж се опитвате, обаче работа трябва. Метод може да ви се даде, но работа трябва. Ти ще кажеш: „Как ще става това?" Работа трябва. Ако не работите, ще имате един живот, както всичките хора. Ще напишете една книга – поет сте. Ще пишат за вас вестниците и ще кажат: „Той е отличен философ, проповядва за Бога, отличен човек е, богат е." Отивам на гробищата и чета: поет починал, философ починал, тази щастлива мома починала, този щастлив момък починал, всички тези гениални хора са починали.

Не търсете спокойствие в гробищата. Не търсете вашето щастие във вашите къщи – тези затвори. Къщата е умът. Имаш ли ум, имаш къща, имаш богатство. Ти си тогава поет, философ. Всичко тогава е решено. Не да кажете: „Малко повече ум ми трябва." Умът не се дели. Ще кажете: „Да дойде умът ми." Да

ви дам една формула, като станете, да кажете: „Само умът носи моето щастие, само умът носи моята сила, само умът носи всичките възможности, които аз може да се ползвам.“ Следователно ще кажеш: „Аз ще държа за ума си, ще бъда едно с ума си.“ Умният слуга счупва шишето, няма да лъже господаря си, но ще намери едно хубаво шише и ще го тури намясто. Умният няма да пита какво да прави. Направил си погрешка, поправи погрешката, не ходи да се извиняваш. Поправи погрешката. Господ не прощава, той казва: „Шишето трябва да дойде тук.“ Онзи господар, който вие търсите, той е умен. Той като дойде, той ще ти каже как да се спасиш. Ще ти каже: „Така ще правиш, така ще се спасиш.“ Един ден ще имаш един паметник – и сиромах да си, и богат да си, но това ни най-малко не е утешение. Някому на бойното поле му откъснат крака и му турят кръст. Аз бих желал да нямам кръст, но да имам крака си. Аз без този кръст съм живял, защо ми е този кръст?

Сега умни трябва да бъдете. Сърцето прилича на една щерна. Като вали дъжд, бръкнеш, ще черпиш. Но ако се засуши 4–5 месеца, бръкнеш, и нищо не излиза. А пък има извори ден и нощ тече, постоянно тече. Който пие от щерната, водата е застояла. Когато дойде умът, тогава имаме обратни процеси на сърцето. Сега търсим щастието преди ума, а пък тогава ще търсим щастието след ума. Щастието неизбежно върви подир ума. Защото умът се движи по-бързо от щастието, затова щастието всякога следва ума. А сърцето върви като някоя биволска кола. Сърцето прилича на опърничава слугиня, когато, като се разсърди, блъска и удря шишето и после трябва да го плаща.

Досега вие първо сте чувствали и после сте мислили – и не се оправят работите. А пък сега първо ще мислите и после ще чувствате. Умът носи две качества. Умът носи светлина и живот. При ума спор няма,

понеже има изобилие. А при сърцето има спор, понеже е малко и всеки иска да вземе. А при ума има много хляб. Може да вземеш колкото хляб искаш. При сърцето е оскъдност.

Един хляб да се раздели на хиляда души, ще има спор на кого са дали повече, на кого са дали по-малко. При ума ще вземеш по един-два хляба, колкото искаш.

„Отче наш"

Десета лекция
на Младежкия окултен клас
25 ноември 1932 г., петък, 6 часа
София – Изгрев

ЗАВИСИМОСТ НА МИСЛИТЕ И ЧУВСТВАТА ОТ ПОСТЪПКИТЕ (Зависимост в природата)

„Отче наш“

За следующия път пишете върху темата „Ползата от спането“.

По какво се познава една постъпка, направена в истина, и една постъпка, направена в лъжа? За да определим вътрешната страна на живота, ние трябва да си служим с външния, обикновения свят. По какво се отличават тънките и дебелите линии? Каква е мярката, с която можем да мерим тънката и дебелата линия? Някои взимат паяжината, туй, което е най-тънко, и оттам се мери тънко и дебело. По какво друго се отличават още тънкото и дебелото? Там, дето може да мине тънкото, дебелото не може да мине. Например, ако един човек е тънък, той може да мине през едно малко място, но дебелият човек не може да мине оттам. Но се отличават и по друго. Туй, което дебелото въже може да свърши, тънкото не може. Например с един конец можете ли да извадите 10 килограма вода от кладенеца? Не може, но питам и другото – с едно въже, с което вадите вода от кладенеца, можете ли да ушиете една риза? Не може.

Сега, за да разберете вътрешния живот, вие трябва да разберете външния, физически живот. Казват – тънко въже и дебело въже. Има едно съответ-

ствие. После казват – това е добро, това е лошо. По какво се отличават? Или казват – той проектира една лоша постъпка. Когато се извършва едно зло, по какво се отличава то? Как постъпвате? На нервния човек какво е лицето му? Той си свие ръцете, мърда краката, разхожда се, показва нещо, а кроткият човек има ли такива движения както нервния? После нервният говори тъй енергично. А онзи кроткият той е мекичък. Единият е енергичен като въздуха, като водата, като вятъра, а тихият върви като водата на равни места – той е тих и спокоен.

Сега какво е преимуществото на водата, която скача отнякъде високо? Другата е тиха и спокойна. По какво се отличават двете води? Едната пее, дига шум повече, а другата не дига шум, едната смущава повече. Но в произвеждането на енергия онази, която скача от високо, дига повече шум, има повече енергия и ако човек може да постави тази вода на работа, тя ще свърши много работа, а онази тихата вода не можете да впрегнете на работа. Казвате някой път – човек трябва да бъде тих. Хубаво. Но ако бъдеш една тиха река, какво може да направиш? Казват – човек трябва да бъде енергичен. Ако такава енергична вода минава покрай някоя градина, какво ще направи тя от нея? Ще помете всичко.

Та казвам, вие се нуждаете, не вие се нуждаете, но съвременното човечество, общество се нуждае от нови възгледи. Книгите на природата са вече завършени, всичко, което виждате в природата, е завършено. Виждаме камъни, реки, морета, всевъзможни работи. И сега ние ги изясняваме по един начин. Казвам, има топли течения и студени течения. Едните се качват, другите слизат. Но за какво слиза студеното течение и за какво се качва топлото течение нагоре? То е така по отношение на въздуха, но по отношение на водата как е? Студеният въздух слиза надолу, а топлият въздух отива нагоре. Но студената вода накъде

отива? И топлата вода накъде отива? Туй, което е вярно за въздуха, не е вярно за водата. И ако се премери студената вода, по-тежка ли е, или не? Какво мислите вие? *(Студената вода по тегло е по-тежка от топлата.)* Трябва да се премери, геометрически трябва да се докаже.

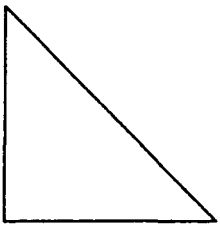

Геометриците казват, че вътрешните ъгли на един триъгълник са равни на два прави. Каква е скритата мисъл на този геометрик. Представете си, че ви изкарам на дъската. Можете ли да докажете, че са равни на два прави? Или да вземем твърдението, че срещу равни ъгли лежат и равни страни, предполага се и противоположна страна. Сега този е един триъгълник **ABC**. Как е той? *(Срещу по-голям ъгъл лежи и по-голяма страна.)* Сега, щом се докаже, че това са прави ъгли, ако можем да докажем, че всичките ъгли в един квадрат или правоъгълник са прави, тогава може да се приеме, че и тия страни са равни – и по големина са равни. Сега, ако вземем един прав ъгъл, нали той се ограничава от двете страни? Но всяка права линия на какво е тя проекция? *(Или на права, или на равнина.)* В дадения случай равнината се приема като нещо дадено, съществува тази равнина. Защото тази линия вънка от равнината ти не можеш да я проектираш никъде. *(Трябва да има площ, върху която да се проектира.)* Тази площ материална ли е? Не е материална, но има своята видима страна. Но в ума на този геометрик съществува известна площ, той проектира в ума си известна площ и по образа на това, което съществува, той я проектира и навън. Но в природата съществуват невидими плоскости. На същото основание геометрията си служи например, когато се измерва някой Камперов ъгъл – когато се измерва интелигентността на чо-

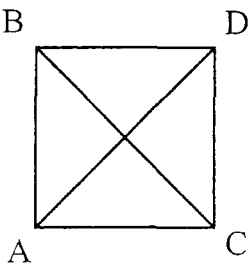

века. Значи едната линия отива перпендикулярно към брадата надолу, а другата линия накъде отива? *(От ухото до долната част на носа.)* Какъв е този ъгъл? Нещо от 80 градуса, 82 градуса. Следователно онези, които са турили този ъгъл, са направили и известно изчисление върху него. Колкото този ъгъл е по-голям, толкова и интелигентността е по-голяма. И са намерили, че у по-нисшите животни този ъгъл се намалява, а у по-развитите ъгълът се увеличава. Е, какво направление взима тогава горната и долната челюст? Там, дето челюстите са по-издадени, ъгълът се намалява.

Сега кои са далечните причини – физически, които са действали или да се увеличи, или да се намали ъгълът? Какво са имали предвид разумните същества? Да кажем, един човек построява къща. Той дига стените отвесни и перпендикулярни. Защо онзи майстор не ги тури, малко наклони на едната или другата страна? За по-голяма устойчивост. Защото иначе тази къща няма да издържа. И защо пък някой път правят тия сводове на кривите линии. *При сводовете те не тургат* прави линии, а малко сводообразни. Пак по същите причини. Сега инженерите казват – когато се построи мост, тази тежест веднага се разпростира по всичките тия криви линии. Има си известни изчисления от първоначалната тежест. Сега ние можем да вземем само статически, тъй както са фактите – че един ъгъл е прав, но този ъгъл, приложен в органическия свят, не може да послужи за измерване. Например, ако разгледате човешкия мозък, вече дължината на нервите, които са разположени в мозъка, играят важна роля. Колкото тия нерви са по-тънки и по-дълги, толкова човек е по-умен. И колкото веществото на мозъка е по-набраздено, счита се, че този човек е по-интелигентен. Значи това вещество е набръчкано.

Питам тогава, какви са били съображенията на природата, защо не е направила голяма глава, а една малка главица и малко вещество е турила там? Какви

са били нейните съображения за това? Когато някой човек на земята си направи една колиба, какви са съображенията му? И когато един човек си направи един палат, пак какви са съображенията му? Значи този човек разполага, има пари, има материали, има и хора, които да го направят. Тогава същите съображения са, дето на някои хора телата им са голи, а на други са малки. Но какви са съображенията на природата, ние почти не се спираме. Тези неща са почти произволни за нас. Ние считаме – някой човек е дребен, някой с широки рамена, на друг рамената са тесни. Може би първоначално разумността в природата е действала, някой път и природата е оставила нещата на произвол. Или някое време едно поколение – онзи, който пръв е направил къщата, измазал я хубаво, добре я построил, но после онези, които идват да живеят в тази къща, занемаряват я и тя окапва, те не я поправят. Може би 40–50 години къщата е тъй изоставена. И после пак ще дойде някой умен човек, пак ще я постегне.

Та в строежите, които природата е дала, има известна разумност. Така се вижда, природата някой път прави строежи, а хората, които са дошли да живеят в един организъм, те са кириши́те, които са дошли да живеят под наем в тази къща. И за да познаеш кой е собственик и кой наемател, може да се разбере според как се обзавежда къщата. Лесно може да се разбере дали е той собственик. И как ще познаеш един наемател? Ако той обича да яде, да пие, да ходи, не взима грижи за тялото си, толкова го интересува, той е наемател, да, казва: „Не ме интересува!“ Утре напуска къщата. А онзи, който сам направи къщата, той мисли заради нея, трепери върху къщата, той е собственикът.

Някой казва: „Аз за своето тяло не се грижа много.“ Щом не се грижиш, значи не си собственик. У собствениците има по-голяма грижа. Защо собственикът

дава по-голямо внимание за къщата, а който не е собственик, не дава такова внимание. Щом се разваля къщата, казва: „Ще я напусна."

Сега, да кажем, вашата памет не функционира. То е онзи, който е направил къщата. Паметта принадлежи на къщата. Тогава защо не принадлежи на онзи, който е направил къщата. Именно той трябва да поправи малко тази инсталация. Вие тогава държите отговорни ред поколения – че дядо ми направил такава къща, че баба ми направила. И казвате: „Понеже аз вървя по тази линия, нося последствията." А щом казвате вие, че дядо ми не помни, какво показва това? Какво заключение трябва да извадите? Че инсталацията, която дядо ви направил, – той е бил немарлив, не е поправена. После второто поколение напуснало къщата, третото поколение напуснало къщата и ти, който си дошъл сега, и ти си като тях.

А ти казваш – природата си играла с нас, тя е направила така. Мислите ли, че човек е една играчка. Не. Ако човек е една играчка, доста сериозна играчка е той. И тогава, ако ние съдим за сегашния човек от неговото устройство, какво бихте помислили за природата? Казва там псалмопевецът: „Страшно и чудно е създаден човек!" Даже съвременните естествени науки са дошли до това, да покажат, че има нещо страшно и чудно създадено в човешкия организъм. Например човешката памет може много лесно да се поправи. Който не е паметлив, може да се поправи паметта му. Пък и онзи, който е много паметлив, може малко да му се противодейства. Вие учили ли сте някоя наука за засилване на паметта? Вземали ли сте някои уроци за усилване на паметта? *(Пневмониката говори за това.)* Какви са там системите?

Сега ще се отдалеча малко. Да почнете да мислите. Нали в света за всяка работа трябва да се плати? Като работиш някому, трябва да ти плати. Има ли изключение от този закон? Казвате – морално е, за

всяка работа трябва да се плати. Работиш за съграждането на някоя къща, трябва да ти се плати. Пишеш някому заявление, трябва да ти се плати. Шиеш някому, трябва да ти се плати. Или учиш някого, ще дадеш да ти платят. И т.н., и т.н. Но има ли една работа, за която не се плаща? Освен че не се плаща, но и ти трябва да платиш отгоре на това. В природата съществува такава работа, за която, като свършиш работата, и ще платиш отгоре на това. И тази работа вие я вършите всеки ден, и по три пъти на ден. *(Храненето.)* Да. И след като ядеш, ти ще платиш. За работата никой не ти плаща. И тази работа, за която и ти плащаш, тя е най-красивата. Като работиш, ти се уморяваш, но и плащаш за материалите. И като излезеш, казваш: „Много хубава работа е тази! Работих и платих отгоре, но доволен съм от тази работа."

Сега вие седите и казвате: „Как е възможно да се работи без пари? Да работиш, и да платиш отгоре!" Ето сега един начин за уреждането на социалните въпроси. Хем ще работиш и ще платиш, и си доволен при известни условия. Значи природата ти е дала всичките условия. Някъде ще ти платят, а някъде няма да ти платят, но ти ще платиш, и ще бъдеш доволен от това. Да кажем, гостилничарят ще каже: „Аз не искам да ми платиш." Тогава ще се яви ли друго едно чувство у тебе, че аз минавам за беден. Материалите ти си плати, да не останеш длъжен на този гостилничар. Ти ще кажеш: „Аз съм работил, ще си платя."

Казвам, природата е положила всичките правила първоначално и тепърва ние трябва да изучаваме нейните методи. Първоначалният импулс е у нея. Природата е вложила в строежа на света един импулс, понеже тя мисли нещо за света, за хората. Първоначално тя е мислила нещо, но сега не мисли както първоначално, понеже хората са изменили своето отношение към нея. Вследствие на това се забелязва едно противоречие, което сега съществува. Само някой път, когато много ѝ крес-

неш, тя казва: „Какво искаш, занята съм?“ Нали знаете, такива случаи има. Ти вървиш, минаваш покрай един философ и плачеш, майка ти или баща ти умрял. Този философ си мисли нещо съвсем друго, разрешава някое философско положение и никак не мисли за тебе. Той те поглежда и се чуди какво си заплакал. И понеже той излиза от причини към последствия, казва: „Кои са причините, че плачеш. Да не би някои философски разсъждения да те занимават и тебе?“ Пита те и ти казваш: „Баща ми умре.“ Той казва: „Не е умрял баща ти.“ Този човек знае философията. Пита от какво е умрял баща ти. „Е, вчера, като ядеше баща ми, нещо му стана, и той умря.“ Той веднага пита: „Е, какво ядеше?“ „Сливи.“ „Тогава някоя костилка е влязла в гърлото.“ Действително той отива, бутва и изважда костилката. И баща ти оживява. Философът, като излиза, казва: „Още веднъж като ядете сливи, плюйте костилките, не ги дъвчете.“ И си заминава.

Та казвам, някой път ние трябва да събудим природата, за да дойде тя да ни разправи някои неща. Тя каже – има едно отклонение тук, тя ти каже, и ще го поправи, и пак си заминава. Природата не се занимава с тебе. И благодарение на този закон хората са напълно свободни. И благодарение на туй се правят основни погрешки – от незнанието на основните закони, които съществуват. Например ти лягаш да спиш, без да знаеш времето кога да легнеш. Млекопитающите знаят кога да легнат и как да легнат, а човек не знае кога да легне да спи. Сегашните хора не знаят кога да лягат. Те нямат едно правило колко часа трябва да се работи, нямат определено време да ядат. Сега нямам определена програма колко време трябва да се даде за яденето. Някой в 10 минути отгоре бързо ще се наяде, друг седне – най-много за половин час ще свърши с яденето. Няма една определена норма. Чели ли сте някоя книга колко време трябва да се яде? Върху храната има писано, върху готвенето са писали как трябва да се готви, но

и то е още далеч от онази храна, която природата е създала. Какво е мислила тя по този въпрос, вие не знаете. И ако природата се събуди днес и дойде да види нашата кухня, мислите ли вие, че тя ще я одобри? И тя не се интересува за нея.

Например тя е създала плодовете. Че тия земни плодове ти ги туриш и ги вариш, че после им туриш и малко масълце – това направиш, онова направиш, и от тия нововъведения със своя ум създадеш си някоя пакост. Заболи те коремът, и казваш: „Какво ли стана?" Тя те пита: „Какво яде?" „Е, ядох еди-какво си." Тя ти даде един малък урок, че така не се яде. Никога не яж круши и не яж масло подир крушите. После ял си круши и пиеш топъл чай или вряла вода пиеш. Тя пак ти казва: „Подир круши вряла вода не се пие. Пий врялата вода, преди да си ял крушата." Или моркови си ял, или зеле си ял и пиеш вряла вода. След това туй ще те заболи, онова ще те заболи и казваш – урочасали са те.

Сега изводите. Какво искате да знаете. Като се изучава човекът, това е физическата страна – квадратът. Полето на сърцето то е един квадрат – вие не можете да разберете сърцето, ако не разберете квадрата. Квадратът има 4 прави ъгли. Тия прави ъгли са центрове, те са плюс, минус, плюс, минус. И предполага се, когато Питагор е теглил своите диагонали, получил се триъгълникът. Това е умът, вече да намериш разумното в сърцето. Понеже на физическото поле то е площ. Земята е една площ, нали така. Но питам сега, на тази площ всичките семенца, които са посадени, ако сърцето отгоре не грее, не изпраща светлината, топлината, питам, какво може да се появи на тази площ отгоре. Нищо не може да стане. Тя, площта ще остане сама. Сърцето е една площ. И тогава символистически, как-

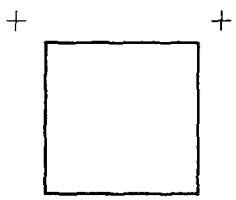

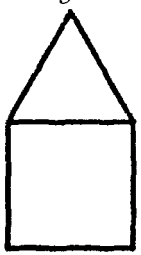

то се правят сегашните къщи, те тургат един подобен покрив – туй е разумното отгоре. И в природата съществуват тия двете системи. Площта, върху която сърцето работи, то е симпатическата нервна система. Мозъчната нервна система, може и да кажем, са енергиите, които оплодотворяват. Всичките желания, които човек има, могат да бъдат положителни или отрицателни. Всяко едно желание у човека, след като се изпълни, то става отрицателно. И всяко отрицателно желание след време то се обръща пак на положително. И така у човека всяко едно желание се сменя с второ, трето, четвърто, сменят се желанията.

Ако ние служим само на сърцето си без човешкия ум, нищо не можем да постигнем. Сърцето е област, върху която умът трябва да работи. А умът без сърцето няма област, в която да се прояви. Следователно сърцето е една област за ума да се прояви. И чувствата са материални, върху които човешкият ум трябва да работи. И всичките тия прави линии, и тия плоскости в природата, това се отнася все до човешките чувства. Даже и сега се казва – на плоскост се намираме. Подразбирам, че ти си се намерил на място на затруднение, дето умът трябва да работи.

Сега допуснете, че вие сте един из сегашните астролози. Взимате вие на един човек годината, датата, кога се е родил, еди-кой си месец, ден и час, и веднага направите хороскоп. И от този хороскоп веднага изваждате вашето заключение за човека. Но дойде онази баба, старата баба, и тя кабалистка. Почне да нарежда боба, и ги нарежда по един по-друг начин. Намира по две, по три бобчета на едно място – и тя си тегли своя хороскоп и си приказва по еди-коя си купчинка тъй и тъй. И тя дава своите заключения. Дойде един физиономист, веднага вземе лицето на човека и почне да говори. Казва – понеже вежди́те били такива, челото било така устроено, устните били големи, очите малко отворени или много отворени, ушите били така пос-

тавени – и той си тегли своите заключения. Дойде един хиромантик, и той веднага хване ръката. Казва – тази линия на живота отивала еди-къде си, линията на сърцето има щастие и т.н. – и той си прави заключения. Но всичко това са много общи знания. Ако дойде някой човек, той казва: „Ти си малко сприхав." Но това е много общо казано.

Например има една черта у човека, положителни черти има, вие трябва да ги изучавате. Казва някой: „Ти обичаш да обръщаш много внимание на дребните неща в живота, толкова дребни работи, че някой път за пет пари ти ще направиш цял скандал." И действително няма изключение в това. За пет пари той ще изгуби хиляда, но като дойде за едно петаче, той седи там и скандал прави. А друг – той е съвсем небрежен, на нищо не обръща внимание. Питам, защо единият обръща внимание, а другият на нищо не обръща внимание? Какви са съображенията им? Мислите ли, че единият е щедър, а другият е скъперник?

Допуснете сега, у вас се зарежда едно чувство, някой ви каже нещо до ухото, и вие кипнете. И не е ли много смешно – нещо през въздуха е дошло до ухото така, и вие кипнете. Сега вас ви се вижда това чудно. И човек, за да се задържи, трябва да има ум. Значи онези, които са направили човек да се сърди, значи има си външни причини. Какво те засяга, че ти си се разсърдил? Кое е онова, което се сърди? Например, ако пред господаря слугата седи така изпъчен, господарят веднага ще се докачи. Пред господаря слугата веднага трябва да заеме едно положение смирение. Защо господарят ще се докачи, ако слугата вземе пред него едно такова гордо положение като него, тъй да се изпъчи? И господарят веднага ще каже на слугата: „Излез вън!" Откъде е влязло туй положение? Защо обижда туй положение господаря? Защото е свойствено това само на господаря. Той казва: „Ти искаш да вземеш моето положе-

ние? Ха вънка!" Тогава кое е свойствено на слугата? *(Учителят застава смирено с наведена глава.)*

Кое е свойственото на учения професор? Когато професорът стане учен, кога поза взима? Той, като излезне на дъската, какво прави най-първо? А как започва работата си? Дайте едно положение, едно движение, което е свойствено, което определя тази самостоятелност на професора. *(Той става свободно.)* Как свободно? Много мъчно може да характеризирате някой професор. Аз съм срещал някои, които подражават професора, но има някои, които подражават много смешни линии само. Но в този учен професор има една линия, която вие не сте забелязали. Той като дойде при дъската, ученият професор се поставя математически така, той ще вземе една дистанция съответна. После на коя страна ще се постави той? Той ще тури лявата си страна към дъската. Ученият професор така ще застане, понеже иска да говори. Дъската е философът, тя седи, и той ще я слуша. Пред нея той ще се държи на известна дистанция. А понеже професорът ще иска и студентите да мълчат, той ще си тури дясната страна към тях. Дясната страна ще накара студентите да мълчат. Ако професорът си тури дясната страна към студентите, те ще мълчат, той ще привлече вниманието им. Така той ще държи своята дисертация добре. Той доказва, говори, в неговата интонация има нещо самоуверено. Той има един тон много хармоничен, привлича вниманието, той не се спъва, той е онзи човек, който разсъждава. Този професор мяза като онзи певец, който вярно пее. Онзи певец, който не пее уверено, той се криви натук-натам. А онзи майстор певец – у него всичките тонове ще бъдат ясни. И всички ще му обърнат внимание. И неговият глас съдържа една вътрешна мекота.

Та казвам, вие, като разсъждавате, изучавайте нещата тъй както трябва. Вие казвате например един човек да има една права мисъл. Правата мисъл е като един

тон, който трябва вярно да се вземе. Колко трептения има основният тон? Колко трептения има най-ниският тон? Нали от 16 трептения започва тонът, или имате един тон от 2 трептения. Ако тия 2 трептения се изядат, тогава тонът няма да бъде ясен. Значи всеки тон е верен в трептенията си. Следователно онези, които пеят, трябва съзнанието им да действа, понеже музиката е една умствена способност и трябва да вземете участие, гласът да действа върху това и ларинксът, да знаеш колко да съкратиш и колко да отпуснеш тази ципица. На туй отдалечаване и приближаване служи твоето изкуство на трептенията, но и при равните съкращения, които стават у човека, и в такива съкращения, които стават и в човешкия мозък. В известен смисъл в разни направления мозъкът в известен център, който действа, той ще се разшири или малко ще се смали. А от туй разширение, колкото и малко да е, ще се определи и правилността на човешката мисъл. Ако ти не знаеш тази ципица, ако тя не може да се съкрати, тя не може да даде един правилен тон. Например, ако ти си положителен, трябва да знаеш как да трепти мозъкът. В дадения случай съществува един закон как трябва да подадеш ръката си. Когато подаваш ръката си на някой човек, когото обичаш, има нещо енергично у тебе. А когато не си заинтересуван от лицето, тогава ти подадеш ръката си и в тази ръка не влагаш никаква енергия почти. Природата обича да я събудите. Сега природата се занимава с други работи.

Под думата „природа" аз разбирам всички ония разумни същества, които са работили за устройството на сегашния свят. Понеже са го построили, тяхното внимание и съзнание е отвлечено в друго направление, на друго място и вследствие на това те не обръщат внимание на нашата работа, на нашия живот. Не че не се интересуват, но имат друга работа. И по някой път трябва голямо усилие, за да привлече вниманието ни. Чувстваш някой път, като че си изоставен. Ти

можеш да си мислиш, можеш да се молиш. Религиозните имат същата опитност – молиш се, молиш се, но никакъв отглас няма. Или както, когато отиваш някъде – звъниш, звъниш, но никой не отговаря. Туй разумното същество го няма.

Та трябва да се изучават ония моменти, когато тия разумни същества имат време да вземат участие в живота на човека. Добрият живот, добрата работа на човека седи в това, когато казваме, че трябва да изберем един момент в живота, когато можеш да работиш. Една работа невсякога можеш да я свършиш тъй, както искаш. Даже големите търговци, военоначалници при сражение, учените хора всякога трябва да бъдат много прозорливи, за да изберат този момент, когато съзнанието на известни същества е будно в това направление. Или когато има някой, който да ви помага – подразбира разумни същества, които да ви помагат.

Да кажем, вие седите и проучвате окултната наука отделно от тези същества. Не, вие трябва да изучавате онези окултни науки, с които сега се занимават разумните същества. Ако вие можете да влезнете във връзка с тях, те могат да ви дадат едно вътрешно уяснение на работата. Аз съм срещал поне в Америка и тук, в България, и във Франция, но много малко съм срещал френолози, които да дадат положителни черти за човека. Те казват например – ти си много справедлив. Е, колко? Да бъде човек справедлив, и то си има мярка колко. Или ще кажат – ти си много съвестен. Но трябва да знаете, че съвестта е едно чувство, това не е способност на ума. В даден момент ти чувстваш, че известни постъпки не са прави. Или да вземем чувството на приятелство. Има някои хора, за които ти се привързваш лесно, а за някои ти се привързваш по-малко. Защо? Защото умът не присъства там. Или някой се увлякъл. Казват – това са чувства.

Та, когато дойде умът, той е Божественото у човека, той ще разпредели всичко. Ако ти имаш един кон и го натовариш повече, отколкото трябва, този кон няма да е доволен от тебе. Но ако си умен, на този кон ти ще туриш толкова, колкото трябва. Ако един човек обичаш повече, ти не си справедлив. Но какво ще му допринесеш повече, ако ти го обичаш повече? Ето какво. Майката от много обич някой път тя разваля детето си. Туй многото разваля. Ако няма никаква обич, и това не допринася нищо на децата. Тогава се осакащат техните чувства. Но ако има чрезмерна голяма привързаност, тогава пак се развалят децата. Та туй е по възпитанието. Може да го вземете и по отношение и на себе си, спрямо себе си. Човек като възпитава себе си, той трябва да се храни правилно.

Някои казват: „Той станал голям егоист." Какво подразбира егоизмът? Че има голяма любов към себе си. А други имат голямо безлюбие към себе си. Голямата любов и голямото безлюбие, които човек има към себе си, това са две крайности. Ще имаш една ясна преценка, доколко можеш да обичаш себе си. Но ако и не зачиташ себе си, то е другата опасност. Колкото е опасно едното, толкова е опасно и другото. Ако един алтруист би искал да е алтруист към вълците, той всеки ден ще им носи овце да ги храни. Питам, този алтруизъм какво ще донесе на вълците? Много. А на овцете, какво ще стане с тях? Овцете ще обеднеят, а вълците ще се разплодят. После дойде друг алтруист към овцете пък. Той ще ги заведе на хубава паша. Овците ще бъдат доволни, но пашата ще се отъпче. Но в дадения случай овците ще забогатеят. Кой алтруизъм е по-добър – към вълците или към овците? Кой алтруизъм бихте предпочели вие?

Е, добре, ако сега един приложи алтруизма на вълците към овците, друг приложи алтруизма на овците към вълците, какво ще стане? Единият иска да накара овците месо да ядат, а другият иска да накара

вълците трева да пасат. Ами това е сегашното състояние. Вълкът вече е наследил тази черта да яде месо, тя е наследена черта, отпосле е дошло това. Първоначално вълкът не е бил месояден. Но вълкът е станал вълк по единствената причина – от яденето на месо. Значи в него се образува един характер отпосле. И ако ние разгледаме туй същество в неговото първоначално състояние, ние ще видим, че формата му сега се отличава много от първоначалната му форма. После вземете змията. Тя първоначално не е била такава, както сегашната ѝ форма, която се дължи на сегашното състояние, което има.

Сега това са все отвлечени работи, които не ви интересуват, понеже сте заняти със сегашния живот. Вие седите и ви интересуват много ограничени въпроси. Например много ви интересува една малка стая, един креват, един юрган, един чаршаф да имате, после къщата да е покрита, да има въглища, хляб, да сте облечени и после казвате: „Слава Богу! Другите работи не ми трябват. Да си изкара човек прехраната, и стига.“ Хубаво, питам, ако ние сме дошли само да си изкараме прехраната, тогава и вълкът прави същото. Какво е той добил, че си изкарва прехраната?

Тогава идем до онзи философски въпрос, пита се колко часа трябва да работим. Едни работят много, други работят малко. Цели спорове има в света колко трябва да се работи. Правилното положение, природата, когато е създала човека, тя му е определила точно пътя. Тя му е създала точно един кодекс с всичките правила и му ги е оставила в неговото наследство. И човек трябва да се повърне към този кодекс на тия разумни същества. Всичко има в тази книга написано. Туй наричам да се върнем към природата, към написаното от тези разумни същества. Към него човек трябва да се обърне. Всичко има написано в този кодекс. После за всички прояви, които има, то си има правила. Тогава ти на гости няма да ходиш, когато не трябва.

Има определено време за гости. После кога трябва да учиш, има също определено време, с минутата ти няма да закъсняваш там.

Сега ще дойде един англичанин. Англичанинът се отличава с една черта – той има особено отношение към гостите. Англичанинът може да има 10 души приятели на гости, но той има даден ангажимент, оставя ги и излиза, никак не се извинява. Поклони се и си излезе, оставя гостите и си отива да си свърши работата. Пък и тези, които са дошли на гости, и те трябва да знаят, че не са дошли навреме. Те трябва да си погледнат часовника и да знаят, че той си има даден ангажимент и трябва да си излезнат. А у българите как е? И вие правите същото. Туй никак не се спазва. Тук на мене много са се оплаквали. Иде един, седи половин час, друг седи един час. Казват: „Какво да правим? Всичкото ни време отиде." Казвам, ти си вземи книгата и чети, като чакаш.

А сега ние искаме да знаем защо природата е създала човека така. Оттам не започвайте. Вие започнете с обратния процес. Ти отиваш да се учиш най-първо в училището. Ти знаеш кой преподава някой предмети. Тия предмети ти трябва да ги учиш. А като идеш при природата с желанието да се учиш на тия предмети, които тя е турила в програмата, а не които тя не е турила. Например ти идеш при природата, искаш да пишеш хубави стихове, да станеш голям поет или някой голям певец или философ. Това са все задачи, които отпосле ще дойдат. Най-първо ти ще бъдеш един обикновен певец, обикновен музикант или обикновен философ. Другото са крайните заключения. Ти искаш да знаеш изведнъж как е създаден светът. Как е създаден светът, знаят само онези, които са го създали, а всички други хора не могат да знаят по това нищо. Учените хора имат право да си правят само своите догадки. Но онези, които са го създали, те знаят как е създаден светът. Онзи, който е създал една машина, той знае

точно как е направена тя най-добре. Който я е измислил, знае всяко нещо как е. Всяко нещо е точно определено, и той го знае. А които са направили машината без мярка, те карат както и да е и погледнеш, някоя машина не върви. И виждате, с човешкия характер се случва същото.

Сега основната мисъл, заключението какво е? Какво заключение бихте извадили? *(Човек трябва да изучава тъкмо това, което природата е вложила в него.)* Да. И после при всички условия, които идат, да се тури известно усилие, човек да се мъчи да превъзмогне. Ако са добри условията, да ги използва. Ако са противоположни, да ги превъзмогне. Някъде ти ще действаш с плюс, някъде – с минус, и пак плюс. Тъй ще мислиш и ще обикаляш, ще обикаляш, докато дойдете до триъгълника горе.

Тогава какво има в триъгълника? Детето по какво се отличава от баща си и майка си? По своята хипотенуза. Детето е хипотенузата, а бащата и майката са катетите. Следователно те образуват правия ъгъл, а детето лежи срещу правия ъгъл и прави една линия, която съответства на този правия ъгъл. Следователно тази линия, заключена с хипотенузата, дава смисъл, осмисля нещата и затваря енергиите. И затова Питагор казва, че квадратите, построени на катетите, са равни на квадрата, построен на хипотенузата. Или качествата на бащата и майката са равни на качествата на детето и качествата на детето са равни на качествата на бащата и майката. Едно дете, родено нормално, то съдържа всичките качества, които бащата и майката имат. По характер на баща си и по ум на майка си. То съдържа всичките качества и способности на майка си и съдържа характера и чувствуването на баща си. На туй се дължи силата му. Че детето като заплаче, бащата и майката тичат. Това

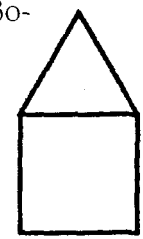

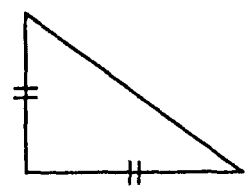

става по това положение, че неговата сила е равна на силата на бащата и майката. И то заповядва. Когато детето изгуби тази сила, тогава бащата почва да го налага с тоягата. И майката, и тя го налага.

Тогава аз казвам, грехът в света седи в това, като изгубиш някои от чертите на баща си или на майка си. И тогава се изменя положението. И тогава този прав ъгъл вече не е прав. Следователно и хипотенузата, и тя се изменя, няма същото отношение, не е на същото място. Този закон на Питагор е валиден само при един триъгълник, дето има прав ъгъл и дето е запазено това отношение. Този закон е верен в органично отношение само при един разумен баща и при една разумна майка този закон функционира правилно. При глупавия баща и при глупавата майка този закон не е валиден. Само когато човек е разумен, тогава има резултати, защото детето ще реализира – само красивите резултати могат да произвеждат. Законът е такъв. Това е така, както силата на едно разумно дете е равна на силата на бащата и майката. Така и един резултат на една ваша постъпка може да бъде силна или красива само когато вашето сърце и вашият ум са намясто, са благородни – тогава ще има тия резултати. Ако вашето сърце не е намясто и умът ви не е намясто, тогава вие не можете да имате никакви постижения.

Постиженията седят в постъпките. Животът на бащата и на майката може да се изявява само в детето. Само детето е, което може да даде импулс или поле, дето могат бащата и майката да се проявят. Ако туй дете в даден случай не съдържа качествата на баща си и майка си, то ще спъне и баща си, и майка си. Бащата се тревожи, и майката се тревожи. Защо? Понеже детето не изявява техните качества. Този закон е верен и когато вашият ум ходи и се скита след това, което не трябва. И постъпките ви не са такива, каквито трябва. Тогава и умът ви не е такъв, какъвто трябва, и сърцето ви не е такова, каквото трябва.

Та именно, когато ние казваме, че трябва да се постъпва добре, ние подразбираме същия закон в света. Ако ти не постъпваш добре, ти ще спънеш и сърцето си, и ще спънеш и ума си. Затова именно се полага усилие. Трябва да има усилие, разумно е то. При една постъпка ти няма да бързаш. В даден случай при една постъпка не онези хора, но ти ще се спънеш – затова трябва да се спреш. Искаш да направиш каквото и да е добро, каквато и да е малка постъпка – от тази постъпка ти сам трябва да си доволен. Когато погледнеш на нея, ти сам да си доволен от нея. Тази хубавата, красивата постъпка, тя ще ти даде един подтик на ума ти, на сърцето ти и ще ти отвори един път.

Сега това е за човека, който иска да прогресира. Който не обръща внимание на постъпките си, той всякога ще се намери в едно затруднение. Дето и да си, ако ти нямаш това за основа, всякога ще се намериш в едно голямо затруднение. И тогава ще попиташ защо светът е така създаден. Светът първоначално е създаден правилно, той е създаден за работа. Ще мислиш за постъпките си и няма да се плашиш от постъпките си. Преди да си ги направил, ти трябва да си доволен от тях. Ако си доволен от тях, направи ги, ако не си доволен, не ги прави. Защото само една реализирана постъпка може да представлява една отлична мисъл и едно отлично желание. Мислите и чувствата без постъпките нямат сила, нямат и цена. Всяка една мисъл се изявява в една постъпка.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Единадесета лекция
на Младежкия окултен клас
2 декември 1932 г., петък, 6–7.20 часа
София – Изгрев

МУЗИКАЛЕН ПЪТ

„Добрата молитва“

Вие се намирате в едно положение, както един камък в планината, който чакал само да го бутнат, за да тръгне надолу. Всяко нещо си има свои причини. Значи причината всякога действа отгоре, а пък последствията се изпълняват всякога долу. Някой се търкаля от горе на долу. Това е процес. А като слезе долу, казва: „Не мога да се движа.“ Това е процес. И после казва: „Свърши се работата.“ Но тогаз, като свърши работата, вижда, че нещо му не достига, животът няма смисъл. Щом кажеш, че животът няма смисъл, ти си в царството на минералите. За да има животът смисъл, ти трябва да минеш в царството на растенията. За да можеш да извършиш каквото и да е благо, трябва да минеш в по-горно царство.

Това е една музикална терца. Какво нещо е музикалната терца? Трябва да имате следната мисъл, музиката е велик метод, за да се постигне каквото и да е благо в света. За тази цел ти непременно трябва да имаш един музикален подтик. Без нея нищо не може да се постигне. Може да имаш условие, може да имаш всички заложби, всичката сила, но ако нямаш един музикален метод, един музикален подтик, постижение не може да има. Не може да постигнеш реализиране.

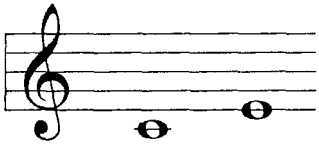

Какво нещо е музиката? Тя е правилен път, по който може да постигнеш нещата. Имаш ли музика, ти тогава може да ходиш по хиляди пътища. При терцата имаш една противна страна и едно безразличие. За да излезеш от противната страна, за да може да излезеш от това положение, безразличието е онзи път, от който ще излезеш и ще намериш музикалната терца. Това, чрез което разрешаваш един от големите въпроси на живота, това е терцата. Да допуснем, че ти си един музикант, нямаш пари, условия, при това имаш болест. Болестта ти причинява безразличие. Болен си, безразлично ти е това, а пък пари нямаш. Това е едно противодействие. Нямаш откъде да вземеш пари. И книги да учиш няма. Едно голямо противодействие. Как ще разрешиш въпроса по закона на терцата? Затова ще пеете терца. Как се пее терца? Я ми изпейте терца. „Анзохер" – това е терца.

Установената музика е нещо грандиозно. Виждаш в някоя църква, в някоя архитектура велики работи. Хиляди и милиони линии са турени там и трябва да се спреш на някои основни черти на тази архитектура. Който не знае, ще каже, че тук има игра на линии и форми. Не. Архитектура е това, но за да разберете тази архитектура, трябва да схванете някои основни линии на архитектурата и оттам да схванете основните идеи на този архитект. Той е имал някаква идея и е постигнал нещо, но не можеш да разбереш дълбоката идея, която е вложена. Това даже и онзи, който я е създал, не знае. Той не знае същинската дълбока идея.

Да кажем, че вие сте цигулар и свирите на струна. Но какво е „сол"? При сол имате синия цвят. Започвате с цигулката синьо цвете, значи най-първо, за да свириш, трябва да започнеш вярата. Ти не може да свириш на „сол" струна, ако нямаш вяра. Отгоре ще започнеш. Кой е верният тон? Вярата е верният тон, основен тон в този случай. Дойдеш до крайните предели на цигулката, имате „ми". „Ми" е жълтият цвят.

Следователно ще започнеш с вярата и ще свършиш с разумното. И тогава между струните „сол“ и „ми“ имате „ре“ и „ла“. „Ла“ е тъмносиният цвят в цигулката, „ре“ е оранжевият цвят – индивидуализиране. Ти, като свириш, искаш да се индивидуализираш, искаш да дадеш смелост на публиката. Ще вземеш най-първо „сол“, после ще вземеш „ре“, след това ще започнеш мелодията и ще започнеш да преплиташ цветовете. Отиваш при един голям аристократ, у когото естетическите чувства са развити. Ти ще му кажеш музикално „заповядайте“ и той ще ти отговори музикално. Иначе той ще ти каже, че няма време.

Най-първо трябва да се научите да говорите музикално. Аз съм слушал много немузикално да говорят. И религиозните хора пеят много неправилно. Някой съди света и казва: „Ти си такъв, ти си онакъв.“ Това не е никаква музика. Религиозният човек не е пратен за съдия най-първо. Тя е най-долната длъжност на земята – да съдиш. Всеки един стражар прави това. Той внася закона камшик. Ти казваш някому нещо – в такива случаи ти си стражар. Извадиш си езика, режеш. Ти си стражар. В такъв случай какво постижение може да имаш. Никакво постижение не може да имаш. Ти не си ученик, който се учиш, не разбираш смисъла на любовта.

Музиката, това е истинският път за постижение, на каквато и да е мисъл, на каквото и да е желание, на каквато и да е постъпка. Ти без музика не може да постигнеш нищо. Това да го знаете като обикновен закон. Всичките нещастия идват от това, че нямаш истински методи. Не че нямаш условия, имаш музикалност, но нямаш онзи метод, онзи начин, чрез който може да постигнеш известна мисъл, известно желание или постъпка. Постиженията са разумни работи. Те не са механически. Вие искате някой път постижения механически. Например да спечелите на лотария. Или в училището имате някой професор, който да гледа към вас благосклонно. Но за да гледа този професор благос-

клонно към вас, вие трябва да имате нещо. Вие не можете да оценявате някой скъпоценен камък, ако той не съдържа в себе си известни качества. Ако вие не можете да обърнете известно внимание, скъпоценният камък и в калта да е, си остава скъпоценен. А пък вие може да имате чисто стъкло, което никак не се е каляло, но все си е стъкло. Скъпоценният камък и в калта си има своя цена, а пък простият камък, простият метал и в своята чистота пак няма цена.

Следователно винаги природата туря добрите хора между две злини. Всеки един добър човек е турен между две злини. Той всякога се намира в една терца. Това, което ще постигнеш, то е точката, от която трябва да излезеш навън, или точката, към която трябва да се върнеш. Значи трябва да имате една точка, от която трябва да излезеш и да имаш едно постижение и след това да се върнеш на мястото си, дето си излязъл. Това е терца. Значи в непрекъснатото движение, в непрекъснато постижение.

Някой ще каже: „Какъв е нашият живот? Ние какво знаем да правим?" Аз не искам да се спирам върху това. Ако мислите, че много знаете да пеете, ще се спънете. И ако мислите, че не може да пеете, пак ще се спънете. Защото, ако мислите, че знаете да пеете, след като пеете, ще питате: „Как ви се струва? Пях ли хубаво?" Ако ти, великият певец, не можеш да оцениш, как ще те оценят онези другите, които не могат да пеят като тебе. Ти казваш: „Пях хубаво." Но това никак не е музикално. Някой път може да кажеш: „Имам талант, но не искам да се изложа." Като не пееш, минаваш за един капацитет, че разбираш, но щом изпееш нещо, веднага те нападнат. Тогава, който мълчи, го е страх от чуждото мнение, а пък, който се проявява, той иска да си дадат мнението заради него.

Вие казвате за някого – той е много скромен, не иска да излезе в живота. Не, той не е скромен, а страхливец. Природата обича противниците. Значи лошите

условия непременно трябва да ги имаш в живота си. А безразличието е една поляна, по която ходиш, но тя всичко става. А пък лошите условия са нагъната площ, по която трябва да слезеш и да се качваш. Някой път може да паднеш и да се убиеш – и като слизаш, и като се качваш, може да паднеш. Пък и в безразличието може да паднеш. Да кажеш: „Как ще се изходи това?"

Всякога трябва да преведете една мисъл в терца. Като намериш изходния път на нещо, тогава става терца. Три ноти са те. Последната нота завършва терцата. То е център на терцата и разрешава. Всичките мъчнотии трябва да ги преведе в терца, защото природата работи в терца. Може да работиш и с кварти и с квинти, но това са по-сложни музикални методи. Някой започва със секунда. В природата основното е терцата. Всичките мислители, стари маги, мъдреци са развивали терцата. Когато имаш един мъчен въпрос, ти го разрешаваш по терцата. Представете си, че ти си в музикално училище. Допуснете, че у вас са силно развити личните чувства, моралните чувства са по-горе. А личните чувства и вашта индивидуалност е по-долу. Вие имате тогава наклон и ще искате да се проявите. Къде ще бъде тогава основният тон? Личните чувства ще ви създадат голяма неприятност, те ще ви турят в стълкновение с окръжаващите.

Искаш да снемеш свой противник. Личното чувство, това е набрана енергия, която трябва да туриш в работа, дето трябва. Това е бомба. Тази бомба трябва да я изпразниш по един много разумен начин и да я впрегнеш на работа. Вие сами си създавате нещастия, като искате да сломите това, което имате. Няма какво да го сломявате. Това е една енергия, турена на работа. Не я барайте. Хем пари ще ти коства, хем ще ти прави пакост. Твоята индивидуалност е голямо препятствие. Вие трябва да имате постижения. Тогава турете терцата.

Музиката е един метод, чрез който може да постигнеш нещата. Значи това, което правиш, мислиш и

чувстваш, може да го постигнеш с музиката. Значи ти имаш голяма музикална самоувереност. Ако имаш тази музикална самоувереност, нещата са постижими. Чувстваш в себе си, че нещо трепти, цялата музика е в тебе. Мислиш, че ще постигнеш. Но нямаш трепет вътре в себе си, тогава нямаш музикалност. Това трептение или треперене ще се изрази в челото между вежди-те. Това е терцата, която разрешава мъчнотиите. Това е свещеният трепет. Свещеният трепет е нещо музикално. Това не е обикновено трептение. Това е едно музикално трептение, трептение, което е музикално. До 16 трептения, това са обикновени трептения, но след 16 трептения в секунда имаш вече музикални тонове.

Представете си, че ви задам едно упражнение. Аз мога да свиря и да вземам цели ноти, без да вземам половинки. Ако вие слушате музиката, същинският неин цвят, всичките тонове бъдат цели, значи ще бъдат от 4 четвъртини. Това е една мярка. Може една нота, може да я пеете като една четвъртина. Вашите тонове, които са ви обични, вие ги продължавате, а пък онези тонове, от които искате да се отървете, ги съкратявате. Който тон е по-обичен, искате да седи при вас по-дълго време, а пък щом искате някого да изпратите по-скоро, пейте марш, по-скоро да мине. Защо? Понеже местността не е приятна, нещата не са хубави, красиви, няма нищо за виждане, и тогава ние се стремим да изминем тази област по-бързо. А пък онзи разумният човек ще спре при някой дисонанс, за да види причините на дисонанса и ще побутне някъде дисонанса.

Та ако вие отделяте музиканта от живота като една професия, то е едно нещо. Но ако я туряте като средство за постижение на вашите мисли, чувства и постъпки, тогаз е вече музика. Всеки трябва да бъде музикант. От това гледище трябва да се интересувате от музиката. Мене тази музика ме интересува. И другата е хубава. Тя е специална техническа работа. Там има упражнения на ръката. Ти трябва да свириш на

хората това, което те обичат. Ти трябва да свириш това, което човек обича, както един готвач трябва да знае какво меню обича клиентът. Пържоли ли обича, или някой сладкиш.

За някоя песен ти кажеш, че е класическа песен. Какво подразбирате под думата класическа песен? Трябва да викаме тези класици, за да обяснят какво са разбирали те, като са писали своите произведения. Например Бетовен, Бах и другите какво са разбирали, като са свирили своите класически произведения. Ако ние се спрем сега в сегашната музика, ние не я разбираме. Сега свирят много, но всъщност какво се крие в музиката, не знаят. Ти може да свириш от Бетовен първа симфония, втора, трета и т.н. Коя е симфонията, която представя Бетовен в терца? Той е започнал в известна терца. Имате 9 симфонии от него. Терцата е три пъти повторена от него. Същата терца той я повтаря по три различни начина, във всяка симфония той разрешава един кардинален въпрос. И онзи истинският музикант, който разбира музиката, като свири първата симфония на Бетовен, той трябва да намери, трябва да познае коя е наистина първата симфония и отде е започнал Бетовен. Дали симфониите са така наредени, както са номерирани сега, или трябва да се измени този ред. Като ги свириш, ще видиш дали са поставени намясто, или не. Но да не се спираме върху тези технически работи.

Какво нещо е музиката? Музиката е единственият метод, чрез който се постигат нещата. След като си мислил хубаво, след като си чувствал хубаво, след като си постъпвал хубаво, всички тези неща, върху които си мислил, чувствал и постъпвал, са постижими само ако може да ги туриш в тази музикалност, в пътя на музикалността. Това хората го наричат „Вечното добро". Не може човек да бъде добър без музика. То е изключено. *(Учителят изговаря грубо следните думи.)* „Моля, какво искате!" По този начин на разговаряне

няма никаква музикалност, това е едно животинско състояние. И лъвът ви казва: „А-а!“

Някой път хората чудят се защо са тия страдания и нещастия. Казвате: „Това не е право, онова не е право.“ Не им идва наум, че те са нарушили едно, а именно – не са спазили музикалността, музикалния път. Без музика ти не може да постигнеш това, което искаш.

Казвам сега, имате средствата вътре в себе си. Една кола не върви – понамажете я малко. Та в света трябва да търсите разрешение. Когато се говори на хората, че трябва да бъдат търпеливи, ти не може да бъдеш търпелив, ако не си музикален. Дайте ми сега една терца. Тогава ще направим преход. Думата „анзохер“ ще преведем „мисли право“. Ние не искаме сега да разрешим всички мъчнотии, ние ще разрешим само една мъчнотия. В дадения случай имаме сега една мъчнотия да я прескочим. Някой път ще кажеш: „Има и други мъчнотии.“ Не. Мене ме занимава сега само тази мъчнотия и като я прескоча, тогава – и другите мъчнотии – същият процес е. Ти напиши сега малкото парче и като напишеш него, ще напишеш и другото. Ти не се безпокой за големите работи. И като разрешиш мъчнотиите, поспри се и после пак се опитай да прескочиш другите мъчнотии. Секундата не разрешава нещата. При секундата ти вечно се движиш. В терцата ти вече имаш един триъгълник. Имате тогава в кабалата „хокма“, „бина“. Това е вечното начало, непостижимото и после разумността. Значи от това вечното начало, от непостижимото излиза нещо, което ние, разумните хора, трябва да възприемем. Това е мъдростта. Законите, които са турени, тия закони ние трябва да възприемем по един разумен начин. Щом ги възприемем, нещата са постижими. От разумното към условията, и после към постъпките.

Някой път вие се намирате в затруднение и страдание. Страдате, защото не давате ход на вашата музикалност. Природата казва: „Изпей нещо, кажи нещо.“

А пък ти не искаш да пееш. Ти като почнеш да пееш, природата ти казва: „Така го кажи." Ще кажеш така: „Мисли право, люби усърдно, постъпвай добре." Това е терца. Ако твоята мисъл няма любов, няма да имаш постижения. Любовта е онази сила, която ще ти предаде импулс и най-после ще дойде добрата постъпка, завършекът, разумното. Като те погледне противникът – не че той е противник, но той ти казва: „Внимавай, защото иначе ще направиш една пакост." И той ти казва: „Вземи правилно нещата."

Имаш един учител, строг учител по музика. Когато пеят учениците му, той си махаше ръцете около ушите и после казваше: „Пейте право." Та с големи страдания, които претърпяват хората, природата иска да ги тури в това музикално състояние. Щом ти съзнаваш, че вървиш в крив път, не вземаш верно тоновете, не вземаш правилно трептенията. Ако беше взел правилно трептенията, тогава те те познават, и ти ги познаваш. Тогава тебе ти е приятно да пееш и по този начин тая меланхолия, която имате, ще изчезне. Вие имате някои чувства, че ще ви се случи зло. Ако така не пеете, ще ви се случи. Но ако пеете, няма да ви се случи. Трябва да знаете, че всеки човек е поставен между две злини. Едното зло е положително, а другото е безразлично. Ако знаеш музикално да пееш, ти ще се повдигнеш. Ако не знаеш, ще стане това, което не желаеш.

Та казвам, вие по някой път си задавате въпроса и казвате – трябва да живеем. Животът си има свой израз и музиката има свой израз. Във всеки момент ти трябва да бъдеш благодарен, но не само за приятните неща, които ще ти се случват. Не. Някой минал преди тебе, и ти се радвай на постиженията, които другите хора са имали. Като влезеш в един свят на крайни противоречия, ти трябва да се спреш и да поправиш нещата. Това е страдание. Ще ги поправиш. Някой глупав е минал преди тебе и е объркал работите. Някой е учил по музика и е направил свои корекции неправилно. Вто-

ият не е направил погрешките, но онези ученици, които са учили, са направили неправилни корекции и доста време ще ти вземе да ги коригираш. Ще ти отнеме много време да знаеш какъв тон да земеш, каква модулация. Когато някой свири Бетовен, да го изрази чрез особени движения и пози на тялото. После някъде да натиска лъка, някъде тихо, мекичко, а някъде – по-силно, засилен израз. Вие искате природата, когато тя кара своя лък, все меко да кара.

Ще ви представя сега как свири един ученик, който е свирил само една година, но не е от даровитите, но иска сам да си проправи път в музиката. Вие ще кажете: „Как се смее Учителят." Не се смея. *(Учителят свири на цигулката като начинаващ.)* Така като свирите някъде, кой ще ви даде пет пари? Сега иде другият, който е завършил консерватория. *(Учителят свири хубаво.)* Този е благонадежден. За да бъдеш музикален, непременно терцата трябва да бъде в ума ти. Трябва да следиш ръката си. После трябва да пееш. Същевременно трябва да слушаш какви са тоновете, да мислиш върху всичко това, да коригираш музиката.

Ако вървите по терцата, ще имате постижения. Добрият глас трябва да върви по терцата. Едновременно трябва да следиш гласа си. После трябва да има в тебе някое музикално движение, а не да седиш само така. После трябва да имаш музикална дреха, защото в музиката, ако вие не мислите, никога музикант не можете да бъдете. Чувствата идват отпосле. Чувстванията трябва да седят на втора ръка. Мисъл трябва да има. Животът започва с чувстванията, но зад чувствата е седяла първо мисълта. Бог като е създал света, той го е създал най-първо със своята мисъл. И за да го разберем, ние трябва да мислим. След това иде любовта. Любовта е вече израз на нещата. След това иде постъпката. Всеки един човек е една постъпка, един завършен резултат.

Всеки един от вас трябва да има един инструмент, поне един тъпан трябва да има или едно дайре. Всеки един трябва да има някой инструмент. Не да станете виртуоз. Ако станете виртуоз, добре дошло. Но все таки трябва да станете виртуоз поне за себе си. Всеки един от вас трябва да стане виртуоз за себе си. За другите да станеш виртуоз, това е друг въпрос. Но за себе си трябва да станете непременно. Непременно трябва да станеш музикален, защото от това зависи твоят успех в живота. За себе си ще пееш, ще свириш, за да ти е приятно. И след това ще започнеш да мислиш.

Как ще изпеете думата „анзохер"? В терцата този тон, който е среден, той е нисък, не се слуша, а вие имате началото и края. „До" и „ми". „Ре" е среден тон. Той не се слуша. „До" е червеният цвят – животът. Значи в нас е взела участие жената. А пък завършваме с разумното. Индивидуализирали сме се. „Ре", а след това иде „ми", разумността. Извадил съм известна поука. После, да кажем, вземате друга една терца. Може да се вземе терца, като се почне от „ре" или от „ми". Но ако вземете терцата, като почнете от „до", ще имате едно постижение. Ако вземете от „ре", ще бъде друго постижение. А от „ми" ако почвате, ще имате терцата „ми – сол".

Ще се спрете при всяка една мъчнотия, за да я поправите музикално. В природата има музика. Вие нарушавате музикалните правила. При всяко едно непостижение – каквото и да е, или ако имаш органическа мъчнотия, например боледуваш – то в това има нещо немузикално. Имаш някоя неприятна мисъл, нарушил си музикалните правила в природата. Или имате неразположение на духа, имаш немузикално състояние. Немузикалните състояния ще ги поправиш. Допуснете следното. Срещаш някое лице, и то внесе неразположение в тебе. Смути духа ти. Употреби терцата. Замени този тон с друг. Този тон причинява известен дисонанс. За-

мени го с друг тон. В дадения случай само този тон ли е? Има 7 тона. При седемте тона вие можете да започнете с който и да е от тях. Ти казваш: „Аз без този тон не мога.“ С един тон не се разрешава въпросът. Има 7 тона. Ако с целите тонове не можеш да почнеш, започни с полутоновете. Ако една терца е основана на „до диез“, тогава с какво ще свършим? С „ми диез“.

В природата музиката е нещо необходимо. Аз не мога да бъда музикант. Това не е заради мене. Обаче в природата музиката е един от необходимите методи за постижение на каквото и да е. Музикално трябва да мислиш. Любовта изобщо е музикална. Всичките хора в любовта са музикални. Не може да обичаш иначе. Ще започнеш с любовта. Тя е център. Всичките хора не може да мислят правилно, но в любовта всичките хора чувстват правилно. В нас всяка мисъл или постъпка трябва да се коригира от основния тон. Любовта е основен тон, отдето трябва да започнеш. Ако ти този тон не знаеш, то всякога ще се намериш в мъгла. Някой казва: „Аз обичам еди-кой си, любя го.“ Щом кажеш „Аз го обичам“, ти вече имаш основен тон, от който можеш да различаваш всички важни въпроси в целия си живот. Ти като кажеш „обичам“, но трябва да разбираш един временен процес, че обичаш някого. Тук влиза не само той, но в любовта ти имаш всичките постижения в живота. Ти щом имаш този основен тон, ти може да разработваш нещата. Тогава и твоята мисъл и воля могат да работят. Трябва да предлагаш любовта.

В твоето съзнание музиката трябва да съществува като една сила, без която нищо не можеш да направиш. Ти ще се съветваш с нея как трябва да постъпваш. Тогава има известни въпроси в света, които ще ги разрешиш със своя ум. Има известни въпроси, които ще ги разрешиш чрез закона на любовта. А има известни въпроси, които ще ги разрешиш по закона на истината. Това са трите свята. Любовта, мъдростта и истината – това са основните прин-

ципи, които трябва да работиш, но трябва да започнеш от любовта като основен тон. Тогава ще видиш, че трябва да мислиш правилно и да постъпваш правилно.

И думите, които употребяваш, – никога не употребявай една дума, която няма никакъв смисъл. Без мисъл думите имат обратно действие. Щом изкажеш една дума без съдържание, тя ще се върне пак към тебе. Искаш да пееш една песен, погледни думите имат ли смисъл и как са наредени. Има известни песни, които в даден случай не трябва да ги пеем. Например ти имаш повече индивидуалност развита, отколкото трябва, и затова не трябва да пееш песен, в която преобладава „ре". Ти ще пееш такива песни, в които има онези тонове, които ти липсват. Тебе ти трябва например мекота. „Сол" е тон, свързан със самоувереност. Щом пееш песен, в която е турен тонът „сол", тогава ще дойде в тебе самоувереност. И тогава ще се радваш, че си се освободил от този вечен страх. Някой път имаш страх, но не музикален, без да знаеш защо. А пък някой път трепериш, но музикално трепериш.

Онова, което знаете, дръжте го за себе си. То е едно богатство. Сегашното си богатство не го носете на гърба си, понеже ще се уморите. Някой път, като изпълните нещо, вие се обезсърчавате. Казвате: „Какво са писали музикантите?" Някой път пеете някоя музикална песен от Бетовен. Де седи дейността на тази песен? Вие трябва да знаете кога е писал Бетовен тази песен – вечерно време ли е писал, сутрин ли, или на обед. И как са били съчетани планетите, какви са били аспектите. Всяка една песен се ражда при известни условия. Някои песни са по-щастливи, някои не. Има хороскоп на щастието.

Великото седи в онова съчетание на мислите с неговото сърце и човешката воля, с онези мисли на природата. Когато Бетовен е писал, не е бил само той ангажиран, само неговият ум, но е имало други музикан-

ти в невидимия свят, и те са взели участие. Зад всяко едно музикално парче седят те. Вие ги извиквате. Щом пеете, вие извиквате друг един свят. Ако пеете добре, те ви подкрепят. А пък иначе те се махат. Като строгия чупите ръцете около ушите. Като не може да пеете добре, ще повикате друг, който може да пее добре, и ако и той не може да пее добре...

Ще ви кажа сега, пея най-хубавото пеене. Когато човек не знае да пее, най-хубавото пеене е плачът. Той като започне да плаче, падат сълзите – и те са ноти. Ако имате книга, сълзите ще образуват цяло едно музикално произведение. Парчето после може да го вземете да го изпеете. Ще дойдете в друго състояние. Плачът е тониране. Трябва да си поплачеш малко, за да се научиш да пееш или как да мислиш, или как да постъпваш. Но след като се тониращ хубаво с плача, не нагласявай цигулката. Ако се тониращ с плача, спрете там. Не плачи повече и се зарадвай. Аз като наблюдавам някого, след като е плакал, плакал и като е намерил разрешение, бърше си очите. Усмихва се и казва: „Намерих, погрешката ми там беше, там беше."

Певецът или виртуозът не гледат нотите. Той може да гледа цялата публика, гледа или свири. Запомнил е нотите. Та сега вие, като слушате, ще дойдете пак до старото: „Как да се живее добре?" Като бъдеш музикален. Питаш: „Как да постигнем нещата?" Изпееш веднъж, не върви. Изпееш втори път, не върви. Деветдесет и девет пъти като изпееш, ще тръгне напред. Ще пееш много пъти, докато останеш доволен. Да е доволна и природата, за да изразиш това, което тя е създала. Това не е нашият живот, който изразяваме, но изразяваме Божествения живот, да дадем израз на Божествения живот. А пък ти искаш да проявиш своя живот. Остави го. Той после ще действа. То е на второ място. Първо ти ще проявиш Божествения живот. Имаш едно парче, ще го свириш. Едно парче от Бетовен ти ще го свириш и Бетовен ще дойде, ще ти каже:

„Много ми е приятно, че изсвири много добре моето парче.“ Ако изсвириш нещо твое, то не е твое. Ти си слушал отнякъде нещо, комбинирал си го и пееш. Имай желание да изразиш това, което е вложено в тебе. Ти казваш: „Той постигна нещо.“ Какво ще постигнеш. Преди тебе хиляди хора са градили здания. Ти трябва да съградиш нещо по-хубаво. И другият като дойде, да съгради още по-хубаво. След това ти ще съградиш още по-хубаво. Едно надпреварване да има в постиженията. Да се постигнат вечните замисли на живота, това е най-великото, да се научим да живеем.

Казвам, трябва да имате една нова идея. Не да ви смущава мисълта, че трябва да бъдеш свят, и т.н. Това са крайни постижения. Ти не знаеш какво нещо е да бъдеш свят. Светостта не е нещо, което можеш да постигнеш. Тя е от непостижимите неща. Непостижимо е. Ти непреривно ще вървиш по този път. Следователно непреривно трябва да имаш постижения, в този път трябва да вървиш. Мисъл непреривна трябва да имаш. Тя трябва да се влива в тебе. И във всеки момент ще бъде нова и нова. Живота не можеш да го постигнеш – и той е от непостижимите неща. Но в даден случай е непостижим. Това, което си разбрал, то е постижение сега. Това, което си разбрал, то е предвкусване на онзи великия живот, който носи скритите блага и радости, които търсиш. Трябва да бъдете всички музикални. И после – да не си набръчквате веждите, да не си кривите устата. Един певец като пее, той трябва да вземе музикална поза. Един певец как трябва да започне – музикално или излезе като ученик? Когато знаеш, като ученика пак музикално трябва да си кажеш урока. Най-малките неща в живота имат отлично съдържание в себе си и ако ние живеем живота по този начин, то животът ще бъде едно приятно постижение.

Вие седите сега и казвате: „Какво постижение може да имаме в света?“ Ако простият, който не е свършил никакво образование, постигне живота и ако

този учения, който свършил четири факултета, изгуби живота, тогава кой е постигнал? Простият. Вие повидимому мислите, че е прост. Той не е прост. Външността не показва още.

Красотата е една терца. Човек, за да бъде красив, непременно трябва да има три неща: чело, нос и уста. Те са красиви неща. Това е терца. Щом челото, устата и носът са добре поставени, ние знаем как трябва да съпоставим очите и ушите и какво трябва да бъде отношението на ръцете и краката спрямо челото, устата и носа. Три са основните неща: чело, нос и уста. После идват спомагателните неща: очите, ушите, ръцете и краката. Ще помилваш челото, после носа, после устата. Медената уста ще ти пробие навсякъде път. А пък челото ще ти даде свещен трепет. Ще си туриш ръката на челото и ще почувстваш свещен трепет. После ще си туриш ръката на носа и ще благодариш на Бога. Зад тялото седи Божествената мисъл, зад носа – любовта, а зад човешките уста – истината. Туриш си ръката на челото и кажеш: „Как да постигна нещата?" Ако слушаш устата, всичко можеш да постигнеш. И ако ти мислиш, както ти искаш, ти няма да постигнеш нищо. Може да постигне само един човек, който е музикален. Някой ще каже: „Аз не съм музикален." Не. Всички вие, на които ви говоря, сте музикални, само че един е развит в едно отношение, друг е развит в друго отношение, но всинца сте музикални в степени.

Та най-първо бих желал вие да говорите музикално. Как се говори музикално? В операта се говори музикално. Там бащата, майката, синът, дъщерята говорят музикално. Разговарят се музикално един с друг, с пеене, но гледам, че има много още да се учи. Това, което е постигнато, е доста хубав опит. Опит е това. Ти на операта ще играеш музикално, ще играеш, музикално трябва да говориш. Казвате, че вятърът шум вдига, но онзи музикант го превръща в музика, слуша музика. Ти

слушаш шум, шумолене на реката, но музикантът слуша музика в това. Той слуша музиката на реката. Някой път може да направим един малък опит. Има някои камъчета в някоя река, която произвеждат известен дисонанс. Като преместиш камъчетата в реката, ще се образуват други звукове – музикални. Щом туриш камъка, теченията на водите се изменят.

Има поговорка: „Каквото повикало, такова се отзовало." Ако знаеш как да попиташ природата, така и тя ще ти отговори. Когато ви дойде обезсърчението, трябва да знаете, че нямате музикален метод. Не може да разрешите известна мисъл – значи нямате музикален метод. Това ще продължава, докато дойде това музикално прозрение, и тогава ще чувствате приятно чувство. Всякога след това идват постиженията. Това са първите окултни правила, които трябва да знаете.

Какво правило мога да ви дам на вас? Терцата. Челото, носът и устата. Някой казва: „По кой начин да се кръстим?" Кръстенето не е терца. То е много труден метод.

С една мисъл да заключа. Без музика нищо не се постига, а с музика всичко се постига.

„Отче наш"

Дванадесета лекция
на Младежкия окултен клас
9 декември 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ЕДНА ТЕРЦА
(Първата терца на живота)

„Отче наш“

Пишете върху следната тема: „Най-лесното изкуство в света“. Сега да ви задам един въпрос. Защо някои постигат нещо, други не постигат, едни са щастливи, други са нещастни, едни са умни, други са глупави? Това са думите, които ви интересуват, нали? Защо богатият е богат? Защото има пари. Защо силният е силен? Защото има сила. Защо ученият е учен? Защото има знания. Защо добрият е добродетелен? Все има нещо.

Сега няма да ви говоря една философия. Искам да ви опитам колко знаете да пеете. Нали сте музикални всичките. *(Учителят си взема цигулката.)* Я ми кажете какво нещо е терца. Защо се нарича терца? Има си правила в музиката. Когато два тона запълнят мястото на три тона, това е терца. Но терцата седи в това, когато двата тона запълнят мястото на три тона, а тонът, който е в средата, той мълчи. Двата се обаждат, а третият мълчи. Тогава е терца. Когато пък двата тона се обаждат, а другите два мълчат, това е кварта. Това е най-важното определение сега.

Следователно, когато мястото на тия четири тона се запълня, там е постижението. Този тон, който мълчи, той определя движението. В тази посока е и движението на песента. Например имате една терца

от тона „до“ до „ми“. „Ре“ мълчи. Тонът „до“ в дадения случай е и посока на движението. В тази посока е и движението на песента. „Ми“ показва в какво направление трябва да се движи – то е жълтият цвят. „Ре“ е портокаленият цвят, в който се изразява индивидуалността. Под индивидуализиране се разбира как трябва да се изрази този тон. Или този тон, който мълчи, това е вътрешното съдържание на музиката, на песента. „До“ е началото, а „ми“ е краят в тази терца.

Сега, ако е въпрос само до терцата, то е лесно. Но терца навсякъде има. Започваш една работа и свършваш една работа. Това е една терца. Защо има голяма терца и малка терца? Как наричат в музиката голямата терца? „До – ми“ е голяма терца. А „ре – фа“? *(Малка терца.)* Малка.

Музиката е силна само ако вие можете да съчетаете известни тонове и да съчетаете известни думи, които да съответстват на тоновете. Ти искаш да станеш музикант, да свириш, но всяко едно упражнение трябва да съдържа ония тонове, които дават подтик на пеенето. Защото има тонове, които се губят. Онзи тон, който е останал в съзнанието ти след като си спрял да пееш, и той е останал още. И като станеш сутрин, той още си прави своето движение. Тонът никога не престава! В музиката трябва да схванете следующето.

Представете си двама професори по музика си правят своите опити. Единият си пее и се движи по направление към един планински връх, а другият само го слуша, без да върви по движение на песента. Първият си пее и се качва нагоре, продължава да си пее, но вторият не го слуша вече. Ти питаш престанал ли е първият да пее. Не е престанал той да пее, но ти не следиш движението му.

После в музиката се тургат някъде и паузи. Какво показва паузата? Мълчание? Не. Мълчанието означава

препятствие. Да мълчиш, значи има едно препятствие, което трябва да преодолееш. Щом в музиката се турга пауза, значи ти имаш препятствие, което трябва да преодолееш. И ако вторият пази същата дистанция към първия, който пее и върви по планината, онзи никога и няма да престане да пее. Но щом ти нарушиш дистанцията, ти ще престанеш да чуваш онзи, който пее.

Ако известна идея в ума ти е непостижима, тя е непостижима по единствената причина, че ти седиш на едно място. Следователно не се движиш по посоката на идеята. И тогава казваш: „Тази идея не ме интересува. Тя е глупава." Глупава е, защото ти седиш на едно място, а идеята се движи.

Следователно аз бих ви дал едно правило. То гласи така: всичко в живота е постижимо. Кога? Всеки, който знае времето, което всичко носи. И тогава бих ви казал: вижте онзи грънчар, който изпича пръстта и от нея създава своето щастие. Но той знае в кое време да го направи. Ти седиш и чакаш твоето щастие да дойде отнякъде. Земеделецът го изважда от земята, грънчарят, като пече пръстта, носи щастието, а орачът, като оре земята, тогава щастието му идва. Певеца кога му идва щастието? Когато пее. Цигуларя кога му иде щастието? Когато свири. Ученика кога му иде щастието? Когато учи.

Сега това са музикални максими, които трябва да знаете. Сега вие казвате – то трябва условия. Тъй казвате за неразбраните работи. Трябва условие, трябва общество, трябва един уреден свят. Всичко това са неопределени работи. Кои са тия условия? Грънчар си, избери пръстта, калта. Нива имаш, изори я. Книга имаш, чети я. Въздух имаш, дишай. Хляб имаш, изяж го. Вода имаш, изпий я. Че това са максими. Как ще се оправи светът? Жаден си, напий се с вода. Как ще се оправи светът? Гладен си, наяж се,

хляб имаш. Имаш работа, свърши я. Имаш книга, чети я. Казваш: „Мен не ми се чете сега.“ Всичките блага, които са скрити там, ти ще ги изгубиш и твоето щастие няма да дойде по онези пътища там, по които то не съществува.

Малко идея трябва да има човек. Идеята е нещо много материално. Ако вземете гръцката дума „-идео“, то е нещо оформено, което съществува във вечността. Идеите не се раждат сега. Те съществуват от незапомнени времена. Следователно, ако ти вървиш по пътя на една идея и слушаш това, което тя ти говори и я следваш, ти ще я постигнеш, ако вървиш подире ѝ. Но ако ти седиш и я чакаш тя сама да дойде при тебе, тя ще дойде, но и ще си замине. Те вървят идеите, не се спират при нас.

Сега ще изпеем „Всичко в живота е постижимо“. Колко думи има и колко слога? *(Единадесет.)* Сега не само да се създаде един глас, който може да създаде известно препятствие. Ако вземем „Всичко в живота е постижимо“, значи има едно препятствие, което трябва да преодолеем. Тогава според вас кой тон е на движението? Музиката има математически тон на движението. Ако си на едно място и тръгнеш – не от всяко място можеш да тръгнеш и да пееш, ако си назад или напред, – но в даден случай трябва да избереш това направление на движение за постижение. Сега аз ви зная – вие всички сте добри певци. Знаете кога? Много добри певци сте, но пеете всички на една минорна гама. Когато сте болни, пеете всички отлично „ох, ох, ох“. Това е песен. Обърнеш се на едната страна, на другата – това е драматическо изкуство вече. „Ох, ох“ – пение е това.

По някой път аз съм гледал болните хора – мен ми прави много приятно впечатление, казвам – много хубаво пее този болен, драматически пее. Чувам музика, давам си ухото и гледам вярно ли взема

тоновете. Ако хубаво пее, ще оздравее. Ако не взема вярно тоновете, казвам – този човек има още много да учи в училището. Като го слушам, веднага диагноза определям. Като каже „ох", аз гледам кой тон взема – минорен, мажорен или правилен, и казвам – този човек скоро ще умре или скоро ще оздравее. Аз не му казвам изкуството да свири, но има едно музикално изкуство, по което веднага се определя диагнозата. И действително онзи, който ще оздравее, в охкането му има една пълнота, една свежест. Той дълбоко взема „ох". А другият много късо взема „ох, ох". Казвам, първият по-скоро ще оздравее. Вие искате идеи, грандиозни идеи. Аз съм забелязал, в охкането виждам в болния какво е събудено. Някъде той охка и страхът е събуден у него. Онзи, който излиза на сцената, пее, но страхът е от публиката. Той казва: „Нека да ме освиркат, но ще се науча аз да пея."

Е, в какво седи сега животът? Самият живот е една песен. Най-хубавата песен, която аз зная, то е животът. Животът е една песен, една ария такава. Какво име можем да дадем на живота? В музиката кое е най-хубавото? Нали сте музиканти. Кои парчета могат да се нарекат най-хубави? Ариите ли, сонатите ли, симфониите ли? *(Симфониите.)* Сонатите са най-елементарните, ариите са малко продължение на сонатите, а симфониите, то е грандиозното, величественото. Досега източните народи са вървели в терците, по мелодичните терци, а пък западната музика върви по хармоничната терца, мелодичните и хармоничните.

Следователно има едно голямо различие в пеенето. В мелодичните терци има едно огъване. Мелодията се отличава с едно голямо огъване на линиите. Когато хармонията се отличава с голяма широта и простор, разширение и простор, и линиите на хармонията са по-правилни, а на мелодичните песни са по-огънати.

Сега кажете отде да започнем. Момъкът казва тъй: „Отде да започна, възлюблена моя?“ В единия случай от „сол“. „Сол“ дава простор. В живота има простор, но в „сол“ имаме светлосиния цвят, който показва условията. От „сол“ започваме, защото при „сол“ мъчнотиите са по-малки, при „ла“-то са по-големи мъчнотиите. При „фа“, ако означава един вътрешен музикален подтик или едно външно музикално изражение, има две разширения на въпроса. *(Учителят пее и свири с цигулката си „Всичко в живота е постижимо“. Същото всички пеят с Учителя.)* Всичко в живота е постижимо. Сега сме дошли до едно място, дето има едно препятствие. Как се разрешава това? Разрешението иде сега. Сега какви думи трябва да турим? *(Отговор на думата „как“.)* Отговорът на „Всичко в света е постижимо“. Когато очакваш времето, което всичко носи. Времето всичко носи. Ти трябва да очакваш времето, да избереш онзи момент, който ще ти донесе известно благо. Не мислете, че така се създават нещата То е илюзия. Времето всичко носи, и ти трябва да очакваш времето, в което всичко се носи. И следователно туй ще дойде. Сега времето, което всичко носи, е единият фактор, а другият фактор кой е? Туй, което времето носи, то ще го остави пред тебе. Де ще го туриш? Времето иде и туй, което носи, то ще го остави пред тебе, но като ти го даде, де ще го оставиш ти тогава? Значи място се иска. Просторът ще дойде сега, пространството. Времето всичко носи, а просторът ще определи къде да поставиш туй, което е донесено – мястото.

Следователно, ако времето дойде, а нямаш къде да го поставиш, ти ще се намериш в едно трудно положение, де да го държиш. Ти ще го държиш в ръцете си и ще се яви една трудност: когато дойдат благата, които времето носи, трябва да ги държиш в ръцете си. А човек трябва да ги тури някъде тия блага. Един

музикант се уморява от една идея. Че той няма къде да сложи тоновете си. Психологически трябва да знаеш мястото, къде да сложиш един тон. Иде времето, носи известен тон – трябва да намериш мястото, дето да го поставиш. Изпейте сега още веднъж песента „Всичко в живота е постижимо“ само за онзи, който е добър и разумен. Всичко е постижимо за онзи, който е разумен и добър.

Следователно разумният може да чака. Ако не можеш да чакаш, ако доброто не е в даден случай, ти не можеш да имаш постижения. Ти не можеш да имаш постижения без доброто и разумността. И да имаш, ще ги изгубиш. Следователно ще дойдат скърби и страдания. А за да не дойде скръб и страдание, трябва да бъдеш разумен и добър. Можеш да постигнеш щастието, но трябва да бъдеш разумен и добър. И без да си разумен и добър, пак можеш да постигнеш, но ще мязаш на една оквасена кокошка. Едно благо, което не ти трябва и ти го вземеш, с него ти ще мязаш на мокра кокошка. И сега вие сте такива мокри кокошки. Сега практически го турете. Поезия иска сега. Че музиката иска малко ритъм. Всичко в живота е постижимо. А, Олга, кажете какво? *(„Аз така лесно не ги съчинявам.“)* Няма нищо, ние не бързаме. Всичко в живота е постижимо за доброто и разумно време. *(„Може ли времето да бъде разумно?“)* Ама може, ще го направим. Времето може да бъде и добро, и разумно. Понеже доброто е в нашето съзнание, то сме ние. Доброто, вън от нашето съзнание, не може да съществува – тогава то сме ние. В известен случай времето може да бъде добро. Не казвате ли вие „добро време“? Но понеже да не вземе всичкото време, казваме – времето е добро, а ние сме разумни. Тогава ще кажем песента „Всичко в живота е постижимо, когато времето е добро, а ние сме разумни“.

Ето ви едно музикално изчисление. Можеш, да кажем, времето е добро. Времето е един фактор, и ти

си един фактор. Тогава аз казвам, на тебе половината. Всичко е постижимо, когато времето е добро, а ние сме разумни. Сега пак започнете да пеете. *(Изпяхме няколко пъти упражнението. Много хубаво завършва.)* Накрая имате финал. Виждате сега, като вървим по един естествен път, как се създава един вътрешен импулс и движение, понеже тоновете и съдържанието оставят нещо в нашето съзнание. Сега можем да пеем. Още веднъж, още веднъж. Сега ние вървим по пътя на хармонията. Сега да го изпеем по терците на мелодиите. По мелодичен начин, сега го пяхме по хармоничен начин, а сега по мелодичен начин. Да го изпеем по хармоничен начин, значи отмерено. *(Учителят го пее по два различни начина, но и двата са много хубави. Думите са отмерени, нищо излишно няма в тях.)*

А в мелодията отмерени работи няма. Сега вторият глас какъв ще бъде? Ще ви дам известни правила. Вземете общите упражнения – не мислете, че не се ползвате от тях. В природата има общи упражнения, общ смисъл. Твоята мисъл може да бъде обща с всичките. Всичките едновременно ще разрешават един въпрос, но всички седят на същия път. Според закона на хармонията едни вървят напред, а други – след тях, но всичките решават задачи. Когато една работа се разреши, тя е обща, еднаква за всички, после идват неразбраните работи. Когато се разреши една работа, всеки казва: „Аз да бях го направил." Друг казва: „Аз да бях я направил." Който и да го направи, то е все едно. Сега можете ли някой да го изпее втори глас? *(Нотите на песента са в края на лекцията.)* Вторият глас ще дойде непременно, той не може да не дойде.

Сега имате вече една идея. Аз ви давам един начин на постижение. Той е следующият. Казвате – външните условия. Това е знание. Това са външните условия на нещата. Най-първо човек трябва да има

идеята. Аз обяснявам така. Най-първо трябва да се роди детето, тогава ще дойдат и пелените, и коритото, и количката, и дрехите – всичко ще дойде, само детето да се роди. Но не се ли раждат идеите, детето, тогава другите работи и да дойдат, няма никакво значение. Това са условията. Казвате: „Условия нямаме." Ти като имаш една идея, условията ще дойдат. И както детето когато се роди, условията ще дойдат, има ги вече. Около него има вече кой да работи. Така и у тебе като се роди една идея, ще дойдат всички условия. Не си създавай илюзията, че ти всичко ще създадеш в света Около тебе ще има и майка, и баща, и братята ти, и сестрите, и слуги ще има. Всичко ще дойде, всички ще дойдат да ти помагат, а ти ще пееш, ти си последният. Какво се изисква от тебе? Ти само пей. Вие не схващате закона. То е песента на детето. И то си пее „Всичко в живота е постижимо". Навсякъде в природата има едно съгласие между идеите, които съществуват. Щом имате една идея, и в нея има един дисонанс, да кажем, едно малко препятствие, и скръбта ще дойде. Скръбта е едно малко препятствие, което трябва да преодолеете. Всяка една задача си има известна мъчнотия. Ти си затворил една каса, тя си има един ключ, но той така се заплесна, че той не може да влезе. Значи има една малка мъчнотия, която може да разрешите и касата да се отвори.

Та щом ти се раждаш в живота, това е една задача, която ти трябва да разрешиш. Срещнеш една мъчнотия, втора, трета – туй ни най-малко не трябва да те обезсърчава. Сега някои от вас казват тъй: „Това са само обещания, обещания, а трябва нещо реално." Кое е по-реално – пари ли да имаш, или да имаш здрав стомах, вода ли да имаш, или хубави обуща, къща ли да имаш, или здраво тяло? Турете винаги същественото напред. Преди всичко здравият стомах е за

предпочитане. Хляб и здрав стомах са двете неща за предпочитане, а другите неща сами по себе си ще дойдат. Водата е за предпочитане, отколкото външните неща – другите условия.

Дръжте се за реалното. Другите неща сами по себе си ще дойдат. Друга една съществена идея то е музикалното, което можеш да имаш. Онова, което не е музикално, то не е съществено. Казваш: „Трябват ми пари." То е една обстановка на нещата. Най-първо трябва да имате една пиеса. Сцена може да имате, но пиеса нямате. Сега иде възражението: „Пиеса има, а няма сцена." Пиесата създава сцената, а не сцената пиесата. Сцената не може да създаде пиесата. Животът е, който създава всичките работи. Щом вие имате живота, щом вие живеете, щом можете да пеете, всичко е постижимо. Щом не можеш да пееш, нищо не е постижимо. Тогава, щом ти можеш да живееш и щом можеш да говориш, всичко е постижимо. Щом можеш да мислиш, всичко е постижимо. Щом можеш да почувстваш, всичко е постижимо. Щом можеш да страдаш, да се радваш, всичко е постижимо. Тъй е. Страданието показва пътя на постижението. Мъчнотиите са път на постижение. Само че в мъчението постижението е по-далеч от клона на дървото, а при страданието това е близкият път. По този път трябва да вървиш. Като страдаш, постижението е близко, а когато се радваш, ти си в постижението. Ти се радваш, отиваш някъде, близко си до дома и изведнъж ще се зарадваш – радостта иде. Щом видиш постижимата реалност, тогава ще се зарадва душата ти. Та реалността не е постигнатото, но ти го виждаш, казваш: „Свършен факт."

Изпейте сега песента още веднъж. Сега ние се спираме на финала. Дотам е песента. Да не е завършено всичко. Ние сме на върха и виждаме радостта, че иде. Там ще направим един малък нак-

музикант се уморява от една идея. Че той няма къде да сложи тоновете си. Психологически трябва да знаеш мястото, къде да сложиш един тон. Иде времето, носи известен тон – трябва да намериш мястото, дето да го поставиш. Изпейте сега още веднъж песента „Всичко в живота е постижимо“ само за онзи, който е добър и разумен. Всичко е постижимо за онзи, който е разумен и добър.

Следователно разумният може да чака. Ако не можеш да чакаш, ако доброто не е в даден случай, ти не можеш да имаш постижения. Ти не можеш да имаш постижения без доброто и разумността. И да имаш, ще ги изгубиш. Следователно ще дойдат скърби и страдания. А за да не дойде скръб и страдание, трябва да бъдеш разумен и добър. Можеш да постигнеш щастието, но трябва да бъдеш разумен и добър. И без да си разумен и добър, пак можеш да постигнеш, но ще мязаш на една оквасена кокошка. Едно благо, което не ти трябва и ти го вземеш, с него ти ще мязаш на мокра кокошка. И сега вие сте такива мокри кокошки. Сега практически го туреме. Поезия иска сега. Че музиката иска малко ритъм. Всичко в живота е постижимо. А, Олга, кажете какво? *(„Аз така лесно не ги съчинявам.“)* Няма нищо, ние не бързаме. Всичко в живота е постижимо за доброто и разумно време. *(„Може ли времето да бъде разумно?“)* Ама може, ще го направим. Времето може да бъде и добро, и разумно. Понеже доброто е в нашето съзнание, то сме ние. Доброто, вън от нашето съзнание, не може да съществува – тогава то сме ние. В известен случай времето може да бъде добро. Не казвате ли вие „добро време“? Но понеже да не вземе всичкото време, казваме – времето е добро, а ние сме разумни. Тогава ще кажем песента „Всичко в живота е постижимо, когато времето е добро, а ние сме разумни“.

Ето ви едно музикално изчисление. Можеш, да кажем, времето е добро. Времето е един фактор, и ти

си един фактор. Тогава аз казвам, на тебе половината. Всичко е постижимо, когато времето е добро, а ние сме разумни. Сега пак започнете да пеете. *(Изпяхме няколко пъти упражнението. Много хубаво завършва.)* Накрая имате финал. Виждате сега, като вървим по един естествен път, как се създава един вътрешен импулс и движение, понеже тоновете и съдържанието оставят нещо в нашето съзнание. Сега можем да пеем. Още веднъж, още веднъж. Сега ние вървим по пътя на хармонията. Сега да го изпеем по терците на мелодиите. По мелодичен начин, сега го пяхме по хармоничен начин, а сега по мелодичен начин. Да го изпеем по хармоничен начин, значи отмерено. *(Учителят го пее по два различни начина, но и двата са много хубави. Думите са отмерени, нищо излишно няма в тях.)*

А в мелодията отмерени работи няма. Сега вторият глас какъв ще бъде? Ще ви дам известни правила. Вземете общите упражнения – не мислете, че не се ползвате от тях. В природата има общи упражнения, общ смисъл. Твоята мисъл може да бъде обща с всичките. Всичките едновременно ще разрешават един въпрос, но всички седят на същия път. Според закона на хармонията едни вървят напред, а други – след тях, но всичките решават задачи. Когато една работа се разреши, тя е обща, еднаква за всички, после идват неразбраните работи. Когато се разреши една работа, всеки казва: „Аз да бях го направил." Друг казва: „Аз да бях я направил." Който и да го направи, то е все едно. Сега можете ли някой да го изпее втори глас? *(Нотите на песента са в края на лекцията.)* Вторият глас ще дойде непременно, той не може да не дойде.

Сега имате вече една идея. Аз ви давам един начин на постижение. Той е следующият. Казвате – външните условия. Това е знание. Това са външните условия на нещата. Най-първо човек трябва да има

идеята. Аз обяснявам така. Най-първо трябва да се роди детето, тогава ще дойдат и пелените, и коритото, и количката, и дрехите – всичко ще дойде, само детето да се роди. Но не се ли раждат идеите, детето, тогава другите работи и да дойдат, няма никакво значение. Това са условията. Казвате: „Условия нямаме." Ти като имаш една идея, условията ще дойдат. И както детето когато се роди, условията ще дойдат, има ги вече. Около него има вече кой да работи. Така и у тебе като се роди една идея, ще дойдат всички условия. Не си създавай илюзията, че ти всичко ще създадеш в света Около тебе ще има и майка, и баща, и братята ти, и сестрите, и слуги ще има. Всичко ще дойде, всички ще дойдат да ти помагат, а ти ще пееш, ти си последният. Какво се изисква от тебе? Ти само пей. Вие не схващате закона. То е песента на детето. И то си пее „Всичко в живота е постижимо". Навсякъде в природата има едно съгласие между идеите, които съществуват. Щом имате една идея, и в нея има един дисонанс, да кажем, едно малко препятствие, и скръбта ще дойде. Скръбта е едно малко препятствие, което трябва да преодолеете. Всяка една задача си има известна мъчнотия. Ти си затворил една каса, тя си има един ключ, но той така се заплесна, че той не може да влезе. Значи има една малка мъчнотия, която може да разрешите и касата да се отвори.

Та щом ти се раждаш в живота, това е една задача, която ти трябва да разрешиш. Срещнеш една мъчнотия, втора, трета – туй ни най-малко не трябва да те обезсърчава. Сега някои от вас казват тъй: „Това са само обещания, обещания, а трябва нещо реално." Кое е по-реално – пари ли да имаш, или да имаш здрав стомах, вода ли да имаш, или хубави обуща, къща ли да имаш, или здраво тяло? Турете винаги същественото напред. Преди всичко здравият стомах е за

предпочитане. Хляб и здрав стомах са двете неща за предпочитане, а другите неща сами по себе си ще дойдат. Водата е за предпочитане, отколкото външните неща – другите условия.

Дръжте се за реалното. Другите неща сами по себе си ще дойдат. Друга една съществена идея то е музикалното, което можеш да имаш. Онова, което не е музикално, то не е съществено. Казваш: „Трябват ми пари." То е една обстановка на нещата. Най-първо трябва да имате една пиеса. Сцена може да имате, но пиеса нямате. Сега иде възражението: „Пиеса има, а няма сцена." Пиесата създава сцената, а не сцената пиесата. Сцената не може да създаде пиесата. Животът е, който създава всичките работи. Щом вие имате живота, щом вие живеете, щом можете да пеете, всичко е постижимо. Щом не можеш да пееш, нищо не е постижимо. Тогава, щом ти можеш да живееш и щом можеш да говориш, всичко е постижимо. Щом можеш да мислиш, всичко е постижимо. Щом можеш да почувстваш, всичко е постижимо. Щом можеш да страдаш, да се радваш, всичко е постижимо. Тъй е. Страданието показва пътя на постижението. Мъчнотиите са път на постижение. Само че в мъчението постижението е по-далеч от клона на дървото, а при страданието това е близкият път. По този път трябва да вървиш. Като страдаш, постижението е близко, а когато се радваш, ти си в постижението. Ти се радваш, отиваш някъде, близко си до дома и изведнъж ще се зарадваш – радостта иде. Щом видиш постижимата реалност, тогава ще се зарадва душата ти. Та реалността не е постигнатото, но ти го виждаш, казваш: „Свършен факт."

Изпейте сега песента още веднъж. Сега ние се спираме на финала. Дотам е песента. Да не е завършено всичко. Ние сме на върха и виждаме радостта, че иде. Там ще направим един малък нак-

лон там, завършване, и ще слезем. Но на най-високото място, там, ще седим колкото искаме. А оттам надолу лесно се слиза. От високо на ниско много бързо се слиза.

Казва някой: „Да имам пари." Но парите са на високото място. Ти имаш знанието, това е високото място. Ти имаш силата, това е високото място. Да знаеш как да пееш оттам – туй, което имаш, ще го туриш в действие. Ти ще кажеш: „Аз вече завърших своята работа." Не. От този момент, когато ти постигнеш твоята сила, оттам започва твоето творчество – да се осмисли животът. Докато си вървял нагоре, ти си пъшкал, а когато слизаш, ти си свободен, можеш да пееш. Под думата „пеене" аз разбирам свобода. Само свободният човек може да пее. И онзи, който е в затвора, а си пее, той е свободен. А онзи вкъщи, той е свободен, а не пее. Богат е той, навел се, надул се – че той не е свободен, а онзи в затвора вика и си пее. Свободен е този човек. Този в затвора казва: „Може и десет пъти да ме затварят, аз пак ще си пея." Виждате, петела утре го чака някоя тенджера да го турят, но той казва: „И да ме турят, аз пак ще пея. Десет пъти може да ме турят, но аз пак ще пея." И след като го заколят, пак ще го намерят и казва: „Кукуригууу!" Но петелът казва: „Когато и вие започнете да пеете като мене, няма да влизате вече в тенджерата."

Вие искате разсъждения философски. Богатството – това е високото място. Но туй място няма да слезне, ти трябва да се качиш до него. Знанието, силата, славата без пеене не може да се достигне. Талантът – това са високи места, които без пеене не може да се постигнат. Гениалност и талант – това са все високи места. За всичко има постижения, но трябва да се работи. Упражнения трябва.

Вземете сега пак упражнението. *(Всички пеем, Учителят слуша.)* Е, хубаво. Сега още веднъж изпейте го. Станете сега.

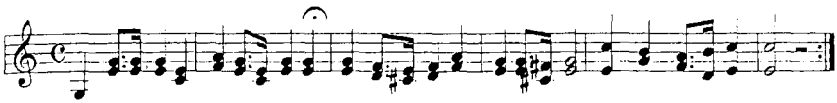

„Само светлият път на мъдростта води към истината! В истината е скрит животът."

Тринадесета лекция
на Младежкия окултен клас
16 декември 1932 г., петък, 6–7.5 часа
София – Изгрев

ПОЛОЖИТЕЛНОТО И ОТРИЦАТЕЛНОТО

„Добрата молитва“

Ще прочета само няколко стиха от 46-ата глава на Йеремия „Словото Господне, което биде към пророк Йеремия против народите“. Може да прочетете цялата глава. Сега вие може да предполагате как е дошло Словото Господне, по какъв начин се е предало. Може да мислите по един човешки начин, по човешки се прилага. Туй го вземам повод. За да станат нещата ясни, трябва едно вътрешно обяснение. Например всичките хора имат понятие за Бог, че Бог всякога трябва да носи мир, спокойствие. Виждаме тук това слово – носи нещо, което не е за щастието на хората.

Но подига се един въпрос. Всякога добро ли е това, което говорим? Някой човек говори меко, красиво – означава, че мекотата е носител на доброто. Или някой човек говори грубо, остро – е ли грубостта всякога носител на престъпление или зло? Изобщо слабият като характер всякога постъпва меко, когато е натясно. Силният всякога постъпва грубо. Двамата имат различни характерни черти. Геометрически богатият, силният мязат на перпендикуляр, а слабият мяза на крива линия. Всякога, когато се приближаваме при Господа, ще направим крива линия. Прегъва се.

Питам, каква е разликата между правата или кривата. Правата линия може ли да бъде крива? Две прави линии не може ли да бъдат криви? То е законът на обяснението. Представете си, че аз написвам така.

$$\frac{m}{m+nm}\frac{1}{n}=1$$

Какво ще разберете от тази формула? Трябва обяснение сега. Ако **m** в дадения случай представя масата, **m** в дадения случай означава цялата маса, означава положителното електричество, а **nm** означава отрицателното електричество. А пък **n** означава числото на атомите. Тогава едното какво означава? Какво ще бъде количеството на един атом водород? Вземете единицата, от която после правят изчисленията, и за светлината е един сложен процес.

Та казвам, в какво седи целият живот? Някой път вие мислите и казвате: „Защо животът така върви?" Тия мисли отрицателни, положителни чувства. В човека става един сложен процес. От една страна, става съединение между отрицателното и положителното електричество и между отрицателния и положителен магнетизъм на човека, между неговите положителни и отрицателни мисли, в неговия мисловен свят. В светлината на неговата мисъл стават всевъзможни процеси, които не са достъпни на съзнанието.

Да кажем, имаш едно неприятно чувство. Но преди туй чувство да е станало, този процес е минал физически. Имаш целия резултат, но как е станал? Един физик и той има резултати. Той има един резултат на един атом. Иска да изчисли. Но се знае, че единица водород подразбира цяло едно число. Взема се като единица за измерване, като единица за атомното тегло. С думата „валенция" какво означават сегашните химици? Сега те разложиха и намериха, че има йони в атома, че има положителни и отрицателни електрони, после има протони. Протонът е едно положително ядро. Значи един атом е разложен. Онова вещество, което е положително, което носи положително електричество.

Коя е сега положителната и отрицателната страна на процеса? Значи в две посоки върви. Сега на всяка една частица физиците изчисляват какви са свойствата на положителното електричество и какви са свойствата на отрицателното електричество. Отрицателното е повече пасивно, а положителното повече движение има. Когато един човек се натовари с отрицателно електричество, той е повече негативен. Негативен – значи в него движението е по-слабо. Когато се натовари с положително, активността е по-голяма. Тогава, ако вземете човешкия темперамент, кое ще вземете за негативно и кое за положително.

Четири темперамента имате. Имате, най-първо, флегматичен, негативен, преобладающе влияние има водата. Водата е пасивна само при едно положение. Но щом ѝ дадете известен наклон, колкото и да е малък наклонът, се образува едно движение. След туй се образува известно триене и там се образува електричество.

Казвам, тия физически закони на завършените резултати във физическия свят, във физическата материя, имате вече протони. Защо ги наричат така? Протонът е първият, който съставя ядката, около която се събират всичките други части. Та сега всякога във физическия свят, когато физикът разисква тия работи, той изчислява известна маса, трябва му известно вещество, количество му е потребно, за да се произведе известно количество електричество. Един ще изчисли известно количество вода при известно налягане, при известно падане от височина ще изчисли какво количество електричество ще се роди. Тогава ще трябва турбини, посока и така нататък. Това е външен отговор. Онези, които се занимават с още по-висша математика, която е създала един човешки организъм – и в него ще функционират известни сили – те си правят изчисления.

Като се движи човешката кръв, какво образува в човека? То е само една храна. Сега считат, че сърцето само по себе си кара кръвта, но то е лъжливо понятие. Сърцето само по себе си няма сила да кара артериалната кръв. Сърцето чрез космическото електричество, което функционира в кръвта, то е, което кара кръвта. Значи, когато този ритъм на космическото електричество, който носи живота, който започва да си изменя хода на неговото движение, тогава започват да стават някои несъобразности в човешкото сърце – образуват се някой път натрупвания от някои вещества. Например във вашия ум се срещат противоположни мисли и противоположни чувства. Веднага ще остане известна материя, която ще започне да оказва известно противодействие на космическото електричество, ще се измени пулсът на електричеството, ще започне пулсът да се усилва. Какъв е нормалният пулс? Взема се приблизително 72. Някой път това число се намалява, някой път се увеличава. Например у някой може да се увеличи пулсът на 120. Туй показва, че в сърцето има голямо съпротивление – в самата артериална система и във венозната система, и следствие на туй сърцето трябва да прави голямо усилие, за да превъзмогне.

Сега, който разбира законите, ще дойде до самата мисъл и до самите чувства като елементи. Тогава може да вземете чувствата. Ако вие имате известно отношение, имате положително електричество. Ако имате отношение към известна човешка мисъл като елемент и едно чувство, и то съставя елемент. Кое ще бъде положително – мисълта или чувството? Кое ще бъде протонът? Значи около една мисъл ще се привлекат известни чувствания. Да кажем, във вас се пробужда съзнанието, но вашето съзнание се събужда по причина на някое друго съзнание. Хората са сплетени, понеже съзнанията са свързани. Там има известни отношения. В тебе се събужда известна мисъл, но тази ми-

сън за пръв път идва в тебе, в твоето съзнание, но в друг тази мисъл се е събуждала по-рано.

Следователно, за да може да се съди за вашия характер, вие трябва да знаете причината, първата причина откъде е и после пътя и линията, по която се развива човешкият характер. Например това е много вярно. Всичките отрицателни сили у човека са се образували от кривите линии. Онези хора, които имат помек характер, кривите линии преобладават в лицето. Онези, които са положителни, правите линии преобладават. Значи в тях ако вземем положителното електричество, то е, което изразява неговата сила. Сега, ако зрението ви се усили, бихте видели какво движение става от едната страна. Ще забележите от ляво към дясно и отвътре навън става движение, над кожата и под кожата. Електричеството върви по жици. Но едното е положително, а долното е отрицателно. Същото движение става отвън. Отвън, от лицето. Туй, дето някой път виждате лицето изкривено, изразително в някой човек, то е прекръстосване от лявата и дясната страна на положително електричество и положителен магнетизъм преминава. Вътре прониква отрицателното в тъканта отдолу. Туй движение на лицето има влияние върху целия ход и между всичките клетки става такава една обмяна. Едно ваше разположение, което сте имали, за бъдеще ще остави известни отпечатъци върху организма. Такива движения стават несъзнателно.

Сега при възпитанието на човека, казвате, да бъде съзнанието ви будно. В какво отношение? Не може съзнанието ви да бъде будно в целия ви живот. Трябва да има известни процеси подсъзнателни. Ще се умори човек да наблюдава всичките процеси. Той не е в състояние да наблюдава всичките процеси, които стават в него. Например процесите, които стават в сърцето, не е позволено да ги знаем. Той не е господар в движенията на сърцето. Чувствата са, които го управ-

лявят. Човек не е господар на своите чувства. Друг е господар в него. Следствие на това ние правим много погрешки, понеже не сме господари. Каквото ти заповядват отстрани, това ще направиш. Един слуга ще направи това, което не иска. В еди-кое си време ще идеш, ще се върнеш, в еди-кое си време ще легнеш, в еди-кое си време ще станеш. Каже ти: „В 5 ще легнеш." В 5 ще легнеш. И казвате: „Аз съм господар на положението." Всъщност богатите хора господари ли са, понеже лягат, когато искат?

Ами тогава аз уподобявам тъй. Онези богатите ги уподобявам на коне, които не са кираджийски, а онези, които са сиромаси, на кираджийски коне. Онзи кираджийския кон може да го яздят, да го товарят, а пък богатия кон по някой път ще турят някой кабриолет или някое хубаво седло, но все таки ще се качи някой на него. Богатият човек и той не е свободен. Скимне му да има угощение. И мисли, че туй е скимване на неговия ум, ще зависи от него. Не. Тук някой по-голям господар му казва: „Ще направиш голямо угощение." И той ще приготви. Ще ядат, ще пият, веселят се, но не се весели богатият, веселят се други. Само че у богатия става по-голямо увеселение, у сиромаха – по-малко. Но все таки стават.

Допуснете сега, че двама души се скарат. Мислите, че те са господари? Че тя е обща война, която държавата заповядва. Набият се двамата. Бият се един час, вземат милиони души участие, и всичките тия имат наранявания, умирания. Във всяка една война милиони ще излязат навън. И след туй единият ще каже: „Аз му дадох да разбере." Сега кой кому е дал да разбере. Някой генерал е победил, но хиляди войници измрели. Генералът ще каже, че той е спечелил от войната. Всеки ден печелите и губите войните. Кой от вас не е печелил?

Та казвам. Какво е новото схващане? Ако вземете една съвременна физика, една химия и преведете

тия процеси, които стават, например електричеството – електричеството само по себе си не функционира. Например, ако едно същество дойде и види, че тия лампи са запалени – тия лампи ние не сме ги запалили, запалил ги е някой – ще разберете, че в запалването на тия лампи има съотношение. Съществуват други разумни сили. Ако съдим според степента на светлината и ако направим заключение, че колкото светлината е по-силна, толкоз тия същества са по-интелигентни, тогава този, който влезе тука и съди по нашите лампи – доста е силна светлината, тогава какво ще мисли за вас? Той ще мисли, че вие сте доста интелигентни. Но той трябва да знае каква е единицата на вашата интелигентност, защото в туй електричество са взели други разумни същества участие.

Следователно ние разполагаме с малко повече средства. Волтажът на електричеството е по-слаб. И наместо да имаме 200 свещи, имаме по 50. Ако електричеството е слабо, ще направим няколко предложения. Няма да извадим заключение, че ние сме от най-умните. Най-първо ще вземем предвид дали сме богати. Възможно е да сме богати. След туй ще дойде на второ място да съди за нашата интелигентност. Какво ще научи той? Може ли туй същество от електричеството да съди за какъв предмет говоря? Как тогава, на какво основание един човек като направи известна гримаса или известно движение, и вие от туй движение вадите заключение, че той в ума си има това и това.

Сега туй същество по светенето на лампите ще разбере върху какъв предмет говоря. Ще разбере, понеже нашата мисъл упражнява влияние върху електричеството. Вие не знаете това. Нашата мисъл упражнява известно влияние върху светлината. Вие ни наблюдавате. Ако се говори върху един предмет интензивно, светлината на нашите лампи се усилва. Ако имате, да кажем, един уред, с който да се измерва

силата на светлината, щом предметът не е така интересен, когато вашият интерес не е така голям, светлината на лампите се намалява и от туй увеличаване или намаляване на светлината туй същество, ако е много умно, по пречупването, по вълните на светлината ще знае за какъв предмет говоря. Както и вие заключавате от известна гримаса или от известно движение на даден човек, че такива чувства има в него. Или ако някои линии има в тялото, вие заключавате, че той такъв и такъв характер има, така и така ще се прояви.

От чисто геометрическо или физиогномическо гледище в органическия свят скъсяването на правите или на кривите линии или по разните отклонения на ъглите се съди за човека какъв характер има. Например в какво отношение пада една крива линия в даден случай. Ако вие на челото имате перпендикуляр, какво означава той? Ясно се вижда перпендикулярът. Или някои имате две такива успоредни линии? Когато се е създало неговото тяло, турили са му една отличителна черта. В друго чело ще намерите тази линия, но тя е по-дълбока, а в някои е по-плитка.

Сега това го вземам само да се изясни. Процесите са сложни. Ако вие наблюдавате един процес, най-първо трябва да наблюдавате лицето. Вие се спрете върху вашето лице. Спрете се само върху известни отличителни черти, върху площта, върху която стават всичките тия движения. Ако основното можете да разгадаете, второстепенните неща лесно ще ги разгадаете.

Да допуснем, когато носът е прав или пък имате, когато носът е завъртян отгоре. Или пък някой път носът е вдлъбнат и образува крива линия. Някой път образува изпъкнала линия. Този нос, който е вдлъбнат, е отрицателен. Там действат повече отрицателни сили на природата. Този, който е по-изпъкнал, действат положителните, а който е прав – има преплитане на деятелността между положителните и отрица-

телните сили, на деятелността на човешкото съзнание. Какви са намеренията на човек, който има изпъкнал нос, какви ще бъдат неговите намерения? Какви ще бъдат намеренията на онзи, на който носът е изпъкнал? Щом интересите се накърнят, той ще вземе пушка или някоя голяма сопа и ще дойде и ще те варди, и ще се разправя с тебе.

Онзи, на който носът е вдлъбнат, той ще тури някакъв капан, някое въже, ще те повика, ще те угости и след туй ще те върже. Методите, които ще употребят двата, са различни. Единият усеща, че е слаб, ще употреби ума. Значи тия типове отрицателните са похитри. Положителните имат повече воля и сила, но толкоз ум нямат. Те някой път отварят война и ги бият. Това са общи заключения, само за уяснения.

Сега вас ви се виждат тия неща несъществени, не разбирате какво отношение имат към живота. Цялото нещастие на хората се дължи на неразбирането на своето естество, неразбиране естеството на ония хора, с които имаш вземане и даване. Казваш – той е съвсем разложен, той нищо не може да направи. Той с дърво няма да те бие. Той кобур няма да извади, но той може да те извика на гости, да те напои и да те върже с въже. Той ще бъде като онзи евреин тук, в София. На един българин му хрумнало наум да си направи къща. Имал съсед един евреин, който му казва: „Аз ще ти дам пари назаем.“ Българинът мислил да си направи една къща от един етаж с две стаи. Евреинът му дава съвет да си направи къща на два етажа, че в първия етаж да живее той, а другия да го дава под наем. Евреинът прави сметка, че българинът като закъса, къщата да остане заради него. Той е отличен евреин, мисли доброто на българина, а евреинът мисли своето добро. Дава му пари евреинът, започва да прави къщата, не достига до втория етаж и най-после идва евреинът да живее в къщата и след десетина години евреинът става собственик, а българинът остава навън.

Почти между всичките хора, когато започват една обща работа двама съдружници, най-после виждаме – единият съдружник отстъпил, а другият останал. В природата там, дето има разногласие, всякога природата остава. Тези положителните типове в света, тях природата ги лекува по един начин, а негативните – по друг `начин. На негативните казва: „Ти отстъпи. Ти си по-слаб. Ти отстъпи." А пък на силния какво казва: „Ти поддържай положителното. Ти няма да отстъпиш." Вие ще кажете: „Защо е така?" Питам тогава, в архитектурата когато поставят някоя колона, която държи някое здание, какво е нейното положение? Положителна ли е тази колона, или отрицателна? Поставяте една дъга върху две колони. Тази дъга положителна ли е, или отрицателна? Стълбата е права, а този свод какъв е? Следователно стълбата се повдига, а колоната отгоре, те са негативни. В какво отношение са негативни, понеже кривината накъде е?

Да допуснем сега, че един човек се приближава към вас. По какво ще познаете, че се приближава или че се отдалечава? Сегашните астрономи как намират например, че някое тяло дали се приближава към Земята, или се отдалечава? Има известни начини. Когато ъгълът на светлината в спектроскопа се увеличава, туй тяло се приближава. Когато се стеснява ъгълът, туй тяло се отдалечава. Или когато този перпендикуляр на ъглите се увеличава, тогава тялото се приближава, а когато този перпендикуляр на ъгъла се намалява между двете страни на ъглите, тогава тялото се отдалечава.

Значи що е любовта в света? Правим заключение. Любовта между хората е закон на приближаване. Всеки човек, който се приближава към вас, ви обича. Всеки човек, който се отдалечава от вас, или ще бъде индиферентен, или ще ви мрази най-малкото. Вие ще кажете: „Вие може да се заблуждавате, че този човек се приближава." Той физически може да се приближава,

но вътрешно по същество, по мисъл, по чувство, той е далече от вас. Сега не е въпрос за физическо приближаване. Физическата близост не е по отношение на самия човек. Онзи човек, който ви обича, вие не може да съдите за неговата близост. Ни най-малко не означава близостта. Ти чувстваш, казваш: „Аз чувствам неговата близост." Как чувстваш? Значи образува се известно вътрешно течение, което вие чувствате. Течение се образува в сърцето ви. Как чувствате, че известно лице ви е близко? Чувствате даже, че туй същество, което имате, вие имате даже еднакви мисли. Когато туй същество не е в хармония с вас, вие пак чувствате.

Вие правили ли сте наблюдение, когато човек не мисли за вас, каква мисъл се заражда у вас? Вие видите някой човек и казва: „Хваща ми окото." Но трябва да имате една формула, трябва да имате една мярка, не само предположение. Вие казвате: „Той е добър човек." Сега аз може да кажа, че онази формула се разширява. Тук се разрешават процесите, които стават. Казано на прост език, тази формула означава процесите, които стават между положителното и отрицателното електричество. Има йони, протони. Промените, които стават, движенията, които стават наоколо. Казват, че всъщност спор има. Има нещо, което ги озадачава.

Според тази теория положителното и отрицателното електричество трябва да бъдат еднакви по количество, а се оказва някъде, че положителното електричество е повече, отколкото отрицателното. Следствие на увеличаване на положителното електричество, някъде като се увеличи много, в положителното електричество много се харчи. Капиталът, който е в парите, той е отрицателна сила. Значи тази сила трябва да се тури в движение. Ако те се турят в употребление, чрез тях може да се произведе един положителен процес. Покажете някому пари, не му прави впечатле-

ние, но може да направите опит. Извадете на един работник една английска лира, да видите какво впечатление ще му направи. Ти извадиш един лев, и му казваш: „Може ли да работиш на лозето ми за това?“ Той махне с ръка и казва: „Не, не.“ Но извадиш една английска лира и казваш: „За тази работиш ли?“ Той казва: „Да, да.“ Защото цял процес е станал. Твоята монета ще произведе цял процес, той не е в състояние да се противи. Пък ако му туриш две, още повече ще се освободи в него желанието. Но този процес, тия пари у един човек не светят.

Но този закон е относителен. Има една област относителна. Ако идете при един религиозен човек, който искате да работи, и му покажете една лира, той казва: „Не, не искам. Мене не ме интересуват твоите пари. Работник съм аз, но аз съм турил в ума си да работя без пари.“ Ти казваш: „Ела на мене да работиш.“ „На тебе – той казва – не работя. Ти си от богатите. И десет да ми дадеш, не работя.“ Той чака някой да дойде, и той отива някъде да работи без пари. Какво го стимулира него? Има нещо, което го стимулира. Минава сиромах човек край него и казва: „Аз имам лозе, но нямам нито пет пари. Жена ми е болна, децата ми са хилави, ще остане неокопано.“ Той отива да копае с мотиката на този. Значи този човек не отива да копае на богатия. В него има нещо друго, което да го стимулира. Между двамата има съотношение. Той отива да работи на един сиромах човек. Онзи, който отива, е положителен. Има нещо в чувствата, което компенсира в него, привлича го. Когато вие обичате някого, минавате покрай някой човек, привлича ви вас. Да ви е платил нещо, не. Гледа ви човекът, погледне ви, приятно ви е, готов сте да му услужите. Нито го познавате, нито ви е направил някаква услуга. Друг може да ви е услужил, но не сте разположени, не го обичате. Казвате: „Така го създала природата.“ Че така го създала природата, да. Но има

известни закони, които регулират отношенията на хората. Това не е произволно.

Та казвам, при самовъзпитанието вие трябва да разбирате законите на природата. Нищо в природата не е произволно. Когато всичко е произволно, законът, който е нарушен, всякога има лоши последствия. Вие сега се чудите какво заключение да извадите. Не е работа да извадите заключение. Защото някой казва: „Да видя заключението какво е." Може да ви кажа така, че между два положителни принципа винаги се отблъскват и два отрицателни типа винаги се отблъскват. Един отрицателен и един положителен принцип се привличат, но има известни потънкости.

Допуснете сега, че аз правя един анализ.

Имате Д – доброто, то е обща маса.

Имате ДП – доброто, което е положително.

Имате ДО – доброто, което е отрицателно, пасивно.

Значи може да турите на едното плюс.

Имате ЗП – злото положително.

Имате ЗО – зло отрицателно.

Същият закон. Най-първо според този закон положителното зло се привлича от отрицателното зло. Но същевременно има едно преплитане.

ДП плюс ЗО равно на положителното добро се привлича от отрицателното зло. Тогава имате друга комбинация. ЗП плюс ДО е равно – положителното зло се привлича от отрицателното добро. Тук имате съединение, че слабото добро е съединено със силното зло и силното добро е съединено със слабото зло. Но тук имате вече неустойчиво съединение в химията. Следователно ние ги туряме тия неща в ретортата. Като се съединят, какво ще излезе? Тогава ще имаме ДП, ДО, ЗП, ЗО.

Следователно ти най-първо искаш да направиш едно добро, но все таки влиза някоя отрицателна сила в твоята мисъл. Искаш да направиш добро някому, но

влиза някоя отрицателна мисъл, която спада в областта на злото. Казваш: „Хем скъпо ще вземеш."

Да кажем, той е един беден човек, но все таки трябва да плати. Съвършено безкористно няма да го направиш, все ще приложиш известно користолюбие. Съвършеният човек ще дойде и ще разложи. Тия процеси са потребни. Като дойдеш до един процес, ще разложиш така. Ще съединиш положителното добро с отрицателното. Ще туриш положителното зло, и то си е намясто. От туй гледище то е една сила в света.

Опасността на един нож къде е? Ножът отрицателна сила съдържа в себе си, но ножът сам по себе си не може да убие, но обаче при известни условия може да се натъкнеш на ножа. Има зло. Злото е в ножа вътре. И всякога трябва да се пазиш от него. Вземете в природата огъня. Ако не знаеш как да се пазиш от него, може да си изгориш ръката. Вземете сгорещено масло. То е опасно.

Та казвам, в този случай известни сили са лоши само като не знаете как да ги употребите. Но потребен е стремеж. Една положителна мисъл има едно естество, което може да ви послужи. Трябва да знаете – ножът може да ви причини зло. С този нож някой може да излезе, да ви ръгне, да ви убие. Де е сега злото? Или ако вие сте невнимателни – вървите с този нож и да кажем с този нож някой ви убие. Или вие, като вървите, се натъкнете на него. Вие не сте били достатъчно внимателни и може да ви направи пакост. Представете си, че имате отровна киселина – седи затворена в шишето, потребна ви е за боядисване. Някои художници и те употребяват отровни бои. Много от боите са отровни. Обаче ако вие не сте внимателни – носите туй шише с отровната киселина, то се счупи в джоба ви, и може да ви причини вреда. Но ако знаете качеството на материала, който е затворен в шишето, колко е корав, вие ще се предпазите.

Някои ваши мисли има, които са отровни. Човек представлява цяла лаборатория. Има ваши мисли и желания, които са затворени в шишето. Природата ги е турила в шишета. Някои от тия желания са тъй опасни, че с най-малко сътресение произвеждат ефект – пръскане може да стане. Полека ще го повдигнеш, да не направиш някое сътресение. Внимателно ще вземеш и ще го туриш на друго място. Има хора, които, като бутнат или вземат нещо, цяла експлозия стане. Той най-първо иска само да премести шишето. Хич няма да буташ туй шише. Туй шише е много опасно. Бутнеш ли го, ще стане експлозия, ще се скарат двамата. Казва, премести едно шише от едно място на друго. Ще ви кажа едно правило. Щом започне да се мърда устата или брадата на някого, ти заключи лабораторията, излез, за да не стане експлозия. Ти заключи лабораторията и не се разговаряй с някого. Върни се след един-два часа – всичко се е уталожило. Ако седиш и искаш да видиш какви са резултатите, ти ще видиш, че експлозията ще стане.

Та казвам, при новото възпитание природата е дала метод. Мърда ли ти нещо, почакай. Ти хич не стой, не се разговаряй, но кажи: „Много важна работа имам, която е неотложна, непременно трябва да изляза, защото, ако не изляза, много лошо ще стане.“ Сега наблюдавайте някой път, когато ви мръдне, че не сте го послушали. Ще видите, че нещо ви посърбяла ръката, вие казвате, че пари ще вземате. То е верно. На едната ръка вземаме пари, но на другата, като посърби, ще дадеш нещо. Тогава трябва да знаете – ръката ви щом ви посърби, да кажем, лявата ръка, ще давате пари. Ако имаш да даваш някому, ако дойде и го чакаш, плати му. Но ако нямаш пари, не стой да го срещнеш, излез някъде. Той ще дойде и ще пита. Ти кажи: „Отивам на много важна, неизбежна работа.“ По-добре е да заминеш, отколкото да останеш. Може да вземеш някоя цепеница, но хайде – в затвора. Иди по-добре в гората някъде.

Този закон може да го приложите при съзнанието на вашата мисъл. Може да изгубите своя мир, своето разположение от незнание как да посрещнете вашите длъжници или кредитори. Някой път може да се упражнявате изкуствено да мълчиш. Мълчанието знаеш какво значи. Господарят мълчи, а слугата говори. Казвате: „Само те ли да говорят? Аз да не говоря?" По-добре е някой път другите да говорят, а ти да мълчиш. Нека говорят слугите, а ти – господарят, мълчи. Целия ден мълчание да пазиш.

В Англия имало един, който се е зарекъл 7 години да не говори. Даже като ходили английски лордове, онзи не говори. Как се разговарят двамата? Онзи му написва: „Ти трябва да се откажеш, казва му. Откажи се от твоето намерение. Ти ще пострадаш така." Онзи мълчи. Отказал се е от политическия живот. Какво трябва да се прави сега? Онзи мълчи. И в природата същият закон е. Някой път вие отивате, молите се, нямате отговор на вашата молитва. Ако имате отговор на всяка ваша молитва, какво щеше да стане? Отивате вие, мълчат и ви казват: „Откажете се от сегашната политика." Ти си станал търговец и той ти казва: „Откажи се от търговията." Откажи се. Ще видиш, много право е, условията са лоши, ти ще загазиш. Тази дума не е много изразителна. Ти ще си навлечеш голяма беля на главата. Откажи се от търговията, не търси своето щастие в богатството.

Богатството е условие за най-умните хора в света. Ти, който не си толкоз умен, не ти трябва теле, такъв товар на гърба. Не е човек да не бъде богат. Но богатството е прогресивно, богатството е благо в света само за умните. Едно благо, което трябва да пожелае, но трябва той да желае, да бъде много интелигентен. Умен да бъде, и тогава да дойде богатството, да може да го използва. Другояче туй богатство ще произведе едно съединение със злото. Или силното добро с малкото зло, но все е зло – отрицателно или

положително, ще произведе две съединения, с които не се постига нищо. Да се съедини положителното добро с отрицателното добро. Тогава имате две съединения палеативни, които не разрешават въпроса.

Та казвам, три процеса има в човека. Двата са палеативни. Как да ги нарека – при които въпросите не се разрешават. Единият е по-добър – да съединиш силното добро със слабото зло, е най-безопасно в света. Силното зло със слабото добро е второто. Слабото добро упражнява влияние на силното зло. Но който иска да бъде съвършен, да съедини положителното с отрицателното добро. Ти ще бъдеш човек, който няма да зависиш от външните условия и не ще бъдеш в зависимост от окръжаващата среда. Понеже злото не може да подчиниш, елемента зло ти не може да подчиниш на човешката воля – туй трябва да го знаеш. Ти може да го туриш на работа, то може да ти услужи, но да ти стане слуга – никога. Някога може да ти направи една услуга, но да станеш господар на доброто или злото, то е невъзможно.

Следователно две неща не желайте в света. Не желайте да бъдете господар на доброто. Но не желайте да бъдете господар и на злото.

Сега разберете в какво се заключава тази философия. Какво трябва да бъдете? Поставете доброто да се разправя със злото. Вие всякога между себе си и злото имайте доброто за посредник. Когато искате да се разправяте със злото, кажете: „Моля, направете ми една услуга.“ Защото, щом искаш да се разправяш със злото, ще бъдеш бит. Ако излезеш от злото, от кантората на злото, всякога ще носиш едно благо. Ще те бие този, който има да дава. Които ходят в кантората на злото, всякога са бити. Злото е един господар. Като идеш, ти ще внасяш, ще излизаш навън.

Аз да ви препоръчам едно правило. Щом имате да вземате от един лош човек, като идеш, той ще те набие. Щом като видиш, че си мърда устата, кажи:

„Господине, оставам на ваше разположение.“ Пък ти излез навън. Ще видиш, той се усмихне и ще каже: „Умен е.“ Или казано на друг език. При лошия човек заключи устата си. Пък му кажи тъй: „Ти си много благороден, отличен човек. Дядо ти, баба ти са много добри хора.“ Тогава вие ще мязате на един турчин, който насадил нивата си, пък се навъдили хиляди лалугери и изяли житото. Турчинът казва: „Всичките ще ги избия.“ Взима си чифтето да ги бие на нивата. Като приближава, всичките лалугери подигнали краката си. Той казва: „Ха, признавате ли ме за господар, харизвам ви житото.“

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Четиринадесета беседа
на Младежкия окултен клас
23 декември 1932 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ИКОНОМИЯ НА СИЛИТЕ

Тайна молитва

Може ли човек да е сиромах, преди да бъде богат? Ще прочета 40-а глава от Исая.

Размишление

Какво го е заставило, какви са били условията, при които той е изказал тези думи? Те се отнасят за времето. Това е една гама. И тогава в 12-и стих минава в друга гама на размишление. Към 15-и стих преминава в друго положение. *(Учителят прочете до 27-и стих.)*

Когато човек се заблуждава, има специфични положения. Художникът се заблуждава със сенките. Художникът може да се заблуждава, че той може да рисува. Математикът може да се заблуждава, че той може да смята. Когато има какво да смяташ, но когато нямаш какво да смяташ?

Представете си, преди да са били направени небесата. С какво ще смяташ? С какво е смятал Господ? Сега хората имат жито и може да смятат с него, но представете си, че нямаше нито прашинки, нито жито. На какво ще смяташ? Пък няма книги, на какво ще четеш? На какво Господ ще чете? Сега вие смятате върху това, което той е направил. Казвате: „Много зная да смятам.“ Тогава кое е реалното?

Казвам, видимото, което съществува, е реалното. Какво разбирате под думата „реалност". Конят, който има 40–50 килограма на гърба си, не е ли това реално? Той усеща и дотогава, докато конят носи товар, докато чувства товара, докато не мисли, той усеща, че има товар. Конят мисли какво може да мисли повече? Ако дойде в него съзнанието на човека, вие може да се намерите в положението на коня. Усещате нещо неприятно. Казвате: „Тежко ми е. Защо ми е тежко, не зная." Като коня седите и конят усеща, че му е тежко. Ако конят каже: „Тежко ми е", какво трябва да се направи? Дойде този кон и казва: „Тежко ми е." Отиде при друг кон и казва: „Тежко ми е." Другият кон казва: „Че как ти е тежко?" Не му идва наум, че когато кон иде при друг кон и каже: „Тежко ми е", той не може да разбере. Този кон, който не е натоварен, не може да разбере как му е тежко. Какво ти е тежко? Ние не знаем, не може да забележим, че има нещо на гърба. Казва: „Тежко ми е." „Къде?" „Някъде тук ми е тежко." Конете казват: „Няма нищо, ще мине." „Как ще мине?" За да мине, този товар от гърба трябва да слезе.

Питам, как е дошъл товарът на гърба? Натоварили са го. И казвате: „Конят е натоварен." Въпросът не е разрешен. Като дойде, казва: „Тежко ми е." Докато на коня тежи, ти казваш: „Лесна работа." Но като дойде на тебе, казваш: „Тежко ми е." „Няма нищо." „Как няма? Тежко ми е." „Къде ти е тежко? Никой не може да види твоята тежест." Разправяш на едного, на втори, на трети, на четвърти, най-после носиш тежестта и никой не може да ти помогне. Питам, какво ще разбереш, като ти е тежко?

Допуснете сега какво съм разрешил. Вие това може да го уподобите на човек. Това са долини, равнини, върхове. Ако измените тази линия, това са плоскости. Един геометрик ще каже, че тук има. Може ли

човешкият мозък да се постави другояче? Не може. И най-после поставям въпроса другояче. Какви са били измеренията на този, който е направил тази машина? Защото човешкото тяло е машина и е една от най-сложните машини. Какви са били съображенията на онези, които са създали машината? При тия условия той може ли да създаде другояче? Ако можеше, трябваше да го създаде другояче. Тогава казвам, по друг начин може да се създаде. Как? По кой начин? Някъде туряме нос. Може ли човек да тури носа на друго място? Да го окачим настрани или да го турим отзад, или да го окачим на рамото, или да го окачим на коляното? Когато у коня се развие съзнание, той ще вземе да се гордее, че му тежи. Той ще докаже научно, че само на един силен човек може да му тежи.

Казвате: „Знаете ли какво нося на гърба си? Това са толкоз и толкоз килограма тежести. Ти може ли да носиш толкова?“ Има вече едно различие. Той не знае какво нещо е тежест. Сега чрез тежестта измерва своята сила. Колкото на коня му е по-тежко, толкоз силата му е по-голяма. И колкото на коня му е по-малко тежко, толкоз силата му е по-малка. Сега вие казвате тъй: „Тежко ми е.“ Казвам, измери силата си. Тежко ти е тебе на сърцето. Тогава започни да теглиш, да измерваш. Измени състоянието си, измервай. Че колкото е по-голяма тежестта, толкова е по-голяма и силата.

Сега вие разрешавате въпроса другояче. Казвате: „Мене не ми трябва никаква тежест.“ Щом изхвърлите тежестта, ще изхвърлите всякаква сила. Начинът, по който може да измериш, ако няма никаква тежест отгоре, няма да има смени на човешкото съзнание. Тогава в живота що е едно противо-

речие? Едно препятствие. Всякога, за да се прояви каква и да е сила в природата, която тече, трябва да турите препятствие, да я отклоните от първоначалния път. Тогава, когато отклоните богатия от неговия първоначален път, какво става? Какво ще стане с богатия? Много работи ще станат. Но ако богатият измени пътя на богатството, какво иде след пътя на богатството? Ако конят иска да измени пътя на тежестта, какво ще стане? Щом се смеия тежестта от гърба му, изменя се неговият път. Значи богатият щом измени своя път, той осиромашава. Но когато сиромахът измени своя път, какво ще стане с него? Той ще забогатее.

Следователно при тия две положения философията как ще уподобите в какво седи богатството? Как ще уподобите богатството? Богатството всякога седи така. Тази линия е линия на богатството. За да забогатееш, трябва да слезеш. За да осиромашееш, трябва да се дигнеш нагоре. Който се дига нагоре, осиромашава. Който слиза надолу, забогатява. Вие считате богатите за много красиви хора. Крайно безобразни са. По-безобразна линия от линията на богатството няма. От невидимия свят когато казват на някой да се отрече от богатството, то е, понеже иска да бъде красив. Казват: „Отречи се от богатството.“ Богатството е голяма грозота. Тук, на земята, минава за хубаво. Казвате: „Богат човек.“ Линиите на богатството са най-грозните линии в живота. Те функционират в една толкоз гъста материя. Всички са изкривени, няма нищо хармонично. Имат да преодоляват много големи препятствия.

Следователно никога човек не може да бъде красив, ако той е богат. Красота значи – трябва да се освободиш от богатството. Във вашия ум седи богат-

ството. Щом се освободите от богатството, какво ще остане? Ти ще се освободиш от линиите на грозотата. Например ти разчиташ, че си глупав човек. Имаш безобразна линия. Ти разчиташ на 200–300 хиляди в касата. На туй, което е мъртво. Казваш: „Тия пари докато са в мене..." На какво основание „в мене"? Ако няма нито един човек в тебе? Да кажем, имаш 20 милиона в касата. Питам, защо ще ти бъдат тия пари. Къде ще ги туриш? Тия пари имат смисъл между хората, които може да позанимаеш. Ако кажеш: „Потребни са, дрехи ще си направя", но то е вече един свят съвсем друг.

Вие всички имате голяма вяра в богатството. Казвате: „Аз съм богат." И всички съвременни хора, и цялото човечество от памти века страда от богатство. След като стане богатият богат, той вече не работи. Богатият, след като стане богат, не се учи. След като богатият стане богат, не се моли. Само знае да спи и да яде. Крайни богаташи бяха млекопитающите. С хоботи. Но такъв предипотопен богаташ, ако дойдеше в една наша гора за три-четири месеца, ще я оскубе. Питам тогава, какво ще прави човек? Човек ще мине в друго положение. Казвате: „Богат по ум." После казвате: „Богат по сърце." Смегчава се малко, но богатството във всичките положения трябва да се смени. Физическото богатство трябва да се смени. Богатството на чувствата и богатството на ума трябва да се хармонизират с човешкия дух.

Сега аз не искам да ви препоръчвам сиромашията, защото в сиромашията има толкоз опасност, колкото в богатството. Когато станеш прашинка, няма да имаш опорна точка. И всякъде ще те гонят. Ти ще бъдеш във вечно движение. Вие казвате: „Вечно движение." Знаете ли какво е вечно движение? Никъде да не те искат. Представете си, вие се спирате в един град. Ходите в една къща, в друга, обикаляте целия град, никъде не ви искат. Имате нужда да си починете, няма

място заради вас. Това е то сиромашията. Каква линия има? Има една линия. Че сиромахът казва тъй: „За предпочитане е грозотата пред скитането.“ Защото грозотата е нещо установено, а пък да се скиташ – скитник. Грозотията е богатство. Скитането е сиромашия. Но тази философия не помага.

При сегашните условия вие ще кажете така: „Какво ме интересува? Предпочитам аз да съм грозен, но да си имам нещо.“ Какво е туй нещо? Питам тогава. Много добре. Една отлична философска мисъл. Казвате: „Да си имам нещо.“ Какво е туй, което да си имаш? Какво нещо ще имате, кажете ми. Грозотата сама по себе си е опасна, когато иде отвън. Има една физическа грозота, която е наложена отвън, с която не можем да се справим. Има една сиромашия отвън, която ни се налага. И с нея по някой път не може човек да се справи. Следователно той трябва да намери една съединителна нишка между сиромашията и богатството.

Да кажем, вие сте недоволен. Какво представя туй състояние? Представете си доволен. Мислиш, доволен си в мисълта си. Доволен си в чувствата, доволен си в постъпките. Казваш: „Доволен съм в своите схващания във физическия свят.“ Или си доволен от своето положение. Туй, което схващаш, реалното положение, или си доволен от своето разбиране. Да кажем към коя категория спада доволството в човека? Доволен е човек. Вземете една мисъл. Ти си доволен, че си разрешил една задача. Корен квадратен от 9. Какво си решил? Корен квадратен от 9 колко е? Девет. Какво си решил? А корен квадратен от 3? (*Няма.*)

Тогава вземам, че разделям трите на 9. Какъв е коренът от 9? Колко са три парчета, и пак разделям на 9, но питам сега, между всичките тия квадратни корени какво отношение има? Какво отношение има, математическо отношение? Корен квадратен има, не че няма, но не е точно. След като се раздели това

число, може ли да се получи пак квадратен корен? Верно е, ако нещата при известни условия са така, но при туй положение е само временно положение. Трите в дадения случай, в тази система на туй броене, верно е. Че трите нямат точен квадратен корен, но то е само при известно отношение. При тази система как са съпоставени нещата? Корен квадратен на трите няма.

Но тогава как е произлязло числото 3? Ако няма корен квадратен, пък знаем, че не е първично число. Корен квадратен на 9 не може да се дели на първично число. Девет първично число ли е? Значи при дадени условия не може да се измери. Какво разбираме, когато едно число е корен на друго? Ние считаме, че 9 е произлязло от умножението на 3 само на себе си. Може ли да се получи 9? Като се умножи друго число. Като се умножи 3 на себе си, получаваме 9. Другите числа като умножаваме, не можем да получим числото 9. В геометрията имаме едно отношение, в математиката – друго. Математиката работи с един свят, геометрията – с друг. Това са два различни свята. Следователно туй, което е верно в геометрията, което важи в геометрията, не важи в математиката. То е в приложението на някои геометрически идеи.

Да допуснем, имате известна енергия някъде. Човешката уста например как са се образували? Известен център има. Устата е разделена на две. Значи имате радиус. Доколко могат да бъдат големи човешките уста? То е точно определено. Човешката уста се е определила според височината, според обема на стомаха. Според възможността, която имаш, да ядеш, толкоз ще бъдат големи устата. Първо дебелината на устните показва какво желание имаш да ядеш. Тези, които имат по-големи бърни, у тях желанието е било по-силно. Онези, на които бърните са по-тънки, физиологическият процес е бил по-слаб. Големите уста показват много голямо количество. Онези хора с големите уста много са яли. Много голямо количес-

тво са възприемали, а онези с малките уста по-малко храна са възприемали.

Сега турени, самите уста имат друго значение. Физиогномически вече каква е чувствителността на устата? Те са вече израз на чувствата. В едного чувствата са повече развити, но туй, ако се разгледа само горната страна, много красива линия има. Най-първо, ще съдим по обема на бърните. По обема на бърните, ако се съди, показва способността за хранене. Второ, показва какви са неговите чувства, количеството на чувствата, интензивността на чувствата. И най-после – какъв е неговият манталитет или неговата умствена способност. И малките линии, които може да се образуват, малките трапчинки физиологически се обясняват. После изпъкването на линията горе.

Казвам, във физическия свят има някои работи... Сега, ако се предаде едно число, да кажем 9, което функционира вече във физическия свят, то е корен квадратен на 3. Трите съдържа 3 единици в себе си. Как може да бъде корен? Но числото само по себе си не е корен. Тогава ние наричаме корен на всичките числа, от които са произлезли. В търговията, като имаш 3 лева капитал вложени и ако всяко число даде толкоз, колко ще имаш? Колко ще даде числото 3? Значи печалбата показва едно число какво може да даде.

Та тогава казвам същината. Тогава ние имаме числото 3, което съставя капитал. Нали така? Този капитал като е обърнат 3 пъти, оборот ще направи, дава числото 3. Тогава имаме числото 9, тогава реалната печалба колко е? Шест. Трите е корен, а тогава шестте какво е? То е печалба. Печалбата нещо реално ли е? Този резултат 6 не може ли да го произведем с някое друго число. Може. Но геометриците имат съвсем друго – 3, умножено само на себе си, какво дава? Две, умножено само на себе си, какво представлява? Две по 2 е равно на 4. Четири на какво е равно? Сигурно е, че 3 по 3 дава 9, 2 по 2 дава 4. Като умножим 3 по

3, получаваме 9 – едно неутрално число. Като умножим 2 по 2, имаме 4 – едно положително число. Сега отвлечената мисъл. Това е така в материалния свят – 3 по 3 е равно на 9. Ако работите с 3 хиляди лева или ако работите с 2 хиляди лева, кое е за предпочитане – с 3 хиляди или с 2 хиляди? Но ние се отвлякохме. Това са философски работи.

Въпросът беше за богатството. Богатството е известно натрупване на известна излишна материя, натрупана някъде, която може да се употреби. Всичкото богатство седи някъде в някой материал – струпано злато или плодове, или някакви изделия – какво и да са. То се нарича богатство за известно време, докато ти влагаш, но тия резултати, придобити, излишните резултати, и ти минаваш за богат. Богатият какво отношение има към богатството си? Какво отношение има един кон към товара си? Или какво отношение имате вие към вашата тежест? Казвате: „Тежко ми е." Вземете същия закон. Казвате: „Тежи ми нещо." Значи, щом ти тежи, ти си богат. Щом не ти тежи, сиромах си.

Питам тогава, защо вие сте недоволни от вашето богатство? Когато кажеш, че ти е тежко, ти си богат човек. Защо си недоволен от богатството в дадения случай? Имате една задача в училището и ако вие не може да я разрешите, вие падате в очите на вашия учител. Ако решите задачата, вие се считате, че сте способен. Но защо тогава, когато един разучава един въпрос, да кажем, една каса, която е затворена. Един крадец влиза. Един, който разрешава задачата, разрешава една сложна задача, че отвори касата. Защо, като разреши тази задача, го държат отговорен? А да кажем някой път, ако някой банкер си изгуби ключа и дойде един, че му отвори касата, той ще му плати. Питам, защо на единия човек като отвори касата, му плащат, а в другия случай, без да знае господарят, го държат отговорен? Защо в единия случай е нормално, а в другия случай считат анормално?

Представете си сега, че се намирате в един свят, малко по-другояче устроен. Сега ще ви представя един въображаем свят. Свят, който съществува. Свят, който хората след хиляди години ще почнат да го изучават. Представете си, че се намирате пред един учен човек, отвориш касата на един богат човек – той е заминал и оставил на неговите наследници. Но касата е така затворена, че никой не може да отвори. Ти си учен човек, отвориш касата. Ти казваш: „Отвори касата. Каквото намериш в касата, дай нещо." Но представете си, че има един свят – ти след като отвориш тази каса, ти ще се намериш затворен в друга каса. Ти като намериш богатството, като отвориш касата и като речеш да излезеш, намериш се, че си затворен както имането в тази каса.

Тогава питам, тебе кой ще извади из касата? Как ще обясните? Ти си затворен в касата, както богатството е затворено. Тогава започваш да хлопаш отвътре. И трябва да дойде някой отвън да отключи. Ти казваш: „Ще ви дам всичко, само отключете касата, в която съм заключен." Но законът е пак същият. Този, който дойде да те отключи, той се заключва в друга каса – по-голяма. И има условия в този свят. Има хора, на които в този свят ако помогнеш, той е сиромах. Той като е сиромах, ти му помогнеш, той се освобождава от сиромашията, намери се при благоприятни условия, но ти се намираш заключен в сиромашията, в друга – по-голяма – каса.

Тогава питам. Ако ти си помогнал на първия, трябва на тебе друг да помогне. И много пъти отива някой да помогне на този, който се дави в морето. Удавникът го хване, и той потъне. Питам, каква полза има, ако хванеш едного да го извадиш, а пък ти се давиш с него? Ти се давиш и казваш: „Трябва да ми помогне някой." Той те хваща, и той започва да се дави. Кое е за предпочитане – един да се удави или двама? Начинът за избавлението може да е такъв. На този, който

се дави, хвърли му едно въже. Свържи го с въже. Този е един начин на избавление.

Онзи, който иска да помага, той трябва да разбира законите. Може ли един учител да помага на един ученик? Не може. Ако той помага всякога и му решава задачите, ученикът нищо няма да научи. Учителят ще го остави. По-добре да се удави, да го дигне учителят, отколкото да му разправя. Казвате: „Да го не скъса." Нека да го скъса, няма нищо. Някой път е за предпочитане да те скъсат. Всички вие не обичате скъсаните работи. Но това не е ли скъсано? *(Учителят показва дупката на палтото си.)* Защо са тия работи? *(Дупките на палтото.)* Питам сега, каква полза има от тия джобове? Аз наричам тия джобове гимнастически упражнения. Защото човек трябва да работи. Той, като не знае какво да прави, бърка в джоба, после извади ръцете. Той казва: „Трябва да работя." Той бърка в джоба, туря кърпата, извади си ръцете.

И при дадените условия туй е реалното – да знаеш как да умножаваш 3. Нали всички знаете как да умножавате. Да кажем, имате 3 хиляди. В училището казваш: „Три по 3 е равно на 9." Веднага напишеш. Излезеш вън в живота, пак имаш 3, и пак умножаваш. Търговец си с 3 хиляди лева капитал. Колко мъчно става умножението? За колко време можеш да умножиш 3 хиляди? Да кажем, за 3 хиляди лева си купил стока, трябва да я продадеш. Колко трябва да спечелиш от нея, за да образуваш числото 9 хиляди? В едно отношение може би за в бъдеще ще се разглеждат тези неща.

Ако вземете кръвта на един човек, който казва, че му е тежко, ако вземете кръвта в дадения случай на скърбящия човек, разните скърби имат разни съединения. Числата, тези първични елементи, от които човек е направен, имате едно дисхармонично съчетание на външните условия. Веднага ако направите едно изследване на кръвта на един богат човек и кръвта на сиромаха, ще намерите разлика в съставните части. В

богатия ще намерите повече злато, а в сиромаха ще намерите много малко органическо злато. В умствено отношение когато вземете някой гениален човек и направите анализ на кръвта на този учен човек, ще намерите известни елементи, а в кръвта на невежия тия елементни са много малко. Ако направите анализ на кръвта на силния човек, ще намерите известни елементи, а в кръвта на слабия няма ги.

В добрия и в лошия човек ще намерите пак същата разлика. Има нещо, което присъства в добрия. Има нещо, което отсъства в лошия. Има нещо, което лошият има, а пък добрият няма. Например вземете всичките хора, които са подозрителни. Подозрителният човек всякога съдържа известни физиогномически черти. От ред поколения съществува подозрение, мнителност. Каквото види в света, всякога ще се противопоставя на противоположната страна. Той подозира там, дето няма абсолютно нищо. Никаква причина няма за подозрение. Има някои, които никак не подозират. Значи един, който подозира, съществува нещо в кръвта му, което го заставя да подозира.

И казвам, за в бъдеще ти ще вземеш кръвта и ще правиш своите изследвания. И някой път кръвта е много по-добра за изследване, понеже в нея съществуват реалните елементи на характера. Не знаеш в дадения случай какво си ти. Защото на лицето може да е оставил някакъв знак, а кръвта може да се е изменила. А пък ти още носиш тези остатъци, но когато се премахнат всичките елементи на подозрението, които съществуват в кръвта, тази линия на лицето и тя ще се махне. Всяка една физиогномическа черта расте, израства.

Например онези хора, които са минали през големи скърби и страдания, в тях се образуват вглъбнати линии по лицето. Долини се образуват. Аз ги наричам, това са хора на големите долини. По техните лица бразди има, набраздени са. Ако страданията са били разумни, и чертите са разумни. Ако страданията са били безобразни,

и линиите на лицето са разхвърляни. Някой път и на ръката има линии. Те са мъчнотии, през които са минали хората. Тези линии тук на сърцето, те показват пътищата, по които умът минава. И сърцето. Линията на ума показва, че е по-млада линия. Няма много разклонения. Линията на сърцето е по-стара, отколкото линията на ума. Но това са посторонни работи.

Вие казвате тъй: „Нас не ни интересува това. Интересува ни сегашното положение." Вие имате едно тягостно състояние, тежи ви нещо. Или имате някаква идея за постижение, да станете учен човек. Тази ученост е свързана пак с материалните работи. Вие искате, за да се подобри положението, да станете професор или учител, или певец. В основата седи да изкарате вашата прехрана по-добре. За половин час или за два часа и половина вземаш 30–40 хиляди в една вечер. А друг целия ден копае на някое лозе с мотиката, дига, слага и едва 50–60 лева взима.

Питам сега. Ако дойдеш между изкуството да копаеш и изкуството да пееш, кое изкуство ще избереш? Пеенето е за предпочитане. Забележете един художник, който е майстор. Ще вземе една картина, с четка, с боите ще нахвърли тук-там, ще направи една картина, ще вземе 300 хиляди лева. Не е ли по-хубаво с четката да поработиш малко и да вземеш 200–300 хиляди лева, отколкото с чука да работиш 4–5 месеца и едва ще ти дадат 1000 лева. Казваш: „Дотегна ми този занаят." Тогава кой занаят вие ще изберете? Или певец, или изкуството с четката. Ако бихте имали туй изкуство да рисувате или пък изкуството да пеете, колцина от вас бихте могли да пеете? Не само да пееш, но да имаш в партитурата си тия правите линии. Не две октави, но три октави и половина да взимаш. Ако може да пееш повече от три октави и половина, вие ще имате милиони. Аз ви казвам в какво седи вашето щастие. В три октави и половина. Ако вие имате един глас от три октави и половина, ще имате вече милиони.

Едно обявление само да се даде, че имате глас от три октави и половина, веднага от Америка, от Германия ще дойдат и ще ви ангажират. И професори ще намерят да ви учат. Кажете кой от вас има три октави и половина.

Някои от вас ме питат къде има заровено богатство. Аз казвам, три октави и половина е много по-добре, отколкото заровеното богатство. Не е достатъчно, не е необходимо всинца да имате три октави. Има една тайна в света. Вие не знаете закона. Ако вие всички съставяте един клас, няма какво да ме питате. Може да избера един ваш делегат и вие да си концентрирате ума. Може да го заставите да има три октави и половина. И след две, три, четири години като го пратите в странство, каквото сте чели, братски да го делите. Такъв един опит не струва пари да го направим.

Сега казвам, защо Господ е направил света? Той го е направил, но този свят ние още не разбираме. Ние не може да използваме света. В тези богомилските легенди, в една българска легенда се казва, че дяволът и Господът били ортаци. Направили земята и тя била много малка. Дяволът искал да развали ортаклъка с Господа. Заспал Господ и дяволът искал да го хвърли във водата. Взел го, носи го към запад. Но земята става голяма, все расла и не може да го хвърли във водата. Хвърля се към изток, но земята все се протака на изток. Носи го на юг, носи го на север – навсякъде земята все става голяма. И така земята станала много голяма. Занесъл го на едно място и дяволът казал на Господа, лъже го: „Носех те да направя земята по-голяма." „Носи ме да ме хвърлиш във водата, но не можа да намериш вода."

Хубаво е като те носят някъде да те давят, да бъдеш от тези като Господа. Като те носят някъде, да не може да те удави, да не може да намери вода да те удави, защото, ако може да намери вода, непременно ще те хвърли и ортаклъкът ще се свърши. Дяволът

е потребен ортак, защото, ако Господ има нужда от него, с ортаклък работа върши. Или казано другояче, лошите условия в живота това е дяволът, добрите условия това е Господ. Ти непременно ще дружиш и с Господ, и с дявола. Като те носи дяволът, ще ти даде условия да работиш, широка земя ще даде, като носиш доброто. Той ще те научи как да обработваш. Дяволът създава нещо материално. Господ ще те научи как да го използваш разумно. Дяволът ще даде грубите условия. Сега вас дяволът ви е научил вас да копаете, да орете земята.

Всякога в живота се ражда една дарба в човека след големи изпитания и терзания вътре. Млекопитаващите, които минаха една дисциплина на ужасни страдания, тогава се родиха хората. Съвременните хора минаха при същите големи изпитания, за да се пробуди съзнанието, защото човек, когато е подложен на страдания, учи. Някой път ние страдаме, без да разбираме смисъла на страданията. Казвате: „Тежи ми." Схващате много субективно. Страданията са известна икономия. Има общи страдания, има и частни страдания в света.

Например вие никога не мислите за вашите крака, но ако вашите крака имаха съзнание... Целия ден вие ходите, разхождате се, приятно ви е, но на краката ви как е, не мислите. На вас е много добре. Ходиш, разхождаш се, гледаш, но хич не питаш краката си. Тогава можеш да попиташ краката какво иска тази съдба, защо ме тласка така. Разбира се, краката са на най-ниското положение. Вземете очите и ушите. Те имат по-възвишена служба. Те са малко по-доволни от господаря. Поделикатна работа има. Но на краката, господарят спрямо краката е снизходителен. Вечерно време ще ги помилва, ще ги умие. Казва: „Ще ме извините." Умориха се краката и той ще ги помилва с ръце. „Няма какво да се прави. И за мен, и за вас е потребно. Понеже, ако аз не ходя, ако аз фалирам, и вие ще фалирате."

Краката са свързани и с господаря. Ако е добре на господаря, ще бъде добре и на краката. Ако е зле на господаря, ще бъде зле и на краката. Има известни страдания, които са необходими в битието, трябва да ги носим. Ние трябва да излезем от страданията. Трябва да знаем, че светът се състои от едно колективно съзнание. Туй, че страдаме в даден случай, ние сме една функция, за да се извърши една работа. След като се извърши, туй съзнание ще дойде, необходимо е туй.

Може да питате, но не може да се даде отговор защо човек трябва да страда, за сегашните страдания, които съществуват. Ако бихте имали сегашните познания за човешкото общество, щяха да се родят противоречиви състояния между вас. Сега ако имате едно познание, да се познавате такива, каквито сте, вие не може да се съберете на едно място. Благодарение на вашето невежество вие сте се събрали. Ако дойде знанието, тия образи, тия положителни сили се отблъскват. Сега, разбира се, вземете онази нечистата кръв. Тя е произлязла от храненето, от нездравословната храна, която човек е взел. От кръвта му зависи, в която животът функционира.

Затуй днес психолозите трябва да изменят своите мисли, своите чувствания и да привлекат туй новото в света, което е потребно. Защото щастливият живот почива на съвсем други разумни условия. Учеността на човека или гениалността на човека, или талантът е обоснован на много материална база. Ред поколения трябва да вървят по тази линия , за да има условия за талантливи, за гениални хора. Трябва да измените вашия начин на мислене. Седя тъй и казвам, трябва да се измените. Но трябва школа, трябва да прилагате. Толкоз години проповядвам и в съзнанието си аз съм стигнал дотам, че знанието, което имате, то ще започне да ви мъчи. Знанието ви мъчи. Някой казва: „Що ми трябваше." Хубавото е там, то е път. Започнеш ли да се мъчиш, то е много естествено.

Да кажем, вас ви дават торба с банкноти. Минавате през разбойническо поле. Казвате: „Що ми трябваше да нося това.“ Вие минавате през една област, дето знанието може да ви причини страдание. Не че знанието само по себе си е лошо. Сега според вас каква е целта? Недоволството с какво може да го лекувате? Как се лекува човешкото недоволство? То е потребно, но с какво може да се лекува? Три октави и половина. Всичко в живота е постижимо, когато времето е добро и ние сме разумни. Но кога можеш да пееш? Какво трябва да се притури, за да се тури тази формула на работа? Дайте сега някоя дума, за да се довърши песента.

Най-първо вие се изследвайте кой колко октави може да вземе. През тази – трийсет и третата година, поне с един тон да подигнете гласа си. Може ли да придобиете два тона? Кой е най-високият тон, който можете да земете? Законът е същият. Дойдеш до едно място и казваш: „Този тон е висок и не може да го взема.“ Дойдеш до известна работа и казваш: „Тази работа не може да разбера, тя не е за мене.“ От най-малките препятствия вие се спъвате. Дойде една мъчнотия, спънете се. Дойде втора, трета, четвърта, спъвате се и най-после питате: „Защо ми са всички тези мъчнотии?“ Продайте мъчнотиите. Щом имате много мъчнотии, продайте ги. То е стока за продан. Имаш голямо страдание. Продай го. Имаш големи несгоди в живота. Продай ги. Имаш голямо недоволство. Продай от него половината. Учените нали предават пеенето? Толкоз учители предават пеене. Само че вие не знаете къде да го продадете. Недоволството се продава не на недоволния човек. Ти ще го продадеш на някой, който е крайно щастлив. Той те чака само да продадеш малко. За него недоволството представлява нещо ценно. Крайно щастливият човек ако види един недоволен човек, той го покани вкъщи и казва: „Продай ми малко от него.“ И винаги, когато сте недоволни,

намерете най-щастливия човек, продайте от него, той ще ми услужи, ще купи.

Това са две състояния. Доволен и недоволен. Не се търсят. И през девет баира се намират. Доволен с недоволен се отблъсква. Доволен с доволен и те се отблъскват. Всякога един недоволен човек търси доволен и се приближава. Тогава се съединяват. И тогава съединявайте една доволна мисъл с едно недоволно чувство. Съединявайте една просветена мисъл с едно невежо чувство. Има подобие. Тогава за вашата мисъл има какво да работи. Вие в себе си трябва да намерите това. Вие сте недоволни. Намерете онова, което е доволно в тебе. Ти някой път си буен, гневен. Търси у тебе този, който е миролюбив, съедини двамата. Туй буйното у тебе съедини с тихото, кроткото, между тях има отношение. Вие търсите подобие отвън, но в себе си вие съединявайте тия полюси и по закона на самовъзпитанието човек, който иска да се повдигне в света, непременно трябва да разбира законите на своето естество. Той може да се отчае и да каже: „Това е нещо непостижимо." Така е. Непостижимо е, докато не знаеш. Щом знаеш, ще намериш изходния път на три октави и половина.

Сега вас ви липсва едно нещо. Липсва ви злато. Малко злато имате. После малко радий имате, не сте радиоактивни. Не, някой казва: „Не си струва човек да бъде добър." Добър трябва да бъдеш. То е радий в света. Доброто е радий в света. В духовния свят то е радий – най-мощната сила, която работи. Добрият човек не е само отвън като красива картина. Той е един елемент, който реагира навсякъде, дето мине. Той ще произведе цял един преврат. Той е като един параход, който минава в океана, и всякога ще остави един път, ще размести водата, ще направи известни вълни, известни пертурбации. Вие искате да минете в света, без да направите някаква промяна. Като минете, казвате – туй да минеш, че никой да не усети. Като минеш някъде, че всички

да усетят. Някой път е хубаво, като минеш някъде, че всички да усетят. Някой път не е. Някой път трябва всички да усетят. Не искам да бъдем много меки.

Сега, като говоря, казвате: „Трябва да бъдем тихи." Ние не сме за туй миролюбие. Ние сме за хармонията на нещата. Не да бъдем от тихите хора. Казвате: „Да не направим бела някъде." Ако не направиш беля някому, беля ще направиш на себе си. Сега да се разберем. Едно правило турете. Каквато и мисъл да дойде у вас, считайте, че е намясто. Тази мисъл, която влезе, може да ви измъчва в дадения случай, тази мисъл може да бъде приятна за другите. Например във вас може да дойде една мисъл. Искате да отворите една чужда каса, да вземете пари. Казвате: „Каква грозна мисъл, кражба." Но тази мисъл вече я има богаташът, който изважда ключа. Той има желание да се отвори касата и да вземе малко пари. Тази същата мисъл, която вас измъчва, тя каца в ума на един богаташ и той бръква и взема пари. Казва: „Желая да изчезне тази мисъл." Ако изчезне, този богатият няма сила да отвори касата. Вие, които желаете да отворите касата, вие помагате той да отвори касата.

Следователно злото е опакото на доброто. Неразбраното добро е зло. Неразбраното зло е добро. И неразбраното добро е зло. Разбраното зло е добро. Как така? Това е една философия вече. Разбраното зло е добро. А неразбраното добро е зло. В дадения случай, ако разбираш произхода на едно зло, ще намериш едно неразбрано добро. Когато ти подозираш едно добро, не си го разбрал. И ти създаваш в себе си зло. Защо ще ходиш да разбиваш една каса? Питам, ако аз съм един алхимик, който може да превръща елементите в злато, мислите ли, че аз ще ида да търся отгоре? Ако аз търся златото в касата, аз съм невежа. Казвам: „Мене злато не ми трябва." Под думите „не ми трябва злато" какво разбирам? Взема някое парче желязо, дадат ми го и аз казвам: „Колко струва? Дай ми 100 килограма желязо." Взема химикали, превърна го на

злато. Аз съм толкова умен, че като почукам желязото, и то стане злато. Взема от него един килограм и си послужа. После, като излизам, за да не ме оберат разбойници, почукам пак и го направя на желязо, тъй щото то е магия. Това е знание. Ако вие имахте туй изкуство – само като почукате един елемент и да се превърне на злато, представете си, че имате тази сила да става на злато и като го чукате, пак стане, пак на желязо.

Вие тогава всичките тия науки може да слушате, но ще кажеш: „Аз зная едно нещо, което струва повече, отколкото всичкото знание." След като слушам известни теории по химия как се превръща желязото, аз зная само моя метод. Само като почукам желязото, и то се превръща на злато. Ще кажа: „Аз зная нещо, което е много сигурно, което струва повече от всичко и туй трябва да го нося със себе си." Този, който почука желязото и стане на злато, какъв човек е той? Каква активна сила е той? Каква мощна сила съдържа той в своето почукване? Знаете ли колко милиона ампера електрическа енергия ще произведе в един момент. То е цяла мощна батерия, която може да превърне елементите, като знае законите да превръща желязото. Това са трептения. Златото има особени трептения. Ако подигнеш желязото в тона на златото, веднага то се превръща. Трептенията на желязото ще минат в друга гама. Сега това за забавления от 1001 нощ, но много хубави развлечения са те.

Но същественото кое е? Колцина от вас може да вземете три октави и половина. Ако на някому липсват само три тона още от три октави и половина, той ще ги достави, и въпросът е разрешен. Златото може да се изкара. Като говоря за трите октави, ще работиш. Туй положение, в което сте, работете. Всеки трябва да бъде доволен и недоволен. Но вие сте виновати в едно нещо, че когато сте доволни, виновати сте, че не сте недоволни. После пак сте виновати, че когато сте недоволни и плачете, не сте доволни.

Едновременно и двата процеса трябва да бъдат. Колкото сте доволни, толкова и недоволни. Не само да бъдете доволни, то е анормално състояние. Сега не ви обвинявам, че сте недоволни. Онези от вас, които сте недоволни, защо сте недоволни? И онези от вас, които сте доволни, защо не сте доволни? Човек, който има само едното, той е виноват. Кой е виноват? Виноват е, който е доволен. Вина има и който не е доволен. Онзи, който не е виноват, е виноват, че не е доволен.

Следователно, за да не бъдете виновни, трябва да имате и двете състояния. Туй е обмяна между хората, която съществува. Само доволните и недоволните хора се разбират. Двама доволни хора не може да се разберат. Но един недоволен и един доволен братски може да живеят. Едното е пасивно състояние, а другото е активно състояние. Сега турете в себе си правилото. Новото разбиране кое е? Ако сте недоволни със сърцето, бъдете доволни с ума. Ако сте недоволни с ума, бъдете доволни със сърцето. Направете един опит да проверите верно ли е това, или не. Някой път вие сте недоволни от вашите чувства, турете доволна мисъл. Ако имате недоволна мисъл, турете доволно чувство в себе си на мястото на недоволството. Това е икономия на силите, които действат във вашия организъм. За да икономисвате, трябва да се сменят тия състояния. Всичките хора, практично които са се подигнали, те са разбирали тия състояния, те са постигнали равновесие на характера.

Аз говорих тази сутрин, понеже някои сте недоволни по ум, а други сте недоволни по сърце. Казвате: „Няма разрешение.“ Онези, които са недоволни по ум, да бъдат доволни по сърце. Някои сте недоволни по сърце. Някои сте недоволни по ум. Няма друго разрешение. Вие ще се намерите в трудно положение. Ако човек не спазва този закон, не ви казвам какво може да дойде. Но никакво друго разрешение няма засега. При сегашните условия трябва да стане смяна между енер-

гиите на сърцето и между енергиите на вашия ум. Сега стават, без да направите правилна обмяна. Който не направи правилна обмяна, в него иде онзи процес, както есенно време окапват листата. Казвате: „Тази работа е празна." Празно е едно място, второ, трето, четвърто, но идущата година трябва да дойдат пак. После пак окапват и няма никакво разрешение – от после е дошло окапването. Първоначално окапване на листата нямаше. Листата не са разбирали този закон, затова окапват. Ако вие не разбирате законите, ще дойде окапване на вашите листа, но трябва наука. Мнозина са казали: „Аз това го зная, това не е знание." Ако е за знание, аз зная всичко. Аз, почти откак свят светува, може да ви приведа исторически работи, но това не го считам знание.

Колко теории са създадени и изчезнали. Онова знание, с което сега може да разполагаме, може да се ползваш от него. Като идеш при природата, като говориш на нейния език, че тя да ти даде нещо, ти може да се ползваш от природата. Това наричаме знание. Като ѝ поговориш, по-щедра от нея няма. Но и по-скържава няма. Като ѝ поговориш на нейния език, по-щедра от нея няма, но ако не ѝ говориш на нейния език, по-скържава от нея няма. Ако някой път е много скържава, вие ѝ говорите на български. Ще разбирате езика ѝ. Като кажеш на нейния език, готова е всичко да даде. Поне една дума да знаете от това знание.

Тайна молитва

Петнадесета лекция
на Младежкия окултен клас
6 януари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ОТНОШЕНИЕ НА МИСАИТЕ И ЧУВСТВАТА

„Добрата молитва“

Тайна молитва

Кой е най-лесният отговор? Кой е най-мъчният отговор и кой е най-лесният отговор? Да кажем, имате две успоредни линии. Да кажем какво съдържание имат те. Ако тия линии ние ги прекръстосаме, свързваме ги. Казвате: „Какво има от това, ако са свързани?“ При известни условия няма нищо. Но при известни условия има много. На какво мяза това? Такива главочи има, но се образува по една случайност отрицателният знак „не“. Значи какво значение има? Как ще го представим геометрически? Кой е по-голям? Който дава или който взима? При процесите кой е по-голям? Който дава или който взима? Двояко може да се отговори.

Когато богатият дава, е по-голям и сиромахът, когато взима, е по-голям. Когато разбойникът те обира, той е по-голям, богатият е по-малък. Когато ти даваш, без да те изнасилват, или си в условия, при които насилието е изключено, или казвам другояче, ти си толкоз умен, толкоз силен, че никой не може да се бори с тебе. Защото силният човек всякога дава. Вземете двама силни хора, пехливани, които се борят. Нали дават нещо от себе си. Като се бори, той взема ли, или дава? Защо дава? Той дава, но същевременно има кой да спечели. Противникът, който има насреща, той е придобивката. Той казва: „Ако този противник може да го

придобия, как ще го придобие сега?“ Ние наричаме това да победиш противника си. Ще победиш. Целият живот седи от такива понятия, изопачени понятия.

Що значи победа? Победил си противника, унищожил си го, премахнал си го, да нямаш никакви препятствия. Но как ще разберете онова изречение: „Да победим природата.“? Кога човек си е турил задача да победи природата? Какво иска да каже? Може ли човек да победи природата? Да победи своята нисша природа? Но може ли да я победи? То се твърди тъй. Казват, че аз може да бъда учен човек. Тъй, то е едно понятие. Ти може да му даваш различни градини – големи и малки, но ученият човек според твоите понятия в какво отношение е учен?

НЕ >

НЕ <

Какво ще заключите от това? Какво ще получите от буквата „не“? Ако кажете така: „Не обичам да ти направя зло“, тогава де е силата на отрицанието? В думите „не обичам да ти направя зло“. Или по едно стечение на обстоятелствата имате „ще“. Какво означава „ще“? Каква част от речта е?То е хубаво, когато човек изгуби смисъла на всичките думи и не се безпокои.

Казвам, тогава може да вземе мястото на отрицанието. Ще ти взема парите. Какъв знак трябва да му турим? Ще преведете. То е цяла геометрия. Какъв знак ще прибавите? Имате три успоредни линии, имате един прав ъгъл, обърнат надолу (щ). Какво означава това геометрически? Представете си, че това са три реки, три канала. Представете си, че това е едно пристанище вътре. Може да си представите много други работи. „Ще“ в дадения случай, този триъгълник показва, че има да боравите във физическия свят с много гъста материя, на която материя трябва да знаете законите. Да кажем, химик може да сте. Отправяте някое вещество нагоре в пространството. Не тук, на

земята. Едно същество, което е някъде, няма съзнание. Правите усилие. „Ще“-то това са сили, с които вие разполагате в дадения случай. Буквата „ще“ показва активност вътре. Направете с буквата „щ“ някоя дума – само която е миролюбива.

„Ще“-то съдържа известни потайни звукове. „Ще“-то винаги показва, че пътят е затворен. „Ще“-то показва, че пътят е затворен. За да се отвори, трябва да бъдеш много умен. „Ще“-то показва, че вратата е затворена и тоя звук в природата, че тази врата може да се отвори само при един случай – когато кажеш истината. Затворена врата е „ще“-то. Звукът е такъв. Следователно казваме „ще“-то, но то в природата е един затворен звук. Ти като дойдеш до него, ще мислиш.

Казвам, онези в древността, които са се занимавали с писаната реч, те са разбирали звуковете в природата. Ако един човек, който те среща, те поздрави, ако може да разгадаеш какви са първите звукове, може да направиш едно математическо уравнение, да пренесеш в геометрическа форма – то значи да го пренесеш в един свят проявен в гъстата материя, защото материята се отнася към първичните отношения. Всичката материя започва с числа. То е едно отношение в света. Представя цялата материя в света като единица, но раздвоена. Едно отношение. И тогава математикът казва “две“. Под думата „две“ подразбираме, че тази материя, която изпълнила пространството, се е диференцирала, видоизменила и са се образували две противоположни полушария. Образувало се е числото 2 на две равни части. И се е образувало едно равновесие. Една борба между две единици. Едното е едно, а другото е две. Борба. След туй, за да се прекрати с тази борба, излязло друго едно отношение – числото 3, което показва, че силите са взели в природата едно направление, диференциране. Разумното в природата взело надмощие. Светът започнал да се

твори. Питагор е дошъл до числото 4. Четири показва завършен процес, който останал в природата. Ние разбираме числата до 4. Вие може да смятате до хиляди, но разбирате до 4.

Какво разбирате, например? Човек има 4 тела, през които преминава – физическо тяло има, има свое тяло на чувствата, има тяло на своята мисъл, има тяло и на своя разум, или причинно тяло, умствено тяло, астрално тяло и физическо тяло, през които той минава. Сега колцина от вас са се качвали горе в причинното тяло? Да бъдете в причинния свят, значи да сте в един свят, дето няма никакви противоречия в ума ви. Някой път се чувствате, че никакво противоречие нямате, като че всичко сте разбрали. Тъй ви се струва и вие сте във вашето причинно тяло. Слизате във вашата мисъл. Щом слезете в мисълта, вие не може да направите разлика между мислите и чувствата. Между чувствата и мислите каква разлика правите? Няма почти никаква разлика. Непроявеното чувство, нереализираното чувство е мисъл. Туй, което чувстваш, то не е реализирано, то е обект. Търсиш правилния начин за реализиране. Щом туй чувство може да го реализираш, то се превръща на мисъл. Когато се качиш в един по-висш свят, ще видиш, че между мислите и чувствата има едно и също повидимому отношение. Но мисълта е реализирано разумно чувство.

Това е едно понятие, върху което трябва да мислите. Не че са идентични. В дадения случай, когато ти чувстваш, то е състояние. Когато мислиш, е друго състояние. Има разлика между тия двете – реализираното желание и чувствуване. Мисълта е по-силна от чувствата в дадения случай, но чувството има по-голямо напрежение. В мисълта има по-голямо движение, а в чувството има по-голямо напрежение. Ти в чувството усещаш напрежение в себе си, а в мисълта ти усещаш движение. Щом дойде мисълта, ти се движиш.

Щом чувстваш, казваш: „Иде ми да се пръсна.“ Това не е мисъл. Мисълта не напъва така. Чувството напъва. Сега това са отвлечени въпроси. Нищо не ви ползва. Може за една школа само, дето хората се занимават със скритите сили на природата. Имат си мястото, и за вас има място.

То е известно пространство, което е завладяло известно вещество, което се влива в едно малко езеро. Водата се влива в езерото и после излиза. Питам, след като се влива, вливането на водата в езерото и изливането на водата из езерото какви процеси са? Водата, която се влива, допринася нещо. Не само допринася водата, но някой път допринася и гъста материя, пясък нанася на дъното. Тази вода, която изтича навън, изпразва езерото, но същевременно изнася нещо от езерото. Питам, след дълго време кой процес е по-силен – който се влива или който се излива? Който се влива.

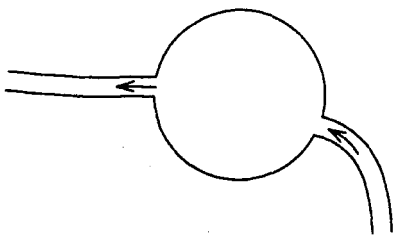

Питам тогава, кой процес е по-силен – процесът на чувстването или процесът на мисленето? Има две мнения. Философите и писателите са раздвоени. И в окултната школа са раздвоени, но в природата те са определени. Какво мислят философите, е едно. То е тяхно разбиране. Но в природата определени са отношенията на мислите и чувствата. Те имат определени отношения. Всякога, за да постигнеш едно свое желание, непременно трябва да разбираш неговите качества, неговите свойства, да разреша времето, при което туй чувство се проявява. Защото кога се явява времето? Времето се явява след условията. Времето, това е вратата. Ти имаш всичките средства. Имаш жито, имаш кола. Имаш нива къде да посееш житото. На разораната нива. Но търсиш удобно време да посееш.

Следователно при условията, които ти имаш, не знаеш времето. Някой казва: „Мене ми трябват условия. Мене ми трябват средства." Може да имаш, но ако не знаеш времето да използваш средствата, условията, ти никога не можеш да постигнеш желанието. Искате плодородие. Трябва да знаете времето, кога да посеете житото.

Та казвам, в едно отношение вие трябва да проучвате всичките занаяти в света, които съществуват. Това са методи, условия, при които човек може да постигне онова, което желае. Според новата наука на възпитание тук както сте поставени, вие не може да се възпитате. Едни от вас може да бъдат земеделци, други трябва да бъдат друго. Всичките изкуства, които имате – едни шивачи, готвачи, но трябва да имаш някакво занятие, трябва да се занимаваш с ума си. Ти седиш, искаш да пишеш. Всички поети не може да бъдете. Друг седне – философства върху въпросите. Но всички философи не може да бъдете. Защото философите най-малко материя имат. Хубаво, ще дойде гладът. Философът какво ще прави, като дойде гладът? Той ще изясни причините на глада, но гладът трябва да се задоволи. Как се задоволява гладът? Защо трябва да яде човек? За да задоволи глада. Следователно защо трябва да ядем? За да услужим на глада. Той е господар, на когото аз служа. Господарят като каже: „Искам да ям", и аз казвам: „Господарю, ще услужа. Имам всичкото разположение."

Дойде жаждата. Тя е друг господар. Казва: „Жаден съм, вода искам." Казвам: „Господарю, ще имате вода." Дойде зрението. То е друг господар. Казва: „Искам светлина." Казвам: „Господарю, сега ще имате светлина." Човек има много господари. Казваме – той е господар на очите си. Аз пък казвам тъй. Аз съм слуга на очите си. Аз съм слуга на своето зрение. Аз съм слуга на своето слушане. Аз съм слуга на своето ходене. Аз представям неща, които не са всъщност така. Утре

ако се откажат краката да ходят, господари са краката. Най-после краката казват: „Няма да ходим.“ Виждам, че не съм аз господар. Краката казват: „Няма да ходим.“ И ти седиш. Казват: „Защо седиш?“ Днес не е разположен господарят.

Трябва ви новото в света. Туй знание, което имате сега, то е хубаво, но трябва да го преведете. Вие имате дроби и трябва да ги приведете към еднакъв знаменател. Вие имате ред и уравнения. Тия уравнения и други математически формули, методи на смятане, разните знаци, но всичко туй трябва да се тури в действие, да се изучават знаците на човешкия дух, законите на човешката душа, законите на човешкия ум и законите на човешкото тяло. Това е широка област. Когато човек не разбира нещата, той се обезсърчава. Обезсърчава се кой – господарят или слугата? Щом се обезсърчаваш, ти си слуга. „Следователно – казваш ти на себе си – не слугувам на господаря си.“

Прав ли съм сега? Щом господарят се обезсърчи, той не е господар. Той е слуга. И той си е турил наум, че е господар. Господарят не може да се обезсърчи. Той е господар на всичките условия. Щом е господар на условията, на времето, господар на силите, с които той функционира, той е слуга. Нека знае. Не може да направиш нещо, ще знаеш, че си слуга. Някои от вас казват: „Колко голям невежа е.“ Щом си невежа, слуга си. Какво има, че си слуга. Кой от вас е слуга, я ми кажете. Сега слугата се представя, когато има десетина души слуги. Става господар на другите слуги. На всичките е господар. Слугата помежду си минава за господар, играе роля на господар. Трябва да знае, че е временен господар.

Казвам, в дадения случай ще намериш известни отношения между вашите чувства и вашите стремежи какво можете да постигнете в света. Например каква конкретна мисъл имате вие. Някои от вас искате да свършите по философия. Някои искате да свър-

шите архитектура. Някои искате да свършите инженерство, трети искат да свършат медицина. Някои искат да станат геолози. Всички тия неща са красиви, отлични. Какво се постига чрез биологията? Какво се постига чрез медицината? Или искате да свършите по математика. То е като онзи окултен ученик, който казва: „Три пъти в своите прераждания аз следвах математика и все свършвах отлично, и пак не можах да разбера математиката. Три пъти отлично свършвах математическите науки и досега е неразбрана в ума ми."

Неразбраното какво показва? Слуга си. Да разбираш, значи да си господар, да си господар вече на положението. Математиката не е наука, която можеш да разбереш в някои отношения. Но всичко се мени във всичките тия формули в света, в нисшата математика това са отношения само на резултатите. Например имате известни математически отношения. Само неизвестни сили, които действат. Количеството на веществото, върху което те оказват своето влияние. После имате част от времето и пространството, в което стават всички тия явления. И най-после имате математически отношения между едно съзнание и друго, между един ум и друг, между едно сърце и друго. После имате геометрически отношения. Казвате: „Аз го обичам много." „Обичам го много", това значи – дал съм много. Казвате: „Той не ме обича." Аз тълкувам – малко дал. Не е платил за това, което съм дал. Как го обичаш? Дал си нещо от себе си и в замяна на това вие се сърдите, че няма обич. Друг казва: „Защо искаш да те обичам?" „Трябва да ме обича, разбира се, как да не ме обича."

Математически казвам. Ти му дай пари, пък дали той ще ти ги плати, или не, да го нямаме това. Аз да ида при търговеца, да му дам парите, пък той ако иска, да ми даде стоката. Аз му давам 10 хиляди лева и кажа: „Такава стока искам да ми дадеш. Тол-

коз и толкоз метра да ми дадеш искам." Зная точно определено колко да ми даде. Той казва: „Че как тъй. Ти – казва – ме обичаш, пък дали аз те обичам, то е друг въпрос." Такава философия в света няма. Съществуват тия философи само от учебниците. В математическите формули съществуват мъртви отношения.

Казвам сега, да дойдем до реалното. Когато кажеш, че обичаш някого, ти най-първо прегледай какъв търговец е, има ли този материал, който искаш, и може ли да ти даде. Виж плата и нищо не говори. Кажи: „Дошъл съм да прегледам стоката, интересувам се." След като прегледаш всичката стока и намериш нещо, което има, че може да купиш, ще кажеш: „Аз те обичам. Десет хиляди лева ти давам. Ще ми дадеш от твоята стока на еди-кое си време." Ето, въпросът се свършва. Сега вие нямате математически отношения. Пише ви някой едно любовно писмо, счита ме задължен. Казва: „Господине, аз много ви обичам." Разбирам да тури 10 хиляди в писмото и да каже: „Господине, аз много ви обичам." Тогава турям в писмото стока. Получа писмото, и вашата обич е много реална. Изпращам друго писмо и казвам: „От всичката стока, която искам, пращам ви. И аз ви обичам съобразно с това." Има отношение между хората. Турете нещо реално. Ти не може да обичаш един човек за нищо. Защо ще го обичаш. Казваш: „Той е красив." Един плат не се обича за външната красота. Той трябва да има съдържание този плат, за да има цена. Красивият човек трябва да има добродетели, съдържание вътре. Ако няма туй съдържание, любовта е нещо равносилно. В дадения случай любовта е равносилно, ценно за някого качество, което се съдържа в самата същина на нещата.

Та казвам, ако вие нямате тия новите схващания, вие ще живеете постарому. Тогава да ви кажа какви ще бъдете. Всичките ви задачи в живота ще

останат неразрешени. Че се раждате, то е предприятие. Че растете, то е друго предприятие. Че ходите да се учите, то е друго предприятие. Че влизате в живота да работите, то е друго предприятие. И най-после всичките ви предприятия фалират. Казвате: „Родих се, ходих на училище, свърших училище с отличие, бях един от най-способните, спечелих пари, най-способен човек бях, но и знанието отиде, и парите отидоха, и здравето отиде, всичко отиде и загазих съвсем." Обърках тази работа. Казвате: „Ще се мре." Или казано другояче, ще се фалира. Търговецът като гледа, че оттук няма кредит, оттам няма кредит, казва: „Какво ще правя? Ще фалирам." То е най-хубавото, което трябва да направи, – да фалира. Ще повика всичките кредитори, ще каже: „Господа, не може вече тази работа, обърках. Но 10 процента вземете от това, което имате да вземете." И фирмата изчезне. Това е старият начин. Аз превождам фалимента. Падане на едно правителство, качване на друго правителство, заменяне на една нива с нова нива. Заменянето на един вол с друг вол, смяна става.

За мене строго са определени процесите. Ти трябва да знаеш защо спиш и защо се събуждаш. Защо си лягаш и защо отиваш да почиваш. Под думата „почивка" разбирам, че съм свободен. А под думата, „че съм буден в съзнанието си", че има известни положения и не мога да спя. Щом не може да спиш, природата те вика на работа. Ще работиш, докато дойде другото състояние. В природата има друг един закон, ще те остави свободен. Казва: „Туй е твое време, което ти може да използваш." Какво са направили хората? Те употребяват този закон. Когато вие имате едно оръжие, един пищов, вие го напълвате и след това го изпразвате. Какво правите с това? Вие казвате: „Какво е приложението?" Ето приложението. В изтичането навън на един револвер, на една

пушка – те са направени по същия закон. Казвате: „Какво има, че е излязъл куршумът навън?“ Че какво от това, като излезе един куршум. Има опасност. Тогава казвате тъй – ти ще напълниш кобура и ще го държиш за зор заман. Тогава ще го изпразниш. Имаме сега безопасно оръжие. Една помпа или една поливна пръскалка и тя е един пищов. Туриш маркуча, влиза водата, пръскаш, пръскаш, хвърляш, хвърляш, и тогава, за да прекратиш стрелбата, ще заключиш онзи ключ, и напорът на водата престава. Няма вливане вече.

Та казвам сега. Вие трябва да знаете законите и силите на природата. Има въздействия върху човека, които ще дойдат. Всичко, което става във външната природа, става и вътре в човешкия организъм. Човек трябва да разбира всичките тия условия, за да може да се справи, понеже ние имаме едно разбиране и очакваме всичко отвън. Детето например очаква баща му и майка му всичко да уредят заради него. Те отчасти ще уредят. Природата и тя отчасти ще определи. Например намирате се вие в една среда във въздуха, заобиколени сте, средства имате и условия имате да живеете, но от вас се изисква работа. Ще си отворите устата или през носа ще поемете въздуха. Ако ви попита някой защо дишаш, кой е най-правилният отговор, който ще дадете защо дишате? Или какъв отговор ще дадете на себе си? Запитвали ли сте се защо дишате? Ти живееш, например. То е животът. Дишането е един процес, един от процесите на живота. Ако ти не дишаш, не можеш да живееш. Ако светлината не влиза в твоите очи, няма да мислиш. Мисълта е процес на живота. Ти ядеш, то е пак процес, друг метод. Влизането на живота е то.

Това са начини, при които животът влиза в твоето тяло и поддържа. Как ще определите как поддържате живота във вас? Поддържате съзнани-

ето. В нашето съзнание ние достигаме какъв живот влязъл и какво допринесъл. Съзнанието определя какво сме постигнали и какво не сме постигнали. Някой път като погледнеш, в съзнанието има нещо, което ни радва, и има нещо, което не ни радва. Който не разбира законите, той ще се обезсърчи и ще каже: „Аз нищо не можах да постигна." Но под думата „аз нищо не можах да постигна" какво разбираме? Ти отиваш да се къпеш. Потребно ли е да носиш тия торби с багаж или някой човек със злато или с жито и с тях да влезеш във водата? Житото си оставиш там, на брега.

Кажете ми досега какво разбрахте, като съм ви говорил. Все разбрахте нещо. *(Учителят се обърна към един брат.)* Я, Иване, ти си старозаветник, какво си разбрал? *(Човек трябва да научи разумно да служи на господаря си.)* Човек има много господари. Най-първо на всички ще служим, по ред трябва да знаем. На много господари ще служим. Понеже господар на господар служи и на най-големия всички служат, а на другите по ред. Направете си един списък. На съвременните занятия, които съществуват в света, цял един списък от занаятчии, защото ще работите, занаятчии ще станете. Най-важните занаяти – направете един списък и целия клас ще ви турим на работа. Турете всички занаяти. Ще ги турим на работа. Аз ще прегледам и ще видя какво можем да направим от тях.

Когато хората не могат да разберат работите, те пеят и свирят. Когато хората остават неразбрани или когато хората останат свободни, те пеят и свирят. Сега сте свободни, господарят е заминал малко. *(Учителят свири на цигулката много тихо и много нежно.)* Сега можете ли да пеете с мене заедно? Всичко старо в света си отива, отлетяло е. Новото в живота иде. Свободните хора пеят, а които не са свободни, те плачат. *(Учите-*

лят пее думата „Хензи".) Всичко старо на страдания, на несгоди, на падания, на ставания си отива, новото иде. Туй в музиката се нарича опресняване. Това са новите тежнения на музиката. Всичките музиканти търсят нови разрешения. Музиката досега е вървяла към нови разрешения.

Сега темата разбрахте ли каква беше? Колко занаяти познавате досега? Ще направите после едно малко упражнение. В природата никога няма еднообразие. Сегашният живот е еднообразен. Всичките хора се стремят към еднообразие. И впоследствие на което произтичат големите несъответствия, които съществуват между хората. Всичките хора искат да бъдат богати. Това е еднообразие. Никой не иска да бъде слуга. Всички искат да бъдат учени. Никой не иска да бъде невежа. При това много малко са учените. Всички искат да бъдат силни. При това всички са безсилни. Много малко са силни. Ако вземеш малките мушици, и тя се стреми към сила. Но трябва разумно разбиране.

Вие искате да бъдете богат. Кога и как? Искате да бъдете силни. Кога и как? Невсякога трябва да знаете да бъдете силни. Невсякога трябва да искате да бъдете големи. Ако вие трябва да минете през една малка дупчица и ако вас ви гони един неприятел, трябва ли да бъдете големи? Да се заклещите вътре. Тогаз колкото сте по-малки, по-добре е, че да минете през тази малка дупчица. Като се премахнат всичките препятствия, можеш да станеш голям. В туй отношение силата, знанието, богатствата, здравето, това са условия на живота, които човек трябва да има и да разбира тяхното съотношение. Когато дойде противното на това и от тях не трябва да се страхувате и тях трябва да използвате. Това е предназначението.

Сега много пъти в общите заключения ние изгубваме онази вътрешна цел. Всеки ден има една цел,

която човек трябва да постигне. Той трябва да пази равновесие на своите сили, които съществуват в неговото съзнание. Единственото, което сега е потребно, то е – трябва да пазите равновесие на силите, на вашите сили в съзнанието. То е много необходимо. Щом изгубиш равновесието на силите в съзнанието, тогава идат обезсърчения в мислите. Решаване, отлагане, започваш една работа, отлагаш. Имаш едно убеждение, държиш го донякъде, после го напуснеш. Идат много работи, и ти нищо не може да издържиш. Но щом пазиш равновесие на силите в съзнанието си, тогава ще намериш пътя си, ще намериш твоите отношения.

Щом човек е дошъл на земята, той има отношение към живата природа, има отношение към Бога. Когато аз ви говоря, аз разбирам отношението на Бога, за да намериш отношението си към другите хора, между които да живееш. Ако само вярваш в Бога, с това не можеш да намериш отношенията, които съществуват между тебе и другите. Туй е вяра. Вярата към Бога е любов към Бога. Като имаш туй отношение към Бога – да придобиеш туй знание, което той има, с което той създаде света, да покаже какви трябва да бъдат отношенията към окръжаващите хора, техните отношения какви трябва да бъдат към тях. Тогава ще знаеш и времето, и тогава животът тече отлично.

Да кажем сега, аз гледам в класа, и вие не си знаете отношенията. Щом човек не си знае отношенията, явява се един дисонанс. По разни начини се явява дисонансът. Най-първо в тебе може да се яви едно недоволство. Да кажем, в един клас учениците не се учат, учителят не е доволен. И те не са доволни. Тогава се губи равновесието на силите в съзнанието. Защото никакво знание не може да има в света, ако не са спазени равновесията на силите. Той трябва да има предразположение, да го интересува и да знае, че този предмет, който изучава, е важен заради него.

Вие считате, че математиката е една отвлечена наука. Но тя е една наука, която има конкретно приложение. Малко приложение. И геометрията е също отвлечена наука. Ако вземете всички науки в древността, ако, да кажем, изучавате биология, и тя е отвлечена наука. Ако изучавате психологията, както сега се разглежда, и тя е отвлечена. Психологията съвсем трябва да се преустрои.

Например психологическо казвате за душата. Къде е душата? Или казвате, че човек има ум. Къде е умът? Умът де е поставен? Умът е поставен в главата. Умът там действа. Чувствата са поставени в стомашния мозък или в слънчевия възел. Защото стомашният мозък е един орган, който постоянно работи. Симпатичната нервна система е място на чувствата. Чувствата имат своя нисша служба, имат връзка с храносмилателната и с дихателната системи. Тия системи се обуславят от симпатичната нервна система. Ако чувствата на човека не са добри, тогава храносмилателната система няма да действа правилно. Дишането няма да бъде правилно. Когато мозъчната система не работи добре, функциите на мозъка зависят от мозъчната система. Ако тия двете системи нямат хармония в дължината и интензивността на нишките в обмяната на веществото и в обмяната на силите, тогава човек нищо не може да постигне.

Казвам, тепърва, тепърва ще действаш, за да знаеш с коя област на мозъка действаш, защото, ако ти се смущаваш в съзнанието, трябва да знаеш с коя част действаш. Както един фабрикант или един инженер, влязъл във фабриката, трябва да знае с коя част трябва да действа. Един машинист има своя ръчка на локомотива, чрез която отваря двигателната сила. Ако стане повреда, той има инструмент, който показва, че някъде се затруднява движението.

Ние трябва да изучаваме живота и всички трябва да го изучаваме. Вие някой път ставате причина да

се затъпи животът. Внасяте малко недоброкачествено масло, намажете, затъпят се колелетата. Тогава става запълване, заклещване на движенията, не върви. Това е един сложен процес. Има един процес, който става в стомаха, с хиляди години става в млекопитаващите, в животните, в рибите и в растенията. Изключително става в слънчевия възел, в симпатичната нервна система. Мозъчната система е отскорошен произход. Това е една страница, която сега се строи. Енергията се пренася на друго място. Трябва да проучвате първата страница, в която човек е живял. Това е неговата симпатична нервна система. То е старото отечество, в което сте били. Сега сте в новото отечество горе, в тъй наречената мозъчна система, и тя е още по-сложна. Че вече, щом дойдем да изучаваме мозъка, изисква се известна специфичност. Трябва да имате много ясна представа.

Трябва да се справите с недоволството, с господаря на недоволството. От какво се ражда недоволството? Вашите господари са недоволни от вас, че вие не знаете как да слугувате. Недоволството показва, че ти не си добър слуга. Защо си недоволен? Вършил си една работа, не си свършил. Господарите не са ти платили. Казвате: „Аз толкова време работих, много малко платиха." Едва прехраната си може да изкараш. Та нашето недоволство в нас е единствената причина, че не сме получили туй, което очакваме. Казваш, че не си получил. То е друг въпрос. Как ще получиш? Трябва да знаеш как да получиш. Че аз съм гладен. Трябва да намеря храна да ям. Казвате: „Няма нищо." Има нещо. Господарят казва: „Ще донесеш хляба да ям." Тогава той те наказва и господарят не страда, но ти страдаш. Понеже сме слуги в света, сега трябва да бъдем от разумните слуги, за да може да постигнем нещо.

Турете тази идея в себе си. Слуги сте пратени в света, да слугувате на господарите. Вашите госпо-

дари са много умни. Не мислете, че са глупави, много умни са. И че познавате всичките потънкости. Още като те види, храната, която носиш, знае откъде си я взел. Казва: „Аз ще ти дам да се разбереш.“ След като започне да те свива коремът, господарят казва: „Навън. Друга храна ще донесеш. Хубава храна. Такава храна няма да ми носиш.“ И той те погледне строго. Лекарите казват: „Диета ще пазиш.“ Туй значи лоша храна няма да носиш на господаря си. Туй значи да се пази диета. Никаква диета няма да пазиш. Аз разбирам, диета да пазиш, значи само хубава храна да даваш. Щом има хубава храна, то е диета. Диета щял да пази. Разбирам, хубава храна. Щом храната е хубава, това е диета. Доброто поведение какво е? Вземане и даване. Туй е едно разбиране. Честна работа. Не да вземеш пет пари и да завлечеш десет.

Сега вие добре да ме разберете. Един приятел казва на приятеля си какво му се е случило. Тъй както го хукали, той го представя. На него казва какво са му казали. Приятелят му казва: „Защо ми разправяш?“ Той му разправял тъй усърдно, както него ругали. За да разбере положението. Приятелят му казва: „Защо ме ругаеш? Какво си дошъл мене да ругаеш?“ „Кажете на вашия приятел – отидох при господаря, малко недоволен, понаруга ме.“ Ти ще представиш господарят как точно те е ругал и как ти е казал. Оставете тази работа. Никога не повтаряйте едно нещо два пъти. Например паднал си от някое дърво, не го повтаряй в ума си, защото ще си причиниш болест. Не говори, не повтаряй. Ти сега разправяш, казваш, че веднъж си паднал, че два пъти. Остави това нещо. Забрави, че си паднал, ако искаш да ти е мирна главата. Ти си загубил хиляда лева. Ще си представиш как си ги загубил. Казал ти някой една обидна дума, ти ще повтаряш думата веднъж, два пъти. Не повтаряй думата. Пазете се. Казваш: „Той ми каза мазник.“ И ти повтаряш тази дума. Не повтаряй думата. Ние сами си създаваме

безпокойство. В думата „мазник“ няма нищо лошо. Мазник значи човек, който обича да намазва. Ние му придаваме качество, което не съдържа, и тогава се наежваме. Казвате: „Направих една погрешка.“ Аз ако съм, ще кажа тъй: „Направих една погрешка и ме намазаха. Не искам да правя погрешки. Не искам да ме намажат втори път.“ Турям точка. Нищо повече. Няма погрешка, няма намазване. Психологически туй правило седи тъй. Анализирате нещо. Дойде ви една скръб, анализирайте я хубаво. Кажете: „Откъде идете?“ От дълъг път иде скръбта и голяма шуба носи. Тя се гледа голяма. Съблечете голямата шуба, след туй палтото и след туй ще видите, че тя е много тъничка. Като излезе навън, не ѝ давайте голяма шуба. Като ходи скръбта с малко тънки дрехи, като се върне, тя се е сгушила малка. Тя като дойде, съблечете я. Всички трябва да се събличате. Под думата „събличане“ значи да се разбират отношенията, които съществуват. Не си съставяйте една илюзия, че непреодолими са мъчнотиите в живота, че животът е труден, сложен. Че е труден животът, да. Но че мъчнотиите са толкоз големи, непреодолими, това е преувеличено казано.

Психологически вие младите имате да се справяте с вашите чувства. Вие още не сте хора на мисълта. На вас ви препоръчвам да се справите с вашите чувства, понеже чувствата се занимават с живота. Яжте, пийте, но умно. Не преядайте, не препивайте. Знаете ли какво е препиването и преядането. Щом преядеш и щом препиеш, обезсмисля се животът. Ти си недоволен, неразположен, не ти се живее, не ти се работи, нищо не те интересува. Туй е състояние така изяснено. Сега да се обърнем на светлата страна. Всичко в живота е едно упражнение.

Вземете една тема да напишете: „Отношенията, които съществуват между числата 1 и 4“. Колко отношения съществуват между числата 1 и 4? В при-

родата къде можем да ги намерим отношенията на 1 и 4 да ги съпоставим? Например животните имат 4 крака. Колата има 4 колелета. Числото 4 къде можем да го намерим? Като една тема е това, ще го имате.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Шестнадесета лекция
на Младежкия окултен клас
13 януари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ЕДНО ПИСМО

Учителят не дойде и изпрати следното писмо до класа.

Новото иска много упражнения, старото – много почивки. Прекарайте времето и/или в упражнения, и/или в почивки.

11-а глава от Второто послание към коринтяните.

Седемнадесета лекция
на Младежкия окултен клас
20 януари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ВРЕМЕТО НА ДОБРОТО

„Отче наш“

Имате ли някаква тема?

Да допуснем, че земята е валчеста. Ако земята е валчеста, какво сме добили? Или ако земята е плоска? Ние предполагаме, че земята е валчеста и ние се движим по една плоскост видима. Теоретически се доказва, че земята е валчеста. Практически според човешкото зрение се вижда, че е плоска. На какво се дължи туй? Представете си, че имате една гумена топка валчеста, качва се една муха и казва: „Топката е валчеста.“ Качва се слонът и казва: „Топката е плоска.“ Може ли слонът да се качи на топката, и тя да остане валчеста?

Сега вие седите и имате идеята за щастието. Но какво нещо е щастието? Може ли да го опишете? Да сте го срещали, да сте се разговаряли с него? При това вие всички говорите от хиляди години за щастието. Как бихте го описали? Какво нещо е щастието? Какво нещо е да бъдеш щастлив? Въпросът не е разрешен. Една задача е. Ти казваш: „Да разреша една задача.“ Да разрешиш една задача, нищо не е това. Вие разрешавате задачата, какъв е квадратният корен на 9 милиона. Какъв е коренът на 9 милиона? Ами какъв е коренът на 3 милиона?

Често човек седи и е недоволен. Друг път сте доволен. Доволен или недоволен, да си дадете отчет защо сте доволен и защо не сте доволен. Казвате: „Нямам разположение.“ Че не сте разположен, това е факт. Защо не сте разположен? Причината може да бъде вът-

решна. Може да бъде съвсем неважна. Може да бъде някой път много малка. Някой път може да бъде много голяма. Вземете в училището един от обикновените ученици. Кат му тури учителят тройка, той казва: „Слава Богу, минава се.“ На друг му турил 5, и той е недоволен, иска 6. Един е доволен на 3 и на 4, а друг и от 5 е недоволен, иска 6. От какво произтича това недоволство? Неговото недоволство на какво се дължи? Ако му турят 6 и го претеглят на теглилката, ще тежи ли повече? Ще има едно малко разширение. Ако го мерите, на този недоволния с един копринен конец като му турите 6, ще видите, че вратът ще бъде малко по-широк с една стотна от милиметъра. Има едно малко разширение. Пък като е недоволен, пак ще има едно различие. Когато човек е радостен, има разширение. Всякога при недоволството има едно смаляване. Когато човек е недоволен, той е по-малък в обем. Следствие на това той като да е по-малък. Всякога смаляването на една форма, която е достъпна на съзнанието, която човек има в съзнанието една форма, която го смалява, той всякога е недоволен. Според степента на смаляването или степента на неговото недоволство – когато се увеличава една форма, тогава му е приятно.

Например ти носиш един чувал с жито и мислиш – ако тази торба се изпразни, ти си благодарен. Ти най-първо отиваш при един скържав богат човек, земеделец, искаш жито да вземеш. Мислиш да вземеш една малка торба и мислиш – ако той ти напълни торбата, ти си благодарен. Ако ти даде, доволен си. Но ако видиш, че е по-щедър, отколкото си предполагал, съжаляваш, че не си носил по-голяма торба. Казваш: „Направих голяма погрешка.“ Трябваше по-голяма торба да нося. Защо във втория случай съжаляваш? В първия случай, като знаеш, че е скържав, ти си доволен, а във втория случай, като видиш, че е щедър, съжаляваш, че не си взел по-голяма торба

и ти си недоволен, че торбата не е била два пъти по-голяма.

Всеки ден имате един закон. Дали е закон, или не, с който се разправяте? Дойде някой – разположен сте. Защо сте разположен? Някой път сте неразположен. Защо сте неразположен? Може ли човек да е неразположен и да не знае причината? Например малко топлина има тук. Коя е причината? Казвате, че въглищата не горят както трябва, че собата не гори както трябва или че онзи, който палил, навреме не е запалил. Не е разбирал момента, че този салон е голям, че трябваше да запали два-три часа по-рано. Той е правил сметка, като я запали един час, за един час ще отопли салона. Ако гори един час, ще може ли да стопли салона? За тези каменни въглища трябва да има повече течение на въздуха. В паленето на собата всички трябва да вземете участие. Щом не вземете участие, това показва, че в класа всички не сте единомислени. Че не сте единомислени, и собата показва – във вас няма еднаква топлина. Щом хората не са еднакво доволни, и собата не гори еднакво.

Сега това са общи заключения. Но какъв беше въпросът? Когато една форма в съзнанието не се увеличава, всякога произвежда недоволство. Когато една форма се смалява в съзнанието, тогава произвежда друго едно настроение. Когато правилните форми в съзнанието се увеличават, ние придобиваме едно настроение, което наричаме „път към щастието". Когато формите се смаляват, тогава придобиваме недоволство. Има известни форми, които се смаляват, и някои причиняват радост. Допуснете, че една мечка се смалява пред тебе. Ти вървиш, и мечката се смалява, тя се отдалечава. Ти се радваш. Но ако се увеличава тази форма, ти си недоволен. Или приближаваш се при някой извор. Като се приближаваш до извора, известна приятност изпитваш. Отдалечаването от извора произвежда неприятност. Ако изворът беше

едно живо същество и се приближаваше много, ако иде към тебе, веднага ти се радваш. Приятно впечатление произвежда. Но ако се отдалечава, тебе ти става неприятно.

Когато образите или формите в съзнанието се увеличават, правилните форми се увеличават, имаме подем на духа. Сега туй твърдение може да го подложите на критика – дали е право, или не. Дали е научно. Науката – това са съзнания или души, или духовете на хората, които мислят. Бащите ви са добри. Малките деца не разбират туй, което бащата мислил. Духът на човека мисли добро, но неговият ум, неговото сърце, което е дете, не разбира онова, което духът мисли и вследствие на това има едно – слабият ученик, както и да го подпомага учителят, не върви. Силният ученик от едно малко загатване разбира. Онзи, който не знае – оттук каже учителят, оттам – не се сеща. А онзи силният, способният веднага се сеща.

Тогава как бихте обяснили едно състояние на обезсърчение. Обезсърчава се човек, когато му липсва нещо. Вземете един ученик, който има слаба памет. Той се обезсърчава. Когато паметта е силна, той не се обезсърчава. Но когато паметта е слаба, се обезсърчава. Има мъчен предмет да държи изпит. Прочете веднъж, не може да започне. Започне да чете – няколко реда, втория път четири, пет, повече, десет пъти прочете урока. Взема му дълго време този урок, и той се обезсърчава. Защо? Паметта е слаба. Тогава, щом паметта е слаба, кои са законите, по които паметта се усилва? Ще кажете – вас не ви интересува това. Но трябва да ви интересува. Паметта може да се усили, може и да отслабне. Отслабването може да бъде органическо, но може да произхожда от чисто механически причини. Отслабването на паметта може да се дължи на набирането на известни киселини на повърхността на мозъка. И тогава значи трябва да се лекува дълго време. Лекуването значи тия киселини не трябва да се нат-

рупват. Натрупването става по повърхността на мозъка. И той не може правилно да функционира. Някой път напластяване става и на чувствата. Някой път напластяване става и на ненужни мисли. Ще прочистиш мозъка от всички ненужни мисли. Един ненужен товар са те. Или ненужни чувства, които нищо не ви допринасят.

Кажете ми сега, дайте ми един пример, един образ на едно неполезно желание. Дайте ми един пример на едно непотребно желание. Например някой иска да бъде висок, но не знае колко. Като се гледа, иска да бъде висок, но колко иска да бъде, не знае. Недоволен е. Иска да бъде висок, но колко трябва да бъде висок, не знае. Недоволен е, че не е висок. Казвам сега: „Колко искаш?" Казва: „Като еди-кого си." Той има образ. Той иска да бъде като някого, но не го е мерил, не знае колко е висок. Той иска да бъде висок.

Питам, какво ще ти допринесе тази височина, ако си висок 165 или 175, или 185, или 195? Коя височина ще избереш? Харесвате ли тези форми? 175 не е за желание. Ами 185? Значи в съзнанието на човешката мисъл всичките същества си имат една вътрешна математика. Ти искаш да бъдеш висок, в духа си имаш известна форма. Човек чувства колко висок трябва да бъде. Каква трябва да бъде неговата широчина? Колко трябва да бъдат ръцете му? Човек е недоволен. Иска ръцете да бъдат хубави, красиви. Той не го знае, но има една идея. Вижда нещо – иска да бъде такова, но никой не може да определи. Казва: „Ръцете ми не са красиви." Но какви трябва да бъдат ръцете? Кои са красивите ръце? Кожата трябва да бъде крайно мека, деликатна, мека, нежна, да няма грапавини ни отдолу, ни отгоре. Почти така гладка, както на рибата – като хване, да се хлъзга. Гладката кожа е възприемчива, а пък тази деликатната кожа не обича голямо противодействие. Като срещнете такива хора, те са много деликатни. Не могат да работят. Много мека е кожата им. Щом

като загрубеят, например като избирате работник, избирате кожата да е груба, да не е гладка. Ако е гладка, такъв човек той работи само един час, а онзи човек той има груба кожа, той може да работи повече – и десет часа.

Питам, ако един човек работи повече или работи по-малко, какви ще бъдат резултатите? Казва някой: „Аз много работих." Какво от това? Или казва: „Аз мислих много." Хубаво, но в какво седи многото мислене? Щом мислиш много, трябва да имаш много приходи. Щом мислиш много и приходът ти се намалява, в какво седи туй многото мислене? Между формата на съзнанието има закон на хармония. Трябва един специален клас, едно специално разбиране.

Запример сега вие седите и се намирате в едно критическо положение. Защо е туй? Човек чрез критиката не може да намери истината. Той казва: „Трябва да се обмисли." Не мислете, че като се обмисля, много ще знаете. Какво ще му мисля аз, когато свиря на една цигулка хубаво? Като дръпна тия струни, веднага чувствате, че тия тонове са правилни. Нито мога да обясня каква е науката, колко трептения има, но виждам, че тонът е правилен. Някой път свири някой и виждам, че макар нищо да не разбира от музика, но свири този човек. Някой е учил музика, доказва, някаква гама има – минорна, хроматична, че какви ефекти имало, диези, бемоли. Казвам – не зная диези и бемоли, но не ми харесва. Не че тези неща не са важни. Но между диезите и бемолите трябва да има съотношение. Какво показва един бемол? Когато диезът е натоварен, че като го посрещне бемолът, казва: „Братко, вземи малко, това е бемол." Бемолът значи помага на диеза. Пък някога диезът като срещне бемола съвсем закъсал, той му даде малко хлебец, това-онова. И бемолът като приеме малко от храницата, дойде нещо на сърцето. Някой път дойде бекарът, и той примирява. Той е такъв, който примирява нещата. Казва на диеза: „Направи едно

добро, не бъди толкова скържав.“ Някой път казва бекарът на бемола, помоли се малко: „Не стой така. Поискай.“

Вие така не сте мислили. Вие сте заети с най-важната работа. И знаете ли коя е? Като някоя мома, която е канена на някой царски бал или вие сте като онзи, който ще си държи последната матура. Тя се оглежда в огледалото, маже се, върти се или като някой, който си държи последния изпит, току обръща лист след лист, гледа да не забатачи, да не го скъсат. Като отиде, скъсат го и казва: „Аз знаях много добре. Знаех, ами ме заблудиха. Както онази мома, която забравила своето гребенче и като отиде на бала вижда, че гребенчето ѝ го няма и като се върне, чуди се как може да забрави гребенчето. Когато срещне хората, казва – забравила гребенчето. Казвам, турете гребенчето, не го забравяйте. Трябва да се тури гребенчето намясто.

Казвам, има едно съотношение между формите на съзнанието. То е цяла наука. И във вътрешната школа между формите на съзнанието има една привлекателна сила. Ако ти разбираш тия форми, ще избегнеш нещастието в живота. Ако ти разбираш този закон какъв е, ти вкъщи ще излезеш един момент, когато излиза красивата форма на съзнанието. Тя е важното. Казва: „Кое е важното?“ Туй е важното. Казвате: „Щастливо време има ли?“ Времето, в което щастливите форми излизат, както почтените хора. Например, преди да изгрее слънцето, има вълци, лисици. Като изгрее слънцето, те всички си отиват. По-благородни животни излизат, като изгрее слънцето. Особено птиците. Дотогава започват да ходят и да си търсят своята храна, започват да ходят и да се разхождат. Ако вие разбирате във вашето съзнание този закон, вие ще излезете в един момент, когато тия форми излизат. И тогава една такава красива форма ще ви внесе в съприкосновение с някои разумни същества. И тогава неразположението, нуж-

дите, туй, което вие търсите, веднага ще се задоволят вашите нужди.

По някой път вие питате защо човек трябва да мисли, защо трябва да се моли. Законът на молитвата е закон на красивите форми. Сега да изясня времето. Ти излизаш в едно време, когато черешите зреят. Гледаш, дървото се зачервило с череши, хубави едри череши. Откъснеш от черешите, връщаш се доволен. Не излизаш във времето, когато няма ни една череша. Гледаш на дървото – празно. Кой е причината на това? Ти казваш: „Защо няма череши?" Не си навреме излязъл. Сега аз говоря за един свят... Когато говоря за времето на красивите форми, аз разбирам, когато лимоните, портокалите имат цветове, завързали са и имат узрели плодове. Непреривен е животът. Затуй най-първо ще изучавате времето на красивите форми, или казано другояче, времето на доброто.

Следователно, за да намериш красивата форма, никога не желай непотребни работи. Например има в главата си една идея. Кажете ми една непотребна идея, която занимава човека. Искаш ти да станеш владика и казваш човек да не работи, да не седи. Не може да станеш владика. Днес мислиш за владика, утре мислиш за владика, работите не вървят. Не туряй тази форма в ума си да държиш владика. Какво ще ви допринесе формата, че можеш да станеш владика? Кажете ми какво ще ви допринесе. Искаш да станеш пророк. Това е непотребна идея за тебе. Те са такива форми на владиката, форми на пророка. Не вървят по една и съща гама. Те не носят щастието на човека. Ако си пророк, какво ще спечелиш? Нима мислиш, че ще бъдеш милионер? Нищо няма да има в джоба ти. Защото, щом остане един лев в джоба ти, ще изгубиш пророчеството и в торбата нито една хапка хляб няма да носиш. Щом носиш една трошица хляб, ще изгубиш всичко. Ако носиш много книги със себе си, пак пророк не можеш да бъдеш. Ще тръгнеш така, никакви пари. Никакви пари,

никакви книги, нищо няма да носиш. Ако обръщаш внимание на дрехите, че са скъсани, че обущата са скъсани, пак пророк не можеш да станеш. Пророкът, като тръгне, за нищо няма да мисли – че е гологлав, че дрехите са скъсани, че времето е студено, че хората се карат, нищо не значи. Пророк е той.

Аз бих желал – в годината за вас има само един час определен, когато може да мислите, че сте пророк. Ако може да го използвате, ще бъдете щастливи. Когато един ден станете крайно нещастен в живота си, станете пророци. Обезсмислил се е животът ти, ще се пръснеш – стани пророк. Сега разбирате ли каква е идеята? Един час в годината има, когато можеш да станеш пророк, да съблечеш всичко туй, което те безпокои, да се освободиш, веднага да станеш свободен. Пророкът ще те освободи. После пак ще дойде обикновеният живот, красивият живот. Онзи живот на пророка той е непоносим. Кой може да бъде пророк? Един човек може да бъде пророк, да има пророчески живот, то е благословение за човека. Но това не е за вас. Не е нужно. Един час в годината е достатъчно да бъдете пророк.

Сега например през тази година да ви дам една задача, да видим кой от вас може да намери този пророчески час. Но времето по някой път, когато ще излезете отвътре, ще тръгнете, ще направите някоя работа, поспрете се да утихне съзнанието, не бързайте в някоя работа. Ще се спреш в себе си, не да създадеш един ненужен навик. Поспри се и когато отиваш да работиш, гледай да избереш най-доброто време. Щом тръгнеш и се върнеш, не ходи, зад тебе има препятствие. Или тръгнеш, колебаеш се. Когато тръгнеш, тогава трябва да бъде идеята определена в ума ти. Може да излезеш, но ако излезеш и нищо няма да сполучиш, поне някое нещастие няма да имате. Ще се върнете назад, без да ви се случи някакво препятствие. То е пак печалба. Някой път в бързането човек си създава много неприятности.

Да допуснем, вие сте възбуден, студен сте. Обиди ви професорът, вие не мислите и казвате: „Аз ще му кажа, ще му начета една молитва, че да ме помни." Обмисли хубаво. Ако тази молитва може да начетеш на професора, че трябва да стане пророк, но ако той не стане пророк, ако той не стане владика, защо ти като четеш на професора и той ако стане владика, лоша е работата. По-добре не му чети. Щом стане владика, много е лоша работата. Аз не бих желал един професор, който е владика. Знаете кога човек е владика. Когато иска да стане неговото, той е владика. Той се е овладичил. Казва: „Как аз да отстъпя?" Не може. Той е владика, защото владиката всякога заповядва. За себе си владиката има особено мнение, че е от Бога помазан, че не е като другите хора, че е свят, че е без грешки, съвършен. Глава – дигната гордо. Мисли, че е по-горен от другите, по-горен от царете.

Казвам, царете се скрили под формата на тези владици. Две правила ви давам. Съблечете черното рясо на владиката. Съблечете съвършено владишкото рясо от себе си и един ден през годината бъдете пророци. Работите ви ще тръгнат. Аз, като ида при този професор, мой професор, който ме изпитва, ще се засмея и ще кажа: „Господин професоре, ти си много учен човек. Може да ме скъсаш, когато ти искаш. Аз много се радвам, че можеш да ме скъсаш. По който и да е предмет, колкото и да съм учил, може да ме скъсаш. Все ще намериш някоя дреболия, която не зная." Прав е човекът, зная това, че може да ме скъса. Той се поусмихне. „Но когато искаш, може и да не ме скъсаш. Все ще намериш нещо, което аз зная." Той ще ме погледне и ще каже: „Хайде сега да те изпитам." И тогава ще намери, че съм постъпил умно и ще ме пита нещо по-лесно. „Понеже той казва, че аз съм учен човек, всякога мога да го скъсам, аз ще му покажа благородната си страна, че не искам да го късам, понеже той си признава своята слаба страна, то трябва да го попитам нещо лесно. –

Той казва. – Ти си познал своята слаба страна и знаеш, че аз зная, аз няма да те скъсам. Аз те късам, защото не познаваш, че аз съм учен човек."

Защо ни къса съдбата? Защото ние мислим, че тя нищо не може да направи. Искаме да я победим. Има течения в науката, които казват да победим съдбата. Верно е туй твърдение. Победи онова, което ти си направил. С него се справи. Но има една съдба в света, която никога не се старай да я победиш. Ти ще си разбиеш главата. Има една съдба, като дойдеш, ще кажеш: „Много знаеш, господин професоре, всякога може да ме скъсаш." Като мине насреща ѝ, тъпче всички без различка, не безразборно. Има съдба в света, която е справедлива. Ако царският син направи погрешка, нима професорът няма да му каже, че е направил погрешка. Нима, ако той е царски син, че взел един орех, че не трябва да му кажем: „Върни ореха на туй бедно дете?"

Има неща в света, които са еднакво задължителни за всички и царският син трябва да ги изпълня. Една права мисъл, в която и главата да е права мисъл. И във волската глава пак е права. И в човешката е права, и във всяка глава е права, и в ангелската да е, е права. Една крива мисъл и във волската глава да е, и в човешката глава да е, и в ангелската глава да е, пак е крива. Щом дойде лоша мисъл, хвърли я. Изхвърлете лошите мисли или ги турете намясто. Щом дойде една лоша мисъл, едно лошо желание, хвърли го. Отхвърлете лошите мисли или ги турете намясто. Щом дойде една лоша мисъл и едно желание, те са форми. Турете всяка една форма на подобаващо място. Щом формите вие не ги туряте намясто, ще създадете лоша участ. Това е кармата. Ще създадеш за себе си една лоша мисъл.

Да ви обясня как можете да създадете една лоша участ. Че как да ви обясня? Имате един от най-взискателните професори, който повидимому е човек строг, справедлив, знае всичко, но не обича да се ръкува. Вие искате да се ръкувате с него. Ще си създадете една

неприятност. Защо искате да се ръкувате с професора? Имате желание да се ръкувате. Каква е потайната мисъл за неговото ръкуване? Ако вие знаете, че в моя джоб има една кесия и в тази кесия има един хубав скъпоценен камък и вие искате да бръкнете в джоба и да извадите тази кесия, питам, защо се зараждa във вас туй желание? Разбирам сега желанието. Може да е любопитство във вас. Друго положение. Вие сте гладен, три деня не сте яли. Аз нося една торба с хубав хляб. Във вас се зараждa желание да отворите торбата, да извадите нещо, да вземете хляба. Вървя аз, вие хващате торбата на гърба ми, да отворите торбата. Казвате: „Аз имам право." Кое е по добре – сам да отвориш торбата на гърба ми или аз да отворя, как е по добре?

Да дойдем по-тънко до мисленето. Хапката ли трябва да отвори устата, или устата да се отвори? Хапката това е пътник. Хапката влиза не тя да отвори устата, но тя да нахрани пътника. Аз като ям хапките, аз ги храня. Не те мене хранят. Тогава какво ще кажете? Смешно е. Всичките хапки, които влизат в мене, те допринасят нещо на мене. Но същевременно вас ви се вижда смешна идеята, но да обясня. Вие имате храна, която ние вземаме. Тя е жива храна, тя не е мъртва. Ти никога не можеш да ядеш мъртва храна. Следователно, ако ядете ябълка или хляб, тия клетки са живи. Те като влязат вътре, освен че дават, но те живеят в тебе. Те се наместват и всяка взема туй място, което никой не може да вземе. Следователно тия живите клетки влизат да живеят в тебе и от туй богатство, което имат, ти нищо не можеш да извадиш. Само че тия живите клетки дават нещо от себе си. След време ще напуснат тялото. Може да седят 3–4 месеца или един месец и си отиват. Постоянно става вътрешно обръщение. В този смисъл приемаме всяка една жива клетка. Те идат на гости и са на мястото си. Те като седят в мене 3–4 месеца, ще знаят,

че са били в една държава и ще знаят какъв е бил моят живот. Ще знаят какви са били моите обноски. И те ги носят – или лоши, или добри.

Някой път вие сами сте недоволни от себе си. Защо? Не постъпвате както иска живата природа. Не постъпвате тъй, както го иска Бог. Ние нямаме ясно съзнание. Или нямаме добрата мисъл на Бога. Когато си представяме съзнанието на Бога, Бог да е доволен от нас, че го разбираме добре. Сега мнозина мислят, че ако се самоусъвършенстват, няма какво да мислят. Не, те, като се усъвършенстват, започват да мислят. Ти, като си невежа, нищо не разбираш. Сега хората не разбират, но като дойде законът на съвършенството, ще разберат неща, които човек сега не може да учи.

Например вие не сте опитвали какво нещо е щастливият живот. Вие живеете в един свят нещастен. Всеки ден от сутрин до вечер щастието много малко иде. Постоянно идват неприятни работи. Това са крайните форми. Сега не желайте да бъдете щастливи изведнъж. Сега само пожелайте, малко отдалече само да пожелаете щастието, и после да бъдете доволни. Поне да кажете: „Видях щастието." Срещна ме един професор, от когото аз треперя. Че той е, който може да ме скъса. На пътя като ме срещне, като една мечка може да ме направи нещастен човек. Той ме срещна, поусмихна се и казва: „Ти си добър, няма да те скъсам. Ще ти дам един лесен въпрос. Виждам, че ти се боиш. Няма да те скъсам. – Казва. – Върху еди-кой си въпрос ще те питам. Научи го добре." Ти идеш, научиш въпроса, излезеш и веднага той ти тури 6. Тия неща може ли да се случат? Може. То е щастието. Този професор, който така може да те срещне, то е щастието. Той ти се усмихне и казва: „Не бой се. Вземи еди-коя си тема, изучи я хубаво и ще те изпитвам." Тури ти 6.

Но всички тия състояния на професора веднъж в годината стават. Един час щастлив го наричам аз. Ще кажете, че това е илюзия. Илюзия е, когато нещата не

са навреме. Едно нереално нещо някога е реално. А пък най-реалните неща някога стават нереални. Принципно това сега е временен начин на формите на съзнанието. Да чистиш съзнанието. Не само да се безпокоиш, да казваш: „Аз съм нещастен, аз не съм даровит." Това са празни работи.

По какво съдите за дарбите на човека? Ако нямаше глава, нямаше дарби, ако нямаше глава, не бих те считал за даровит. Казвате: „Главата не е толкоз голяма." Тя е точно толкоз голяма, че може да я носиш. Например според колко трябваше да бъде голяма главата. Колко мозък трябва да има човек? Колко е мозъкът на най-гениалните хора? Каква тежест има мозъкът? На някои гениални хора тежи 1700 грама.

Това е почти гениална форма на въображението.

Това е, ако гледате анфас. Каквато е главата отпред, такава е и отзад. Правилна трябва да бъде линията. Гениалната форма аз я наричам пластична форма, която да се приспособява при всичките условия. В когото умът е пластичен, и мозъкът е пластичен. Гениалните хора се отличават по това, че мозъчните нишки са много пластични. Огъват се така. Онези, които не са гениални, нишките на мозъка не са така пластични. Пластичност има в мозъка. Силният човек е много пластичен, той се приспособява. Гледаш този човек слаб, не е слаб, но в него има голяма пластичност. Може да направи мускула като желязо твърд. После може да ги охлабите и едновременно да бъдат меки. Човек, който разполага с условията в даден момент, да знае как да превръща тежестите. Умният човек знае как да прехвърли тежест от едно място на друго. Той може да си помага. Онзи, който не разбира този физически закон, той може да се измъчва. Неприятните работи в живота ние трябва да ги прехвърлим. Цяла една школа има.

Трябва да знаете как да учите. Вие сега казвате: „Скъсаха ме.“ Срещне някой, казвате. Казваш: „Изгубих. Паднах, че си счупих крака.“ Всеки ден разправяте за своите неприятности: „Обущата се скъсаха, дрехите се скъсаха, нямам риза, нямам чорапи. Да има някой да ми даде. Как няма кой да ми даде.“ Но не знаеш къде да идеш. Например някой човек, онзи, който ще ти помогне, той не се намира в София. Трябва да идеш в Пловдив. Определено е. Казваш: „Кой ще иде?“ Ако разбираш, ще идеш. Тук целия ден ти ще седиш, ден, два, три, пет, десет деня нямаш работа.

Сега във вас остава идеята. Вие казвате: „Кой ще бъде щастливият?“ Ако такъв е законът, всеки може да бъде щастлив. Аз ще ви запитам тогава другия въпрос. Кой може да бъде нещастен? Понеже сте изучавали науката на щастието, сега вече вие държите матура по закона на щастието. Има ли някой от вас щастлив? Няма. Няма нито един. Значи всички сте в училището на нещастието. Казвате: „Дотегна ми, изпокъсаха ни.“ Сега аз да определя какво разбирам под думата „нещастие“, да ви дам една фигура, една форма. Не искам да остане в ума ви, но само за контраст.

Представете си един клас от кокошки и петли. Представете си, всеки ден по една кокошка и по един петел се губят. Разглеждате всички тия, които са били в класа. Няма един. Онези казват: „Свършил науките си – опапани са, изядени са.“ Това е нещастието. Нещастието е ти, като учиш, очакваш някой ще дойде, ще те изяде, ще те тури на служба. Като те тури на служба, хич няма да се върнеш там, ще останеш за всякога. Този е законът на нещастието. А в закона на щастието кокошката е там. Кокошарникът е отворен и кокошките и петлите свободно влизат и излизат. Ходят, връщат се, нито едно перце не пада. Щастието на кокошките и на петлите е, че нито едно перо не е паднало. А пък на нещастните всички пера са паднали.

Следователно туй е нещастието. Когато всички пера, които има, опадат, ние сме в училището на нещастието. Когато всички пера започнат да поникват, ние сме в училището на щастието.

Казвам, това са две школи. Вие минавате сега първата школа на нещастието. Казвам, ще излезете от тази школа. От вас зависи. Вие ще ме попитате: „Как?“ Ще ви дам друга една форма. Вие сте едно малко парче лед. Твърд сте. Дупката, през която трябва да излезе, е твърде малка. Казвам ви: „Излезте, казвам ви.“ „Не може, дупките са малки. Не, можем да се повредим.“ Казвам: „Тук има голям прозорец. Слънцето грее даром.“ „Но джамове има, ние през тях не можем да минем.“ Казвам: „Ще се подложите под слънчевите лъчи, ще се стопите. И като се стопите, ще минете през най-малките дупки.“

Да се стопиш, значи да се самоотречеш от всичко онова, което ти е непотребно в живота. Някой път имаш идеята – туй е непотребно, онова е непотребно. Отречеш непотребните желания, които те държат в твърдо състояние. Те те спъват да мислиш правилно. Ще оставиш онова същественото, на което можеш да разчиташ. Отиваш ти в гората. Какво ти е потребно съществено? Трябват ти огън, трябва една брадва и една кибритена кутия. Едно малко парче хляб, като идеш в гората, това ти е потребно. Но питам, ако идеш на училище ти, с брадва и с кибрит, и с хляб ли ще идеш? Значи, ако искаш да идеш в гората, което ти е потребно – в дадения случай всякога има нещо, което е потребно на човека. Сега при тия условия, при които се намирате, най-същественото кое е? Или ако не може да го намериш, може да се каже – много общи работи има казани.

Но най-първото, което трябва да остане, кое е? Задръжте в ума си красивите форми и да знаете времето на тяхното постижение. Тази форма, която функционира отвън, а не само в тебе, и тази форма, която

функционира в твоя ум, тя е само едно отражение на хиляди такива красиви форми, които се проектират в съзнанието на всички хора. Те живеят в природата, те са образи на съвършените същества. Сега да ви приведа още един пример. Аз считам – добрите хора мязат, те имат такива джобове с дупки и гащите им са по-широки, и в джобовете имат дупки, че като тури парите той, като върви, и парите падат. И той никога не се връща да ги вземе.

Ти, който си нещастен, казваш: „Ще изляза и на този, на когото джобовете са съдрани и падат пари, да ги събера." Ти имаш право да ги събираш. Туй значи да избереш времето, да знаеш характера на този добрия човек. Ти ще вземеш и ще ги туриш в джобовете, които не са съдрани, и ти ще бъдеш щастлив човек. Туй наричам съчетание. Да знаеш характера на този човек, да вървиш подир него и работата върви. Ако излезеш преди него, работата не върви. А пък, когато той мине – ти подир него ще минеш. Той дето ходи, ти ходи.

Сега разбрахте, нали.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Осемнадесета лекция
на Младежкия окултен клас
27 януари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ТОЧКАТА И СВОБОДАТА

„Добрата молитва“

Колко невъзможни неща има в света? Кое е най-невъзможното на физическото поле? Може ли човек, който, колкото и да е силен, колкото и хиляди години да се е упражнявал земята да я носи на гърба си, по каква площ ще ходи той? Потребно ли е човек да носи земята на гърба си? Допуснете, че влезе в ума ви една философска идея както перпетуум-мобиле. Възможно ли е перпетуум-мобиле? Друго невъзможно нещо е: може ли да израсне човек от земята до слънцето висок? Може ли да има такъв човек, че краката му да са на земята, а главата му на слънцето? Ако такъв човек би се построил, дали ще може земята да го издържи? Тогава от тежестта му как ще се отдели земната кора? Може ли да изчислиш? Каква трябва да бъде площта на неговото ходило?

Кое е най-непостоянното в света? Често в геометрията вие вземате и пишете една точка. От математическо гледище точката не завзема ли някакво пространство? После в геометрията вие вземате правата линия, плоскостта и тялото. Сега можете ли да заставите, да кажем, едно тънко тяло – например иглата, да застане на върха си и да придобие такова равновесие? Може ли на една игла да намерите равновесната точка? Аз бих желал някой да направи една игла и да намери равновесното положение. Тогава как мо-

жем да определим какво нещо е точката? *(Отговарят: „Общият елемент на две прави при тяхното пресичане.)* То е вече едно геометрическо положение. Точката няма отношение към нищо и никого. Ако човек някой път вземе положението на точката, той е свободен. Вие трябва да станете точка. Щом не можете да станете точка, не можете да бъдете свободен. Каквото и положение да завземаш, ако заемеш положението на едно плоско тяло, все ще бъдеш ограничен.

Защо именно правата линия не може да се удължава безконечно? Ние предполагаме, че се удължава. Но един човек може ли да продължи безконечно? Една права, до де може да продължи линията? Когато аз образувам площта, аз продължавам правата линия. Нали всичката тази площ е образувана от прави линии. Правата линия има едно измерение. Тя няма никаква дебелина, но тогава, щом няма никаква дебелина, как е възможно да даде плоскост? *(Отговарят: „Плоскостта е получена от движението на правата линия, перпендикулярна сама на себе си.)*

Какво трябва да разбирате под думата „движение"? Допуснете, че имаме три системи. В тези три системи какво ще се образува? Защо се повдига въпросът за движението? Да допуснем, че точката няма място, че точката е несъвместима в техния свят, не завзема никакво място. Тогава съвместима ли е в друг свят? *(Отговарят: „Изглежда, че е съвместима, щом като съществува.")* Да допуснем, че движението може да прави светлината, но това движение на земята не може да се измери, понеже движението е силно. Но това движение може да се измери, ако имаме площ от слънцето до земята. Тогава може да се забележи момент, когато светлината се появява и когато светлината изчезва.

Например, ако вие бихте се движили с бързината на светлината, биха ли знаели хората, че някой се движи? Онзи ясновидец, който изучавал астралния свят,

понеже телата там се движат по-бързо, те приспособяват своя организъм към бързите движения. Тогава в какво можем да впрегнем точката? Каква служба да ѝ дадем? Първото нещо, за да построим къща в света, трябва да имаме подпора. Най-напред турете два стълба, за да почнете своя градеж. Значи една мисъл, едно чувство, за да закрепят нещо, трябва да имате едно опорно тяло. Това опорно тяло го наричат морал.

Как определяте морала? Как определяте желанието? Например желанието да постигнеш нещо? При вашето разбиране на живота ние досега имаме едни неустановени постижения. Запример вие разчитате на сегашния ред и порядък. При сегашния ред, за да бъдете учители, трябва да свършите отделенията, прогимназията, университета, после трябва да се специализираш, за да станеш учител. Ще прекараш известно число години, после ще те пенсионират, после ще вземеш билет за онзи свят и твоето място ще го завземе някой друг. И той ще се зарадва, че си заминал за онзи свят и че си оставил мястото за него, ако има много кандидати. А пък ако има малко кандидати, ще съжалява, че си заминал. В началото като учител ще бъдеш доволен, но после ще мислиш дали съществува онзи свят, или не.

Представете си, че имаме един човек гладен, който три деня не е ял. От друга страна, имаме един човек, който пие вино, и трети, който пуши тютюн. Сега единият казва: „Да остави този човек лекцията, за да се нахраня.“ Вторият пък казва: „Да спре този човек лекцията, за да се напия с вино.“ Третият казва: „Да спре лекцията, за да пуша тютюн.“ Значи мотивите са различни. Кой от тези мотиви е прав? Защо онзи, който е гладен, няма достатъчно търпение да чака да свърша лекцията си. Какво го човърка, че не може да търпи един човек? Той казва: „Не му е времето за лекция сега. Хората гла-

дувам." Аз като се наям, сигурен ли съм, че той, като се наяде, ще слуша лекцията?

Да ви дам друг пример. Онези, които са занаятчии, да кажем, че вие искате да направите някои дрехи, да предплатите предварително или да му платите, като ги направи. Вашата практика коя е? *(Второто.)* Като е така, защо някой път казвате на природата да ви даде даром? Тя казва: „Свърши работата си, па тогаз." Защо не намирате тази постъпка на природата нецелесъобразна според вашето разбиране. Но тя постъпва по същия начин, както всичките ваши умствени дарби и способности, които имате, са един капитал съобразно с това, което сте изработили. Това, което имате сега, то подразбира туй, което сте изработили. Вие имате сега точно един капитал, който сте изработили и в бъдеще като работите, ще имате повече, но ако не работите, вие пак можете да изгубите капитала.

Вие казвате, че човешките дарби се развиват, растат. Растат – да завземат по-голямо пространство. Де се развиват, на кое място се развиват? Например де седи любопитството на човека? Някой път вие сте любопитен. Друг някой не се интересува. Котката, когато яде една мишка, е любопитна. Но да допуснем, че имате едно същество тревопасно. То ни най-малко не се занимава от мишката. Котката се интересува влиза ли мишката, или излиза от дупката, колко е излязла и колко е дълбоко в дупката. За други същества това е безразлично. Откъде този научен интерес на котката спрямо мишката? Кои са признаците на месоядството? По какво се отличават месоядните? По строежа на зъбите, червата и стомаха. Не само това, но измервания показват, че тяхната глава е другояче построена. У всички месоядни животни главата е по-широка. В тревопасните широчината е по-малка. Има едно съотношение.

Какво е предназначението на ъгъла? Да вземем правия ъгъл. Всички други ъгли са видоизменения на правия. За да се измени един прав ъгъл, какви са външните условия? Ако този ъгъл го пуснете в една много пуста среда – да допуснем, че минава през дълбочина 1000 метра, после пак излиза в рядка среда. Тогава правият ъгъл ще излезе такъв, какъвто си е. Този ъгъл все ще се огъне малко. Тази хоризонталната площ е физическото поле, в което се намираме. Перпендикулярната линия показва усилието на този организъм в каквато и да е посока.

Когато това усилие върви хоризонтално, успоредно с плоскостта, по която се намира, тогава се развива неговият организъм, тялото. А пък неговото умствено развитие върви с перпендикуляра. Например, ако прекарате линия от очите до ушното отвърстие и от ушното отвърстие до под носа, то перпендикулярът, спуснат към долната линия показва степента на вашето развитие. Колкото тази линия е по-дълга и колкото ъгълът между двете страни, които излизат от външното отвърстие в по-голямо, толкоз вие сте по-развит. Има едно съотношение. Като изучаваме всичките черепи, има една мярка, която показва общото умствено развитие на човека. Не само това – но има известни гънки, известни кривини.

Например вземете един гениален човек. Вие изучавали ли сте главите на гениалните хора? Един англичанин разглежда 1000 души талантливи и намира само 19 гениални. В тях туря Буда, Христа, Мохамеда и други. В тези гениални души има пробудена една специфична дарба. Гениалният човек се отличава с едно. Той не знае какво нещо е обезсърчение. Обезсърчение няма за него. Той, като срещне мъчнотии, не казва, че не е възможно да се преодолеят. Ще ви приведа един пример.

Представете си, че вие вървите по един път и срещате един модерен хамалин, който е свършил университет. Той 15 килограма носи на гърба си. Върви той, питат го някои, той казва: „Тебе ти е широко." Ти питаш физически работи, но я вземи този товар, да видиш какво ще мислиш.

Представете си, че вие сте юнак, който над 150, над 300 килограма може да носи на гърба си. Вие казвате: „Я турете на гърба си товара." Турите му още 150 килограма. Нека се разговаряме. Тогава какво ще бъде неговото състояние? Той веднага ще погледне с уважение и ще каже: „Това е баш хамалин." Той ще направи едно различие. Той с уважение ще погледне и ще каже: „Досега той считаше, че си слаб и казва: „Я ми кажи как си добил тази сила, да носиш такъв товар на гърба си." Ти можеш да му държиш една лекция. Дойдеш до мястото, смениш му товара и се разделиш.

Вие сега искате да бъдете герои. Герои са баш хамалите. Под думата „хамалин" аз разбирам онзи, който е свършил, съвременен университетски хамалин – който съзнателно може да носи товара, съзнателно може да служи. Сега у вас се явява един въпрос. Как да се справим с нашите мъчнотии? В какво седи една мъчнотия? Да кажем, че имате една трудна математична задача. В какво седи трудността на задачата? Да ви дам една математична задача. Един килограм брашно колко струва? По 100 лева килограма. Половин килограм сирене, което струва 500 килограма, половин килограм масло струва по 2000 килограма, да се направи една баница, може ли да я изядете? Много сериозна работа е това и приятна работа. Най-първо онзи, който ще прави, ще я мисли. А пък аз, който я ям, какво ще мисля?

Питам, онзи, който прави баницата, и онзи, който яде баницата, равнява ли се силата им? Кой е по-силен? Който я прави или който я яде? Който я яде е по-изкусен или който я прави? *(Който я прави.)* Как ще

обосновеш това? Онзи, който прави баницата, прави повече баници, а не само за едного. Един човек, който яде, не може да изяде всичките баници. Всичката баница е на онзи, който я е правил.

Спира се един българин – железничар в Разград, в една турска гостилница, дето имало 25 турски тенджери големи. Всяка тенджера може да събира по 5 килограма и казал на гостилничаря: „Дай ми от първата тенджера." После казал от втората, от третата и т.н. Изрежда всичките 25 тенджери и изял един голям хляб от 2 килограма. И после казал: „Дайте ми едно вино." Гостилничарят казал: „Много съм доволен от тебе. Шест души абонати да имам като тебе, достатъчни са. Не ми трябват повече."

Ние сме в едно положение – трябват ни нови схващания за живота. Ние имаме стари схващания за настоящето и за бъдещето и следствие на това ние се намираме в едно малко противоречие и не можем да разрешим противоречието. Ти не можеш да го разрешиш с разбирането на 5-годишното дете. Когато си на 25 години, ти със своите детински разбирания не може да разрешиш тия условия. Трябва да се приспособиш. Всяка една фаза си има свои специфични разбирания. Тогава какъв трябва да бъде общият морал на хората. Под думата „общ морал" трябва да разбираме обща мярка. Каква трябва да бъде общата мярка? Да кажем, че трябва да ходите да си вземете вода от далечина един-два километра. А долу на дълбочина няколко метра има едно водно течение и ако вие може да пробиете почвата, ще изкарате вода. Умният човек ще извади тази вода, а пък онзи, който не е умен, ще ходи да взема вода от разстояние на един-два километра и ще се окайва. Разумният човек ще намери, че действително Господ е поставил и водата близо до него.

Вие се намирате в известни мъчнотии. Всеки един от вас има по един извор някъде и трябва да го разко-

пае. Ако отидете в света и ви попитат кое изкуство ще изберете, в света кое е най-лесното изкуство? Този молив може ли да го съкратите? *(Отговор: „Ако сложим горе диск и го завъртим.)* Без диск. Представете си, че ви дават 10 хиляди лева, за да го закривите. Животните ходят на четири крака и още не са се научили да ходят на два крака. Човек е намерил опорна точка да ходи на два крака и да пази равновесие. За животните това е непонятно как човек ходи на два крака. Де сега пада тежестта на човека, като ходи на два крака? *(Между двата крака.)* Щом изгуби равновесие, може да падне на едната и на другата страна. Сега, за да стане човек богат, какво му трябва? От вашето гледище, за да стане богат, какво му трябва? Пчелите, за да добият храна от цветята, развиха своето обоняние. Окултната наука поддържа, че златото расте. То е растение. То цъфти, завързва и узрява. И като узрее, става жълто. И като узрее, има известен мирис. Ако вие като пчелите имате тяхното ухание, вие щяхте да знаете къде има злато.

Вие мирисали ли сте злато някой път? Аз ви препоръчвам да носите една златна монета в себе си винаги, за да бъдете късметлия. Има известно ухание златото. Вие се оплаквате. И ако имате развито ухание, ще ви заведа за някое място и ще изкопаете златото. Но само ако чувстваш уханието на златото. То вече идва при тебе, и ти отиваш при него. Вие се оплаквате сега, че сте много закъснели и аз виждам, че много сте закъснели. Погледна вашия кошер, и виждам, че няма мед в него. Казвам, тези хора не са ходили при цветята. Някой от вас ще каже: „Съблазнително е човек да има пари.“ Съблазнително е. Съблазнителни са 50 килограма злато. Един килограм е приятен, струва 90 хиляди лева. Колко килограма трябват на човека? *(Десет-петнайсет килограма.)* Колко приятно ще бъде да нося 10–15 килограма злато. Представете си, някой човек носи 15 килограма брашно, 15 килограма пясък, а

друг носи 15 килограма злато. Психически може ли да познаете от външния изглед кой носи пясъка, кой носи златото и кой носи брашното? Онзи, който носи златото, има самоувереност в себе си, а пък онзи, който носи брашното, казва: „Нося 15 килограма брашно и като го изядем, пак трябва да търсим.“ А пък онзи, който носи пясък, ще каже: „Този пясък няма да стигне.“ Онзи, който носи златото, очите му изразяват самоувереност. Златото е като водата. Като пуснеш водата, движи се келевото. Златото върти келевото, а пък брашното и пясъкът не може да го въртят, не са подвижни. Защо именно човек избра златото за монета, а не желязото или медта? Защо се е установил на златото? Защо избраха това дърво? За ос – дъбът. Малко българи ще намерите, които да турят една върбова ос. Значи в златото има една стабилност, не се окислява. Не губи своята тежест. Причинява радост на хората.

Който от вас е най-верен, бих желал да направи един опит. Три пъти да пие златна вода, за да видим какво ще стане с тебе. Какво влияние ще окаже тази златна вода върху твоето състояние. Че си нервен, това показва, че си чрезмерно активен. Да видим как златната вода ще урегулира твоето състояние. Ако турите една златна монета в чистата вода, то е една малка, микроскопическа част от златото ще се отдели във водата. Съвсем малко и среброто отделя такава част. И тази част от среброто, която се отделя във водата, уморява вредните микроби. Също така и златото. То е хубавото предохранително средство.

Някой път е хубаво следното. Да имате една златна монета и като се сърдите, като я погледнете, минава ви. Тя действа благотворно и ако носиш една златна монета със себе си на път, хубаво е. Онези хора, които носят златни украшения, това не е произволно.

Сега трябва да се занимаем с опорните точки. Как трябва да се закрепи един предмет? Да привлека

вниманието на една свободна точка. Най-свободното същество в света е Бог. И най-голямото изкуство в света е да привлечеш неговото внимание. Как ще го привлечеш? Това същество от нищо не се нуждае. Но допущаме, че можем да привлечем вниманието му. И щом привлечем вниманието му, всичките ти работи ще се оправят. Да изясня сега моята идея. Аз искам сега по един логичен път да изясня. Представете си, че вие сте затворени, херметически затворени в една сфера и нямате въздух. Какво трябва да направите? Ако се пробие една малка дупчица, тогава външната атмосфера се интересува не толкова от вас. Тя се интересува от малката дупчица. Вие оттам може да черпите известни сили. Дупчицата може да не е съвсем малка или много голяма, но е достатъчно, за да влиза достатъчно въздух. Каква дупка трябва да направим? Коя е тази дупка сега в човека? Тази дупка, това малко отвърстие го наричат разумност, доброта, любов, мъдрост, истина. Кръщават го хората така.

Всеки един трябва да има едно малко отвърстие. Без него той е осъден на страдание. Допуснете сега, че вие живеете в един свят между разумни същества. Само един екземпляр сте. Всички те са щастливи, а пък ти си единственият, който се отличаваш с малко нещастия, сиромах си, с всичките други несгоди на живота. Тези разумни същества ще те оставят ли да страдаш, или не? Страданията имат една научна страна. Страданията не са нещо произволно. Мъченията също. Страданието е една потреба вътре в природата. Например един плод непременно трябва да опита моите зъби. Този плод на полето ще изгние и ще остави семките, но обвивката все ще опита моите зъби или насекомите ще я доизядат. Все таки тази ябълка трябва да пострада. И ако пострада, тя има шанс да се повдигне.

Страданията в света произтичат от нещо. След като страдате, вие чувствате обновление. Значи страданието – ти си се освободил от нещо ненуж-

но. Страданията произтичат от факта, че излизате от едно положение и влизате в друго положение. Допуснете, двама души. Единия го поставям в лоши условия, а пък другия – каквото душата му иска, му се дава. Но не да се учи, а само да се удоволства. Няма да го карам да учи, понеже ученето е мъчно. Ще го обувам, ще го събувам, ще го обличам, ще го измивам, а пък той няма да се мърда. Първият ще напредва, а вторият – не.

От всичко това, което ви говорих, каква баница ще ми направите? Аз ви дадох брашно, масло, сирене. Каква баница ще направите? Трябват ми 10 яйца отгоре – 10 яйца по 10 лева, давам ви най-хубавия каймак. Той струва 40 лева.

Внесете всякога новата мисъл в себе си. Не бъдете такива, че да преживяте триците. Сегашния живот да вървите с времето. Всеки ден внасяйте, колкото и да е малко, микроскопическо – нещо ново в себе си. Никога не мисли за последствията, които ще дойдат. Това новото, което ще дойде във вас, то ще даде нов подтик на вас, на вашата мисъл, чувства и стремежи. Вие сега мислите така: „Ние какво можем да направим? Ние сме учени хора." В какво седи ученето на учените хора? *(Отговарят, че знаят известно количество факти.)* Ученият математик може ли да покаже на каква дълбочина има злато? Нито един от вас не може да намери къде има в земята пари. Вие сте дошли до едно малко разстояние – на 30 сантиметра, от мястото, дето са парите. Вие сте близо и не може да ги намерите. Копаете встрани. Казвате: „Празна работа." А пък аз отида там и извадя гърнето. Като удариш на гърнето, да ги извадиш. Ще им кажеш: „Тук няма какво да седите. Толкоз време аз ви търся, аз съм нещастен." Сега има една опасност. Да отидеш да търсиш парите, е много лесна работа. Аз мога да ви науча да намирате парите, но после как ще ви отуча?

Един дервиш турчин 20 години го е учил учителят му и вика духове да се разговаря с тях. Приготвил го е. Той е казал на ученика: „Много е лесно да се вика духове, но мъчно е да ги изпъдиш. Да ги изпъдиш, там е всичкото знание." Онзи ученик казал: „Ти ми кажи как да ги викам, че после е лесно." Той ги повикал и после му казал: „Много е мъчно да ги изгоня."

Да придобиеш богатството, е по-лесно, но да се справиш с него, е мъчно. Лесно се придобива знание, но мъчно се справя човек с него. Лесно се придобива здраве, но мъчно се запазва то. Потребно е знанието. *(В този момент електрическите лампи станаха по-силни в салона.)* Значи средата стана по-рядка.

Кажете какво искате да спечелите. От днешната лекция, ако искате, ще ви дам един много малък подарък – едно пръстенче, карфица, едно перце за писане, един лист за писане, една марка. Какъв подарък искате? Човек, като стане сутрин, трябва да знае какво да поиска. Най-първо какво казваш и какво ще поискаш. После ще дойдеш до другите работи. Ще кажеш нещо и ще поискаш нещо. Това е един закон. Ти казваш: „Аз не искам нищо." Не, не говорете така. В една минута човек може да има 20 желания. Той има желания да яде, има желания да легне на леглото. Това е пак желание. Туря си обущата, това е пак желание. Туря си шапката, желание е това. Чете една книга, и това е желание. Всичко това, което ни забавлява, е все искане, но разумно трябва да се иска. Сега трябва да искаме разумното в света. Онова, което може да използваме за нас и за другите. След това ще дадеш нещо от себе си. Вземам, давам, вземам, давам. Това са два процеса. Ще вземате разумно, но и ще давате разумно.

Аз забелязвам едно нещо у вас. Не сте щедри, не давате повече. Не давайте повече, но и не взимайте повече. Природата обича хора, които взимат и дават. От тебе ще излезе една топлина, която е потребна на природата. Ти си издишал въздуха, и от него природата

ще изкара нещо много скъпоценно. Ти казваш: „Нечист е въздухът." Не, ти се самозаблуждаваш. Добрият човек като издиша, от него излиза много ценно нещо. Та дишането е приемане. Дишането – този процес, лежи в основата на живота. Всяка една мисъл, всяко едно чувство се приема и после има повръщане. Тази мисъл трябва да се върне, за да имаш нова мисъл. Същото е и за чувстването. Върху това почива здравето. Ти казваш: „Това ми трябва, онова ми трябва." Ако няма правилна обмяна на възприемането и на даването, ако няма правилно вземане и даване, не може да имате щастлив живот. Правилно да вземаш, не с лакомия. Като вземеш въздуха, да ти е приятно, че си взел. И като излезе въздухът, пак да ти е приятно, че си дал. После пак вземаш. И това са процеси сега. Това значи равновесие. Само тогава можете да дойдете в положението на равновесието.

Само разумният човек може да закрепи точката или да има правилни разумни отношения с тази точка. Тази точка седи като образ на крайна свобода. Тя не е ограничена. Като мисля за точката, аз мисля за свободата. Свободата без точката не е постижима. Или ако е постижима, образува се робство. В подвижната точка е свободата. Трябва да знаеш какви са елементите на свободата. Следователно има три неща, които закрепват точката.

Тайна молитва

„Един е пътят на истината и живота."
(3 пъти)

Деветнадесета лекция
на Младежкия окултен клас
3 февруари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ ПРАВИ, ОГЪНАТИ И ОВАЛНИ ЛИНИИ

„Отче наш“

Пишете върху темата „Разликата между математически отношения и геометрически израз“.

Що е наука? Имате обхода и наука. Какво отношение има между думата „наука“ и „обхода“? Първото същество, което се е научило да ходи, мислите ли, че това е наука? Сега първото нещо е – човек трябва да се научи да ходи. Ходенето значи е свобода. Тази свобода се появява в неговото съзнание да изменя едно положение, инертно положение, в което той се е намирал. Как се образува движението? У човека има една точка постоянна в неговия ум. Тя се движи, но същевременно тази точка е опорна точка, при която краката се движат. Тази точка дава наклон ту на единия крак, ту на другия. Докато тази точка седи, човек се движи. Щом тази точка изгуби съзнание, веднага краката престават да се движат. Сега вие определяте науката като една система на понятия. Той е в природата известна система. Но живата наука седи в онова, има наука за движенията на краката, за движение на ръката, за движение на своите способности, на своите чувства, мисли, постъпки.

Сега във всинца ви има ли обхода? Например по отношение на обходата вие сте на заден план, вие нямате обхода. Например вие имате желание да бъдете

зачитани, почитани, да имат другите хора обхода към вас. Но какво нещо е обходата? За да знаеш как другите хора трябва да се обходят с тебе, най-първо ти трябва да го знаеш това. Ако ти не го знаеш, как ще имат другите хора обхода към тебе? Да допуснем сега, че вие искате някой да ви свири по музика, а вие сам не обичате да свирите. Или да допуснем, вие имате желание да ви свири някой нещо, но вие сте глух. Какво ви ползва туй негово свирене? Вие може да видите, че този цигулар може да прави някои движения, мърдания, ходене и казвате: „Разбрах какво е музика!" И ти започнеш като него да си мърдаш пръстите, ръцете, казваш: „И аз мога да правя тези движения." Но туй не е обхода, не е музика.

После например вие казвате – реалността в света е сянка. Но вие изпускате една точка. Кое е реалното в света, в което вие живеете? Да допуснем, вие самите имате сянка – всеки един от вас. Кое е онова реалното у вас? И кое е сянката? Да допуснем – вие седите като едно тяло и слънцето като минава покрай вас, тялото пуска една сянка. Вие казвате – сянката е ваша. А вие се считате за реален. Сега кое е реалното? Ако го няма слънцето, вие ще имате ли сянка? И ако го няма тялото, вие ще може ли да се проявите? Значи слънцето събужда съзнанието у вас, реалността в даден случай. Когато реалността не е в сянката, тогава реалността не е нито във вас. Сега туй е по отношение на реалността. Вие мислите, че сте в тялото. Реалността не е и в самите вас в даден случай, понеже, щом като престане слънцето, някъде изчезне и тази сянка. Питам, по същия закон и вие изчезвате. Човек умира, изчезне слънцето и сянката изчезва.

Утре пак изгрява слънцето, пак се появява сянката. Да кажем, че някой човек е умрял. Какво подразбира умирането? Оттегляне на съзнанието. Щом съзнанието се оттегли от тялото, тялото умира. Но тази е една отвлечена мисъл, която няма практическо

приложение. Като речете да разисквате за смъртта и сянката, вие ще се смутите. И вие се занимавате само с временни залъгалки, както малкото момиченце, което има няколко кукли и целия ден им шие роклички, тури ги в люлката, държи ги, отваря, затваря очите им. Така и вие спите, ставате и питате: „Как са куклите?" После ще ги изправи, ще ги тури да си легнат. Това трае само известно време. След това казвате: „Дотегна ни тази игра с куклите." После какво се явява на мястото на куклите? Тогава намясто да се занимавате целия ден да обличате и събличате куклите си, вие сами ставате на кукли и почвате сами да се обличате и събличате. Вие отивате пред огледалото, оглеждате се, събличате, обличате се, приготвяте се за концерт, турите си един костюм. Ако се приготвяте за театър, туряте си друг костюм. Ако пък отивате на екскурзия, слагате трети костюм. Постоянно се обличате и събличате. После срещам ви с бели дрехи, казвам: „Защо си се облякъл с бяло?" Какво ще кажете? Какви са идеите ви, за да се облечете в бяло?

Сега това няма отношение. Като се говори така, вие ще кажете: „Какво иска да ни се каже?" Нищо. Ако някой ваш приятел ви дава една ябълка да я ядете, какво иска да ви каже с нея? И ако един приятел ви пише писмо, какво иска да каже с това? Понадраскал е една книга! Турил няколко знака и станал учен човек. Защото всеки човек, който пише писма, иска да покаже, че е учен. Той все пише върху някоя тема. Като стане на 10–15 години, той пише върху една от най-великите теми – върху любовта. Хе това е грандиозна работа. И ангелите, като дойдат до тази тема, казват: „Тази тема е много трудна." И се отказват от нея. А тук, на земята, 15-годишни момчета пишат вече тези върху любовта.

Питам, кой от вас, като чете една такава любовна теза, е доволен от нея? Кажете ни сега как започва една любовна теза? Вие си имате много сенки,

та не можете да кажете. Вие разглеждате любовта много лично. Когато аз направя първото движение, то е тезата на любовта. Всякога, когато аз направя първото движение, то е тезата на любовта. Всякога, когато аз се движа, това движение е подтик на любовта. Например аз отивам при ябълката. Това показва, че съм се влюбил в ябълката. Хващам я, откъсвам я, турям я в джоба си и после я изяждам. Значи при любовта най-първо ти отиваш, отваряш очите си и след това взимаш направление към предмета.

Или да допуснем, че вие искате да станете велик човек, някой министър, например. Какво представя министерското кресло? Това е една ябълка и вие си въобразявате, че е нещо друго. Туряте си в яма един плод, турете си власт – каквото кажете, да стане. Питам, кой министър, като е станал министър, е могло да стане това, което е заповядал, или това, което е намислил? И това, което си е казал, направили го той? Той всякога се е излъгвал.

Вие мислите, че като отидете в университета, ще знаете всичко – математика, геометрия, но какво е помогнала математиката, геометрията, естествените науки, диференциалното смятане? Да вземем например доказването на някой триъгълник, четириъгълник и т.н. Аз не критикувам нещата, но казвам, че всичко в нашия живот, в нашия ум е неразбрано.

Вземете например, вие тази сутрин сте дошли тук. Кажете ми сега защо сте дошли. Във Варненско в село Николаевка преди години един стар калугер живял в една стая на църквата. Той бил благочестив човек. Веднъж му донесли едно шише вино. Той пил една-две чаши и станал весел. Иде Великден, трябвало да изповядва хората. Идват млади момичета при него да се изповядват. Той ги запитал: „Какво има?“ „Искаме да ни изповядаш.“ „Елате сега тук. Аз ще ви изповядам с пилата, с нея ще изтъркам всичките ви грехове.“ Те,

като видели пилата, хукнали да бягат. Питам, защо, като им показал пилата, те хукнали? Ако старият проповедник беше взел епитрахил и туреше книгата отгоре да чете, щяха ли те да избягат? Нямаше. Вие считате това в реда на нещата, а щом им показа пилата, и те избягаха. Те имат вече някакво понятие. И ние имаме в света такива идеи. Едни ни привличат, а други ни отблъскват.

Сега най-първо трябва да знаете какво нещо е обхода. Да се обходи човек със себе си разумно, да се обхожда човек с природата разумно и най-после да се обхожда човек със своите ближни разумно. Например вие считате математиката една мъртва наука. Но математиката е жива. Вие разполагате с живи единици. Едно, две, три. Какво е отношението между 1, 2, 3? Две единици събрани 1+1=2, 1+1+1=3, нали така. Питам тогава, какъв смисъл давате вие на двете? Две единици събрани дават две. Единицата сама по себе си има едни качества. Щом два пъти събереш една единица, тя добива друго качество – две. Числото, което се получава от две единици, има други качества.

Ако вие имате две прави линии, ———————— това сега е правата линия.

Тази сега е крива линия. Правата линия е невидима – между две точки, но тя е само за представа. Тази линия права ли е? По какво се отличава счупената линия? Каква е подбудителната причина? Вие ще кажете, че тя е начупена линия. Но ако вземем сега моята ръка опъната, тя е права линия.

Сега като свия китката към рамото, ръката ми счупена ли е? Не е. Това е една функция. Следователно счупената линия е функция, но и правата линия е функция, и кривата линия е функция. Тъй щото каква е разликата между правата, кривата и огънатата линия?

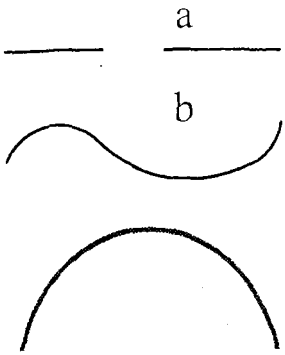

Сега каква е разликата между **a**, **b** и **c**? Казвате – крива линия. Каква е линията **b**? Огъната. А линията **c**? *(Тя е крива, овална линия.)* Когато кривината върви в две различни посоки, тя е огъната линия. Правата линия това е линията на най-големите съпротивления в природата. По-големи съпротивления от нея няма. Човек, който иска да иде по правия път, той ще срещне много големи съпротивления. Когато говорим за чист, свят живот, за морал, за идеал, това е хора, които се движат все по права линия. Но същевременно там има много големи мъчнотии. Казвате: „Какво да правя?“ Ще се огънеш. „Ама продължава се пътят.“ Когато пътят се съкращава, мъчнотиите се увеличават. Когато мъчнотиите се намаляват, пътят се продължава. Такова съотношение съществува. Ако ти имаш големи мъчнотии в живота си, ти съкращаваш пътя си. А при съкращаването на пътя си, ти имаш известни придобивки. Имаш мъчнотии, имаш и големи страдания, но и придобивките ти са големи. Малки са мъчнотиите ти, увеличава се пътят ти, но тогава и разноските се увеличават.

Сега вие се занимавате в живота си с второстепенни работи. Искате да станете учени хора, но не знаете как трябва да се придобие това знание. Например вие не можете да се справите с известни мъчнотии. В даден случай, като вървите из гората, зараждa се един страх у вас. Вие треперите от страх, не можете да се самовладеете. Връщате се и казвате: „Страх ме е да мина през това място, да не ме срещне нещо.“ Или да допуснем, в областта на математиката или на геометрията има една област много трудна, страх ги е хората да минават през там. Кое е най-опасното място в математиката? Или кой е най-високият връх

в математиката? Кой е най-високият връх в педагогиката? Най-високият връх в химията, във физиката? Във всички науки кой е най-високият връх? И в химията някои атоми вървят по права линия, някои – по огънната, а някои – по овална линия. Това са три характера, които имат съставните части в материята. В органическия свят се среща същият закон. Някои развития в органическия свят вървят по права линия, други – по огънната, а трети – по овална линия. Следователно зад кривите линии седи едно съзнание, едно разбиране.

Светлината по каква линия върви? По огънната линия върви тя. Този е пътят на светлината. По тази огънната линия аз вече мога да разсъждавам какво нещо е светлината и какви сили седят зад тия линии. И аз

зная защо една вълна влиза и възлиза. Аз зная кои са причините за тия огънати линии в етера. Казвате за някого: „Ама той много се е надигнал, много е праволинеен.“ Не е лошото в това. „Ама той много се е изкривил.“ Ако намясто се е изкривил, отлична работа е тази. И ако намясто върви по права линия, и това е отлична работа. И ако намясто се е огънал, и това е отлично. Но когато той върви и се изкривява, дето не трябва, и ако се изправи, когато не трябва, там е лошото. Че вашите очи не са ли изкривени? Не са ли огънати очите ви? Ако всичко в човека беше създадено право... Ако носът ви се огъне и стане такъв, знаем, че тази форма е лоша за

носа. Но ако носът вземе тази линия, той е прав в даден случай. Носът трябва да вземе правата линия. Устата каква линия има? Огънната.

Та казвам, първо трябва да се изучава как природата действа. Вие трябва да имате ясна представа за природата – по кой начин тя действа, и трябва да научите правите, огънатите и овалните линии, да знаете отношението меж-

ду тези три вида линии. И когато работите върху лицето си, да турите правите линии на мястото им, огънатите на мястото им и овалните линии на тяхното място.

Сега някои от вас искат да изучавате физиогномията. Съвременните физиогномисти имат събрани хиляди факти, но в съпоставянето на известните факти има много изключения. Да допуснем сега, дебелите вежди какво означават от чисто физиогномическо гледище? Дебелият нос и дебелата уста от същото гледище какво означават? После малката уста какво означава? Или какво означават широката и остра брада? За да се разгледа човешката брада, трябва да се види как е построена тя. Брадата е построена най-първо върху две прави линии. Основата седи от две прави линии. Зависи как са съпоставени тези прави линии. Най-първо трябва да видите дали те са еднакви по големина, или са симетрични. Може би тия части на брадата, тези прави линии да са огънати навътре, а някога са изпъкнали навън. Ако са огънати навътре, те изразяват отрицателни черти. Ако са изпъкнали навън, изразяват положителни черти. Който не е изучавал брадата, той мисли, че тя е закръглена. Най-първо съществуват две прави линии.

Та казвам, във всяка ваша постъпка в живота вие трябва да знаете коя е причината за тази постъпка. Например вие отивате в гората и се колебаете да минете през нея, страхувате се. Какво ви липсва в гората, за да минете? Правите линии у вас са малко. Следователно по причина на липса на прави линии вие не минахте през гората. Ако правите линии преодоляваха в характера ви, вие щяхте да минете през гората. Човек, у когото липсват правите линии, той е човек без воля, на него не може да се разчита. Това е моят извод сега. Този човек е слабоволен. Дето няма прави линии, там няма воля. Какво ще извади оттам?

Ако той каже, че се е страхувал и не е могъл да мине, аз зная вече какво е липсвало в него. И от това мога да опиша какво е неговото лице, какви дефекти има в лицето си. Казва: „Аз не мога да се огъна. Как ще се огъна?“ Казвам му: „На тебе ти липсват огънатите линии.“ Този човек няма обхода. Той няма вкус. Който няма огънати линии, той е пълен с петна по дрехите си, всякога неглиже облечен и каквото започва, нищо не свършва. Аз зная, че каквато работа започне, той няма да я свърши. Да свърши училището, не може, защото трябва да се огъне. И затова напуща училището, без да знае, че се е огънал. А той се огъва пред професора си, без да знае, че се е огънал.

Следователно има два вида огъвания в света. Едното – което ние съзнаваме, и другото – което не съзнаваме. И всичкото нещастие на хората седи в несъзнателните огънати линии в живота. Ти стъпваш някъде и пропадаш. Защо? Ти мислиш, че си сигурен, а пропадаш. Ако знаеше де е твоята огънатата линия, щом дойдеш до това място, щеше да бъдеш внимателен. Често хората пропадат в някой трап. Те вървят и мислят, че пред тях пътят е равен, гладък, а като стъпят, окаже се, че е трап, дупка, и пропадат в нея. Тази дупка може да е до един метър дълбочина. Ако вие знаехте това място, щяхте внимателно да сложите крака си вътре и нямаше да стане никаква катастрофа.

Сега аз ви говоря за работи, които вие не знаете. Де са тия прави, огънати и овални линии? Тъй както ви гледам, аз ви считам като някои просяци слепи. Та единият от тях води, а той само пипа. Влезе някъде, има едно убеждение, после го откаже, приеме друго, и от него се откаже, върне се пак назад. После пак тръгва напред, даде обещание. И така върви напред-назад и като го видиш в края на краищата, изходил е това място. Лута се из пътя. Наука е това. Аз не му се смея, но идвам при тоя просяк, както аз ги наричам такива просяци – битолски просяци. Сега ще ви представя един анекдот за двама битолски просяци.

Отиват двама просяци битолски в едно село, представят се за слепи. Единият от тях туря восък на едното си око – минава за сляп, а другият турил восъка и на двете си очи, сляп с двете си очи. Първият го води и казва: „За Господа, дайте ни нещо! Сляп е този брат.“ Първият, който е сляп с едното око, свири на гъдулка и двамата представят работата, както не е. Отиват при един селянин българин да просят. Той им казва: „От вас човек не може да работи. Досега аз не съм бил просяци, но днес съм решил да бия двама просяци като вас.“ Взел той едно дърво и погнал да ги бие. Първият веднага започва да бяга и люспите падат от очите му. Веднага след него – и вторият. И люспите паднали и от неговите очи. Този селянин влиза един ден в дюкяна си и се смее, казва на попа: „Дядо попе, аз отворих очите на двама слепи.“ „Как?“ „Само като махнах с това дърво, и слепците прогледаха и избягаха.“

Сега ще ви дам причините. Просякът, след като паднат люспите от очите му, има ли нужда да го водят за ръка? Предметът става ясен. Когато известен предмет се проучи и добие светлина, той става ясен в съзнанието. Ние можем лесно да се ориентираме, но преди да добием знанието, ние се водим като слепец. Или преди това ние трябва да пипаме нещата, обаче при зрението нещата стават ясни.

Най-първо вие трябва да имате обхода. Седите, разговаряте се, но нямате обхода. Както сте в класа, вие нямате взаимно уважение един към друг. Някой казва за друг: „Ами той какво знае!“ И той казва за другия: „Ами той какво знае! Той не е от много благородните.“ Тук не е въпросът за благородство. Въпросът е до обходата, която трябва да има човек. Най-първо ние нямаме отношение към природата. Аз трябва да имам обхода, за да покажа разумността на природата, да покажа, че съм едно разумно същество. Ако се обхождам добре, аз с това ще покажа, че произхождам от един разумен център. И тогава ще препоръчам на себе

си, но ще препоръчам самата природа, че е разумна. Пък, ако постъпвам неразумно, същевременно аз петня природата.

Казва някой: „Така ме е създала природата.“ Не, ти не говориш истината. Казвате: „Така мога, така постъпвам.“ Не говорите разумно. „Ама моята натура е такава.“ Каква е вашата натура? Онзи, който има ревматизъм, значи неговата натура е да се криви, като ходи. Това не е от природата.

Та сега на първо място, правите линии у вас куцат. Куца разумната воля. У вас куцат и огънатите линии. И те не са намясто турени. И най после куцат и овалните линии. Следователно ние казваме, че човек не е съвършен. Съвършен е онзи човек, у когото правите, огънатите и овалните линии са турени намясто. Да допуснем, че паметта ви е слаба. Кои са причините за слабата памет? Слабата памет е признак на слаба воля. Слабата памет е причина на отсъствие и на огънатите, и на овалните линии – нищо повече. Поставете кривите линии намясто, и паметта ви ще се възстанови. Има начини, по които може да се възстанови паметта. Често у вас се натрупват излишни желания и впечатления. Вие искате да постигнете едно ваше желание, но допуснете, че в полето, в което вие се състезавате, има и други хора, които имат същото желание. Ако вие сте сам, лесна работа. Вие ще постигнете желанието си. Но ако двама се конкурирате за едно и също желание, и то още е естествено. Но дойдат ли трима, четирима, десетина и повече или пък явяват се конкуренти около 15 хиляди души за едно и също място.

Питам, това не е ли хабене на енергията. Кой от тях ще постигне това място? Да кажем, че вие сте един от конкурентите, за да добиете нещо. Държите конкурс, но при това положение какво сте получили? В държането на този конкурс все сте добили нещо – изучавали сте поне тази материя. Обаче мястото, което

сте искали да вземете, не можахте да вземете. За това място имаше една награда от 100 хиляди лева. Но вие не можахте да вземете тази награда като премия.

Казвам, в природата има много учени писатели. Питам, по химия, физика, астрономия, но питам, от всички тия учени през годината кой от тях ще вземе Нобеловата награда. На най-видния от тях ще се даде премията, а другите остават на заден план. Тези, които работят върху живите отношения, премия ли трябва да работят? Човек все трябва да работи. Има една премия, че ти искаш да живееш. Това е един конкурс и ако издържиш този конкурс, ще придобиеш най-хубавата премия. Че ти ще придобиеш живота. Пък, ако не разбираш отношението на правите, огънатите и овалните линии, ти ще изгубиш конкурса. Ако знаеш, ти ще спечелиш онзи конкурс. Нищо повече. Така има отношение.

Ако една права линия е поставена на мястото си, в това има смисъл. Ако например поставите правата линия на човешкия нос, там е мястото ѝ. Единствената права линия, която има на лицето, то е носът. Той е образец на правата линия. Може някой път вашият нос да е огънат. То е друг въпрос. Обаче носът е представител на правите линии. Устата е представител на огънатите линии, а очите са представители на овалните линии. Представител на кривите линии е и ухото още. То е представител и на овалните, и на огънатите линии.

Сега ще ви дам една задача – да мислите върху думата „обхода". Какво разбирате под думата „обхода"? Развийте даже тази тема. Пишете върху обхода-та, каквото вие разбирате, но всички развийте тази тема. Аз забелязвам, че вие не развивате темите си. Можете да кажете, че за да се обхождаме правилно, трябва да имаме любов, мъдрост и истина. И с това изчерпвате въпроса. За да имаш хубава обхода към който и да е предмет в природата, непременно трябва да

имаш едно отлично отношение към предмета. Или много хубаво отношение трябва да имаш изобщо.

Например кое е онова тяло в природата, към което ние имаме най-отлично отношение на физическото поле? Слънцето. Най-хубави отношения ние имаме към слънцето. И затова никога ние не се насищаме в каквото и да е отношение към него. Не само ние, но няма същество – от най-големите до най-малките, които да нямат отлично отношение към слънцето. И то никога не им дотяга. Когато го видят, всички са разположени към него. И човек, колкото и да е скръбен, като види слънцето, зарадва се, изменя се и става весел и разположен. Неговият характер се променя.

Значи има една норма. Някой казва: „Какво трябва да бъде отношението ми към хората?" Твоите отношения към другите трябва да бъдат такива, каквито са към слънцето. Това е мярка. Тогава вече идеята става ясна. Аз съдя за човека по това, какви са неговите отношения към слънцето. Сега като ви говоря за обходата към един човек, към вашите ближни, ако си го представяте във формата на земя и хоризонта, то е една възможност да видите Божественото в него. За да имате обхода към човека, трябва да си представите, че познавате душата му. И ако познавате душата му, да видите изгрева на слънцето в него. Значи, за да видите, че у този човек има нещо Божествено, вие трябва да познавате душата му. Тъй щото вие почитате човека не за неговия хоризонт, нито за това, което той представя, но за онова слънце, което може да се яви на неговия хоризонт. Ако вие не видите Божественото в човека, не можете да имате обхода към него. Към една чешма вие можете да имате най-хубава обхода само когато тя има най-хубавата вода. Тогава и към самата чешма вие имате отношение. А когато видите, че чешмата е суха, вие нямате обхода към нея. Нямате никакъв интерес от нея.

Следователно от това гледище всеки от вас представя извор, който тече, жив извор е той, а не сух извор. Ако някой иска аз да имам обхода към него, той за мене трябва да представя жив извор. И тогава, ако аз към онзи жив извор не се отнасям както трябва, погрешката е моя. Но ако той не се обхожда добре и ако той е сух извор, тогава погрешката е негова.

Сега аз искам да ви дам наука да разбирате нещата. Ако аз имам обхода, значи, ако той е един извор – и аз не зная, погрешката е моя. Но ако той е сух, но красив извор и ако аз нямам обхода към него, погрешката е негова. И тогава той, за да изправи своята погрешка, този извор трябва да потече. У него трябва да потекат новите идеи. И сега и у вас трябва да потекат новите идеи. Сега всички вие сте затворени канели. За Бога се говори, за любовта се говори, за истината се говори, но едва някъде ще капнат няколко капки само. Аз си казвам: така капе.

Сега от това, което дотук сме говорили, какво остава в ума ви? Коя е най-важната идея от тази лекция? *(За разумната обхода и за отношенията на правите, огънатите и овалните линии.)* Носът ви трябва да бъде прав, чувствата трябва да бъдат овални, а вкусът трябва да бъде огънат. Аз определям така: идеален човек е онзи, който има прав ум, огънат вкус и овални чувства. Това е самата истина. Тъй седи въпросът. Нищо повече. Вие казвате – идеален човек е онзи, на когото умът е прав, вкусът е прав и чувствата са прави. Казвам, той е един разбъркан човек, там няма никакъв идеал. Когато дойде някой, който е работил, и каже: „Ще извините, но аз съм малко нечист“, аз уважавам този човек, защото е работил. Ако дойде някой, който нищо не е работил, а е хубаво облечен, парфюмиран, аз го разглеждам и казвам – този човек няма нищо в себе си. Той може да има хубава шапка, но това нищо не значи за мене. Този, който е облечен с хубавите дрехи, какво представя в дадения случай? То-

зи човек не е лош, но как наричате вие онези, които дават обявления? Той има само форми на огънатите линии. Човек, който всякога е хубаво облечен, той е човек само на кривите линии. Той ходи и мисли само на хората да угоди. Той иска да се облича само с нови дрехи. Аз не зная с какво име да го кръстя. И това не е лошо, но то е само една трета от истината. Този човек, у когото чувствата са силно развити и иска с това да се направи на хората, това е една непостижима наука. Засега никой не е сполучил в това. Даже и природата, която от толкова години е работила, и тя не е угодила на хората. Пък даже и вие, като се обличате, не можете да угодите на себе си.

И тъй, ако разгледаме нещата от умствено гледище, вие трябва да вървите все по права линия. Умът, това е вече вашата воля, която действа. Волята действа само по правите линии. Там тя може да се прояви. Вкусът, интензивността, която се образува вътре, тези огънати линии показват развит вкус. Дето има вкус, винаги ще има огънати линии. Дето има чувства, всякога са ангажирани овалните линии.

Та има едно отношение между правите, огънатите и овалните линии. Съществува известна пропорция между тях. А защо природата е турила правите линии? Отде направи тази беля на хората? Необходимо е това, защото творчеството на природата започва с правите линии, после – с огънатите, които идат на второ място, и най-после – на трето място, са овалните линии. Овалните линии са последната дума на природата. Правите линии, това е началото на проявлението на природата. Без тях не може. Вие не можете да постъпвате без прави линии. Ако нямате прави линии, които са идеалът, мярката за една права обхода, вие нищо не можете да направите. Да кажем, че искате да постигнете някоя идея. Или искате да постигнете една хубава обхода. Вие не можете да я постигнете, без да имате един идеал вътре. А идеалът всякога пред-

ставя права линия, с която се постигат нещата. Или правата линия представя човешкия ум, приложен на физическото поле. Дето има права линия, там умът има преодоляващо влияние. Щом отлагаш, умът в тебе е слаб. Щом не отлагаш, умът е силен. Аз турям силния ум с волята заедно. Силен ум има само човек, който има воля.

Изпейте сега песента „Всичко в живота е постижимо".

Значи ти не можеш да имаш силен ум, ако нямаш воля.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Двадесета лекция
на Младежкия окултен клас
10 февруари 1933 г., петък, 6–7.15 часа
София – Изгрев

СЪОТНОШЕНИЕ НА УХОТО КЪМ УМА, ДРОБОВЕТЕ И СТОМАХА

„Добрата молитва“

Можете ли да владате едно отношение. Казваме някой път „изражение“. Какво разбираме под думата „изражение“? Представете си, че имате две точки, които завземат известно пространство.

• **A** • **B**

Но между тези две точки съществува известно пространство. Какви са препятствията, кой е пътят? Какъв път се образува между тях? Представете си, че точката **A** е по-високо, а точката **B** – по-ниска. В точката **A** имате един извор. През какъв път ще мине този извор. Той ще се стреми към **B**, но цялата местност е планинска. Може ли да изчислите пътя, по който ще мине. Точката **A** ще мине по една крива линия. В тази кривина ще се обоснове препятствията по пътя.

За да се изправи една крива линия, какво трябва да се прави? Трябва да се премахне съпротивлението. Ако мястото е планинско и искаме да прекараме вода през канала, ще направим тунел. Но представете си, че това са хора. Представете си, че тази местност е равна. Точката **A** и **B** лежат в една равнина и вие можете да пътувате направо. Но има 10 души хора помежду, които не ви обичат. Тогава, питам, какъв път ще вземете. Десет къщи има на пътя, ще минете ли по една права линия? Да допуснем, че са ваши кръвни неп-

риятели. Пак крив път ще вземете. Така че и на равното място ще направите пак крива линия.

В единия случай казваме – ние кривим, понеже има планини. А пък в другия случай пак правите една права линия. Ако сте човек, който вървите пешком, но представете си, че вие хвърката с аероплан. Ще правите ли крива линия? На тях сте отгоре. В такъв случай няма да правите крива линия. Ако човек е направил една крива линия, той трябва да даде отчет по какви съображения я прави. Прави я, за да избегне съпротивлението. Кривата линия я прави но единствената причина, за да избегне съпротивлението.

Човек и 10 крачки не върви по права линия. Някой път вие мислите, че вървите по права линия. Но ако вие вървите по сняг, ще видите, че не е права, но че вървите по пътя на най-малкото съпротивление. Даже мислите вървят по крива линия, и те не вървят по права линия. Допуснете, че един оратор говори на трибуната и някой път си дигне по-малко ръката, някой път повече – и при това движение какъв е пътят, по който то върви. Какви са подбудителните причини, да си повдигне ръката в единия случай по-високо, в другия случай – по-ниско? Когато ораторът си дигне ръката на високо, какво иска да каже с това? Има известни движения, които зависят от нас. А пък има някои движения, които не зависят от нас. Ние ги правим инстинктивно.

Ако ти в пътя си си принуден да минеш по някой висок връх, правиш едно движение от немай къде. Да кажем, че срещнеш един човек, когото обичаш. Естествено това приятно ти е. А пък някой път трябва да направиш една усмивка с гримаса – не ти е по волята, по други съображения може да я направиш и мислиш, че е усмивка, направена по добра воля. Една усмивка, която е направена по добра воля, и една усмивка, която не е направена по добра воля, мислите ли, че ще имаме един и същи израз. Не. Когато срещнеш просяк

и даваш нещо от сърце, има нещо хармонично в движенията ти. А пък някой път се обезпокоиш и бъркаш само в джеба си и да дадеш по друг начин. В първия случай, като погледнеш онзи просяк, хваща ти окото, има една пластичност в движенията на даването, а в другият случай не. Във втория случай все едно ще искаш да кажеш: „*Не искам да ме безпокоиш повече.*"

Питам, какво трябва да прави човек, когато срещне просяци, които той обича и които те обичат. Ако на пътя те срещнат 100 души просяци, а е толкоз важна работа, че не може да се спирате, а пък сте длъжни да дадете на просяците. Обаче ако закъснеете, тогава отговорността е още по-трудна и още по-тежка. Тогава какво трябва да правите в пътя си? Трябва ли да дадете пари в ръцете на всеки едного? Какъв модус вие бихте измислили, за да спестите времето?

В ушите има средна област. Каква е разликата между тези три линии. Отношенията са същите. Само че геометричните изрази не са едни и същи. Едни завземат по-малко пространство, а другите – повече пространство. В дадения случай две уши, които имат една и съща форма, едното е голямо, а другото малко, каква е разликата? Представете си, че има едно течно тяло, например вода, имаме два чучура. Едното е с отвор 10 сантиметра в диаметър, а другото е с 20 сантиметра в диаметър. Водата, която тече през двата чучура, е от еднакво качество. По какво ще се отличи водата от двата чучура в количествено отношение? Ако вие пиете от единия или от другия чучур, каква разлика ще има? Във водата няма да има разлика. Но големият чучур все ще ви предаде нещо повече, отколкото мал-

малко ще се поусмихнете и ще кажете: „Мъчи се и той да прави нещо.“ В единия случай ще приемете с водата нещо повече – енергия, а пък при малкия пък ще се напиете. Ако 20 сантиметра в диаметър е изворът, той е доста голям извор. Човешката мисъл зависи дали минава през един, дали минава през големия или малкия чучур. Силата, която те развиват в дадения случай, няма да бъде еднаква.

Добре, да допуснем, че имаме едно научно изучаване на работите. Да допуснем, че едното ухо е по-широко отгоре, а по-тясно отдолу. Когато стомахът оказва влияние върху ухото, то отдолу остава по-широко. Когато гърдите оказват влияние върху ухото, то в средата става по-широко, в централната част. Когато умът оказва влияние върху ухото, то горе става по-широко. Тогава има замах. Ние казваме, че там са действали силите на ума. Умът е действал там. Когато средата на ухото е по-голяма, тогава дихателната система е указала по-голямо влияние, а пък когато долната част е по-широка, тогава стомахът е упражнил влияние. Ако стомахът е упражнил по-голямо влияние, а умът по-малко, тогава горе ухото се стеснява.

У животните, у лисицата, която минава за много умна, лисицата ни най-малко не е умна. Има едно поговорка. Като излязло малкото лисиче, попитало майка си: „Мамо, къде ще се срещнем?“ Майката казала: „При кюркчията.“ Питам, тогава защо се носят лисичи кожи. Защо хората ги обичат? За да придобият много ум. Тези са съображенията. Богатите аристократи ги носят. С това се изразява следното. Всеки, който ходи в чуждите курници, така ще носят кожата му. Когато мозъкът, умът се влияят от стомаха, се образува острите – острите линии геометрически това е само една проекция. Такъв човек във физическо отношение е умен, но извън физическия свят няма го. Който има една остра линия, той нищо не може да направи.

Той е нетърпелив. Когато му говориш нещо, казва: „Нямам време, работа имам много.“ Този човек, който казва, че няма време да те слуша, докато му приказваш, когато почнеш да приказваш за сладки, за кебапчета, за вино и пр., той ще намери време и ще каже: „Откъде сте вие?“ Ще почне да ви приказва и да ви слуша. Защо в първия случай няма време, а във втория случай има време?

Законът е верен. Тези хора, на които ушите долу са остри, а горе – широки – ученият човек, когато ухото му е остро отдолу, той казва: „Нямам време.“ Но почни да му приказваш за някои бръмбари, но научно, за някоя специфична форма, той може да те слуша с часове да му говориш за бръмбари. Говорите ли му за ядене, той ще каже: „Оставете това.“ В него умът има надмощие. Всички идеи, които са тясно свързани с ума, го интересуват.

Сетивата това са една директива Те показват какво интересува човека. По-добре е ушите да бъдат широки отгоре, а тесни отдолу, отколкото широки отдолу, а тесни отгоре. По-добре е крачолите на гащите, но и на панталоните, да бъдат тесни отдолу, а широки отгоре на кръста. Или когато палтото е широко горе, а тясно долу, по-лесно можеш да се справиш. Всякога умът по естество изисква по-голям простор. Когато ухото горе е остро, този човек в умствения свят няма простор. Ако едновременно ухото е остро горе и остро долу, а широко по средата, тогава какво ще получите?

В природата има едно съответствие. Горната част е по-суха, корава с хрущял, а пък долната част на ухото е мека, половината обраснала с трева, има за ядене и пиене. Горе не може да посадиш нищо. Там горе на ухото само едни работи растат, но ако горната част е малка плоскост и ако същевременно и е съвършено слаба, това показва един дефект в организма. Горната част трябва да бъде мека, деликатна. Не трябва

да бъде съвсем прозрачна. Защото, ако е прозрачна мидата на ухото, то и организмът е съвсем прозрачен.

Ухото трябва да го изучавате от три становища. Какво е вложил умът в ухото? Какво е вложила дихателната система, волевата система и най-после стомахът. Долната част на ухото показва запасите, които са вложени за съществуването на човека. Защото долната част показва колко време е живял човек. Широчината на горната част на ухото у гениалните и талантливи хора е различна. У гениалните другояче е направена горната част на ухото. Това показва какви възможности има, какво може да стане от гения в умствено отношение. Средната част показва какви сили може да развиеш. Тя показва енергията на характера. А пък долната част показва колко дълго време можеш да живееш на земята и дали можеш да живееш щастлив живот на земята. Ако си здрав, ти ще бъдеш щастлив, и обратно.

Та в три отношения е важно ухото. Какъв умствен капитал имаш, какви заложби и сили има в тебе. Какви жизнени енергии и вещества са вложени в организма ти, с които се поддържа живота? Когато хванеш ухото си, да ти е приятно. Но да не го стискаш, да ти е приятно, както богаташът, който отваря касата си и поглежда парите. Или както онзи земледелец, който отива при нивата си и погледне на житото, и му е приятно. Или както художникът, който погледне картината си. Ако ти искаш да хванеш ухото си горе и искаш здраве, ти здраве няма да получиш. Ако искаш здраве, ще хванеш ухото си долу, в долната си част.

Ти искаш да харчиш пари някъде, хвани меката, долната част на ухото и виж може ли да платиш толкова. В Лондон, като отидеш в един хотел, ще дадеш 10 долара предплатени. Те са 1400 лева. Тогава за 30 деня колко ще платиш по 1400 лева? Не изучавайте ухото си най-първо отвън, а изучавайте го най-първо като една проекция, в която вземат участие и силите

на ума, на човешкия дух. Силата на душата е взела участие в средната част. Дихателната система е свързана с душата. А пък силите на храносмилателната система са свързани с долната част. Стомахът е представител на човешкия организъм, на целокупното човешко тяло. Там е демокрация. Аристократите са в горната, в средната част. Благородниците, лордовете и графовете са в горната част на ухото. Или посветените, светиите са горе в планините. Един светия живее горе, в горната част на ухото. Там е като в Хималаите.

Ухото, нарисувано на черната дъска, е ухо на един обикновен човек, който е здрав в умствено, душевно и телесно отношение. Той не мисли, като умре, какво ще стане от него. И като яде, и като не яде, не му мисли какво ще стане от него. Като го скъсат, той казва: „Толкоз пъти са ме скъсвали, няма нищо от това – той казва. – Светът да изгори, няма нищо от това." Този човек е разположен, той ще се посмее на себе си. Някой човек падне на земята, дигне се и се засмее. Погледне, и пак си тръгне. А пък друг човек се намръщи, и казва: „Този път защо не са го направили хубав." Ще намери погрешка, че пътят не е направен добре. А другият се смее, че е станала една промяна, без да иска той. И където отиде той, ще разправя, че е паднал някъде, че е изскочило нещо от джоба му и т. н.

Така е, когато ухото е широко отдолу. Но когато ухото е тясно отдолу, тогава от чисто хигиенично гледище трябва да вземете мерки, защото имате много малък капитал. Ако не сте внимателни, могат лесно да ви секвестират и да ви вземат новите къщи и да останете тогава на пътя. Трябва да имате силен характер. Някой казва, че е силен характер. Той е силен характер, ако може да удължи или да разшири ухото си с 1/10 от милиметъра. В органическия свят промените са микроскопически. Но всяка микроскопическа промяна е свързана с голяма сила. Ако ти можеш да уголемиш

ухото си с 1/20 от милиметъра, ти си силен. Вие не сте опитали вашето ухо в това отношение.

С какво се отличават гладките линии. Една прежда, която е хубаво изпредена, нейната нишка е гладка. Колкото нишката е по-груба, толкова преждата не е добре изпредена. Вие наблюдавали ли сте нишките на бубите под микроскоп, за да видите каква е? Наблюдавали ли сте нишката, изпредена от една жена? Ако наблюдавате изпреденото от две жени, ти по изпреденото може да познаеш каква енергия се крие в тях, как е работила едната и как е работила другата. Онази, на която ухото е долу развито, тя винаги ще направи тази нишка по-плътна. И ще каже: „Дрехата трябва да бъде топла." А пък онази жена, на която физическият живот не е развит, тя обича тънките дрехи, но цвят да имат.

Какво допринася цветът на една дреха, ако няма съдържание. Не е важна красотата на дрехата. Това е второстепенно. Но важно е тя да задържа топлината. И при това да има добра кройка, а след това вече иде външността. Цветът е намясто, когато дрехата има съдържание. Също така и мисълта си има свой колорит, цвят. Но ако тази мисъл няма съдържание, тогава какво струва краската. Краската в дадения случай е само един етикет. На много хора лицата са червени, но то е етикет. От червенина до червенина има грамадна разлика.

В природата болести не съществуват всъщност, но неестествено натрупване на сила, но неестествено натрупване на сила и материя в дадено място. Този човек не може да ги издържи и се образуват болезнени състояния. Натрупват се известни вещества в краката ти повече, отколкото трябва, или натрупване на повече вещества в нервната система и ти добиваш болезнено състояние или натрупване в мозъка ти. Не ти трябва на тебе натрупване. Мозъкът не е склад за натрупани непотребни работи. Там трябва да туриш

само неща потребни. Ако натрупваш непотребни работи там, ти ще имаш главоболие, безпокойствие. Та правилният живот седи в това, да знаем къде какво трябва да складираме. Природата не обича складовете. Човек си има само един малък склад. На сегашните хора кръстът трябва да бъде тънък.

Гледали ли сте художниците каква е пропорцията, какво е отношението на кръста към рамената за здравия човек? Човек не трябва да бъде много тънък на кръста си. Тази линия трябва да бъде толкова широка, колкото и рамената. Линията на стомаха трябва да завземе много малко пространство. Някой път хората го направят цял склад. Това е натрупване. Тогава се задържат много болести. Някой път става натрупване под очите. Някой път очите са изпъкнали по единствената причина, че речта е силно развита, но понякой път очите са развити не по причина на речта, която е развита в мозъка, но по причина на натрупване мазнини. Това е болезнено състояние. А някой път очите потъват повече, отколкото трябва, това е пък болезнено състояние. Ако очите изпъкват поради човешката реч, това е нормално, но когато речта не е развита, тези мазнини да се натрупват, тогава очите потъват. И тогава имаме обратна реакция.

Отгоре ухото трябва да бъде малко по-широко. И най-голямата широчина трябва да бъде отгоре, а не на средата. Ако горе имате 9 сантиметра широчина, то е много 9 сантиметра – на средата трябва да имате 7 сантиметра, а долу – 3 сантиметра. 9+7+3=19. Когато горната част на ухото е хубаво развита, това е голям придатък. Органически това е хубаво наследство. Ухото се онаследява. Във всеки един живот на това наследство се предава нещо. Ако разбирате, като ученици на окултизма, вие постоянно ще развивате нещата. Иначе, ако ви се каже конкретно истината, вие ще се уплашите. Някой път вие имате желание към

хубавото. Това е още плюс. Това не показва, че си слаб. Доброволно сте се предали. Слабостта седи в това, че са ви платили. Платили са ви, за да паднете.

В дадения случай някои неща може да са невъзможни. Ти не може да минеш през затворената врата, но ще помислиш малко, ключ има и ще завъртиш ключа, и ще отвориш. Ако вземеш да счупиш вратата, ще ти вземе повече време. Горната част на ухото показва с какъв умствен капитал разполагаш, за да се справиш с мъчнотиите в умствения свят. Не че мъчнотиите са нарочно, но те са известни пособия и известни ключове – да знаеш да отваряш и да затваряш.

Лятно време и зимно време пътуваш, трябва да разбираш от метеорология. Ако знаеш, ще избереш най-хубавото време. Ако не разбираш, ще избереш най-лошото време. Не че времето е нарочно лошо, но ти си си избрал най-лошото време. Или ти може да си музикант, някои музиканти свирят повече вечерно време. Аз, ако съм музикант, ще свиря повече сутрин. Сутрин човек е повече разположен за работа отколкото на обед. Към 10 часа пък има известни разположения. Но ако свириш сутринта, като музикант ще имаш един резултат, към 10–11 часа – друг резултат. Някои хора стоят до 11 часа през нощта и стават сутрин късно. Някои си лягат вечерно време рано и сутринта стават в 2 или в 3 часа. Кога учението ви е било по-успешно – вечерно време или сутрин?

Човек трябва да избере най-хубавото време. Под хубаво време се разбира, когато организмът има най-малко съпротивление. Всеки един трябва да избира онзи момент, когато има най-малко органическо съпротивление.

Ние говорихме много, но колко от това говорене може да се приложи. Николай, каква част от казаното може да се приложи? Една хилядна част може ли да се приложи? *(Може и по-голям процент, стига човек да има желанието и волята да го приложи.)*

Проучвайте вашите уши, заложбите, капиталите. По тях може да се познаят цели поколения какви заложби са имали. Ухото не показва само за един човек, но за хиляди поколения по-рано. Това е животът на предците. Дядо му е бил пехливанин, и той е пехливанин. Дядо му е бил ловец, и той ловец. Дядо му е бил градинар, и той градинар. Дядо му е бил певец или цигулар, и той е певец или цигулар. Ред поколения вървят по една линия. Не е лошо това. Но все таки трябва да придаде нещо повече. Защото условията тогава са били по-различни, отколкото условията сега. Всяко едно поколение си има специфични условия. И сегашните условия са специфични.

Някой казва: „Аз нямам условия." Вие грешите. Това не е правилно разбиране. Вие се самозаблуждавате. В университета виждате, че един студент е способен, има и пари – не желайте неговото положение. Тоя студент е един от даровитите студенти. Тоя студент е от даровитите студенти, но съдбата му е определена. След 10 години той ще лежи 15 години в затвора. Ти не си даровит като него, но природата не ти е определила никакъв затвор. Бъди благодарен на онези условия, които природата ти е дала. По-добри от тях няма. Ти не облажавай другите хора, а облажавай себе си.

Видях един българин с много правилно око. Това беше един виден българин, магистрат и говорът му да съответства на неговото правилно ухо. Ти ще кажеш: „Аз нямам едно красиво око." Заблуждавате се. Вие имаме едно красиво око, но неразработено. Някои хора говорят за красотата, но трябва да знаеш в какво седи красотата. Някой казва: „Той е много красив човек." В какво седи красотата? Красивите очи не са онези, които гледат надолу и настрани. Но има един особен поглед на красивите очи. Или казвате: „Хубави вежди." Но кои са хубави вежди? Има няколко типа хубави вежди. Или казвате: „Красиви уста."

Има една мярка, една линия има в природата. Има един тип принципи. Много мъчно може да се намери един принцип, един тип. Ти трябва да го търсиш, за да видиш онзи тип на човека. Искаш да познаеш хубавите уста. Сгответе на човека едно хубаво ядене, поставете го в много хармонична среда и наблюдавайте устата му. Той като погледне яденето, ще образува една хубава линия на устата си. Тази е идеалната линия на устата.

Или пък искате да знаете мярката за хубавите очи. На този човек създайте хармонична среда, без да има съпротивление. Вие сте му обещали нещо, направили сте му добро, и той като погледне, веднага има един умилен поглед, и тогава ще видите идейната му черта. Той като гледа, приятно му е. Като че сте ангел пред него. Той казва: „Тези хора заслушват моята обич." Той изпитва радост, приятно му е да ги гледа. Това са хубавите очи. Има нещо изразително в тях. Но щом няма тази хармонична среда, вие ще видите очите малко да светят, той е неразположен. Този човек е една баба. Като те сполетят най-големите неприятности, кажи като магарето: „Тъпан бие в долната махала." Бият магарето по задницата и то казва: „Тъпан бие в долната махала." Бият го по главата, то казва: „Бият тъпана в горната махала." Ще си кажеш: „Ще мине този тъпан."

„Отче наш"

Двадесет и първа лекция
на Младежкия окултен клас
17 февруари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ПРАВ ПЪТ НА ЕНЕРГИИТЕ

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Най-малкото същество“. Колко неща се засегнаха в миналата лекция? Можеше ли човек да съществува без уста. Можеше ли Бог да направи едно същество без уста. Какво са казали философите по този въпрос. Чели ли сте някой автор, който да го засяга. Или да поставим въпроса другояче. Може ли животът да се прояви без форма? Безграничният живот е без уста, никой не го е виждал. А пък при граничния живот устата са потребни. Във вас се зараждa идеята. Да допуснем следното. Човешката енергия само през едно ли място може да мине. Умствената енергия откъде може да мине? Най-първо ти се предава на мозъка. Става ли някакво трансформиране? Така, както е приета в мозъка, става ли някаква промяна, за да премине в тялото.

Или представете си, че имате някакво желание. Вие го проектирате. Дойде някоя ваша мисъл. Мисълта не се вижда, нали? Желанието вижда ли се? Вие се стараете да предадете на някой човек това видимото, вашата мисъл, вашите желания. Употребявайте известен знак. Например казвате, че сте гладен. Представете си, че аз не разбирам. Как бихте ми обяснили какво нещо е гладът. Че то е чувство, едно чувство, да кажем. Да кажем, във вас е влязла идеята за безпаричие и казвате, че нямате нищо в джоба си. Нима, ако джо-

бът ви е празен, е нещо лошо. Щом нямаш нищо в джоба си, че лошо ли е това. Ще ти бъде по-леко. Казваш, че нямаш дрехи. Че лошо ли е това? Ще ти бъде по-леко. Това е външно схващане.

Вие казвате: „Условията, средствата и т.н." Питам, ако човек нямаше нужда от храна, от облекло, ако нямаше нужда да живее в къща, би ли имал той нужда от пари? Нито от слуги. Нито от слуги, а ако нямаше нужда, нито от нещо подобно. Тогава парите за какво щяха да бъдат потребни? Кои са условията, че се създадоха парите? Нуждите. Какви са тези нужди? Без пари хората сега не може да живеят при сегашните условия, но в природата това не е единственият начин, това не е единственият начин, както сега правим, както сега ходят животните по земята. Ние ходим най-идеално. Ние сме по-близо до истинското ходене. Но питам тогава, ако човешкото ходене е идеално, може ли човек в бягането да се състезава с коня, който не може да ходи толкоз идеално, но може да бяга по-добре от човека.

Може да се постави и другояче въпросът. Имало един човек, който е най-големият бегач, и друг, който по-малко бяга. Ако ги турите да се надбягат – единият да бяга към върха на планината, а другият да слиза от планината, кой ще бяга повече? Но има една опасност, че той много пъти ще се прекатурва. Онзи, който бяга нагоре, няма тази опасност.

Разумните хора нагоре ли бягат или надолу? Ако си на слънцето и ако от слънцето наблюдавате земята, как ще я видите? От чисто астрономическо гледище как ще видите земята. Може ли да бъде видима земята от слънцето? Ще изгрява ли земята, или ще залязва? Тогава питам, как ще се домогнете до знанието за жителите на слънцето, за планетите? Когато слънцето има постоянна светлина, а пък светлината на планетите е съвсем малко. Можем да извадим една теория, че всички слънчеви жители имат желание да

посетят другите планети: Меркурий, Земя, Венера, Юпитер, Сатурн и т.н. От слънцето те не могат да знаят какво представят планетите. Ние разсъждаваме по земному. Такава е нашата логика. Статуята има ли желание да яде? Не. Но у гладния всякога се явява желание за храна.

Теоретически питам за слънцето. Другите слънца ще бъдат ли видими? Всички тези теоретически въпроси какво ни ползват, ако изучаваме колко крака имат някои животни. Колко крака има човекът, млекопитающите, птиците и т.н. Каква полза ще има от тази наука? Всичко това е гимнастика на ума. Гимнастика, но доста сериозна. Някой път опасна гимнастика.

Същественото е човек да влезе във връзка със силите на живата природа. Природата постепенно се разкрива на човека. Колкото повече той може да възприема от нейните сили, толкоз условията на неговия живот се подобряват. Имайте предвид, когато говорим за природата, тя е едно надарено същество със способности, чувства, с воля. Ако тези разумни същества, които ръководят природата, ти помагат, тези мъчнотии няма да съществуват. Представете си, че живеете в един свят, дето всички ви обичат. Такъв свят го няма сега, но представете си го. Все таки това, което можем да си въобразим, то съществува.

Представете си едно нисше същество на земята, което може да мисли като човека. Това същество не знае да пее и да свири, но си представя същевременно, че съществува един свят, дето знаят да свирят и да пеят. За него това не е действително. Това, което не е действително за него, за човека е реално. Защото недействителните неща, които съществуват в ума, те са една реалност за едно по-широко съзнание. Когато вие чувствате, че някои неща са възможни, те са възможни за едно друго съзнание, за един по-висок живот, но при дадените условия са невъзможни. Защо ри-

бите не могат да говорят? Кои са причините? Уста имат, могат да ядат, но не могат да говорят. Значи за говора трябва една среда. Трябва да се изследва черепа на рибите, да се види дали има този център на говора, дали съществуват тези мозъчни центрове в рибите. Може да има едно желание в рибите да говорят, но да не може да говорят.

Аз искам да ви наведа на тези разсъждения. Вие се намирате в сегашния живот, в известно положение, но, представете си, че се намирате в едно песимистично настроение. Тъмно ви е, животът ви е обезсмислен. Не намирате никакъв смисъл в живота. От ваше гледище не намирате никаква разумност в живота. Не ви се работи, но ви се спи. Като ходите, недоволни сте. Седите, недоволен сте. Ядете, недоволен сте. Питам, какво трябва да правите при такова едно състояние. Нали трябва да го проучите. От какво то произтича?

Вие сте здрав, някой ви нанесе някой удар на някое деликатно място, имате болка и оттогава не сте разположен. Всичкото ви внимание е към този удар, към тази болка. А това състояние ще продължи дотогава, докато раната ви заздравее. Когато дойде у човека едно песимистично състояние, вие знаете ли произхода му? Например били сте студент, минавате някой студентски изпит и казвате: „Имам чувството, че ще ме скъсат.“ Имате едно песимистично чувство и забравяте фактите. И това забравяне произтича от един вътрешен страх. Образът на професора е строго взискателен и този образ завзема цялото ви съзнание, засенчва всички чувства. Вие изгубвате съзнанието, забравяте. Но случва се, че след като сте имали тези предчувствия, нищо не се случва, издържате много добре изпита.

А по някой път отивате с голяма надежда и ви скъсват по всичките правила. В единия случай ти се опасяваш и не те скъсват. А в другия случай – при най-голямата надежда, която имаш, скъсват те и се чудиш

как не си могъл да предвидиш, че ще те скъсат. Дават ви там някой маловажен въпрос, по който не си чел. Но професорът се хваща за този маловажен въпрос и ти тури бележка. Как наричате вие това? Съвпадение ли е, съчетание ли е, когато нещата стават, когато ние не очакваме.

Завчера дойде една рускиня, образована жена, която била податлива на внушение. Една нейна приятелка ѝ казва: „Дълго време ти няма да живееш. Много е кратък животът ти?" И като ѝ казва така, в ума на онази се втълпява мисълта, че тя ще умре. Обезсърчава се, почва да пуши тютюн. Животът се обезсмисля за нея, не ѝ се работи. Нищо не иска да работи. Какво е мислила нейната приятелка?

По някой път вие искате да знаете колко дълго време вие ще живеете. Някой брат може да ви каже, *като ви гледа ръката*: „Къса е тази линия на живота." Но невсякога линиите определят живота. Има изключения вътре в природата. Верно е това за дългите и късите линии. Известни факти са верни. Човек по своя собствена воля не умира. Никой сам не иска да умре. Него го заставят да умре. Тебе те пращат на бойното поле, ти си здрав, линията ти на живота показва, че ще живееш до 80 години. Пращат те на бойното поле, и умираш на 33 години. Умираш по-рано, отколкото е определено.

Може да има едно чувство, знак, който показва, че се случва някой път нещо непредвидено. А пък някой път има хора, те са изключения. Той може да мине през цялата артилерия, гранати се пукат, и нищо не го засяга. Другите биват убити, всички други умират, но него не хваща куршум.

Питам, ако човек умре преждевременно, коя е причината? В природата съществува една икономия. Обезсърчението и то не е лошо. От гледището на научната икономия обезсърчението е икономия. Всеки един човек, който се радва, той гуляе много и трябва

да го стегнат малко, за да харчи по-малко. Например, когато той е насърчен, яде много, облича се в най-хубави дрехи. А пък като се обезсърчи, яде малко и ходи със скъсани обуща. А пък вие казвате: „Не е хубав песимизмът." Това е икономия. Страданията, скърбите са икономия. И когато природата иска да икономисва, тя съкращава бюджета. Това е съкращение в бюджета. Това го наричам нещастие, че животът няма смисъл. Не, животът има смисъл. Че не може да ядеш много, това е икономия.

За някого казваш, че е много даровит. Каква даровитост е това? Написал е сто тома книги. От каква полза са тези книги? Вземете романите на Толстой, на Виктор Юго и на другите. Ако прочетете всичките романи, какво ще научите? Има един герой и една героиня. Тези двама герои ще живеят или ще умрат, или ще живеят добре, или ще живеят зле. В романа се говори за окръжаващите наоколо. Какво е искал да каже Толстой, като е написал „Война и мир"? Писал е един роман и искал да каже, че войната е нещо несъвместимо, че тя не е хубаво нещо. Пишат романи, а пък се бият хората. И след романа на Толстоя хората се бият повече. И Виктор Юго като е написал най-хубавия си роман „Клетниците", тези клетници намалиха ли се? Не, даже се увеличиха. Тогава защо е писал своя роман Виктор Юго. Той какво е имал предвид? Да помогне да има по-малко клетници ли? Не. Виктор Юго искаше да каже – тези клетници са един номер вътре в природата. Те трябва да се радват, че са клетници. След романа „Война и мир" имаше повече войни, не могат да се сравнят със сегашните. Романът „Война и мир" разправя за 30 хиляди души, паднали на бойното поле. А пък сега падат не 30 хиляди души, но много повече.

Питам, каква е била основната идея в ума на Толстоя, когато е писал „Война и мир"? Всички писатели имат една слабост. Писателите не искат да се

намалят страданията, понеже няма за какво да пишат. И когато един банкер говори за сиромашията, той ни най-малко не иска да се намали тя, защото, ако сиромашията се намали, тогава неговата каса ще осиромашее. Но когато забогатява неговата каса, другите осиромашават. Тогава защо банкерът говори за сиромашията? Той говори, че всички сиромаси трябва да вземат пари с лихва от него. Богати и сиромаси – от икономическо гледище природата защо ги е допуснала? Кое положение е по-хубаво – богатството или сиромашията? *(Богатството.)*

Аз съм демократ, аз съм от страна на сиромашията. Сиромашията е демокрация, богатството е хубаво, но сиромашията е още по-хубава. Сиромахът може да се радва на парите. Богатият не може да се радва. Когато на сиромаха се даде една звонкова монета, той се радва. Един американски милиардер казва: „Трите лева, които аз спечелих в началото, ми причиниха много по-голяма радост, отколкото сегашните милиони, които влизат в касите, без да ги виждам.“ В дадения случай богатство е това, което човек съзнава.

Има два вида богатство. Малкото, което човек съзнава и при което човек чувства малка радост – тогава човек е богат. Има две неща, които трябва да държите в ума си. Много знания разслабват човека. Малкото знание усилва човека. Да направя едно сравнение. Онзи кон, който пренася един голям товар, какво е спечелил? Той е изхарчил грамадна енергия и в края на краищата той ще свърши зле. Под малкото аз разбирам ядене. Един кон не го товарят много. Той може да изяде 5–10 килограма зоб и този товар ще му донесе много по-голяма енергия. Това знание, което приемете в голямо количество отвън, то няма да ви ползва. Много малката опитност, която имате вие и приемате отвътре, тя ще ви ползва много.

Например, ако аз бях естественик и изучавах рибите, щях да изучавам при какви условия те са напра-

вили една електрическа батерия и какви са били подбудителните причини за това. Бих искал да вляза в онези причини, които са заставили природата да скрие в тези пластове тези богатства.

Не е само едно просто знание. Това скритото има отношение към нас. Ако например вие изучавате по този начин, може точно да определите къде се крият някои богатства. Тогава можехте ли да бъдете беден човек? Не. Беден човек аз наричам този, който не може да яде. Това е най-голямата беднотия според мене. Един човек, който яде, е богат. А човек, който иска да яде и не може, той е беден. Не е учен онзи, който има много знания, но онзи, който възприема малкото знание, и то му причинява радост. Той е учен човек, а пък някой казва, че е свършил университет, всичко знае, но пак е празна работа. Той не се радва на знанието.

Вие искате да изучавате човека. Аз съм виждал графолози, околози, хиромантици, френолози, физиогномисти. Окологията това е да познаваш човека, като ходи. Като ходи, да го изучаваш. Дали е щедър, или не, дали е милостив, или не. Не да познаваш дали е силен, дали е богат, дали е от височко произхождение. Тези работи нямат практическо приложение. В окултната наука най-първо изучават това, което има практическо приложение. Но не да използват, аз ги наричам допирните точки. За някого казват: „Набожен човек." По какво се отличават набожните хора? Или казват за някого: „Той е учен човек." По какво се отличават учените хора? Или казват: „Красив човек." По какво се отличават красивите хора?

Нали в своя роман Виктор Юго разправя за героинята. Тя беше ли красива? От начало не беше, но после стана красива. В човека има известни чувства, които, като се събудят, образуват една нова архитектура, едно ново съпоставяне. Мускулите, вежди́те, усмивката на устата, всичко дава една приятност. Та човек

може да стане красив, а може да стане и грозен. Някой път вие сте много грозни. Например събудите се. В подсъзнанието ви има страх. Страхувате се. Или се събуди у вас ревност. Дойдат в низходящата степен вашите лични чувства. Ревността иде, когато вие се състезавате с някого. Чувствате, че някой човек е по-силен от вас. Тогава се зараждa едно недоволство. А пък когато вие сте силен, във вас се зараждa едно удоволствие. Често в ума на човека се зараждат някои неща необясними. Заприме́р някой човек има някои дарби, някои знания, но това, което той носи, той го заслужава. Ако това знание е дошло по вътрешна опитност, той го заслужава. Ако това знание е дошло по механически начин, то е временно. Както Соломон е казал: „Суета на суетите."

Вие оставяте някои неща през куп за грош и се оправдавате с условията. И при това малко сте страхливи, не сте герои. Казвате: „Аз това ще направя, онова ще направя", но когато дойдете в момента, ти се уплашваш и ще офейкаш. Ще направиш дипломация, уж, че си отишъл някъде да вземеш нож. Освен че нямаш геройството да се биеш, но туряш една лъжа, за да се маскираш. Ти ходиш да търсиш пушки, но ти всякога ти търсиш и никога не можеш да ги намериш.

Когато изучавате нещата, изучавайте положителните страни на живота. Отрицателните страни на живота са вметнати неща, отпосле са дошли. Например не е съдено на хората да умират, но умират. Не е съдено на хората да бъдат сиромаси, но стават сиромаси. Не е съдено на хората да бъдат невежи, но са невежи. Не си невежа, нищо от това. То знанието може да го добиеш в една секунда, в една минута, а може да го добиеш и след 100 години. Например теглите една завеса, има една завеса. Ако дигнете тази завеса, колко време ще ви вземе да знаете това, което е на сцената?

В науката има друга страна. Тя е в следното. Имате един недостъпен богаташ, аристократ, кой-

то мисли само за себе си. Той не иска да се запознае с когото и да е и няма време да го спират. Той казва: „Питайте слугата ми. Той си е свободен.“ С такъв един богаташ как бихте се запознали от ваше гледище? Да кажем, че е необходимо да се запознаете с него. Ако дам такава тема: „Да се запознаете с един недостъпен богаташ“, да дадете проект по какъв начин можете да се запознаете с него, колко проекти има? Ако мога да му направя една голяма услуга. Представете си сега. Имате един голям недостъпен богаташ, ти се обезсърчиш и казваш: „Аз не мога да направя това.“ Онзи човек не пуща при себе си, обезсърчението идва при тебе и това спира твоите сили. Има един пазач там, който не пуща. Какво трябва да направиш с този пазач, когато се обезсърчиш. Ти казваш: „Не си струва да се живее, аз съм нещастен, без късмет, приятели нямам.“ Може всичко това да е верно, но това не разрешава въпроса. Чашата се е изпразнила в устата, ти си насърчен.

Но след като си пия чашата, на онзи, който иде след тебе, какво ще бъде положението? Ти си минал вече край дървото. На него имало пет плода. Ти си ги изял и си се насърчил.

Този, който минава след тебе, няма да намери нищо. Но в природата съществуват хиляди дървета. Значи, ако при първото дърво си се обезсърчил, иди при второто. Третият да иде при третото дърво. Сто дървета има. Нищо, че ще отидеш при друго дърво. Обезсърчиш се веднъж, втори път, 99 пъти се обезсърчиш. След 99 обезсърчения иде едно насърчение. Та когато аз ви обезсърчавам, колкото по-дълго време ви обезсърчавам, казвам: „Пред вас са минали много души и са изпояли всичко, те не са стигнали до 99-о дърво. Като стигнете до стотно дърво, ще има 10 плода за тебе.“ Това е

един правилен начин за разсъждение. Който мисли другояче, ще се спъне, той ще каже: „Аз по-нататъка не отивам, ще се върна."

В природата процесите са незавършени. Тя всякога е предвидяла нещо за когото и да е. Когато ви види, че вие живеете без никакъв смисъл, природата ще тури някой изходен пункт. Та на някой от вас ви липсва сравнение. На някой от вас ви липсва вкус към красивото, към хубавото. На някой от вас ви липсва постоянство, съзнание за справедливост, любов към Бога, милосърдие. Милосърдието е слабо развито, дружелюбието, приятелството. Ако всички тези способности в човека се поставят в изправно положение, животът ще се подобри. Страданията всякога подразбират липса на нещо, което човек в даден случай желае, и когато ти можеш да бъдеш благоприятен на някого и когато ти видиш какво му липсва и го задоволиш, и той ще бъде доволен. На човека е потребно нещо много малко. И ако ти можеш да му направиш услуга в това направление, тогава е добре. Та малката услуга, която можеш да направиш навреме, струва повече, отколкото онези големите добродетели.

Та казвам, има четири начина за изучаване на реалността, на физическия свят. За да знаеш какво ще се случи отвън и как ще се случат нещата в света – за да бъдеш гадател в това отношение, трябва да знаеш строежа на човешкото ухо. А пък възможностите, съдържанието, което се крие, за да знаеш, ти трябва да знаеш онези сили, които се крият в човешкия нос. После, за да знаеш дали ще бъдат тези неща трайни или не, ти трябва да изучаваш свойствата на човешката уста. Устата показва колко дълго време ще живее човек. Това се познава от неговия език, от неговия вкус. Ако ти при всяко вкусване нямаш противоречиви чувства, ти ще продължиш живота си.

Ухото показва резултатите, завършените процеси, а пък устата показва незавършените процеси.

Носът и очите също. Завършените процеси само в ухото са изразени. Ако буташ ухото си, може да си напомниш нещо. Ако човек иска да бъде здрав, той трябва да изучава устата си. Хигиената зависи от устата му. Устните му не трябва да бъдат нито отворени, нито много стиснати, а средно допрени. Трябва да бъдат много подвижни. Сутрин станеш, вземи едно огледало да си поприбереш устата. Хигиена е това. Например някой път погледнете и виждате, че устните са малко синкави, черни. Премахнете черния цвят на устата си. Щом е черен цветът, във вас има едно користолюбиво чувство. Във вас центърът на стяженолюбието чрезмерно се е развил. Страхът се е усилил. Честолюбието и то е набъбнало. Та внесете милосърдие, любов към живота и почнете да се радвате. Щом почнеш да се радваш, радостта дава подтик на артериалната кръв и устните станат червенички. Това показва, че центърът на надеждата се е усилил. Щом устните ви са синкави, черни, това значи, че надеждата ви е слаба. Вие искате да живеете, но така, както живеете, не може да се живее. Този живот го наричам живот на робуване. Дойде господарят ти, казва, че от тебе нищо няма да стане. Но това е интересът на господаря. Той ти туря в кочината да ядеш. Пет пъти на ден само ядеш и само пиеш, но си в кочината, дето си турен от този господар.

Ако вие страдате, каква нужда има Господ от вашето страдание? Че ако имате някой друг господар и той ви е турил в кочината и ви гои, тогава какво ще кажете? Той гои във вас безверието, обезсърчението, сиромашията и т.н. Аз ви питам: „Как сте?“ Защото насърчението да се обезсърчи, пак е възможно. Чистият да се опетни, пак е възможно. Как е възможно един човек да се окаля? Освен ако се допусне някъде да се пързаля, и то когато снегът почне да се топи. Но ако снегът се топи, не може да се окаля.

Сегашната лекция прилича на следното. Един показва едни хубави зрели плодове, показва ги, и пак ги турга в кутията. После пак ги показва, пак ги туря, казва: „Ако сте послушни, втория път пак ще ги донесете. Аз бих ви дал да ги изядете. Аз не съм от скъперниците. В природата съществува закон. Трябва да посеете семки. Ако е въпрос за знание, вие някои работи знаете повече от мене. Но ви трябва едно знание положително, знание, в което да нямате абсолютно никакво съмнение. То е, знайте, което подкрепва човешкия характер, човешкия ум, а пък силата на човека седи в истинското знание. Това, което в съвременната философия наричат разширение на съзнанието, то е същественото.

Между тези две крила на носа и между ушите има едно подобие. Ако се смалява кривата линия на ухото, ще се изменява и носът. Горната част на ухото трябва да бъде по-широка, а долната страна на ухото трябва да бъде по-тясна. Стомахът трябва да бъде подчинен на дробовете, слуга на дробовете, а дробовете трябва да бъдат слуга на мозъка. Следователно долната част на ухото не трябва да бъде така широка, колкото горната. За да се покаже, че умът е който ръководи, то винаги горната част на ухото трябва да бъде по-широка. Това показва, че този човек мисли. И ред поколения като мислят по този начин, сформира се правилното ухо. Долната част на носа е обърнато ухо. Ако я вземете и турите на ухото, същото е и при ухото. Ако отзад долната част на носа е по-широка, доказва, че стомашната система е здрава. Ако тази широчина е малка, това показва, че стомахът не е здрав. И от това зависи дължината на живота. Има измерване в това отношение. Когато тези крила – малките разширения на носа, не са развити, тези хора изобщо имат по-слабо развита диха-

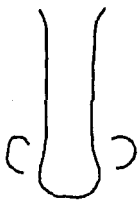

телна система. Щом физическите системи са слабо развити, тогава и умът не е развит.

Някой път се обезсърчиш. Погледни тогава долните разширени части на носа – това е капитал, заровено богатство, което имаш. Някой път си се обезсърчил, побутни го до върха на носа, и ще ти мине. Секненето е за тази цел. Хората, ако не се секнат, те щяха да измрат досега. Човек като се секне, действа благотворно върху симпатичната нервна система. Защо хората си барат носа постоянно. То не е нещо произволно.

Аз ви разкрих неща, за които трябва да платите. Какво ще платите? Не секнете носа си много силно. Научете се да секнете хубаво. Вие с коя ръка се секнете? *(С дясната.)* Как започвате? На вас ви се вижда много смешно това, но то е много интересно, много важно. Казва се, че Бог вдъхнал живот чрез ноздрите, а не чрез устата. Трябва да знаете как да вкарате въздуха през носа си, за да живеете по-дълго време. Индусите имат един начин за отделянето на пранаата от въздуха и за нейното приемане. Ти може да дишаш, без да изваждаш пранаата, която е необходима за дробовете, а пък тази прана е необходима. Вие се занимавате с работи, които не са важни. Как вкарвате въздух през носа си? Ако тази енергия влезе в ума ти на място, дето трябва, тогава много работи ще станат много ясни за вас.

В обходата ти трябва да знаеш какво трябва да дадеш от себе си всекиму и това, което даваш, всеки да е доволен от него. Срещнеш някои човек – той да се радва, че си го срещнал. Необходима е сега една нова философия. Ако вие сега постарому вървите, както вървят хората в света, този процес е чисто механически. В ума ви има идея, че човек трябва да бъде умен, силен, трябва да има къща, храна достатъчно. Това са все завършени процеси. Вие казвате: „Нямам тези работи."

Как ще може да живее? Така не се говори. Хиляди и милиони същества са работили, за да създадат тази

плодородна почва. Нямаше първоначално, но хиляди и милиони същества са работили да я приготвят. Ако ние влезем във връзка с тях, ще подобрим живота си. Ние казваме – тези растения, животни са били глупави. Тези изгнили растения нямат значения.

Мога да се спра върху обходата, да разгледам по какво трябва да се различава човек в обходата. Вие имате знание, което трябва да ги координира. Това знание на ново трябва да се преорганизира някакси. Стомахът може да приеме по-малко храна, но добре сдъвкана, отколкото да се товари с ненужна храна. У всинца ви има много желания, много мисли, но всяка мисъл, всяко желание трябва да се постави намясто и да се извади тази сила, която трябва и да се тури на работа.

Сега може да работим върху носа си, да моделираме носа. Това е отлична работа да се моделират ухото, устата, очите също. Всичкото бъдеще на човека зависи от носа, очите, устата и ухото. Изправи ги, и всичкото друго само по себе си е лесно.

Ти само премахни малкото препятствие на ръката, и тази ръка сама ще се канализира. Такова нещо са тези човешки енергии. Постави ги на прав път, и те ще моделират своя път и няма какво да се трудиш за това. А пък ние сега се трудим, дето не трябва, а дето трябва, не се трудим.

„Отче наш“

Двадесет и втора лекция
на Младежкия окултен клас
24 февруари 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ГОЛЯМОТО И МАЛКОТО

„Отче наш“

Прочетете темите си „Най-малкото живо същество“.

Тогава каква е разликата между най-малкото и най-голямото същество? Кое е най-малкото същество? Геометриците как казват – кое е най-малкият предмет. Най-малкото е туй, което не може да се сравни с нищо. А кое е най-голямо? Което няма по-голямо от себе си. И то не може да се сравни.

Идеята за малко и голямо са две величини несъизмерими. Защото във вашия ум седи голямото, направено от много малки единици. А вие измервате една малка единица с друга малка единица. Но малкото като цел и голямото като цел са две величини несъизмерими, туй, което не може да се определи. Какво е най-малкото същество? Да съществува, значи да се прояви. Или проявено някъде. Ако имаме едно най-малко същество и друго малко може да вземе неговото място, то не е най-малко. Щом има едно същество, което се заеме да завзема някое пространство, че пък друго същество да може да вземе това място, то не е най-малко. То е толкова малко, че никой не може да вземе неговото място.

Сега всеки човек трябва да има една идея най-малка и най-голяма – несъизмерими. Или казано другояче, най-малкото същество е това, при което си наб-

лизо, а най-голямото същество е това, от което си най-далеч. А кое същество е най-близо? Туй, което не разбираш дали е близко.

Сега аз се отдалечавам малко. Сега какво седи във вашето съзнание под думата „най-малкото същество". Ако разбирате живота, възможно ли е животът да се отдели? Възможно ли е животът да се разкъса сам по себе си?

Ако вземем живота като единство, не може. Но ако дойдете до геометриците. В геометрията кой предмет трябва да се разбира за най-малък и друг, по-малък от него, може ли да има? Една частица, която е толкова малка, че друга, по-малка от нея, не може да има. Сега практическото приложение. Защо някои същества трябва да бъдат големи, а други – малки? Вашият пръст не е толкова голям, колкото ръката ви. Защо? И потребно ли е пръстът да бъде толкова голям, колкото ръката? Сега вие се объркахте под думата „голям и малък". Какво разбирате вие под думата „малък човек"? Кои са качествата на слабост?

Сега ще ви попитам друг въпрос. Кое ви занимава във вашия живот – малките ли работи, или големите? Да допуснем, че вие се занимавате с големи идеи. Питам ви, на кое място вие складирате вашите големи идеи? Една голяма, грандиозна идея не може да се складира. Например аз имам една грандиозна идея. На кое място е складирана тази грандиозна идея? Често вие си задавате въпроса, къде се намират тези грандиозни идеи, великите идеи, които вие искате да постигнете в света? Или в даден случай вие чувствате къде се намира в съзнанието ви тази идея?

Да допуснем, че вие сте един цигулар. Взимате цигулката и искате да станете гениален. Или да допуснем, че един цигулар иска да свири гениално. В какво седи неговата гениалност? Ако на един цигулар всичката му гениалност седи в една ръчка от 30 сантиметра и един лък да прави разни движения върху тия 30

сантиметра, че ако прави всевъзможни чудесии по тази ръчка, че той е гениален свирец. Той върви по ръчката. Тъй всичко е в ръчката. След туй има някакви си вълни и въздухът. И после в мозъка на хората има нещо. Питам, де е скрита гениалността на този свирец? Той мисли, че е гениален и хората мислят, че е гениален. И ако той престане да мисли, че е гениален, и хората престават да мислят същото. Де отиде гениалността?

Защото, ако вие под думата „малкото" турите идеята за слабост и ако в думата „силен" може да турите идеята за голям. Най-голямото същество съдържа ли сила в себе си? Като се приближим до един голям предмет, като че се предизвиква едно стечение на самите условия. Дава ни понятие да мислим, че голямото работи със силното и малкото със слабото.

Кое пространство е по-приятно – малкото ли, или голямото пространство? Тъй както сега е, ако вие имате една стотинка от парите и имате един милион, каква е разликата? Една стотинка същество ли е? В дадения случай стотинката е част от някоя единица на човешката система. Стотинката не е от първичната част. Има грамадна разлика от един милион и една стотинка. И всеки би избрал милиона пред стотинката.

Не зная колко души от вас биха избрали стотинката пред милиона. *(Никой.)*

Да допуснем, че аз ви подарявам цялата месечина и ви давам и крепостен акт за нея. Как ще се произнесете? Кое ще ви даде във владение на месечината? Има неща в света невъзможни. Възможни са, но не са възможни да ги реализираш. Да кажем, мога да ви подаря всичкото злато на месечината. Давам ви и крепостен акт. Остава само вие да идете до месечината. Освен това може да ви дам и цялото слънце. И да ви дам крепостен акт за слънцето. Кой ще ви го даде във владение? Та има известни идеи в света, които са непостижими. Неприложими идеи в света. Защото онзи ве-

ликият или гениалният музикант е гениален, понеже си мисли, че е гениален. Ако той сам за себе си не може да мисли това, хората не могат да го мислят. Най-първо ти трябва да помислиш за себе си това. Силният най-първо за себе си трябва да помисли, че е силен. Тогава другите ще съзнаят това. Той трябва да съдържа в себе си тия качества.

Сега ще пренеса въпроса, те са много неопределени величини. Какво верую имате вие? На какво сте базирали вашия живот? Какво искате да постигнете вие, които сега слушате? Някои свършвате университета, някои имате желание да свършите за обществена деятелност. Какво искате да постигнете? Аз бих желал да зная какво искате да постигнете. Да кажем, някой от вас иска да стане богат. Та от памти века кой не би желал да стане богат. Всички хора искат да имат постижения. Искате да постигнете нещо. Кое е онова същественото, което трябва да ви отличи? Защото има известни постижения. Учеността ви може да се вземе за постижение; силата ви може да се вземе за постижение – всичко, което можете да свършите, може да се вземе, това са вътрешни постижения, които могат да ви възпитат.

Кое е онова, което не може да ви се вземе? Например каква е вашата идея за Бога? Иване, кой е първият астролог, който е основал астрологията? *(Господ е първият астролог, който пръв е основал астрологията.)* Да, първият. Как ще определите кое нещо в света е реално. Но да определите, че и вие сами да вярвате във вашето определение. Защото много пъти вие определяте, но и вие сами не вярвате. Как ще определите, че нещо във вас е реално? Ако един ваш приятел ви говори, в реалното всякога има един придатък – нещо се предава. Всяка идея, която не предава нещо на съзнанието, тя не е реална. Туй, което не предава, то не е реално. Може да си мислим така. Аз може да ви кажа, че ви давам един самун хляб. Вие може

мислено да ядете, но туй мислено ядене нищо не предава. Друг е въпросът, щом ви дадат храна и вие ядете, усещате се добре. Човешката честност може ли да се претегли? Има везни, с които може да се претегли честността. Ако имаш една постъпка, която някой я е извършил, това лице тежи повече от един, който не е извършил такава постъпка. Туй може да се изясни и докаже. Понеже този мозъчен център е привлякъл повече към него и изтича повече налягане. Щом човек извърши едно добро, той е във връзка със силите на природата.

Следователно в дадения случай човек, който е добър, няма да тежи с килограми. Колко ще тежи той? Как мислите? Николай? Колко тежи добрият човек, каква единица ще турите? *(Той може да тежи повече само с няколко килограма.)* Ако един човек възприема въздух, колко въздух може да възприема? Като възприема въздух, той е по-тежък. Човек, след като е възприел диханието в себе си, той е по-тежък, отколкото като издъхне. И са намерили – човек като издъхне, тежи, с 33 грама става по-лек. Като е живял е с 33 грама по-тежък, а като замине, е с 33 грама по-лек. Затова считат, че животът е 33 грама. Тогава човек не е много тежък.

Но трябва да имате една съществена идея. На кое разчитате вие на света? Сега нали всички вие казвате, че вярвате в Бога. Питам тогава, щом вярвате в Бога, защо се обезсърчавате? Защо като срещнете една несрета в живота си, се обезсърчаваш? То е въпрос дали е вярно. Защото вярата трябва да се изпита. Човек може да каже: „Аз вярвам.“ Нали така. Може да каже така: „Че аз ви вярвам.“ Но туй е много относително. Да ви вярвам, значи да вярвам както на себе си.

Допуснете, че аз съм търговец. Таман съм отворил касата си, и вие влизате. Вие казвате, че сте много честен. И аз вярвам на вашата честност, но същевре-

менно в мене има страх да ви оставя при моята каса тъй отворена. Питам, нали туй е едно разколебаване във вярата. И да допуснем, след туй аз излезна навънка, но в мене има едно съмнение и след като се върна, аз ще проверя всичките си пари. Питам тогава, имам ли достатъчно вяра във вас? И след като намеря, че всичките пари са намясто, ще кажа: „Наистина този човек е бил честен." Но все таки има едно условие. Аз още не съм проверил вашата честност, не съм определил вашата честност.

Как ще определите вие честността? Как ще проверите вие това? След като оставите вие имането си за 20 години на един човек и след като се върнеш, той да не е лишил ни със стотинка вашето имане. Да не е злоупотребил ни със стотинка от него, при това да е предал малко на вашето имане. Той е честен. Най-после всеки един от вас е една фирма. Вие сте пратени на земята. След 20–30 години ще ви питат какво сте направили. Сега вие живеете за себе си. Искате да постигнете това и онова. Но туй, което постигнете, няма да го постигнете за себе си. Най-първо вие се мамите, като мислите, че за себе си постигате. Ако постигнете нещо за себе си, ще го изгубите. Всяко нещо, което ние постигаме, и ако то не стане общо достояние на всички живи същества, то не е меродавно, то не е реално. И ако и другите придобиват нещо в света и ако и то не *може* да се предаде на нас, то няма реалност. Реалните неща се предават.

Сега аз ви навеждам на това, да не бъдете слаби. Един ден може да си кажете: „Едно време 5–10 години ние изучавахме окултната наука, но то е празна работа." Вие може да направите туй заключение, възражение. Но питам, след като сте живели 20 години и сте яли и пили и живеете, и заминете, умрете, питам, не е ли това празна работа, след като заминете за другия свят, който не го знаете. От туй, което имате, какво ще остане у вас? Все ще остане нещо.

Но какво ще остане от вашата физика, от вашата аритметика? *(Предполагам, ще останат само способностите на човека.)* На кое място ще останат те? *(Н. се смее.)* Именно не знаете. Вие казвате: „Ще останат някъде." *(В съзнанието ще останат.)* Тогава трябва да имате една ясна представа за човека. Значи човек не е туй, което е, което днес виждаме. Сега у вас влезе нещо. Като се разговаряме тъй, у вас се явява най-първо една мисъл: „Че аз не зная туй." Ако е за знание и незнание, всички са толкова невежи, но всеки иска да се покаже, че знае нещо. Най-първо вие трябва да се убедите, че не знаете. Не че не знаете. Често аз съм виждал някои музиканти да свирят, да пеят. Той си пее по своему. Има нещо неверно в него. Той свири, но невярно свири. Няма израз той. Това не е свирене. А пък някой, като му четеш писаното от него, не знаеш „любов" ли е, или „юбов" – няма буквата „л". В неговия ум е „любов", а пък той е писал „юбов". Погрешка в правописанието.

Днес някои са материалисти, други са идеалисти. Някои вярват в Бога, а други не вярват в Бога. Каква е разликата между материалистите и идеалистите? Материалистът е с органически дефект, а пък другият се намира в естествено положение. Ти убеждаваш другите хора да не вярват, а сам не си убеден в това. Проповядваш, че не съществува Бог, а сам не вярваш в това. Нещо ти казва отвътре: „Не си прав." Един ми казва: „Аз отричам нещо, но нещо ми казва отвътре: „Не е верно." Аз доказвам, доказвам и тъкмо се успокоя, нещо ми казва: „Не е верно." Питам го: „Кое е верно?" Тогава мълчи. А щом си направиш заключението, казва ми отвътре: „Не е верно." Двайсет години го доказвам, и на себе си не мога да го докажа. Слушам го, когато ми казва „Не е верно". Това е една негова опитност. Много пъти вие доказвате нещо, в което не сте уверени. Вие казвате, че няма, а вътре нещо ти казва: „Не е верно."

В какво седи разочарованието? Всеки си има известна идея да постигне нещо. Иска да стане учен човек. Отде е желал тази идея, за кого иска да стане учен? Някой иска да стане учен заради хората. А пък други има, които искат да станат учени за себе си.

Някой от вас да каже в неговото семейство колко деца са и той кой е поред. *(Иван Антонов казва: „Аз съм първият от децата, а другите след мене са пак от мъжки пол.")* Родителите и децата във вашето семейство, като ги съберете, на какво са равни? *(„Пет. Четири мъже и една жена." Учителят се обърна към Иван Антонов и казва)* Ти макар да си по форма мъж, винаги ще реализираш мъжки работи. След като е ял човек дълго време сладки работи, иска да има диверсия, промяна. Или другояче казано, понеже 4-те е силен елемент, ти търсиш в себе си *мекия елемент*, той да внесе мекота в тебе, пластичност. Без мекота в света постижения няма. Но и без якота постижения няма. Ако считате знанието като сила, а любовта като мекота, то постижения има при знание и мекота. При всичките изпитания на живота човек да не се колебае. Поколебанието ще дойде, но ученикът да не съблазни, да не се отклонява. Тогава има вяра. Когато човек влезе във връзка с Бога, само тогава той може да има постижения на своите идеи.

В света човек никога не може да постигне велики работи без идеята за Бога. Някой път може да вярвате, без да подозирате, че вярвате. Много случаи от съвременната вяра са безверие и много безверници са вярващи. Един безверник казва: „Аз не вярвам такива работи като вас, аз не съм лековерен." Аз го изненадах: „След 3 години еди-кой си месец ще умреш." Той казва: „Ти отде го знаеш?" Казах му: „По носа ти." „Ти недей казва това, аз съм здрав." Да изненадаш някого, ти може да го накараш да се замисли. Той мисли, че е безверник, а вярва. Той отрича една велика идея за Бога, а като му казах нещо, той се поколеба. Той казва: „Отде

знаеш това?“ Казах му: „Ти ще измениш своето верую в бъдеще.“

Та силата на човека е във вярата. По-добре е човек да вярва. Да не вярва в отрицателните работи. Не вярвай в сиромашията. Не вярвай и в богатството. Вярвай в своята разумност и в своята доброта. Богатството и сиромашията са резултат на твоя ум и на твоята вътрешна доброта. Какви са вашите възгледи? Вие минавате за окултни ученици. Не е лошо човек да бъде окултен ученик. Не е лошо човек да бъде богат и сиромах. Ако ти си богат сега, какво трябва да правиш? Очаква те богатство, но очаква те и огън. Ако газта се запали, отиде. Истинското богатство за човека е неговото знание, което носи, неговата права мисъл. Всички други неща в света са резултат на знанието. Знанието, което може да носи със себе си, то е богатство, то е ценното. Та вие трябва да постигнете онова реалното, което ви трябва. Вие ще влезете в живота и вие имате желания за постижения. Човек да намери Бога, това значи да реализира това, което търси в света.

Всеки един от вас какво търси сега? Някой от вас може да има идеята да стане министър. След 4–5 години може да стане пръв министър в България. Или някой от вас може да стане депутат, или някой от вас може да стане поет. Но това са само служби. Не че човек да няма стремежи. Той трябва да се стреми към нещо. И аз бих ви поставил на вас така въпроса. Представете си, че вие сте затворени в един замък, хубаво осветен. Дават ви да ядете, да пиете, но херметически сте затворени. Не ви се позволява да излезете в света. В дадения случай свободата на човека седи в това, да излезе из този замък. За предпочитане е да се откаже човек от яденето в замъка и да излезе вън, отколкото да прекарва целия си живот в ядене и пиене и да прекарва в замъка 40–50 години. И след това да заспива в този замък. Питам, какво сте придобили? Нищо, човек изле-

зе извън замъка, тогава се реализира животът. Докато вие имате противоречия, всички тези противоречия, които сега имате, показват, че вие сте затворени в замъка и ядете и пиете. Вие сте в затворен кръг, омагьосан кръг, искате да постигнете нещо, не знаете как ще го постигнете, дали ще го постигнете, дали ще го реализирате не знаете. Колко години ще живеете на земята, не знаете. Успехът ви какъв ще бъде на земята, не знаете. Но когато престанат противоречията, това показва, че си излязъл от замъка и си влязъл всред природата и влизаш тогава със съзнанието на всички разумни същества, които са излезли от замъка и са готови да ти услужат. Всички разумни същества взаимно си помагат да реализират своя идеал. Това са добрите същества. А пък недоразвитите същества противодействат и всякога там, дето има голямо противоречие, това показва, че съществата, с които сте свързани, някои ви противодействат.

Искате да постигнете нещо, някой ви казва: „Празна работа е това." Почнеш една работа, напуснеш я, почнеш втора, напуснеш я, и най-после казваш: „Животът сам по себе си няма смисъл. Като останеш в замъка, определени са неговите стени, определена е височината, подът – всичко там е строго определено. Но това не е животът. Идеята за Бога трябва да бъде за вас идея за постижение – това, което можете да постигнете, това е Бог.

Един физиогномист при такива линии ще разгледа целия характер на човека. Ако са много големи устата на човека, какво показва това? Устните физиогномически са свързани с яденето. Колкото устните са по-дебели, толкова и стомашната система е по-дебела. Колкото устните са по-тънки, толкова и стомашната система е по-деликатна. Цветът на устните също има значение. Ако този цвят не е чер-

вен, значи стомахът не функционира правилно – от това изваждате заключение. Има закон, който определя нещата. Ако са закръглени веждите, какъв характер показват? В този човек чувствата преобладават върху интелекта. Кривите линии са на чувствата. Прави сте. А правите линии? *(Правите линии показват, че интелектът преобладава.)* Правите линии означават интелекта. Но трябва да сравнявате правите линии. Понеже правите линии се отличават в качествено отношение. Двете ръце могат да имат еднаква конструкция почти. Но ако гледате едната ръка отдолу и виждате, че дланта е по-яка, а пък на другата ръка дланта е по-мека. Също така и отгоре. Едната е по-яка отгоре, а пък другата е по-мека. На едната кожата е по-груба, по-космата, с по-големи косми, отколкото на другата ръка. Възприятията на тези две ръце не са едни и същи. Гладката кожа на какво е символ? *(На нежността.)* Да допуснем, че два носа са прави, с еднаква дължина, но единият – гладък и нежен, а другият – груб. По какво се отличават? Някой път линията може да бъде вглъбната или изпъкнала много слабо.

В окултната наука вие трябва да се научите да храните вашите способности. Не може да развиеш една способност, ако не я храниш. Те растат, те се хранят. Коя способност да вземем? *(Например музикалността.)* Ако дружиш с личности, които са музикални, ти ще се развиеш. Ако дружиш с личности, които са по-музикални от тебе, тогава те ще ти предадат нещо. Но ако дружиш с хора, които са по-малко музикални от тебе, тогава ти ще предадеш от себе си. Ако постоянно даваш, това е една крайност. Ако постоянно вземаш, това е друга крайност. Ще дружиш с лица, които са одарени. От тях излиза особена магнетическа сила. Щом дружиш с такива музикални хора, ти ще развиеш музикалността си. Един обикновен цигулар даже ако

влезе в една музикална среда, той се въодушевлява. Някои музикални критици ни най-малко не са музикални. Те са обикновени музиканти. Музикалният човек няма какво да го критикуваш. Ти пееш. Музикантът ще дойде при тебе, ще пее и той, и така ще те коригират. А пък онзи критик ще ти каже, че това не е право, онова не е право. Цигулката и пианото не са авторитет. Човек сам ще създаде цигулката и пианото. Авторитет съм аз в дадения случай. Музикантът е сам авторитет. Струните на цигулката, колкото и да въртиш ключовете, тоновете не са верни. Съзнанието на музиканта трябва да има едно чувство. Като вземе тона, да съзнава дали е верен. Има в човека една вътрешна мярка. Вярвайте в това, което е във вас, а пък другите неща – инструменти и други, това са само пособия.

Този закон може да го приложите във всичките работи. Вярвайте в това, което първоначално във вас се проявява. Щом се раздвои вашето създание, тази идея не е за тебе. Никога не възприемай идея с раздвоено съзнание. Смутен си. Всички тия състояния са болезнени. Те трябва да се премахнат. Умът и сърцето трябва да са в правилно състояние, за да имате ясна представа в света, в който живеете. Това е необходимост за онези, които искат постижения. Не че стремежите ви не са правилни, но вие избирате крив път за постижението. Вие отивате в една стръмна планина, не се стремете да се качите направо в планината. Може да се качите с извивания на тази планина, може да се качите по най-лесния път, понеже този стръмният път е опасен.

Някой път вие искате да постигнете вашата идея по най-късия път. Но късият път не е най-безопасният път. И ако не може да постигнете по най-късия път, вие се обезсърчавате. Не. Ще обиколите веднъж, дваж, три, четири пъти. Онзи кон колко пъти се върти, като вършее на хармана? Конят, който вършее на

хармана, това сте вие. Конят се върти на хармана, за да очука житото. Така и ти – за да излязат тези идеи от тази среда, дълго време трябва да се въртиш. А пък онова, което се върти, то е разумното. Разумният кон си ти, който се въртиш. Онзи, който се върти, казва: „Ще овършеем житото, че и аз ще ям, и ти ще ядеш." Онзи, който те направлява, кой е? Ти не може да се освободиш. Той те е хванал. Ти мислиш някой път, че си беден – той те потегля. Някой път те пусне, някой път те потегля. Само разумното може да ограничи човека. Аз го наричам разумното ограничение. Решаваш една математическа задача по един начин, по друг начин. Дойдеш до едно положение, че по този начин е вероятно да се разреши. Но да оставим това, тия са философски работи.

В кого вярвате сега? В Бога вярвате. По-хубаво нещо от това няма. Питам тогава, като срещнете мъчнотии, защо се колебаете. Коя е причината, че се колебаете?

Пишете за следния път върху темата: „Произход на мъчнотиите в света".

Вие по атавистически разрешавате как са произлезли мъчнотиите. Двама души били еднакво силни по знания и по сила. Кого люби момата? Единия или другия? И единият тегли момата, и другият тегли момата. Защо страда тя? Единият я хванал за дясната ръка, а другият за лявата. И единият я тегли, и другият я тегли, а пък тя свободна ли е да отиде някъде? Какво трябва да прави тя? Тя седи на едно място. Как ще се освободи тя? *(Трябва някой по-силен.)*

Представете си, че няма по-силен. Тя ще претърпи ударите и от двете страни. Какво трябва да прави сега тя? И двамата са толкоз красиви. Момата трябва да се стопи. Докато държи нещата, тя да се стопи. И ако тя може да се стопи, тя е умна. Тя тогава може да ги примири. А пък, ако не може да се

стопи, с векове могат да стоят там – и тя разпъната на кръст. Аз разбирам красивата мома между двама момци. Единият казва: „Тук ще вървиш, аз съм тук.“ А пък другият казва: „Аз съм тук.“ Значи между два идеала. *(Да се откаже човек от себе си.)* Сега сте близо – да се откаже човек от себе си, да се стопи. Но докато се откаже човек от себе си, докато дойде да разбере!

„Отче наш“

Двадесет и трета лекция
на Младежкия окултен клас
3 март 1933 г., петък, 6 часа
София – Изгрев

ЗАТВОР И ОСВОБОЖДЕНИЕ

„Добрата молитва“

Кои са причините за неуспеха на човека на земята? Пишете върху темата: „Причини за всеки неуспех“.

Като говорите за неуспех, какво подразбирате под думата „успех“? Ако човек е успял да се наяде, успех ли е това? Повидимому е успех. Изобщо е така. Но всякога, когато човек яде, успех ли е? Някой път храната не съответства, не подхожда на организма, не е здравословна. Когато се каже, че е успял някой да яде, казва: „Едва успях да ям.“ Под това се разбира, че едвам се е вредил в гостилницата, взел някое място в гостилницата да яде. Това го наричат успех.

Сега успехът се употребява и за вътрешни качества. Какво трябва, за да има успех? Трябва да се е настанил човек, нали? Сега всички вие искате да бъдете все успешни хора. Например едвам се вредите да вземете изпит, успявате да влезете в университет, но с успяването да влезете в университета, с това не се свършва работата. Успял си да влезеш в университета, но там се изисква учение. Сега някои от вас сте свършили университет, но още не знаете защо съществува твърда почва и защо течна, и защо въздухообразна. Вие може да кажете какво е твърдата почва, течната и въздухообразната, но за какво можете да впрегнете водата. Водата може да кара водениці, мо-

же да кара машини, може да кара и вятърни мелници. Един човек мисли – минал през една гъста материя, има едно влияние. Ако минал през течната среда, имал друго влияние. Ако минал през въздухообразната среда, пак имал друго влияние. В дадения случай зависи за какво мислите вие. Вие някой път мислите само за твърдата почва.

Например искате да си построите къща. Искате да имате ниви, лозя, после искате да намерите някои скрити богатства в земята. Инженер сте, правите разкопки. Или някой път можете да мислите за моретата, за онези богатства, които са скрити там. Или някой път, като сте някой астроном, мислите за небето, наблюдавате небето. Някой път мислите за вятъра. Онези, които мислят за вятъра, как ги наричат? Вятърничави. Онзи, който мисли за водата, е воден. Онзи, който мисли много за земята, е земен. Онова, за което най-много мислиш, то оказва известно влияние върху тебе.

Вие казвате: „Какво нещо е човекът?" Че човекът още живее в едно подземие. Той още не е излязъл изпод кората, изпод подземието. Той живее в пещерите. Че вътре в мозъка ти си затворен, затворен си в една много гъста материя. Отвън повидимому човек се показва, че се е освободил. Вие сте независими от твърдото вещество, от вашия мозък. С това се храни мозъкът ви. След това по кой начин прониква въздух в мозъка? Там прониква въздухът.

Та най-първо вас ви предстои една идея за освобождение. Кога се говори за освобождение в света? При сегашните условия вие още не може да мислите за освобождение в света. Може да мислите, но всъщност вие сте затворени в една черупка, в една малка кутия, в един малък череп. В този малък череп ти седиш и мислиш да завладееш целия свят. Фантазираш какви ли не работи. Бутне те някой на главата и ти казваш: „Ти знаеш ли кой съм аз?" „Кой си?" Ти си, който живееш

в един череп. Който събира една вместимост от един до два и половина килограма вода – 1300 грама или 1400 грама, или 1800 грама. Последното е за гениалните хора. Значи, счита се, един гениален човек с тежест на мозъка 1800 грама. И ще учат всички, че еди-кой си е гениален човек, има мозък тежък 1800 грама. И този човек след това умира и мозъкът изчезва. Къде е ученето? Значи на този човек не му трябвало много. С един килограм и половина мозък твърдо вещество той е прекарал целия живот.

Вие, които не сте се научили да разсъждавате, вие ще се обезсърчите, като чуете това. Колко трябва да бъде голяма главата на човека? Представете си една глава да имате от 50 килограма. Практично ли е това? На едно тяло от 60–70 килограма му трябват 2–3 килограма човешка глава, 2 и половина килограма. Тогаз при една глава от 50 килограма колко голямо трябва да бъде тялото? *(Трябва да е 1000 килограма.)* В сравнение с тялото на слона – мозъкът на слона е по-малко от мозъка на човека, макар неговият мозък да е 9 килограма. Но взема се и гръбначният мозък в съотношение с големината на тялото. Но аз искам да ви наведа на една мисъл, която не функционира още в научния свят.

Успехът на човека не зависи от неговия мозък и от неговото тяло. Те са само условия в дадения случай. Слоновете например имат много голямо тяло. Имат 9 килограма мозък. Но човек, който има килограм и 500 грама мозък и много по-малко тяло от слона, го управлява. Има друго отношение. Човешкият мозък е важен, аз не казвам, че не е важен. Ако вие постоянно се безпокоите какво качество има вашият мозък, какво нещо е човек, който се безпокои за нищо и никакво? Това е първобитното състояние – вулкани има, сътресения, наводнения, потопи стават и т.н. Вие още не сте излезли от първия биологичен период, не сте излезли от дилувиалния период. Не сте излезли от тези вулкани-

чески изригвания. Неразположени сте. Ти мислиш, че правиш нещо. Не. Ти нищо не правиш. Ти само мислиш, че правиш нещо, но ти се намираш в един кипеж, който е общ. Докато не излезеш от общия кипеж – да излезеш от този общ кипеж, значи да разбираш защо е този кипеж, защо и за какво.

Например ти се обезсърчаваш и казваш: „От мене човек няма да стане?" Какво разбираш под това? Че ти си вече човек. Имаш два крака, две ръце, лице, мозък. Защо казваш, че човек няма да станеш? Като кажеш ти така, аз разбирам следното. Че няма да се научиш да мислиш по човешки. Значи искаш да кажеш: „Както живея, аз няма да се науча правилно да мисля." Например вие имате добро желание да свършите университет. Но след като свършите университет, какво добивате? Той мисли, че е успял нещо. Той е успял дотолкова, че като умре, ще му турят надгробна плоча, че е свършен университет. Служил е на народа, бил е почтен човек. Вие казвате сега, че човек има бъдеще. Аз не отричам нещата, но казвам: ако смисълът на земния живот е да умрем, тогава какъв смисъл има в това?

Да не изгубим живота си, да не изгубим нишката. Обезсърчението, младостта и старостта, радостта и скръбта, силата и слабостта, тия противоположности са все от едно и също естество всичките. Остареш, обезсърчиш се. Подмладиш се, насърчиш се. В един момент ти си се обезсърчил. Щом си се обезсърчил, в тебе всяка енергия се спира, изчезва. Кое е онова, което дава повод да се обезсърчиш. Ти казваш: „Аз съм остарял, не мога да мисля." Че старите хора не мислят ли? Кои дървета дават повече плод – младите или старите? Старите дървета са по-добре организирани. Вие казвате: „Аз трябва да израсна. Трябва да имам здраво тяло. После трябва да съм малко приличен човек. Огладен, да съм добре облечен. И след това да мога да си понаредя работите и да си поживея." Това са горе-долу мислите на повечето. И всички

учени хора все така мислят. Професорът, след като се занимава дълго време, дойде до мисълта за супата. Има ли супа, после ще има ли печено и ако е някой американец, ще мисли дали ще има някой букет от цветя на масата, че да има малко ухание. И му дойде тази приятна идея, мисли си за супата. Интересува го дали супата е добре направена и печеното дали е добре опечено.

Представете си един човек, който трябва да се занимае с твърдата почва, с течните вещества, с въздухообразните. Простият човек казва: „Кокошката трябва да се изяде. Супата трябва да се изяде. И цветята трябва да се помиришат." Под твърда почва и твърда материя в света ние разбираме ония неща, които са постоянни. Течните вещества наричаме тези, които имат вътрешна връзка с растежа, с умножаването. А пък въздухообразните вещества са съединителна нишка от един по-висш живот.

Не е важно само какво хората мислят за мене. Те може да мислят, че съм много учен човек. За мене е безразлично какво мислят хората за мене. Важно е дали това, което мислят хората за мене, е верно. Важно е дали силата, която ти приписват, съществува в мене. Съзнавам ли аз и мога ли да се ползвам от нея?

От вашите идеи – на вас, младите, какво ще стане след 30–40 години? Съвсем друго ще мислите. Тогава питам, имате ли вие знание? Вие ще кажете, че това е един закон в природата. Но това е едно глупаво състояние, нищо повече. То е така глупаво, както, когато ви турят в затвора с халат и пояс. Може ли да мислите? Ти трябва да мислиш, ти трябва да носиш халат и пояс. Това не е мисъл, но това е нещо наложено механически отвън. В съвременния културен свят има нещо наложено от ред поколения. Те не са естествени. В новата култура, в новия живот трябва да се освободим от всичко онова, което е непотребно. Какво трябва да се направи от един халат?

Не може да се освободиш от него, докато не се освободиш от затвора. Онзи главният директор пита де си е турил той халата.

Вземете едно религиозно кюре. Той си има малка шапка и като влезе в дома, той си има една затворническа дреха. Има затворници в света, които минават за големци. Дават благословения. Има ли съобщения с Господа, но утре с дрехите си се е прострял и го носят в тарга. Онзи, който е лежал в затвора, ще го заровят двама души, а пък онзи, който е затворник, но външно в света, той е почетен затворник. Хиляди ще вървят подире му и ще му турят голям паметник. Ще турят така един духовник – затворен, свършил четири факултета. Ти казваш: „Аз не искам да бъда общ затворник. Искам фелон." Някой свършил американски университет и му турят една четириъгълна шапка на главата. Ще се облича с особена форма. Ще му дадат приятели. Не са лоши тези работи. Но представете си, че с хиляди години сме се обличали така. Туряме шапки и хиляди години се повтаря това нещо. Туря се житото на воденицата, мели се брашното. Вие казвате: „Това е култура." Това е култура на брашното.

Та казвам, ние казваме вавилонска култура, европейска култура, египетска култура, индуска култура – все култури. А в какво седяха тези култури? И сега ги разкопават тия величия на Египет, разглеждат мумиите, изучават какви са. Изучават какви съдове са имали и след хиляди години и нас ще изучават, и ние ще бъдем в някой музей. Казваме, че светът така трябва да бъде. Не. Аз ви навеждам примери не да се обезсърчите. За мене това не е обезсърчение, но едно криво разбиране на нещата. Когато видя една пъпка и мисля, че пъпката и всичко това не е верно. Пъпката е една фаза потребна. И след това виждам, че пъпката се изгубва и се образува чашка. И мислите, че всичко е чашката. Но утре пак виждам, че се образувала друга

чашка, но не прилича на предишната чашка. А е обърната с главата надолу. И този плод капне, изгуби се. И трябва да се види вътрешната връзка между пъпката и цвета, и узрелия плод какво отношение има между тях? Казвате: „Отишъл плода на крушата и на ябълката.“ Той е отишъл в стомаха на други същества, които седят малко по-високо от растенията. Един плод все ще бъде изяден или от някое насекомо, или като капне на земята, ще бъде изядено от някое живо същество.

Казвам, вас ви трябва една наука или едно верую, не такова, както сегашното, защото всички вие вярвате в едно учение с едно малко изменение. В това, в което вашите деди са вярвали преди хиляди години, вие вярвате в него. Сега с едно малко изменение в живота и формата, и вие вярвате в традициите и законите. И вие вярвате във всички противоречия. Хората си правят къщи, и вие правите така. Те се обличат и се хранят по един начин, и вие правите както хората. Тогава каква разлика има между вас и един затворник? На затворника му удрят звънец да яде. До половин час го държат в двора и казват: „Такъв е законът.“ Питам, такива ли са законите в природата? Както вие живеете сега, мислите ли, че това е естествено положение? Не сте ли затворници? Тогава, ако сте затворници, де ви е директорът. Кой ви е директорът?

Аз разбирам окултната наука от друго гледище. Физиогномията, астрологията и пр. Има една физиогномика, която разглежда хората като затворници. Но мене ме интересува два типа – затворници и свободни хора. И като срещна човека, аз искам да проверя затворник ли е той. Ако е затворник, ще го разгледам в друга светлина. Ако той е от свободните, другояче ще го разгледам. Едни разглеждат хората както Ламброзо. Това са затворнически типове. Ламброзо не е разглеждал всичките затворнически типове. Той е разглеждал само първата категория. Защото в затвора има

три категории: в дъното на затвора, средата на затвора и в предварителния затвор. Той разгледа само тези, които са в дъното на затвора – най-тежките типове. А пък тези в средата и в предварителния затвор ги е оставил. А свободните никак не ги е разглеждал. И сега казвате „Ламброзовата теория". В медицината изучават тялото на човека в болезнено състояние. Трябва да се гледат телата на свободните хора. Един човек не умира – нищо повече. Това е наука сега. За свободните хора аз изключвам смъртта. Смъртта е затвор. Живееш в ограничителни условия, мъчно ти е, не вярваш, имаш някоя болка, но не знаеш коя е, причините не знаеш.

Да се освободи вашата мисъл от онези ограничителните условия. Това няма да стане изведнъж. Ние сме сега в затвора и ние вярваме, че сме в затвора. Но в коя част на затвора? В дъното на затвора няма нито един, но в предварителния затвор сте почти всички. Има опасност, че ако не водите един редовен живот, ще влезете в средата на затвора и в дъното на затвора. А пък за предпочитане е от този предварителен затвор да излезете навън, да няма нужда да изследвате. Средата и дълбочините на този затвор какви са? Вие нямате самообладание. Досега много малко хора съм срещал да имат самообладание. Англичаните имат външно самообладание. Но китайците имат много по-голямо самообладание, отколкото англичаните.

В китайците не можеш да забележиш нито един оттенък в лицето, в движението на мускулите. Стои като един истукан. При всичките си наблюдения аз съм наблюдавал само един път един китаец да се усмихне и разбрах защо се усмихна. Той влизаше в една електрическа кола със своите дебели прости налъми и с едно чулче. Косата му отзад пусната дълга. Гледа там, дама с пера, хора с бомбета, с цилиндри – всички го поглеждат, и той наблюдава спокойно. Той се смее на тях, той казва: „Вие се смеете на мене, и аз на вас. Само,

че аз съм с перчем, а вие сте без перчем. Вие сте с бомбета, а пък аз съм без бомбе.“ Той се чуди, като се усмихва, как е попаднал между тях, какво стечение на условията. Той казва: „Дълбоко научен въпрос е това. Що ми трябва да си блъскам китайската глава.“ Той не разрешава въпроса, гледа надолу и мисли, мисли, като се върне, какво ще яде. И като се върне, казва: „Дайте ми едно твърдо ядене и супа.“ Този човек го счита за безчестие да му отрежеш перчема. Ако пък на един европеец туриш голям перчем, той го счита за голямо безчестие. Това са външни страни, а пък такива перчеми и бомбета има вътре.

Например ти имаш едно песимистично чувство или пък по модата си безверник и казваш, че нищо не съществува. Но кое е онова, което определя човека като човек? Вие искате да бъдете свободни, най-хубава е свободата. Най-хубава е свободата на човека – да бъде свободен от затвора. Всички възгледи, които увеличават човешкия прогрес, са все намясто, на мястото си. Само като една съпротивителна сила, както някое твърдо вещество, с което да направиш един опит. Например искате да впрегнете парата на работа, но ако нямате котел, твърдо вещество, тази пара не може да я впрегнете. Също така, за да впрегнете електрическите вълни, трябва да имате твърдо вещество, което да го възприема.

И вие имате възприемателна станция от твърдо вещество. Вие имате много станции, предавателни и възприемателни: носът, ушите, очите, веждите, устата. Вие още не знаете защо ви служат петте пръсти. Има някои теории. Ти се ползваш от ръката си само при обикновен случай, но има адепти, които са запознати със законите и като махнеш с дясната ръка във въздуха, бурята спира. *(Учителят направи едно движение с дясната ръка от лявото рамо надясно, малко нагоре.)* Този човек знае как да подвижи ръката си. И вие може да я подвижите. Може да ви приведа работата между прост

човек и един цар. Царят е поставен при условия, че е във връзка със съзнанието на окръжаващата среда. Той каквото подпише, става, понеже той е във връзка със съзнанието на известни разумни същества. Ако вие сте цар на говедата и ако всички говеда ви познават и нито едно говедо не изпълнява вашата воля, тогава цар ли сте? Вие сте говедар.

Говедар знаете ли какво значи? Който само дава, но още не го почитат говедата. Следователно говедарят има цар. Ти не може да бъдеш цар, докато не си говедар. Защо овчарят седи на по-почетно място от говедаря. Защото овцата е малко по-умна и по-благородна. Един вол все таки може да те мушне, но една овца – не. Овцата между млекопитающите минава за една от най-благородните. И затова овчарят, който пасе овците, той има почтеност. Една овца по-лесно може да се възпита, отколкото говедото. Говедото по-мъчно се възпитава.

Казвам сега, ще дойдете до положението да проучвате в дадения случай какво можете да направите. Нещата не стават произволно. Има известни разумни закони в света, чрез които, като работите, вие може да постигнете нещо. Сега вземете простия случай. Вие имате една малка вода. Ако вие направите колело и пуснете водата отдолу, то няма да се движи. Но ако пуснете водата отгоре, може да направите колелото да се движи. Ако водата иде отстрани, то колелото ще се движи или наляво, или надясно.

Вие се намирате, да кажем, в трудно положение в университета и не може да си издържите изпита. Вие казвате: „Не съм толкова паметлив и затова не мога да си издържа изпита.“ Кои са причините, че не сте толкова паметлив? Причините могат да са сегашни или отпреди едно поколение, отпреди две или три поколения. И ако вие не разбирате закона, вие може да оправите това. Има един закон за изправяне. Когато заболява човешкият ум, човешкият мозък, най-

първо човек изгубва съществителните имена, на второ място се изгубват прилагателните имена, след това – глаголите и най-после – съюзите. Когато човек почне да се поправя от болезненото състояние, в него по същия начин изпъкват съюзите, глаголите, прилагателните, съществителните, и при това се установява, че съществителните имена са от най-нов произход. По-стари са прилагателните, още по-стари са глаголите, а пък най-старите думи, с които разумните същества са си служили, са съюзите. Човешкият живот има съществителни имена, прилагателни, глаголи, които функционират, и вие трябва да разбирате законите им.

Например ти веднага се обезсърчиш в пътя на живота си. Ти не знаеш причината на обезсърчението. Че трябва да дойде обезсърчението, трябва да дойде. Обезсърчението представя една мъчнотия, от която трябва да добиеш опитност. И ако ти разбираш, щом се обезсърчиш, има едно място, ще бутнеш носа на едно място, дето се е изкривил, и ще мине обезсърчението.

Един американски милионер имал изкуствен нос. Отишъл при художник да го рисува. Художникът правилно го нарисувал. Като дошъл втория път да продължи рисуването, милионерът бутнал малко по-наляво носа. Първия път художникът нарисувал носа прав. Третия път милионерът бутнал само носа по-намясто. Чуди се художникът, казва: „Такава погрешка никога не съм правил.“ А онзи милионер се поусмихва. Художникът казва: „За пръв път срещам такъв нос, който не може да нарисувам. Три пъти го рисувам, не се поддава. Или зрението ми трябва да има нещо.“ Милионерът казва: „Ти много добре рисуваш, но моят нос е изкуствен.“

Та има неща, които са изкуствени в природата, те се менят. Променчивите работи в света не са реални. Ти казваш: „Промени има в света.“ Те са изкус-

твени носове. Както и да го рисуваш, няма да го намериш в същото положение както по-рано. Тогава има и изкуствени мисли и изкуствени идеи. Не ги рисувайте. Една изкуствена идея ти може да я измениш, когато искаш. Основната идея е да дойдете до онова положение, дето нещата не се менят. Кое нещо е реално? Ти като дойдеш до реалността в себе си, прилича на следното. Аз ще ви дам едно обяснение. Представете си, че вие имате една затворена каса и се намирате в трудно положение – ти си без средства, без пари. Ходите при един приятел, втори, трети приятел, но никой не ви дава. Ако не разрешите този въпрос, очаква ви цяла катастрофа. Идва ви на ум, че дядо ви е оставил един ключ. Намирате този ключ и отваряте касата. Виждате, че е пълна със злато. И вашето състояние ще се измени.

Ние всякога се обезсърчаваме, когато видим, че не разполагаме с нищо. А знанието е, когато ние със законите на природата намираме това, което ни трябва. Когато ти имаш една истина, въпросът се разрешава. Блесва нещо в тебе. Това е истината. Ще дойдеш до едно състояние, дето всякога ще можеш да се тонирате и по този начин трябва да се образува една школа. С едно слушане не стават тези работи. Човешката памет може да се поправи по този начин. Три месеца като се занимаваш, ти може да усилиш паметта си най-малко 10 пъти. Най-първо ще се научиш да не те безпокои външният свят, ще се концентрираш.

Има една жица. Само като дойдеш в съприкосновение с тази жица, тази енергия ще те засегне. Но ако държа пръста си на известна дистанция от тази жица, ти няма да се безпокоиш. И на всяко място не бива да се бара, не трябва да се пипа. Ти тръгваш по пътя – невсякога по един и същи път да вървиш. Умният човек по един и същ начин, по една и съща форма никога не разрешава въпросите. Вие ще минете по земната повърхност. Някой път минавате по земната

повърхност и сте разположени, а някога минавате по земната повърхност и сте неразположени. Защото някой път минават по земната повърхност сили, които са противоположни на вашия организъм. Вие сте влезли във връзка с едно дисхармонично течение, което тече в природата.

Най-напред трябва да разбирате хората, защото хората са носители на това течение. Не се срещайте с хора, които не са хармонични с тебе, не се свързвай в дадения случай. Професор има, който скъсва студента. Не че иска нарочно да го скъсва, но защото мозъкът на студента и мозъкът на професора е другояче нагласен. В този ден студентът не трябва да отива при професора да го изпитва, ако той разбира закона. Между два мозъка има дисхармония. Ако аз съм на вашето място, ето как щях да постъпя.

В този човек преобладава мъжкият принцип. Той е толкова груб, че всякога всеки, който може да му предаде повече грубост, той го отблъсква. Аз съм студент, ще намеря една красива студентка и ще ѝ кажа да влезе преди мене да я изпита. Като влезе тя и погледне професора, той ще се промени. Между нея и професора има хармония и след това той е готов заради тази стдентка да прекара и мене. Вие имате един пример с един наш приятел – по медицина е студент и очаква да държи изпит. Влиза нашият приятел, но професорът казва: „Да влезе студентката." Той не я скъсва, самата студентка се чуди как е станало това. Има нещо в характера на нашия приятел *(Кирил Паскалев)*, който допринесе за благото на тази студентка. Той трябваше да влезе и да излезе, за да я спаси – и себе си да спаси, и нея да спаси.

Вие разглеждате нещата повърхностно и казвате следното: „Това не е наука." Неразбраните неща са както техниката. Ако знаете закона, можете да го приложите. Може да направиш колелото да се движи, да пуснеш тока, да произведе светлина.

Наука е да можеш да използваш своята мисъл, своите чувства и своята воля. А пък при това говорим за воля, за чувства, за мисли, и не може да си помогнем. Вие не може да търпите например някои неща. На вас ви поверяват една по-интересна тайна и ви казват: „Една година никому нищо няма да казвате." Вие седите в особено нервно състояние и казваш на другите: „Имам нещо." Ти да бъдеш цялата година спокоен да търпиш. Ти казваш на някого: „Аз ще ти кажа тази тайна, но само на тебе." Всички казват така и в края на краищата всички я знаят, и всички тайна държат. Така не се постигат нещата. Пази тайната. Ако ти я пуснеш преждевременно от себе си, ти губиш. У някои хора чрезмерно е развито чувството за тайна – и това е лошо, а пък у някои не е развито – и това е лошо. Ти ще пазиш тази идея да узрее в тебе. И като узрее, тогава я пусни в света. Йоан за това, което е видял в невидимия свят, му е казано: „Няма да го казваш." Има неща, за които и сега не е позволено да се казва.

Имате отвесната права **АВ**. При **В** е центърът на земята, а при **А** е центърът на слънцето. Зависи сега какво е отклонението на вашия нос от гръбначния стълб. Колкото повече ъгълът се увеличава, толкова чувствата се увеличават и интелектът не взема участие. Доде трябва да спре тази линия на носа? Трябва да остане до петия градус.

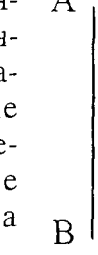

Трябва да знаете и челото ви колко да е отклонено от този перпендикуляр. После трябва да знаете и брадата ви колко да бъде отклонена от този перпендикуляр. Както човек е устроен сега, онези, които са го устроили, не са го устройвали произволно. Човек не е устроен произволно. Той е най-разумното същество. При устройването на човека са взели участие най-разумните същества. Мислите ли, че те, като са устройвали очите, устата, носа, уши-

те, не са ги турили на техните правилни места? Турили са ги. Вие трябва да се върнете към първоначалното. Хубавото, красивото, което имате във вашия ум, то е Божественото.

Вие искате да бъдете красиви. Трябва да се върнете към първоначалното. Вие, ако така мислите, ще станете човек. В един ден няма да стане това. Но ти ще туриш база на онзи план, който е заложен вътре във вас. Щом може да измените вашия организъм, вие може да бъдете успешни във външния свят. Защото успехът на човека зависи от неговата разумност. В природата, в Бога няма желание вие да страдате. Но Бог всякога съизволява да се радвате на онези блага, които има в природата. Защо човек да не може да използва благата, които му са дадени? Та именно трябва да се учите на това новото направление. Да дойдете до тази основната мисъл, при която могат да се тонират вашите сегашни състояния. И вследствие на човешките мисли много малко уши, уста и носове ще срещнете, които са оформени по Божественому.

Ако аз изучавам сегашните носове, уши, мнозина ще се обезсърчат и те ще кажат: „От мене нищо няма да стане." Но човек може да се промени. Човек за 10 години може да преобрази своята уста, своя нос и формата на организма и цялата обстановка на живота си. Но ако се оставите по течението, както сега правят мнозина, тогава нещата ще станат по един естествен ред, и тогава не съжалявайте. Има един естествен ред, по който нещата могат да станат. А има и един разумен ред. Трябва да влезеш в един разумен живот, и това се казва „Зидари, масон". Този план не е свършен още. Господ го е свършил, но вие не сте свършили плана. Сега ще ви оставя следното за насърчение.

Има една основна идея, положена някъде в главата ви, в центъра на главата ви, в мозъка ви, – един голям скъпоценен камък. Като го намерите, можете да се ползвате. Той е изгубеният ключ –

скритото богатство на човека е в неговия мозък. И ако ти можеш да се домогнеш до него, не да го извадиш, но да го предадеш някъде, да може да го използваш.

Когато дойдете до физиогномията, може да изучавате физиогномията, както изучавате днешните факти. Но ако искате да боравите с хиромантията, с астрологията, с физиогномията по нов начин, вие трябва да се учите да се концентрирате. Не концентрация в себе си, както факирите. Това не е концентрация на заспиване. Под концентриране аз разбирам хармонично да минеш от едно състояние в друго, без да нарушиш връзката. Концентриране разбирам, след като си направил една погрешка, да можеш да възстановиш общия ред и хармония между своя ум, чувства и воля. Под думата концентриране аз разбирам изправяне или влизане в естествения ред, хармоничния ред на нещата, в който се премахват всички онези непотребни дисонанси, които раждат всички онези работи, които ни спъват в живота.

Например някой паднал да се самоубие, някой да се дави, да се трови. Някой изменя своите религиозни вярвания, своите научни вярвания. Това нищо не разрешава. Той може да измени религиозните си и научните си възгледи колкото иска. Това не спасява.

Отива един българин да се дави. Не му върви в живота, мислил, мислил и казва: „Тази работа няма да я бъде.“ И тръгва с тази идея. Но неговият приятел взема един котел вода, върви подире му. Тъкмо онзи се готви да се хвърли, той го полива. Онзи, който щял да се дави, му казва: „Ти ме измокри.“ Значи малко се изисква да го спасиш. Той не знае какво нещо е да умре. Той не мисли, че във водата ще се измокри. И като го измокри с котела, той мисли, че му се е развалил тертипа и се връща вкъщи. Казва: „Хубаво, че онзи ме поля, да ми дойде ума в главата.“

Ти отиваш да се давиш. Трябва ти едно кило вода на главата. Тонира се веднага с тази вода човек. При тази и ако някой път се разболеете от хрема, треска и други, това е котелът. Веднага след всяка хрема, след всяка треска, след всяко болезнено състояние все ще дойде едно красиво чувство в душата ви.

„Отче наш“

Двадесет и четвърта лекция
на Младежкия окултен клас
10 март 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ОБЩИ И ЧАСТНИ ПОЛОЖЕНИЯ

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Чете се темата „Причини за неуспеха в живота“.

Пишете втория път темата „Методи за придобиване на красотата“.

Какво разбирате под общо положение казано и частно положение казано?

Да се говори за неуспеха на човека, много работи има. Темата „От какво зависи сполуката на човека“, никой не може да докаже. От какво зависи човек да бъде художник? Има много елементи, които се намесват. Ако този художник беше сляп, може ли да бъде художник? Но не само неговото знание. Вземете музиканта. Ако той няма ухо, не може да бъде музикант. Ораторът, ако не може да говори, може ли да бъде оратор? Това са общи положения. Има и частни положения. От какво зависи? На оратора речта му каква трябва да бъде? Трябва да бъде красноречива, но трябва да бъде и съдържателна. Ако речта му е красива, а не е съдържателна, какво му препятства? Представете си един млад момък, който ходи изящно облечен. Обущата, шапката, дрехите – всичко намясто. Красиво се носи. А каквото обещание даде, нищо не извършва. Дрехите са изящни, а дадената дума не изпълнява. В единия случай едни са причините, че той добре се облича, а във втория случай не мисли кои са причините,

че той не изпълнява обещанието си. Все ще каже – това станало, онова станало.

Или да допуснем, че вие сте неразположен духом, но всички хора не са еднакви. Някои много рядко се случва да бъдат неразположени, а някои всеки ден са неразположени. Има много причини за неразположението. В неразположението на човека главната роля играе стомахът. Ако стомахът е неразположен, и човек е неразположен. Но за да е разположен стомахът, кои са онези условия, за да бъде стомахът разположен? Главата ти е главната причина, но пак това е общо положение.

Та казвам, някои от вас обръщате внимание на общите положения. Казвате: „Да бъдем успешни." А успехът на човека зависи от фактори. Колко фактори има за успеха на човека? За всеки един може да се зададе този въпрос. Колко фактори може да има? Може да се разисква върху въпроса. Може да сме близо, може да ни интересува този въпрос за неуспеха. Но от какво зависи успехът? Казвате: „Външните условия." От какво зависят външните условия? Външните условия за вашия успех от какво зависи? Може баща ви да е богат, майка ви да е богата, брат ви, обществото може да е богато. Знаят тези хора, че сте музикант, но всички са орачи, никой не се интересува от музиката, а у вас пръкнала една идея. Баща ви не е музикант, майка ви не е музикант, не се интересуват от музиката. А у вас кацнала една идея, както една птица на дървото – да станеш музикант. Птицата пее, докато е на дървото, но щом птицата си замине, и то не пее вече. И дървото пее някой път, но като има птица на него, дървото пее още по-добре. Ехо има в някоя долина. Ехото се отразява някъде и на дървото, защото и дървото пее тогава. Но като престане тя да пее, и дървото не пее. Долината взема участие в пеенето.

Сега вие разсъждавате как ще прекарате живота си, как ще успеете. Гладният постоянно мисли къде ще намери нещо за ядене. Ако влезе в един град, все мисли откъде да попроси. Ето, представете си, че той е в планината горе – няма откъде да проси. Представете си, че той е на 20 километра, краката му са отслабнали. Какво трябва да прави? Ще кажете: „Да усили хода си." Човекът е усилил хода си, но не му държат краката. „Да ходи 20 километра път." Представете си, че той се движи с една бързина, като изминава по два метра в една секунда. Една минута има 60 секунди. Вие може да направите сметка – 7200. По същия начин се задава въпросът. Искаш да бъдеш успешен, но успехът е една далечина – 30, 40 километра, а краката ви са уморени. Какво трябва да правите? Първото условие. В природата има една магическа страна. Всеки, който не разбира тази магическа страна, той опъва работата, както вас. А който разбира магическата страна, работите вървят добре. Е, в какво седи магическата страна? В слушането.

Праща той от тия учените хора и той казва: „Ще отидеш на планината." И казваш: „Запиши си много добре." „Ама аз помня всичко много добре." Запиши, нарисувай и като вървиш два километра в планината, има една такава пещера, ще се отбиеш наляво и ще завъртиш ключа наляво и два пъти надясно и ще отвориш вратата, и там ще намериш всичко каквото искаш. Но ти не запишеш. Отидеш там, и се объркаш. Казваш: „Как беше, колко пъти да завъртя наляво и надясно." Наляво завъртването туряш надясно и надясно завъртването туряш наляво. Въртиш ключа надясно-наляво, но от отварянето на тази врата зависи твоето щастие. И поне ще намериш едно средство, ще намериш това – и храна, и средства, и библиотека, и книги, и може да се върнеш. А този човек не може да го намериш втори път, който ще каже. Тогава? Та сега всички вие сте забравили колко пъти да завъртвате. Всички тук, които ме слушате, сте

забравили колко да завъртите ключа. Казвате на мене: „Колко пъти да завъртим?“ Казвам: „И аз не зная.“ Е, тогава? То е сега само за обяснение.

Тази пещера това е човекът. Вие сте дошли до човека. Четири пъти надясно, три пъти наляво. Общият сбор е седем. Четири пъти надясно. Това е вашият ум. Ще мислите. Три пъти наляво. Това е вашето сърце, вашите чувства. Сърцето разрешава въпроса. Вие казвате: „Трябва да обичам някого.“ Но нямате ясна представа какво е обичта. Представете си, че имате един човек, който е замръзнал. Този човек съдържа нещо в себе си, с което може да ви помогне, но той е замръзнал. Както и да го въртите, той нищо не дава. Но, за да вземеш нещо от него, ти трябва да го обикнеш, да му дадеш топлина, и тогава тази вода ще потече. Ако твоята любов не може да топи хората, тава не е любов. Ти най-първо, като обичаш хората, трябва да знаеш как да ги топиш. Защото, като стопи някого, и да изгасиш някого, това е любов. Важно е онзи човек да е от тези, които се топят.

Сега, като разсъждаваме така, ще кажете: „Много работи знаем.“ Това е едно отричане, но незнанието някой път създава някой път всичките нещастия. Ти топиш една свещ, но от нея иде светлина, намериш се в една пещера, ще туриш свещта на някой камък, и свещта изгасне. Защо ще топиш? Казвам, защо топиш този предмет, защо трябва да обичаш в свещта? Тури предмета надалече и като го топиш, тогава ще го опиташ. Но ако и себе си не знаеш как да топиш, ако себе си не знаеш да топиш, как ще стопяваш другите.

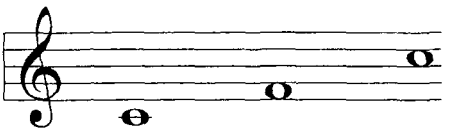

Какво се постига сега в музиката? Нищо не се постига. Да допуснем, че вие туряте виолиния ключ и такт 4/4. Изпейте сега, да видим що ще излезе. Представете си, че вашето щастие зависи от туй пеене. По някой път вие разрешавате някой въпрос по общия принцип, а някой – по частния принцип. Вре-

мето зависи от вас, защото в дадения случай „фа“ е зеленият цвят. Той е растежът. Но в растежа има мисъл. Ти може да растеш, но къде може да растеш? Ти може да растеж навсякъде, както динята расте или както бобът расте. Какво има, ако израстеш като боба? Бобът ще се издигне, ще се увие около някоя суха пръчка, но ето че му вземат сухата пръчка и падне на земята. Оберат го, турят го в тенджерата, сварят го и казват: „Не си струва боб да вариш.“

Вие ставате сутрин неразположени. На какво се дължи вашето неразположение? Основният тон на живота го нямате. Синият цвят е „до“. Кажи „до“ и пей, докато се възстанови хармонията. Казваш: „До пение ми е останало.“ Казваш: „Уроци имам.“ Ти може да имаш уроци, може да имаш да даваш, но всичко туй даване зависи от оня основния тон. Може да тръгнете на път, зависи от тия две крачета. Ако те са здрави, ти може да вървиш, но ако крачетата ти са здрави, и ти не можеш да ходиш? За да ти са здрави крачетата, ти трябва да ги гледаш добре. Ако тези крачета си ги оставил в дома си, без да ходят, отслабнали са тези крачета. Та трябва да ги впрегнеш. Не вървят крачетата, спират се. Ще кажеш: „Съдба ли е това? Никаква съдба.“ Сега имате известни задачи. Вие трябва да разрешите. Стопи водата, тя ще си намери пътя. Запали свещта, и не я учи как да свети. Стопи водата, и не я учи как да тече. Тя знае много по-добре от тебе. Запали свещта, и тя знай как да свети. Ако ти седиш при една запалена свещ и казваш, философстваш: „Аз не мога да запаля.“ Какво отношение има между запалената свещ и нас? Ако свещта не гори, ако не искам да я запаля, тогава? Ти казваш: „Ако аз не мога, трябва ти да я запалиш.“ Но свещта казва: „Значи ти си я запалил.“ „Исках да се запали.“ Това е другото положение. Свещта казва: „Аз зная да светя. Не зная да ходя. Аз съм един голям аристократ и ще ме вземеш, и ще ме носиш. Ако ме носиш, аз ще ти бъда

в услуга.“ Той тръгва по пещерата, и тя го учи. Тя казва: „Там това, там наляво.“

Следователно, ако ти не носиш светлината в себе си, тя няма да ти покаже пътя. Вие сега искате да се качите на светлината, и тя да ви носи. Не, ти ще носиш светлината, а тя ще ти показва мястото. Значи къде ще носиш светлината? В ума.

Сега вие имате едно понятие за достойнство. „Аз съм човек, достойнство имам“ – вие казвате. Това е едно частично разбиране на човешкото достойнство. Достойнството не е едно частично качество. Казва: „Аз го притежавам.“ Достойнството, това е качество на битието, качество на цялата природа, качество на небето, качество на Бога. Достоен е само Бог. Следователно, ако ти в достойнство не туриш всичко, ако искаш да бъдеш достоен, ако не можеш да се жертваш за достойнството, ти нищо не можеш да постигнеш? Ти мислиш, че ще станеш достоен да блеснеш в обществото. То е частично разрешаване и нищо не може да получиш. И вашият успех, успехът на света, и то е частично. Не се лъжете. Успехът, това е едно общо положение на Бога. Бог е който успява. Ако неговите работи вървят добре, и ти ще вървиш добре. Ако неговите работи не вървят добре, и ти няма да вървиш добре. Ако ти спънеш Божиите работи, ще спънеш и своите работи.

Искаш да станеш много знаменита личност. Това са положения много частични. Ти трябва да бъдеш музикант заради самата музика. Ти пееш за някого – за Петко и Драгана, че трябва той да те хареса, твоето пеене. Хубаво. Петко и Драган. Вашето положение ще мяза като на онзи американец, който искал да слуша един голям цигулар. Давал три концерта. Американецът пропуснал и трите концерта. И понеже искал да го чуе, намерил го в хотела, дето се готвел да си легне. Хлопа и го моли, и казва: „Тука ли е музикантът?“ „Тука е, но не иска да ви види – казва. – Легнал съм да

спя. Мене ме няма вече. Какво искате?“ „Искам да ви слушам. Искам да ми свирите?“ „Не може. Аз съм дал три концерта. Не мога повече.“ „Как не може, 500 долара давам.“ „Не мога.“ „Хиляда долара.“ Той се почесва, туря си цигулката и почва да свири. „Не мога да ви отворя. Ти ще стоиш зад вратата, а аз отвътре ще свиря.“ Свирил той и след като му изсвирил няколко парчета, той му дава 1000 долара и казва: „Господине, я ми дайте цигулката да ви посвиря.“ Музикантът сега седи и мисли: „Ами, ако задигне цигулката само за 1000 долара.“ Казва: „Какво се колебаете, дайте си цигулката и аз да ви посвиря, да ме чуете. Аз ви платих 1000 долара за вашето свирене. Сега и аз искам да ви посвиря.“ Какво трябва да направи този музикант, я ми кажете сега.

Та достойнството на човека, каква мисъл ще ви дойде в ума ви? Трябва да влезете в общите положения, които са еднакво задължителни за всички – без разлика. Ако искате успех в света, трябва тези общи принципи да се спазват. От общия принцип зависи твоето щастие в света. Те трябва да бъдат свещени в душата ви. Твоето знание зависи от твоето здраве. Ако ти си здрав и весел, с едно разположение на духа, гдето и да влезеш, ще бъдеш навсякъде добре дошъл. Ако си песимист, философ, всяка врата ще бъде затворена за тебе.

Сега от какво зависи щастието? Среща те на пътя един милионер. Гледаш го, не може да му помогнеш. Падне и си изкълчва крака. И когато минава един, който може да му помогне, отива той в града на 20 километра, за да вземе кабриолет да го вземе, да го занесе на болницата, но трябва да чака. Минава един друг господин и веднага почва да разтрива, да намества крака и за половин час свършва работата и тръгват и двамата. Казвам, много ти благодари, че ми намести крака. Приятели станат. Другият се връща с кабриолета и не може да го намери. Казва: „Къде отиде?“

Това е щастието. Ние търсим щастието по пътя на кабриолетите. Не, там не се намира. Онова, което ти може да направиш в дадения случай, веднага може да се подобри твоето щастие. Не ходи 20 километра в града. Може и това, но това са изключения. Но не уповавайте вашето щастие на изключителните работи. Ако знаете да разтриете крака, вие ще подобрите вашето положение. Някой път зависи от една дума вашето щастие. Една дума като кажеш на някой човек, ще ти дойде твоето щастие, но да знаеш тази дума къде и как да я кажеш. То е както кибритената клечка. Ако знаеш как да я драснеш, и запалиш огъня. Но ако тази кибритена клечка не знаеш как да я драснеш, ти ще зъзнеш в живота си и ще питаш защо така е съдбата ни. Хубаво. Вие пак частично разрешавате. Радвайте се, че има щастливи хора в света. Радвайте се, че има учени хора в света. Радвайте се, че има добри хора. Ще кажете: „Що ме интересува мене." Щом единият е здрав, и другият може да бъде здрав. Щом единият е учен, и другият може да бъде учен. Ученето е общо състояние за всички. То е въпрос само на време и пространство. Доброто е общо благо в света. Сполуката е общо благо, защото великите закони в природата, природата желае всичките същества, които са учили, всички да бъдат щастливи. Но тя още не може да го наложи. Всяко същество трябва да съзнава, че трябва да бъде щастливо, да възприеме общия принцип. И ако вие не може да желаете успех някому, вие не можете да бъдете щастливи, не можете. Ако вие желаете успеха на другите, и другите ще желаят вашия успех.

В света съществува един велик закон, върху който ще градите. Ти не може да обичаш един човек, и да не ти отговори на твоята обич. Само в любовта няма никакво изключение. Ако има някои изключения, тогава там, дето има изключение, любовта не е там. Любовта съществува само там, дето няма изключения. Че

ти си обичал някого. В дадения случай ти да използваш любовта. Ти не разбираш закона какъв е. И да ви покажа вашето смешно положение. Нахранил си една крава. Очакваме да я доиш от устата. Доиш я, но не пуща от устата. Тя от устата не се доиш. Той не разбира, че като нахраниш кравата, той трябва да отиде отзад, да вземе друго място. А той все първото място държи. Не иска да иде при последните. Не, сега ще вземе последното място. Най-първо отпред си бил при главата, а сега ще оставиш главата и последен ще станеш. А после ще отидеш при главата, и тогава ще почнеш да я доиш.

Ако ти в света не можеш да заемеш последното място, ти кравата не можеш да доиш. Онези, които държат първото място, те хранят кравите. А които държат последното място, все те доят кравите. Моята философия е това. Има учени хора, които отхранват науката. Има учени хора, които доят науката. Има учени хора, които хранят религията. Има учени хора, които доят религията. И едното е хубаво, и другото е хубаво. Тогава не считай, че имаш първото място. Казва: „Много хубаво си направил. Не оставай там. Вземи последното място." „Ама аз не съм научен тъй." Тогава ще останеш без място. Сега аз ви обяснявам. За умния в света ти ще вземеш първото място, ще приготвиш условията. Тази крава, докато ти не я нахраниш, тя и мляко няма да ти даде. Щом ти си взел първото място, ще вземеш и последното място, и ще знаеш, че ще имаш един резултат. Ако така не разбираш, не може да имаш постижения. Постижението е последното място. Такъв е законът в природата. Казваш: „Закъсахме в света." Защо закъсахте? Турили са ви на последното място и казвате какво ще стане. „Аз при главата бях, но кравата нищо не ми даде." Иди при задницата, вимето е там, там е вимето на кравата, там ще бъдеш и ще доиш кравата. Ти няма да си същият.

Я вземете сега „до“, „ми“, „фа“, „ла“, „до“. Аз ви давам една тема, която да разработите – „Грее слънцето“. Как ще го изпеете? Най-първо ще бъдете при главата. Като дойдете до слънцето отзад, дето се дои кравата. Доенето на кравата отзад. Да ви дам тона „до“, с който можете да започнете. *(Учителят пее силно, мощно „грее“. Учителят изпя „Грее слънцето, на болните носи здраве, на здравите носи щастие“.)* На болните носи здраве, а на здравите носи щастие. Ха сега как да съчиним другото. Може да го изпеете. По кой начин искате? Може да го изпеете само по един начин.

Музикалното ударение трябва да съвпада с ударението на думите. Много пъти във всичките работи музикалните ударения не съвпадат със словесните, не падат на едно и също място. Много пъти ударенията на думата и на мисълта не съвпадат. Вие нарисувате един човек с тънки устни. Той е дребнав човек. Устата не може да бъдат тънки. Може да е хубаво тънките устни, но този човек не му мяза на този голям човек с тънки устни. Неговите уста имат едно съотношение.

Та казвам, в дадения случай „Грее слънцето“. Има някъде с по-тънки уста. От „ми“ ще започнем. Понеже този българин, след като страда, ще мисли той. Животът иде по пътя на мисълта. От „ми“ ще започнете. Вашата работа, знаеш, на какво мяза. Събрали се десет малки деца със своите чаши при кладенеца и всички чакат, а не знаят как да извадят. Седи един възрастен там, и той знае как да извади вода с кофата. Мине един тон на волята. „Ми“-то, както виждам, спира. Ха да видим дали ще тръгне. Хайде от „ре“, понеже болният иска да стане. Болният иска сега да напусне леглото, да се индивидуализира. Казва: „Беше досега.“ Но достатъчно му е такава любов, колкото му дадоха. Обичат го. Сега повече любов не иска. Тогава вземете го от „си“. Колко е мъч-

но, когато човек се спъва с правила. Изпейте сега по друг начин.

Туй в България станало. Скъсали един ІОнкер. Той, след като написал тезата си, натурил всичките препинателни знаци отдолу и казал: „Марш, идете по местата си, марш, всички по местата си. Аз съм се научил да заповядвам. Казвам, марш, и всички по местата.“ Той заповядва правилно, но дали точките ще идат по местата си? Сега в правописанието туряте някъде запетая – то е най-малката почивка, туряте точка и запетайка – по-голяма почивка. Две точки туряте. Защо туряте две точки? Изреждате неща. Ами след като изредите работите, какво ще турите? Точка. И ще спрете там. Представете си, в едно предложение трябва да турите всичките препинателни знаци. Вие туряте запетая, дето англичанинът туря запетая, вие туряте точка и запетая. Понеже англичанинът цени времето, няма да остане, не му остава време да си губи времето, да туря точка и запетая, той си туря само запетая. Вие понеже имате повече време, туряте точка и запетая.

Всеки има известни съображения, които той прилага в правописа. Всеки един език е направен по известни темпераменти. Всеки народ ще го познаеш по езика. По езика му ще познаеш какъв е неговият темперамент, какъв е неговият език, как се нареждат думите, де е турен глагол. У немците глаголът всякога го турят чак накрая. И в това ще видите, че немците са мудни в живота си. Немецът е муден в живота си. Ще нареди всичките работи и като тури глагола, ще свърши.

Та сега общото положение. Има един естествен ред на нещата в света. Някой път не се смущавайте, че правите погрешка. Да кажем, погрешката, това е най-голямата гениалност. Само гениалният човек може да направи погрешка. Глупавият никога не прави, понеже всичко е глупаво. Една погрешка е погрешка само при гениалните работи. Те тия изключения вътре в природата са гениални погрешки. Онзи, който изчислявал ор-

битата в земята, изпуснал нещо, та сега движението на земята има известно изключение. В движението на слънцето има известно изключение. Много малки са тия изключения. Някой път слънцето не изгрява както трябва. В нашия живот има много големи изключения. Не вярвайте, че в изключенията седи. Онзи, който може да изправи едно изключение, е гениален човек. Онзи, който е направил, е допринесъл погрешка, но много малка погрешка с големи последствия, но е неизбежно.

Вие страдате, но от какво зависи страданието ви? Страданието си е страдание. То е допуснато. Нашите разбирания са различни. Някой е поличното разбиране, но страданието, то не е желателно. Няма какво да причиняваме страдание, болка. Ако аз увия пръста си, ще зависи от степента. Но колкото повредата е по-голяма, толкова и страданието е по-голямо, и обратно.

Та казвам сега, тия контрастите ги оставете. Силните контрасти. Има един общ ред на нещата. Ако вие се лишавате в дадения случай – при всяко едно страдание – трябва да знаете, – когато вие страдате, правите услуга някому. Вие трябва да пострадате, понеже от вас трябва да се вземе нещо. В дадения случай единственото същество сте вие, от което може да се вземе. Вие ще пострадате малко, но друго същество в замяна на вашето страдание то се ползва. Един ден това същество, за което сте пострадали, ще ви се вмени за щастие.

В природата трябва да има една правилна обмяна. Аз не искам да се убеждавате в това. Това са изключителни условия. Но всякога в най-малкото страдание, най-малкият неуспех седи едно малко благо за вас. Туй няма да ви доказвам.

Да допуснем сега, аз казвам „Грее слънцето". Представете си, че вие може да пеете на слънцето. Имате ли право да пеете вечерно време, когато не грее слънцето? „Грее слънцето" имаш право да го пееш всякога. Но като казвам имаш ли право, искам да кажа, че като пееш „Грее слънцето", и да изгрее слънцето, меж-

ду твоето пеене и слънцето да има едно съответствие. Да кажем, има облаци. За да познаем дали слънцето чува туй, което пееш, ти пееш „Грее слънцето", да се очисти небето. Значи слънцето е чуло песента ти. Но ако ти пееш, и слънцето не грее, значи слънцето не иска нищо да знае за тебе.

Може да ви обясня какво искам да кажа аз. Аз много пъти пея на слънцето и малко се отваря небето и слънцето. Пял съм много пъти, и не се отваря. В първия случай казвам – слънцето харесва песента, във втория – не ме харесва. И тогава изменя тона, и веднага се изясни. Та ще оставим за втория път да ви покажа как е, когато човек пее, че може да се отвори слънцето да ме слуша. Защото всичкото ви нещастие седи в туй, че някой път вие пеете на слънцето, и не се отваря. Щом се отваря слънцето, веднага има сполука. Всяка работа, в която има резултат, слънцето слуша тази работа. И всяка работа, която няма резултат, слънцето не слуша – всяка една работа, която нищо не допринася, няма никакъв плод. Облачно е значи.

Та казвам, какво искате да кажете „Грее слънцето". Аз подразбирам работата да се свърши добре, да има резултат. Тогава какво трябва да направим? От мене зависи. Един метод, втори, трети, четвърти, пети, докато дойде до един резултат.

Станете сега.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. Само в истината е скрит животът."

Двадесет и пета лекция
на Младежкия окултен клас
17 март 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ УМА И СЪРЦЕТО

„Добрата молитва“

Учителят по геометрия пита един ученик: „Стояне, какво нещо е правата линия?“ „Права линия, е всяка линия, която не може да бъде крива.“ „Какво нещо е кривата линия?“ „Кривата линия е, която не може да бъде права.“ „Счупената линия коя е?“ „Тази линия, която не може да бъде нито права, нито крива.“ Ученикът отговорил ли е право?

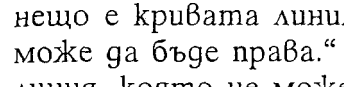

Учените хора ще кажат защо е права. Понеже напрежението е от всички страни – от двете страни са еднакви. От едната или от другата страна има противодействие. Тези противодействия са еднакви. Значи правата линия е линия на равноденствие. Може да се изкриви. И всяко изкривяване е признак, че едни от силите на природата, които действат от едната или от другата страна, са преодолели.

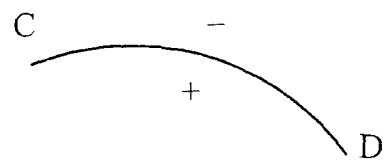

Имаме следующата крива линия. Защо е изкривена тази линия? Къде противодействието е по-голямо? Ако тази линия прави този завой, тя търси изход.

Да кажем, че тука има едно тяло, което се движи и среща голямо съпротивление, и този предмет е избрал кривия път. Какво противоречие има в това, че този предмет е избрал кривата линия? Няма никакво противоречие. Противоречието седи само в това, че кривият път е всякога по-дълъг. Или изразходваната енергия е по-голяма.

Сега да се проведат нещата в самия живот. Може да се обясни чисто механически. Между две точки може да прекарате само една права линия. Между две точки какво може да се прекара? Между три точки може да се прекара една крива линия. Казвате: „Този човек е крив." Какво лошо има в кривата линия? Къде седи лошото? Кривият човек значи, че в дадения случай не постъпва добре. Защо хората именно свързват кривата линия с една неправилна постъпка? Тук това има връзка с отношението между ума и сърцето. Кривата линия се образува от чувствата на човека. А правата линия се образува от ума на човека. Или в правата линия силите са уравновесени. Всъщност не са и уравновесени. Защото, ако има равновесие, няма да има никакво движение. Когато две сили се уравновесяват, има ли движение? *(Тогава имаме покой.)* В правата линия действащите сили откъдето и да действат, действат в равновесие.

Един човек, който е постоянен в живота, може да свърши работата. Значи в правата линия постоянните сили по-лесно свършват работата, отколкото променливите.

Да кажем, ако направите вятърна мелница, постоянни ли са силите? Променливи. Ако построите мелница на вода, там силите са по-постоянни. Значи правата линия е емблема на постоянните сили, а кривата – на променливите. В какво седи променливостта? *(Едната сила става или по-силна, или по-слаба от другата.)*

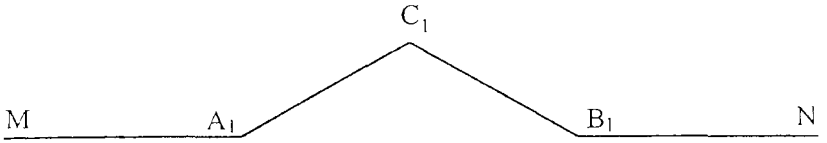

Да кажем, че имате точката $\mathbf{A_1}$, $\mathbf{B_1}$, $\mathbf{C_1}$. Да кажем, че $\mathbf{A_1}$, $\mathbf{B_1}$ действат по посока на $\mathbf{C_1}$. Каква е целта на A_1? A_1 и B_1 действат в една посока. Силите, които идат от **MN**, се изразяват в $\mathbf{C_1}$. $\mathbf{C_1}$ в дадения случай е човешката глава. Човек като си простре ръцете настрани, горе е главата. Защо си простирате ръцете? Това двойно течение, както в електричеството, дето има положително и отрицателно електричество, или както имаме положителен или отрицателен магнетизъм. Или положителни или отрицателни мисли. Кои се наричат положителни сили в света? Всяка сила, която може да се превърне в отрицателна сила, е положителна сила. Какво ще разберете от това?

Казах, всяка една сила, която може да се превърне от отрицателна в положителна – тогава имаме самообладание.

Например човек си дига ръцете, за да удари някого, но после казва: „Хайде да не го ударя, да не го утрепя.“ Той има самообладание. Разбира се, там в механиката, дето действат положителни и отрицателни механични сили, там няма никакво самообладание. Но едни положителни механически сили не съществуват, то е един резултат. Не съществуват положителни и отрицателни сили в механиката. Съществуват само прояви от тях. Вие в механиката имате всякога един завършен процес. Той е вече механически процес, какъвто и да е. И от завършения процес вие съдите какви са били силите, които действат. От чисто психологическо гледище нали казваме, че в природата се действа, в природата има непреривен процес. Например в една река като се удави някой, на реката ѝ безразлично. Тя може ли да плаче

за този човек? На реката никога не би ѝ дошло наум, че човек се е удавил.

Следователно възможно е да направиш една погрешка, без да съзнаваш, че е погрешка. *Какво търси* онзи умният човек да се дави в реката? Кой се дави? Но ние се отклоняваме сега.

Кое е положителното в света? Човешкият ум е положителен. Кое е отрицателното? Човешките чувства са отрицателни. Но човешкият ум без човешките желания не може да се прояви.

Докажете сега, че тези две линии са нишки, които се свързват в C_1. За да накарате една лоена свещ да гори, нали трябва да имате един материал? Лойта в дадения случай ще бъде само като едно средство, за да бъде горението постоянно. Този фитил може ли да гори без лойта? *(Може.)* Лойта служи за какво? Представете си, че вие имате вода, която тече. Тя е в едно течно състояние. После имате едно колело, направено от твърда материя. Водата, като се удря в колелото, се движи. От какво произтича движението в дадения случай? Водата ли образува движението, или колелото образува движението? *(Земното притегляне.)* Водата, след като е минала през колелото, какво е предала тя на колелото? Според това, колко брашно се е смляло, според произведения резултат воденичарят определя каква е водата и какво е движението. Но в дадения случай водата и колелото са условия, а движението е един резултат. Водата се движи и колелото се движи. Но ако преградите на колелото са слаби и се пречупят, тогава водата не се движи, но колелото няма да се движи.

Чувствата в дадения случай са едно средство у човека, у мислещия човек, на неговия ум, за да се прояви каква и да е мисъл. Ако не се прояви в тебе известно малко чувство в каква и да е посока, не може да се прояви мисълта. Някой може да каже: „Защо ни са чувствата?“ Чувствата на човека са толкоз важни, колкото са важни и неговите мисли.

В какво се проявява тогава човешката интелигентност? Когато едно чувство е хармонично изявено, ние казваме, че това хармонично чувство от гледището на живота е добро. А пък, когато се прояви дисхармонично чувство, казваме, че това не е добро. В една права мисъл колко чувства може да се проявят? Една права мисъл може ли да се прояви без мисъл? Инсталацията на чувствата у човека е симпатичната нервна система. А пък мозъчната система на човека е инсталация на сегашния човешки ум. Но в сегашния ум на човека е определено място на човешките чувства. Кривата линия отзад на главата определя какви са неговите чувства, определя чувствата. Правата линия отпред – челото, определя човешката мисъл.

Какво лошо има в това, че някоя линия се е счупила? В природата, ако една права линия не може да се пречупи, никакво проявление не може да стане. Правата или кривата линия трябва да се пречупят някъде, за да има проявление. Значи всяко едно противоречие в живота ще сравним с едно пречупване. Ще преведем думата „пречупване". Пречупването в природата е един процес на проява. Ако няма това пречупване, никакво проявление не може да стане.

Но когато пречупванията стават безразборно, тогава проявленията не стават правилно. Всякога, когато възразяваме против пречупването, значи пречупването не е станало намясто. Там, дето извира водата, водата е място на пречупването. Светлината, която иде от слънцето, и при нея има пречупване. Ако няма пречупване на светлината, не може да има светлина. Това го наричат връщане на слънчевата енергия обратно. Слънчевата енергия, като дойде на земята, после се връща чрез пречупване, и тогава се явява светлината. Ние се отвличаме

във философски разсъждения. Философските разсъждения са екскурзия. Който разполага с време, може да се разхожда. Отлични са те. Може човек да се качва и да слиза. Но онова, което може да приложи в дадения случай, това е важно. Коя е правата линия? Която не може да бъде крива. Казвам, помежду две точки може да се прекара само една права.

Аз ви питам какво нещо е доброто. Като Стоянчо ми отговорете. *(Един брат казва: "Това, което не може да бъде лошо.")* Кое е лошото? Защо доброто не може да бъде лошо? Кое е онова сега, което ви смущава? Вие търсите един отговор, втори, трети и т.н. Ако доброто може да се превърне в зло, то злото ще изчезне.

Представете си, че имате предмет. Предметът $\mathbf{A_2B_2}$. Този предмет се огрява. Сянката, която се хвърля, ще прилича малко на предмета. Сянката е злото на този предмет. Злото е едно отражение на доброто. Защо е злото? Защото някой човек седи под тази сянка и се простудява. Значи сянката на доброто е злото. Всеки, който седи в сянката на доброто, всякога боледува. Сянката на доброто какво значи? Всеки човек, който не прави добро, това е сянката на доброто. Всеки, който не прави добро, боледува – това е злото. Какво нещо е злото? Стоянчовият отговор: всеки, който не прави доброто, той прави злото. Тогава има смисъл. Злото, вън от доброто, не съществува. Ти не може да мислиш за една крива мисъл, вън от човешкия ум. Ако вървя добре, няма никаква крива мисъл. Когато една мисъл не се проявява както трябва, тогава казваме, че тя е крива мисъл. Всеки, който не прави добро, прави зло. Значи от това гледище обективно не съществува злото. Обективно съществува доброто. Да ви обясня.

Дават ни най-хубавото ядене. Но вие ядете повече, отколкото трябва. Напълните стомаха, и цяла

нощ се въртите, вземате очистително. Тогава в какво седи злото? В храната ли? Не. Във вашето ядене. Трябваше да ядете малко. Трябваше да останете малко гладен. Или си взел една торба злато от богатия. Направил си това престъпление. Парите са отлични. Няма зло в тях. Но понеже ти си изменил равновесието на богатия човек, в него си направил цяла пертурбация, ти си постъпил неразумно. Променил си равновесието, което съществуваше в света и затова те държат отговорен. Ще занесеш торбата, ще я туриш на мястото, за да се възстанови равновесието. И тогава умният човек може да вземе парите, но не с едната ръка. Щом вземе парите с едната ръка, върши престъпление. Като бръкнеш с двете ръце, вземеш две златни и ги туриш в джоба си. Тогава няма престъпление. И после пак ще бръкнеш. Тази идея не ви е ясна, нали? Понеже имате една установена теория. В дадения случай верни работи са тези, които вие може само да приложите, онези сили в природата, които може да приложите.

В чувствата, в човешкия ум всякога трябва да бъдете постоянни. Човек трябва да има постоянна мисъл и постоянни чувства. Ако мисълта е постоянна, а чувствата са непостоянни, тогава ще имаме много обещания. Всеки човек, който обещава и не изпълнява, какво му липсва? Той има отличен ум, говори, но щом дойде до изпълнението... Изпълнението седи в чувствата. Ти не може да изпълниш нещо, ако нямаш чувства. Затова лошото седи в сърцето на човека, в чувствата. Понеже главната спънка на човека седи в хармонизирането, трябва хармонизирани чувства. Чувствата трябва да се самовъзпитават. Трябва да се намери правият израз.

В какво седи правият израз? Ти казваш: „Тези неща са невъзможни.“ Кои неща са невъзможни? Които може да знаеш. Кои неща са възможни? Които знаеш. Възможността и невъзможността зависят от знани-

ето. Всяко нещо, което можеш да направиш, ти го знаеш. Всяко нещо, което не можеш да направиш, ти го знаеш. Някой казва: „Аз зная това." Тогава направи го. Казваш: „Не мога да го направя." Тогава не го знаеш. Ти казваш: „Аз този човек го познавам." Тогава казвам: „Дай му хиляда лева назаем." Ти казваш: „Не мога." Тогава не го знаеш. Защото онзи, когото ти познаваш, всякога с него добре може да се справиш. Ако можеш да се справиш с него при всичките условия, ти го познаваш. Щом не можеш да се справиш с него, ти не го познаваш. Нито той те познава.

Ние познаваме ли слънцето? Има два вида познание. Ти можеш да познаваш някого, без той да те познава. Някой казва: „Аз го разбирам, но той не ме разбира." Ако аз сам действам в себе си, мога да бъда изправен. Но когато между хората има отношение, тогава между хората трябва да има познанство от двете страни. Двама души трябва да се познават, но ако не се познават, никоя работа не може да се свърши. Бог ни познава, но ние не го познаваме. Слънцето ни познава, но слънцето е един резултат. Това слънце живо ли е? То не е живо. Има някое слънце някъде, то е разумното слънце. Когато ти започнеш да мислиш и ако светлината на слънцето може да произвежда мисъл, тогава ти познаваш слънцето. Казваш: „Защо ли грее то?" Тогава не го познаваш. Ако сте недоволни, че слънцето грее много, тогава не го познаваш. Но ако го гледаш и ти е приятно, тогава го разбираш, тогава го познаваш. Това, което разбираш, няма какво да го обясняваш. Защо, да кажем, че има права линия в света или че има крива линия в света. Ако аз ви донеса хляб, какво ви интересува дали по права, или по крива линия съм ви донесъл хляба? Представете си, че по права линия се движа по-медленно, а по-крива линия се движа по-ускорено, тъй че нито една секунда не закъснявам. Какво ви интересува тогава по каква линия съм дошъл?

Има едно нещо в света, и то е, че никога не може да се движиш само по права линия. Ако в един момент може да се движиш по права линия, във втория момент ще бъде вече по крива линия. От **А** до **В** имате права линия. От **В** отивате до **С**. Но то е вече кривата линия. Имате условия за една крива линия. Ще се измени посоката на движението. Това става по дълбоки причини. Необходима е правата линия да стане крива. Две прави образуват крива линия. Или образуват възможност за една крива линия. Или другояче казано, ти не може да действаш само с твоя ум, но ще действаш със своите чувства.

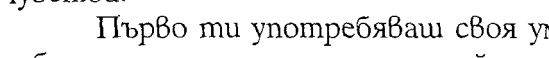

Първо ти употребяваш своя ум и като извършиш работата с ума си, после ще дойде човешкото чувство. После на трето място – пак умът. Така че ще бъде една права една крива. Една права линия и една крива линия и т.н. ще бъде хармонично. Ако правите линии са повече, а кривите малко, или обратно, тогава не е хубаво. Или ако правата линия има повече време, отколкото кривата линия, тогава пак не е добро. И ако вие давате на една мисъл повече време, отколкото на едно чувство, тогава вие нарушавате равновесието в природата.

Къде се проявяват счупените линии? Счупените линии се проявяват при съединителното положение на правата и кривата линия, докато се хармонизират. Там се образува една счупена линия, докато се хармонизират. Една права линия веднага не може да се превърне в крива линия и затова има счупена линия. Счупената линия е мястото, дето става скачването между правата линия и кривата. Там се появява вече човешката енергия. На счупеното място се проявява светлината. Тази светлина се проявява между една права и една крива. Та благодарете на вашите погрешки. Всяка ваша погрешка е един цвят или изворче. Гениалните хора имат най-много погрешки, а пък светиите – още повече. Све-

тията на всяка своя погрешка туря по една запалена свещ и на хората свети, а пък глупавият, като направи погрешка, никаква свещ не е турил там.

Учениятт, светията и гениалният всеки ден поправят погрешките. Гениятт при всяка една погрешка ще тури паметник. Направил е паметник. Та другите хора да не правят погрешки. Престъплението и погрешките не трябва да се повтарят. Не е ли хубаво да направиш една погрешка някой път? Представете си, че сте един счетоводител. Един беден човек има да дава 10 хиляди лева, а пък ти си сбъркал и казваш, че има да дава 1000 лева. Не е ли хубаво да направиш такава погрешка? Прекрасно е някой път да направим някоя погрешка. Ще ощетим себе си. При погрешките всякога ние ощетяваме себе си. Правим добро на другите. Това наричам аз погрешка. А пък някой път направим друг вид погрешка. Има някой да дава 1000 лева, а пък туриш, че има да дава 10 000 лева. Когато човек прави погрешка спрямо себе си, ощетява себе си. А пък когато прави погрешки спрямо другите, ощетява другите.

Та когато направите погрешка, веднага я анализирайте дали себе си ощетявате, или другите. Ако си ощетил себе си, не съжалявай. Кажи, че е хубаво направена. Например, ако вместо 1000 лева си дал 10 000, не съжалявай за това.

„Отче наш“

Двадесет и шеста лекция
на Младежкия окултен клас
24 март 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ЗАКОН НА ДОБРОТО

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Отношението на минералите към растенията“.

Какво се разбира под думата „самообладание“? Да обладаваш нещо, което може да хванеш. Аз разбирам – може да завладееш земята и да я управляваш. Но да обладаваш нещо, което не можеш да хванеш, по кой начин може да постигнете това? Вземете думата „свобода“. Искате да бъдете свободни. В какво седи свободата? Някой казва: „Аз искам да бъда свободен.“ Искате да бъдете свободен, когато ядете. Да няма някой да му стиска гушата. И иска да бъде свободен по пътя – да няма някой, който да му пречи.

Това е едната страна на човек – и при най-голямото ограничение, пак може да бъде свободен. Ограничението, което ледът има, не важи за водата. Ограничението, което водата има за себе си, това ограничение не важи за парата. Ако вие разредявате материята, ограниченията постепенно изчезват. Например вие се намирате при лоши условия. Измени състоянието. Твърдото вещество е ограничено, но във време и пространство. Има по-голяма свобода. Това са аналогични примери, от които могат да се извадят няколко правила, по които може да се ръководите.

Срещнете някой човек, от когото се плашите. Кое е, което ви плаши? Или срещате някой човек, ко-

гото обичате. Кое е приятното в него? И при това приятното за един човек не е приятно за друг. Ти се плашиш от мечката, а малкото мече се радва на нея. Ти трепериш от нея, а малкото мече, като види мечката, светват му очите. Защо?

Свободата, която хората търсят, има ли я на земята? Няма я. Нито богатите са свободни, нито учените са свободни. Никой не е свободен. Ние предполагаме, че сме свободни. Аз не вземам думата до крайност, че никак не сме свободни. Свободни сте донякъде. Стражарят е свободен, като се разхожда из улицата, но като отиде при началника, е ограничен. Също така и началникът е ограничен от по-горните. Също така и царят не е свободен. Понеже може да има конспирация, той трепери. Умният човек, и той не е свободен. Той си има бележки. Вземи му бележките, и той ще се намери в чудо.

Две плюс три е равно на пет. Но изтрий знаците, изтрий знака плюс, какво ще имаш тогава? Няма да знаеш какво да правиш. Как можеш да събереш две числа? Например две плюс три на едно място как ще събереш? Можеш ли да събереш водата и маслото на едно място? Не може. Можеш ли да накараш маслото да седи на дъното, а водата да е отгоре? Не. Като туриш маслото, то казва: „Аз на дъното не засядам, а на повърхността отгоре.“ Защо? Ученият човек ще каже, че маслото е по-леко. Ти казваш, че трябва да бъдеш на повърхността. За някого казват: „Ти не бъди така лек. Тежест трябва да имаш.“ Хубаво, ако вие облажавате маслата, че не седи на дъното, а на повърхнината, тогава защо казвате, че човек не трябва да е лек?

Вие казвате, че човек трябва да бъде добър. В какво седи това, да бъде добър? Доброто е това, без което не можеш. Да говориш, е добро. Да ядеш, е добро. Да мислиш, е добро. Да ходиш, е добро. Храниш се. Това е добро. Като престанеш да се храниш, ще има стра-

дание. Като престанеш да дишаш, ще има страдание. Като престанеш да мислиш, ще има страдание. Като престанеш да ходиш, ще има страдание. Във всяка мисъл ще има движение. Във всяко дишане ще има движение. Във всяко ядене ще има движение. Вие сте дошли до положението като млади и искате да израснете. Колко? Като планина ли? Не. Ще израсне 150–160 сантиметра, най-много 2 метра височина. Това височина ли е? От два метра плат една риза не можеш да направиш. Ако платът е 80 сантиметра широк, а дълъг 2 метра, става ли риза от него? За малко дете става. Но за един човек като вас не става.

Казвам, вие сте висок човек. За тази височина има друга идея, която е скрита. В дадения случай 2 и 3, това са сили, това са динамични сили. Докато ти считаш 2 и 3 като числа и ги събираш, тогава имаш едно разбиране. Но като разбираш динамичността им, т.е. това, което можеш да направиш с числото 2 и с числото 3, тогава имаш по-ясно разбиране.

Например имате 2 ябълчени семки и 3 крушови семки. Те правят 5 семенца. Може да ги съберете колкото искате, но вие не разбирате техните свойства. Но ако посадите двете ябълчени и трите крушови семки, вие веднага ще ги измените. Всяко число има свой ключ. Ако вие държите едно число в ума си, само така това число няма да ви принесе никаква полза. То ще ви бъде само товар. При вашето самовъзпитание вие трябва да имате една истина, която да ви освобождава.

Всички хора мислят, че са свободни. Има една свобода вътре в природата, тя не е на земята. И дали ще дойде дълго време, е още въпрос. Само по някой път вие се чувствате за няколко секунди свободни. Аз наричам свободен човек този, който за нищо не се безпокои. Да усеща в себе си човек една радост, и тогава мислиш, че всичко разбираш, но после пак влизаш в неволята на живота.

Някой път мислиш, че от тебе може нещо да стане. Свободен си значи. Но след кратко време, като се погледнеш, намериш се пак в същото положение. Или някой път ние прекарваме онези илюзии, които имаме на сън. Сънува той, че цар го правят. Добре е облечен и се събужда и вижда, че никакъв цар не е. Събужда се под юргана отдолу. Кой го е завивал в този сън? Ще каже някой: „Кажете ми в що се състои свободата?" Има две свободи в света. Едната свобода заробва човека. Ти влизаш в една свобода, но влизаш едновременно в друго ограничение. Свободен аз наричам да те оставят свободен да извършиш каквото искаш, но същевременно със своята постъпка и със своята мисъл да не ограничиш никого. Да бъдеш и ти свободен, да бъдат и окръжаващите около тебе и те свободни.

Сега например вие срещате някой човек, когото не обичате и казвате: „Не мога да го търпя." При тези положения можеш ли да бъдеш свободен? Не. Защо не може да го търпиш? Заблуждението ето къде е. Срещнеш една стара торба, бутнеш я с крака си, хвърлиш я на земята, но ако аз в тази торба туря 10 килограма злато, тогаз торбата става ценна. Туриш я под мишницата и казваш: „Хубава е тази торбичка."

Та казвам, във всяка една мисъл, която вие имате, някой път вие смесвате формата на мисълта с това, което мисълта съдържа. Това е ценното. Докато вие не научите ценността на човешката мисъл, вие нямате правилно разбиране. Допуснете, че сте неразположени духом, гневен сте. Гневът произтича от това, че силата среща голямо противодействие. Всяко чувство или мисъл, което има противодействие, винаги произвежда гняв. Гневът е едно условие да премахнеш препятствието, което срещаш на пътя си. Ако можеш да премахнеш препятствието, ще усетиш удоволствие. А пък, ако не можеш, в тебе се ражда не неразположение, но омраза. Когато мразиш някой човек, ти го мразиш по единствената причина, че той е

спънка на живота ти, а пък когато считаш, че някой ти помага, тогава имаш към него разположение.

Допуснете, че вие сте се разсърдили и в себе си приличаш на една бомба, взривни вещества, и чакаш само един малък удар.

(В салона е влязла една котка.) Котката обича повече топлината, отколкото знанието. Тя идва за печката. Тя казва: „Много ви благодаря за печката." Тя мисли, че заради нея сме я запалили.

Значи, когато приличаш на една бомба, чакаш най-малкия удар. В бомбата има взривни вещества и силата на човека зависи от следното. Когато можеш да превръщаш взривните вещества, взривните сили, които имаш в себе си. Например една мисъл или едно желание може да произведе един взрив, но ако ти можеш да превърнеш тази енергия, да я впрегнеш на работа, минаваш за един умен човек.

Сега, когато вие имате гняв, как се лекувате? Вие се наговорите и след това казвате: „Пусни водата да изтече." Трябва да изтече мътната вода. Не е лошо да изтече. То е така, но има едно правило, че ако тази вода се е набрала, на следующето място пак се е набрала и няма къде да изтече. Ако има къде да изтече, пусни мътната вода, но ако умивалникът е запушен, къде трябва да пуснете мътната вода? Къде я пущате вие? Ако вие може да впрегнете гнева на работа, вие ще подобрите вашата памет. Ако не може да я впрегнете на работа, вие ще повредите паметта си. Отслабването на паметта се дължи на постоянни безпокойства. Ще знаете, че когато започвате да губите вашата памет, това се дължи на безпокойство. Отвън някой човек изглежда, че е спокоен, но вътре има нещо, което го безпокои. За да подобрите вашата памет, трябва да имате вътрешен мир, вътрешно спокойствие. Станало някъде землетресение, да бъдеш ти спокоен при землетресението. Ти казваш: „Може да дойде землетресение тука." Землетресението тук не може да

дойде, а може да дойде само по известни причини. Само като го поканиш, то ще дойде.

Една чаша сама по себе си не може да се строши. Ако я удариш силно, ще се строши. Ако я удариш слабо, не може да се строши. „Ние считаме, че землетресението ще дойде." То е само един начин на природата. Бурите са други начини. Вълнението на океаните е друг начин. От известно гледище вълнението на океана си има добра страна. Така и землетресението. Ако хората живеят добре, то за в бъдеще землетресенията ще стават много хармонично. Но засега става пречупване на пластовете. Затова идат тези дисхармонични състояния. Всичко това, което става в природата, трябва да го приложите в себе си, за да станете силни.

Вие трябва да разбирате законите на природата. Например младият човек остарее, погледнете се в огледалото, и главата ви е побеляла. Вашите глави са черни и след 10–15 години ще ви побелее главата, без да усетите ще ви побелее главата. Сега учите окултни науки. Толкоз лекции сте слушали, а не може да приложите нещо, някое окултно правило. Прилагате някой път, но прилагате все старите методи.

Например каже ти някой нещо, ти по окултен начин няма да се справиш, но ще употребиш стария начин. Например някой ти говори нещо, ти кажеш: „Какъв простак си, какъв невежа си." Това е старият начин. Ако един простак те предизвика да говориш, можеш ли ти да бъдеш учен човек. Тогаз ти приличаш на един тъпан, който едно дете го бие. Не се предизвиква. Дойде някой прост човек, нито дума не обелвай. Може да дойде простият и да ти каже: „Ти си голям простак." Ти се поусмихни малко, кажи си: „Имам чест да видя един прост човек насреща си. Ако някой те срещне и ти каже: „Ти си голям простак", какъв отговор трябва да дадеш. Какво се подразбира под думата „простак"? Двоен е смисълът.

Един човек, който може да те предизвика, да те разгневи, прост човек ли е? Той е учен човек. Прост е по отношение на тебе, че не разбира твоя характер, да знае как да се отнесе. По отношение на тебе е голям простак, но по отношение на своите интереси той е учен човек.

Върви едно куче и носи със топло месо. Един човек хвърля камък, но кучето не дава месото, но друго куче го среща, хване го за опашката и кучето пусне месото. Кой е по-умен? Първият или вторият? Второто вземе месото и казва: „Това месо не е за тебе." Аз имам едно куче вкъщи. Та голямото куче в света е самообладанието. Можем да направим един опит. Сегашните психолози правят опит, като бодат с игла човека. Но може да убодете един човек с нещо и да му кажете една дума. Тук са събрани 50–60 души и всички да му кажат по една обидна дума. И след това той да има разположение и като излезе от тука, да бъде весел, като че ли е бил между ангели.

Вие казвате: „Еди-кой си не е търпелив." Всеки един да ми прикачи по една дума и той като излезе, какво ще бъде състоянието му? До една седмица той на себе си не може да дойде. Има една обида, която може да се каже на човека. Но като обидиш другия, да не обидиш себе си. Защото всеки един човек, който иска да те обиди, той опитва характера ти – доколко можеш да издържиш. И всяко едно ново учение, което е дошло в света, е предизвиквало гонение против себе си.

Онези старите хора казват: „Чакай." Ти носиш нещо ново в себе си. Старите започват да гонят новото. И те казват: „Това е лошо учение." Онези казват: „Много е хубаво." Онези ги гонят, за да покажат практически кое е новото. И щом почнат да се защитават, онези казват: „Вие нямате нищо ново." Когато езичниците гонеха християните, последните бяха усмихнати. Това беше нещо ново. Те ги нарязват на

парчета, а той все пее, не отвръща със зло. Това е нещо ново. Представи си, че дойде един човек, който носи новото учение в света. Ти искаш да го опиташ и му отрязваш с ножа пръста. Той си взема пръста и го залепва. Отрежеш му ръката, той я залепва. Изтеглиш някой косъм, и той пак го постави на мястото. Каквото правиш, той го поправя. Ти какво ще кажеш? Ще му кажеш: „Искам да тръгна по вашето учение." Та всяко едно учение, което носи свобода по отношение на условията, при които се намираш, то е възприемливо.

За вас, които ме слушате, аз зная едно възражение, което може да се роди във вашите умове. Аз не говоря за абсолютната свобода – да прави човек каквото иска в свободата. Това не значи още свобода. Един цар може да прави много неща – да отваря войни, да беси хората, но това не е свобода. В понятието „свобода" се включва нещо повече от желанието на човека. Да допуснем, че вие разрешавате известна математическа задача. Всички богати в света все си имат известни материални задачи, които трябва да разрешат. Някой път животните, които считаме, че седят на по-ниска степен на развитие, си имат свои изчисления. Правени са статистически наблюдения. Дивата котка, и тя се изсилва и от 20 метра как да скочи и да падне отгоре на жертвата си.

Питам, с чий инструмент изчислява, че като направи изчисление, че скочи да падне точно на гърба на своя противник. Един материалист ще каже, че това е инстинкт. Инстинктът, това е нещо разумно в света. И светът може да се обясни само при една голяма разумност. Да кажем, че вие седите и мислите, че вашата ръка е неразумна. Но тя е резултат на разумни сили, които действат в природата. И дотогава – има връзка между ръката ви и тези разумни сили – дотогава вашата ръка е добра. Иначе се появява болка в ръката, в лакътя, пръстите и прочие. Същото нещо ста-

ва и с вашия мозък. Никога не туряйте в ума си механически сили. Мислете, че светът е разумен. После не се интересувайте какво нещо е лошият човек, а изучавайте какво нещо е добрият човек. Не изучавайте какво нещо е лошото, а изучавайте какво нещо е доброто.

Първо човек започва с доброто. Той беше в рая. Злото отпосле дойде в света. Щом знаете доброто, вие ще можете да си обясните какво нещо е злото. При сегашните условия злото е изникнало в света като една необходимост. То е една преграда между хората. Например вие не може да направите всичките хора в една армия от офицери. Ако всичките хора в армията бяха офицери в един чин, тогава какво щяха да направят те. При сегашните условия простият войник е ограничен от ефрейтора, ефрейторът от взводния, взводният от фелдфебела, фелдфебелът от подпоручика, подпоручикът, капитанът и т.н. Този ред произтича отнякъде. В новия порядък какъв ще бъде редът?

Ние казваме, че искаме свобода. Добре. Но кога ще турим в краката на човека – тези клетки в краката са живи. Ти целия ден ходиш и казваш: „Краката да му мислят." Ти най-първо не си дал свобода на краката си. Ти целия ден копаеш с мотиката и имаш мехури на ръцете си. Толстоистите казват, че който няма мехури, да не яде. Тогава колко души заслужават да ядат в света? Мехурите са миналото. Повечето хора са без мехури.

Необходимо ли е всички да работят на земята? Необходимо ли е светлината да копае? Необходимо ли е човешката мисъл да оре, също и човешките чувства, и човешката любов? Не. Само при дадени условия човек може да извърши известна работа. Сега физическият труд е повече, отколкото ние се нуждаем от него. Казва: „Осем часа трябва да се работи във фабриките." В кой кодекс пише това? Колко време взема храната да се смели? Четири часа. Хубавата здравословна храна

взема един час и двайсет минути да се смели. Всяка храна, която взема повече време, тя е вредна. Например биволската пастърма за четири часа ще се смели.

Та ние сега както изучаваме живота, намираме се в едно неестествено положение. Интересите на хората са противоречиви. Те са така противоречиви, че аз ги уподобявам на следното. Ако вие вземете ситен пясък и го турите в едно шише, всичките частици се местят. Но ако вземете шишето и го преобърнете, може ли да изчислите всяка частица пясък къде ще отиде. Ако тези зрънца в пясъка бяха умни и искаха свобода, обърни шишето няколко пъти – и утихнат. После пак дигнат кръсък. Пак го обърни. При такива условия не може да има никаква свобода. Това е крайният механически начин. И ако вие влезете в такова едно шише, при сегашните ваши разбирания вие сте почти в такова едно шише.

Вие нямате правилно разбиране на живота. Вие искате да бъдете свободни, но срещате някой богат човек и работите при него. След като работиш известно време при него, той не ви дава пари. Не че няма пари, но той си има известни съображения и най-после ти го намериш, пукнеш му главата, и той те даде под съд. Че имаш да вземаш, право е, но за пукването на главата ти си виноват. Лежиш в затвора, лежиш няколко седмици и излизаш. Ти казваш: „Аз му дадох да разбере.“ Това е губене на време. Можеш да заставиш този богат човек да ти плати двойно, без да го биеш. Нашата мисъл е така положителна всякога, че казваме: „Трябва да го набиеш.“ Ние сме войнствени. Ние сме готови да разрушим всичко.

Преди няколко време ме среща един от учениците тука и ми казва: „Аз мисля, че ти си причината за всичките тия работи.“ Аз казвам: „Ако аз съм причината за всичко това, тогава, ако искаш да се оправят твоите работи, тогава дръж приятелство с мене. Ако

ти считаш, че аз всичко мога да направя, тогава дръж приятелство с мене. Какво ти коства това?" Той трябва да разбере мисълта. Онази чашка всичко може да направи, но ти ще отидеш при нея и сам ще си вземеш своята вода.

Та казвам сега, аз седя и размишлявам. Ти всичко можеш да направиш. Той не разбира думата „ти". Думата „ти", това не е човекът. Има един, който всичко прави. Това е Бог. Това е само Бог, който прави всичко. Аз всичко мога да направя, но боли ме кракът. Три деня не съм ял. Мога да гладувам. Това не е разрешение на въпроса. Известно време някои хора искам да гладуват, понеже това е за тяхно добро, а някои хора трябва да ядат. Ако аз гледам към първата категория хора, и аз ще гладувам с тях. Яденето е благо, което е на своето време. Но когато го вземеш, когато не е време, то не носи никаква свобода.

Сега аз се пренасям в умствения свят. Хората, които са на земята, са резултат. Хората на земята са пробни лекции на съществата извън земния живот. Вие седите тук, но всеки един от вас е пробна лекция на някого другиго. Още не сте свободни. Вие ще бъдете свободни. Конят е свободен, когато пренесе стоката на господаря на известно място и после го пусне за известно време. После пак го впрегне. Дойде време да спиш. Дойде време да се облечеш. Дойде време, че трябва да ядеш. Не си свободен. Да не кажеш: „Всичко зависи отвън, а от нас нищо не зависи." Но когато коня го пуснат, той е свободен да прави нещо.

Мнозина искате да бъдете началници в Министерството на просветата или ако сте военни, желаете да бъдете някой полковник или генерал. Хубави работи са те. Аз наричам виртуоз този, който може хубаво да свири. Аз ще свиря на себе си. Един човек, който иска да бъде генерал, трябва да бъде генерал на себе си, да заповядва на себе си, че сам да е доволен от своето положение. Сега например, ако ви държа някол-

ко часа тук, колко души ще останат тук? Ако направя проба да ви държа 8 часа, колко души от вас биха издържали? Колко души от вас ще останат? Едва ли ще остане един, и той ще си навежда главата от умора. Аз питам философски защо трябва да говоря 8 часа? Какво ще научите вие, като ви говоря 8 часа? Ако очаквате след 8 часа да получите наследство от 2 милиона, нали ще бъдете будни тогаз? Ако кажа – всеки, който заспи, няма да получи наследство, тогава ще има разтривки, обръщане наляво-надясно. Ако пък говоря 8 часа за празни работи, тогава защо ще идете да си губите времето. Когато се говори, ние придобиваме нещо. Едно нещо, което ще се придобие, и то не 2 милиона, а повече.

Вие сте учени хора, колко клетки се изискват, за да се направи едно пробно тяло като човешкото. Един германски учен изчислил, че 20 билиона клетки трябват, за да се направи едно пробно тяло като човешкото. Една клетка ако струва един лев, тогава се изискват 20 билиона. Каква грамадна сума е това, да се направи едно тяло. Вие гледате на себе си и казвате: „Какво ли има в мене?“ Пукнеш си главата и казваш: „Какво ли може да излезе от мене?“ Това е неразбиране на онези велики процеси, с които си служи природата. У всеки един човек има възможност, трябва да му се дадат съответните условия. Той трябва да чака своето време. Като му дойде времето, той ще види своята гениалност. Гений е онзи, който се е проявил на времето си, а пък онзи, който не се е проявил на времето си, е прост човек. Гениалните хора са дошли на времето си, а пък талантливите са по средата между гениалните и простите. До-добре е да бъдеш гений, отколкото простак. Под думата „простак“ разбирам един човек, който не е дошъл на своето време.

Пренесат ти една свещ, когато отвън има голяма буря. Цъкнеш една клечка, и тя изгасне. Цъкнеш

друга клечка, и пак изгасне. Този човек е простак. Разбирам да цъкнеш, когато времето е тихо. Не си хабете енергията напразно в бурно време. Ти ще кажеш: „Какво трябва да правя?“ Ако си вкъщи при една буря, работи вътре вкъщи, докато бурята мине. Ако си развълнуван, стой, докато морето утихне. Ако си скръбен, стой, докато скръбта ти мине. Тя ще мине. А когато човек трябва да излезе вън? Когато природата е радостна, излизай. Когато е гневна, не ходи при нея. Ние от нея научихме тоя занаят, дето се гневим ние. Тя, като се гневи, хвърля това-онова навсякъде. Тя взима хиляди прашинки, хиляди листа ги събаря от дърветата, хиляди хора ги потопява във водата и пет пари не дава. И като се оплачеш на нея, казва: „Колко души изби?“ „Хиляда души.“ И казва: „Колко души изгубиха?“ „Ще платим.“ И след време пак причинява загуба. После като се оплачеш, пак ги поправя. Прави погрешки и ги изправя. Но ние, които не разполагаме със средства като природата, ние не трябва да правим така. Ако една погрешка можеш да я направиш, поправи я. Ако не можеш да я поправиш, не я прави. И ако можеш да я поправиш и не я поправиш погрешката, тогава не е добре.

Погрешката е един опит. Някой път погрешките от гледището на природата са една необходимост. Ти трябва да направиш една погрешка, за да почнеш да мислиш. Преди да направиш погрешката, ти наймалко мислиш, а след като я направиш, в тебе ще дойде истинската мисъл, в тебе ще дойде едно похубаво състояние, отколкото по-рано. Някои адвокати казват: „Докато не направим някои погрешки, не можем да станем добри адвокати – като изгубим няколко дела. А пък като изгубим няколко дела, почваме да мислим. Като все печелим, не мислим.“

Вие се спирате върху погрешките. Погрешките в сегашния живот са едно благо за гениалния човек. Гениалните в света са се родили, за да попра-

вят всичките погрешки на миналото. Понеже някой в миналото е бил простак и е правил погрешки, той е посочвал на другите пътя на постижение. Гениалният не живее за себе си. Той иска да покаже пътя, по който с по-малко мъчнотии, с по-малко жертви да се постигне. Когато гениям се намира в мъчнотия и когато един прост човек се намери в мъчнотия, как си държат ръцете? Той ще си движи ръцете насам-натам, ще се вълнува простият човек. Гениям ще си тури лявата ръка на кръста, а пък дясната на челото, и е спокоен. Когато ти си спокоен, в такъв случай туряш показалеца на дясната ръка върху челото, тогава си гений. А пък, ако постоянно си огъваш ръцете навсякъде и не можеш да намериш място за тях, тогава нямаш основа в живота. Или да кажа по-ясно, трябва да имаш една основна идея. Мисъл, която никога в живота ти да не се мени. Ако нямаш основа, къде ще работиш? За птицата базата е въздухът. За хората – почвата. За рибата – водата.

Трябва основна мисъл за нас. Основната мисъл за човека е доброто. Това е земята, това е почвата, върху която ще работим. Всичко това, с което разполагаме в дадения случай, то е добро. Доброто, вън от тези условия като нещо абстрактно, то може да съществува като някаква мисъл, но то не може да не принесе никаква полза. Следователно считайте вашите ръце – това е доброто. Вашата уста – това е доброто. Вашите крака – това е доброто. Вашите уши – това е доброто. Вашият нос, вашата мисъл, това е доброто. Всички ваши добродетели, които имате, това е доброто. Те са все условия, които ще ви помагат, за да може да постигнете великата цел, която имате. Хранете към всички, които работят с вас такива чувства, както спрямо себе си. Тъй както човек желае да се повдигне, да има мир и спокойствие, да е свободен от тягостите на живота, това същото

той трябва да желае за всички свои разумни приятели, за всичко, което е разумно в света.

В света има едно същество. Вие сега живеете в него, във връзка с него. Това са всички разумни хора в света. Когато вие имате едно затруднение, те ви помагат. Всякога, когато се намирате в едно затруднено положение, те ще ти помогнат с една мисъл, с един поглед, с една сладка дума. Погледът е силен, погледът на слънцето е силен. Погледът на един добър човек е една сила. Сега коя мисъл остава във вас? Какво разбрахте? На човека беше забранено да бута дървото на забранения плод. А само с доброто да се занимава. А понеже той искаше другото знание, не издържа изпита. И ние сега бутаме това дърво и вследствие на това се отклоняваме от правилната еволюция и никога не постигаме това, което желаем. Това е злото. Злото е всякога онази сила в природата, която препятства на това, което искаш да постигнеш. Само доброто е, с което ние разполагаме в света. Злото никой не може да го впрегне на работа.

Само едно същество има, което може да впрегне злото на работа в света. Това е Бог. Друго същество няма. Нито ангелите могат да впрегнат злото. Ангелите само отблъскват злото от себе си. Единственото същество, което може да се разправи със злото и да го впрегне на работа, е само Бог. Затова и вие не се разправяйте със злото. Всеки, който се е разправял със злото, е бил тъпкан. Злото е една такава стихия! Представете си, че имате един бент, пред който има много вода. Представете си, че аз пусна бента. Как ще се разправяте с тази вода. Не. Остави тази хала. Можеш да я използваш, да туриш една малка воденица, но ако искаш да се разправяш с цялото течение, не ще можеш. Ти, за да можеш да укротиш тази вода, трябва да имаш широка площ като земята. И тази вода да бъде десетина сантиметра дебела.

Злото в света е една центрирана сила. Ако човек иска да се разправя с нея, няма човек, който е могъл да се разправи с нея, нито в бъдеще може да се разправи.

Та престанете да се борите със злото, но носете доброто в себе си. Оставете доброто, то да се разправя със злото.

„Отче наш“

Двадесет и седма лекция
на Младежкия окултен клас
31 март 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

НАСТЪПВАНЕ И ОТСТЪПВАНЕ
(Неразбраните работи в живота)

„Добрата молитва“

Ако един човек извърши една работа и ако двама я извършат, каква ще бъде разликата? Ако една и съща работа я извърши един и същи човек и ако я извършат двама души, в какво ще се състои разликата? На вас ще се види малко странен въпросът. Въпросът беше за един човек, за двама души, но представете си, че имате две очи и работата се състои във възприятието на един и същи предмет от двете очи. Например може да е една ябълка, круша и т.н. Вие може да си затворите едното око и с едното око да видите предмета. Като го гледате с едното око, ще бъде ли ясен образът? Когато аз разбирам за двама души, подразбирам две очи хармонизирани, допълват се тези очи. Клетките, които образуват очите, имат еднакви навици, еднакви стремежи, еднакви мисли, еднакви желания. Както хората, които имат еднакви стремежи, в една и съща посока. Щом тази посока се наруши, съществува двойственост в човешките мисли, чувства и постъпки.

Има един начин на гледане, но важно е как сега работите. Защото вие работите по стария начин. Да дам един пример за стария начин. Вие по стария начин разчупвате хляба, а пък по новия начин ще режете хляба с нож. Кой начин е по-добър? С ръце ли да го пречуп-

ваш, или с нож да го режеш? *(Един брат каза, че с нож е по-лесно, а с ръка е по-хубаво.)* Пречупването на хляба е само едно обяснение. Допуснете, че искате да счупите един хляб с едната ръка, нали човек трябва да бъде господар на себе си. Допуснете, че той има само една ръка. Какво трябва да прави? За да счупи с едната ръка, той трябва да има основа. Той ще тури на масата хляба и по един начин ще счупи. Ако е с една ръка, той дълго време ще мисли, ще намери някоя площ, дето трябва да тури хляба, а пък ако е с две ръце, няма да търси площ. Ще счупи хляба.

Затова господарят все търси слуга. В дадения случай слугата е една площ, на която ще туриш предмета, на който ще чупиш. Слугата трябва да седи, да чака, докато счупиш хляба. И като счупиш хляба на гърба му, слугата ще се изправи. Това е нещо непрактично. Та по-добре е наместо човек да бъде господар, да бъде слуга. Слугата има по-големи преимущества, понеже слугата има две ръце, а господарят една ръка. Всеки човек, който не може да мисли право, той има само една ръка. А пък всеки човек, който може да мисли добре, той има две ръце.

За да мислиш, непременно трябва да имаш контраст, една противоположност. Ако нямаш този контраст, предметът няма да ти бъде ясен. Или другояче казано, едно яйце, за да се развие, трябва да има два полюса. Това нещо е изразено в елипсата. Тези два полюса определят формата на елипсата. Като знаеш полюсите, ще знаеш възможностите какви са на това яйце. Например можеш да имаш яйце на орел, на патица, на камилска птица, на малки птички. Какви са яйцата на малките птички? Какво е яйцето на колибрата? Следователно по външната форма на едно яйце донякъде заключаваме каква е възможността и ще заключим какво ще бъде по ръст това същество, което ще излезе от това яйце. Приблизително ще можеш да предскажеш. Едно яйце на камилската птица се равня-

ва на 24 кокоши яйца приблизително. Това е по закона на аналогията. Кокошката, патицата, това са знакове в природата.

Защо ни се дава един знак в математиката? Например имаш корен квадратен $\sqrt{\pm}$, $\sqrt{+}$-, (-). Тук имате знаците, но не са написани писмата, с които да оперирате? При тези написаните скоби имате границите, но нямате съдържанието вътре. -( )+. Ако аз видя тези скоби, за мене това е едно измътено яйце. С минус отпред и плюс отзад. Ако кажа така: +( ) -, за мене това е едно яйце, което не е измътено. Какво трябва да турите вътре в едно яйце? Яйцето има милиарди клетки, и всяка клетка е започнала своята дейност. Като турите яйцето под кокошката, цялата дейност на тези клетки определя формата на това пиле. Всяка клетка работи самостоятелно и съдържанието на тези клетки образува органи, системи и се образува цялата форма на пилето.

Законът, който твори, е един и същи, само че законът, който действа в човека, е по-сложен, а при кокошката е по-прост. Силите, които действат в нисшите същества, те действат по първобитен начин, а пък при човека всичките процеси са чрезмерно сложни. Например една кокошка с едно желание не се бори. Ако ѝ дойде желание да яде, кокошката веднага го разрешава. Тя ще яде, а пък човек ще мисли. Като ѝ сложиш жито и царевица, тя веднага ще почне да яде житото, а после, като се наяде, няма да барне царевицата. Ако турите при човека едно блюдо със супа, паприкаш и баница, човек ще яде и от трите. Ако турите тези трите блюда на кокошката, тя ще избере едно от тях и като се наяде, остава другите. При човека процесът е сложен и разбирането на човека е сложно. Човек постъпва при яденето така, но и при другите работи той постъпва по същия начин. Една кокошка, като влезе в едно лозе с узряло грозде, няма да пита чие е лозето, но

ще гълта. Но човек като влезе в лозето, ще се спре да мисли да откъсне или не.

Та във всичките онези процеси, в които вие дълбоко не мислите, вие имате точно методите и начините на животните. Някой път ти мислиш както вола, както кокошката. Не мислиш. Спестяваш времето, но при спестяването на времето често резултатите излизат лоши. А пък човек като мисли, мисли дълго, тогава резултатите са по-добри, макар и времето да е по-дълго. И винаги, когато човек е употребил резултатите на животните, винаги е грешил. Ако в центъра закачим конец и въртим този конец, ще се образува кръг. Страничните точки няма да съвпадат с елипсата, а горните и долните ще съвпадат. При всяко едно движение плюсът и минусът се менят. Ако в един момент ти си положителен, в следующия момент ще бъдеш отрицателен, а пък в друг един момент ще имаш положение на равновесие – нито плюс, нито минус, в покой.

Плюсовете и минусите какво означават? Плюсът е настъпателно движение, а минусът е отстъпателно. Щом има минус, аз отстъпвам. Значи изгубил съм сражението. Щом има плюс, спечелил съм сражението и вървя напред. Ако вие сте положителни отвън, такива ще бъдете и отвътре. Ако вие сте човек, който не мислите много дълбоко, какъв ще бъдете отвън? Глупостта ви настъпва, а с ума си ще отстъпвате. Или глупостта ви ще отстъпва, а пък с ума си ще настъпвате. Има две посоки – отстъпите ли на невежеството и настъпите ли на разумното, отстъпите ли на лошото и настъпите ли на доброто.

Та в тази елипса човек прави едновременно две движения – настъпателно и отстъпателно. Ако човек няма тези две положения, той не може да работи. Само че настъпателното е в такава посока, а отстъпателното е в друга посока. Например умният човек се качва горе – това е настъпление, а пък глу-

павият слиза долу. Всякога един човек може да се определи умен ли е, или глупав. Ако тежи повече от нормата, той е от глупавите, а пък ако тежи по-малко от нормата, то е от по-умните. Колкото е по-лек, толкова е по-умен. Щом се намалява притегателната сила на земята върху клетките, човек става по-умен. При отслабването на притегателната сила ти имаш разумни желания. Ако си философ, ти вървиш и виждаш една златна монета. Ти вървиш и я отминеш, а пък глупавият, като върви, ще се наведе и ще я вземе. Защо му е тази златна монета. Той ще каже, че тази монета е потребна. При известни условия да, но при известни условия тази монета ще ти причини вреда. В миналата война имаше много хубави ножове, поставени на земята, но като ги вземеш, като ги бутнеш, става взрив. Та войниците после се научиха да не ги бутат.

Ако един войник е бил убит, отговор има, отговорът е: от него има там една златна монета. Ако я вземеш, ще имаш голяма неприятност, голямо нещастие. Един човек купил една черкезка кама, но кама, с която бил убит човек. Щом погледне камата, у него се заражда желание да мушне някой човек. Идва му тази идея. Най-после, за да се освободи, да не се хипнотизира някой път, че да убие другиго или себе си, заравя я някъде в земята, за да не го изкушава. Това са изключителни случаи.

Една мисъл не може да се реализира, ако чувствата не вземат участие. Ти няма да имаш тогава подтик. Можеш да имаш подтик, но няма да имаш мисъл, и тогава чувствата няма в каква форма да се изразят. Следователно в човека вземат участие чувствата и мисълта. Тези двата полюса на елипсата са чувствата и мисълта на човека. А пък тази посока, линията на елипсата, това е човешката воля.

Волята не е резултат, но тя е едно ново направление на човешката воля и чувство. Новото нап-

равление, в което чувството и умът се проявяват, е носът. Ако имаме втора една елипса от устата и трета една елипса отвънка на брадата, тогава ще имаме цялото човешко лице. Това, което умът извършва, е по отношение на мисловния свят. От устата е това, което могат да извършат чувствата, а от брадата е това, което може да извърши човешката воля. Тогава имаме цялото лице.

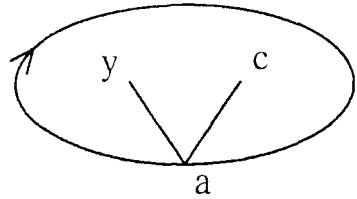

Най-първо ние разглеждаме частично какъв е носът на човека. Между цялото лице и носа има отношение. Между цялото лице и ума има отношение. Между цялото лице и брадата има отношение. Ако искате да знаете интензивността на човешките чувства, ще мерите от под носа до средната линия на устата. Колкото това разстояние е по-голямо, толкоз чувствата са по-благородни. Колкото носът е по-дълъг, толкоз умът е по-силно развит. Хората с дългите носове не са винаги практични. С тъпите носове са практични много пъти. Онзи с късия нос е като онзи, който иска да завладее света с тичане и после умира.

Често някой път вие искате да реализирате някои ваши желания, но с реализирането им вие ще умрете. Не реализирайте вашето желание. За да се реализира това желание, непременно в това желание трябва да участват умът и волята. Ако не, тогава такова желание не ви е потребно. Представете си, че вие възприемате известна храна в стомаха си и тази храна остава само в стомаха, не се смила. Не се превръща в жизнени сокове. И не може да се превърне в кръв. Или да допуснем, че е станала на кръв, но тази кръв не може да влезе в мозъка и да се превърне на сила. Значи пак ще имате неприятност. Значи една храна трябва да се смели в стомаха, после тази храна трябва да мине през

белите дробове, после трябва да влезе в мозъка, за да се превърне в тази разумна енергия.

Следователно всяко едно желание трябва да мине през три степени: през физическия свят – стомаха, през света на живота, света на чувствата и най-после да се реализира в мисловния свят. Как ще познаете дали всяко желание има тези три качества. У човека има едно чувство, на което той всякога трябва да обръща внимание и да не реагира. У човека при всяко желание има едно чувство, което точно определя какво трябва да направи. Но ние реагираме спрямо него, след това идва един лош резултат. Ние постигаме мисълта си, но след това постижение има такива мъчнотии, че ние съжаляваме за това постижение.

Например сутринта може да сте здрав, имате желание да отидете на Витоша, но някой ви казва да не отивате. Ти разсъждаваш и казваш: „Защо да не отида, денят е хубав." И после решаваш: „Ще отида." Но едно нещо вътре ви казва, че този ден ще има голяма буря. Сняг, дъжд и като отидете, вие ще бъдете оквасени като мокра кокошка и ще се върнете назад. И ако не сте взели мерки, може да се простудите и един–два месеца да боледувате. Ако вземем Витоша като една емблема, има едно вътрешно ръководство и всякога се казва на човека какво трябва да прави. Определено е от чисто окултно гледище, разгледан въпросът.

Ще ви приведа пример из турския живот. Жената на Настрадин Ходжа го укорявала, че бил мързелив, че философствал само и никаква работа не вършел. Настрадин Ходжа мислил какво да свърши, взел един трион, тръгнал из гората, намерил едно дърво, седнал на един от клоните му и започнал да реже. Минава един прост човек – овчар, и му казва: „Друг път рязал ли си клон?" „Уча се сега." „Ще паднеш." „Не е твоя работа. Ако падна, ще стана пак." Онзи реже клона и пада долу. Казва си: „Онзи човек бил умен и той като знае кога ще

падна, ще знае и кога ще умра.“ Настига го по пътя и му казва: „Слушай, ти ми каза нещо, което се сбъдна. Я ми кажи кога ще умра.“ Онзи му казал: „След три деня.“ Връща се, носи отрязания клон на жена си и ѝ казва: „Няма да ме виждаш вече. Тази е първата и последната работа.“ Прощава се Настрадин Ходжа с жена си и казва: „Ще се мре.“

Често и ние постъпваме като Настрадин Ходжа. Той казва: „Ако стана, ще стана.“ Но дали след три деня ще умре, то е въпрос. Онзи му казва: „Ти след три деня ще добиеш опитност, дали умира човек, или не.“

В човека има три мерки. От веждите до долния край на носа – за неговата мисъл. От под носа до устата – за неговите чувства. А долу до върха на брадата – за интензивността на неговата воля. Онези, които изучават, вземат само носа, и правят заключения. От долния край на носа до устната средна линия – тази междина е важна. Тази междина у някои е по-голяма, а у други е по-малка. Тази междина наричам подносница или подносник. То си има свои причини. Това са вътрешни процеси, с които трябва да се справите. Ако вие след като мислите, вашето съзнание е будно, това ще ви полза. Ако вие се занимавате само с физическия свят, тогава няма резултат.

Например, ако гледате, че носът ви е дълъг, но вие не сте умен, тогава какво ще полза вашия нос. Носът може да има привидно един вид на интелигентност, но динамически той в дадения случай не може да се изрази. Когато вие почвате да мислите, целият нос е като един възприемател. Ако вземете целия нос, трябва да гледате как той е устроен. Ако страните на носа са по-полегати или по-отвесни, човек в своята мисъл ще бъде съобразно с тези плоскости, които играят важна роля. Важна роля играе гръбната линия на носа, но същевременно играе важна роля и линията на носа отстрани. Ако тези плоскости са по-полегати на-

долу, той е по-философска глава. Ако тези плоскости са по-отвесни, той е по-нервен, по-сприхав. Първият има повече памет. Носът трябва да бъде масивен, мускулест. Някой път носът е направен като от мукава. Не трябва да попадате в известни погрешки като изучавате носа.

Един американец направил един изкуствен нос много хубав, отличен. Платил една огромна сума, извикал един знаменит европейски художник да го рисува. Художникът го нарисувал, но втория ден човекът си побутнал малко носа, художникът се чуди и го нарисува малко изкривен. На третия ден вижда носа на друга страна и художникът казва: „Ще ме извините, почнах да се съмнявам в своето изкуство." Изкуствените носове не се рисуват. Човек с непостоянен характер е все едно, че е с изкуствен и изкривен нос на една или на друга страна. Там законите са механически, от друг характер са.

Ние говорим за положителните сили в природата. Когато изучаваме един организъм, изучаваме положителното, не изучаваме онези изкуствените работи. Ако искате вие да поправите вие вашия нос, трябва да започнете с дишането. Вие не може да регулирате вашия нос, да бъдете здрави, ако не знаете да дишате. Вие не сте възприели въздуха и след като го възприемете, да го задържите 10–20–30 секунди до 1 минута и после тихо да го изпуснете. Направете опит да задържите въздуха 35 секунди и веднага ще почервенеете. Самообладание трябва да има човек. Търпението на човека зависи от неговия нос. Не от дължината, но от широчината, от тези странични плоскости. Непременно носът трябва да бъде по-широк, че тези две плоскости отстрани на долния край на носа трябва да се разширят, но хармонично трябва да се разшири. Да съответстват всичките точки – горната точка да съответства на широчината на носа. Дясната страна на носа е творческата страна, а пък меката част,

която е отдолу отстрани, е реализиране, възможността за реализиране на нещата. Това са подробности. Тези, които имат тази част развита, интуитивно схващат нещата. Тази долна странична част на носа постоянно се мени. Тя е неподвижната част на носа.

Вие непременно трябва да дишате дълбоко, ако искате да бъдете здрави. От дишането зависи и човешката нервна система в какво състояние ще бъде. И да не бъдете разсеяни, когато дишате. Да не бъде разсеян умът ти. За много предмети да не мислиш, но да мислиш за едно нещо. Например ти дишаш и се тревожиш по един въпрос, тревожиш се, но не знаеш какви са последствията. Заприме́р някой ти казва: „Аз чух, че един твой приятел говорил така и така лошо за тебе." А пък ти кипнеш. Бъди тих и спокоен! Ти не си го чул с ушите си. Ти няма какво да вярваш какво ще говорят хората. Няма нито един от вас, на когото, като турят този бръмбар, да бъде спокоен. Вярвайте само на онова, което чуете, и то не само с едното си ухо, но като го чуеш с едното ухо, обърни и другото. А пък, като го чуеш с двете си уши, помисли върху чутото и си направи едно разрешение и заключение.

По някой път и положителните хора, и добрите хора като правят погрешки, тези погрешки са в техния нос. Ако направите една цигулка – хубаво. Но ако не е довършена, тя няма да даде добър глас. Зависи от цигуларя дали е хубаво направена, после и от качеството на струните, също и от лъка на цигуларя.

Под думата „нос" ние разбираме онова съчетание на мисловния свят, който се изразява в носа на човека. Да допуснем, че вие имате една мисъл, която ви безпокои. Как ще отмахнете това безпокойство? Допуснете, че вие минавате през гората и треперите, да не се появи мечка. Вечерно време, посред нощ, като върви някой човек, слушал съм да вика, да пее и като пее, мисли има други хора, не го е страх. И вие, като

минавате през гората, ще пеете. Мечката, като е там, като чуе, че пеете, тя сама ще се отдалечи и ще каже: „Тук минава един певец. Той ни най-малко няма да е лош."

Онова, което препятства на сегашните хора, е, че те са недоволни от това, което имат. Но това са резултати. Това, което имате сега, това са резултати на миналото. Не сме прави, че сме недоволни. Ние мислим, че този резултат е произволен. Не. Както сме работили, такива са сегашните резултати. Както сега мислим, това ще дойде като резултат в бъдещето. Това, което може да се поправи, е сегашното. Ще го поправим. А това, което не може да се поправи, ще го оставим настрани, но непременно един човек трябва да създаде един свой свят, една своя система и трябва да живеете в този свой свят. Има една философия, в която човек трябва да вярва. Животът е напълно определен. Всичко онова, което вие трябва да направите, да живеете, е точно определено. Предвидено е. Предвидено е, но все остава вие да го реализирате. И ако го реализирате, вие ще бъдете доволни, а ако не го реализирате, вие ще бъдете недоволни.

Едного осъждат за 20 лева, които взел с взлом от една къща. Адвокатът, за да го защити, казва: „Той нямал зло намерение в мисълта си, понеже на масата имало 20 хиляди лева, но той не ги взел." Обвиняемият започнал да плаче. Всички помислили, че се разкайва, но той казал: „Плача, понеже не можах да взема 20 хиляди лева."

Някой път ние виждаме малките условия и не можем да видим големите. Хубаво е човек да види големите условия за доброто, което може да направи. И хубаво е някой път да не видим големите условия за злото, което може да се направи. И всеки път бъди благодарен за това, което си направил. Ако си направил една добра постъпка, благодари, че си я направил. Ако си направил една лоша постъпка, благодари на

Бога, че не си направил по-голяма. Някой път ние се спираме и казваме: „Не трябваше да направя това.“ Умният човек всякога благодари.

Резултатите са положителни и отрицателни. Човек настъпва и отстъпва. По-добре е настъпване в доброто и отстъпване в злото.

„Отче наш“

Двадесет и осма лекция
на Младежкия окултен клас
21 април 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

КАНДИДАТИ ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ФИРМАТА

„Добрата молитва“

Коя мисъл беше основна от миналия път, или на кой връх се намирахме миналия път? *(Вие говорихте за настъпление и отстъпление.)* От чисто физическо гледище по какво се отличават настъпление и отстъпление? Настъплението е пред лицето, а отстъплението е пред гърба. Настъпление в живота всякога подразбира движение нагоре. Тогава другото – отстъпление, е надолу. В отстъплението всякога има един безпорядък, а в настъплението всякога има един порядък. В настъплението всякога човек мисли, а в отстъплението той не мисли. Много естествено. Вземете невежия човек и го накарайте да се качва по една висока планина. Той до едно място ще се качи нагоре и после, като не може да ходи нагоре, ще почне да търси път и няма тъй да бърза. И тогава ще се поспре. А когато дойде онзи процес на отстъпление, слизане то е.

Сега, разбира се, отстъпление има само когато силите, които атакуват, са по-големи и по-силни от тебе. Тогава ти трябва да отстъпиш. А настъпление става само когато силите пред тебе са по-слаби. И когато си по-силен, можеш да правиш настъпление. Ако слабият прави настъпление, той ще трябва да отстъпи, а ако силният пред слабия направи отстъпление, ако силният направи една погрешка, той ще се засрами.

Той ще направи едно отстъпление и после ще направи настъпление. А ако слабият, който има голяма самоувереност, първо той направи настъпление, а после, като направи една погрешка, прави отстъпление.

Сега да вземем онзи закон за разсъждение. Разсъжденията са един метод – съпоставяне на нещата в известна област. Има три положения. Да ви изведа едно малко сравнение. Яденето има три важни пункта. Първо, ако дадеш храна на едно малко дете, каква трябва да бъде храната му? Жидка трябва да бъде. На възрастния трябва да дадеш твърда, здрава храна, а на слабия – пак жидка храна. И ако измениш храната на здравия човек и я дадеш на едно дете, ти ще му създадеш едно болезнено състояние. И ако на стария човек дадеш храната на възрастния, той, като няма зъби, ако той не дъвчи храната хубаво, и той ще страда. Важното е, храната трябва да се сдъвчи добре.

Сега, законът е, децата не дъвчат храната. И тогава кое е детинското състояние на детето? Когато човек яде, без да мисли, когато никак не мисли, а направо да гълташ храната. Ако имаш храна за гълтане, добре е. Но ако глътнеш онази твърдата храна, тогава онзи, който е дете и гълта храната, какво си търси в живота? Какво състояние ще дойде? И всички хора, които имат затруднение в света, какво е тяхното положение? Имаш затруднение, или че си болен, или че си сиромах, или че си гол, или те скъсали в живота. Какво е положението ти? Това са положения или на детето, или на възрастния, или на стария. Затруднения са това. Затрудненията на децата са – те са яли, без да мислят.

Сега всяко едно учение трябва да има един извод при сегашното състояние. Например всеки един от вас живее сега тъй, както живее в личността си, а някой живее в своята индивидуалност. Личността е една стара фирма с капитал, с клонища, със слугите му, с всичко туй. Това е човешката личност. А на какво може да

уподобите вие човешката индивидуалност? Едно състезание в тази фирма, да изпъкнеш ти като един от най-добрите работници. И най-после кое е истинското положение, което трябва да заемеш в една фирма? Да бъдеш член на фирмата или да се издигнеш индивидуално във фирмата? И най-после третото положение – защото има три положения, да станеш председател на фирмата. Та всичките във фирмата да кажат: „Председател е той тук!“

Същевременно аз ви извеждам един закон, как да възпитате себе си. Ти – човекът, си една фирма с голям капитал. Ти можеш да живееш в своята личност, значи само си член на своята фирма. Ти можеш да живееш индивидуално, искаш да се издигнеш индивидуално във фирмата. Но най-хубаво кое е на фирмата? Да си председател на фирмата. Да си председател на себе си. Може в тебе да е развита личността. Ще кажат: „Той е личност на фирмата. Той е индивидуалност, там най-знатен е той вътре.“ А казват: „Този е председател на фирмата.“

Та казвам, идеалното положение на човека е да бъде председател на своята фирма. Не е ли той председател, той трябва да има една амбиция – най-голямата амбиция, която човек може да има вътре в света, е да стане председател на своята фирма. Сега ще ме питат възможно ли е това. Туй е единствената възможност. Ако постигнеш да станеш председател на фирмата, ти си човек. Ако не постигнеш това, ти си роб, ти си ратай.

Сега да ви се изясня образно. Какво нещо е човешката личност? Какво нещо е човешката индивидуалност? И какво нещо е идеалът на човека, неговото висше съзнание, неговото аз? Трябва да имаш една ясна идея, трябва да имаш един велик стимул в душата си, към каквото да се стремиш. Сега другото положение, което искам да изтъкна пред вас, е следующото. Вие сега казвате, че съществува някъде едно братство от

хора. Но къде е това братство? В ума ти седи една идея – някакво братство, към което имаш стремеж, но ти нито му знаеш мястото, нито си ги виждал някъде, нито езика им знаеш. Да кажем, вземете идеята за Бога. Ние говорим за Бога, че той е навсякъде. Всички хора говорят за него. Но хората нямат за Бога една ясна представа.

Какво се разбира под думата „ясна представа"? Да се разберем. Ето аз какво разбирам под думата „ясна представа". *(Учителят си поставя ръцете върху печката. Тя гори хубаво, а вънка е студено.)* Аз имам ясна представа за печката – дали я виждам, или не, но аз усещам топлината от печката. Или мога да имам една ясна представа за една свещ, която гори и дава светлина. Най-първо в света има центрове, физически центрове. Да кажем например, центърът на слънчевата система е слънцето. Сега какви неща са тия центрове? Тежненията на всички други тела са обърнати към тия центрове. Следователно там, към където са тежненията на каквито и да са тела, там е центърът. Но туй тяло, за да стане център, трябва да има известно излъчване от себе си, известни енергии, които постоянно изпраща към ония тела, които се стремят към него.

Следователно Бог е един център. Духът на Бога, съзнанието на Бога, неговата сила са центрове. И т.н., и т.н. То е едно положение разумно, което издава от себе си известна енергия, и всякога ти се стремиш – дали знаеш, или не знаеш – ти имаш известен стремеж. Но най-първо ти не се стремиш да определиш какво нещо е Бог. Ако ти искаш да определиш какво нещо е Бог, ти ще мязаш на едно малко дете, което, като му дадат малко мляко, то ще иска да го анализира. И почне да го анализира от какво е направено, кой го е направил и т.н. И като изследва няколко дена, туй мляко ще се развали и вече не става за ядене. На детето не му трябват никакви разсъждения откъде е, какво е. Безполезно е за детето да анализира млякото, а то

трябва да възприема тази храна и да опита силата ѝ.

Идеята за Бога трябва да се възприема без никакви разсъждения. Може някой да каже: „Как може да възприемаш известна идея без разсъждения?“ Да възприемаш известна идея без разсъждение, е едно състояние по-високо, отколкото, ако го възприемаш с разсъждение. Разсъждението е един механически процес. Аз като взема едно дърво и му ударя един гвоздей четири пъти, може да го накарам да мисли. Ще му кажа: „Тук ти е мястото!“ Сега един гвоздей и две греди какво отношение имат? Казвам: „Аз ви забих заедно и не можете да се мърдате.“ Но защо е влезнал гвоздеят там, и той не знае. Но ако туй кажа на гвоздея, никаква философия няма. Тия греди живяха едно време и без гвоздеи, и растяха много добре. Сега дошъл някой умник, поразгледал гредата и забил гвоздея. И му казва: „Тук ще седиш, аз съм господар!“

Две идеи, които у вас са спрени по този механически начин, това не са идеи. Една идея в такова състояние не е идея. То е механическо състояние. Ако кажа 2x2=4, това знание ли е? Няма ли друг начин на разсъждение? Засега има ли друг начин за разсъждение? Аз казвам – 2 и 2 пак е 4. Но само този е единственият начин. Ако турите 3x3, колко прави? 9. А 3 и 3? Защо именно при 2-те – и при умножение, и при събиране, имате един и същ резултат, а при 3-те не е така? Нали сте философи. Аз бих изяснил, но колко ще платите?

Казва един: „Изгубих си пътя.“ „Ще ти го кажа, но колко ще платиш?“ „Е, нямам нищо. Бих ти платил, но изгубих парите.“ „Че как ти да нямаш нищо в джеба си, като си изгубил пътя?“ „Е, не знаех, че може да ги изгубя.“ „Ти мене познаваш ли кой съм?“ „Не те познавам.“ „Моето име е съдба. Знаеш ли какво мога да направя от тебе?“ „Не зная.“ „Всичко мога да направя сега с тебе. И мога да те държа, и мога да ти покажа пътя – и всичко зависи от мене.“ „Казвай какво искаш сега от мене.“ „Ако знаеш как да говориш, ще оправиш пътя си.

Но ако не знаеш как да говориш, ще се намериш в едно положение, в което никога не си се намирал." Кажете ми сега какво е отговорил пътникът.

Така е разрешил въпроса. И като умножава, и като събира, получава 4. После, като се съберат двете четворки, получава се 8, понеже казва: „Ти си два пъти по-силен от мене." Пътникът казва на съдбата:

$$\begin{matrix} 2 + 2 = 4 \\ 2 \times 2 = 4 \end{matrix} > 8 + 4 = 12$$

„Аз ще дам и моя дял – 4, да станеш числото 12." Знаете ли какво е казала съдбата? Тя е казала: „Аз ще ти дам числото 3. 12=1+2=3. И колко е останало на пътника, който е дал на съдбата 4? Той е дал на съдбата 4, и тя му е дала после 3-те. Същността му е 4. И 3 – правят 7.

Сега какво разбирате от този разговор? Тя му казала: „Ти затова се изгуби, за да ме познаеш. И затова аз те намерих, да ти дам нещо." Следователно в живота си, когато имате неприятности и изгубите пътя си, все таки съдбата ще те намери някъде и зависи от вас – ако умно говорите с нея, тя ще ви даде, ще ви покаже пътя. Ако не говориш умно с нея, тя ще мълчи.

Сега какво подразбира числото 4, тъй както вие го знаете? Числото 4 едва човек е почнал да го употребява. С числото 2 човек ходи. Когато човек ходи долу по земята *(Учителят прави стъпки по пода, ходи)* – едно, две, три, четири, но четири имат стремеж при ходенето. Всякога, когато човек стъпва, той всякога мисли за горе – една посока, в която се прави равновесие. А числото 4 за равновесие има числото 5. Числото 4 е мъжки принцип у човека, а числото 5, към което се стреми числото 4, е женски принцип, или един мек принцип, който осмисля живота. Туй, с което ти искаш да се съединяваш, то е цел, то е принцип за тебе, към което се стремиш. Според вас кой принцип се стреми – мекият или силният?

Силното в света. Стремежът всякога произтича от силното. Реализирането в живота, постижението в живота всякога показва мекия принцип. За да постигнеш нещо, трябва да употребяваш мекия принцип. Да се стремиш към някъде, това показва силният принцип. Ти трябва да мислиш, то е силният принцип. А за да реализираш нещо, то е чрез мекия принцип. Докато дойде да реализираш мекия принцип, да го постигнеш, ти се стремиш чрез силния принцип, а пък, за да постигнеш нещо, то става чрез мекия принцип. И затуй, като съберете числата 4 и 5, колко дава? Числото 9. То е крайният резултат. От числото 9 нататък няма къде да отиваш. На числото 9 ако му туриш още една единица 9+1=10. Туй число ще се разложи. То се разлага. Числото 10 е разложено число. Едното – 1, в числото 10 се явява принцип, към който ти се стремиш. Едното, това е мекият принцип в света, който е създал всичко. Не принципът, който се стреми да завлада, но принципът, от който всичко излиза, но той няма никакъв стремеж. Какъвто и да е стремежът на числото едно, то не може да се увеличи. Не зная има ли един начин, може ли да се увеличи числото едно. Ако го умножаваш само на себе си, не се увеличава. А ако го събираш само на себе си? Е, добре, увеличава се, според правилата на математиката тъй е.

Как е възможно туй начало, от което всичко е излязло, то да се увеличи? Как ще го увеличите? За да го увеличиш, трябва да има някой друг – по-голям от него, за да вземе от него, и то да се увеличи. Ако се увеличава, то не е най-голямо, не е единица. Значи не е туй единица, ако се увеличава, защото, вземете, от какво излиза единицата. Произхода на единицата? Точката е една, ако означавате една точка, но тя не завзема никакво пространство според нашите понятия. А според нашите разсъждения на земята на трите измерения всяко тяло, което не завзема пространство, то

не съществува от материалистическо гледище. А при това туй, което не съществува, то се проявява. Според нашия възглед то като се проявява, се образува права линия и показва пътя, по който вие може да вървите. Или туй число ни показва само пътя, по който ние можем да идем до него. Бог, който се проявява, ни показва само единствения път, по който ние можем да идем до него.

Числото едно, или едно измерение, показва единствения път, по който ние можем да идем до този център. И там е смисълът. А този път кой е? Пътят на любовта. Това е единственият път, по който ти можеш да идеш до този великия център на живота. Чрез закона на любовта ти можеш да идеш до центъра на живота. Сега влизаме до една област нова. Да идеш, но как ще идеш? Ако туй го представиш някъде далече в пространството, как ще идеш? По кой начин можеш да идеш до него?

Но сега нека се върнем към човешките работи. Тази работа, аз да ви кажа на какво замяза сега тази философия. Сега да ви покажа тази философия, с която ви позанимах малко. Ето на какво я уподобявам аз. Тя мяза, като женили един овчар за царска дъщеря, та дошли и го поканили. Взимат му кожуха и кривака, обличат го хубаво. Той казва: „Не зная какво ще стане." Те му казват: „Ще те женим." „Е, за кого?" „За царската дъщеря." После събрали се с ядене и пиене. Яли и пили и на другия ден пак го завели при овцете, при огъня, дали му и кривака, защото той не е бил умен. Те намерили, че този зет, когото те венчавали, не бил умен. И той казва, пита се какво било туй нещо. Какво стана с него? Че станало нещо с него, снели му дрехите, и той се чуди.

Та съвременната наша философия мяза на това. Ние сме все като този овчар – венчавани и развенчавани. Ние сме от венчаните и развенчаните. Че ти когато не можеш да постигнеш, имаш известен идеал, през

целия си живот се стремиш. Венчават те един ден и на другия ден ти пак се намериш като овчаря с кривака си. И пак със същите дрехи. Но овчарят е по-умен. Той казва: „Това е съдба." Той, като чуе хлопките на овцете, потупа ги малко, посвари си малко млечице, похапне си. Ако е умен, погледне към небето и си каже: „Още веднъж такава шашарма не искам." За предпочитане са овците и млякото пред това достойнство и недостойнство. И в какво седяло недостойнството на овчаря? Че той бил с един пръст по-нисък от булката. Като го турили на мярката и като го питали защо, той казал: „Не зная." Но всичката причина била, че той бил един пръст по-нисък, а трябвало да бъде наравно с нея – точно по мярката. И казвам, един пръст – ако не ви достига, точно на мярката се изисква. Ако един пръст излезнеш по-нисък, ще се развали.

Но сега да се повърнем. Всякога, когато човек се обърне към онзи Божествен център, има няколко правила, които трябва да спазвате. Когато се приближаваш към някой център на светлината, какъв е законът? Че предметите – като отиваш към тях, стават по-ясни и по-ясни. И най-после всичко се очертае хубаво и се добива известна красота. И когато слънцето сутрин се приближава към нас, същият закон е, пак се разведрява, разведрява, показва се, докато дойдем до пълния ден. И после пак слънцето се отдалечава. Ден и нощ показват две състояния, на които ние сега сме изложени.

Сега, когато ти се приближаваш постоянно към Бога, към този първоначален център, у тебе ще се яви едно разведряване на чувствата ти. Първото нещо, вие не можете да се приближавате, ако имате едно стегнато чувство. Ще ви дам едно правило психологическо, което трябва да пазите в ума си. Ако ти имаш едно стегнато чувство, ти се отдалечаваш от Бога, не се приближаваш. Ако имате една стегната мисъл, ти се отдалечаваш, не се приближаваш. Ако в твоите чувства има един момент на разведряване, ти се прибли-

жаваш към Бога. Ако твоята мисъл добие едно разширение, ти се приближаваш. Може на следния момент пак да дойде първото състояние, и пак ще се смени. Тогава лечебното средство, ако ти е тежко, какво трябва да правиш? Тази посока, в която вървиш, спри се, не върви по-нататък. Щом ти е тежко, спри се, повече не върви. Ти си пътник, но си забъркал работите си. Ще намериш съдбата. Ти ще се намериш в една нощ. И какво трябва да правите? Ще събереш малко дръвца *оттук-оттам*, ще накладеш малко огън и цялата нощ ще седиш и ще дремеш. Сутринта с първия лъч ще се яви съдбата при тебе и строго ще ти каже: „Какво си тръгнал ти тук?" И ще те съди, че си тръгнал по кривия път. Тя ще те попита: „Ти познаваш ли ме?" Тогаз трябва да я познаеш.

Та казвам, този е пътят. Тя ще те повърне, ще ти покаже кой е пътят, ще те опъти. И ти трябва да се върнеш. Ще се обърнеш. Съдбата казва: „Ти трябва да вървиш, откъдето светлината и топлината иде в живота ти. *Или – обърни се в посоката, отдето иде знанието*, отдето иде животът." Там, отдето иде знанието, отдето иде животът, там е Бог. Туй, което дава знание, което дава живот, то е онзи великият център. Сега вие по някой път се спирате, имате едно приятно чувство в себе си, една хубава мисъл и казвате: „Какво ми коства тази хубава мисъл?" Вие пак се заблуждавате отвънка. Вие търсите реалността извън себе си. Извън човека нищо няма. Или казано другояче, да ви изясня, извън фирмата нищо няма. Какво ще намерите извън фирмата? Има безпорядък. *При личността ти си обществен член* на фирмата. Ти си индивидуалност, ти си издигнат от фирмата. Председател си ти на самата фирма. Това е смисълът. Отношение е това.

Търсете вашия успех вътре. Не търсете вашия успех отвън. Всички неща отвън са само условия. А знанието, великото знание е в човешката душа. Ти, ако не станеш председател на себе си, не можеш да

намериш Бога, не можеш да видиш Бога. Като станеш председател, тогава ще дойде един посланик от небето, ще те поздрави, че ти си вече господар на цяла една фирма, на цял един малък свят. Когато една държава официално е зарегистрирана, тя има вече връзки с другите държави. Когато България беше под турското правителство, имаше ли самостоятелно управление? Нямаше председател, посланици от другите държави. Когато стана самостоятелна, дойдоха такива посланици от всички държави – от Англия, от Франция и другите държави. Когато дойде един посланик, това показва, че ти си една държава оформена, самостоятелна. Ако нямаше никакъв посланик, тогава какво си ти?

Та ви казвам, някои от вас сте членове на фирмата, някои са издигнати във фирмата. Но както ви гледам, нито един от вас не е председател на фирмата. Но всички сте кандидати за председатели на фирмата. Туй да бъде идеала ви сега. И на днешната лекция може да турите заглавие „Кандидати за председатели на фирмата". И понеже сте кандидати, сега ще попеем малко. Хайде да видим сега на фирмата коя песен ще изпеете? Я направете сега някоя нова песен на вашата фирма. Тогава изпейте сега „Грее слънцето" – тя е песен поблизо до фирмата. Сега вече ще пеят все председатели на републиката. Е, започнете сега. *(Всички изпяхме песента.)*

Трябва да превеждате физическия свят. Целият физически свят е създаден все от формули. Той е свят на формули. Всяка една формула има своето разрешение. И помощта, която хората може да си дадат, се уподобява на следующия разказ.

Един пътник се спрял при един кладенец. Но кладенецът нямал въже да се извади вода от него. А вода имало. И пишело един надпис. При този кладенец само като се съберат 12 души, могат да изтеглят вода от него. Дванайсет души, които имат по един малък по-

яс, могат да изтеглят вода оттам. Които нямат пояс, не могат да изтеглят вода.

Та казвам, групирането на хората помага им да изтеглят вода. Така само водата може да излезне от кладенеца. Всяка една мисъл, която няма един пояс, тя не може да се реализира. Всяка една мисъл, която няма разрешение, показва – тия 12 души не са дошли още. Дванайсет души трябва да дойдат. Сегашните хора мязат на ония пътници, които дошли при кладенеца, но без пояси, и се разговарят кой дошъл първи. Първи, втори, трети, четвърти по ред – знаят се всички кой кога е дошъл. Пръв или последен – кой е най-важният? Последният, ако дойде с пояс.

Ако при кладенеца има 11 души и всички са с пояси, важен е последният, който ще дойде с пояс. И тогава се наредят всички. Последният значи е реализирането на нещата. Това е тази последната мисъл, с която се реализират нещата. Щом нещата се реализират, значи тя трябва да даде своя си пояс. Тогава се реализират нещата. А щом излезне водата, започва един нов живот. Законът е такъв: този последният, който е дошъл, той пак последен ще пие вода. Най-първо ще пие вода, който пръв е дошъл, че после вторият, третият. Ти, ако си последен, пръв не можеш да пиеш вода. И ти, който последен си дал пояса си, додето всичко се реализира, ти ще бъдеш последен. Най-малкото, което остава, него ще реализираш. И после всеки ще си вземе поясите назад, и пак наново.

Сега вие не можете да видите красивата картина – какво значи път. Този е пътят на любовта. Този е пътят на живота. По-хубав път от този няма. Който знае как да ходи по този път, по-хубав от този няма. А който не знае как да ходи по него, по-лош път от него няма. Има много пътища, по които човек може да ходи.

Сега например вие не пеете с въодушевление. Вие пеете като хора, които пели, пели и казвате: „Дотегна

ми да пеем.“ Не, вие не сте пели още. Аз наричам истинското пение следующото. Като срещнете някой човек, който е забъркал работите си, и ти като почнеш да пееш, че намести му се кракът. Или гледаш, някой умрял. Ти си вървиш и си пееш, и той оживее от твоето пение. Ще кажете: „При умрял човек пее ли се?“ И знаете ли какво мяза това? Един овчар си играел и пял. По пътя носят едно умряло. Дванайсет попа носят този умрелия насреща му. И казват за него: „Дивак. Какво прави на пътя! Я да си върви. Тук има умрял.“ Но докато идат при него, той все си пял. И умрелият станал. Овчарят казва: „Какво значи умряло?“ Отива при него, и го дига. И той станал. Той пита: „Какво значи умряло?“ И те не могат да му кажат какво значи умряло. Те му казват: „При умряло не може така да се пее.“ Но той не ги разбира.

Та сега и вие станете такива музиканти, че да не знаете какво значи умряло, умрял човек. И ония нямат вече образ да покажат, че този човек е умрял. И умрелият пита сега: „Какво сте ме понесли?“ И отива при овчаря и му казва: „Много ти благодаря, защото, ако не беше твоята песен, тия дванайсет попа щяха да ме отнесат и заровят.“ Не са благодетели, които носят човека да го заровят. Но добродетел е, който си върви по пътя и си пее. Пението, това е възкресение на живота. Ти стани овчар и да пееш. И можеш да заздравиш пението на поканените гости, които носят умрелия. Те всички са богомолци, сериозни, облечени са с черни дрехи. Всички четат молитви, за невидимия свят го носят. Аз уподобявам несретите в живота. Всякога, когато ти имаш една несрета в живота, твоята работа мяза на погребване с двайсетте попа. Пишеш нещо, учиш си нещо, но несрета те посрещне, погребе се. Ти тръгнеш. Овчарят те срещне, върви си той и си пее. Вземи му ти овчарската песен. И най-първо овчарите отидоха да се поклонят. Ангелите се явиха на овчарите. Не се

явиха на видни, знаменити личности в света, но се явиха на овчарите.

Сега има ли още време овчарят да пее? *(Има още 5 минути.)* Добре. Защо е силно и тихо пението? Какви са законите на една музика? Тихото пение значи надалече го слушат. Едва се слуша и произнася. А силното пение е много близо до тебе. Но знайте, че пението ще мине покрай тебе, и пак ще се отдалечи. Ти казваш: „Приближава се." Туй, което се приближава, става тихо. След като си иде, пак ще стане силно. И пак става тихо. И като почнеш да слушаш, че се усилва, идва при тебе. А като не можеш да го слушаш, значи то си е заминало. Значи музиката е приятна само като се усилва, когато е близо при тебе. А когато се спре, не я чуваш вече – ти трябва да знаеш – вече си объркал работите.

Някой казва: „Аз не мога да пея." Объркали се работите ти. Никога не казвай, че не можеш да пееш. Можеш да кажеш: „Не съм се опитвал, но не мога." Щом кажеш „Не мога", дяволът печели. Щом кажеш „Мога", печелиш ти. *(Учителят тегли с лъка на цигулката слабо и силно целия лък.)* Я вземете този тон. *(Учителят свири тихо и много дълбоко.)* Сега тази е вашата песен на фирмата за председатели.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Двадесет и девета лекция
на Младежкия окултен клас
28 април 1933 г., петък, 6–7.07 часа
София – Изгрев

СТОТНИЯТ КЛЮЧ

„Добрата молитва“

Пишете върху темата „Връзка между причини и последствия“.

Пишете върху втора тема „Отличителни черти на съзнателния и безсъзнателния живот“. Какво различие бихте намерили между огъня, който гори в огнището, и къщата, в която гори огънят и дими. Един вулкан и той дими и гори. Между едното горене и другото горене каква разлика има? В какво седи разликата? Човешката къща дими, гори, вулканът и той дими. Една поговорка казва, че къща без дим не може. Какво подразбирате под думите: „Без дим не може.“ Къща, в която има дим, какъв е животът на хората там? Къщата на животните има ли дим? Къщата на една птичка има ли дим? Дим има само коминът на човешката къща.

Може да кажем, че къщата на сегашната култура дими. Това е димяща култура. Единственото нещо, с което човек се отличава, е, че той е победил огъня и образувал горенето отчасти. Какви са били подбудителните причини, които са заставили човека да търси огъня и да го внесе в своето жилище и да го употребява? Откритието на огъня, откритието на парите си имат своя произход. Студът е причина за дрехите на човека. А за неговата голота? Топлината тогава е причина. Когато някое тяло се привлича само от един център,

тогава движението е по-равномерно. А онези тела, които се движат към два центъра, то когато се приближават към единия и към другия център, се ускорява движението. Когато хората нямат работа, тези търговци, които са загазили, отварят тефтера и търсят някой, който им дължи малко и правят опит и разсъждение, дали той може да плати, или не.

Да допуснем, че някое тяло се движи и се приближава към една точка А – разбираме движение към центъра. Но когато тялото се отдалечава от центъра, коя е причината, която го отдалечава. Като малките деца имали сте една топка и тази малка топка сте я връзвали и сте я въртели. Тялото, което въртите, вие привличате ли го и го въртите? Вие сте го свързали. Тази топка образува цяло едно колело. Тази точка привлича ли се към вас? *(Един брат казва: „При въртенето и се образуват две сили – центробежна и центростремителна.)* Това дете, което върти тази топка, кои са подбудителните причини, за да я държи и да я върти около себе си? Вие сте играли с такава топка, нали? Вземате и завъртите топката. Кои бяха първите и подбудителни причини? *(Желанието за ефект.)* Какъв е ефектът? Какво излиза от това въртене? Това е един научен въпрос. Вие завъртите топката, и го оставите неразрешен. Констатирате само, че се върти топката. На този въпрос не му давате разрешение. И после вие намирате едно обяснение от научно гледище. Вие, когато задържате топката, привличате ли я? Тази топка иска да се освободи от вас по който и да е начин. И като е свързана, тя се върти около вас. Вие привличате ли топката с нещо? С какво я привличате? С нищо. Дръжте я. Тя иска да побегне от вас. Добре. Вие задвижвате вашите пръсти. *(Учителят прави с ръката си движение, въртене.)* Какво постигате с това движение? Някой ваш другар върви и вие му правите с ръка така.

Философите искат да обяснят кои са били първоначалните причини, по които Бог е създал света. Колко отговора могат да се дадат? Защо светът е създаден? Всяка теория, която може да се лансира, е предположения. Тези разрешения са предположения.

Лансира се фактът в окултните науки – от разположението на веждите ви изваждат известни изводи за човека. Ако веждите са дебели, казват физиономистите, че този човек е обективен. Външният свят, физическият свят му упражнява силно влияние. Тези, които имат тънки вежди, са субективни. Те се интересуват от вътрешния свят. Отде физиономистите са извадили това заключение? Защо дебелите вежди може да показват, че човек се интересува от външните предмети? Както ги описва Гогол, надвиснали вежди с увиснали косми под веждите по 2–3 сантиметра. Това влиза в законите на причините и последствията. Хората, които имат дебели вежди, са обективни. Онези, които имат тънки вежди, са субективни. Първите имат поясна представа за външния свят, а вторите имат поясна представа за вътрешния свят.

Да ви дам едно приблизително обяснение. Ако вие вечерно време сте отвън и имате едно осветление на къщата отвън, нали за тази къща ще знаете повече за външността? Значи светлината е отвън. И отвън осветява предметите. Ако светлината е отвътре, тогава за външната форма малко ще знаете, а повечето за вътрешната. Значи у онези, у които веждите са дебели, светлината грее отвън, а пък у хора с тънки вежди светлината грее отвътре. Отвън малко се вижда. Правдоподобно ли е това обяснение? Ако искаш някой човек да свърши някоя физическа работа, натовари човек с дебели вежди. А пък, ако искаш да свърши някоя деликатна работа, тогава кажи на някого с тънки вежди. На много пъти загазват и хората с дебелите вежди. Не че има някакво противоречие в това, ако веждите

окапват на един човек или ако косите му окапват. С този човек какво ще стане? Този човек пак ще оживее. Даже някои поддържат, че хора с голи глави са по-умни. Вие поддържате ли това?

Кои хора са по-заможни? Голите или облечените? Ако главата е облечена и ако главата е гола, какви са хората? Някому главата е гола. Значи този човек е беден, но облечен. Но ако хората са с дебели вежди, значи са добре облечени – на студено място живеят. Хората с тънките вежди живеят на топлите места. А първите са с кожуси. Кой ви е турил веждите? Всеки един от вас знае, че не сте турили веждите. Вие за веждите не сте мислили, нали? Вие за веждите не сте мислили дали оказват някакво влияние върху вашата мисъл. Ако четете някой трактат по физиогномия, тогава ще мислите и отде е дошла мисълта у някой физиогномист, че дебелите вежди имат връзка с обективния свят, а тънките вежди – със субективния.

Какво е значението на дългия нос и на късия нос? Обяснението за дългите и късите носове ще бъде малко по-другояче. Същото е и за широчината на носа. За да бъде носът широк, може да обясним. Значи този човек диша, повече упражнява носа. Нос, който ред поколения се е упражнявал, е станал широк. А пък сега физиогномистите ще кажат, че хората с широките носове са по-чувствителни, а пък хора с по-тесни носове са с по-слабо развити чувства. Отде са дошли до това заключение?

Захарта съдържа известни качества, които може да констатираш, като я вкусиш. Това е качество в самата вещ. Ти констатираш, че захарта е сладка. Под думата „захар" разбираме вещ, храна, която е сладка. Когато един физиогномист поддържа, че според веждите човек е обективен или субективен, този обективизъм или субективизъм във веждите ли е? Съдържа ли се във веждите, както сладчината в захарта?

Могат хиляди въпроси да се зададат с цел само умът да се упражни. Например да кажем, че днес вали.

Какво отношение има този дъжд? Този валеж разумен ли е, или не? Как ще го докажем? Много хора ще накваси, ще се простудят. Но на много растения ще им измие прашеца. И няма да завържат. По какво се отличават разумните прояви? По какво се отличава една проява разумна ли е, или не? Вие си заръчвате при един обущар обуща. По какво ще познаете дали той е разумен, или не? Ако той направи обуща, които стягат, този обущар не е разумен. Ако обущата прилепват, тогава обущарят е много разумен, много умен човек, нищо повече. Значи предвидили сте нещата. Или някой шивач ще ви ушие дрехи. Като направи погрешка, ще каже: „Така е по-хубаво. Така е модно." А пък то не е така. Някой ви опече хубав хляб, добре опечен, от прясно брашно, но ако този човек ви направи хляба наполовина опечен или съвсем го е прегорял, тогава какъв ще го считате?

Вие сте учили математика. Защо ви беше математиката? Защо ви беше смятането? Защо учихте аритметика? Представете си следното. Има едно малко дете, започва да плаче. Наведе се надолу и започва да излива сълзи. То плаче и майката, за да не излива сълзи детето, му даде грозде. И детето престава да плаче. Отде детето е научило, че гроздето се свързва със сълзите? Какъв е произходът на плача? Защо в дадения случай детето непременно ще плаче? Този навик на нещата всички вие възрастните го имате. И стари хора съм гледал, и те го употребяват. Умни хора, философи, гледам, като искал нещо и не му дали, той навел глава и плаче. Този старият човек плаче, че нямало кой да го гледа на стари години. Да му донесат хлебец, водица, да му направят леглото. Това е все това грозде, от същата категория е. Защо старият човек трябва да плаче, че няма кой да го гледа? Вторият въпрос: защо детето иска това грозде? Какво отношение има между това грозде и тази ябълка и детето? Някаква привлекателна сила трябва да има.

Искам да ви наведа на един нов начин на разсъждение. Вземам един конец и почвам да го навивам на кълбо. Завързвам конеца на едно място и го протакам. Ако ме гледате, няма да знаете защо навивам кълбото и защо го разпущам. Навивам кълбото, понеже измервам нещо. Меря някаква повърхност. Веднага потегля конеца, меря колко пъти този конец ще се нанесе, и после пак го навивам. Онзи, който не знае, няма да знае защо навивам и защо развивам кълбото.

Вие казвате, че човек трябва да мисли или трябва да чувства. Не. Заставят го да чувства, заставят го да мисли. Минава един беден човек и богатият му казва: „Нито пет пари не давам за тебе, не искам да мисля за тебе." Онзи му казва: „Ще мисля за тебе, ще те търся." Онзи му казва: „Не те търся, такъв простак." Обаче онзи влиза и го обира. Взема му 20–30 хиляди лева – търси го и го обира. И казва онзи: „Нали ти казах, че те търся. Аз съм онзи, който може да обира." Богатият му казва: „Защо ти влезе?" Онзи отговаря: „За да ти кажа, че съм важен човек, че може да мислиш заради мене." Ти казваш на един човек: „Не искам да зная нищо за тебе." Ако той те обира, ти го търсиш. Но ако ти донесе една торба със злато, ти пак го търсиш. Тези хора, които обират, как се познават? Някои казват, че се познавал по очите. По очите се познава човек, на когото може да разчитате. Ако вие приближавате една свещ при една човешка дреха, нали знаете, че тази дреха ще изгори? Ако наливате вода върху дрехата, вие знаете, че тази вода ще намокри дрехата. Има някои неща обективни.

Кои неща наричате вие обективни? Обективни са всички онези неща, които са достъпни за човешкото съзнание. Обективен предмет е всеки един предмет, който е достъпен за опита. Например с една ябълка можеш да направиш наблюдения и опит, а пък субективните неща са далечни. Само с твоя ум ги разглеждаш. Не са под ваш контрол. Обективните неща са под

ваш контрол, а пък субективните, отвлечените неща не са под ваш контрол. Те са вътрешни работи, отвлечени работи. Тогава аз задавам въпроса. Вземам човешките вежди за изяснение. Може да се вземе кой и да е друг предмет. Разумността де седи? Вие може да измерите с един конец, вие може да измерите с една съвременна рулетка, дето метрите, сантиметрите и милиметрите са определени. Ако намерите един съвременен инженер, който измерва нивата с конец, а пък друг инженер измерва нивата с рулетка, какво понятие ще си съставите за двамата инженери?

Представете си един астроном, който с хубава модерна тръба наблюдава небето, а пък друг някой турил един масур и наблюдава. Той гледа, но нищо не вижда. Ако гледате през телескопа на единия и през масура на другия, вие ще си извадите едно заключение, че единият е по-умен от другия. Представете си сега, че работата стои другояче. От тези двама учени астрономи единият не може да смени лещата, предната и задната леща. Обективът е окулярът. Но представете си, че другият астроном – така е направен неговият телескоп, че се сменят стъклата. Тръбата е проста, и той само бута някое копче, сменява лещата и поканва простия човек да види. Бутне лещата, за да не се вижда и простият казва: „И аз виждам.“ Обаче той нищо не вижда. Ученият се крие.

Често религиозните и духовните хора имат такива тръби. Като гледаш през тръбата, нищо не може да видиш. Защо ви навеждам този пример с тръбата?

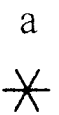

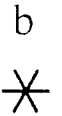

Какво общо има тази тръба с днешния ден? Всички неща са свързани. Точките **а** и **в** свързани ли са? Тази линия представя една вежда. Не е вежда, но представя вежда.

Точките **А** и **В** точки ли са? Те не са точки. Според определението точката не завзема никакво пространство. Нали така? Изхождам от определението. А пък тази точка завзема пространство. И може ли да бъде точка? Това е цяло тяло. Един малък предмет, колкото и да е малък, той е вече тяло, той е малко телце. Нали има малки тела микроби.

Сега какво подразбират учените хора под думите, че „една точка не завзема пространство"? Те подразбират, че известни неща могат да се проявят, без да завземат пространство. Каква е сега идеята на учените хора?

Представете си, че ние определяме човешкия говор като известни вълни. Когато някой произнесе някоя дума, то се образуват вълни, които влизат в ухото и се чуват като думи. Някои от тези вълни произвеждат радост, а пък други скръб. Когато някой ваш приятел ви каже една сладка дума, приятно ви става. Думата вътре във вълните ли е? Това, което схващате като приятно, във вълните ли е? Обективно ще схващате. Захарта, която се носи в една кола, и захарта, която е поставена в един сандък – колата носи захарта, но захарта не е колата, тогава де е поставена захарта?

Аз ви навеждам на един начин на разсъждение. Които не разбират този начин на разсъждение, наричат го метод за развлечение. Но той е метод за разтоварване. Някой път сте забъркали някой въпрос. Задай си един въпрос от всевъзможни категории – физическа категория, от духовна и от Божествения свят. Задай си въпроса, макар и да не можеш да го разрешиш. Правата линия не е разрешена. Квадратът не е разрешен. Кръгът не е разрешен. И след хиляди години няма да се разрешат. Но в дадения случай ти, като разсъждаваш върху даден предмет, все ще придобиеш нещо, ще имаш едно облекчение. Например ти си сиромах и няколко деня гладуваш. Но представи си, че си милионер

и ти поднасят ядене и ти се отказваш да ядеш. Това го наричат заблуждение. И другото е заблуждение. Ти седиш и мислиш, че си нещастен човек. Това не е ли заблуждение? В какво седи нещастието? Ти се наричаш нещастен. Ако те натоварят отвън, си нещастен и казваш: „Роб станах, цял ден работя." Че всеки човек, който ти дава да ядеш, той отвътре те натоварва да носиш половин килограм тяжест и благодариш, че си се натоварил.

Не употребявайте еднообразното мислене. Има един начин, до който хората са дошли. Еднообразното мислене. Трябва да забогатеем. Трябва да си уредим живота. Трябва да свършим с отличие и т.н. Това са еднообразни работи, които всички хора желаят. Как ще свършиш с отличие? Например на един художник приказвам: „Двеста хиляди ще ти дам, ако нарисуваш една картина, както вали дъжд." Щастието е там. Условия няма. Сто хиляди лева ще му се дадат, но ако рисува, когато вали дъжд – да рисува във време на дъжда. Нарисуваното дъждът го измива. Ясно ли е? Неблагоприятните условия са това. Условия има, за да се подигнеш, но дъждът пречи. Значи не работи късметят. Времето трябва да е хубаво, ясно и слънцето да грее. Тогава може да нарисуваш една картина.

Друг пример. В един хубав ден на едно сухо място, дето няма никакъв извор – там ви праща някой и ви казва богатият: „Ако ми донесеш една стомна вода, сто хиляди лева ще ти дам." Няма никъде извор. Само една модерна къща с улуци. Ако този дъжд завали върху къщата отгоре, тогава може ли да я използваш? Ще донесеш своята кофа и ще я напълниш. Това, което художникът не може при дъжда, този бедняк с кофата ще сполучи. Ще получи 100 хиляди лева от богатия. Как ще оправите сега тази работа? Когато вали дъжд, ще бъдеш водоносец, а когато грее слънце, ще бъдеш художник. Това е разрешението. Ако искаш да бъдеш водоносец, когато слънцето грее, ти ще фа-

лираш. И ако искаш да бъдеш художник, когато дъждът си върши работата, пак ще фалираш. Или казано на съвременен език, за всяко нещо да избираш неговото време. Когато дойдат скърбите, ще станете водоносец. А когато дойдат радостите, ще бъдете художник. Но как?

В древността един адепт се спънал от един камък и го пита: „Защо седиш тука?" И камъчето казало: „Инвалид съм." „Защо не си в болницата?" „Нямаше кой да ми помогне." „Аз ще те пратя в болницата." Взема една прашка и хвърля камъка през реката. След като са го хвърлили камъка през реката, работата оправя ли се? Камъкът инвалид може ли да бъде? И действително по отношение на този адепт този камък е инвалид в своето знание, в своето разбиране. Когато човек дойде до него, до истинското разбиране, тогава всякога се отличава с едно качество. Щом се добереш до тази област, веднага настава в тебе едно прозрение.

Представете си, когато човек е ходил в тъмнината и се явява една светлинка, или се явява един малък мир в човека. Мирът подразбира, че има едно пълно разрешение вътре в човешкия живот. Привеждал съм толкоз пъти примера. Онова, което разрешава мъчнотиите в живота, е малко нещо. Не се изисква голяма философия в живота. Причината е толкоз малко нещо, че и децата могат да го употребят.

Един господар праща слугата си със сто ключа вързани в един сноп в една от стаите и му казва: „Стотният ключ е ключът за последната стая." Той не обърнал внимание и под думите „стотния ключ" той не е разбрал, че един от стоте ключа. Отишъл до последната врата, опитал този ключ, онзи ключ, не можел да отвори. Ние носим сега ключовете, но не знаем кой ключ за коя врата е. И губим времето. Опитваме първия ключ, втория ключ, третия ключ, и се връщаме. Връща се слугата и казва: „Не става клю-

чът.“ Стотният ключ е за стотната врата. Ще отвори. Трябва да се знаят числата на ключовете, които отварят стаите.

Минава един млад момък край един стражар, който пази пътя. И казва му стражарят: „Върни се назад. Аз съм поставен на пост. Никой няма право да минава.“ Пък по пътя има река. Онзи му казва: „Пусни ме, защото имам важна работа.“ Стражарят му казва: „Моята работа е да пазя пътя и е по-важна, отколкото работата, за която отиваш.“ Момъкът му казва: „Моята работа е по-важна, отколкото тази работа – да пазиш пътя.“ Как се е разрешил въпросът? Младият момък хваща стражаря, хвърля го в реката и си продължава пътя. Онзи се учи да плава. И момъкът казва на стражаря: „Моята работа е по-важна, отколкото работата на онзи, който те е турил тука. Той не е умен. Ти ще се учиш да плаваш, пък аз ще си вървя по пътя.“

Скръбта е стражарят, който седи на пътя. Хвърли го в реката да плава и си върви по пътя.

„Отче наш“

Тридесета лекция
на Младежкия окултен клас
5 май 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ТРИМА ГОСПОДАРИ

Размишление

Тема за следния път „Равни величини".

Коя е основната мисъл на миналата лекция? Когато богатият нахрани бедните, всички са доволни, защото ги е нагостил добре. Друг богат човек дава угощение на бедните и те правят сравнение между двамата богати. Ако богатият ви дава цяла година угощение, вие сте спечелили нещо, но какво сте научили? Казвате, че яденето било много хубаво, но как е сготвено, не знаете. Знаете само какво влияние е оказал вкусът върху вас. Ако не можете да правите извод от знанието и да се ползвате от него, това знание не ви ползва.

Знанието може да ви ползва или на физическото поле по отношение на вашето тяло, или в духовия свят, по отношение на вашите чувства, или в Божествения свят по отношение на вашата мисъл. Физическият свят е на резултатите, той е необятен в своите прояви. Учен човек си, свършил си два факултета, но заболяваш от ревматизъм и не можеш да работиш. Имаш много знания, философстваш, споришь, доказваш, но не можеш да убедиш ревматизма да си отиде. Движиш краката си, ръцете си, но болките не престават. Защо не приложиш знанието си, да се излекуваш? Ако ти не си господар на тялото си, как ще бъдеш господар вън от него? Искаш да свириш, но

ръката ти трепери, не можеш да държиш лъка. За да движиш ръката си, между мисълта и чувствата трябва да има хармония. Много упражнения трябва да прави човек, за да регулира своите мисли, чувства и постъпки.

Често се говори за равни величини, за равенство. Казва се още, че трябва да има равенство между хората. Съществува ли равенство в света? Какво се разбира под „равенство"? Какво равенство може да има между животното и човека, между бедния и богатия, между учения и простия, между светията и обикновения човек? Може да има микроскопическо равенство. Може да има равенство в абсолютно разумния свят. Резултатите от това равенство са също абсолютно разумни. Ако поставите на работа един разумен и един прост човек, ще има ли равенство в тяхната работа? В обикновения смисъл на думата хората могат да бъдат равни по сила, по чувства, по знания. При равните величини винаги става вътрешна обмяна.

Ще взема простите действия: 2-1=1; 2+1=3. В случая единицата сте вие, двойката е вашият ревматизъм. Може ли да съберете тези две величини? Тук трябва да стане изваждане. Като извадите ревматизма от себе си, вие ще оздравеете. Щом сте здрави, ще бъдете свободни. Ако съберете ревматизма със себе си, ще се получи числото 3. Тройката е лекарят. Ще кажете, че това са философски работи. Да, ако си здрав, ще философстваш, но ако имаш ревматизъм, философията остава настрана. При силните болки ще престанеш даже да мислиш. Значи с философия, с празни работи не се занимавате, но целия ден се разправяте с ревматизма: ще мислите за неговия произход, за влагата, която му пречи. Колко трябва да платите на ревматизма, дето ви е служил толкова години? Той казва: „Дошъл съм в тялото ви да работя, за което трябва да ми платите. Ако не ме задоволите, няма да се мръдна от мястото си. Работил съм като ваш слуга; длъжни сте да ми платите." Щом дойде лекарят, между него

и ревматизма започва споразумение и ревматизмът си отива. Ще кажете, че тези разсъждения не са прави. Според вас кои разсъждения са прави? Ако хвана ръката ви и я задържа известно време, какво ще мислите за мене? Като болен – и ревматизмът те държи, и аз те държа. За да те освободя, трябва да си платиш.

Мислиш ли, че с това въпросът е разрешен? Утре пак ще те хвана за ръката, и пак ще ти искам пари. Това показва, че в природата съществуват разумни закони, които трябва да се спазват. Само така можете да се развивате правилно. Щом силният ви хване на пътя и спира движението ви, това показва, че сте се отклонили от правата посока.

Ти си студент последна година. Срещаш на пътя си един човек. Той те хваща за ръка и те пита: „Защо би моето дете?" Какво ще му отговориш? Каквото и да кажеш, нищо не те оправдава. Цял ден се занимаваш със задачи от подобен характер. Има хора, които смятат добре, но не поставят знаците намясто; други поставят знаците намясто, но не смятат добре. От коя категория си ти? За предпочитане е да смяташ добре, отколкото да поставяш знаците намясто. Кое е по-добре: да разправяш философията на .морала или да живееш в морал? Да го живееш е много по-хубаво. Вземете едно просто действие, например събиране. Ако събереш два коня на едно място и ги отгледаш, ще имаш един резултат. Ако събереш две прасета и ги отгледаш, ще имаш друг резултат. Начините, които ще употребиш, се различават. Събирате две мисли, две чувства или две постъпки на едно място. Ако не разбирате законите, които работят в природата, как ще ги осъществите?

Може да направите един опит. Един посредствен цигулар с посредствени мисли не може да свири хубаво. Гениалният цигулар, който има възвишени мисли, може да предаде нещо на обикновения цигулар. Каквото мис-

лите, такива ще станете. Ако мислите за добрите, благородните хора, такива ще станете. Мисълта трябва да бъде непреривна в доброто. За един или два деня, или за един месец не ставаш художник. Непреривно трябва да поддържаш мисълта да станеш такъв.

Един негър отишъл късно вечерта пред къщата на един милионер – американец, и почнал да свири и пее. Богатият не могъл да спи. Излязъл той и му хвърлил половин долар да си върви, да не го безпокои. Но онзи още повече свирел. Хвърлил му един долар, той не преставал. Като му хвърлил най-после 15 долара, негърът се поклонил с благодарност и си отишъл. Кое заставило милионера да му даде пари? За красотата му ли? За хубавото свирене ли? Той искал да се освободи от него. Нищо повече. Това е частичен пример, който не може да се приложи в живота. Ако негърът свирел на някой беден човек, който не би могъл да му даде нещо, резултатът щеше да бъде друг. Бедният щеше да излезе вън, да се кара с негъра, дето му нарушава съня.

Ще ви приведа още един пример. На какво може да се уподоби окултният ученик? Един знаменит цигулар минал покрай един просяк, цигулар, който свирел на улицата. Паничката за парите била празна. Виртуозът взел цигулката на бедния и почнал да свири. В няколко минути се събрали много слушатели, които щедро сипели пари в паничката. Тя се напълнила с пари. Виртуозът поздравил колегата си и си заминал. Ако вашето свирене не може да напълни паничката с пари, вие не сте виртуози. Онзи, който свирел на улицата, се препоръчвал за виртуоз, но паничката му била празна. Вие се оплаквате от съдбата си, защото чинийката ви е празна. Казвате, че цигулката ви не струва. Вината не е в цигулката, но не разбирате от изкуството си. Майсторът цигулар свири добре на всякаква цигулка. Бедният цигулар си казал: „Едно време и аз свирех така хубаво, и чинийката ми се пълнеше.“ Вие вярвате ли на неговите думи?

Разправят един анекдот за Настрадин Ходжа. На младини той прескачал големи трапове. На стари години се опитал да прескочи един трап и паднал в него. Той си казал: „На младини не беше така.“ Но като се огледал наоколо и видял, че няма никой, той казал: „Каквото беше на младини, такова е и на стари години.“ Бедният цигулар иска да мине за голям майстор, но паничката му стои празна. Великият човек си остава всякога велик. Високите Хималаи не могат да станат обикновени върхове. А пък малките върхове никога не могат да бъдат като Хималаите. Истинското знание не може да се смали; истинската добродетел не може да изчезне. Взимайте нещата в положителен смисъл. Трябва да превеждате сегашното знание.

Често се говори за усилване на паметта. Това е необходимо. Някои от вас не могат да помнят дати, други не помнят образи, трети не помнят местности. Едни имат обикновена памет, други – специфична. Когато паметта е слаба, това показва, че между ума и чувствата няма съотношение. Може да има много методи за подобрение на паметта, но най-добрият е този, да се постави правилно съотношение между ума и чувствата. Какво е паметта? Тя може да се уподоби на суфльор в театъра, а пък някога суфльорът го няма там. Актьорите, на които паметта е слаба, не могат без суфльор. Когато паметта е добре развита, предната част на челото е малко издадена. У никого в класа не забелязвам да личи тази способност. Паметливият само като прочете нещо, веднага го запомня. Мнозина се нуждаят от една система за усилване на паметта.

На хората им трябват две неща: да си регулират ума и чувствата. Животът на човека се проявява в чувствата. Ако не проявявате чувства, не можете да живеете. Но в същото време, ако мисълта не се проявява, животът няма правилна насока. Ако волята не се проявява, животът не се развива както трябва. Всяко чувство, което изпъква във вас, трябва да го тури-

те на работа. Има чувства, които трябва да се оставят свободни. Не се стремете да реализирате всичко, което чувствате. Допуснете, че у вас се зарежда желанието да станете милиардер. Колко усилия се изискват, за да постигнете това желание! Кое е по-лесно – да станете богат или да станете сиромах? Всеки може да стане сиромах, но богат да стане, е много по-мъчно.

Поставете първия пръст (показалеца) на лявата си ръка в средата на музикалния ръб на челото. Освободете ума си, да видите, какво чувство ще се яви у вас. Вдълбочете се в себе си. Направете същото с пръста на дясната си ръка. Турете сега първия пръст на дясната ръка върху веждите, там дето се образува малък ъгъл. Направете го и с пръста на лявата ръка. Ще ви кажа кога може да направите това. Срещнеш някого, с когото се разправяте за нещо. Преди да туриш пръста си на музикалния ръб, не влизай в обяснение с него. Обърни внимание какво ще ти дойде наум, и след това се разправяй. Какво ще правиш, ако физически той е по-силен от тебе? Или ще му кажеш: „Да ми дойдеш в нашата махала, тогава ще ти кажа аз!" Остане ли да дойде той във вашата махала, ти ще ядеш плесниците. Някой казва: „Аз не мога да направя това, понеже нямам условия." Но ако въпреки неблагоприятните условия може да го направи, това показва, че той има знания.

В окултните школи минават практически знания, които имат приложение в живота. През една нива минават пътници, които са направили пътека от постоянното движение. Стопанинът на нивата, дето е пътеката, изкопава трап – един метър широк и половин метър дълбок. Той изгубил половин ден за този трап, но с това си помага, че няма да газят нивата му. Там, дето минават хората, става прекъсване на пътеката, което пречи за свободното движение оттам. Спрете чуждите мисли и желания. Не им давайте път! Много пъти човек е изразител на мисли и желания, ко-

ито не са негови. Аз съм виждал много случаи да се скарат две семейства – съседи, за едно яйце. Кокошката на съседа снесла яйцето си в чуждия двор, и те не дали яйцето на домакинята. И така се скарват за едно яйце, което по-рано струваше пет стотинки. И се разнесе из махалата, че кокошката снесла яйце в съседната къща и онези не дали яйцето. За да не снася в чуждия двор, вържете крака на кокошката с конец, да не може да излиза от двора си. Какво трябва да се прави, за да не се развали приятелството?

Една млада жена, завършила университет, видяла на витрината едно перо от камилска птица. У нея се явило желание да купи щраусовото перо за шапката си. Всъщност на това перо не му е мястото на шапката. Защо тя иска да го тури на главата си? Какви са съображенията ѝ? Какво ще придобие тя, като тури щраусовото перо на шапката си? Аз мисля, че тази млада жена има слаба воля, а по инстинкт тя разбира какво ще ѝ допринесе това перо. Като носи на главата си щраусовото перо, с това тя ще усили волята си, както щраусът проявява големи усилия. Като мисли за силните крака на тази птица в пустинята, тя ще се старае при лоши условия да живее добре. Тази е причината, дето младата жена пожелала да има щраусово перо. По същата причина някой млад човек желае да има самурен калпак. Защо не носи калпак от овча кожа? Подсъзнателно той иска да придобие качествата на самура. Всяка мисъл и всяко чувство, които идат отвън, оказват известно влияние върху човека. Дали желае, или не желае това, човек не може да избегне влиянието на мислите и чувствата вън и вътре в себе си.

Едно се иска от вас: да различавате отде иде влиянието – отвън или отвътре, да знаете чужда ли е мисълта, която ви се налага, или ваша. Както чуждата мисъл, така и вашата може да ви донесе или благо, или нещастие. От вас зависи да се справите разумно с ми-

сълта или да я настроите против себе си. Защо? Защото някога от обикновени неща очаквате големи постижения. Изучавайте законите за постиженията, да знаете какво може да очаквате от живота. Някога при лоши условия човек има по-големи постижения, отколкото при добри. Не мислете, че всичко, което става в света, е произволно. Не можем да си обясним много неща. Това е друг въпрос. Дали си обясняваме работите, или не, това не показва, че те стават произволно. Много неща ми се виждат чужди. И това нищо не значи. Вашата мисъл е ценна за вас, но за другите хора е чужда и далечна. И вашите мисли, и чуждите имат един и същ произход. Те произтичат от един общ разумен център. Не съжалявайте, че една чужда мисъл е проникнала във вашия ум. Колко чужди неща употребявате. Хлябът, дрехите, обувките, с които си служите, ваши ли са? Кое е ваше?

Искаш да бъдеш господар. Смешно е това желание. От единия до другия край на живота си, ти си служиш с чужди работи. Ти не си самостоятелен. Как ще бъдеш господар? Ти си изял хиляди килограма жито, изпил си много вода, поел си много въздух, възприел си много светлина. Как ще платиш това, което си използвал? Как ще се изплатиш на овцете за млякото, вълната и месото им? Хиляди години са нужни, за да платиш дълговете си. Като изплатиш всичките си дългове, тогава можеш да говориш за свобода, за господарство. При сегашните условия на живота, за свобода и господарство не може да се говори. Свободата е резултат на съзнателен, разумен живот. Един ден ще съзнаете, че живеете в разумен, красив свят. Днес сте нещастни, защото не съзнавате това. Който влезе в разумния свят, може да се обнови, да стане млад.

Сега и вие искате да се подмладите. Много начини има за подмладяване. Стани рано сутрин, хвани долната, месеста част на ухото си. После разтрий костта зад ухото си. Прави всяка сутрин това: „Искам

да стана жизнерадостен.“ Тури двете си ръце в средата на горната част на челото и тегли пръстите в противоположна посока. Някои моми правят това упражнение, за да бъдат весели. Горната част на челото е Божественият свят. Оттам иде веселието. Ако слезеш под веждите, веднага ще те хванат стражари – ти минаваш границата без позволение. Веждите са граница между два свята. Когато си неразположен, прекарвай пръстите си по горната част на челото, и неразположението ще изчезне. Правете упражнението насаме, никой да не ви вижда. Някога неразположението се дължи на дефект в ушите или на трудно дишане. Какво ще правите тогава? Извади памука от ушите си и от носа си и ще бъдеш разположен. Докато си спал, някое същество се пошегувало с тебе: турило е памук в ушите и в носа ти, и ти се чудиш защо не чуваш или защо дишаш тежко. Има същества, които се шегуват, както с физиката, така и с психиката на човека. Има желания, които произвеждат психическо натрупване в човека. Ето защо, щом станете от сън, прегледайте състоянието на дихателната, стомашната и нервната система, и тогава започвайте работа.

Човек има трима господари, пред които трябва да се явява всяка сутрин. Първият господар е Бог – ще минеш през Божествения свят. Вторият господар са ангелите – ангелският свят. Третият господар са хората – човешкият свят. Като минеш през трите свята, т.е. през света на мислите, чувствата и постъпките – през трите господари, тогава ще почнеш работа. Ще кажеш, че ти си господар, че не познаваш други господари. Ако не си свободен, какъв господар си ти? Какъв господар си, ако нямаш нито един слуга? Първо ще имаш трима господари, на които ще слугуваш, а след това ще станеш господар. Ще служиш първо на своя ум, на своето сърце и на своята воля. Не мисли, че си господар на волята си. Тя е твой господар. Не мисли,

че си господар на ума и на сърцето си. Те са твои господари. Ако не служиш на ума, на сърцето и на волята си както трябва, няма да имаш никакви резултати. Ако си слуга в една градина, ще копаеш. Ще садиш с любов и съзнание, че служиш на Бога. На когото и да работиш, знай, че служиш на Бога. Като слуга изпълнявай дълга си добре, за да бъдеш и добър господар. Сегашният човек още не е господар и на своите движения.

Един американски владика имал навик да изкривява главата си наляво. Всички проповедници от неговата област несъзнателно го подражавали, като изкривявали главата си наляво. Мода! Ако владиката криви главата си наляво, това показва, че той има някаква аномалия в чувствата. Който криви главата си надясно, има аномалия в ума. Когато работите на човека са наредени добре, той ходи прав, леко, енергично. Като се объркат работите му, и ходът му се обърква. Изобщо, за да предаде една истина, човек трябва да има будно съзнание.

Правете упражненията редовно, за да имате резултати. Бъди верен на своите мисли, чувства и постъпки. Знай, че имаш един господар, който се изявява чрез твоите мисли, чувства и постъпки. Нека този господар ти бъде авторитет. Изпълнявай всичко, каквото той ти каже.

Тайна молитва

Тридесет и първа лекция
на Младежкия окултен клас
12 май 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

РАЗНООБРАЗИЕТО В ЖИВОТА

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Като ученици вие трябва да се стегнете да работите, да учите и прилагате. Знание без прилагане нищо не струва. То е товар, който обременява човека. Какъв смисъл има да се товариш, без да използваш товара? И прахът е товар, който само разяжда. Има физически, астрален и умствен прах. Ако не упражняваш чувствата си, сърцето ти ще се наслои с прах; ако не упражняваш ума си, той ще се наслои с прах.

Нашата задача не е да се прашим, но да се освобождаваме от праха. Ние не сме деца, да се прашим. Под „деца“ разбирам същества, които само чувстват, без да мислят. Каквото и да прави, детето не мисли за последствията. Ще кажете, че вие не сте деца. Вярно е, вие сте възрастни, но въпреки това не можете да се справите със себе си. Имате едно желание, не знаете, как да го задоволите. Чувствате глад. Как ще го задоволите? Гладът съществува и в природата. Всички същества изпитват глад, и всяко същество разрешава глада по свой начин. Как го разрешава овцата? Като пасе трева. Вълкът? Като яде овце. Птичката? Със зрънца. Растенията? Те пущат корените си дълбоко в почвата, отдето чрез соковете, които отделят, разтварят онези вещества, които им са нужни, и ги поглъщат. В това отношение те познават химията по-добре от човека.

Как разрешават хората глада? Като използват готовите хранителни вещества в плодовете, растенията и животните. Затова човек се храни с плодове, с растителна и месна храна. Значи човек яде всякаква храна. От храната, която употребява, зависи какви ще бъдат неговите разбирания. Който се храни с месо, има различни разбирания от този, който употребява растителна храна. Човек трябва да изучава процеса на храненето, както и влиянието на храната върху себе си. Между човека и храната има известно отношение, както и между числата. Казвате например 1:2=2:3. Какво означава това отношение?

Представете си, че имате един кон, който принадлежи на двама господари. Значи отношението е 1:2. Как ще се справи конят с двамата си господари? Ако работи десет часа на ден, по колко часа ще работи за единия си господар и по колко за другия? Това зависи от отношенията на господарите помежду им. Ако те са в добри отношения, конят ще работи и за двамата по пет часа дневно. Ако единият господар има по-голямо право на коня, работата на коня ще се раздели според правата над него. Отношения съществуват между приятели, между плоскости, между ъгли.

Имате например две плоскости **A** и **B**, които се срещат в една обща точка, отдето може да се издигне перпендикуляр **C**. Между плоскостите съществува такова отношение, каквото между числата 1 и 2. Значи

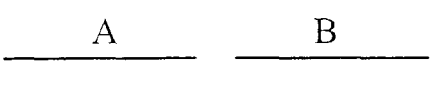

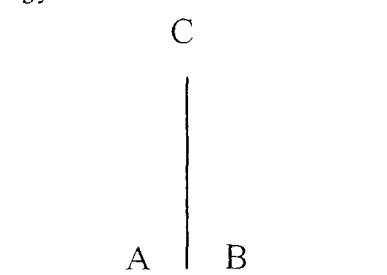

A:B, както се отнасят правите ъгли, които се образуват при издигане на перпендикуляра **C**. Между Луната и Земята съществува отношение, както и между Земята и Слънцето. Луната се върти около Земята, както

Земята около Слънцето. Еднакъв ли е пътят, който Луната образува при движението си около Земята, както този, който образува Земята при въртенето си около Слънцето? Не е еднакъв. Защо? Има причини за това. Как ще наречем онзи, който е създал Земята, Луната и Слънцето? Творец. Защо Бог ги е поставил в известно отношение? Мъчно може да се проникне в Божията мисъл.

Аз нахвърлям известни мисли, но не обяснявам още причините и последствията. Защо Луната се движи около Земята, а Земята около Слънцето? Много просто. Всякога малките тела се движат около големите. Закон е: голямото всякога привлича малкото. Последствия от този закон: големите дават, малките взимат. Голямото те привлича, за да ти даде нещо. Като се привлича от голямото, малкото всякога взима. И в живота е същото. Някога един човек те привлича, но ти се страхуваш от него. Защо? Има причини за това. Вие още не сте готови да ви обясня закона за привличането. Ще се съблазните и след това трябва да ви чистя. Как ще ви изчистя? Чрез огън. Ако сте злато, и нечисти да сте, огънят ще ви очисти. Ако сте дърво, ще изгорите в огъня. Някога привличането причинява радост, а някога скръб.

Какво ще изпиташ, ако те привлича мечка? Страх. Какво може да ти даде една мечка? Освен привличане, съществува и отблъскване. Ако една мисъл ви отблъсква, нищо не може да ви даде. Щом една мисъл ви привлича, непременно тя дава нещо от себе си. Важно е дали мисълта, която ви привлича, ще внесе нещо положително във вас. Опитът в живота ще покаже това. Стремете се към ония мисли и чувства, които, като ви привличат, внасят във вас нещо положително. Когато го привличат, първо човек изпитва страх, а после колебание. Кой се страхува –големият или малкият, слабият или силният, ученият или невежият? Обикновено слабият, малкият, не-

вежият се страхуват. Значи когото привличат, той се страхува.

Вървиш по улицата, блъснеш се в един човек и двамата паднете на земята. Питам, защо стана така? Не можа ли да се избегне сблъскването? Щом е станало, така е трябвало да бъде. Нещата стават по различни начини. Някога можеш да избегнеш нещо, някога не можеш да го избегнеш. Например вървиш по улицата и по невнимание блъснеш някого. Той пада на земята, кракът му се навехва и не може да се вдигне. В случая ти си длъжен да поемеш грижата за този човек. Ще го закараш на болница и ще плащаш за него, докато оздравее. Можеше да се случи и друго нещо: като видиш, че пада, бързо да го поемеш и да предотвратиш падането. В случая щеше само да се извиниш, че си го бутнал, без да плащаш за лекуването му.

Като се натъкват на страдания, хората се питат защо идат страданията, не може ли без тях. Едни си отговарят, че не може без страдания, други казват, че може и без страдания. Кой страда: който дава или който взима? Отговорът е различен според степента на развитието на човека и според неговото разбиране. Някой страда от това, че нямал препечен хляб. Като гледа, че друг яде такъв хляб и се усеща здрав, разположен, той отдава неуспехите си на факта, че не яде препечен хляб. Това е заблуждение. Колко хора ядат препечен хляб и са слаби. Други не ядат такъв хляб, а са здрави и силни. Кой препича хляба си? Умният. Невежият яде какъвто хляб намери. Добре опеченият хляб е за предпочитане пред недопечения.

Какво ще бъде състоянието ти, ако всеки ден ядеш каша от старо брашно, едва сварена? Туриш я на огъня да поври малко и още недоварена, започваш да ядеш. Ще се нагълташ с тази каша, но след малко ще я повърнеш. Какво си придобил от нея? Не само че нищо не си придобил, но ще изгубиш двойно повече сила: от една страна си изразходвал известно количество

енергия, докато я изядеш, от друга страна, изразходваш още енергия, докато я върнеш назад. При това положение, могат ли работите ти да вървят напред? Ще бъдеш ли здрав?

Всички трябва да мислите. Лесно се иска от хората да направят нещо за тебе. Как ще го направят? Какво можеш да направиш за ближния си? Да му дадеш добре опечен хляб. Само така работите и на двамата ще се нареждат добре. Ако дадеш на ближния си недопечен хляб, работите и на двамата ще остават назад. Какъв хляб предпочитате: печен на фурна или на слънце? Ако питате мене, аз предпочитам хляб, печен на слънце, отколкото на фурна. И слънцето пече своя хляб – житото, като го прави на малки самунчета – зрънца. Човекът, като се мисли по-умен от слънцето, прави големи хлябове и ги пече на фурна. Каква е разликата между хляба на слънцето и хляба на човека, не се знае. Слънцето пече дълго време своя хляб – житото, а човек пече хляба си за един-два часа. Малък е хлябът на слънцето, но хранителен. Колко плаща житото за опичането си? Наистина плаща ли житото за опичането си? Плаща, разбира се. В това отношение слънцето е взискателно и строго. Трябва да му се плаща! То е точно, както в плащанията на своите дългове, така и във взимането.

Колко дължи житото на слънцето? Направете изчисление, сами да си отговорите. Един хляб се пече за 5 лева. В един килограм жито има около 16 хиляди зрънца. Значи, ако за опичането на едно зрънце се плаща по 5 лева, колко ще се плати за един килограм жито? Като умножите 16 000 x 5=80 000 лева. Обаче слънцето не взима по 5 лева за един хляб, а по един лев. Значи половин килограм брашно е образувано от 8 хиляди житни зрънца. За опичането на едно зрънце слънцето взима един лев. Следователно за опичането на хляб, направен от половин килограм брашно, слънцето взима 8 хиляди лева. Кой досега е платил 8 хиляди лева за един

хляб? Ако разгледаме този въпрос по буква, ние ще отидем далеч в разсъжденията си. Искам да ви наведа само на мисълта, да знаете колко скъпо струва един хляб. Хлябът е даден на човека по благодат, като благословение. Ако зъбите ви са здрави, яжте житото сурово, няма защо да го мелите и печете.

Знаете ли какво се иска от човека, за да си приготви един хляб като вашия? Той трябва да бъде съвършено здрав: само на такъв човек се позволява да мели житото, да меси хляба и да го пече. Ето защо за предпочитане е да се яде сурово жито, отколкото да ядете приготвен хляб от какъв и да е фурнаджия. Житните зрънца и готовият хляб представят две книги. Първата е напечатана от самата природа – в нея думите са наредени в естествен, правилен ред. Втората книга е печатана от човека. В нея думите са разбъркани с цел да се предаде мисълта на някой автор. Много такива автори има, които са напечатали в голямо количество свои книги. Първата книга има и форма, и съдържание, и смисъл, а втората има форма и съдържание, но смисъл няма.

И тъй, думите са елементи на физическия свят, а мислите – на умствения свят. Питаш: „Защо ми са чувствата?“ Те са необходими като елементи в духовния свят. Трябва да знаеш как да употребяваш тези елементи. Духовният свят не може да се прояви без чувства. Постъпките са елементи на физическия свят. Докато е на земята, човек не може без постъпки. Като знаеш това, не питай защо мислиш, чувстваш и постъпваш така, а не иначе. Както и да мислиш, чувстваш и постъпваш, все е добре. Важно е как съпоставяш мислите, чувствата и постъпките си. Има закони, които определят отношенията между елементите в природата. Също така те определят отношенията между мислите, чувствата и постъпките на човека. Защо трябва да постъпвам добре? Ако не постъпваш добре, не можеш да станеш истински човек. Много естестве-

но. Как ще съградиш една къща, ако не поставиш камъните, тухлите, гредите на мястото им и по правилата на строежа. Каква къща ще бъде тази, ако стените не са точно перпендикулярни на пода? Каква ще бъде тази къща, на която стените са много тънки и слаби? Всяка постъпка намясто допринася нещо за правилния градеж. Как ще изправите живота си, ако всяка мисъл, чувство и постъпка не са на мястото си? Който познава законите на живота, лесно може да изправи своя живот.

В древността един окултен ученик бил затрупан със сладки материали. Дошли близките му да го освободят от този товар. Те почвали да го разравят с лопати. Колкото го разравяли, толкова повече той се заравял. Те се видели в чудо. Най-сетне се сетили да го залеят с вода: като се разтвори захарта, той ще се освободи. В случая захарта представя горчивите думи. Те произвеждат налягане върху човека, което го заравя в земята. Горчивата дума има външно отношение към онзи, който знае как да я използва. Ако я носиш на гърба си, без да я използваш, тя ще ти причини голяма вреда. Ако я приемеш вътрешно, тя ще ти бъде от голяма полза.

Съвременните хора живеят в областта на завършените процеси, отдето трябва да излязат. Изсъхналото дърво е завършен процес, лошият човек е завършен процес, съмнението, подозрението, омразата са също завършени процеси. Какво да правя, като мразя? Ще излезеш от завършените процеси и ще влезеш в незавършените. Младостта е незавършен процес, а старостта – завършен процес. Старият не може да се подмлади, ако не излезе от кръга на завършените процеси. Във всички завършени процеси тялото губи от себе си, то се унищожава. Всяко тяло, което придобива нещо и разумно расте, то е в незавършените процеси. Аз взимам израза „незавършени процеси“ не във външното натрупване – той

се намира в процеса на съвършенството. Който не разбира мисълта ми, ще каже: „Какво има той предвид?“ Аз пък казвам: „Вие защо питате?“ Наверно предполагате, че аз имам някоя задна мисъл. Прави сте за себе си. Но аз предполагам, че и вие имате задна мисъл.

Като говоря за завършените и незавършените процеси, имам предвид да ви заставя да мислите и разсъждавате правилно. Мислите, чувствата и постъпките ви са добри, но не са поставени намясто. Човек трябва да хармонизира своите мисли, чувства и постъпки. Това значи да хармонизира Божествения, духовния и физическия свят. В такава хармония живеят разумните същества. Казваш: „Свободен съм да постъпвам както искам.“ Не е така, постъпките са резултат на мислите и чувствата. Ти не можеш да постъпваш по един или друг начин, ако не се ръководиш от своите мисли и чувства. Отиваш на планината. По пътя срещаш хубави, чисти извори. Жаден си, искаш да пиеш вода. Имаш право да си избереш извора, от който ще пиеш. Можеш ли да пиеш едновременно от всички извори? Ще пиеш само от един извор, който избереш.

Също така и постъпката има отношение към специфични мисли и чувства, а не към всички. Всеки човек е извор. Това, което извира от човека, не е за тебе. Ти можеш да черпиш нещо от неговия извор, но не изцяло. Ако изворът е топъл, може да се окъпеш и да излезеш освежен. Ако е студен, не се къпи в него. Може да се разболееш и скъпо да платиш. Искам да се разхладя малко в студения извор. Може да се разхладиш, но инвалид ще станеш. Каква нужда имаш да се къпеш в студения извор? Студеният извор взима, а топлият дава. Студеното е омразата в живота, а топлото – любовта, която излъчва топлина. Значи любовта не е топлина, а дава топлина. Общо казано, любовта нито е топла, нито е студена.

Досега аз говорих, сега ще говорите вие. Какво заключение ще извадите от всичко казано? Направете превод на отношението 2:3. Могат ли две крави да родят три телета? Могат. Едната ще роди едно теле, а другата – две телета. Могат ли да родят четири телета? Могат. А шест? Не могат. Поне при сегашните условия е невъзможно. При други условия е възможно. Изобщо природата определя отношенията между живите същества по разумен път. Следователно не можеш да постъпваш разумно, ако не мислиш и чувстваш разумно. По-добре е обаче да мислиш и чувстваш, отколкото да не мислиш и чувстваш. Като мисли и чувства добрият човек впряга излишната си енергия на работа и придобива знания. Кажеш ли, че можеш и без мисъл, ти започваш да се разлагаш, докато най-после изчезнеш.

Дръжте в ума си мисълта: човек е поставен между три разумни същества от първа степен. За да бъдеш разумен, трябва да разбираш законите, по които действат тези същества, и да спазваш правилата, с които те си служат. Тези същества действат самостоятелно, без да влизат в стълкновение или сблъскване помежду си. Кои са тези същества? Едното е на ума, другото е на сърцето, а третото – на волята. Следователно, ако мислите ви се управляват от съществото на ума, ако чувствата ви се управляват от съществото на сърцето и действията – от съществото на волята, вие сте разумни. Значи човек се ръководи едновременно от трима учители, които всеки ден му дават наставления как да се управлява. Първият учител го напътва в областта на правата мисъл, вторият учител го напътства в областта на чувствата, третият учител го води в областта на действията. Първият учител е свързан със съществата от Божествения свят, вторият учител е свързан със съществата от ангелския свят, а третият е свързан със съществата от човешкия свят. Като

разберете тези неща, лесно ще се справите с противоречията.

Вън от тези учители никой не е в състояние да ви даде упътванията, които ви са необходими в живота. Може ли ученият да възстанови вашата памет? Той може само да констатира, че паметта ви е слаба, но не и да я усили. За да ви помогне, той трябва да има специфично, Божествено знание. Работете върху себе си, да се проявите като истински човеци. Цената на човека се заключава в неговите чисти мисли, чувства и постъпки. Чистата мисъл допринася нещо за ума, чистите чувства допринасят нещо за сърцето, а чистите постъпки внасят импулс във волята.

И тъй, какво заключение ще извадите от всичко говорено досега? Ще кажете, че задачата ви се състои в това, да имате поне една малка придобивка в живота като житното зърно. За разумния придобивката на житното зърно е капиталът, който в бъдеще може да се развива. Той крие динамическа сила в себе си.

Сега запишете си следното.

Само светлите мисли, светлите чувства и светлите постъпки водят към Бога.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Тридесет и втора лекция
на Младежкия окултен клас
19 май 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ПАУЗА В ЖИВОТА

Размишление

В природата съществуват така наречените почивни състояния. Те се наричат в музиката паузи – почивка, мълчание, но не бездействие. При паузата нещата минават от едно състояние в друго. Когато предприеме една работа, човек има нужда от почивка, за да обмисли добре условията и да се справи с тях. И вулканите понякога престават да действат, временно те почиват. Почивката на вулкана не е нищо друго освен събиране на енергия, за да започне нова работа. И в природата някога настава голяма тишина, в която обаче се готвят условия за нова, усилена дейност. Когато новата работа не се предшества от пауза, т.е. от почивка, тя губи част от силата си. Значи почивката е необходима, за да се набави изгубената сила от предишната работа. Човек си почива не само физически, но и душевно. Кога? Когато мислите, чувствата и постъпките му са в хармония. Най-малкото стълкновение между тях нарушава вътрешния мир в човека.

Човек се натъква на хармонични и дисхармонични състояния в себе си. При дисхармоничните състояния се забелязва особено бълникане или клатушкане между мислите и чувствата. То става в четири посоки: отпред назад, от ляво на дясно, от горе на долу. Четвъртата посока е областта на крайното обезсърчаване. Значи обезсърчаването е незнайната

посока на колебанието в човека. Обезсърченият не знае коя посока да поеме и казва: „Всичко е свършено за мене!“ Как се насърчава човек? Като спре за момент движението си. Това спиране е равносилно на смърт. Той счита, че за него всичко е свършено. В този смисъл смъртта е пауза, почивка. Като дойде до това състояние, човек казва: „Опитах всички посоки – отпред назад, от дясно на ляво, от горе на долу. Нищо не ми остава, освен да умра.“ В който момент се примири със смъртта, човек отново оживява, влиза в нова област – на хармонията. Надеждата започва отново да работи. Тя е хармония, която превръща безпорядъка в порядък.

Като минеш през всички посоки на движението – напред-назад, надясно-наляво и нагоре-надолу – три двойки, ти се обезсърчаваш, т.е. влизаш в онази посока, която води към Бога, към вечното, към неизвестното или незнайното, към абсолютното. Ти не знаеш тази посока, но тя е последна. Ако не минеш през нея, не можеш да отидеш при Бога. Достатъчно е да помислиш за него, за да поемеш тази посока на движение. „Аз не зная коя е тази посока.“ Това нищо не значи. Дали знаеш нещо, или не знаеш, мисълта си е мисъл, чувството си е чувство. Не мисли, че ако знаеш, работите ще се наредят по-добре. Да знаеш нещата, това значи да попаднеш в ритъма на природата. Когато две сили действат в противоположна посока и можеш да ги подведеш да тръгнат успоредно една на друга, ти имаш истинско знание, т.е. влизаш в нова посока на живота.

Двете противоположни сили в човека са пасивното и активното състояние. Ако за момент се спреш в пасивното състояние, изразено с минус, следния момент ще влезеш в активното състояние – плюсът на живота. От двама болни не може да излезе един здрав човек, но от един болен и един здрав ще излезе пак здрав. Здравият ще повлияе на болния, ще го излекува. Здравият е идеал за болния. Правата мисъл, пра-

вото чувство и правата постъпка са положителното начало в живота, отдето човек трябва да започне своята работа.

И тъй, положителната мисъл определя посоката на човешкото движение. Например искаш да станеш музикант, художник. Първо, трябва да се определиш в мисълта си какво ще придобиеш от това изкуство. Това значи да определиш посоката на твоето движение. Защо искаш да станеш художник? За да нарисуваш първо себе си. Защо искаш да станеш музикант? За да задоволиш първо в себе си нуждата от музика. Защо искаш да станеш оратор? За да говориш първо на себе си. Човек трябва да каже най-хубавите неща на себе си. Ти мислиш, че говориш на другите. Лъжеш се, ти говориш първо на себе си, а после на другите.

В това отношение ти се намираш в положението на онзи офицер, който в желанието си да отиде на бал срещнал препятствия. За да задоволи желанието си, той се затворил в стаята си и започнал да танцува с всички столове последователно. Реално същество ли е столът? Има нещо реално в него, но той е несъзнателна вещ. Много от човешките състояния са като тези на офицера. Взимаш един стол, въртиш се с него наляво, надясно, но чувстваш, че това, което търсиш, не е в стола. Като оставиш столовете намясто, виждаш, че в тебе остава една идея, която трябва да се реализира. Всяка идея може да се реализира, но когато влезете в реалността на живота. Някога ти предприемаш нещо, но виждаш, че работата не върви. Много просто. Как ще свириш вън, когато времето е лошо? Как ще свириш в неотоплен салон? Или как ще свириш в салон без публика? На кого ще свириш тогава? На себе си. Ти ще бъдеш даже доволен, че салонът е много акустичен. Ще обиколиш салона, ще се кланяш ту на една, ту на друга страна и ще бъдеш доволен и от това положение. Като посвириш малко за себе си, ще излезеш от салона радостен, че си направил нещо. Кое е по-

хубаво: да имаш отличен салон, добре отоплен, но без публика и ти да свириш за себе си или да има публика и салонът да не е отоплен? За предпочитане е да свириш на себе си в отоплен салон без публика, отколкото да свириш пред голяма публика в неотоплен салон. В последния случай ще те държат отговорен, че не си свирил добре.

Това, което ви говоря, се отнася за състояния, през които вие сега минавате. Като не разбирате смисъла на тия състояния, вие казвате: „Как ще се справим с тях? Закъсахме, остаряхме вече!" Старостта е вечер. Тази вечер работата няма да се свърши. Тази вечер ще умреш, но утре ще възкръснеш. Възможното за вечерта е смъртта. Но като възкръснеш, ще се намериш в един добре отоплен салон и ще свириш. Това е за предпочитане, отколкото да се намериш пред една публика, която не те разбира и оценява. Защо ще свириш тогава? Свири за себе си. Приятно ли е да свириш пред публика, която всеки момент може да те освирка и да каже: „Съжаляваме, че дойдохме тук да си губим времето." При всяко обезсърчение цигуларят казва: „Съжалявам, че дадох толкова пари за салона и не можах да покрия разноските си. Но може и публиката да е недоволна. С мене всичко е свършено. Ако остане отсега нататък да давам концерти, животът ми няма смисъл." Често вие се обезсърчавате, не искате да живеете. Защо? Дали сте концерт, но не излязъл, както сте очаквали.

Казвам, само една вечер ви е нужна. Това значи: дайте си малко почивка, и всичко ще се нареди. Ако си в планината на една канара и видиш наблизо една капка вода, знай, че си дошъл до някой извор. Другите канари, които си срещнал на пътя си, бяха съвършено сухи. Капката вода на тази канара те насърчава. Същото се отнася и до живота. Една капка вода в мисълта ти, една капка вода в чувствата ти или в постъпките ти трябва да те насърчи.

„Какво да правим в живота си?“ Няма какво да правите. Сегашният ви живот е болничен халат. „Какво да правим с него?“ Ще го оставиш в болницата. Като свалиш халата, ще облечеш дрехите на здрав човек. Следователно, като претърпиш неуспех в живота си, на другия ден не излизай със същите дрехи. За предпочитане е да излезеш гол, отколкото с дрехите на неуспеха си. Голотата аз наричам студен музикален салон, а облеклото, т.е. халатът, е публиката в студения салон. Какво ще постигнеш с този халат? Докато си в болницата на живота, ти минаваш през всички посоки: напред, назад, надясно, наляво. Остава ти само едно положение – реалността.

Следователно единственото реално нещо в живота е това, на което ние не знаем посоката. Това, което знаеш, не е реално. То е проява на реалността, но не е реалност. Смисълът на живота, е в незнайното. Това, което те обезсърчава и обезсмисля живота ти, то е реалността. То произвежда ужас, страх, трепене. Щом се страхуваш, ти си близо до реалността. Щом си неуверен, обезсърчен и се тревожиш, ти си далеч от реалността. Като видиш малък извор в планината, ти се радваш на неговата красота. Но ако отидеш при един голям водопад, веднага се отдръпваш назад. Това е реалността. Водопадът може да кара водениці, тепавиці. Това прави изобилието и силата на водата. С малко вода нищо не можеш да направиш. Едва може да разхладиш устата на умиращия, който свършва живота си от малко въздух, от жажда, от глад. Значи хората умират от недоимък. Престани да мислиш за недоимъка. Щом мисълта ти се прекъсне, недоимъкът иде, щом чувствата ти изчезнат, недоимъкът иде. Дето има изобилие, дейността не спира. Та когато се обезсърчаваш, знай,че си близо до реалността. Щом се страхуваш от бъдещия живот, ти си в реалността. „Бъдещият живот е неизвестен.“ Там е реалността.

Учи се да вярваш в това, което не познаваш. Как ще си представиш онова, което не познаваш? В реалността няма никакво изключение. Това, което не познаваш, в него също няма изключение. В погледа на всички виждам едно учудване. Всеки се пита: „Да вярвам или да не вярвам?“ Ще вярваш в това, което не знаеш – нищо повече. Разисквайте върху въпроси, които не знаете. Върху това, което знаят, хората имат много мнения, а за онова, което не знаят, за него имат само едно мнение. Значи трябва да дойдем до онова, което не знаем. Тази е новата философия. От това гледище учените хора нищо не знаят. Като дойдат до едно специфично място, те виждат, че нищо не знаят. Там всички се приравняват и са под общ знаменател. Там големият и малкият, богатият и бедният, ученият и простият дохождат до убеждението, че нищо не знаят. Те казват: „Има неща, които и ние не знаем.“ Това незнание внася нов елемент в тях. Като се обезсърчиш, ти можеш да станеш истински човек. Докато не се обезсърчиш, човек не може да станеш. Докато не те съборят няколко пъти на земята, юнак не може да станеш.

Един студент американец присъствал на сеанса на един борец, който правел изкусни упражнения и фокуси. Като го гледал, студентът казал нещо по адрес на бореца. Той чул и му ударил една плесница, като го повалил на земята. От този момент у студента се зародило желание и той да му удари плесница, но разбрал, че ако борецът го удари втори път, той няма да стане от мястото си. Заинтересувал се той как борецът достигнал до тази сила и ловкост и решил да изучи неговия метод. След 10 години упражнения той се явил при бореца и го попитал: „Познаваш ли ме?“ „Не те познавам“ – отговорил борецът. Тогава студентът го хванал ловко за краката и го дигнал във въздуха като свещ. След това му казал: „Аз съм онзи студент, на когото преди 10 години ти удари една плесница и ме

търкули на земята.“ „Много добре си се възползвал от моята плесница – казал борецът. – Сега те признавам за мой учител и ще вървя по твоя път.“

Знайте, че от всяко обезсърчение, което изживявате психически, вие учите нещо. Неизброими са пътищата към реалността. Неизмерими са пътищата, по които може да се дойде до неизвестността. Това е един кръг, към центъра на който може да дойдете от всички посоки. В центъра седи неизвестното. Да допуснем, че ви боли ръката, имате подутина, която ви безпокои. Казвам, ще се образува един цирей. След няколко деня цирея ще набере, ще узрее и вие ще го пробиете. Като излезе нечистата материя, подутината ще спадне и ръката ще се освободи от болката. Вие не знаете какъв е скритият процес, който работи вътре във вас. Аз ви казах, че ръката ще оздравее.

Следователно, когато човек търси реалността, той ще мине през една криза. Без това не може. Кризата показва, че човек е близо до реалността. Така ще дойдете до реалността на нещата, които осмислят вашия живот. Според мене, ако цигуларят не може да изкарва прехраната си, той не е цигулар. Защо трябва да станеш цигулар? За да изкарваш прехраната си. Щом свириш, ти ще ядеш добре. Яденето, дъвкането, също е свирене. Като си дъвкал дълго време, ти си свирил на своята 32-струнна арфа и си придобил нещо. Ако не ядеш, не си цигулар.

И тъй, да мислиш, това е процес – цигулар си, да чувстваш, това е процес – цигулар си, да действаш, и това е процес – цигулар си. Това не значи да свириш специално на някакъв инструмент, например на цигулка. Ако свириш на цигулка или на пиано, това още не е свирене. Аз взимам думата „свирене“ в широк смисъл. Като мислиш, чувстваш и постъпваш, ти си вече цигулар. В мисълта си ще си представиш, че си голям артист, че свириш пред публика. На другия ден всички вестници пишат за тебе. Като чувстваш, ти си представяш ефекта, който произвежда твоето свирене вър-

ху публиката. Като действаш, ти си представяш, че си излязъл вече на сцената и свириш. Следователно, който мисли, дава обявления, които чувства, събира публиката, които действа, излиза на сцената и слуша възхищенията от изпълнението му като добър цигулар. Ако сам не признаеш, че си добър цигулар, не си свирил пред публика, но на себе си.

Аз предпочитам да свиря на едного, отколкото на много хора. Какво ще бъде състоянието ми, ако свиря пред много хора, но всичките глухи? Аз ще искам да намеря поне един, който чува добре и разбира музика. Щом го намеря, ще свиря само за него. Той ще ме вдъхнови. Няма ли нито един, който чува и разбира музиката, концертът ми ще се провали. Питаш: „Какво да правя, за да ми вървят добре работите?" Намери поне една мисъл в себе си с отворени очи и уши. Намери поне едно чувство в себе си с отворени очи и уши. Щом ги намериш, работите ти ще се наредят. Ако не ги намериш, не очаквай успех. „Де ще ги намеря?" Мисълта ще намериш надясно в салона, чувството ще намериш наляво, а постъпката – в галерията, горе някъде.

Ще ви дам още едно обяснение по този въпрос. Закон е: ако публиката не се превърне в един човек, който слуша с две уши, няма да имате успех. Докато гледате на публиката като на множество, които спорят, изказват различни мнения, няма да имате успех. Когато публиката излезе вън, тогава се допущат разисквания, които обаче да имат един общ център. Под „център" разбирам хармония. На окръжността има много точки, но всички се стремят към един общ център. Следователно, ако линията на живота ви се огъва, не се обезсърчавайте. Понеже животът ви е в движение, все ще има сгъване – малко или голямо. Това е в реда на нещата. Люлеенето на парахода на една и на друга страна не е лош признак. То е неизбежно.

Коя е основната мисъл на днешната лекция? Реалността като неизвестна, незнайна посока. Не се стре-

мете да я разрешите. Нека тя остане в ума ви като неизвестна посока, която да ви вдъхновява. В коя посока поставяте Бога? Според мене Бог е в самочувствието на човека. Да видиш Бога като светлина в твоето съзнание, това значи да придобиеш сила, която възкресява мъртвия, лекува болния, храни гладния. Когато неизвестното дойде в света, дейността на живота се проявява, и той се осмисля.

Разбрахте ли лекцията? „Не я разбрахме." Радвам се, че не сте я разбрали. Ако бяхте я разбрали, щяхте да бъдете в областта на знайното. Сега сте в незнайното, т.е. близо до реалността.

Посяваш едно малко семе в земята. То пита: „Какво ще стане с мене?" Ще израстеш голямо дърво. „После?" Ще се превърнеш на малко микроскопично животно. „После?" Ще пораснеш, ще станеш голямо животно. После ще се смалиш и ще се превърнеш на малко дете – човек.

Сега и вие питате: „Какво ще стане с нас?" Учителят ви отговаря. Ще станете дърво, животно и най-после – истински човек. „После?" Ще станете ангел. „След това?" Ще дойдете до Бога. Тогава всичко ще бъде възможно за вас. Когато нещата са невъзможни за вас, вие сте далеч от Бога. Щом станат възможни, вие сте близо до Бога.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Тридесет и трета лекция
на Младежкия окултен клас
26 май 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

КООРДИНИРАНИ ДВИЖЕНИЯ

Размишление

Тема за следния път: всеки да си нарисува горната и долна страна на дясната ръка.

Каква е разликата според вас между младия, възрастния и стария? Каква е разликата между ума и сърцето? Всеки може да отговори на тези въпроси. Всеки отговор трябва да бъде пълен, съдържателен. Изобщо животът се отличава по две неща: по движението и топлината. Отличителното качество на духа и на сърцето е пълнотата. Това, което задоволява човека, е пълнотата. Тя може да се сравни с пълното шише. Отличителните качества на мисълта са разширение и светлина. Всяко нещо, което не носи разширение и светлина, не е мисъл. Мисълта е резултат. Що е светлина? Това, което прави нещата ясни и достъпни за ума, е светлината. От гледището на материалната наука светлината е трептение на вълни. Ако нямаш ясна представа за предметите, ти си лишен от светлина. Ако не се разширяваш, ти не разбираш законите на мисълта.

Какво е отношението между движението и топлината? Без топлина няма движение. Тя е първият подтик в човека. Щом се стопли, той започва да се движи. Топлината е сила, която заставя телата да се движат. Човек не може да бъде пасивен, да не се движи и да не работи. „Пасивен съм.“ Липсва ти топлина. Внеси топлина в организма си и ще започнеш

да се движиш. Без топлина животът няма смисъл. Ти ходиш, лягаш, ставаш, но не ти се яде, не ти се спи, не ти се работи. Чудиш се, какво да правиш, как да си помогнеш. Търсиш цяр, но не можеш да намериш. Ти си в положението на човек, на когото излизат циреи по тялото и не знае как да ги лекува. Казваш, че цирените ще минат. Ще минат, но и време ще мине. Някога цирея се лекува лесно, а някога процесът продължава цял месец. И апостол Павел се оплакваше от трън в плътта, но никой не можа да му помогне. Казаха му най-после: „Нека остане този трън в плътта ти." Ако се извади, друг ще дойде на неговото място. Какво се разбира в преносен смисъл под думите „трън в плътта"? Това означава някое силно желание, което човек не може да реализира. Има хора, у които трънът остава за цял живот. Не е лошо, че имаш трън. Той е като украшение на човека.

Сега вие сте млади, имате топлина, правите и движения. Къде може да употребите движението и топлината? Всички животни – от най-малките до най-големите, всички хора правят движения, по които се отличават. Аз наричам тези движения съзнателни, органически, за разлика от несъзнателните, т.е. от механическите движения. Ако не схванете основното движение в човека особено при вървежа му, не можете да определите неговия характер. Първото движение в човека е стремежът му да се приближи до предмета или лицето, което обича. Второто движение е простиране на ръката да хване предмета. После устата взима участие – започва да се движи. Казваме, че този човек говори. Изобщо движенията на тялото трябва да се координират или съгласуват. Когато движенията са правилни, тогава можем да говорим за координирани движения. Когато движенията са дисхармонични, не може да се говори за съгласуване между тях. Дисхармонията се пренася от една система в друга. Координирането е външен процес, но последствията му са вътрешни.

Искате да координирате двама души. Всеки човек поотделно представя специфична система със свои определени мисли, чувства и постъпки. Всеки си има свои навици. Как ще координирате тези двама души? Кой ще се координира пръв? Някога по-силният и по-умният, а някога по-слабият и по-глупавият. На физическия свят слабият пръв се съгласува със силния. Слабият тръгва по посока към силния. Обаче в духовния свят, т.е. в света на любовта, е обратно. Там силният се координира със слабия. Следователно, ако ти пръв се съгласуваш с даден човек, отношението между вас е едно, ако пръв той се съгласува с тебе, отношението помежду ви е друго.

Има временно координиране и постоянно координиране. Когато двама или повече души искат да свършат една работа, те се координират временно, докато я свършат. Някой се координира със слънцето. Защо? С цел да го изучи. Ако гледаш на слънцето като на разумно същество, ти ще се свържеш с най-хубавото, което се крие в него. Така именно ще изучаваш слънцето. Когато българите били под турското робство, за да облекчат положението си, първо изучавали характера на турците и след това влизали във връзка с тях. Така те се координирали. Българинът занасял мисирка или гъска на турчина и последният оставал доволен от него. Каквато услуга искал българинът, турчинът веднага му услужвал. Щом видел гъската, пашата се усмихвал. Това било за него приказка от 1001 нощ. Ще кажете, че пашата се подкупвал. Не, това е координиране. В нашите времена не носят гъски и мисирки, а препоръчителни писма. Щом искаш услуга от някое видно лице, ще занесеш писмо от най-добрия му приятел. Когато има гъска, работата се нарежда добре. Щом няма гъска, работата не се нарежда. Постъпвайте така и с природата. Като отивате при нея, непременно трябва да носите нещо.

Да се върнем към въпроса за координирането. Начертавам на дъската един кръг. Той може да бъде

правилен, може да бъде и сплеснат или издут като яйце – зависи отде се гледа. По отношение на правата **BM** всичките точки на кръга не са на еднакво разстояние от нея. Като прекараме диаметъра **AB** на кръга, образува се ъгълът **B** – около 30 градуса. С какви ъгли си служите като най-устойчиви, когато ги прилагате при строежа на зданията? С ъгли от 45 градуса. Защо ъгълът от 45 градуса е най-устойчив? Защото координацията между силите му е най-голяма. При различни условия на живота и човек заема различни положения. Ако стъпя на десния си крак и леко повдигна левия, какъв ъгъл ще се образува? Ако стъпя на десния си крак и наклоня тялото си напред, какво показва това? Пазя се от известна опасност. Според посоката, отдето иде ударът, такова положение заема човек. Той се наклонява ту напред, ту надясно или наляво.

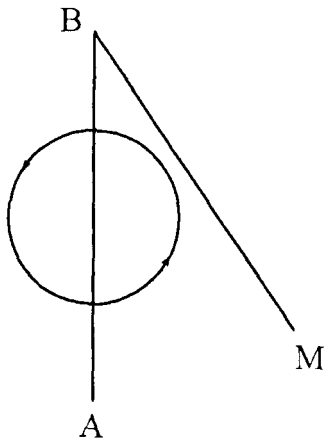

Изучавайте движенията на човека, да разберете през какви състояния минава той. Някога държиш ръцете си затворени, с преплетени пръсти. Това показва, че си затворен в себе си, криеш нещо. Човек се затваря при два случая: като богат и като беден, като пълен и като празен. Човек трябва да знае как да поставя ръцете и краката си. Ако живее правилно и разумно, движенията му са естествени и правилни. Според вас кои движения са хармонични? Един счита едно движение за хармонично, друг – друго движение. Важно е всеки за себе си да различава хармоничните движения от дисхармоничните. Какъв е резултатът от хармоничните и дисхармоничните движения? Мислете върху тези неща и наблюдавайте движенията си, да не изпадате в противоречия.

Често и аз ви поставям в противоречия, от които лесно можете да излезете. Например поднасям ви една хубава баница и ви карам да мислите върху философията на живота. Възможно ли е това? Невъзможно е да дадеш на човека да яде от това, което най-много обича, и да го накараш да мисли върху сериозни въпроси. Могат ли силите на храната и на мисълта да се съгласуват? Невъзможно е да ядеш и да мислиш върху философски въпроси. Сама за себе си баницата е нещо реално. Сама за себе си тя е философия, която изключва всякаква друга философия. Тя не търпи никаква критика. Ако баницата е хубава, ще ядеш и няма да философстваш. Друг е въпросът, ако ядеш и останеш недоволен от нея. Тогава иде философията на помощ. По баницата можеш да познаеш характера на човека. Ако баницата е правена от човек със светли мисли и добри чувства, тя е вкусна и внася хармонични сили в онзи, който яде от нея. Не е приятно да ядеш баница от сух, нервен, сприхав човек. Той внася в баницата дисхармонични енергии. Който яде от нея, не се усеща добре.

В областта на науката са правени много опити, от които се дохожда до заключението: каквато работа да върши човек, той влага в нея освен характера си още и известни психични елементи. Двама души – интелигентни, образовани, написват едновременно любовно писмо на едно и също лице. Единият от тях е нервен, сприхав, с отрицателен поглед към живота. Другият е жизнерадостен, магнетичен, оптимист. Писмата са написани правилно, логично, без грешки. Четеш първото писмо, изпитваш нещо особено. Де е особеното? Външно то не се вижда, но го чувстваш. Четеш второто писмо, изпитваш особена приятност. И в него има нещо невидимо. На какво се дължи това различие? От една страна, на различните характери на двамата, а от друга страна – на тяхната психика. Казвате: „Има нещо полепено на писмата, но невидимо.“

Ако позлатите само с един наполеон едно голямо кубе като тези на Александър Невски, в скоро време златният пласт ще се изтрие. Това е все още груба материя, която може да се види. Обаче материята, която се отделя от психиката на човека, както и от умствения му свят, е фина, невидима. Тя се полепва по това, което той работи. Всяка дума, която излиза от устата на човека, произвежда известни трептения, които се наслояват като фина, невидима материя върху онзи, към когото е отправена. Химията, която изследва веществото на телата, не може да улови тази материя – толкова фина е тя. Някога тази материя е ценна като златото, някога тя е като медта, лесно се окислява. Тази материя се среща и в кръвта на човека под името органическо злато, сребро, мед и други. Колкото повече органическо злато имаш в кръвта си, толкова по-богат, по-жизнерадостен и здрав си ти. То е ефективът на човека.

Кой човек е богат? Здравият. Коя държава е богата? Която има злато. Колкото повече злато има, толкова по-богата е тя. Искам да ви наведа на мисълта, че една система има отношение към друга, те са в зависимост една от друга. Ето този куб. Той е в зависимост от друго тяло. Едни разумни същества имат отношение към други същества. Вие може да сте единица или член на известна система, но в даден случай трябва да си служите със законите на тази система, към която принадлежите.

Човек принадлежи към една система същества, млекопитающите – към друга, рибите, птиците, небесните тела принадлежат също към някоя система. Но всички системи са координирани една към друга. Вие определяте своето отношение към най-близките системи, с които се съгласувате хармонично. Например вие сте неразположени, имате дисхармония в чувствата си или имате неразположение в организма си – силите на вашето тяло не са координирани добре. Откъде

трябва да започнете? Откъде трябва да започне богатият, откъде бедният? Сиромасите съставят една система, богатите – друга. Но между тях има отношение. Сиромахът отива при богатия и казва: „Аз имам едно изкуство, мога да ти услужа, да ти свърша една работа.“ „Добре, аз пък имам пари, ще ти дам, колкото трябва.“ Значи сиромахът предлага труда си, а богатият парите. Богатият не може да говори на богатия по същия начин, както се разговаря със сиромаха. Те говорят на различни езици, но се разбират. Това, което работникът, макар и беден, може да направи, богатият по никой начин не може да направи същото. Богатият, ако е инженер, ще направи план на къщата, а бедният, като работник, ще я съгради. Ето начин, по който те могат да се координират.

И тъй, двама души богати не могат да се съберат на едно място. Обаче богат и беден лесно могат да живеят заедно. Човек има два крака, които лесно се съгласуват помежду си. Защо? Защото единият крак е беден, а другият богат. Беден е този крак, който е в движение. Който е в почивка, той е богат. Когато левият се движи, той е беден. Щом десният крак започне да се движи, и той става беден. Така се координират и двете системи – левият и десният крак. Едната дава работа, а другата капитал. Някога умът взима мястото на богатия, а някога сърцето. Ето защо умът и сърцето трябва да се координират както богатият и бедният.

Ще кажете, че бедните хора са слаби, хилави, а богатите – здрави и силни. Забелязано е, че при най-голямата сиромашия човек може да бъде здрав. И при най-голямото богатство човек също може да бъде здрав. Кога? Когато живее разумно. Обаче, ако богатият и бедният не живеят разумно, те са слаби, хилави. Здравето има отношение към разумния живот, а болестите към неразумния. Какво ще кажете за богатия, който затлъстял, носи 100 килограма тежест на гърба си?

Ако дойде една болест и отнеме половината от теглото му, той ще олекне, ще се почувства обновен. Следователно, като отнемеш половината богатство на човека, той се чувства щастлив. Тогава на какво се дължи нещастието на човека? На чрезмерното натрупване. Хората страдат повече от голямото натрупване, отколкото от недоимъка. Сиромахът не страда толкова от своята сиромашия, колкото от чрезмерните си желания. Той иска да стане богат, учен, силен, но не може да постигне желанията си и страда.

В света има много богати хора, но богатството не прави човека силен. Богатството е условие, не е цел. То не е дело нито на учените, нито на силните хора. Може ли светията да бъде богат? Може. Беден може ли да бъде? И беден може да бъде – зависи за какво богатство и за каква сиромашия се говори. И здравият може да се разболее, както и болният може да оздравее. Това зависи от правата мисъл. Ако болният мисли право, той оздравява. И ако здравият изкриви мисълта си, и той заболява. Силите в природата трябва да се координират, да образуват хармонични системи. В този смисъл богатството и сиромашията образуват една система, здравето и болестта – друга система. Болестта ще координираш със здравето, т.е. ще я лекуваш. Как? Ще се ограничиш в храната. Като здрав, ти си бил богат и силен. Сега като болен, ще ядеш малко, да не даваш възможност на микробите да се развиват.

И тъй, не давайте възможност на микробите да се размножават чрезмерно във вашия организъм. Не давайте възможност на вашите неестествени мисли и желания да се размножават чрезмерно. Искаш да бъдеш силен, но нямаш условия за това. Откажи се от желанието си. Искаш да бъдеш богат, учен. Опитай се, имаш ли сила да станеш учен, богат. Ако не можеш, желанието ти е неестествено. „Искам да бъда добър." По естество ти си добър – прояви доброто в себе си. Човек може да постигне своите желания, но време е нуж-

но за това. Той принадлежи към една богата система. Към нея, т.е. към Бога, той има отношение. Който спазва законите на тази система, той ще бъде здрав, силен, учен и богат.

Сега вие сте забравили, че принадлежите към системата на Бога и сте се отказали от него. Това значи – отказали сте се от своя първичен произход. Днес вие се намирате в положението на шише, пълно с вода. Не сте извор. Всеки може да вземе шишето, да се напие с вода и да ви остави празното шише – да страдате от жажда. Ако сте извор, ще бъдете независими от външните условия. Като знаете това, не затваряйте в шише идеята за Бога и за природата. Тя се нуждае от простор, да тече непрекъснато през вас като неизчерпаем извор. Като знаете това, не се колебайте в Божественото, което е вложено във вас от създаването на света. Отличителното качество на Божественото е, че то никога не се мени. През всички времена то е едно и също. На него всякога може да се разчита. Може да разкъсаш светията на парчета, но той пак ще ги събере и ще оцелее. Може да го туриш в чутура, да го накълцаш, но той пак ще излезе оттам, ще остане незасегнат. Това се дължи на Божественото – нищо не може да го засегне. Ще кажете, че това е невъзможно. Как е възможно да изпариш водата на соления разтвор и отново да получиш кристалчета от солта? На същото основание животът не се губи, не се разрушава.

Не мислете, че може да разрушите формата на живота. Не, това е невъзможно! Вие гледате на живота повърхностно. Сегашният живот, през който минавате, е фаза от целокупния живот. Следователно, колкото и да се стремите към щастие, днес това е непостижимо. Щастието е в целокупния живот. Търсиш щастието, за да се освободиш от страданията. И това е невъзможно.

Страданията и радостите са две системи. Страданието е по-силна система от радостта. Хората бя-

гат от страданието, защото не го разбират. Те искат постоянно да живеят в радост. То е все едно житното зърно да остане завинаги в хамбара. Не ще го извадите от хамбара, ще го заровите в земята да пусне коренчета и след това да покаже главичката си над земята. То казва: „Ще страдам в земята." Ще страдаш, но ще придобиеш нещо за себе си и ще допринесеш нещо за хората. Помни: който минава през страданието, само той може да се обнови. Това е закон. Човек не може да се повдигне, нито да придобие нещо, ако не мине поне през най-малкото страдание. От гледището на природата страданието е велик подтик, който преобразява човека.

„Аз не искам да се изменям." Щом не искаш да се изменяш, завинаги ще останеш в старата си форма. Ако детето не иска да се измени, никога няма да мине във формата на възрастния и на стария. Вие още нямате представа, какво нещо е младият, какво е възрастният и какво старият. Младият се отличава със своята енергия и подвижност. Старият пък се отличава със светлина и разширение. Той е щедър, готов да дава. Младото минава в старото, и обратно – старото в младото. Под „млад" разбираме микроскопическото, а под „стар" – великото. Затова казваме великото малко и великото голямо.

Питам, какъв е смисълът на живота? Ще кажете, че смисълът на живота е в самия живот, както и в смъртта. Какво се разбира под „смърт и живот"? И богатият умира, и сиромахът умира. Какво са придобили те в смъртта? Казваш: „Наживях се поне, ядох и пих, нищо повече не желая." Ако наистина само си ял и пил, без да си придобил нещо вечно, напразно си живял. Да ядеш и пиеш, това не е никаква философия. Ако мислиш, че със смъртта всичко се свършва, нищо не си научил. Простият мисли, че като умре, ще дойде до абсолютно равновесие, дето не стават никакви промени. В света на равновесието ще почиваш хиляди и ми-

лиони години, докато един ден се пробудиш от дълбокия сън. Това е състоянието на нирвана. Когато се казва, че след смъртта нищо не остава от човека, това подразбира, че нищо не остава от неговите мъчнотии и страдания. След смъртта си човек се освобождава от всичко временно, преходно. Той минава в състояние на нирвана, в областта на щастието. Ще кажете, че нирвана е празен живот. Според мене празните работи са пълни. Кое предпочиташ: да отидеш при банкера да вземеш назаем 100 хиляди лева или нищо да не ти даде? Питайте мисирката какво желае: да бъде тлъста, угоена, да пожелаят да я заколят или да бъде слаба, мършава и никой да не мисли да я коли. Колко подобър е животът на свободата пред ограничението! Колко по-добър е животът пред смъртта!

Човек трябва да бъде здрав и силен. „Как се постига това?" С правата мисъл. Ще имаш права мисъл, права философия за живота! Новата философия не позволява на човека да влиза в стълкновение с живота. Силите в човека трябва да се координират. Същевременно той трябва да се координира с битието, с цялата природа. Без тази координация, ти не можеш да бъдеш нито силен, нито здрав. Колко от вас могат да се координират по този начин? Веднъж координирани, няма невъзможни неща за вас. Мъчнотията е, докато се координираш. Какво представя координирането? Нагласяване на цигулката. Който е направил цигулката, първо е избрал материала, съгласувал го и след това дошъл цигуларят. Той взел цигулката и лъка и започнал да свири. Той спазва законите и правилата при свиренето.

Следователно, докато цигуларят не се координира външно и вътрешно, не може да свири. Той трябва да мине през три системи: системата на инструмента – цигулка или пиано, система на нагласяването и система на вътрешна координация. Тези три системи заедно съставят музикалността на човека. Когато всички сили в

човека се координират, той разполага вече с магическата пръчица. Той е господар на положението. Слушате един цигулар и се чудите на неговото свирене. Без да е свършил музикална школа, той учудва света със своята музика. Това се постига чрез поставяне на музиканта в магнетичен сън, който го магнетизира, и той трябва да бъде добър музикант. Ето защо, за да постигне това, което желае, човек трябва да премине през особено състояние, наречено състояние на духа. Ако не направи известна жертва, човек никога не може да стане нито учен, нито музикант.

Правени са опити, да видят какви резултати се постигат, когато поставят човека в магнетичен сън. Може да не е роден музикант, но като мине през този сън, той свири отлично. Като се събуди от съня, сам не помни какво е свирил. Докато е бил в магнетичен сън, той свирил така, както никога не е свирил. Как ще си обясните това явление? Това е факт, а как се обяснява той, ще търсите обясненията в самата природа. Там се крият тайни, които постепенно ще изучавате. Според окултистите гениалните хора се поставят в магнетичен сън, затова се проявяват като особени, необикновени хора.

Тайна молитва

Тридесет и четвърта лекция
на Младежкия окултен клас
2 юни 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ТРИТЕ ПОСОКИ

Размишление

Ще прочета няколко стиха от 28-а глава на Притчите – от 25-и стих до края.

Ще начертая три кръга. Те представят три загадки. Тези кръгове имат двояко значение: външно, или обективно, и вътрешно, или субективно. Каква е разликата между външното и вътрешното обяснение на предметите? Например изучавате една планина отвън и отвътре, както разглеждате едно шише отвън и отвътре. Какви заключения може да извадите от двата случая? И човека може да изучавате отвън като форма, и отвътре като характер. Анатомистът изучава устройството на всички органи в човека. Физиологът проучва службата на всички органи. Физиогномистът, по външните признаци на човешкото лице, търси да открие неговия характер, способности, разположения. Какво е придобил анатомистът, физиологът, след като 30 години е изучавал човека? Кои са причините, които заставят човека да изучава предметите външно и вътрешно? Какво печели той от това?

Да допуснем, че вие познавате един виден цигулар. Знаете неговата биография: произхождението му, де се е учил, при кой професор, какви усилия е правил, докато усъвършенства своите знания. Какво печели-

те вие от това знание? Той печели пари от това. Важно е вие какво придобивате. Пишете във вестниците, че еди-кой си виден цигулар дал концерт и имал голям успех. От любов ли правите това? Може да кажете, че пишете от любов към него, но може да пишете от любов към себе си – да изкарате и вие някоя пара. Ако пишеш за някое голямо величие, ще се ползваш материално.

Първият кръг представя живота на растенията. Техният стремеж е насочен към центъра на земята. Те заравят главата си в материята, отдето черпят енергия за подържане на живота си. Растенията имат желание да станат големи. Те намират в земята благоприятни условия за реализиране на желанието си, затова се отправят към нея. И човек има желание да стане голям, но стремежът му е нагоре, към центъра на слънцето. Ще кажете, че растението е неразумно същество. Лъжете се, растенията са разумни същества, те са добри химици, превръщат материята и така я използват. Те се справят и с най-трудните условия, които срещат в живота си. Растенията познават закона за дълголетието по-добре от човека. Има растения, които живеят на земята осем хиляди години. В Стария завет се говори за дълъг живот, но никой не е живял повече от хиляда години. Растенията могат сами да си приготвят парфюми. Някои от тях разнасят такова благоухание, каквото човек никога не може да постигне. Още отдалеч се усеща този аромат.

Вторият кръг представя живота на рибите, птиците и млекопитаещите. И те имат стремеж да растат и да се увеличават, но хоризонтално, а не както растенията и човекът отвесно. Ще кажете: „Какво придобиват съществата, като станат големи?“ Аз ви питам, какво придобивате, като ядете всеки ден? „Поне глада уталожваме.“ Сутрин се нахраниш, уталожиш глада си и след три-четири часа пак си гладен. Какво

печелиш, като уталожваш глада си? Като дете ядеш малко. Като пораснеш, имаш нужда от повече храна. Мислете върху въпроса, защо растението, животното и човекът искат да станат големи. „Добре е човек да расте, но да не страда." Не е така. Като расте, човек неизбежно ще страда. Иначе животът няма смисъл. Щом живееш, ще мислиш, ще растеш и ще страдаш. Растенето е вътрешен процес. Човек расте по силата на закони вън от него. Докато е малко, детето расте по желанието на майката и бащата. Те искат детето им да порасне, да стане голямо. Някога родителите дават даже направление на детето си. Те определят неговия бъдещ живот. Например майката има желание детето ѝ да стане музикант, и то става такъв. Изобщо човек се развива освен по свои собствени желания още и по желанията, вложени в него от родителите му.

Третият кръг представя човешкия живот. Стремежът на човека е насочен нагоре, към центъра на слънцето. Той иска да расте нагоре, да се ползва главно от енергията на слънцето. До известно време човек расте нагоре, след което спира и започва да се разширява. В процеса на своето растене, той развива своите мисли и чувства. Един ден, когато престане да се развива, той заминава за другия свят. Защо трябва човек да замине за другия свят? Някой няма пари да плати на гостилничаря. Ял известно време в гостилницата му и като не може вече да плаща, гостилничарят го заставя да напусне гостилницата. Той отива в другия свят и след време отново ще се роди, т.е. пак ще дойде на земята, и пак ще отиде при гостилничаря. Когато се роди дете, всички се радват. Когато заминава за другия свят, всички плачат. И гостилничарят се радва, когато в гостилницата му влиза човек, който яде и веднага плаща. Той скърби, когато е принуден да пъди клиентите си, че не могат да плащат. Родителите се грижат за децата си, хранят ги, но се интересуват какво ще излезе от тях.

Днес прехраната на едно дете струва около 12 хиляди годишно. Като го подържат 20 години, докато стъпи на краката си, то ще им струва 240 хиляди лева. Защо човек се ражда и умира, не знаем. Защо скърби и се радва, не знаем. Защо стремежът на растенията е към центъра на земята, а на хората към центъра на слънцето, и това не знаем. Впрочем отчасти знаем много неща, но важно е да се доберем до абсолютната истина.

Учените изучават човека външно и вътрешно. Защо го изучават? Коя е подбудителната причина за това? И родителите изучават детето си външно и вътрешно. Външно го изучават, да видят, дали е здраво, дали може да работи физически. Вътрешно го изучават, за да разберат, дали мисли и чувства правилно. Ако мисли и чувства добре, те се радват, че от него ще излезе истински човек. Често човек сам се изучава. Наблюдавайте детето по колко пъти на ден се мери, да види дали расте на височина. То се облегне на стената и с пръст определя колко е израсло. Закон е: колкото повече се мери човек, толкова по-малко расте. Същото става и в психическия живот. Колкото повече желаеш да станеш умен, добър и силен, толкова повече препятстваш на растенето си.

Всеки иска да порасне, да стане умен и добър, но да не поставя за това някакъв външен обект. Защо трябва да се сравняваш с другите хора? Че някой бил висок, това се отнася да него. Ако искаш да го постигнеш, после ще срещнеш друг, по-висок. Какво ще правиш тогава? И него ли ще искаш да постигнеш? Желанието на човека да расте на високо има отношение към неговото вътрешно растене. Като расте нависоко, човек същевременно мисли. Казваш: „Аз мисля, че съм нещо повече от другите.“ Свободен си да мислиш, но дали си повече от другите, това е въпрос. Едно нещо е да мислиш, друго е да си такъв или онакъв в действителност.

Човек живее на земята, но е недоволен. От какво е недоволен? От външните и от вътрешните условия, в които е поставен. Той е недоволен от себе си, както и от окръжаващите. Защо е недоволен човек? Липсва му нещо. Той очаква да го оценят близките му, а после обществото. Ако не го оценят, той е недоволен и започва да страда. Един ден хората ще го оценят и ще му направят паметник. Това може ли да го задоволи? Отиваш на бойното поле и се връщаш инвалид със счупена ръка и без крак. Дават ти кръст за храброст. Ти носиш този знак на дрехата си и казваш: „Аз съм герой, имам кръст за храброст." Какво те ползва този кръст? И природата си служи с такива знакове и кръстове. Ако тя ти даде кръст за храброст или друг отличителен знак, ти ще бъдеш известен в света като истински напреднал човек. Радвай се, ако природата ти тури отличителен знак. А това, че си направил голямо добро на някого, нищо не значи.

Какъвто паметник да ти направят, нищо няма да придобиеш.

Да се върнем към въпроса за растенето. В първо време, човек се стреми към желанието на растенията, иска да стане голям. Като порасне, той има човешки желания – да стане умен, добър, силен. Ако растеш нависоко и станеш два метра висок, какво си спечелил? В сегашния скъп живот не само че нищо не печелиш, но повече губиш. Икономическите условия стават по-трудни за тебе. В едно отношение високият е добре, когато бере плодове. Той всякога ще си откъсне от най-хубавите и зрели плодове, когато ниският трябва да се задоволи с онези плодове, които може да достигне. Високият човек се наема с разрешаване на всички въпроси, когато ниският е склонен всякога да отлага. Изобщо дали си нисък, или висок, важно е да използваш условията, които ти са дадени. Никой не е абсолютно доволен. Ниският е недоволен от

ръста си, иска да стане по-висок. И високият е недоволен, няма достатъчно пари да посреща нуждите на своето голямо тяло.

Всеки човек се ражда с известен стремеж, с известно желание, което му е внушено от вековете. Например той иска да бъде силен. Това желание не е само негово. То е общо желание на всички разумни същества. И растенията, и животните се стремят да заякнат, да станат силни. Разликата между растенията и животните, от една страна, както и хората, от друга, се заключава в това, че грижите и безпокойствата на хората са по-големи от тези на животните и растенията. Кога условията са по-добри: при слизането или при качването? При качването условията на живота са по-добри. Като се качва нагоре, човек прави по-големи усилия, безпокойствата му са по-големи, но и придобивките са по-големи. В резултат на това животът му се скъсява. Растенията, като слизат надолу, не срещат големи съпротивления. Затова те имат по-дълъг живот. „Искам животът ми да стане по-лек, с по-малко мъчнотии." Стани растение. Ако искаш да бъдеш човек, ще имаш по-голяма свобода, ще правиш повече движения, но и препятствията ще бъдат по-големи. За да се премести растението на един метър далеч от корена си, нужен му е цял век. Можете да си представите колко бавно се движат растенията. Какво губят те от това, че не могат да се движат с голяма бързина? И какво печелят хората с бързината на своето движение?

Казвате: „Какво ни интересува стремежът на растенията, животните и хората? Какво от това, че растението се движи към центъра на земята, животните – хоризонтално, а човек – към центъра на слънцето? Защо не ни говорят за по-важни работи?" Според мене от научно гледище всички въпроси са еднакво важни. Помни, на земята всички неща са временни. И

гостилничарят знае, че като си отиде клиентът му, той пак ще дойде. Представете си, че един ден земята загине. Какво ще стане със съществата, които живеят на нея? Какво ще стане с придобивките на хората? Идеите и желанията на човека също се губят, но след време пак се връщат.

Като ученици вие трябва да имате ясна представа за своите мисли и чувства, както и за своите постъпки. Храниш се. Трябва да разбираш какво нещо е храненето като процес. Щом се храниш, не мисли за нищо друго освен за яденето, което приемаш. В този момент нищо друго не може да те интересува. Че ще осиромашееш, ще умреш, това е субективен въпрос, а не обективен. Че сърцето спряло на човека, това още не е смърт. И столът може да е в покой или в движение, но нито едното е смърт, нито другото живот.

Каква е разликата между кинетическото и потенциалното състояние? Човек не расте през целия си живот, следователно и като жив пак минава през потенциални състояния. Кинетическото състояние се отличава с движение, а потенциалното с покой. Щом престанеш да растеш, твоето желание за растене не умира, но се пренася в друг свят или в друго същество. Спирането на процесите е почивно състояние. Всъщност процесите не спират. Енергията се пренася от едно място на друго. Спираш да растеш на височина, започваш да растеш на широчина. Човек е здрав, когато всичките му органи се обновяват едновременно. Ако само един орган се развива за сметка на другите, човек заболява. С това се обяснява явяването на туморите в различните органи на човешкото тяло. Значи туморът не е нищо друго освен чуждо тяло в организма, клетките на което се размножават чрезмерно за сметка на другите органи. Не е добре да става частично обновяване на органите в човешкото тяло.

Естествено и правилно е да се обновява едновременно цялото тяло, цялото съзнание, цялото общество. Това е правилният начин на възпитанието. Следователно, ако се обновяват само няколко души от обществото, хармонията между членовете му ще се наруши. Както отделният човек, така и обществото трябва да се развиват съразмерно, външно и вътрешно.

Съществуват главно две течения в живота: едното е на материалистите – със стремеж към земята, както в растенията, другото е на идеалистите – със стремеж към слънцето, както в човека. В бъдеще материалистите ще останат за градеж, както днес си служат с камъните и дърветата. Тогава идеалистът ще бъде господар. Той ще ръководи строежа и ще казва де какъв материал трябва да се постави. И двете течения са прави. В края на краищата идеалистите ще нареждат работите. Материалистите ще растат нависоко и надълбоко, докато стигнат крайния предел на растенето си. През това време идеалистите ще си останат със своите идеи. Ще дойде ден, когато ще секат дърветата независимо от това, искат ли те, или не искат. Според мене дървените къщи са по-здравословни от каменните. Къща, направена от вековни дървета, предава нещо ценно на човека. Идеите му стават устойчиви, здрави, както материалът на неговата къща.

Ако си слаб, болезнен, излизай рано всяка сутрин и облягай гърба си на някой дъб. Като правиш това един месец по 10–15 минути на ден, ти ще се обновиш физически и умствено. Не уповавай на идеи, които имат свойствата и устойчивостта на бъза. Уповавай на идеи, които имат устойчивостта и свойствата на дъба.

И тъй, ако разглеждате въпросите механически, ще имате един резултат, ако ги разглеждате органически, ще имате друг резултат. Ето защо,

ако искате да използвате съвременните идеи, трябва да ги преведете в духа на новото, да дойдете до разумни изводи. Физическата дейност на хората трябва да се разшири, да се възстанови отношението между трите свята: физическия, духовния и Божествения. Хората се обезсилват и разкъсват по причина на техния поглед за живота. Те гледат на нещата разпокъсано и считат себе си за единствени фактори. Не сме само ние фактори. Растенията, животните са също фактори на земята. „Ние можем да правим каквото искаме." Лъжете се. Хората не могат да правят каквото искат. Човек може да постигне своите желания дотолкова, доколкото е в хармония с всички фактори в живота и в природата. Докато разрешаваш въпросите индивидуално, от свое лично гледище, нищо не можеш да постигнеш. Казваш: „Мене да ми е добре, че на другите каквото ще да става." Не е така. Всички хора са свързани. Благото на едного е благо за всички.

Ти си математик, разрешаваш въпроса за музиката от гледище на математиката. Както и да разрешиш въпроса, той непременно трябва да мине през лъка на музиканта. Мисълта на човека трябва да мине през лъка на цигулката, да произведе съответни тонове. Музикантът, художникът, математикът, орачът са на мястото си. Един ден, когато тези енергии се сменят, трябва да знаете начина, по който те се превръщат. Няма да останеш орач за цял живот. Утре ще станеш обущар. Ще сменяш енергиите си и ще се учиш. Ще изучаваш битието като проява на великия Божествен живот. В него е разнообразието, в него е хармонията. Да обхванеш цялото битие, това значи да проникнеш във великата хармония на целокупния живот.

Изучавайте растенията и животните, да се ползвате от техните опитност Най-добро е поло-

женето на човека. Той се ползва от великото разнообразие на формите, но растенията и животните не могат да се ползват от опитностите на човека.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и пета лекция
на Младежкия окултен клас
9 юни 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

СВЕЩЕНОТО СЪРЦЕ

Тайна молитва

Кой човек е млад и кой стар? От гледище на анатомията и физиологията лесно може да се отговори на този въпрос. Съвременната наука събира данни, факти, които в бъдеще могат да се използват рационално. Днес повечето данни остават неизползвани. Хората и досега още вървят в пътя на старата наука отпреди хиляди години. Те и досега се движат по закона на наследствеността. Новата наука още не се прилага. Прилагане подразбира знание. Ако нямаш знание, нищо не можеш да приложиш. Знание без приложение и приложение без знание, нищо не струват. Искаш да счупиш един камък, но не знаеш как да го счупиш. Ако знаеш, нямаш чук. Ако имаш чук, не си силен. Много условия са нужни, за да направиш нещо. Да е нещо меко като череша, лесно ще го смачкаш, но камък е това!

Кой е млад? Който има много желания, макар и несъвместими. Младият има много желания, които са разхвърляни. Младият човек е кърпа, в която са вързани много желания. Кой е стар? Кърпа, пълна с мисли. Приложеното от младия не е приложено от стария. Значи това, което не можеш да приложиш, създава условия за бъдеща смърт, както и за бъдещи ограничения. При тези условия ти слизаш от широката сфера на живота в ограниченията на конуса и казваш: „Какво ли има в дъното на този конус?“ Не слизай до дъното на конуса. Стените му са толкова гладки, че по тях мъчно

можеш да се изкачваш нагоре. Ако слезеш на дъното, след тебе ще слязат хиляди и милиони хора, които ще пречат на твоето възлизане. Ако си сам, както и да е, все ще намериш начин да възлезеш горе. Как ще убедиш тези хора да се върнат назад? Кой ще ти повярва, че изкачването нагоре е невъзможно? Те ще кажат: „Стори ни път да минем ние напред." В края на краищата ти ще намериш една дупчица, от която ще излезеш навън. И да не искаш, ще те заставят да излезеш вън. Вие имате насилствени идеи. Страдаш, а не искаш да страдаш.

Питам, защо пък трябва да страдаш. Фатализъм е да се мисли, че не трябва да страдаш. Важно е да знаеш защо да страдаш и какъв е резултатът от страданието. Ако то е разумно, ако носи плодове, страданието е добре дошло. Страдания без плодове не ни са нужни. Те само ще ни спъват в живота. Вие очаквате да дойде радостта. Но и тя може да ви причини такава болка, както и страданието. И обратно, страданието може да ви причини и радост. Значи има фиктивна радост и фиктивно страдание. Вие трябва да различавате тези неща. Фиктивната радост произвежда временна радост, а после се превръща в страдание. Поставете страданието и радостта в математическо отношение. Как ще го изразите? От тях можете да образувате различни движения, да ги съчетаете като елементи на различни задачи.

Казва се, че слизането е страдание, а качването – радост. Значи страданието и радостта са посоки на движение. Когато едно висше същество слиза в нашия свят, за него не казваме, че то страда, но изменя посоката на своето движение. И човек може да се качва в по-висок свят между висшите същества. Обикновено разумният възлиза, а неразумният слиза. Щом видиш, че едно същество е по-високо от тебе, гледай нагоре към него. Може ли да има отношение между едно висше същество и един

обикновен човек? Може ли да има отношение между човек и кон? Има, разбира се. Човекът впряга коня в колата и му казва: „Щом си дошъл при мене, ще се учиш на работа. Ще пренасяш брашно, камъни, а някога ще возиш хора – мъже, жени и деца, на всичко ще се учиш. Конят погледне натук-натам и казва: „За мене е безразлично какво ще возя – брашно, камъни или хора.“ Не е винаги така. Има коне, които правят разлика човек ли возят, или брашно. Ако конят вози министър, господарят му ще го погали повече, ще му даде повече и по-добра храна. Като свърши работата си, ще го остави да си почине. Ако пренася камъни, господарят ще му даде по-проста храна.

Конят се чуди защо обикновено му дават проста храна, а някога му дават по-добра храна и в по-голямо количество. Защо е така? Много просто. Малката радост показва, че си получил малко зоб. Щом го изядеш, веднага ти взимат торбата. С торбата заедно и радостта изчезва. Момиченцето се радва на кукличката си, а момченцето – на кончето си. Един ден ще вземат и кукличката, и кончето, и радостта на децата ще изчезне. Това са преходни неща. Вие ще кажете, че това са детински работи. Не са детински, но са начало на философия. Като порасне, детето казва: „Няма да играя вече с кукли и с кончета.“ Лъже се, то никога няма да се освободи от кончета и кукли. Играчките само ще се сменят, но всякога си остават. Да мислиш, че ще се освободиш от играчките, това значи да мислиш, че като се нахраниш днес добре, повече няма да ядеш. Като се превърне в пеперуда, гъсеницата престава да се храни с листа, но продължава да яде. Като пеперуда тя ще се храни със сладкия сок на цветята. И човек не престава да яде, но според степента на развитието си той се храни по различен начин и с различна храна. Той сам избира храната си, което го прави господар на положението.

Кое е отличителното качество на младия? Той живее в областта на симпатичната нервна система, без да разбира нейното значение. Той не подозира какво грамадно влияние оказва тази система върху човека. Аз няма да се спирам върху идеи, с които едва сега физиолозите и биолозите започват да боравят. Те изучават тази система като връзка между мозъчната нервна система, от една страна, и храносмилателната – от друга. Успехът на човека във всяко отношение зависи от състоянието на симпатичната нервна система. Радостта, разположението на духа, вдъхновението се дължат на симпатичната нервна система. Голямо значение има тази система. Това се знаело някога, но се забравило, отново трябва да се изучава.

Мозъчната система представя динамо. В нея са скрити всички динамични сили. Силите, с които човек може да извоюва свободата си, се крият пак в мозъка. Обаче щастието му не излиза от главата. Турците казват: „Човек тегли от главата си." Значи човешкият мозък още не е организиран. Той е склад на взривни вещества. Дето и да го бутнеш, все ще произведе взрив. Опитай се да бутнеш някого зад тила, зад ушите или при слепите очи, за да ти каже веднага: „Как смееш да ме закачаш? Знаеш ли, кой съм аз!" Главата е най-опасното място. Дето и да бутнеш, все ще се натъкнеш на беля.

Старите хора като невежи, щом се натъкваха на някой избухлив мозъчен център, казваха: „Това е разваленото човешко сърце." Аз казвам: „Това е неорганизираният човешки мозък." Де е разваленото човешко сърце? Де е неорганизираният човешки мозък? Сега вече се работи за организирането на човешкото сърце и човешкия мозък. Сега се организират човешките мисли, чувства и постъпки. Сега се организират всички органи, за да влязат в съгласие със симпатичната нервна система. Божествената енергия иде от симпатичната нервна система. Опитвайте това, което ви говоря, да

се убедите в истинността му. И ако намерите други обяснения, отхвърлете моите думи. Вие искате да знаете какво нещо е истината и се обръщате към учените, да чуете тяхната дума. Що се отнася до учените, моето уважение към тях, обаче нямам доверие в онези учени, които говорят неверни неща. За мене техните теории са мухлясал хляб, който и животните не ядат. Имайте уважение към учените, които говорят истината. Ще кажете, че всеки говори истината. Не е така.

Какво нещо е истината? Аз съм готов да кажа истината, но не даром. Питат ме какво е нашето учение. Нашето учение е реалността на живота. Нашето учение е на любовта. Значи единственото реално нещо в живота е любовта. Всичко друго, вън от любовта, не е реално. Любовта е една, а проявите ѝ са безброй. Тази реалност има само един път. Кой е той? Той е пътят на мъдростта. Реалността има само една форма, в която тя може да се прояви. Това е истината. Това е философията на живота. Следователно реалността е една – любовта. Пътят на реалността е един – мъдростта. Пътят на любовта е връзка между мъдростта и истината. Формата, в която любовта се проявява, е истината.

Като говоря за пътя на любовта, т.е. за пътя на живота, разбирам мъдростта. Всичко останало, вън от любовта, това са нейни отражения. Пътят има само едно отражение, а формата има много отражения. И сенките на реалността не могат да изчезнат. Ако изчезнат сенките, и реалността не може да съществува. Също така, докато съществува любовта и сенките съществуват. Изучавайте законите на сенките. Сенките могат да съществуват няколко часа, и след това се изгубват. Вие трябва да знаете причините: защо съществуват сенките и защо изчезват. И тъй ще знаете, че неразположението на човека се дължи на неорганизирания мозък, поради което той не е съгласен със симпатичната нервна система. Забелязано е, че при

добро разположение на духа човек чувства под лъжичката особена мекота и приятност. В този момент той може да работи усилено върху мозъка си и да го организира. Духовната сила на човека е в слънчевия възел, който аз наричам животворен мозък на живота. Неорганизираният мозък и животворният мозък на живота трябва да се хармонизират.

Да вземем една права линия **АВ**. Да вземем и други две прави линии, които образуват прав ъгъл. Те имат една допирна точка – върхът на ъгъла. Можем да вземем три прави линии, които имат допирни точки. Това, което няма никакви допирни точки, се нарича любов. Това, което има само една допирна точка, се нарича мъдрост. Това, което има две допирни точки, е истината. Понеже любовта няма допирни точки, тя е основа на живота. Тя прониква навсякъде в реалността. Какъв трябва да бъде ъгълът на любовта? Аз говоря за ъгъла в българската буква „Л“. Коя е най-красивата буква в български език? Какъв ъгъл трябва да образува буквата „Л“, за да бъде красиво, симетрично написана? Колко трябва да бъде отворена тази буква? На ъгъл от 60 градуса. Значи най-хармоничният ъгъл е този от 60 градуса.

Да дойдем към въпроса за движението. Например някой се движи и като дойде до едно място, туря десния си крак върху левия и прави една голяма стъпка. Какъв ъгъл се образува сега? Красив е този ъгъл, но при малко разтваряне на краката. Щом се разтворят повече, ъгълът става по-голям, и човек заема войнствено положение. Когато краката са по-малко разтворени, човек е силен. Когато краката са повече разтворени, той е слаб. Колкото ъгълът е по-отворен, толкова съпротивлението е по-голямо. Колкото ъгълът е по-малко отворен, толкова съпротивлението е по-малко. От две положения ще избереш с по-малкото съпротивление. Когато човек прави големи крачки, той иска да завладее света. Той има големи идеи. Който стои, мис-

ли и прави ситни крачки, той няма намерение да завладява. Ако характерът на човека е установен, крачките му са определени. Излизаш от дома си, отиваш при училищния инспектор с желание да те назначи за учител. Ако още при излизането стъпките ти са на разстояние една от друга на ъгъл 30 градуса, непременно ще бъдеш назначен. Като те види, инспекторът ще изпита на слънчевия възел особено приятно, топло чувство към тебе и ще те назначи. Ако пък още с излизането от дома си тръгнеш с големи крачки, като влезеш при инспектора, ти ще възбудиш неговия неорганизиран мозък и той ще се противопостави на желанието ти да бъдеш назначен.

„Какво трябва да правим, за да имаме успех в живота си?" Няма какво да правите, освен да се стремите да се хармонизирате. Това е необходимо, защото вие принадлежите освен към света, в който живеете, още и към един възвишен свят. „Всички хора хармонизирани ли са?" Оставете хората настрана. „Как ще се хармонизираме?" Представи си, че отиваш в Америка за известно време. Българин си, имаш всички документи и паспорт за свободно пътуване. Минаваш през много държави, но разчиташ първо на България. Ако имаш добри отношения с България, като стигнеш Америка, ще имаш съдействието на българската легация. Това значи да бъдеш в хармония първо със своите близки. Следователно всеки човек принадлежи към една държава и ако не е в хармония с нея, никой няма да го уважава. При това положение никой няма да го защищава. Никой не може сам да се защитава. Бъдете в хармония с Божествената държава, на която сте членове и поданици още от създаването на света.

„Какво отношение има това към нашия живот?" Сегашният ви живот не е откъснат, независим. Той има отношение както към миналия ви живот, така и към бъдещия. Седиш пред къщата си и човъркаш една бомба. Тя е останала от далечното минало. Ти си я

намерил в земята, дето била заровена от векове. Не знаеш, че тя не е избухнала, не знаеш как действа и спокойно я човъркаш. Аз съм опитен човек, познавам различните оръжия и бомби и казвам: „Остави тази бомба, тя ще ти причини голямо нещастие. Ако не ме послушаш, ще пострадаш." Ето случай, дето миналото носи нещастие в сегашния ти живот. Имаш чичо, който заграбил наследството от баща ти и не ти го дава. Ако го дадеш под съд, положението ще се влоши. Иди при него, поговори меко и с любов. Кажи му: „Чичо, да се разберем по братски. Каквито и да са били отношенията ни в миналото, нека сега си подадем ръка и да се разберем като човеци." Ако може да му говорите с любов, той ще се примири с вас и ще даде дяла, който ви се пада. Много случаи в живота показват, че хората са имали отношения помежду си още от далечното минало. Ако отношенията им не са добри, само любовта ще ги изправи.

Както прегръщаш една идея, прегърни и човека и го стопли. Силата на човека се крие в неговата симпатична нервна система. Като знаете това, не я оставяйте отворена, да влизат и излизат през нея кой как мине. Затваряйте я с девет ключа, но прекарайте през нея девет крана, да пият от тях всички жадни. Никой няма право да влиза вътре без позволение. Аз наричам това място свещеното място, т.е. свещеното сърце на човека. Който се приближава до това място, трябва да събуе обувките си.

Бог каза на Мойсея: „Мястото, на което стоиш, е свето. Събуй обувките си." „Господи, чух стенанията на твоя народ" – казва Мойсей. Когато Бог му каза да изведе евреите от Египет, той се уплаши и каза: „Господи, тази работа не е за мене." Мойсей беше гъгнив, не се решаваше да изпълни волята на Бога. Коя е причината за неговата гъгнивост? Страхът. Той се уплаши, когато майка му го тури в кошница и пусна в реката. Там можеха да го изядат крокодили. Като порас-

на, той уби един египтянин и се уплаши да не го хванат и накажат. Мойсей беше ученик на Бялата ложа, един от посветените. За да изкупи греха си, Бог го изпрати на планината да пасе овце цели 40 години и след това му даде мисия да освободи евреите от робството и да ги научи да не убиват. Бог му каза: „Тури тоягата си на земята." Мойсей я тури на земята, и тя се превърна на змия. „Не бой се, хвани я за опашката!" Хвана Мойсей змията, и тя се превърна отново на тояга.

Тоягата, жезълът е символ на мъдростта. Ще хванеш жезъла си и ще се превърне на змия – първият опит. След това ще хванеш змията за опашката и ще се превърне отново на жезъл – вторият опит. Змията символизира мъдростта. „Не искам да бъда опашка." Опашката е край, резултат на нещо. Без опашка няма край. Главата е начало на всяко благородно дело, а опашката – неговият край. Като съберете главата и опашката на едно място, работата е свършена. Ако започваш добре и свършваш добре, ти си свършил цялата работа добре. Ако започваш зле и свършваш зле, работата не излиза на добър край. Тогава и главата, и опашката не са добри. Добре е и главата, и опашката да са хубави. Като приемеш една идея или едно учение, започни го добре, за да го свършиш добре.

„Как да се отнасяме със симпатичната нервна система? Как да я пазим? Искаме да знаем истината по този въпрос." Всеки може да дойде до истината и светлината. Изкуство е обаче да използва истината и светлината като художник. Всеки може да дойде до музиката, но изкуство е да се използва тя, както видният музикант я използва. Да използваш музиката като мощна сила, това е важно. Ако знаеш как да погледнеш човека, който носи оръжие, той ще го хвърли на земята и ще се откаже да си служи с него. Разбойници нападнали един виден цигулар с намерение да го оберат. Той погледнал към тях и си мислел: „Как ще се освободя от тези хора?" Те му казали: „Хайде, посвири и на нас,

да те чуем." Цигуларят извадил цигулката си и започнал да свири. Увлечен в музиката, той забравил, че се намира между разбойници и продължавал да свири. Като свършил, той прибрал цигулката си и тръгнал да си отива. Разбойниците, унесени в музиката, забравили, че го хванали и му казали: „Бъди свободен! Иди в света, да свириш на хората." Цигуларят, без да каже дума, извоювал свободата си. И разбойниците сложили оръжията си на земята и се отказали от своя занаят. Мощно нещо е музиката! В нея се крие велика сила, каквато и в златото. Покажете на човека една златна монета и вижте какъв ефект ще произведе тя в него.

Прочетете лекцията „Любов и колективност", VI година от лекциите на Общия клас от тома „Простите истини."

През цялата седмица мислете върху симпатичната нервна система и доброто свещено сърце на човека, на което се дължат добрините и напредъкът в света. Аз наричам свещеното сърце още и Божествен ум. Не мислете, че този ум е в главата. Не, главата, т.е. мозъкът, отразява нещата, сам той не мисли. Не можеш да възприемеш реалността чрез мозъка. Мозъчната система с главен орган мозъка е геометрията в живота, а симпатичната нервна система е математиката. Симпатичната нервна система възприема истината и реалността направо, а мозъкът само ги отразява. Истината е път. Тази истина се възприема от свещеното сърце, а мозъкът отразява истината в много форми.

Не се смущавайте, че множеството се отразява в много форми. И сенките имат степени на отражение. Например сянката на крушата е приятна, но сянката на ореха не е приятна. Приятно е да седиш под сянка, но след като си работил известно време. Някога и невежеството е приятно. Кога? Когато го използваш като сянка. Щом нервната ти система е изтощена, сед-

ни под сянката на невежеството да си починеш. Кажи: „Прост човек съм, много има да уча, но ще се порадвам на природата и ще си почина под сянката на това дърво невежество.“ Не мисли, че ако седнеш под сянката на невежеството, ще се унижиш. Ако мислиш, че природата нищо не ти е дала, тогава ще се унижиш – говориш неверни неща.

И тъй, ако искате да се разбирате помежду си и да наредите работите си добре, вслушвайте се в съветите и изискванията на симпатичната нервна система. Който живее в симпатичната нервна система, има едни резултати, който живее в отраженията ѝ, т.е. в мозъка, дохожда до други резултати. Искаш да приложиш една идея, но хората те дразнят. Докато се дразниш, ти си слаб. „Хората ме подиграват.“ Не се смущавай. Който те подиграва, ще заболее и ще се обърне към тебе да му помогнеш. Ти ще му се отзовеш и така ще се създадат приятелски отношения между вас. Не се смущавай от подигравките и дразненията на хората. Само така ще бъдеш неуязвим към отрицателните сили в природата. Ако им се поддадеш, ще те обезсилят.

Някои от учениците в класа искат да изучават тайните на йогите. Преди да дойдете до това знание, изучавайте симпатичната нервна система, за да се тонирате. Ако между мозъчната и симпатичната нервна система няма хармония, нищо не може да се постигне. Работете върху себе си, да организирате своя мозък. Колкото по-организиран е мозъкът, толкова по-добре действа симпатичната нервна система. Разногласието между хората се дължи на неорганизирания мозък. В мозъка се явяват различни разстройства, които причиняват недоразумения между хората. Изобщо симпатичната нервна система не се разстройва. Но когато се прекъсват теченията, които идат от симпатичната нервна система към мозъка, нарушава се дейността и на двете системи.

Омразата нарушава правилната дейност и на двете системи. Престани да мислиш за човека, когото мразиш. Забрави, че той ти е причинил някаква пакост. Не мисли за обидата, която някой ти причинил. Казал ти, че си прост, че произлизаш от долно семейство. Кажи си: „Аз зная, че произлизам от висок род. Че съм облечен в прости дрехи, това нищо не значи. Зная, че съдържанието ми е ценно. Животът, съзнанието, които ми са дадени, имат висока цена. Те идат от велик източник." И семето, затворено в кутийка, е малко и просто. Дайте му условия да поникне и израсте. Тогава ще видите какво крие то в себе си.

От всички се иска нова мисъл. Старият начин на мислене е неестествен. В него има нещо анормално. Защо човек не мисли право? Защото гледа на сенките и на отраженията като на реалност, а отхвърля самата реалност. Докато си в сенките и в отраженията на живота, там мисълта ти върви по индуктивен или дедуктивен метод. Дойдеш ли до реалността, тя изключва всякаква индукция и дедукция. Реалността превежда мисълта в геометрични и математични истини и ги прави ясни. Реалността започва с малките величини. Тя не иска да направи човека изведнъж богат. „Искам да направя нещата ясни за мисълта си." Внеси хармония между двете системи и ще придобиеш светлина. Симпатичната нервна система е свързана с възвишения свят, а мозъчната – с физическия свят. Между тия два свята има отношение, затова те трябва да се хармонизират. За да постигнеш това, пази се от отрицателните влияния, не се поддавай на тях. Че те обиждат, че те критикуват, не се смущавай. Може критиката да не е намясто. Ако е намясто, ще придобиеш нещо от нея.

Работете върху себе си, да се подмладите. „Как ще стане това?" Чрез мисълта, чрез гимнастика. Ако симпатичната нервна система не взима участие в гимнастическите упражнения, нищо не можете да постиг-

нете. Без упражнения човек не може да се подмлади. И чиновникът, като седи осем часа на стол, без да иска, движи краката си, прави известни упражнения, но те са дисхармонични. Каквито и да са тези упражнения, без тях положението му щеше да се влоши. Правете всеки ден упражнения около 15-20 минути за симпатичната нервна система. Така именно работите ви ще се наредят добре. Ако отделните хора, както и обществата бяха организирани, работите им щяха да бъдат наредени. Днес светът се нуждае от герои. За да учиш, трябва да бъдеш герой. Големи препятствия среща ученикът на пътя си. Ще преодоляваш препятствията и ще вървиш напред.

Като изучава Библията, човек среща неща, които засягат или ума, или сърцето му. Други неща засягат симпатичната нервна система. Важно е да се различават тези неща и разумно да се използват. Четеш един роман, който засяга или само ума, или само сърцето. Това не е правилно. И романът трябва да засяга едновременно и ума, и сърцето. Четеш „Клетниците" от Виктор Юго. Възхищаваш се от великолепното изнасяне на героя Жан Валжан. Казваш: „Защо не съм и аз като Юго?" Не, само един Юго можа да изнесе толкова сполучливо героя Жан Валжан. Роман като „Клетниците" само веднъж може да се напише. Втори подобен на него не може да се създаде.

Като говоря за симпатичната нервна система, мога да ви дам упражнения за развитието ѝ, но опасно е, ако умът ви взима участие в тях. Влезе ли умът, ще развали работата. В случая доброто в човека трябва да бъде на първо място. Ако не си добър, каквито знания и да имаш, те няма да ти помогнат. Добрият човек в широк смисъл на думата е благороден, богат и силен. Има движения на доброто, но има движения и на лошото. Движенията на честния човек коренно се отличават от движенията на крадеца. Виждали сте какви движения прави котката, когато дебне мишката. Та-

кива са движенията и на крадеца. Пазете се от тези движения, за да не се свързвате с престъпниците. Следете движенията, които правите с очите, с устата, да не изпадате под влиянието на отрицателните сили в природата. В древността окултните школи са изучавали движенията на човека в най-малки подробности. Не е безразлично какво движение ще направиш с очите или с устата си. Окултната школа не позволява и най малката дисхармония в движенията.

Помни: движенията, упражненията, които човек прави, крият в себе си велика, мощна сила. Те са необходими както за младия, така и за стария. Обаче старият се срамува да прави упражнения и казва: „Моето време мина!" Според него и центърът на слънцето е в покой. Лъже се той. Центърът на слънцето е в покой спрямо своите части, но е в движение спрямо друг център, вън от него. Във вселената всичко е в движение. Следователно старият е стар при известни условия, а невсякога. И младият не е всякога млад. Същото се отнася и до учения, и простия. Учен си само при известни условия. Щом излезеш от тези условия, ти си прост човек. Кое е по-добре: да бъдеш колело в колата или самата кола?

Да се върнем към истината, която всеки търси и се пита що е истина. Истината е формата, в която се въплътяват всички неща. Истината започва с буквата „и", която се пише по няколко начина: на латински със знака „i", а на български с „и". Буквата „i" представя първата проява на реалността, а „и" – последната проява. Между тези две букви се поставя буквата „л" – също проява на реалността. Стремете се да влезете в света на истината и любовта, т.е. в света на светлината и чистотата. Тези два свята могат да ви запазят от калта на физическия свят. Ако се натъкнете на тази кал, бъдете майстори да направите от нея грънци, стомни. Стойте далеч от калта.

Много тайни има в живота. И най-малката форма крие в себе си една тайна. Вземеш една ябълка и веднага я туряш в устата си. Знаеш ли какво представя ябълката? Тя е написана книга. Който може да чете, ще научи много неща. Казва се в Писанието, че на пророка бил даден един свитък. Той първо го прочел, а после го изял. В устата му било сладко, а в стомаха – горчиво.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Тридесет и шеста лекция
на Младежкия окултен клас
16 юни 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ТРИ ВИДА ПРОЦЕСИ

Размишление

Изкуство е да прилагаш това, което знаеш. Съществуват три вида движения, които трябва да се различават. Едното движение е физическо, външно, другото движение е органическо, а третото – психическо. Те могат да се представят във вид на концентрични кръгове. Вътрешният кръг представя психически процес. Вторият кръг представя органически процес, а третият – механически. Ще кажете, че съвременната наука не разглежда така процесите. Не се смущавайте от това. Много неща, за които науката говори, са верни, но много от тях ще се изменят. След десетки, стотици, хиляди години науката ще претърпи големи изменения и много празнини ще се запълнят.

Като се говори за истината, казват, че тя трябва да се обясни по окултен начин. По който начин да се обяснява, истината си остава необяснена. Тя не може да се обясни нито по обикновен, нито по религиозен, нито по окултен начин. Когато се обясняват процесите по механически начин, трябва да се знае, че е механически. Дали ще се обясняват по органически или психически начин, и това трябва да ви бъде ясно. Резултатите от трите процеса са различни. Механическият процес е свързан с органическия, а органическият с психическия. Значи те са тясно свързани помежду си. Невъзможно е един механически или външен процес да не е свързан с другите два процеса.

Следователно всяко външно движение, извършено по какъвто и да е начин, е свързано с двата вътрешни процеса – с органическия и психическия. В механическия процес влизат външните движения, а в органическия и психическия процеси влизат чувствата и мислите. И тъй, каквато мисъл и да проникне във вашия ум, тя непременно ще произведе известен резултат в органическия и психическия свят, а оттам – и в механическия. Значи от това, което човек мисли, чувства и върши, непременно ще има резултат в неговия вътрешен живот.

Под „вътрешен живот" разбираме проява на трите процеса в човека. Ако музикантът има ясна мисъл за музиката и я чувства правилно, а не може да ѝ даде външен израз, неговата музика ще бъде неразбрана. Трите процеса трябва да се проявяват едновременно както в музиката, така и във всички области на живота. Как може да се изрази добрият живот, ако липсва един от тези процеси? Направиш едно движение, което изразява твоето неразположение или недоволство. Ти мислиш, че никой не те вижда, но природата държи сметка за всичко, тя хроникира всичко. Тя държи сметка и за най-малкото мръдване на мускулите. Понеже изразходваш известно количество енергия, природата иска да знае къде отива тази енергия и как се използва. Тя иска да знае за всеки даден момент какъв процес се извършва – механически, органически или психически. Ще кажете, че не е важно какво движение си направил, как си мръднал устата си. Не е така. Ако не държиш точна сметка и не следиш движенията си, органическият и психическият свят отдавна щяха да фалират.

Сега не се спирайте на въпроса, защо светът е създаден така. Който си задава този въпрос, той се поставя в положението на човек, който се мисли по-умен от разумната природа – творецът на цялата вселена. Някои учени, като изучават устройството на окото, намират известни дефекти в него. Те казват, че

природата би могла да създаде по друг начин окото. Какъв дефект има човешкото око? Има наистина някаква аномалия, но дали е в замисъла на природата, или в ума на тези учени, това е въпрос. Аз мисля, че в ума на тези учени има някакъв дефект, а те го приписват на природата. Днес няма по-съвършен орган от човешкото око. Нека учените, които критикуват природата, се опитат да създадат такъв организъм, в който механическите, органическите и психическите процеси да стават едновременно.

На какво се дължи дисхармонията както в душата, така и в организма на човека? Тя е последствие на нарушената връзка между трите процеса. Стомахът ти не работи добре. Защо? Процесите в храносмилателната система не стават добре. Някога черният дроб не работи добре, някога сърцето не работи добре, някога мозъкът се отказва да работи. Казваме, че причината на тези неразположения се дължи на някакви утайки в нервната система. Верен е този извод, но отде са дошли тези утайки? Светът е пълен с утайки: утайки в ума, утайки в сърцето и в целия организъм. Тези утайки и натрупвания са резултат на дисхармонията между трите вида процеси.

Да допуснем, че вие се интересувате от въпроса, колко години може да живее човек на земята. Някой може да живее много време, а друг – по-малко. Как ще определите колко време ще живее един човек на земята? Има няколко начина за определяне дължината на човешкия живот. Един от простите начини е следният. Туриш пръста си отгоре на кожата, натискаш малко. Ако на мястото, дето си натиснал, остане трапчинка, този човек няма да живее дълго. Ако натиснете с пръста си върху кожата на някого и трапчинката бързо изчезне, той ще живее дълго. У него има енергии за живот. В първия случай природата казва на човека да бъде внимателен към живота и да използва разумно неговите енергии. Във втория случай тя му обещава дълъг живот.

Правете опити, да видите след колко време се изгубва трапчинката. Ако искате да имате точни опити, може да си служите с часовник: някога трапчинката се заличава след две-три секунди или няколко минути, а някога остава през целия ден.

Вътрешният кръг от трите концентрични е свързан с мозъчната система. Средният кръг е свързан със симпатичната нервна система, а външният – с мускулната система. Как ще познаете дали мозъчната и симпатичната нервна системи действат правилно? По болезненото състояние на човека лекарите се произнасят за неправилните функции на тези системи. Според мене лекарите трябва да изучават не само болезнените състояния на човека, но и здравословното му състояние. Щом познават добре здравословното състояние на организма, лесно могат да разберат отклоненията, които стават в него. Ако мисълта на човека не е ясна, ако той гледа на нещата като през мъгла, това показва, че в мозъка му има малка аномалия.

Мислиш върху идеята за Бога и след време казваш: „Няма Бог." Аз пък ще ти задам въпроса, ти съществуваш ли, или не съществуваш. Да казваш, че Бог не съществува, то е все едно да се съмняваш в своето съществуване. Запитай се: „Съществувам ли аз като реалност, или не? Откъде съм дошъл и накъде отивам? Зная, че ще умра, нищо повече." Като умреш, къде ще отидеш? В черната земя. Какво е черната земя? Ето въпроси, които и досега остават неразрешени. Вие тъпчете черната земя, която е пълна с философи. Тревата, листата, и това са философи, които оставили телата си да ги използват. Какво представя философът вън от своето тяло? Де е той? Философът оставя дрехата си на земята, а той сам заминава за безпределното пространство. Той оставя даже праха от дрехата си, та като стъпвате на него, да възприемете неговата философска мисъл. Благодарете, че има много философи на земята.

Важен е сега въпросът, откъде иде човек и накъде отива? Водната капка в пространството, и тя иде отнякъде. Тя иде от големия океан. Къде отива? Пак в големия океан. Като е дошла на земята, спечелила ли е нещо? Като заминава, губи ли нещо? И като е дошла, не е спечелила, и като заминава, нищо не е загубила. Какво е тогава нейното значение? С идването и заминаването ѝ става известна обмяна. Работата, която е свършила водната капка, е очебийна. Като си замине, тогава се вижда работата, която тя е свършила. Водните капки в океана се нареждат според работата, която са свършили на земята. Онези, които са свършили по-малко работа, те заемат дъното на океана. Онези, които са свършили повече работа, са към средата, а които са свършили най-много работа, стоят на повърхността на океана. Казваш – не ти трябва много учене. Ти си на дъното на океана. Ако си учен, ще бъдеш на повърхността на океана, ще се ползваш от благата на природата.

С други думи казано, свободата на човека зависи от работата, която той свършва на земята. Работата, която свършваш на физическия, духовния или умствения свят, определя мястото на човека. Всяка мисъл, която влиза във вашия ум, трябва да ви остави нещо. Оставете настрана вашите песимистични мисли и чувства. Песимизмът е неестествен за човешкия живот. Ти носиш тесни обувки и от притеснение ставаш песимист. Много просто – събуй тесните обувки и ходи няколко часа бос. Дай на човека тесни обувки, и той ще стане песимист. Дай му удобни меки обувки, и той става оптимист. Напълнете джоба на бедния с пари, и той ще стане оптимист. Изпразнете джоба му, и той става песимист. Пълната торба с хляб прави човека оптимист. Празната торба го прави песимист. Песимизмът и оптимизмът са отношения.

Мнозина отдават погрешките в човешкия живот на Сатурн като песимист. Всички хора, които имат

отрицателните качества на Сатурна, са песимисти. В друго отношение той е философ и критик. Всъщност Сатурн не е песимист. Ако беше такъв, той щеше да се убие. Той има само песимистични настроения, но не е песимист. Песимизмът е болезнено състояние. Когато липсва нещо на човека, той става песимист. Като му дадеш това, което му липсва, той става оптимист. Песимизмът е нощ, а оптимизмът – ден. Ето защо песимистът трябва да спи, да забрави всички тъги и скърби. Ако си в умствения свят, трябва да заспиш. Ако си на физическия свят и те заболи ръка, няма да работиш. Това е философия. „Ама работата ми ще остане назад." Нека остане! С два-три деня нищо няма да загубиш, поне ръката ти ще оздравее. И като оздравее ръката ти, ще свършиш повече работа, отколкото с болна ръка. Работи, без да уморяваш и нараняваш ръката си. Щом те нападне песимистично настроение, ти почиваш вече. Песимизмът не разрешава въпросите. Песимистът се страхува, че ще умре гладен. Той си мисли: „Какво ще стане с мене след двадесет години?" И конят, затворен в обора без храна, казва: „Какво ще стане с мене, ако не ми дадат да си хапна слама?" Ще отслабнеш. За да не стане това, ще извикаш слугата си и ще му кажеш да нахрани коня. Има кой да се грижи за коня, няма защо да се смущава той.

„Какво ще стане с нас?" Единственото нещо, което може да стане, – ще поолекнете малко. Като дойде господарят, той ще се погрижи за вас. Както по теглото на коня се познава дали се е хранил, или не, така и по теглото на човека се познава колко храна е приел. Някога слугите обичат да лъжат. Кога лъжат те? Когато не са изпълнили задълженията си. И човек, като не храни коня си навреме, той лъже. Слугата се оправдава с това, че не знае къде е храната на коня. Това не е причина за оправдание. Ти не си постъпил разумно спрямо себе си. Разумност се иска от всички.

Често младият казва: „Ще се самоубия.“ Защо ще се самоубиеш? Че работите ти не вървят добре. Той минава за смел, решителен, за герой, а иска да се самоубие. Щом не става според желанието му, ще се самоубие. Това не е геройство. Знаете ли какво значи да се самоубиеш? Една крайно упорита жена, недоволна от мъжа си, му казала: „Да знаеш, че ще се удавя.“ „Смееш ли?“ „Аз съм свободна, разполагам със себе си, ще се удавя.“ Тя тръгнала към близката река, и той след нея. Като стигнала до реката, тя се обърнала към мъжа си и казала: „Защо мълчиш? Кажи поне да не се хвърлям.“

Така и вие, намислите да се самоубиете, а се обръщате назад, дано някой ви види и попречи да го направите. Казвате: „Как не се намери някой да каже, че работата ми ще се оправи, та да не се убивам! Мъжът трябваше да каже: „Жена, не отивай да се давиш. Не мога да живея без тебе!“ А той я оставя свободна да прави каквото иска. Защо коларят трябва да остави колата си вън от реката? Той решава да мине край реката, да я обиколи, отколкото да влезе вътре.

Съвременната педагогия се нуждае от нов начин на възпитание и самовъзпитание. В природата съществува метод, чрез който човек всякога може да си помогне. Той е изключителен метод. Дали той е изпитан и проверен, не е важно. Той всякога може да се опита. Какъв е методът, няма да кажа, но всеки може да го опита. За тази цел човек трябва да мине през двете крайности: оптимизъм и песимизъм. От крайната надежда да дойдеш до крайното обезсърчение. Като се намериш в средно състояние, ще опиташ този метод.

Какво разбираме под „краен оптимизъм“ и „краен песимизъм“? Искаш да следваш в странство. Един приятел ти обещава да те подържа. Ти си доволен, щастлив и казваш: „Наредиха се работите ми, ще замина за странство. Сбогом, неблагоприятни условия!“ На ума ти не дохожда мисълта, че може да стане нещо и да ти поп-

речи да заминеш. Последният ден обаче приятелят ти фалира, остава без стотинка в джоба. Той казва: „Обещах да те поддържам, но изгубих всичкото си богатство – нищо не ми остана.“ Отчаян, обезсърчен, ти решаваш да се убиеш и тръгваш към близката гора. Търсиш здраво дърво, да се обесиш на него. В този момент срещу тебе излиза една мечка. Като я видиш, ти се уплашиш и хукваш да бягаш. От страх спъваш се и падаш на земята. Мечката се приближава до тебе, почва да те мирише и се отдалечава. Страхът от мечката измества в тебе желанието да се самоубиеш. Сега провидението ти иде на помощ. На излизане от гората ти срещаш един професор, който почва да се разговаря с тебе и между другото те моли за една услуга. „Виждам, че си беден момък, искам да ти помогна да следваш университета, срещу което всяка сутрин ще ми палиш печката.“ Кажеш ли, че не искаш да се занимаваш с тази работа, и тук пътят ти за следване ще се прекъсне.

Знайте, че когато човек дойде до крайния предел на своето отчаяние, помощта ще дойде. Нека утихне сърцето ти, нека се успокои и чакай – помощта иде. Съществува промисъл в света. Ще ви дойде помощ оттам, отдето не очаквате. Вярвайте в Божествения промисъл. Той иде по такъв начин, че вие сами ще се чудите как е станало това. Никой не може да предвиди начина, по който иде помощта.

През време на международната война в Съединените щати случило се една част от участващите войници във войната останали 3–4 деня без хляб. Наложило им се да гладуват. Те дошли до такова отчаяние, че помислили да напуснат фронта. В това време един американец решил да изпрати на войниците на бойното поле две-три коли хляб. В момента на най-голямото отчаяние на войниците хлябът дошъл. Ето как работи Божествения промисъл! Докато войниците били в отчаяние, в ума на този американец дошла идеята да им достави хляб.

Знайте, че когато сте в най-голяма мъчнотия и затруднение, природата е предвидила вашите нужди. Тя ще ви помогне, но не по начин, както вие мислите. Тя е начертала свой план, по който да ви помогне. Вие говорите за растене. Растенето не става както вие мислите. Наблюдавали ли сте по колко израствате всеки ден? Кой от вас е правил статистика как е расъл от първата до двадесет и първата си година? Ако първите десет години не сте могли да правите наблюдения, от десетата година нататък правили ли сте наблюдения? Знаете ли колко сте пораснали на дължина и на широчина? Нито един от вас не е правил подобни наблюдения, даже и майката не се е занимавала с такива наблюдения. Ако тя би мерила как расте детето, щеше да има ценна статистика за неговия растеж. Интересно е да се види колко израства детето в продължение на 24 часа. Така тя щеше да се домогне до някои вътрешни процеси в развитието на детето. Добре е да наблюдавате деца с кръгли и продълговати лица, да намерите разликата в характерите им. Деца с кръгли лица са при по-добри условия от тези с продълговати лица. Човек с кръгло лице се справя с обезсърчението за няколко минути, а онзи с продълговато лице не се справя лесно. Човек с кръгло лице е предразположен към затлъстяване. Той носи излишен товар, който може да пречупи гръбначния му стълб. Такъв човек заболява от подагра. Препоръчва се често изпотяване, за да свали част от товара си.

Дължината на човешкото лице зависи от трите концентрични кръга. Когато дейността и на трите кръга е хармонична, създават се красиви човешки типове. Чертите на лицата им са съвършени. В тях кривите и правите линии са хармонични. За следния път, опитайте се да нарисувате типа на идеалния човек, както вие го схващате. Не е важно как го рисуват художниците, но как го разбира всеки от вас поотделно. Вие се смеете, не вярвате, че можете да нарисува-

те типа на идеалния човек. Защо се смеете? Какъв е произходът на смеха? Някога човек се смее, когато е намислил нещо, в което сам не вярва.

Вървят двама американци и виждат един петел, пред който има царевица. Той рови с краката си и кълве. Американците разискват философски въпроси, но като виждат петела, започват да се смеят и казват: „Петелът мисли, че като рови по тротоара, оттам излиза царевицата.“ Ето и ние, като разсъждаваме по философски въпроси, приличаме на този петел. Ние мислим, че като се ровим в мисълта си, ще извадим царевица. Царевицата не излиза от камъните. Няма защо петелът да рови. Той си мисли, че ако не рови, няма да има царевица. Камъните нищо не дават. Не трябва много да се мисли. Като туриш две-три зрънца на едно място в земята, върви си по работата. Казваш: „Тази работа няма да стане.“ Защо? Ти не разбираш законите, по които тя може да се нареди. Ако разбираш законите на живота, всички работи се нареждат добре.

Изучавайте движенията на лицето, защото всяко движение – правилно или неправилно, се отразява върху мозъка, както и върху симпатичната нервна система. Изучавайте също и движенията на устата си. Някой стиска много устата си, а друг я отваря повече, отколкото трябва. Каква сила се крие в стиснатата, т.е. в затворената и отворената уста? Стиснатата уста означава много енергия. Питам този със стиснатата уста: „Мислиш ли, че като си стиснал устата, ще се заоблачи, ще загърми, ще стане земетресение?“ „Не, времето е хубаво, ясно, слънцето грее, хората си вървят по пътя, свободни и весели.“ Ти представяш особен екземпляр.

Изучавайте себе си и знайте, че всяка поза, която вземате, е отражение на окръжаващата среда. Добре е, като се изучаваш, да намериш себе си, т.е. това, което търсиш. Някога го намираш, приятно ти е. Някога виждаш черта, която не е твоя и не ти харесва.

И да искаш, не можеш да се освободиш от нея. Дълго време трябва да работи човек върху себе си, за да се освободи от наслояванията. Щом се освободи от тях, тогава започва да гради новия живот.

Човек стиска чрезмерно устните си, когато се нарушава вътрешното му равновесие. Щом изгубиш равновесието си, не стой прав, а седни на земята. Иначе може да паднеш и да се удариш. Ако това не помага, легни на гърба си. Тури едната си ръка на корема, а другата – на гърба. Концентрирай мисълта си към центъра на земята и към центъра на слънцето. След няколко минути равновесието ти ще се възстанови. Нови енергии ще потекат в организма ти. Нова мисъл ще влезе в ума ти и ще разбереш, че няма смисъл да се обезсърчаваш и отчайваш. Щом се е родил на земята, човек се развива при условията, които му са дадени. Не губете своя стремеж. Често вие искате да станете това, за което не сте родени. Ти не си роден за музикант, не си блъскай главата. Не си роден и за поет, не си блъскай главата.

Някой пита: „За какво съм роден?“ Роден си да биеш тъпан. Ще биеш тъпана, докато намериш онова, за което си роден. Може да дойдеш в противоречие, но когато се дават роли в театъра, могат ли всички да вземат главните роли? Обикновено даровитите актьори взимат главните роли. Случва се даровити актьори да играят малки, обикновени роли. И тези роли са от значение. Дали изпълняваш ролята на цар, на княз, на виден човек, това нищо не значи. Някога може да изнесеш хубаво и малката роля. Цял живот няма да изпълняваш тази роля! След десетина представления може да вземеш голяма роля. За да бъдеш свободен, трябва да си доволен от всяка роля, която ти се дава. Утре ще ти дадат друга роля.

Като преживявате приятни и неприятни чувства, вие сте на сцената, играете различни роли. Как познавате, че един човек изпитва неприятни чувства, че е

неразположен, че го мъчат лоши мисли? Как познава студентът, че професорът му не е разположен? Той започва да къса студентите, мрачен е, навъсен. Трябва да мине известно време, за да се измени състоянието му. Как ще стане това? Ще го погледнеш право в очите, ще му се усмихнеш едва забелязано. Това ще се отрази приятно на професора. Той е намусен, а студентът му отговаря с усмивка. Доброто трябва да излезе срещу лошото. На лоши мисли и желания не отговаряйте с лошо. Поставяйте контрастни положения. Срещу злото поставяйте доброто. Понеже живеете в света на контрастите, неизбежно ще срещате противоречия. Срещу всяко противоречие туряйте доброто. Там е вашата сила.

Оплакваш се, че те сполетяло нещастие. Провидението ти го изпраща, за да те научи на нещо. То ти дава някакъв урок, иска да те направи герой. Ти си слаб, хилав, едва носиш пет килограма тежест. За да се калиш, провидението всеки ден увеличава товара ти, иска да станеш силен, да заякнеш. От гледището на природата страдащите са героите в света. Колкото по-голямо е страданието, толкова геройството на човека е по-голямо. „Отчаях се вече." Нищо от това, герой ще станеш. Радвай се, че страдаш. Ако нямаш страдания, ти ще останеш слаб, хилав, какъвто си се родил.

Тръгнали на път господар и слуга. Господарят бил краен скъперник, а слугата – щедър, широк човек. Среща ги един просяк. Господарят отминава, нищо не дава на просяка, но слугата го спира и казва: „Господарю, дай нещо на този бедняк. Аз съм готов да работя за него." Засрамен от слугата си, господарят изважда кесията и дава на слугата пари, да ги предаде на просяка. Господарят има вяра в слугата си и знае, че каквото каже, ще го направи. И на вас казвам, ако господарят ви е богат, но скъперник, кажете му: „Господарю, помогни на бедния и страдащия. Ако ти не направиш това, аз ще работя вместо него и ще му

помогна.“ Дайте пример на своя господар, да види как трябва да се живее.

Бъдете готови при всички условия да правите добро. И нищо да нямате, кажете: „Аз ще работя вместо бедния, и пак ще му помогна.“ Не само да взимате, но и да давате. Нека всякога минава от вас. Кажи: „Ще давам, даже и от мене да замине.“ Ако не можеш да работиш, помоли ближния си, той да помогне вместо тебе. „Ще ме послуша ли?“ Ще те послуша. Щом имаш вяра в доброто, думата ти ще даде добър резултат. Не може да проектираш една добра мисъл, без тя да се реализира. Всяка добра мисъл и всяко добро чувство дават добри плодове. Кога? Не след много време. Човек е фактор в живота, ако не за всичко, поне за много неща. Всеки трябва да знае, че е дошъл на земята да свърши една работа, която никой друг не може да свърши. Ако не я свърши, той ще остави една междина в целокупния живот. А това не се позволява. Опитайте се за следния път да нарисувате образа на идеалния човек.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и седма лекция
на Младежкия окултен клас
23 юни 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ЖИВОТ И ИДЕАЛ

Тайна молитва

Кой от вас се опитвал да нарисува образа на идеалния човек?

Как определят писателите и поетите понятието „идеал"? Макар и отвлечено понятие, идеалът е свързан със живота. Вън от живота, идеалът не съществува. Онзи израз на живота, който постоянно се реализира и остава нереализиран или постоянно се осъществява и остава неосъществен, е идеал. Това, което се постига само за момент, не е идеал. Идеалът постоянно се постига, и пак остава непостигнат. Идеал ти е например да станеш богат. Колко богат можеш да станеш? Сам за себе си не можеш да станеш богат, хиляди хора трябва да се кооперират с тебе. Имаш идеал да станеш учен. Сам не можеш да станеш учен, хиляди учени трябва да се кооперират с тебе. Преди тебе хиляди хора са работили в областта на науката. За да станеш учен, ти трябва да събереш всичкото тяхно знание.

Като ученици вие трябва да имате ясна представа за всяка мисъл, която минава през вашия ум. Мисълта е важна не само като процес. Например лесно се говори за музиката, но в нея има ритъм, пластика, израз. Изразът се отнася до външната страна на музиката, а ритъмът – до вътрешната страна. Пластиката пък е прилагане на ритъма. Дето има пластика, там е красотата. Значи и идеалът, който има отноше-

ние към красотата, е пластичен, устойчив. Идеалът е сила, с която човек може да си пробие път навсякъде. С един лев можеш ли да си пробиеш път? Не можеш. Колкото и да казваш, че този лев е разменна монета, никой няма да му обърне внимание. Всеки ще го погледне и ще си замине. Много естествено, един лев е това, не са хиляди и стотици хиляди левове. Друг е въпросът, ако знаеш добре поне един чужд език. С него ще си пробиеш път в тази страна, чийто език знаеш. Ако знаеш десет езика, ще си пробиеш път навсякъде. Според някои идеалът е цел, към която човек се стреми. Например стремиш се към планинския извор. Защо се стремиш? За да задоволиш жаждата си. Като уталожиш жаждата си, ти възстановяваш силите си. Следователно постигането на известен идеал възстановява силите на човека. И наистина, когато изгуби идеала си, човек губи силата си.

Да живееш без идеал, значи да си човек без вяра. Някой казва: „Аз не вярвам в хората, не вярвам в природата, в нищо не вярвам." Не вярваш в хората, но ги търсиш. „Не искам да бъда богат." Не искаш богатство, но го търсиш. „Не искам да бъда учен." Не искаш да бъдеш учен, но търсиш знанието. „Не се интересувам от общественото мнение." Не се интересуваш, но търсиш общественото мнение. Ти търсиш всичко онова, което отричаш. Всичко отричаш и вярваш в това, което отричаш. Казваш, че не се страхуваш, а дрехите ти треперят от страх. Страхът има велико предназначение.

Всичко, което е на място, допринася известно благо на човека. Щом нещо не е намясто, то го спъва. И най-голямото благо, не намясто приложено, причинява голямо зло на човека. Например голямото богатство, неправилно използвано, причинява нещастие. Какво ще правите с това богатство? Как ще го разпределите? За какво ще ви послужи то, не знаете. Искате да бъдете учени. Какво ще правите със зна-

нието, което имате? Някой от вас е астролог, може да предсказва какво ще стане след хиляда години. Къде ще приложи това знание? И в най-голямото богатство, и в най-голямото знание се крие известна горчивина. Значи сладкото и горчивото са две крайности в живота, които взаимно се неутрализират. Горчивините в живота се лекуват със сладостите. Горчивините причиняват страдания, а сладостите – радости. Радостта има за цел да премахне горчивината. Горчивината е външната страна на скръбта. Горчива е скръбта като пелин. Някои употребяват пелин против треска. Като ѝ дадеш пелин, тя бяга вече навън. Треската, както и всички други болести, се дължи на живи същества. Скръбта и радостта също се дължат на живи същества. Когато детето заболее, майката търси лек против болестта и като намери такъв, тя се радва.

Питам, кое радва майката? Детето. Кое радва учениците? Знанието, което придобиват. Кое радва поета? Поезията, която той пише. Кое радва музиканта? Музиката, която го вдъхновява. Четете поезията на някой поет или слушате произведението на даден музикант и знаете, че зад всичко това се крие едно разумно същество – поетът или музикантът.

И тъй зад проявения живот се крие нещо разумно, т.е. великата разумност. Какво се крие зад непроявения живот? Нищо не се знае. Проявеното не се забравя. Ако нещо се прояви и се забрави, това показва, че му липсва интензивност. Изобщо интензивните неща не се забравят. Има една страна в живота, в която всичко може да се прояви. Някога човек се намира в положението на дете, което стои на морския бряг и наблюдава морето. Вълните непрекъснато заливат брега и заличават стъпките му. Така и вие, пишете нещо, но вълните заличават написаното. Има една област в живота, дето всичко се заличава. Не влизайте в тази

област. Тя е неутралната зона в живота. Там нищо не може да се направи. Щом напишеш нещо, вълните ще го заличат.

Вземете например отвлечената идея за доброто. Всеки иска да бъде добър. Какво се разбира под понятието „добър"? Какво означават думите „искам да бъда добър, силен, умен"? Ако си добър, непременно ще бъдеш силен. Добрият не може да бъде слаб. Когато добрият влезе в среда между размирни хора, без да говори, без да прави някакви движения, всички млъкват. Как става това? Той излъчва от себе си сила, която внася разположение в хората. Добрият излъчва мекота и топлина, която може да смекчи температурата и в най-студената стая. Силният може да те носи на ръце, но не и да те стопли. И учениците носят учителите си на ръце, но някога зле им отмъщават. Едни от учениците носят учителя си на ръце, когото обичат, други ученици използват случая да отмъстят на учителя. Те го носят, но същевременно го щипят. Като го свалят на земята, учителят казва: „Никога вече няма да се оставя да ме носят ученици."

Помнете – вие трябва да се справите с противоречията на вашия ум и на вашето сърце. Има противоречия в живота, с които също трябва да се справите. Ти си свършил университет, имаш много знания. Знаеш как се върти Земята около оста си и около Слънцето. Знаеш как се движи Луната, можеш да решаваш и най-мъчните задачи. Обаче един ден минаваш през една гора и срещу тебе излиза мечка. Какво ще правиш сега? Как ще приложиш знанието си? Да бягаш, не можеш, краката ти се подкосили от страх, а мечката бяга по-бързо от тебе. Да се качиш на едно дърво, не можеш, не си сръчен, а то е далеч от тебе, ще срещнеш мечката. Да стреляш срещу нея, пак не можеш, ръцете ти треперят. Как ще се справиш с мечката?

Може да се намерите и пред друга мъчнотия. Както вървите, виждате, че пред вас иде трен. Ако останете на пътя, той ще ви смачка, няма време да спре. Който разбира движението на стрелките, лесно ще се справи с положението. Ще врътне една от стрелките, и тренът ще вземе друга посока на движение. Следователно всяка идея има свой специфичен начин на прилагане. Затова трябва да изучавате формите и законите, на които се подчиняват идеите. Също така, за да се справите с противоречията в живота, вие трябва да разчитате на своя ум, на своето сърце и на своята воля. Да разчиташ на тях, това значи да ги владееш. Попаднал си в тропическа зона и се натъкваш на една голяма боа, дълга 7–8 метра. За да я избегнеш, трябва да бъдеш предвидлив, да носиш един съд с прясно мляко. Като видиш боата, остави съда с млякото на пътя ѝ и бягай. Там е спасението ти. Ако речеш да се качиш на дърво, тя се качва по-добре от тебе.

Какво представя боата в живота? Тя не е нищо друго освен разбойници, които ви обират. Ти носиш мляко със себе си – твоето богатство. Остави котела с млякото на разбойниците, вдигни ръцете си нагоре и бягай. Като употребят млякото, те ще оставят котела за тебе. Котелът, това е твоето тяло. Ти пак ще забогатееш, т.е. отново ще напълниш котела с мляко. За онзи, който знае законите, лесно се придобива богатство. За онзи, който не знае законите, придобиването на богатството е събиране просо от земята. Ако разпилееш иглите си в тревата, как ще ги събереш? Умният взима един голям магнит и го насочва към мястото, дето са иглите. Всички игли се полепват по магнита. Той ги прочете, туря ги в кутия и си отива. Глупавият рови из тревата с часове, и пак не може да ги събере. Ученият лесно се справя с мъчнотиите си. Той има знания, с които разполага всеки момент. Някой казва: „Аз разчитам на Господа.“ Добре е да разчи-

таш и уповаваш на Господа, но пръв ти трябва да работиш. И господарят казва, че разчита на слугата си. Но тъкмо когато разчиташ на слугата си, той заспива. Тогава? Ами ако слугата ти се разболее? В края на краищата, ти ще се убедиш, че първо трябва да разчиташ на себе си, а после на другите.

Често вие разчитате на новите идеи повече, отколкото на себе си. Приемеш една нова идея и хвърчиш от радост. Да, но тази идея трябва да се приложи. Твоят слуга може да ти помогне, може и да не ти помогне. Какво ще правиш тогава? Трябва да я приложиш, да знаеш по какъв начин става това. За да постигнеш нещо, трябва да бъдеш умен. Двама българи следвали по математика в Русия. Единият от тях живял в едно семейство, чиято дъщеря изучавала музика, та с часове свирила на пиано. Дошло време за изпити, но студентът не могъл да учи, пианото го смущавало. Чудел се какво да прави, изпитът му щял да пропадне. Да напусне стаята си не могъл, нямал средства да си излезе. Един ден другарят му – също българин, му казал: „Аз ще ти помогна.“ „Как?“ „Ще видиш.“ Взел той гайдата си и дошъл в дома на приятеля си, който учил за изпит. Надул гайдата и започнал да свири. Приятелят му се разиграл. Така продължили с часове. Единият надувал гайдата, а другият играел. Като чула този шум, хазяйката веднага влязла в стаята на своя квартирант и го запитала: „Какво е това?“ „Веселим се, свирим и играем.“ „Моля ви се час по-скоро ми освободете стаята. Ето, връщам ви парите, които ми дадохте в предплата, само ме освободете.“ Той взел парите и си наел друга квартира.

Ще кажете, че това е хитрина. И хитрина да е, важно е, че студентът издържал изпита си. Христос казва: бъдете умни, т.е. хитри, като змията и незлобиви като гълъба. Какво направи цар Давид, когато филистимците го заведоха с вързани ръце при Саула? Той започна да играе. Като видя това, Саул каза: „За-

що ми доведохте този луд човек? Освободете го!“ Това е съобразителност, такт. Така постъпи Давид и се освободи.

Двама млади – мома и момък, се разхождали в една гора. Момъкът разказвал на момата за своите геройски подвизи в живота си. В заключение на това той казал: „Ти всякога можеш да разчиташ на мене. Такъв момък никъде не можеш да намериш.“ Като навлезли навътре в гората, видели, че срещу тях иде една мечка. Момъкът веднага се покатерил на едно дърво, а момата от страх паднала с лице към земята и се преструпорила на умряла. Мечката се приближила до нея, започнала да я мирише оттук-оттам и продължила пътя си. Като заминала, момъкът слязъл от дървото и запитал момата: „Какво ти каза мечката?“ „Каза ми втори път да не излизам на разходка с такъв герой като тебе.“

Често говорите за новите идеи, хвалите се с тях. Питам, каква идея е тази, на която не можете да разчитате в един труден момент. Който се занимава с окултните науки и не знае как да ги прилага, ще има обратни резултати. „Аз имам много знания.“ Можеш ли да ги приложиш? „Не мога.“ Какъв смисъл има това знание? Музикант си, знаеш 40–50 хубави парчета, но не можеш да избереш кое от тях да свириш. Докато намислиш кое парче подхожда за дадения случай, ти си изгубил вече момента. Някой знае само една песен и като го накарат да свири, веднага започва. Той не мисли, не избира, но започва да тегли лъка и свири „Цвете мило, цвете красно“. Добре е да знаеш повече парчета, да направиш избор и да изсвириш най-хубавото от тях. Кое е най-хубавото парче? Което отговаря за случая. Пазете се да не изпаднете в онова смешно положение, в което се намерил един млад неопитен българин.

Един млад българин решил да отиде на гурбет. Той бил неопитен, не познавал живота. Затова, като

го изпращала в света, майка му го съветвала: „Синко, ще бъдеш умен, ще гледаш да постъпваш добре. Като те канят на гости, ще ядеш. Като отидеш на сватба, ще играеш. Като видиш, че носят мъртвец, ще се прекръстиш.“ Тръгнал той на гурбет и първото нещо, което видял, било погребение. Понеже мислил, че първо ще срещне сватба, той започнал да играе срещу мъртвеца. Близките на умрелия се възмутили от постъпката на младия човек и го набили добре, като му казали какво трябва да прави, когато срещне мъртвец. След време той срещнал сватба, но понеже се объркал още при първия случай, затова започнал да се кръсти и моли срещу булката. И този път го били, като му казали, че на сватба се играе, няма защо да се кръсти и моли. Крайно учуден от постъпките на хората, той си казал: „Няма оправяне в този свят.“ Не, светът лесно ще се оправи, но когато всеки човек се научи да съпоставя нещата, т.е. да туря всяко нещо на своето място.

Ще кажете, че примерът, който ви дадох, е смешен. Някога и във вашия ум проникват такива странни идеи. Те са подобни на умрелия, който срещате на пътя си. Какво трябва да направите? Снемете шапка и започнете да се молите и кръстите. А вие, като не знаете какво да правите, казвате: „От мене човек няма да стане.“ Това е за умрелия, а не за тебе. Умрелият казва за себе си, че от него нищо не може да стане. Ти взимаш това върху себе си. Не, ти трябва само да се кръстиш и молиш – нищо повече. Умрелият е прав да казва, че от него нищо няма да излезе, защото го носят на колесница. А ти можеш само да се молиш, да не изгубиш дрехата си като него.

Едно се иска от вас: да различавате нещата, да знаете коя идея е ваша и коя чужда. Всяка обезсърчителна идея е чужда. Тя няма общо с вас. В живота има песимистични идеи, но те не произтичат от него. Каквито страдания и противоречия да имаш, те не произ-

тичат от живота. Животът носи само блага. Всичко останало иде от друг източник. Следователно ще филтрираш живота, за да отделиш примесите от него. Ще отделиш потребното от непотребното.

Казва се, че човек за човека е вълк. Това не е вярно. Питам, вълкът за вълците вълк ли е? Не, вълкът е вълк само за овцете. Ако човек гладува десетина дни, може ли да отреже парче месо от себе си, за да задоволи глада си? Това е невъзможно. Обаче, ако един път може да направи това, втори път по никой начин не може да го направи. Значи човек за човека не може да бъде вълк. Човек за човека е брат. С другите животни той постъпва като вълк, но сам за себе си не може да бъде вълк. Вълкът за вълка е другар. Овцата за овцата е другарка. Дръжте в ума си мисълта, че човек за човека е брат, приятел, другар.

Ако си млад цигулар и за пръв път ще даваш концерт, как ще се справиш със страха? Отде произлиза страхът? От публиката. Значи хората ти внушават страх. Тогава ръцете ти треперят, не можеш да държиш добре цигулката. Как ще се справиш с публиката? Ще си представиш, че си сам, че салонът е празен и свириш само за себе си. Знаеш ли друг начин, по който да се справиш с публиката? Ще кажеш, че публиката е реална, не можеш да я пренебрегнеш.

Според мене реални неща са тези, за които в даден момент ти мислиш и чувстваш. Ако мислиш и чувстваш, че си сам, ти си в реалността. Всяко нещо, за което не мислиш и не чувстваш, не е реално. Колкото и да се страхува, музикантът трябва да намери начин да се справи със страха. Такова е положението, че по никой начин той не може да отложи концерта. Затова той трябва да надвие страха. Кой човек се страхува? Слабият. Още? Онзи, който няма любов. Всеки музикант, който не свири с любов, той изпитва страх. Щом се страхува, той не е музикант, но тъпанар. Наистина който бие тъпана, той е страхлив чо-

век. Който се страхува от живота, в него страхът е отвътре, а любовта отвън. Който не се страхува, той носи любовта в себе си, а страхът е поставил отвън. Ако страхът е вътре, причината си ти. Сам ти си го поканил с девет бъклици. Покани и любовта с девет бъклици, и тя ще влезе в тебе. Страхът не се налага, но очаква да го поканиш. Без покана той не дохожда. Голям философ е страхът. Като види, че го каниш, той сяда и започва да разказва положението си, но така представя работата, че ти се уплашиш. В този момент той влиза в тебе и заема най-безопасното място. Като дойде любовта, тя започва да тълкува философията на страха и тогава опасността от страха се превръща във възможност за любовта. Когато дойде страхът, съзнанието на човека се помрачава, паметта се замъглява и човек вече нищо не помни.

Така действа професорът на студента. Има професори, които всяват страх и ужас в студентите. Но има професори, които успокояват студентите си и изгонват страха от тях. Влезе професорът в аудиторията и гледа – лицата на студентите изменени, уплашени. Той се приближи при един, при втори, потупа ги по гърба, усмихне се и казва: „Вие знаете материала, няма защо да се страхувате.“ Те постепенно се успокояват и, като започне да изпитва, страхът съвършено ги напуща. Между професора и студента трябва да има хармония. Професорът държи ключа на светлината. Той отключва и заключва. От него зависи да светне на ученика или да му потъмнее. Достатъчно е професорът да бъде разположен към студентите си, за да могат лесно да държат изпитите си.

В заключение на това, казвам: не предизвиквайте природата. Не я настройвайте против себе си. Нека лицето – да ви гледа весело и усмихнато. Докато лицето на природата е весело и засмяно, работите ви ще се нареждат добре. Щом тя навъси лицето

си, ще дойде буря, град, дъжд и каквото си орал и сял, ще отиде напразно. Колко учебни заведения са разрушени от бури и земетресения! Кой ще ви преподава в тези заведения? Лесно се учи при добри условия – когато слънцето грее, когато времето е тихо и спокойно.

Повтарям: не предизвиквайте природата против себе си! Какво значи да не предизвиквате природата против себе си? Напишете една тема по този въпрос, да видим как мислите вие.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тридесет и осма лекция
на Младежкия окултен клас
30 юни 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ВЕЛИКАТА РЕАЛНОСТ

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Днес под „наука“ разбират сбор от знания, наредени последователно в стройна система. Обаче под „наука“ се разбира и друго нещо, а именно това, което свързва човека с великата реалност. Същевременно науката посочва начина на това свързване. По отношение на неодушевената природа човек е толкова силен, колкото преобладава в него животът. Силата на човека зависи от неговата разумност. Колкото по-разумен е той, толкова по-голямо влияние оказва на окръжаващите. Разумността пък е проява на великата реалност. Това, което осмисля живота, е реалността. Дето е реалността, там никакви противоречия не съществуват. Колкото повече противоречия имате, толкова по-далеч сте от реалността.

Ще кажете, че противоречията са резултат на човешките слабости и разбирания. Това не е обяснение. Важно е, че противоречията отдалечават човека от реалността. Ще кажеш, че носиш лошо наследство. Отде си го наследил? От обикновеното ще наследиш нещо обикновено, а от разумното ще наследиш разумно. От глупавото ще наследиш глупаво. Каквито са били умът и сърцето на баща ти и майка ти, такива ще наследиш и ти. Хилавото ражда хилаво, здравото ражда здраво. Що е реалността? Каква е вашата цел в живота? „Да бъдем разумни.“ В какво се заключава

разумността? Не дишай повече, отколкото трябва. Не туряй на гърба си по-тежък товар, отколкото можеш да носиш. Не ходи на по-дълъг път, отколкото можеш да издържаш. Това са правила, които трябва да спазвате.

Искаш да станеш пръв цигулар. Да допуснем, че постигнеш това желание. Ставаш знаменит, виден цигулар. Всички вестници пишат за тебе, че си първокласен виртуоз. В какво седи твоята виртуозност? В начина, по който свириш. Обаче след 20 години умираш. Всички се питат къде остана този виртуоз. Ако беше истински виртуоз, музиката щеше да го спаси. Това значи да бъдеш първокласен музикант, да имаш знания. Щом музиката не може да те спаси, ти си обикновен музикант. Ще кажете, че този музикант изпълнява класическа музика. Щом и тази музика не може да го спаси от смъртта, той не е истински виртуоз. Ако си истински музикант, като свириш, и дърветата ще заговорят, и мъртвите камъни ще оживеят. Може ли да стане това? За онзи, който носи в себе си музиката на реалността, може да стане. За онзи, който я няма в себе си, това е невъзможно. Само съвършеният може да изрази тази музика. „Какво да се прави, за да стигнем съвършенство?“ Ще се стремите към усъвършенстване. „Кога може да се усъвършенстваме?“ Когато работите съзнателно върху себе си. Това може да стане днес, може след една година, след десет, а може и след сто години – от вас зависи.

Казвате, че това са невъзможни неща. Невъзможните неща са само за невежите. Колкото по-интелигентен и по-разумен е човек, толкова по-бързо разбира нещата. За него невъзможни неща не съществуват. Обезсърчението се дължи на неразбирането. Като не разбираш живота, ти нямаш отношение към реалността. Въпреки това ти искаш реалността да има отношение към тебе. Какво представяш ти, малкият човек, пред великата реалност, която създа-

ла целия космос? Нищо друго освен една прашинка. Може ли реалността да изпълнява желанията на тази прашинка?

Преди години срещнах един студент много даровит, но крайно самонадеян. Той ми каза: „Знаеш ли, че ако се обърна към реалността с молба да спре движението на слънцето, тя ще ме послуша?“ „Направи опит, сам да се убедиш в силата си.“ „Мога да направя опит, но не искам.“ Защо трябва да изпитваш реалността? Ако е въпрос да изпитваме нейните възможности, виждаме, че тя е създала слънцето, звездите – цялата вселена. Да създаде слънцето, да го тури в движение, това е по-мъчно, отколкото да спре движението му. Ако реалността се е проявила в мъчните работи, защо трябва да се изпитва в лесните? Кое тяло не може да се спре? Щом се движи, то може и да се спре. Какво значи да спреш човека в пътя му? Това значи да го умориш. Щом се спре на едно място, без да се движи, човек умира. Изкуство, знание, наука е да накараш човека да ходи, да мисли, да чувства и да действа. А да го накараш да спре, в това няма нито изкуство, нито знание, нито наука. Това е смърт за него.

Следователно лесно можеш да спреш човека в пътя му. Не го спирай. Казваш: „Ще се спра да не правя зло.“ Не, прави добро, без да спираш движението си. „Ще се спра в пътя си, не искам да мразя.“ Не се спирай, но започни да обичаш. Ако продължаваш да мразиш, без да искаш, ще се спреш, т.е. ще умреш, и от тебе нищо няма да излезе. Философията на живота се заключава в това: не да се спреш и да умреш, но да се движиш и да живееш. Какво остава от фирмата, след като фалира? Само табелата ѝ остава. Какво става с членовете на фирмата? Те се разпръсват, всеки отива по своя работа. Само табелата се вее и напомня, че някога е съществувала известна фирма, която претърпяла фалимент. Може ли същата фирма да се възстанови от-

ново? Не може. Други членове могат да я възстановят, но същите няма да се върнат. Всяка фирма, която не работи добре, не може да се развива и е осъдена на фалиране. Табелата на фирмата представя черепа и костите на нейния председател. От черепа може да се определи през коя епоха е съществувала дадена фирма и при какви условия е работила. Учените вадят научните си заключения от костите на човека и животните, но това е мъртва наука. Аз говоря за живата наука, в която всяко нещо е живо, със свой определен смисъл и значение.

И тъй, това, което дава подтик в живота, е реалността. Тя не трябва да влиза в стълкновение с човешките разбирания. Една наша млада сестра имала случай да слуша Кришнамурти, но толкова се объркала от това, което чула, че не знаела какво да мисли. Тя слушала кристализирано знание. Той разтопил фактите, прецедил ги и оставил отново да кристализират. Той изнасял знанието пред хората в този кристализиращ вид. Като го слушала, сестрата си казала: „Отиде реалността!“ Няма нищо, всичко ще се оправи. „Как?“ Взимам едно гърне, направено от глина, и понеже е изкривено, счупвам го и отново го замесвам. Така ще направя ново, хубаво гърне. Ако и то не ми хареса, ще направя трето, четвърто, докато най-после излезе хубаво гърне, което всички харесват. Така ще покажа изкуството си, че правя хубави гърнета. Красивите и здрави гърнета живеят дълго време. В тях е скрита разумността на природата. Обикновените и прости гърнета не живеят дълго време. Тях всеки ги побутва натук-натам, докато се счупят. В тях турят нечиста вода.

Същото се отнася и до човека. Ти имаш добро бъдеще дотолкова, доколкото се храниш с добри мисли и желания. Ще кажете, че бъдещето ви се определя от окръжаващите. Лъжете се. Онзи, който определя вашето бъдеще, е далеч от вас. Кой ръководи просвета-

та, например? Онези, които нареждат програмите. Те нареждат плана на работата, а учителите изпълняват този план. Светът е създаден от възвишени, разумни същества. Те са наредили програмата, а учителите и професорите на земята изпълняват тази програма. Някой може да не е доволен от програмата, но въпреки това трябва да учи по нея и да я прилага. Искаш да си направиш къща. Каквото и да правиш, ще следваш метода, даден от природата. Ти туряш масло в яденето, туряш червен или черен пипер като подправка, но това не е същественото. В готвенето има нещо съществено, което трябва да спазваш. Гледаш яденето отвън и го харесваш. Щом го хапнеш, стомахът ти казва, че не е добре сготвено. Възприемаш една идея, възхищаваш се от нея, но щом влезе в ума ти, тя произвежда смут и безпокойство в тебе. Възприемаш едно чувство, доволен си от него. Щом влезе в сърцето ти, то внася смущение в тебе. В мисълта и в чувството, които си приел, има нещо криво. То се отличава по това, че отнема, а не предава. Всичко, което се отнема, не е реално. Само реалното предава нещо на живота.

Сега ще кажа нещо за музиката. Тя е качество на душата. Когато пея или свиря, това е за мене, а не за хората. Музиката е сила, която трансформира енергиите в човека. Ако не си музикален, енергиите в тебе не могат да се трансформират и ти нищо не можеш да постигнеш. Само чрез музиката има постижения. Чрез нея силите минават от едно състояние в друго. Ако чрез музиката не можеш да трансформираш енергиите си, ти си слаб. Музиката укрепва здравето. Тя внася яснота в мисълта. Ако не можеш да научиш урока си, изпей една песен. Умът ти ще се проясни. Може ли да бъде това? Щом пееш, ще се увериш. Който се смущава, не е музикален. Ти мислиш, че условията са лоши, че хората не са добри. Ако външните условия са лоши за тебе, реалността ти казва: ти вървиш в крив път и

каквото имаш, ще го загубиш. Кривъ път е този, въ който всичко се загубва.

Някои казват: „Едно време имах много знания, но сега забравих всичко." В Индия има школи, въ които, щом влезеш, веднага те изпразват. Добре е да те изпразва разумният, но пазете се да не ви изпразва глупавият. Ако се оставите на глупавия, по-глупави ще станете. И смъртта изпразва, тя отнема всичко от човека. Като говоря така, мнозина се обезсърчават. Един познат ми донесе един камък и ме пита колко го оценявам. Погледнах го и казах, че е обикновено стъкло. „Как така?" „Просто стъкло е, не струва повече от сто лева." Ти мислиш, че е скъпоценен камък. Като ти казвам истината, ти се обезсърчаваш. Не се обезсърчавай, но иди при някой бижутер и той да го оцени. Ще се убедиш, че аз ти казвам истината. Като го погледне, той веднага ще разбере, че това е обикновен камък. Няма защо да се самоизмамваш. Това не е скъпоценен камък.

Пазете се от самоизмама. Човек може да се измами или когато си представи, че някой предмет нищо не струва, а всъщност е ценен, или когато мисли, че предметът много струва, а всъщност няма никаква цена. Трябва да знаеш истинската стойност на нещата. Тогава нямаш право да се обезсърчаваш. Мислиш си, че си способен. Трябва да знаеш истината, способен ли си, или не. И въ двата случая печелиш. Защо? Знаеш истината. Неспособният, като учи и работи върху себе си, може да стане способен. И обратно, ако способният не учи и не работи, губи и това, което му е дадено. Ще кажеш, че всичко зависи от късмета, т.е. от съдбата. Ако очакваш наготово, разбира се, че съдбата ще определи щастливъ ли ще бъдеш, или нещастен.

Съвременните хора са суеверни: едни повече, други по-малко. Няма човек на земята, който да не е суеверен. Някой си купил лотариен билет и си казва: „Колко ли ще спечеля?" „Нищо няма да спечелиш." „Как така?"

„Първата печалба е 200 хиляди лева, и няма да ти се падне.“ „Не говори така!“ „Вземи си билет, да се опиташ.“ „Ти пророк ли си?“ „Не съм пророк, но виждам, че твоят билет няма да спечели – нищо повече!“ „Отде знаеш?“ Тази работа е реална, т.е. толкова очевидна, както виждам десетина деца от различна големина и възраст, че стоят пред една полица с ябълки. Първото, най-високото дете, само посяга с ръката си и взима най-хубавата ябълка. Най-малкото дете, за да посегне към ябълките, трябва да се качи на стол и ще вземе тази ябълка, която му попадне. Правото е на високия. Като погледне ябълките, ще посегне на най-хубавата. За другите ще останат по-лошите ябълки. Значи високите ще си вземат по избор, а ниските и по-малките, каквото остане.

Какво показва височината? Високият човек е близо до реалността и той ще вземе най-хубавия дял. Ниският човек е далеч от реалността, затова ще вземе най-оскъдната част от благата. Колкото по-близо е човек до реалността, толкова е по-щастлив, толкова по-лесно постига желанията си. Колкото по-далеч е човек от реалността, толкова по-малки възможности има. Това са наследствените дарби и способности на човека.

С други думи казано, колкото по-близо си до реалността, толкова повече получаваш. Щом се отдалечиш от нея, тя престава да дава. Защо е така? Много просто. Кои предмети се осветяват най-добре? Които са по-близо до светлината. Колкото повече се отдалечават, толкова по-малко се осветяват. Ако сто души трябва да вземат по една ябълка от кошничката, кой ще вземе най-хубавата? Първият. Колкото се отива към края, ябълките стават по-лоши. За онези, които са на опашката, може да не остане нищо. Който е в началото, всякога има преимущество. Който е накрая, всякога губи. Обаче има един край, който печели. Той е връзка с началото. Когато краят и началото се съеди-

нят, никога не се губи. Ако си близо до края, свързан с началото, няма да изгубиш. Ако си далеч по права линия, тогава началото има резултат, а краят губи. Какво трябва да направи този край? Той трябва да се свърже с началото. Това са философски разсъждения.

В живота си вие имате копнежи. Това е хубаво, но вие не разбирате закона на реалността. Знайте, че реалността изисква нещо от вас. Защо е така? Много естествено. Ти не изискваш ли нещо от своята ръка? Тя трябва да бъде пластична, сгъваема, да върши работа. И тогава желанията, които се предават чрез ръката ти, трябва да се реализират от тебе. Приятно ти е, ако ръката изпълнява добре желанията ти. Ако кракът ти е своенравен и не се подчинява на твоите желания, как ще се справиш с него? Значи и от крака си изискваш нещо. Като кажеш на крака си да върви, той трябва да върви. Ако му кажеш да спре, пак трябва да те слуша. Мислите ли, че ако давате съвети, ум на реалността, тя ще ви уважава? Ще дойдат някои да ви убеждават, че са свързани с реалността, че са самата реалност. Те не са реалността, но чрез тях се проявява реалността. Ще дойде ученият да ви убеждава, че изнася абсолютната истина. Той може да говори истината, но тя не е реалността.

Това е все едно, като си ми донесъл хляб, да кажеш, че ти ме храниш. Ти не говориш истината, хлябът ме храни. Ти казваш, че ако не ми донесеш хляба, ще умра гладен. Това не е истина. Той само донесе хляба, а аз ядох. Хлябът ме подкрепи. Той носи знанието, а аз уча. Знанието ме научи, а той беше само носител на знанието. Някой знаел какво представя слънцето. И той научил това в училището. Значи училището учи и мене, и него. Казваш: „Отивам да уча някого." Никого няма да научиш. Ти предаваш фактите, както са. „Аз те нахраних." Никой никого не храни. Само великата реалност, която наричат Бог, храни хората. В нея те живеят и се движат. Това, което задоволява човека в

даден случай, е любовта. Тя е в състояние да запали ума, сърцето, волята ти. Тя внася светлина в тебе, да разбереш смисъла на живота. Това, което обезсмисля живота, са преходните човешки знания и разбирания. Това не е противоречие. Всъщност противоречията произтичат от вашите разбирания. Вие имате идея за Бога като онзи американец, който мислел, че като се помоли на Бога да спре движението на слънцето, молитвата му ще се чуе. Отде е дошла тази мисъл в неговия ум? Каква полза ще допринесе на света, ако слънцето престане да се движи?

Съвременните хора изпадат някога в смешно положение, както един български свещеник, който пътувал с влака от Букурещ до Гюргево. През време на пътуването той погледнал през прозореца да види през какъв път минават. Понеже вън имало вятър, калимавката му хвръкнала от главата и паднала вън от влака. Той се разтревожил и не знаел какво да прави. Един от пътниците му казал: „Хвани дръжката на спирачката, дръпни я, и влакът ще спре." Без да мисли много, свещеникът дръпнал спирачката и влакът спрял. Началникът на влака влязъл в купето, дето бил свещеникът, и запитал защо спират влака. Свещеникът казал: „Подадох главата си вън от прозореца и калимавката ми падна. Искам да сляза долу, да я взема." Без да спира влака, началникът глобил свещеника и излязъл от купето.

Всеки може да има желание като това на свещеника – да дръпне дръжката на спирачката, но ще го глобят. За да не ви глобят, не провирайте главата си през прозореца, когато влакът е в движение. Не ставай причина да се спре движението на живота за едно твое желание, което струва колкото попската калимавка. Кой от вас не е спирал влака, т.е. движението на живота, за едно обикновено желание? Кой от вас не е глобяван за това желание? Като дойде началникът, казваш: „Шапката ми падна." За да не ти падне шапката,

провирай главата си без шапка. Иначе ще останеш гологлав и така ще работиш. Това е разумната философия. Ако не си разумен, ще се натъкнеш на отрицателните прояви в живота. Ще ти кажат, че животът няма смисъл. Ако това е вярно, кое има смисъл? Ще кажете, че всичко в живота е илюзия. Тогава кое е реалното?

Единствената реалност в света е животът. С тази реалност именно сме свързани ние. Има някакви примеси в живота, които трябва да се премахнат. Но примесите не са истинският живот. Докато си в истинския живот, ти си въодушевен и насърчен. Щом се натъкнеш на старите си възгледи – примесите в живота, ти се обезсърчаваш. Като излезеш от тях, пак се насърчаваш. Вярвай в живота! Всички хора, които съзнават, че се хранят с една и съща храна, че пият една и съща вода, дишат един и същ въздух, приемат една и съща светлина, имат едно и също верую. Здравите хора имат нещо общо помежду си, а именно всички ядат с апетит и разположение. Като се нахранят, те казват: „Слава Богу, доволни сме." И болните хора имат нещо общо. Те не ядат с апетит и казват: „И без ядене може." Ако някой каже, че и без ядене може, ще знаете, че той е болен. Здравият казва, че без ядене не може. Значи яденето е за здравите, а гладът за болните. За кого е даден хлябът? За здравите, да се научат да го ценят и да бъдат доволни. За кого е гладът? За болните, ѝ те да научат нещо. Обаче за предпочитане е да ядеш, отколкото да гладуваш, да работиш, отколкото да почиваш. Това е закон.

Имате ли празно място, да ви дам едно правило? Като гледам тетрадките ви, не намирам празно място, те са пълни с правила. Чета. Уреждай живота си, докато си млад. Знай, че един ден ще остареш, затова събирай бели пари за черни дни. Какви ли правила не сте писали! Напишете и следното правило. Ставай рано, преди да изгрее слънцето. Когато слънцето изгрява, да

не спиш. Когато слънцето изгрява, да не плачеш. Когато слънцето изгрява, да не те завари сиромах. Когато слънцето изгрява, да не види, че си невежа. Когато слънцето изгрява, да нямаш нито една отрицателна мисъл или отрицателно чувство в себе си. Когато слънцето изгрява, бъди положителен! Ще кажеш, че човек може да се разболее в това време. Не, изгряващото слънце носи живот и блага за човека.

Помнете. Когато слънцето изгрява, всичките работи на човека се нареждат. Когато слънцето залезе, всичките му работи се объркват. Следователно, ако твоите работи се объркват, знай, че твоето слънце е залязло. За Наполеона се казва, че неговата звезда изгряла на хоризонта. Един ден той сам си казал: „Днес не видях звездата ми да изгрее." Този ден той загубил сражението при Ватерло. Защо стана така? Защото той се отдалечил от великата реалност. Той беше определен да извърши нещо велико, но се отклони от реалността и изгуби сражението в живота. Той изгуби истинския живот. Всеки може да изгуби сражението в живота. Кога? Когато измени на своя идеал. Никога не замествайте своя идеал с чужд. Никога не изменяйте на първия си идеал, с който сте се родили. Идеалът на всеки човек е да следва пътя на своето изгряващо слънце. Докато твоето слънце изгрява, всичко можеш да постигнеш. Щом твоето слънце престане да изгрява, нещата стават непостижими. „Хората ще ми помогнат." Услуги можеш да получаваш, но никога не очаквай на хората да свършат твоята работа. Ако ти сам не се свържеш с великата реалност, никой не може да те свърже. Всички трябва да се свържете с тази реалност.

Виждате два отворени прозореца, през които може да наблюдавате изгряващото слънце. На единия прозорец стои човек и наблюдава слънцето. Той възприема светлината и се ползва от нея. Другият прозорец е празен. Защо? Господарят на къщата спи. Свет-

лината прониква в стаята му, но той не я възприема, не е буден. Кой от двамата е по-разумен: който наблюдава изгряването на слънцето или който спи? Кой градинар е по-разумен: който посреща слънцето в градината си или който спи по това време? Достатъчно е да влезеш в къщата на човека, за да познаеш разумен ли е, или не. Виж с какви мисли се храни той, за да го познаеш какъв е. Ако се храни с песимистични мисли, той не е разумен. Щом тези мисли започнат да го напущат, той постепенно поумнява. Песимизмът отстъпва място на любовта. Положителното е по-силно от отрицателното.

Като ученици на живота вие трябва да изучавате науката и да я прилагате. Едно време научните истини са имали един смисъл за вас, днес имат съвършено друг смисъл. Например първоначално геометричните форми имали само външен израз, а сега те се разглеждат като образи с дълбок вътрешен смисъл. Животът е построен на геометрически форми като живи образи. На същото основание се строят и къщите. Добрият майстор прилага геометрията и алгебрата в строежа на къщата. Колкото по-точни са изчисленията, толкова по-здрава е къщата.

Оттук вадя заключението: колкото по-искрени са отношенията между двама души, толкова по-здрави са те. Двама души се обичат: единият е богат, а другият – беден. Богатият помага на бедния, услужва му, защото вижда, че и той го обича искрено. Ако бедният дружи с него само за да го използва, богатият ще бъде затворен, няма да му помага. Мислите ли, че великата реалност ще ви помага, ако не я обичате? Доколкото сте готови да направите всичко за нея, дотолкова тя ще отговаря на вашите копнежи. Ако гледате отвисоко на нея, и тя ще ви отговори със същото. Не постъпвате ли и вие по същия начин? Докато някой ви обича, вие сте готови да му услужвате. Щом престане да ви обича, вие се отдалечавате от него. Това е закон, кой-

то определя вътрешните отношения между хората. Силата на човека се заключава в любовта. Само с любовта си ти можеш да заставиш човека да ти помага. Любовта не принуждава, тя разполага човека свободно да дава.

Ние говорим за морала на любовта. Кое е морално: да ти дават или да даваш? Морално е и да даваш, и да ти дават. Неморално е да ти дават, без да даваш. Щом е така, не очаквай само да ти дават. Ако работиш за някого, прави го с любов, без да очакваш нещо. Така ще получиш повече, отколко ако очакваш да ти се плати. Някой нищо не работи, а иска всички да работят за него. Това е неморално. Нещастието на хората се заключава в това, че те изискват от другите да бъдат обичани, без да са направили нещо за тях.

Всеки ще пита: „Какво направи за мене?" „Ама искам да ме обичат!" Какво направи за другите, за да те обичат? Майката има право да иска от детето си да я обича, защото е направила много за него. Учителят има право да иска от учениците си да го обичат, защото е направил нещо за тях. Ако ти не си направил нищо за другите, какво може да очакваш? Вие сте заобиколени с разумни същества, които отблизо или отдалеч непрекъснато ви наблюдават. „Къде са тези същества?" Аз пък ви питам къде е светлината. Ще кажете, че тя е навсякъде. Обаче, като затвориш крана на светлината, тя изчезва. Отвориш крана, тя отново иде. Има едно място, отдето светлината постоянно приижда. „Кое е това място?" То не е физическо.

Да се върнем към реалността. Как се познава реалността? По нейното присъствие и отсъствие. Така се познава и светлината. Присъствието на светлината подразбира отсъствието ѝ. И отсъствието на светлината подразбира присъствието ѝ. Същото е и за реалността. Ако в присъствието на реалността нап-

равиш една грешка, тя веднага се оттегля, т.е. тя отсъства за тебе. За другите може да присъства, но за тебе вече другояче стои въпросът. Не е ли същото и в живота? Например имаш няколко съкласници, които обичаш повече от другите. Като влезеш в класа, ти им се усмихваш. Защо? Защото и те се отнасят добре към тебе. Обаче към онези, които ти причиняват пакости, с тях постъпваш другояче – не си разположен към тях. Докато не поправят погрешката си към тебе, ти не можеш да ги обичаш. Не е достатъчно само да се извинят. Никакво извинение! Ти си длъжен да изправиш грешките си не само в сегашния, но и в миналия си живот. Ще намериш онзи, когото си обидил, и насила ще го заведеш у дома си. Ще го нагостиш, ще си поговориш с него и след това ще се поразходите. Ако постъпваш така, за тебе всичко ще бъде възможно. Ако не постъпваш така, всичките ти желания ще бъдат непостигнати.

Запишете си правилото: когато слънцето изгрява, не спете.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Тридесет и девета лекция
на Младежкия окултен клас
7 юли 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ДОВОЛСТВОТО В ЖИВОТА

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Тема за следния път: „Разлика между това, което е, и това, което не е.“

Кои неща са несъвместими? Несъвместими неща са например порядъкът на болния и порядъкът на здравия. Като влезете в една болница, какво виждате? Много стаи, много легла, постлани с бели чаршафи, чисти одеяла. Около болните се движат милосърдни сестри, с приветливи лица. Пред леглото на всеки болен има масичка с лекарства и предписания. От време на време минават лекари и преглеждат болните. Всички са внимателни към болните, пазят ги като писани яйца. Като дойде лекарят на преглед, спира се пред всеки болен и го пита: „Как се чувстваш, как е главата ти, как е стомахът ти?“ После пипа пулса му и си отива доволен, че болните са по-добре. Значи животът в болниците е уреден, той се основава на специфичен порядък. Който влиза в болницата, трябва да има пари. Който няма пари, гладен умира. Какво прави болният? Той се пита какви са тези хора, които го обикалят.

Както виждате, има разлика между порядъка на болния и порядъка на здравия. При здравите няма милосърдни сестри, няма лекари и лекарства. Те не се нуждаят от чужда помощ. Всеки от тях работи. Какво ще стане със здравия, ако мисли като болния? Ако той казва, че без пари не може, здрав ли е? Парите са нужни

за болните, а за здравите – работата. Достатъчно е здравият да протегне ръката или крака си, за да дойдат парите пред него. Болният не може да направи това. Тъй щото мисълта, че без пари не може, се отнася до болния, а не до здравия. Казваш: „Аз не мога да уча." Щом не можеш да учиш, ти си болен. Щом учиш, здрав си. „Не мога да вярвам." Не вярваш, защото си в порядъка на болния. Ако вярваш, ти си здрав. Когато изживяваш разочарование в живота, ще знаеш, че си в зависимост от другите. Коя е причината за разочарованието? Болният се разочарова, когато няма милосърдни сестри около него да му помагат. Той се чуди де са сестрите. Те са на планината, отишли да се разходят. Те не знаят, че има болни и страдащи хора. Здравият пита: „Къде е сестрата?" „На планината." „И аз ще отида там."

Всички хора се натъкват на противоречия в живота и се питат отде идат те. Много естествено, движите се между два несъвместими порядъка, между две несъответни системи. Единият порядък е на болния. Той е произлязъл от човека. Като живял хиляди и милиони години и станал причина за болестите, той измислил порядъка на болния, да облекчи състоянието му. Този порядък е временен, преходен. Той се явява като вметнато нещо в човешкия живот. Животът на болния наричаме нереален. Той не е нужен за нас. Да боледуваш цяла година, това не е в реда на нещата. Да боледуваш два-три деня, това е намясто. През това време ще мислиш да намериш начин да възстановиш естествения ред на нещата. Когато се намираш в противоречие, ще знаеш, че без живота не можеш да го разрешиш. Неразрешените въпроси се дължат на човешкия порядък.

Защо идат противоречията? Има причини за това. Всяко нещо си има своя причина. Значи, за да бъдеш болен или здрав, и за това има причини. Какви са причините, за да бъде човек здрав или болен? Причината е

една, а условията са много и се различават едно от друго. Може ли при една и съща причина да действат различни условия? Може ли при двама души с еднакви способности да имаме различно пеене: единият да пее правилно, а другият – неправилно? „Не мога да пея." Щом си способен, а не можеш да пееш, ти си болен. „Какво да правя, за да оздравея?" Започни да пееш. Щом започнеш да пееш, ти ще бъдеш здрав. Ако не се научиш да пееш, т.е., ако не излезеш от болезненото състояние на твоя живот, отношенията ти към хората ще бъдат различни. Никой не може сам да уреди порядъка на болния. Това зависи от лекарите, от милосърдните сестри, от обществото, от богатството на болния, от жертвата, която той може да направи. Ако боледуваш 30–40 години като онзи, който боледувал 38 години, и никой не ти помогне, какво ще научиш? Ако цели 38 години трябва да ти превързват краката, какво си разбрал от живота? Ще дойдат милосърдни сестри, ще измият краката ти и после ту ще ги превързват, ту ще ги развързват. Какво ще придобиеш от това? То е ограничение, за да се събуди човешкият дух. Трябва да бъдеш свободен от всякакви превръзки.

Що е свобода? Тя подразбира освобождаване от всички неестествени превръзки. Здравият човек има ли нужда от превръзки? Който разбира живота, има ли нужда от теория за живота? Има някои болезнени теории за живота, но те са от порядъка на болния. Например казва се, че животът е страдание. Това е теория на болния. Обаче здравият казва: „Животът е благо." За разумния животът е благо, а за неразумния нещастие. Разумният използва живота по един начин, а неразумният по друг начин. Неразумният често изпада в песимизъм. Защо изпада той в това състояние? Защото е лишен от нещо: или жилище няма, или дрехи, или пари, или хляб. Защо няма хляб, най-насъщното в живота? Ще ви разкажа една приказка, за да изнеса причината за глада на земята.

Един ден Бог решил да изпрати житото на земята да храни хората. За тази цел той го облякъл в хубава дрешка, каквато има и днес, и го изпратил на земята. Един богат мъдър земеделец решил да посади житото в земята, като му казал: „Ще седиш вътре и няма да мърдаш, докато слънцето не ти каже кога ще се подвижиш.“ Житото се съгласило на всичко. Заровили го в земята, дето прекарало в дълбок сън. Това траяло кратко време. Под влиянието на влагата и слънчевата топлина, то започнало да си подава главичката от земята и в скоро време израсло, издигнало се нависоко, цъфнало, вързало и започнало да зрее. Мъдрият земеделец наблюдавал как се развива то и като видял, че узряло, ожънал го, овършал го и го прибрал в хамбара.

Освободено от страданията, житото си казало: „Слава Богу, вече съм на почивка.“ То се зарадвало и успокоило. Не се минало много време, в хамбара влезли мишки и започнали да ядат житото. Доволни от изобилието, на което се натъкнали, мишките останали в хамбара, дето по цял ден играли и яли. Един ден господарят решил да тури край на тяхното тържество – пуснал един голям которак в хамбара. Той хванал една мишка и я изял. Така постъпил той и с останалите мишки. Една след друга, мишките изчезвали. Събрали се останалите мишки на коронен съвет, да намерят начин да се освободят от которака. Най-младата мишка се обадила: „Да турим звънец на которака, че отдалеч още да чуваме приближаването му.“ Всички се произнесли, че този начин е наистина добър. Обаче явил се най-важният въпрос. Коя мишка ще се реши да окачи звънеца на которака? Предложението на младата мишка не могло да се реализира. Которакът продължавал да си яде мишки. Мъдрият господар, като виждал, че въпреки всичко мишките продължавали да ядат житото, которакът – да яде мишките, решил: „Половината жито ще посадя в зе-

мята, а другата половина ще раздам на бедните.“ Така мишките една по една напуснали хамбара и излезли на полето да си търсят храна. Которакът излязъл от хамбара, а бедните задоволили глада си.

Какво заключение ще дадете на тази приказка? Тя отговаря на въпроса, кой ще оправи света. Светът няма да се оправи нито от мишките, нито от котките. Кой ще го оправи? Мъдрият и добър земеделец. Как ще го оправи? Като посее половината от житото си на нивата, а другата половина раздаде на бедните. Само така ще се махнат престъпленията в света. Питате: „Как ще се оправи нашият живот?“ Как ще се оправи животът на един човек? Като извади житото от хамбара си и половината посее в земята, а другата половина раздаде на бедните. Тогава мишките няма да играят в хамбара и котките няма да ги ядат. Това значи правилно разбиране на живота. В това разбиране се крият велики принципи. Важно е човек да разбере на какъв принцип служи. Ако следва принципа на разумния господар, животът му ще се подобри. Ако следва принципа на мишките и котките, животът му от ден на ден ще се затруднява. Ако твоите принципи не разрешават мъчнотиите на живота, ти си още в ниския порядък, в порядъка на болния.

Днес всички хора очакват животът да се оправи по механически начин, т.е. да се махнат мишките от хамбара. Мишките пък казват: „Нашият живот ще се оправи, когато се махнат котките.“ Житото казва: „Когато се махнат мишките, ние ще си почиваме свободно в хамбара.“ Питам, имат ли право мишките да влизат в хамбара? Всяко нечисто чувство в човешкото сърце е мишка. Всяка нечиста мисъл в човешкия ум е котка. Какво ще се зароди в такова сърце и в такъв ум? Вкисване и недоволство. Какво трябва да се прави? Тури доброто в действие, не го дръж затворено в кутия като скъпоценен камък. Да извадиш житото от

хамбара, това значи да извадиш доброто и красивото от себе си и да го туриш на работа.

Понякога вие се страхувате да изповядвате убежденията си. Не е достатъчно да кажеш, че си учен човек. Важно е в какво се заключава твоето учение. Ако си учен, помогни на болния. Пишеш нещо, искаш да покажеш, че си писател. Покажи това в живота. Отиваш между болни – ще им посвириш, ще им покажеш изкуството си. Ако си истински музикант, болните трябва да оздравеят, да напуснат болницата. Днес при лекуване не си служат с музиката. Като влезеш в болницата, веднага те предупреждават да стъпваш на пръсти, без шум, без вик. Там не се позволява пеене и свирене. Всъщност болните се нуждаят от песни и музика. Така ще се смени тяхното състояние. Гладният се нуждае от хляб, а не ситият.

Какво се разбира под „неизвестно число"? Едно число може да се вземе като резултат, като закон и като първична причина за нещо. Това число ще има ли еднакви отношения в трите случая? Какво означава единицата като резултат, като закон и като причина? Може ли да се даде като пример кокошката, яйцето и пилето? Кокошката снася яйцето, а от яйцето излиза пилето. В пилето се крият силите на яйцето. То постепенно израства и става кокошка. Значи пилето израства и като става кокошка, започва да снася яйца – резултатът. При единицата имате една кокошка, едно яйце и едно пиле. Ако вземем числото две като резултат, като закон и като последствие на известна причина, разбираме две кокошки, две яйца и две пилета. Има ли разлика между числата едно и две? Има разлика. Резултатите от тях едни и същи ли са? Не са еднакви. При единицата всичко е по едно: една кокошка, едно яйце и едно пиле. При двойката всичко е удвоено. Еднаква ли е силата на една и на две свещи? Не е еднаква.

Така се различават и отношенията на един човек и на двама души. Ако двама души са в постоянна

борба, за да бъде всеки самостоятелен, какво трябва да направят ? Те трябва да се координират. Такъв е законът в горния свят. Как ще координирате яйцето и пилето? Кокошката не трябва да изяде яйцето и яйцето не трябва да изяде пилето. Ако кокошката изяде яйцето, а яйцето пилето, ще се натъкнем на безплодие.

Да дойдем до музиката. Всеки тон има известно количество трептения, но трептенията съдържат известна сила, която трябва да се развие. Ако на един тон се отнеме само едно трептение, обикновеният музикант не може да схване това. Обаче гениалният музикант ще усети тази липса. Тонът, взет с всичките си трептения, действа като мощна сила. Ако липсват половината от трептенията, останалите трептения образуват известен дисонанс, който ухото схваща като шум. Трептенията на тоновете вървят по определена линия, по определен закон. Музикалният човек схваща трептенията на тоновете. Например най-ниското „до“ има 32 трептения. Може ли да различите тези трептения едно от друго? Какво е предназначението на трептенията, които образуват долно „до“? Има тонове, по-низски от „до“. Те имат само по две трептения. Обикновеното ухо схваща тона, който има 32 трептения. То не може да схване тон с по-малко от 32 трептения. Щом един тон се вземе правилно, резултатът е прав. Причината, законът и резултатът вървят хармонично. В това не може да има никакво нарушение.

Искаш да станеш знаменит певец. От какво зависи това? Хората не могат да те направят музикален. Те могат да служат само като външно условие. За да бъдеш музикант, това зависи напълно от тебе. Музикалността е вложена в самия тебе. Никой не може да те направи музикант, нито да те лиши от музикалността. Това, което е в тебе, то е важно. Никой не може нито да предаде нещо към това, нито да му отнеме

нещо. Хората могат да те спъват, но по никой начин не могат да ти отнемат това, което имаш. В природата музиката играе роля на трансформатор. Музиката е трансформатор не само за хората, но за цялата природа. Ако ти си на правата страна, и природата ще бъде с тебе. Затова е казано в Писанието: „Ако Бог е с вас, кой ще бъде против вас?"

Ще приведа примера за слона и паяците, който и друг път съм разказвал. Научили се паяците, че слонът ще им дойде на гости и те извикали: „Не го искаме!" Събрали се всички паяци и поставили на пътя на слона своите въжета като препятствие. Учените паяци започнали да изчисляват какво сътресение ще предизвика върху слона паяжината им и какви последствия ще има от това сблъскване. В заключение, те казали: „Като се блъсне слонът о преградата, непременно ще умре." Верно ли е заключението на паяците? Не е верно. Такива заключения и вие може да имате. Например заключението, че лекарството премахва болестта, не е верно. Понякога и лекарствата лекуват, но това зависи от много условия. Един наш познат беше направил едно лекарство от билки против маларията. Той даваше по 12 хапчета и след приемането им болният оздравявал.

Аз направих друг опит с тези хапчета. Взех едно от тях, разделих го на 12 части и ги дадох на един болен. Като употреби тези парчета, т.е. цялото хапче, болният напълно оздравя. Как ще си обясните това? Значи единият хап, разделен на 12 части, имаше същия резултат както и 12-те хапчета. В медицината има две теории: алопатия – за максимални дози, и хомеопатия – за малки дози. При алопатията например може да приемете цяла аптека лекарства, без да усетите някакво сътресение в организма, без особена реакция. При малките и разредени дози може да имате по-големи резултати. Закон е: при малките усилия имате същите резултати, както при големите.

дието в ръцете на разумния. Не е въпрос да измъчваш себе си. Измъчването не е наука.

Да мислиш право и да работиш, това е великото, към което човек трябва да се стреми. В порядъка на живота и на природата, в който сте и вие, се налага мислене и работа. В порядъка на болницата има три служби: службата на милосърдна сестра, на лекар и на пациент. Ако си милосърдна сестра, звънецът ще те управлява. Едва си легнал да си починеш, звънецът дрънка, болният иска нещо, не ти дава покой. Ти не си господар на времето си, но си слуга. И докторът не е свободен. И болният не е свободен. Такъв е порядъкът на болницата. Тези служби се различават една от друга. Кое е основа на болницата? Болните. Лекарите и милосърдните сестри съществуват по причина на болните. Ако нямаше болни, нямаше да има нито лекари, нито милосърдни сестри. Какво място ще заеме милосърдието в порядъка на здравите хора?

Разумност се иска от всички. Някои искат да примирят двата порядъка. Това е невъзможно. Трябва да излезете от единия порядък и да влезете в другия – никакво примиряване. Като здрав ти не можеш да имаш удобствата на болния, ще имаш несгодите на здравия. Ако си здрав, много работа ти предстои, но хиляди пъти ще предпочиташ да си здрав, отколкото да си болен. Знаете ли приказката за свинята? Тя живяла в една кочина, дето я хранели по пет пъти на ден. По едно време тя чула, че хората се разговарят за удобства, за украшения, които ги правели по-красиви. Поревнало се и на свинята да има гердан. Молела се на този, на онзи, да ѝ турят гердан, докато най-после едно дете я разбрало – турило ѝ на врата един хубав гердан. Като излязла от кочината с гердана на шията, повече не се върнала. Не се знае кое било по-добро за нея: да бъде без гердан или с гердан.

И вие искате да бъдете богат. Това е гердан. Искате да бъдете силен – това е също гердан. Не се

Казваш: „Много учих.“ Друг учи малко, и пак има същия резултат. Това е в зависимост от закона на максималните и минимални дози. Някога умът ти е зает с много въпроси. Тревожиш се, правиш големи усилия. Друг път умът ти е зает само с един въпрос. Предметът, с който се занимаваш, ти е ясен, затова не се тревожиш. За половин час научиш това, което друг за четири-пет часа едва може да научиш. Когато умът е свободен от странични мисли и влияния като препятствия, човек всякога успява. Студентът отива на изпит и си мисли: „Ами ако професорът ме скъса?“ Това е странична мисъл, т.е. препятствие в ума на студента. Професорът може да те скъса, може и да не те скъса – това е предположение. Думата „скъсване“ е вметната. Ако никога не си късан, ще знаеш ли какво нещо е скъсването на изпит?

Две яйца се разговаряли. Едното казало: „Знаеш ли какви страдания преживях? Туриха ме в тиган и ме опържиха на огъня.“ Второто яйце, което още не било употребено, казало: „Какво нещо е пърженето?“ Казваш: „На парила съм.“ Какво означават парилата? Има ли нужда човек да бъде всякога на парила? Те са временни, преходни положения в човешкия живот. Всякога не можеш да бъдеш на парила.

Сега да се върнем към двата порядъка на живота: порядъкът на болните и порядъкът на здравите. Казвате: „Ние сме се отделили от света.“ Не сте се отделили от света, но сте се отделили от порядъка на болните хора в света. Порядъкът, в който вие живеете, е друг. Значи има порядък на болния и на здравия, на грешника и на праведния, на добрия и на лошия, на честния и на престъпника. Разбойникът обира честния, трудолюбивия човек, взима парите му и го оставя без пет пари в джоба му. Разбойникът си направи къща, а трудолюбивия и добър човек оставя на пътя без подслон. И при това положение той не се плаши, не взима пушката да се брани, но разчита на ралото и мотиката в ръцете си. Те са оръ-

самозаблуждавайте. Още с раждането си човек носи в себе си силата. Яйцето носи силата на пилето в себе си. Пилето носи силата на кокошката. Не изнасяйте нещата вън от себе си. Вътрешната сила отговаря на външната, и обратно: външната – на вътрешната. Ако мислиш, че вън от себе си може да бъдеш силен, ти сам ще си причиниш нещастие. Казваш например: „Да бях красив!" Ти си красив, но красотата ти не се е проявила навън. Ако искаш само външно да бъдеш красив, при най-малкото нещастие ти ще погрознееш. Да бъдеш красив, това зависи от тебе. Ако разбираш законите на красотата, можеш да станеш красив. Затова са нужни грамадни усилия.

Една американка започнала да чете Библията още на 16-годишната си възраст. Тя живяла повече от сто години и до това време прочела 90 пъти Библията. Всякога си вадела бележки. Тя така се проникнала от четенето, че възприела качествата на всичките пророци в себе си. Ако и вие изучавате природата, без да възприемате нейните мощни сили в себе си, какво сте научили? Най-малко веднъж в годината трябва да прочетете книгата на природата. Началото на тази книга е любовта, средата е мъдростта, а краят – истината. Няма да ви кажа колко милиона листа има тази книга, но можете да я прочетете в една година. Вие често правите опити, без да имате резултати. Направете опит и с четенето на тази книга.

Много от вашите опити приличат на опита, който направила една стара баба. Тя имала пред колибата си могила, която пречела на слънцето да влиза в стаята ѝ. Бабата постоянно се молела на Бога да се махне могилата, да се отвори простор пред нея, да вижда надалеч. Една вечер пак се помолила да се махне могилата пред прозореца ѝ и си легнала с тази молитва. Като станала сутринта от сън и видяла, че могилата е на мястото си, тя си казала: „Както мислех, така стана." В заключение бабата си казала: „Колко-

то и да се молиш, животът ще бъде такъв, какъвто Бог го е направил. Колкото и да се молиш, Бог няма да те чуе."

Друга една баба имала също такава могила пред къщата си. Тя извикала един здрав, силен момък и му казала: „Ще построиш къща на могилата." Момъкът изпълнил желанието ѝ. Казвали ѝ: „Ще те духа вятърът тук." „Нищо от това." Тя предпочела да я духа вятърът, отколкото могилата да ѝ закрива слънцето. Коя от двете баби е по-разумна? Втората. Могилата не може да се махне, но може да си направите къща на могилата.

Когато Христос казва, че с вяра можем да преместим и планината, той имал предвид човека. Планината, това сме ние. Най-голямата планина, която е застанала на пътя ни и пречи на светлината да ни огрява, това сме ние. Тази планина трябва да се премести. С вяра планината може да се вдигне във въздуха, а може и в морето да потъне. Тази планина, това си ти сам. Каквото кажеш, може да стане. Тя ще те слуша. И досега още религиозните мислят по кой начин да преместят планината, т.е. себе си. Мислиш по един, по друг начин, докато най-после дойдеш до заключението, че както са направени нещата, не можеш да ги измениш. Защо? Защото не си дошъл до онзи Божествен начин, който изменя всичко.

Десет души теглят едно въже, на което е закачена голяма тежест, и не могат да го изтеглят. Минава един прост човек и ги гледа как теглят въжето. Той ги пита: „Имате ли малко масло?" „Имаме." Той взима едно парцалче, потопява го в маслото и с него намазва въжето. Хващат намазаното въже и изтеглят тежестта нагоре. Маслото улеснява работата.

Казвам, когато прилагате закона на вярата, всичко можете да направите – и планини ще местите. Например, когато някой ви обича, от един ваш жест той разбира какво искате и е готов да изпълни жела-

нието ви. Ако не ви обича, с часове може да го молите за нещо, да плачете и разказвате нуждите си, но нищо не е в състояние да го накара да ви помогне. Всичко става лесно, ако разбирате законите на природата – на любовта като велик закон на природата, на мъдростта и на истината, също велики закони на природата.

„Как да намерим любовта?" Любовта е във вас. Мъдростта и истината също са във вас. Вие не успявате, защото търсите нещо по-мъчно от тези закони. Според мене в това отношение вие сте гениални. Аз се чудя как познавате хората на любовта даже отвън. Ако ме питате, аз не познавам хората на любовта само отвън. Ако ви дам едно шише със сироп, увито в книга, отвън още познавате, че в него има сироп. Още с пипането вие познавате, че има сироп. По пипане само аз не го познавам. Вие търсите сиропа отвън, а аз – отвътре. Аз трябва да го опитам. Ако го познавам и отвън, то е, защото аз го турих в шишето. Следователно, когато някой казва за мене, че познавам нещата, то е, защото аз напълних шишето, зная какво има в него. Ти питаш какво има в шишето. Сироп има вътре. Бог, който е направил света, знае всичко, защото той е турил всяко нещо на мястото му. Човекът, който не е направил света, нищо не знае. Ето защо, за да знаем нещо, трябва да го направим.

Казвате: „Трябва да има някой да ни обича." Това е предпоставка. Двама инвалиди с отрязани крака седят и се разговарят. Единият казва на другия: „Донеси ми една чаша вода." „Не съм разположен. Донеси ми ти една чаша вода." „И аз не съм разположен." Казвам, и да имат разположение, те не могат да станат от местата си. Инвалидът с отрязани крака не може да каже, че ще стане от мястото си да донесе нещо. Обаче, когато човек има здрави крака, когато умът му може да мисли, сърцето му да чувства, той може да направи каквото пожелае. Оплакват се от страданията. Те са благо, те са магнитно

отклонение на стрелката. Защо става това отклонение? За да се образува една малка междина. Всяко страдание е такава междина. И барометърът прави отклонения на повдигане и понижаване. Има различия в барометъра: никога повдиганията и понижаванията не са едни и същи. Във времето стават постоянни промени. Какво от това, че барометърът ту спада, ту се повишава? Качването и спадането на барометъра зависят от атмосферните влияния. Като не разбира законите на природата, човек изпада в противоречия: тръгва при добро време на път, а дъждът го изненадва. Ти трябва да тръгваш на път, когато барометърът се повдига. Тогава можеш да излезеш вън да работиш. Като видиш, че барометърът спада, остани вкъщи да работиш.

И тъй, младите не трябва да живеете с мисълта, че ще остареете. Докато живеете с тази мисъл, вие преждевременно остарявате. Детето желае да стане като дядо си, като баща си, като брата си. Щом стане като дядо си, той казва: „Не разбрах живота. Мислех, че има нещо в дядото, но като дойдох на неговото място, разбрах, че съм се лъгал.“ И аз съм слушал старци да казват: „Синко, да не остаряваш. Лошо е човек да остарява.“ Може ли човек да не остарява? Може, но при условие любовта, мъдростта и истината винаги да работят в душата му. Само така можеш да бъдеш млад. Под „стар“ ние разбираме нещата да стават, както искаме. Стар в тесен смисъл на думата разбираме беден човек, за когото нещата не стават както той иска. Богат, т.е. стар, в широк смисъл е онзи, за когото нещата стават, както той иска. Ако сиромахът пита какво да прави, отговарям: „Стани богат.“ „Как може това?“ „Много просто. Не обичаш някого – беден си. Запитай се защо не го обичаш. Щом го обикнеш, ще забогатееш. Така именно ти ще продължиш живота си, ще се подмладиш.“ Човек може и по външен път да се подмлади. Например, като изгорите

нието ви. Ако не ви обича, с часове може да го молите за нещо, да плачете и разказвате нуждите си, но нищо не е в състояние да го накара да ви помогне. Всичко става лесно, ако разбирате законите на природата – на любовта като велик закон на природата, на мъдростта и на истината, също велики закони на природата.

„Как да намерим любовта?" Любовта е във вас. Мъдростта и истината също са във вас. Вие не успявате, защото търсите нещо по-мъчно от тези закони. Според мене в това отношение вие сте гениални. Аз се чудя как познавате хората на любовта даже отвън. Ако ме питате, аз не познавам хората на любовта само отвън. Ако ви дам едно шише със сироп, увито в книга, отвън още познавате, че в него има сироп. Още с пипането вие познавате, че има сироп. По пипане само аз не го познавам. Вие търсите сиропа отвън, а аз – отвътре. Аз трябва да го опитам. Ако го познавам и отвън, то е, защото аз го турих в шишето. Следователно, когато някой казва за мене, че познавам нещата, то е, защото аз напълних шишето, зная какво има в него. Ти питаш какво има в шишето. Сироп има вътре. Бог, който е направил света, знае всичко, защото той е турил всяко нещо на мястото му. Човекът, който не е направил света, нищо не знае. Ето защо, за да знаем нещо, трябва да го направим.

Казвате: „Трябва да има някой да ни обича." Това е предпоставка. Двама инвалиди с отрязани крака седят и се разговарят. Единият казва на другия: „Донеси ми една чаша вода." „Не съм разположен. Донеси ми ти една чаша вода." „И аз не съм разположен." Казвам, и да имат разположение, те не могат да станат от местата си. Инвалидът с отрязани крака не може да каже, че ще стане от мястото си да донесе нещо. Обаче, когато човек има здрави крака, когато умът му може да мисли, сърцето му да чувства, той може да направи каквото пожелае. Оплакват се от страданията. Те са благо, те са магнитно

отклонение на стрелката. Защо става това отклонение? За да се образува една малка междина. Всяко страдание е такава междина. И барометърът прави отклонения на повдигане и понижаване. Има различия в барометъра: никога повдиганията и понижаванията не са едни и същи. Във времето стават постоянни промени. Какво от това, че барометърът ту спада, ту се повишава? Качването и спадането на барометъра зависят от атмосферните влияния. Като не разбира законите на природата, човек изпада в противоречия: тръгва при добро време на път, а дъждът го изненадва. Ти трябва да тръгваш на път, когато барометърът се повдига. Тогава можеш да излезеш вън да работиш. Като видиш, че барометърът спада, остани вкъщи да работиш.

И тъй, младите не трябва да живеете с мисълта, че ще остареете. Докато живеете с тази мисъл, вие преждевременно остарявате. Детето желае да стане като дядо си, като баща си, като брата си. Щом стане като дядо си, той казва: „Не разбрах живота. Мислех, че има нещо в дядото, но като дойдох на неговото място, разбрах, че съм се лъгал." И аз съм слушал старци да казват: „Синко, да не остаряваш. Лошо е човек да остарява." Може ли човек да не остарява? Може, но при условие любовта, мъдростта и истината винаги да работят в душата му. Само така можеш да бъдеш млад. Под „стар" ние разбираме нещата да стават, както искаме. Стар в тесен смисъл на думата разбираме беден човек, за когото нещата не стават както той иска. Богат, т.е. стар, в широк смисъл е онзи, за когото нещата стават, както той иска. Ако сиромахът пита какво да прави, отговарям: „Стани богат." „Как може това?" „Много просто. Не обичаш някого – беден си. Запитай се защо не го обичаш. Щом го обикнеш, ще забогатееш. Така именно ти ще продължиш живота си, ще се подмладиш." Човек може и по външен път да се подмлади. Например, като изгорите

тялото на змията, от праха й може да направите лекарство, което предава устойчивост на тялото.

Не само по външен път може да се подмладиш и да продължиш живота си, но и по вътрешен път. Обаче трябва да разбираш законите. Може да живееш на земята векове, но тя ще внесе нещо специфично в тебе. Ти трябва да приемеш специфичното качество на земята. Като приемеш праха на змията в себе си, и от нея ще придобиеш едно качество. Затова казва Христос: „Бъдете хитри като змиите и незлобиви като гълъбите."

Едно се иска от вас: да разбирате дълговечния живот. Там се излъга първият човек. Змията каза на Ева: „Аз ще ви науча как да придобиете дълъг живот като Бога." Как се постига това? За да имаш възможностите на един певец, ти трябва да имаш всичките трептения на тона. Кой от вас при нещастие не търси начин да подобри положението си? Всеки търси лесния път. *И това е възможно. Достатъчно е да ви пипна с* двата си пръста по гърлото и след това вече вие може да взимате четири октави. При това положение може *ли да бъдете сиромаси?* Какво ще кажете, ако гласът ви се чува на два километра? Такъв глас е чудо! Който ви слуша, ще каже: „Не сме чували такъв глас!" Казваш: „Да имам този глас!" Кажете ми, ако имате такъв глас, как бихте го използвали? Ако имаш такъв глас, можеш ли да кажеш, че си неразположен и не можеш да пееш? Ще пееш по всяко време, когато те викнат. И от сън да те събудят, да си готов да пееш.

Ще ви дам едно правило. Тайната на живота е в това, да имате всякога разположение. В разположението е зародишът на живота, т.е. зародишът на яйцето. Как ще измътите това яйце? Ако не можете сами да го измътите, турете го под квачката. Ще чакате двайсет и първия ден, и пилето ще излезе. Учете се от квачката. „На какво да се учим?" Да отхранвате в себе си всяка добра мисъл и всяко добро желание. Не се за-

нимавайте с велики неща, но отхранвайте всяка добра мисъл и добро желание, колкото и да са малки. Този е пътят към прогреса. Целият ни живот е изтъкан от тънките нишки на квачката и пилето. Как ще изтъчете съвършения живот, към който се стремите? Като всеки от вас внесе нещо ново към общия живот. Кой каквото е вложил в общия живот, това ще получи. Това значи да бъде човек съучастник в делото на разумната природа, в делото на Бога.

Не заглушавайте гласа на добрите ваши стремежи. Бъдете всякога и от всичко доволни. „Възможно ли е това?" За разумния всичко е възможно.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Четиридесета лекция
на Младежкия окултен клас
14 юли 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

СИГУРНОТО МЯСТО

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът.“

Коя беше основната мисъл на миналата лекция? Доволството като една от великите тайни в живота.

Какво означава думата „доволство“? Разположение. Кой човек може да бъде доволен? Здравият може да бъде доволен, а не болният. Богатият може да бъде разположен, а не бедният. Ученият може да бъде разположен, а не невежият. Добрият може да бъде доволен, а не лошият. Това са контрасти в живота. Какво носи знанието? То освобождава човека от противоречията. Същевременно то трансформира състоянията. Който използва знанието си правилно, ще се освободи от противоречията си. Който не може да го използва правилно, ще се натъкне на по-големи противоречия. Същото се отнася и до живота. Изкуство е да знаеш как да живееш. Изкуство е да използваш знанието си намясто. Аз говоря за положителното знание, т.е. за знанието на добрия, а не на лошия човек. Като учи, човек се домогва както до външното, така и до вътрешното знание. Много естествено, всяка външна проява се дължи на вътрешна.

Всички сте учили, знаете да броите, да смятате. Често броите до десет. Това число е основа на нещо. Аз говоря за десетте като живи единици, а не като

статически. Говоря още за число, което съдържа десет положителни единици, а не за число с отрицателно съдържание. Например казвам: 10 житни зърна, 10 ябълки или круши, 10 души и т.н. Във всяка единица има живот, т.е. условия за растене. Мога да кажа 10 скъсани шапки, 10 скъсани обувки, 10 пукнати глави. В тези единици има нещо статично. Вие можете да вадите от числото 10 различни числа. Например 10-1=9; 10-2=8; 10-3=7; 10-4=6; 10-5=5.

Каквото и да говорите на човека за това изваждане, ако има цирей, той нищо няма да разбере. Той ще мисли само за единицата като число, което означава неговият цирей. Той си мисли: „Един цирей имам и толкова страдам!" Защо този човек се интересува толкова от своя цирей? Докато страда, цирея́т му е част от него. Щом престане да страда, цирея́т престава да бъде част от човека и той изчезва. Докато е в тялото, цирея́т постепенно нараства, иска да стане голям като цялото. Това е невъзможно! Желанието на цирея да се увеличи се дължи на факта, че известни клетки в организма имат желание да се увеличат, да започнат индивидуален живот, да образуват нов център на единицата. В реда на природата числото 10 съществува като център. Щом пожелаеш да туриш друго число вместо него, ти се натъкваш на противоречие. Ето защо, когато в човека се яви голямо противоречие, казваме, че той има два центъра в себе си. Ще кажете, че и в геометрията се говори за два центъра. Да, елипсата като фигура има два центъра.

Как чертаете елипсата? Има начини, по които всеки може да начертае една елипса. Характерно в елипсата са двата центъра, от които изтичат живи сили. Двата центъра на елипсата имат един общ център. Ако гледате затворена човешка уста, тя изглежда като права линия. Щом се отвори, тя образува елипса. При отваряне и затваряне на устата имаме числото две в движение. Числата, с които работим, пред-

ставят живи сили, както и принципи. Единицата например от гледището на окултната наука представя целия космос, цялото битие. Отде произлиза единицата, никой не знае.

Въпросът за числата е отвлечен. Ако знаете отде произлиза числото едно, нищо не можете да направите. Всичко да направите, пак нищо няма да постигнете. Какво ще постигнете, ако мислите, че разполагате с всичкото знание на света? И океанът да носите със себе си, пак нищо няма да придобиете. И да вдигнете океана на гърба си, де ще го турите? Няма място за него. Тези въпроси ви се виждат смешни. Такива мисли и идеи ви занимават и вас. Който ви слуша, и той ще ви се смее. И вашите идеи са толкова смешни, колкото е смешно да си въобразиш, че можеш да вдигнеш океана на гърба си. Някои казват, че трябва да изменят живота си. Как ще го измените? Трябва ли непременно да го измените? И какво ще измените? Други пък казват, че трябва да изменят характера си. Трябва ли да го изменят? Как ще стане тази промяна? Според мене характерът се усилва, подобрява, но не се изменя. Така и огънят се усилва, а не се изменя. Както при усилване на огъня мислиш, че го изменяш, така мислиш, че и животът се изменя.

Не, нито животът се изменя, нито огънят се изменя. Това е неразбиране. Всичко можете да направите, но живота да измените – никога! Да измениш характера си, и това е невъзможно. Можеш само да предадеш нещо към него, но не и да го измениш. Ако туриш нещо в джоба си, изменил ли си го? В какво се заключава съвременната педагогия? Казват, че трябва да се създаде характер. Трябва да се знае в какво се изразява характерът. Изобщо характерът не се създава, нито се изменя. Към характера може само да се предаде нещо. Художникът рисува една картина, но той не я създава. Сама по себе си картината съществува, а художникът само я копира. Художникът туря

сенки на картината, без да я създал. Някой нарисувал Христа, без да е истинският Христос. Това е копие на Христа, а не самият той. Реалността съществува сама по себе си. Всяко нещо съществува само по себе си. Значи никой не може да го създаде. Какво може да направиш тогава? Само едно – да туриш сенки на създаденото вече.

И тъй, да мислите, че можете да създадете нещо, това значи да се стремите към невъзможното. Как ще създадеш нещо? „Искам да създам една нова дума в езика." Опитай се, да видиш какво ще излезе. Задача на всеки човек е не да създава, но да чисти нещата, да ги освободи от примесите и наслояванията. Каква друга дума ще създадеш вместо думата „любов"? Нищо не ти остава, освен да изчистиш тази дума, да я доведеш до първичния ѝ смисъл. Докато не стане това, едни ще разбират любовта по един начин, други – по друг начин.

Всъщност какво се разбира под „любов"? Любовта има отношение към великата реалност. За да разбираш реалността, трябва да си свободен. Колкото и да ви се говори за любовта, тя остава неразбрана. Човек е потопен в любовта, въпреки това не я разбира. Казва се, че любовта ражда живота. Значи животът е резултат на любовта. Тогава какво се разбира под „живот"? Когато се определя животът като понятие, между учените се явява спор. Дето има спор, там истината не може да се яви. Един дава едно определение, друг – друго. Ако двама души дойдат до едно заключение, между тях не може да се яви дисхармония. Когато двама музиканти се съгласяват в свирането, между тях има хармония. Дисхармония съществува само между хора, които не се разбират. Могат ли да се съгласуват двама музиканти, ако в един и същ момент единият свири тъжни български песни, а другият – весели европейски песни? Единият е тъжен, а другият весел.

По какво се отличава веселата музика от тъжната? Веселата музика има повече диези, а тъжната – повече бемоли. Не е въпросът в повишението и понижението на тоновете. Мисълта се изразява и по друг начин, вън от радостта и скръбта. Във веселата музика трептенията са по-бързи, а в тъжната – по-бавни. Веселата музика уподобявам на здравия човек, който е подвижен, енергичен. Тъжната музика уподобявам на болния, който е инертен. Това се дължи на вътрешните противоречия в него, резултат на известно неразбиране. Болестта се дължи на преяждане. Болният е ял повече, отколкото може да носи, поради което организмът му не може да се справи с излишния товар. Когато дойде лекарят, първото нещо, което ще му препоръча, е да яде малко. И наистина, като заболее, човек първо се отказва от ядене. Има болести, при които се забранява на болния да яде – препоръчва му се абсолютен пост. След няколко деня той започва да яде, но извънредно малко. Същевременно му се дават горчиви лекарства за тониране на енергиите. Това се нарича лекуване с малки дози.

Сега ще направя сравнение между храненето и придобиване на щастието. Някой е много щастлив. Защо? Той е приел щастието в голяма доза. В края на краищата викат лекар да го лекува. „Защо страдаме?“ Защото сте приели горчиви лекарства в малка или голяма доза. Колкото повече страдаш, толкова по-голяма доза щастие си приел. И като не си могъл да го асимилираш, то се отразило на организма ти като горчивина. Знаеш ли какво значи да те обичат много хора? Някой иска да го обичат всички хора.

Какво се разбира под израза „всички да те обичат“? Отиваш на едно място, сложат ти трапеза да ядеш. Отиваш на второ, на трето място, навсякъде ти слагат да ядеш. Какво ще стане с тебе? Какво ще стане с твоя стомах, ако навсякъде ядеш и пиеш? Като те обичат, всеки ти предлага да ядеш. И ако ядеш

цял ден, какво ще стане с тебе? Може да те обичат много хора, но това е неестествено положение за тебе. Достатъчно е в даден момент да те обича само един човек. Другите да те обичат след него след няколко часа. След тях нека дойдат други да те обичат. Всички хора не могат да те обичат в един и същ момент. Трябва ли да ходиш от едно място на друго и навсякъде да ядеш? Това е неестествено състояние. Въпреки това всеки иска да бъде обичан и много хора да го обичат. От голямата обич се раждат големи страдания, както при чрезмерното хранене. Някой яде и е недоволен от яденето. Значи той е недоволен от любовта на човека. Ако не яде, ще огорчи домакините. Те сготвили ядене специално за него, а той не го яде. Всеки трябва да яде толкова, колкото най-много може да асимилира.

Мнозина приличат на онзи американец, който бил поканен на обяд в дома на един богат китайски мандарин. На трапезата били сложени 40 яденета, от които американецът трябвало да си хапне по малко. Иначе ще докачи домакините. След този обяд американецът боледувал три седмици, докато възстанови нормалното състояние на стомаха си. На обяда у китаеца той се видял в чудо как да се справи с тези 40 яденета. Ако и вие, като влезете в природата, искате да опитате всичко, каквото видите, ще се намерите в положението на американеца, който бил принуден да яде от 40 различни менюта.

Съвременните хора се нуждаят от нова философия за живота. Тя се заключава в новото разбиране. То няма да осмисли живота, защото животът сам по себе си има смисъл, но ще внесе повече светлина в умовете на хората, които имат странно разбиране за смисъла на живота и го търсят там, дето го няма. Според новата философия в широк смисъл всичко, което човек учи, е добро. Каква част от наученото може да се приложи? Някой изучава музика, но не може да я приложи

за тониране. Какво се ползва той от тази музика? Ти си неразположен. Защо не приложиш музиката да трансформираш това състояние? В музиката е тайната на живота. Ако я владееш, ти си цял маг. Нямаш пет пари в джоба си, но знаеш да свириш. Иди в дома на един богат човек, който обърка сметките си, и му посвири. Така той ще извади кесията си и ще ти даде нещо. Ще ти благодари, че си сменил състоянието му. Между тебе и богаташа стана правилна обмяна: ти даде нещо от себе си, и той ти даде нещо. Като знаеш да свириш, ще получиш нещо срещу това. Като знаеш да пееш, ще пееш. Ти се срамуваш да пееш, а не се срамуваш да просиш. Просията е най-голямото изкуство.

Знаете ли кога човек става просяк? Кой проси? Онзи, който е слязъл от най-високото място. Той е учил, придобивал знания, но не знаел как да живее. Затова Бог го направил просяк. Когато бил цар в миналото някога не е услужвал на хората. Като просяк обаче услужва на хората? Как им услужва? Развива тяхното милосърдие. Някога и от него са просили. Понеже не е изпълнил задачата си като цар, днес е дошъл като просяк – да се научи да обръща внимание и на малките работи. От време на време подава ръката си за парче хляб. Така ходи от къща на къща. Това е метод за възпитание.

Природата си служи с различни методи. Тя има специални методи, с които възпитава и принца, и просяка. Ти си считал за унижение да се спреш пред просяка, но като попаднеш в неговото положение, ще научиш урока си. Както си постъпвал ти, така постъпват с тебе. Които те познават, чудят се как си изпаднал в положението на просяк. Защо царят е станал просяк? И вие сте все такива царе и царици, все големи величия. След всичко това, искате да бъдете щастливи. Как ще станеш цар, като съзнаваш, че си излязъл от Бога? За мене е най-важно и велико да съзнавам, че съм излязъл от Бога и върша неговата воля.

Някой става началник, министър и се надува, изпъчи се, мисли, че е голяма величина. Не, ти се заблуждаваш. Ти носиш най-големия товар. Ти си актьор – малка служба е тази. И министър да си, пак изпълняваш малка служба. Истинската служба, истинското положение, което трябва да заемаш, е да съзнаваш своя произход и какво е вложено в тебе. Това всеки трябва да знае. Не мисли, че ако си министър, заемаш особено високо място. Високо място е то, но положението на бедния не е ли високо място? Волът, който е впрегнат на работа, не заема ли специфично място? Казваш: „Вол е това!" Този вол е направен чрез Словото Божие. Ако се смееш на вола, т.е. на Словото Божие, и на тебе ще изникнат рога. Не казвай, че волът е глупав. Не се говори така. Волът е умно животно.

Един ден, като бях в Търново, излязох на края на града, да се разходя. Виждам една кола с два вола тегли товар нагоре. Господарят им ги биеше, да вървят по-бързо. Един от воловете се обърна към мене и ми каза: „Моля ти се, кажи на господаря да не ни бие. Пътят е труден, височина е, не се върви лесно. Като те разбере, той ще влезе в нашето положение и няма да ни бие." Тогава аз се приближих при селянина и му казах: „Знаеш ли какви хубави волове имаш! Ако искаш, продай ми ги. Както виждам, твоето щастие зависи от тях." Като му казах така, той се замисли и каза: „Не ги продавам." Аз продължих да му говоря: „Ако ги пазиш, целият ти дом – жена ти, децата ти ще бъдат добре. Косъм от главата ти няма да падне. Ако не ги пазиш, сиромашията ще те нападне." Той ме гледа и си мисли нещо. Питам го: „Знаеш ли колко е тежко положението на тези волове? Ако аз те впрегна като тях, тогава ще разбереш какво значи тегло. Човещина се изисква от всички." Волът се обърна и ми каза: „Много ти благодаря, че се застъпи за нас." Пак продължих разговора си със селянина. Казах му: „Слушай, приятелю, снеми част от товара, да се изкачат воловете по-лесно. После се

върни да го вземеш. Знай, че твоето бъдеще зависи от воловете ти. Както се отнасяш с тях, това ще определи и твоето бъдеще."

Благородство се иска от човека. Някой върви по улицата, вижда, че бият кон или вол и продължава пътя си, като казва: „Не е моя работа да се меся в това, че някой бил коня или вола си – той си отговаря." Не се разсъждава така. Утре тебе ще впрегнат и ще те бият. Кой човек не е бил впряган? Всеки ден впрягат човека. Всеки ден щастието го посещава, но и нещастието го посещава всеки ден. Всички състояния, през които човек минава, не са нищо друго освен възпитателни средства, т.е. възпитателни методи на природата. Тя сменя своите методи според случая. Докато човек не дойде до положението да разбира състоянията на своите близки, да им съчувства и помага, дотогава природата ще го възпитава както намира за добре.

Защо човек не влиза в положението на вола? Защото още не вижда връзката между всички живи същества на земята. Като виждате тази връзка навсякъде, вие ще се свържете с онзи, който е създал света, както и всички форми, всички живи същества, като подтик към живота. Има една вътрешна разумност в света. И ако вие съществувате, това се дължи на факта, че Бог ви обича. В името на този Единния ви обичат още хиляди хора. На тяхната обич именно вие дължите своето съществуване.

Какво ще стане със семенцето, посято в земята? Ако градинарят не го полива всеки ден, то не би израсло. То израства благодарение на неговата обич. Какво ще стане със семето, ако е посято на място, дето минават хиляди хора през деня? То няма да израсте. Казвате: „Да съм богат, да разполагам с милиони, да ми се чува думата и т.н." Такъв живот не съществува. Можеш да разполагаш и с богатство, и с власт, но трябва да знаеш, че в природата съществу-

ва един вечен порядък, който всякога трябва да се зачита. Има нещо, което ви препятства в живота. Това е, че нямате взаимно уважение и почитание един към друг. Като срещнете някого, вие казвате: „Ето една празна глава.“ Не говориш истината. Ако е така, тогава и твоята глава не е от пълните. Не е лошо да бъде шишето празно. Защо? Има нещо по-лошо от празното шише. Кое е то? Пукнатото шише. Има нещо по-лошо и от пукнатото шише. Кое е то? Счупеното шише. Има нещо по-лошо и от счупеното шише. Кое е то?

Вие сте млади, искате да знаете де се крие силата на човека. Ще кажете, че тя се крие в неговата физическа сила. Как се познава физическата сила? Външно, от неговия външен вид. Там именно е заблуждението. Вие се заблуждавате от външността на къщата и казвате: „Къщата е червена отвън, значи тя е здрава.“ Вижте как е съградена, от какъв материал, и тогава ще кажете здрава ли е, или не. Външността нищо не показва. Като гледаш външността на хората, ти се сравняваш с тях и изпитваш ревност. На какво се дължи ревността? Пишете върху темата „Произход на ревността“. Човек ревнува, защото се страхува да не го измести някой. Всеки заема определено място и се бои да не го изместят. Ревността е условие за вътрешно безпокойство, което я предшества.

Поканват двама души на обяд в едно богато семейство. На единия слагат по-хубаво ядене от това на другия. Той поглежда в чинията на съседа си и сърцето му се свива неспокойно. Той си казва: „На този дават по-голямо уважение.“ Смущението му се превръща в ревност. Между две красиви моми пак се явява ревност – коя да заеме първо място. И между двама момъка пак се явява ревност. Пръв е само най-силният. Така е и в природата. В реда на нещата е силният да заеме първо място. Ако слабият заеме първото

място, нарушава се редът на природата, както и на целия космос.

Дръжте в ума си мисълта: никой не може да ви измести от мястото, което природата ви е определила. Противоречията в живота се дължат на факта, че понякога хората искат да разместят местата си. Често жените искат да заемат мястото на мъжете, да станат мъже. Макар и рядко, някога и мъжете искат да станат жени. Питам, ако жената иска да стане мъж, детето какво иска да стане. Детето може да стане или мъж, или жена, за каквото е родено. Малкото момче ще стане мъж, а малкото момиче – жена. Какво се разбира под думата „мъж"? Разбирате, че ще порасте и ще стане силен. Ако момчето се научи да мисли право, то ще стане мъж. Ако момиченцето се научи да чувства правилно, да се проявява неговото сърце, то ще стане жена. Жената е емблема на живота. Мисълта е дошла чрез мъжа, а чувството чрез жената. Жената и мъжът са украшения в живота. Първото украшение е бил мъжът. Той е бил най-голямото добро. Виждали ли сте колко големи са перата на петлите – особено на опашката? Прочетете колко пера има петелът на опашката си. Когато перата на петела са здрави, той върви гордо, напето. Щом паднат задните му пера, той се свива, гуши се, като че е изгубил нещо. Той съзнава това и се крие. Като поникнат перата му, пак се изправя, разперва се.

Това е естествен ход на нещата. Перата на петела, на паона и на другите птици са израз на разумните сили, които действат в природата. Трябва да знаеш да дешифрираш тези неща. Перата са реклама в живота. Изобщо всяка птица, всяко живо същество е символ, обявление, с което природата си служи. Ако си горд, напет, паунът иска да ти каже: „И ти си като мене. И ти си паун с пера, които хората ще оскубят." Без да иска паунът, хората го оскубват. Неговите пера са за украшение. Ти показваш перата си, доволен си, но

като ги оскубят, скриваш се. Да допуснем, че си цигулар, знаеш много песни, свириш ги на цигулката си. Ако предадеш песните си на този-онзи цигулар, ти губиш всичко. Гледаш, че друг някой свири, но не свири като тебе. Изкуство е да свириш така, както никой друг. Музикантът има една песен, за която хиляди да му платят, не трябва да я дава на никого. Остане ли други да свирят песента му, всичко с нея се свършва. Тя се изгубва. Ако искаш да дадеш и на другите да свирят, дай някое малко парче.

Съвременните хора се отличават с особеното си разбиране за живота. Имаш една кокошка, определена за тебе. Като те посети някой, за да се покажеш добър, человеколюбив, ти му даваш цялата кокошка. Дай му едно парченце, а не цялата кокошка. Ако дадеш на човека всичко, каквото имаш, ти не разбираш живота. Ако дадеш цялата кокошка на някого, и той я изяде, какъв ще стане? Трябва да разсъждавате добре. Опитайте се да преведете печената кокошка като символ. Тя има значение във всички области на живота. Печената кокошка на музикален език означава едно хубаво парче от произведенията на Бетовена, например. Обикновеният цигулар може ли да изсвири това парче? То не е за него, както и печената кокошка не е за него. И да му дадеш, той не знае как да яде. Ако е искрен, той ще каже: „Не разбирам от музика, не зная да свиря, т.е. не зная да ям.“ Друг е въпросът, ако дам печената кокошка на човек, който знае да свири, т.е. да яде. Добрият майстор музикант знае да свири и да яде.

В живота хората играят ролята на Дон Кихот и Санчо Панса. И двамата представят опаката страна на живота. Когато сте идеалисти, това е Дон Кихот. Когато сте материалисти, това е Санчо Панса. Нито единият, нито другият можаха да уредят живота. Авторът на тази книга иска да каже, че не трябва да бъдеш нито като Дон Кихот, нито като Санчо

Панса. Дон Кихот казва на Санчо Панса: „Съжалявам, че не можах да ти дам онзи остров.“ За да не се обезсърчавате като тези герои, трябва да имате правилно разбиране. Който разбира нещата, не се обезсърчава. Който не ги разбира, той поема неестествения път на живота и изпада в противоречия. Виждаме в какви положения изпадаше Дон Кихот с воденицата, с овцете, като образи на неговото въображение.

При сегашното положение, в което се намирате, вие трябва да пресеете своите мисли и чувства, да се освободите от чуждите влияния, от примесите на живота. Всеки от вас да си създаде един нов възглед. Сегашното положение, в което се намирате, е това на Дон Кихот и Санчо Панса. Цялото човечество минава през техните състояния. И детето се ражда със свити ръце, в юмрук, иска да завладее света като господар. Щом умре, отваря ръцете си, смирява се вече. Обръща се с лице към Бога. Обаче това е хипнотично състояние. Хипнозата е полезна само при един случай: когато имаш голямо нещастие или страдаш от тежка болест. Тогава можеш да бъдеш хипнотизиран, без да си хипнотизиран. Само така ще се махне болестта. Пиенето на вино е хипнотично състояние. Нещастен си, беден си, без пари в джоба. Дават ти пари – ти си в хипнотично състояние. Всъщност ти се заблуждаваш – хипнозата нищо не ти допринася. Нито виното, нито парите могат да ти помогнат.

Щастлив е онзи, който няма никакъв външен обект, и пак е доволен. Щастието извира в него непрекъснато. Той не се стимулира от външни обекти. И външните неща са потребни, но радостта изтича отвътре. Радвай се на изгряващото слънце, защото, като изгрява то, ще изгрее и твоето вътрешно слънце. Когато вътрешното слънце в човека изгрява, това е Бог в него. Като съзнаваш, че съществува една велика разумност в света, и твоето слънце ще изгрее. Това е

реалността, която води човека в правия път. Ако външното слънце изгрява, а вътрешното не изгрява, ти си в хипнотично състояние. Ако вътрешното слънце не изгрее, човек е като в мъгла и облаци, не се чувства разположен. Питам, какво ще бъде вашето положение, ако изведнъж се откажете от старото си разбиране? То е все едно да сте облечени с дрехи, украсени с панделки, шапките ви – с пера, обувките ви – модерни, и ви кажа да се отречете от всичко това. Ако искате да ме послушате, ще хвърлите всичките си украшения и ще останете с простите си дрехи. Като се видиш толкова просто облечен, ти си недоволен вече.

Питам, тази операция намясто ли е. Кое е по-добро: да отнемам украшенията ви или още да притурям към тях? Практично е да прибавям, отколкото да отнимам. Дойде при мене едно дете да ми посвири. Не му казвам, че не свири добре, но турям пред него едно парче и го питам: „Можеш ли да свириш това парче?" Като го изсвири, давам му други парчета. Тук всички сте педагози, разбирате от педагогия. Всеки от вас си носи ножче и като срещне някого, казва: „Тази панделка не ти трябва." Отрязвате я. Срещнете друг, и неговата панделка отрязвате. Гледам ви, целия ден режете панделки. Казвате: „Тази сестра е невежа, нищо не знае." Ами ти какво знаеш? Едва отделенията си свършила. Отделенията, това е една панделка. Прогимназията – друга панделка. Гимназията – трета панделка. Университетът – други панделки. Колкото години си учил, толкова панделки имаш. Ако стажуваш, ще станат всичко 17 панделки. Ако се специализираш в чужбина една година, стават всичко 18 панделки. Казваш на този човек: „Какво си научил?" Нищо друго, освен си закачил 18 панделки на себе си. Не отнемай панделките на човека, но закачи му още една, да станат 19.

Следователно, като направиш една грешка и обидиш приятеля си, повикай го и му дай едно угощение. Ако всички хора даваха угощение за своите грешки, све-

тът щеше да се оправи. Като дадеш едно угощение, този ден ще бъдеш весел и засмян. Че си дал 20 хиляди лева за едно угощение, нищо не значи – изправил си една погрешка. Съществува една философия, която трябва да научите. Парите, които си дал за угощението, представят добро условие за твоето бъдеще. Може би след година, две или десет те ще ви допринесат десет пъти повече блага, отколкото сте загубили. Тези пари представят една малка услуга, която в бъдеще ще донесе големи лихви. Студент си, нямаш никакви средства. Вървиш по улиците и срещаш един човек, който едва носи един голям, тежък куфар. Ти веднага предлагаш услугите си, искаш да му помогнеш: взимаш куфара и го занасяш у дома му. Той е богат човек. Като вижда готовността ти да му услужиш, той пожелава да ти помогне. В ума му се явява една светла идея, как да ти помогне. Това улеснява твоя живот. Значи малката услуга донася добри резултати.

И тъй, не мислете, че жертвите, които правите, ще останат безрезултатни. Вие не знаете как природата е съчетала своите тайни разпоредби. Всички сте поставени на изпит. Над вас има разумни същества, които наблюдават какво правите. Изпит е това! Ти си поставен в мъчни условия, в крайна сиромашия. Дават ти се условия да излезеш от това положение. Дали ще крадеш, или ще работиш, ще те наблюдават. Като минеш този изпит, иде друго нареждане. Дойде пълната каса. Богатият те покани вкъщи, даде ти угощение, след което неочаквано получаваш един голям чек. Казва ти се, че един твой непознат приятел ти изпраща тази сума. Ти не знаеш отде иде това случайно богатство, изпратено при тебе. Дали е от твой чичо, брат или приятел, който те обича, и е готов да направи нещо за тебе.

Това не се отнася до вашия обикновен дребнав живот, но до онзи нов живот, до новото разбиране. Там нещата стават по особен начин. Влезте в новия

апартамент, който ви е даден. Има вече нови апартаменти. Вървете с новото разбиране, и не се страхувайте! Вярвайте, че има един велик принцип в света, който работи за вашето повдигане, без да знаете това. Той изправя вашите погрешки, без да подозирате. Когато направиш една грешка, ти ядеш несъответна храна. Природата изправя тази грешка. На другия ден направиш друга грешка – природата пак я изправя. Ако човек със своя живот не нарушава реда на природата, веднага се освобождава от нещастията, които могат да го сполетят.

Като не съзнава, че има един, който работи за него, човек се обезсърчава. Има кой да работи за нас, но не оставяйте всичкия си товар на него. Това е друга крайност. Едната крайност: не съзнавате, че има кой да работи за вас. Другата крайност: като съзнавате, че Бог ви помага и работи за вас, вие се оставяте на него. Това значи: да бъдеш доволен от своето неразбиране и доволен от своето разбиране. Да бъдеш доволен, че си бил невежа. Казваш: „Добре че съм невежа, че имам възможност да уча." Ако знаеш нещата, казваш: „Добре, че имам знания. Без знания щях да разваля всичко." Някога невежеството спасява човека, а някога – знанието.

Следователно бъди доволен и когато знаеш, и когато не знаеш. Това изисква новата философия. Ако се намериш пред една мъчнотия, благодари за нея. Приеми, че около тебе слънце грее. „Ама нещастен съм." Знай, че в това време хиляди хора са щастливи. Радвай се на тяхното щастие. Ако отидеш между тези хора, нищо няма да остане от твоето нещастие. Ти си нещастен, че нямаш едно камилско перо. Ако нямаш камилско перо, имаш кукувиче перо. Това е достатъчно. Под „кукувиче" перо разбирам обикновената човешка мисъл. Разбирам да имаш перо, но което пише, което мисли и с което можеш да направиш едно добро. Всяко перо, с което не можеш да направиш добро, не е истин-

ско. С какви пера пишат сегашните хора? Повечето пишат с железни пера. Казвам, със златни пера трябва да пишат хората. И тогава, каквото се напише, да бъде добре написано. Питам, на кого трябва да служите – на Бога или на себе си?

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Четиридесет и първа лекция
на Младежкия окултен клас
21 юли 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

ОБИКНОВЕНА И НЕОБИКНОВЕНА МИСЪЛ

Размишление

Каква е разликата между обикновената и необикновената мисъл? Понеже мисълта може да се уподоби на умствено хранене, мога да ви запитам, каква е разликата между обикновеното и необикновеното ядене. В необикновеното ядене турят неща, които в обикновеното не турят. Каква придобивка имате от обикновеното ядене и каква от необикновеното?

Често вие говорите за вашето разбиране като за мярка. Това не може да бъде. Защо? Защото обикновеното разбиране не може да бъде мярка на нещата. Под „мярка" разбирам постоянното в човека, което никога не се мени. Това е постоянната точка, постоянното място, от което можем да се ориентираме. Такива точки са например полюсите, както и екваторът. Колко екватора има земята? Един. Колко полюса? Два. Защо няма два екватора? Много просто, има два полюса. Те са два, а екваторът – един. Що е екваторът? На какво е граница? Екваторът е съединителна линия, дето се уравновесяват енергиите на земята. Той е място, дето енергиите най-много бушуват. Всички престъпления, всички добри неща стават на екватора.

Значи доброто и злото стават на екватора. Там се намират най-свирепите животни, отровните змии.

Търсите ли доброто и злото, ще ги намерите на екватора. Значи екваторът е зона, дето се уравновесяват енергиите. Съвременните хора не са господари на екватора. Сегашната култура се развива на умерения пояс. Тя не е култура на екватора. Колко далеч сме от екватора? София се намира на 42 градуса северна широчина. Ти имаш отношение към екватора, ако го разбираш. Восъкът, поставен в тропическа област, веднага се стопява. Така и някои от вашите мисли изгубват своето състояние. Защо? Температурата, при която се проявяват, е висока.

Като говоря за екватора и полюсите, искам да ви обърка вниманието към вашия вътрешен живот. Вие още не познавате този живот. Хората се раждат и умират, без да разберат своя живот. Те минават през различни състояния – приятни и неприятни. Идеалът на хората е да забогатеят. Те мислят, че ще отидат в онзи свят, фантазират си, но как става това, не знаят. Все пак знаете нещо, но то е толкова малко, че не ви задоволява. Има две неща, за които хората са невежи, а именно: никога не могат да си представят абсолютно малкото, нито абсолютно голямото. Те са две величини, за които нямаме понятие. За тях имаме някаква представа, но какво са всъщност, не знаем. Казваме, че слънцето е много голямо, а го виждаме малко. Ние го виждаме милиони пъти по-малко. Микробата, която с просто око не се вижда, за да я видим, трябва да се гледа под микроскоп. Защо слънцето, толкова голямо тяло, ни се вижда толкова малко? Аз не искам вие да разрешите този въпрос. И най-великите философи не могат да го разрешат. Радвайте се, че и най-големите философи и адепти, в случая са невежи като вас. И те нищо не знаят по този въпрос. Защо да не знаят? Ами защо трябва да го знаят?

Да допуснем, че ти знаеш колко пари има един банкер. Какво придобиваш, ако знаеш точно колко пари

има той в банката? Ти се интересуваш от това, защото искаш да вземеш пари от него. Интересуваш се от някой извор на планината. Защо се интересуваш? Защото искаш да вземеш нещо от него. Ако нямаш отношение към извора, нямаше да се интересуваш от него. Ако ние се интересуваме от известна област или от известен предмет, то е, защото сме заинтересувани от него. Не мисли, че ако се интересуваш от нещо, е користолюбие.

Казваш: „Трябва да се говори истината, заинтересуван съм от нея." Що е истина? Никой не знае какво е истината. Ние знаем само едно: дето се яви истината, тя всякога освобождава. Тя освобождава и човека. Защо го освобождава, не знаем. Обаче, дето влезе истината, тя внася ред и порядък навсякъде. Какво нещо е любовта, също не знаем. Ние познаваме едно качество на любовта: дето се яви тя, явява се и животът и носи нещо хубаво и приятно.

Вие разполагате с малко знания и от тях искате да придобиете много. Това е задача с много неизвестни, каквито математиците решават. Например един учен математик иска да сгради нещо. Първо, той си прави сметка колко материал ще му трябва и колко пари. Това са три неизвестни: **x, y, z**. Ако той не реши неизвестните и не ги тури намясто, не би се занимавал с тази задача. Когато казваме, че мислим върху даден въпрос, ние сме заинтересувани. Казваш, че от нищо не се интересуваш. Как не се интересуваш? Като ставаш от сън, ти се интересуваш от яденето. И друг казва, че от нищо не се интересува, а търси пари. Трети се интересува от религиозни въпроси. Защо му са тези въпроси? Защо се интересува от тях? За да научи, що е Господ, що е рай. Като умре, да знае тези неща. Щял да умре! Той говори за неща, които не знае. Какво нещо е смъртта, не знае, а за смъртта говори. Знае какво е да живееш, а не знае какво значи да умреш. Спряло му сърцето. Умряла ли е воденицата, като спре? Така не

се разсъждава. Като спре сърцето, казвате: „Свърши се всичко.“ Воденицата спряла. Пуснете вода, и воденицата ще започне да работи, да мели брашно.

Да говориш за живота и за смъртта, без да знаеш, какво са те, това са приказки от „1001 нощ“. Така и в някой роман авторът изнася живота на своя герой, поставя го в различни положения: той се мъчи, страда. Авторът взима един престъпник като Жан Валжан, описва живота му, поставя го на различни изпитания, докато в него се яви желание да не върши вече престъпления, да тръгне в правия път. Друг автор пък ще вземе за герой някое малко дете, което иска да стане велик човек – музикант, художник. Като четеш романа, в тебе се явява желание да станеш като героя на този роман. Щом се роди човек на земята, природата има някаква цел. Щом те викат на гости, каква цел имат? Да те угостят. Защо те викат на театър? Да видиш една пиеса. Защо те викат на църква? Да чуеш една служба или проповед.

Сега ще изнеса един практически пример. Представете си, че всеки от вас носи по едно въже. Защо му е въжето? Трябва му за нещо. С въжето ще извадиш вода от кладенеца. Ще вържеш кофата с него и ще я изтеглиш. Минаваш през реката с кон, който водиш за въжето. Какво трябва да бъде въжето? Здраво. Ако не е здраво, ще издържи ли кофата, като я пущаш в кладенеца? Ако въжето не е здраво, като се дърпа конят, то ще се скъса. Вашият идеал уподобявам на въжето. Ако при усилията ви за постигане на вашия идеал се скъса въжето, какво ви ползва то? Идеалът не трябва да се къса.

Защо се учи човек? Ще кажете, че човек се учи, за да изкарва по-лесно прехраната си. Каква е целта на сегашното учение? Посвещението. То ще дойде отпосле. Кога се посвещава човек? Когато се научи да се въздържа. Не можеш да посветиш един човек, който обича да яде. Как ще го посвещаваш? Той казва: „Дай

ми ядене! Не ми трябва посвещение. Като се нахраня добре, ще ти кажа какво е яденето, дали е добре сготвено.“ Аз оставям този човек пред хубавото ядене, да се нахрани добре и да усети тежест. Той ще каже: „Хубаво беше яденето, но тежко ми стана.“ Аз зная, че след това той ще започне да мисли. Какво ще мисли? Че трябвало да яде по-малко.

Викат те някъде, предлагат ти злато и казват: „Вземи си, колкото ти трябва.“ Ти едва можеш да носиш 20 килограма товар на гърба си, но понеже си лаком, взимаш 40 килограма. Мислиш си, че ще намериш някой да ти носи товара срещу известно възнаграждение. Закон е: нямаш право да търсиш хора, които да носят твоя товар. Сам ще го носиш. Има един свят, дето срещу никакво възнаграждение не можеш да пренесеш товара си от едно място на друго. Да носи друг твоя товар, такова нещо в природата не съществува. Яденето е мярка. Ако аз ям, и ти ядеш, кой от двамата ще се ползва от яденето? Никой не може да свърши работата на другите. Има една работа, която всеки сам трябва да свърши. Пръв ти се ползваш от резултата на работата. Другите се ползват косвено.

Дръжте в ума си следната мисъл: сегашните ви възгледи трябва да се преобразят, но това не става с една лекция, нито в един ден, нито в един месец, нито в една година, нито в един живот. Обаче има една практическа страна в живота, тя е следната. Ако окото ти се напраши, прахът трябва да излезе. Остане ли в окото, ще ти причини ред пакости. Това не става изведнъж, а постепенно. Вървиш по пътя, закриваш окото си, но може да паднеш и да си счупиш крака. Като се занимаваш с окото си, можеш да се спънеш и да си напакостиш. Ето защо спри се на пътя, докато изчистиш окото си. По кой начин може да извадиш праха от очите си? Всички имате такъв прах. Често се прашат очите на човека. Ставаш сутрин от сън неразположен. Това е прахът в очите ти. Казваш: „Днес не ми се

работи, не ми се учи, не съм разположен." Прах има в окото ти. Щом си неразположен, ти търкаш очите си. Прах има в тях. Ако извадиш праха, лесно ще смениш състоянието си. Ако не можеш да го извадиш, ще мислиш как да се освободиш от него. Ти не можеш да медитираш. Медитацията е съвсем различно нещо от мисълта. Човек мисли по нямане на работа. Но той медитира, защото е нужно това.

Намерете положителната страна на медитирането, а също и на мисълта. Като мисли, човек трябва да бъде безкористен. Като мисли за Бога, трябва да се освободи от користолюбието. Всъщност човек мисли за Бога, за да придобие нещо. Така мисли и за баща си. Защо търсиш Бога? Защо търсиш майка си и баща си? Защо търсиш учителя си? Безкористно ли е това? Под „безкористие" разбирам, когато отношението на нашата мисъл към живите същества е незаинтересувана. Когато мисълта е крива, тогава никакво отношение не съществува. Не че мисълта сама по себе си не е права. Например отиваш при една чешма, имаш желание да се запознаеш с нея, т.е. да си налееш вода. Има ли нещо криво в тази мисъл? Като си наливаш вода, ти искаш да извадиш крана на чешмата или да разрушиш формата ѝ. Там е лошото, там е твоята крива мисъл. Че си взел един или повече литри вода, това не е лошо. В това няма никакво престъпление. Цял ден поемаш въздух, употребяваш го за нещо. Има ли в това някакво престъпление? Това са теоретични работи. Казваш, че не можеш да пееш. Можеш да пееш, но трябва да се опиташ. Човек може всякога да пее. Ако искаш да те назначат учител по музика или пеене, трябва да бъдеш готов всякога да пееш или да свириш. За всички има работа.

Кое е същественото в живота? Знайте, че вие идете от един свят, който сте забравили. Отношенията в този свят са постоянни. Вие сте взели известно задължение: да свършите една работа на земята и като

се върнете, да докладвате горе какво сте свършили. Обаче, като сте дошли тук, вие сте се предали на ядене и пиене и сте забравили задължението си. Вие сте загубили бележките си и сега се намирате в чудо. Забравили сте защо сте дошли. Че сте дошли, знаете, но защо и за какво, не знаете. Нито един от вас не знае защо е дошъл. Може ли да си спомните защо сте дошли? Някои ще кажат, че са дошли да живеят, други – да учат. Ако не знаете, по-добре мълчете. А може и да пеете. Сега ще пеем. За да не губим времето, ще пеем. *(Учителят свири.)* Какъв е този тон? „Ла". Вземете този тон. *(Учителят свири и пее: „Ставай рано, не дреми и не се потривай".)* Кажете ми три думи в поетична форма. Да вземем изречението: „Здрав ти бъди!" Здравето има високи вибрации. *(Учителят пее и свири, взима високи тонове. Пее: „Здрав ти бъди, мисъл свежа ти носи.")*

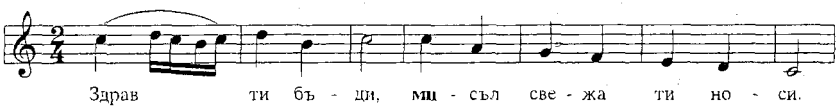

Според сегашните ви понятия мисълта свежа трябва да бъде по-високо, но като се пее, постепенно слиза. За да бъде мисълта свежа, трябва да вървиш нагоре. Тогава мисълта ще бъде свежа, без да искаш. Като слизаш надолу, за да запазиш същото състояние, мисълта ти трябва да бъде свежа. Нагоре, това е естествено. Изгубиш ли свежестта си, иде слизането. Кое е по-добре: да държиш свежа мисъл или да носиш свежа мисъл? Ако вървиш умерено, образува се магнетично състояние. Ако непрекъснато вървиш, изпадаш в хипнотично състояние. За да се освободиш от него, трябва да измениш посоката на движението. При това състояние образува се дисонанс. Той е необходим, за да се измени посоката на движението. Без него посоката не може да се измени.

Пеенето е форма, която изменя енергиите и дава нова насока. Цигуларят, като свири, трябва да знае

как да изменя теченията в природата. Без да знае, той дава насока. Някога пееш една и съща песен. Това е еднообразие, което причинява страдания. Никога не поддържай страданието. Сърби те някъде, и ти се почесваш. Не се почесвай много пъти. Можеш да се почешеш най-много три пъти. След това промени мястото. И тъй, не се задържайте дълго време в едно и също състояние, защото ще си причините неприятности. Казвате за нещо: „Тази работа няма да я бъде!" Като кажеш така три пъти, повече не я повтаряй. Ако една работа не става по един начин, никой не те заставя да стоиш на същото място. Иди на друго място, промени начина. Искаш да вдигнеш един камък. Мъчиш се, пъшкаш, не можеш. Промени мястото, иди на друга страна и оттам го вдигай. Ако намериш удобно място, не търси друго, оттам вдигай камъка. В природата има доста камъни. Дето можеш да извадиш един камък, там стой. Приложете този закон във вашия ум, понеже всеки ден имате неуспехи.

Малкото дете се сърди на майка си, плаче. Тя дойде при него, погали го. То не иска да го милва, не иска нищо да чува. Майката знае слабото му място. То иска ябълка. Като му покаже една ябълка, то си отваря очите. Като му покаже две-три ябълки, то се усмихва. Ябълка трябва на детето. Колкото да е малко, то дава вид, че нищо не иска. Щом види ябълките, веднага отстъпва. Прегръща майка си и въпросът се свършва. И ние сме такива малки деца в живота. Ти се сърдиш и каквото си взел, не искаш да го дадеш. Казваш: „Защо да го дам?" Ще го дадеш. Правилни отношения ще имаш.

Казваш за себе си: „Аз никога няма да направя така." Не казвай, че няма да го направиш. Под „няма да направя това" разбираме, че няма да го направиш в изопачена форма, но ще го направиш, както природата изисква. Ще поемаш въздуха и ще го изпущаш. Такива два процеса има и в мисълта. Възприемеш ед-

на мисъл, обработиш я и после я изпращаш в пространството. От сто мисли една ще задържиш за себе си, а 99 ще пуснеш в пространството. Вие, като приемете една мисъл, увлечете се в нея и там оставате. Забравяте, че имате още 99, които трябва да изпратите в пространството. Там е вашата грешка. Хвани една мисъл, пусни я да си върви. Хвани втора, трета, пусни и тях. Като дойде стотната, задръж я. Всяка мисъл, която минава през тебе, не е твоя. Една е твоята мисъл, нея ще задържиш. Как ще я познаеш? Имаш известно състояние, известна мъчнотия. Мислиш по един, втори, трети начин. През тебе минават много мисли. Това са 99-те мисли. Като дойде последната, твоята мисъл, светне нещо в ума ти и казваш: „Разбрах тази работа." Тази мисъл, която разрешава въпроса, е твоята. После изпаднеш в друго противоречие, и пак минаваш през същия процес. Онази мисъл, която ще разреши в тебе второто противоречие, не е същата.

Някога мислиш какво да кажеш на човека. Зависи какъв човек ще срещнеш. На болния ще кажеш да пее. Здравият и без да му кажеш, пее. Ако болният не пее, ще влоши състоянието си. Той трябва да пее, за да оздравее. Защо трябва да пея? За да не умреш, да не осиромашееш, да не станеш невежа. Следователно избери си една дума и я пей. Казваш за нещо, че няма да го бъде. Кажи: „Ще го бъде!" Кажи и пей тези думи. На всяка отрицателна мисъл ще поставиш положителна.

Процесите в природата не са механични. Вижте как се гради къща. Може ли с един удар на чука да съградиш къща. Също така и с една мисъл не можеш да постигнеш желанието си. Една мисъл и един удар не разрешават въпросите. Усилия са нужни. „Как ще постигна желанието си?" Ще намериш начин. Кажи три пъти: „Ще го бъде!" *(Учителят пее: „Ще бъде тъй, както аз не зная.")* „Ама беден съм." И при беднотията ще

го бъде. „Болен съм.“ И при болестта ще го бъде. „Кога?“ Когато му дойде времето.

Де е вашата погрешка? В бързането. Ще го бъде, когато му дойде времето. Вие очаквате да стане утре. То е днес, откак изгрее слънцето, докато залезе. Ще го бъде – от изгрева на слънцето, докато залезе. Щом отлагаш за другия ден, мисълта се изменя. Ти не вървиш вече в правия път. Кажи: „Още днес ще го бъде. Днес мога да стана философ. Днес мога да напиша това, което мисля.“ Чудни сте! Не е въпрос да напиша една книга. Важно е тя да мине през мисълта ми. Това е написване. Написал съм я, но не съм я превел, т.е. сложил на книга. Да напишеш нещо на книга, това значи да го преведеш. В един ден можеш да го напишеш, но ще ти отнеме десет години, докато го преведеш. Всеки философ пише за един ден, а превежда с години. Материалът на мисълта трябва да се преведе.

Мнозина искат да имат успех в живота си, но още си служат със старите методи. Те искат да бъдат силни, да учудят света със своята сила. За да проявят такава сила, те трябва да са подготвили тялото си. То е все едно, искаш някой да ти говори, а ти си неразположен. Следователно невъзможно е да бъдеш силен при слабо тяло. Същото е за разположението. Окалял те някой и след това иска да ти говори нещо, да те морализира. Каквото да ти говори, ти постоянно ще мислиш за калта, как да се очистиш. Друг е въпросът, ако дойде някой и започне да те чисти. Той те чисти и ти говори. Ти си готов да го слушаш, защото виждаш желанието му да те очисти. След това ставаш весел, разположен, готов да слушаш този човек. Учете се лесно да сменяте състоянията си, защото успехът ви зависи от доброто разположение на духа. Имаш известен недъг, но си работник, от тебе искат да свършиш някаква работа. Ти работиш и постоянно мислиш за своя недъг. Ставаш нервен, сърдит и вместо да задоволиш господаря си, ти го настройваш против себе си. Какво

печелиш от това? Твоят недъг е калта, която виждаш на дрехата си. Не се сърди на никого, но я изчисти. Защо не си помогнеш сам? Че някой те нарекъл невежа, ти се сърдиш и на всички разказваш за това. Не се сърди на този човек, но си кажи: „Днес съм невежа, утре ще стана учен. Имам всички условия да уча и да придобия знания.

Казвам, когато някой ви обиди, не се оплаквайте на другите, не разнасяйте калта вън от вас. Обидата е кал, която всеки сам трябва да изчисти. Някой ти ударил две плесници – не говори на никого за това. Един зъболекар лекувал болните си с бой. Като дойде болният, той му удрял три плесници и му казвал: „Хайде, върви си!“ Болният се чуди какъв е този лекар, но като излезе вън, вижда, че болката изчезнала и челюстта му е наместена. Питам, ако трите плесници наместват челюстта на болния, не са ли намясто?

Ти седиш, мислиш, че си учен, че много знаеш и нищо не работиш. Дойде някой при тебе и ти казва: „Голям простак си ти.“ Веднага скачаш от мястото си и казваш: „Аз ще ти дам да разбереш кой е простак – аз или ти!“ Започваш да мислиш, да учиш, искаш да му докажеш, че не си прост човек. Какво направи този човек? Той те удари три пъти и ударът дойде намясто – оправи кривата ти мисъл. Като знаете това, приемайте ударите с благодарност. Всички удари, които съдбата налага на човека, са намясто. Те изправят нещо изкривено в него.

Казваш: „Нещастен съм, светъл ден не съм видял в живота си.“ Това е хипербола, от която трябва да се освободиш. Слънцето всеки ден изгрява, а ти казваш, че не си видял светъл ден. Това не е вярно.

Какво заключение ще извадите от всичко казано досега? Искам вие сами да извадите заключението. Много естествено, аз съм напълнил торбата ви и вие трябва сами да я вдигнете. Ако я вдигна аз, тя е за мене.

Дръжте в ума си следните правила. Живот без любов е живот на великите несрети. Живот без знание е живот на великите изненади. Живот без истина и свобода е живот на великите ограничения.

От днес ще имате ваканция за един-два месеца. През това време извадете всички правила и по-важни мисли от лекциите, които съм ви говорил през годината. Като работите по този начин, вие ще придобиете вътрешното, истинското знание.

„Само светлият път на мъдростта води към истината. В истината е скрит животът."

Четиридесет и втора лекция
на Младежкия окултен клас
28 юли 1933 г., петък, 5 часа
София – Изгрев

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Разумност 7
23 септември 1932 г.
2. Към изворите на живота 24
30 септември 1932 г.
3. Знание – съзнание и свръхсъзнание 35
7 октомври 1932 г.
4. Граници на възможности 59
14 октомври 1932 г.
5. Постижения и възможности 72
21 октомври 1932 г.
6. Постигнати резултати 91
28 октомври 1932 г.
7. Движение, трептение и разширение 115
4 ноември 1932 г.
8. Контрасти в живота 133
11 ноември 1932 г.
9. Живот и благо 146
18 ноември 1932 г.
10. Силата на ума 164
25 ноември 1932 г.
11. Зависимост на мислите и чувствата
от постъпките 179
2 декември 1932 г.
12. Музикален път 199
9 декември 1932 г.
13. Една терца 216
16 декември 1932 г.
14. Положителното и отрицателното 228
23 декември 1932 г.
15. Икономия на силите 246
6 януари 1933 г.
16. Отношение на мислите и чувствата 268
13 януари 1933 г.
17. Едно писмо 287
20 януари 1933 г.

18. Времето на доброто 288
27 януари 1933 г.
19. Точката и свободата 305
3 февруари 1933 г.
20. Отношение между прави, огънати и овални линии 318
10 февруари 1933 г.
21. Съотношение на ухото към ума, дробовете и стомаха 334
17 февруари 1933 г.
22. Прав път на енергиите 346
24 февруари 1933 г.
23. Голямото и малкото 361
3 март 1933 г.
24. Затвор и освобождение.....375
10 март 1933 г.
25. Общи и частни положения 392
17 март 1933 г
26. Отношение между ума и сърцето 405
24 март 1933 г.
27. Закон на доброто 415
31 март 1933 г.
28. Настъпване и отстъпване 431
21 април 1933 г.
29. Кандидати за председатели на фирма 443
28 април 1933 г.
30. Стотният ключ 457
5 май 1933 г.
31. Трима господари 468
12 май 1933 г.
32. Разнообразието в живота 478
19 май 1933 г.
33. Пауза в живота 488
26 май 1933 г.
34. Координирани движения 497
2 юни 1933 г.
35. Трите посоки 509
9 юни 1933 г.

36. Свещеното сърце 519
16 юни 1933 г.
37. Три вида процеси 534
23 юни 1933 г.
38. Живот и идеал 547
30 юни 1933 г.
39. Великата реалност 558
7 юли 1933 г.
40. Доволството в живота 572
14 юли 1933 г.
41. Сигурното място 588
21 юли 1933 г.
42. Обикновена и необикновена мисъл 605
28 юли 1933 г

ПОРЕДИЦА МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС

ПЪРВА ГОДИНА (1922)
Двата пътя (1–21 лекция). Кърджали, 1999 г.

ВТОРА ГОДИНА (1922–1923)
Допирните точки в природата, том I (1–15 лекция). София, 1935 г.
Добри навици, том II (16–31 лекция). София, 1935 г.

ТРЕТА ГОДИНА (1923–1924)
Разумният живот (4 книжки, 1–32 лекция). София, 1925–1926 г.

ЧЕТВЪРТА ГОДИНА (1924–1925)
Лекции на Младежкия окултен клас (5 книжки, 1–31 лекция).

ПЕТА ГОДИНА (1925–1926)
Време и сила (1–32 лекция). София, 2002 г.

ШЕСТА ГОДИНА (1926–1927)
Посока и растене (1–37 лекция). София, 2002 г.

СЕДМА ГОДИНА (1927–1928)
Божествената мисъл (1–30 лекция). София, 1942 г.

ОСМА ГОДИНА (1928–1929)
Божествените условия, том I (1–28 лекция). София, 1942 г.
Отворени форми, том II (29–42 лекция). София, 1943 г.

ДЕВЕТА ГОДИНА (1929–1930)
Служене, почит и обич, том I (1–24 лекция). София, 1940 г.
Закони на доброто, том II (25–48 лекция). София, 1940 г.

ДЕСЕТА ГОДИНА (1930–1931)
Пътят на доброто (1–42 лекция). София, 1999 г.

ЕДИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1931–1932)
Съществуване, живот и отношения (1–37 лекция). София, 1999 г.

ДВАНАДЕСЕТА ГОДИНА (1932–1933)
***Великата разумност* (1–42 лекция). София, 2004 г.**

ТРИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1933–1934)
Неиздадени лекции

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГОДИНА (1934–1935)
Неиздадени лекции

ПЕТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1935–1936)
Господар и слуга, том I (1–16 лекция). Шумен, 1998 г.
Основният тон, том II (17–36 лекция). София, 1999 г.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1936–1937)
Разумните същества (1–22 лекция), София 2002 г.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА (1937–1938)
Възможности в живота (1–40 лекция). София, 1998 г.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГОДИНА (1938–1939)
Скръб и радост (1–39 лекция). София, 1999 г.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГОДИНА (1939–1940)
Смяна на състоянията, том I (1–19 лекция). София, 1998 г.
Пътят към щастието, том II (20–41 лекция). София, 1998 г.

ДВАДЕСЕТА ГОДИНА (1940–1941)
Най-лесното, том I (1–15 лекция). София, 1998 г.
Живот, светлина и сила, том II (16–35 лекция). София, 1998 г.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГОДИНА (1941–1942)
Двете Божествени посещения (1–38 лекция). София, 1999 г.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГОДИНА (1942–1943)
Минало, настояще, бъдеще (1–36 лекция). Казанлък, 1998 г.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГОДИНА (1943–1944)
Силите на природата (1–14 лекция). София, 1947 г.

Забележка. Просветният комитет решава да се издадат последните лекции от Младежкия и Общия окултен клас, Утринните слова и Неделните беседи, както и съборните беседи от Мърчаево през 1943–1944 г., по реда на изнасянето им в три тома „Заветът на любовта“.